

Βιβλιοδότης Γεωργίου Δ. Κανδύγιαν - Κανέως
Διδασκαλίας και Συνομοσπονδίας Εξ Εργασίας
Γραφείο Πόλεως. Λεωφόρος 15. 12. 1953
ΠΕΤΡΟΥ ΝΤΕΚΟΥΡΣΕΛ

Κανέως

Η ΔΑΚΡΥΟΠΟΤΙΣΜΕΝΗ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ: ΑΛΕΞ. ΜΑΥΡΟΓΕΝΟΥΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ "ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ,,

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ ΠΥΡΣΟΥ., Α.Ε.

ΑΘΗΝΑΙ

1934

1945

*Απαγορεύεται η αναδημοσίευση.
Copyright by «AKROPOLIS»

ρί-δ

λέ
'ε
'τ
ν
υ

ΠΕΤΡΟΥ ΝΤΕΚΟΥΡΣΕΛ
Η ΔΑΚΡΥΟΠΟΤΙΣΜΕΝΗ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ
'Η μοιραία συνάντησις.

Ὁ γραφικὸς πύργος τῶν Ροσεμόρ ξεχώριζε ὠραῖος κι' ἐπιβλητικὸς μέσα σ' ἓνα καταπράσινο φόντο. Ἐνας πύργος ἱστορικός, κτισμένος σύμφωνα με τὴν ἀρχιτεκτονικὴ τῆς Ἀναγεννήσεως, στοὺς πρόποδας ἑνὸς καταφύτου βουνοῦ στὴν κάτω Βουργουνδία. Ἦταν ἓνα χειμωνιάτικο ἀπόγευμα, ἀπὸ κείνα ποὺ δύσκολα κανεὶς ἀποφασίζει ν' ἀφήσῃ τὸ ἀναμμένο τζάκι, καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς μία ἡλικιωμένη κυρία, ποὺ φαινόταν ἀριστοκράτις, στεκόταν στὴν ἐξώπορτα τοῦ πύργου κι' ἐπροσπαθοῦσε νὰ πείσῃ τὴ συνομιλήτριά της νὰ μὴ βγῇ:

— Κάμε μου τὴ χάρι νὰ μὴ βγῇς, Λιάνα, μ' αὐτὸ τὸ κρύο. Δὲν βλέπεις τί ἐλεεινὸς καιρὸς ποὺ εἶναι;

— Θεία μου, δὲν θ' ἀργήσω, ὥς τοῦ μάξιμου Ζερὼμ θὰ πάω καὶ θὰ γυρίσω ἀμέσως. Σκεφθῆτε ὅτι εἶναι ὁ καυμένος ἄρρωστος καὶ δὲν ἔχει κανένα.

— Θὰ σὲ συνοδεύσῃ τοῦλάχιστο ὁ Ἀντώνης;

— Ναί, φυσικά. Θὰ μοῦ κρατῇ ἄλλως τε τὸ καλὰθι μὲ μερικὰ πράγματα ποὺ τοῦ πηγαίνα.

— Καλά, παιδί μου, μὴν ἀργήσῃς ὅμως...

Ἀντὶ γι' ἀπάντησι ἡ νέα ἐφίλησε τὴ θεία της, ὕστερα ἐτύλιξε τὴν γοῦνα της γύρω στὸ λαιμὸ καὶ κατέβηκε τὴ μαρμαρίνη σκάλα.

Λίγο πάρα κάτω, στὸ πάγκο, ἓνας πελώριος σκύλος τοῦ Ἀγίου Βερνάρδου ἔτρεξε κατ' ἐπάνω της μὲ γαυγίσματα χαρᾶς.

— Φρόνιμα Σόλιμαν, τοῦ εἶπεν ἡ νέα χαϊδεύοντας τὸ μεγάλο ἀσπρόξανθο κεφάλι του.

Τὸ κρύο ἦταν πραγματικῶς πολὺ διαπεραστικόν. Εἶχε χιονίσει ἕξι ὁλόκληρες ἑβδομάδες καὶ τὸ χιόνι δὲν εἶχε προφθάσει ἀκόμη νὰ λυώσῃ, ἀλλὰ ἡ Λιάνα ἦταν ζεστὰ ντυμένη καὶ δὲν αἰσθανόταν διόλου κρύο. Ἐπατοῦσε στερεὰ ἀπὸ φόβο μὴ γλυστρήσῃ γι' αὐτὸ καὶ δὲν προχωροῦσε πολὺ γρήγορα καὶ ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ ἐγύριζε κι' ἔλεγε κανένα ἀστεῖο στὸ γέρο ὑπηρέτη ποὺ τὴν ἀκολουθοῦσε, ἐνῶ ὁ σκύλος ἐπροπορεύετο πηδώντας κατενθουσιασμένος.

Ἡ Λιάνα ντὲ Ροσεμόρ ἦταν ἡ πρωτότοκη κόρη τῆς κομήσεως Ραφαέλου, μίᾳς ἀπὸ τίς πλέον κοσμικὰς κυρίες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ποὺ εἶχε μείνει χήρα πολὺ νέα καὶ κάτοχος κολοσσιαίας περιουσίας. Ἡ κόμησσα ἀγαποῦσε πολὺ

τις διασκεδάσεις, ἡ ζωὴ της ἦταν μία ἀέναος κίνησις καὶ γι' αὐτὸ ἐλάχιστους μῆνας μόνον ἀπεσύρθη ἀπὸ τὸν κόσμον μετὰ τὴν χορ-ίαν της καὶ ὕστερα ξαναρρίχθηκε στὴ ζωὴ μὲ μεγαλύτερη μανία. Περὶττὸ νὰ ποῦμε διὴ ἦταν φοβερὰ κοκέττα καὶ τὴν δυσαρεστοῦσε πολὺ πὺν ἡ μεγάλη της κόρη ἦταν κόρη τῆς παντρεῖας. Γι' αὐτὸ μιὰ ἡλικιωμένη ἐξαδέλφη της, ἡ δεσποινὶς ντὲ Πατ' Γκιγιώμ πὺν τὴν ψυχολογοῦσε καλὰ, τῆς ἐπρότεινε νὰ πάρῃ μαζί της στὸν πύργο πὺν ἔμενε τὴν μεγάλη της κόρη καὶ νὰ φροντίξῃ αὐτὴ γιὰ τὴν ἀνατροπὴν της.

Ἡ κόμησσα ἐνθουσιάστηκε μὲ αὐτὴ τὴν πρότασι, κυρίως διότι ἡ Λιάνα ἦταν τὸ λιγώτερον ἀγαπημένο της παιδί, καὶ δὲν τῆς ἔμοιαζε διόλου. Ἀγαποῦσε τὴν ἡσυχὴ ζωὴ, τὰ μαθήματά της, τὴν ἐσοχὴ, τοὺς πτωχοὺς της. Τὸ ἀντίθετο ἀπὸ τὴν ἀδελφὴν της τὴν Λύδια, πὺν μολονότι ἐπὶ τὰ χρόνια μικρότερή της ἀγαποῦσε τὸν κόσμον καὶ τὰς διασκεδάσεις.

Ἔτσι σιγὰ - σιγὰ ἡ Λιάνα ἐμεγάλωνε κοντὰ στὴν ἀγαπημένη της θεῖα καὶ ἐλάτρευε τὴν ἡσυχὴ ζωὴ πὺν περνοῦσε κοντὰ της, μὲ τρόπο δὲ ἔβλεπε νὰ περνοῦν τὰ χρόνια, γιὰτὶ ἐσκέπτετο πῶς μιὰ μέρα θὰ ἦταν ἀναγκασμένη νὰ μοιρασθῇ τὴν θορυβώδη ζωὴ τῆς μητέρας της.

Ὅσῳ εἶχε φθάσει τὰ δεκαεννέα της χρόνια καὶ ἡ μητέρα της δὲν ἔδειχνε καμμία ἀπολύτως διάθεσι νὰ τὴν πάρῃ μαζί της. Μόνον πὺν κάθε χρόνον τὴν ἐποχὴ τοῦ κυνηγιοῦ ἔφθανε στὸν πύργον μὲ φίλους καὶ φίλες της γιὰ νὰ ἰδῇ δῆθεν τὴν Λιάνα καὶ τὴν ἐξαδέλφην της, ἀλλὰ στὴν πραγματικότητι γιὰ νὰ μεταβάλλῃ τὸν πύργον σὲ . . φρενοκομεῖον. Θ-ία καὶ ἀν-ψιὰ ἀνέπνεαν μὲ ἀνακούφισι ὅταν ἔβλεπαν νὰ φεύγῃ καὶ ὁ τελευταῖος καλεσμένος καὶ μὲ ἀληθινὴ ἀπόλαυσι ξανάβρισκαν τὴν ἡσυχὴ ζωὴ τους.

Ἡ Λιάνα εἶχε γίνοι μιὰ ὁμορφὴ κοπέλλα, ψηλὴ καλοδεμένη, μὲ κανονικὰ χαρακτηριστικὰ καὶ εὐγενικώτατο παράστημα. Μία σωστὴ Ροσεμόρ, γιὰ τὴν ὁποίαν ὑπερηφανεύετο ἡ θεῖα της, ἰδίως ὅταν τὴν ἔβλεπε ἀπάνω στὸ ἄλογο κάθε πρωτὶ πὺν ἔκανε τὸν συνηθισμένο της περίπατον.

— Γιατὶ γανγίξει ἔτσι ἄγρια ὁ Σάλεμαν; Τὶ συμβαίνει;

— Εἶναι μέσα σ' ἐκείνους τοὺς θάμνους, δεσποινίς, καὶ ἀσφαλῶς κατὶ εἶδε.

Μὲ δυὸ πηδήματα ἡ Λιάνα ἔφθασε στοὺς θάμνους πὺν βρισκόταν ὁ σκύλος καὶ ἐγαύγισε ἀγριεμένος καὶ ἀντίκρουσε μὲ τρόπο τὸ ἄψυχο σῶμα νὸς νέου πὺν ἔπλεε στὸ αἷμα.

Ἔβγαλε μιὰ φωνὴ φρίκης, ἀλλὰ συγχρόνως ἔσκυψε καὶ ἀκούμπησε τὸ χέρι της στὸ στήθος τοῦ νέου.

— Ἀναπνέει ἀκόμη, ἐψιθύρισε. Τρέξε Ἀντώνη νὰ φέρῃς ἕνα γιατρό, ἕνα φορεῖο. . . ὅτι βρῆς . .

— Μάλιστα δεσποινίς.

— Ἄφησε τὸ καλάθι σου καὶ τρέξε ὅσο μπορεῖς πρὸ γρήγορα.

Μέσα στὸ καλάθι ὑπάρχει κονιάκ πὺν εἴχαμε γιὰ τὸ μπάρμπα Ζερῶμ, δεσποινίς.

— Καλὰ, καλὰ.

Ὁ γέρον ὑπερέτης ἀπομακρύνθηκε καὶ τότε ἡ Λιάνα ἔσκυψε πάλι

κοντά στὸν ἀναίσθητο νέο. Ἀπὸ τὸ κοστούμι του φαινόταν πὼς ἦταν περιπατο μὲ τὸ ἄλλογό του καὶ τὸ ἄλλογο πού θά εἶχε ἀφηγιάσει ἀσφαλῶς τὸν πέταξε στὸ χῶμα.

Ἡ Λιάνα ἔβρεξε τὸ μαντῆλι της μὲ νερὸ καὶ τὸ ἀκούμπησε στὸ μέτωπο τοῦ νέου, ὕστερα ἐπῆρε τὸ μπουκαλί μὲ τὸ κονιάκ κι’ ἔσταξε λίγες σταγόνες στὰ μισοανοιγμένα χεῖλη. Ἐνας ἐλαφρὸς ἀναστεναγμὸς ἐδειξε ὅτι ὁ νέος βρισκόταν ἀκόμη στῇ ζωῇ, καὶ τότε ἡ νέα ἐκαθάρισε μὲ τὸ βρεγμένο μαντῆλι της ὅλο τὸ πρόσωπο τοῦ νέου ἀπὸ τὰ αἵματα, κυττάζοντας μὲ θαυμασμό τὰ ἄδρᾶ χαρακτηριστικά του.

Σὲ λίγο ἔφθασαν μερικοὶ χωριάτες μ’ ἓνα πρόχειρο φορεῖο καὶ μαζί τους ἦλθε κι’ ὁ ἐφημέριος, γιατί εἶχε ἀκούσει τὸ ὄνομα τῆς δεσποινίδος ντὲ Ροσεμόρ.

— Δὲν φαίνεται σοβαρὰ πληγωμένος εἶπε, ἀφοῦ ἐξέτασε τὸν τραυματία, μὰ ἂν θέλετε τὸν φέρνετε στὸ σπίτι μου καὶ φωνάζουμε τὸν γιατρὸ πού μέει ἐκεῖ κοντά. Μὰ ποῖος νὰ εἶναι;

Κάποιος ἀπὸ τοὺς χωριάτες ἔσπευσε ν’ ἀπαντήση:

— Τὸν ξέρω ἐγὼ! Εἶναι ὁ κ. Μπλεζὺ δὲ Σενοζάν, ὁ ἀνεψιὸς τοῦ ἄλλοτε προέδρου στὰ μικτὰ δικαστήρια τῆς Ντιζόν.

— Ἀνεψιὸς τοῦ προέδρου! ἔκαμε ὁ ἐφημέριος.

— Μάλιστα, κύριε ἐφημέριε, εἶπε ὁ χωρικός. Ὁ θεὸς του πέθανε καθὼς ξέρετε καὶ ὁ ἀνεψιὸς του εἶχε ἔλθει ἐδῶ γιὰ νὰ πουλήσῃ τὰ κτήματα πού τοῦ ἄφησε κληρονομιά. Εἶναι κι’ αὐτὸς δικαστικὸς σὰν τὸν θεὸ του.

Μετέφεραν τὸν τραυματία στὸ σπίτι τοῦ ἐφημερίου καὶ ἡ Λιάνα, ἀφοῦ ἔστειλε τὸ καλάθι στὸν μπάρμπα Ζερὼμ μ’ ἓνα χωρικόν, ἐπῆρε τὸν δρόμο πρὸς τὸν πύργον ντροπιασμένη ἀπὸ τὶς ἐκδηλώσεις θαυμασμοῦ πού τῆς ἔκαναν γιὰ τὰ αἰσθήματά της.

“Ανοιξίς.

Ἀπὸ ἓνα αἶσθημα εὐσπλαχνίας στὴν ἀρχὴ καὶ ὕστερα ἀπὸ συμπάθεια ἡ Λιάνα ἐπισκεπτετο κάθε μέρα τὸν ἄνθρωπο πού εἶχε σώσει ἀπὸ βέβαιο θάνατο καὶ φυσικὰ δὲν ἄργησε νὰ συμβῇ ἐκεῖνο πού ἦταν ὀλότελα μοιραῖο νὰ γίνῃ.

Ἐνα ἀμοιβαῖο αἶσθημα ἀνεπτύχθη μεταξὺ τῶν δύο νέων καὶ ὅταν ὁ τραυματίας ἔγινε καλὰ ὄχι μόνον ἐπῆγε εἰς τὸν πύργον, ἀλλὰ ἐπεδίωκε νὰ βλέπῃ καὶ κρυφὰ τὴν Λιάνα. Τὸ πρῶτο ραντεβου ἀκολούθησε δεύτερο, τὸ δεύτερο τρίτο καὶ σιγά-σιγά κατήντησαν ἀπαραίτητοι ὁ ἓνας στὸν ἄλλον.

Ἐφθασε ἡ ἀνοιξίς καὶ μαζί μὲ τὴν ὁμορφὴ αὐτὴ ἐποχὴ ἓνα νέο αἶσθημα εἶχε ξυπνήσει στὴν ψυχὴ τῆς Λιάνας.

Ἐβγαίνει κάθε πρωτὶ μὲ τὸ ἄλλογο της, ὅπως καὶ ἄλλοτε, μὲ μόνῃ τῇ διαφορᾷ ὅτι τῶρος δὲν τὴν συνόδευε πιά ὁ γέρο-ἱπποκόμος της, γιὰ νὰ μορῇ νὰ συναντᾷ ἀνενόχλητῃ τὸν ἀγαπημένο της.

Στεκόταν πάντα σὲ μιὰ ρεματιά κι’ ἐπερίμενε ὅσο πού ἄκουε ἀπὸ μακρὰ ποδοβολητὸ ἀλόγου. Σὲ λίγο ἓνας καβαλλάρης ἔφθανε, πηδούσε ἑλα-

φρὰ κάτω ἀπὸ τὸ ἄλογό του καὶ ἀφοῦ τὴν β.ηθοῦσε νὰ κατεβῇ κι' αὐτὴ ἔπεφταν ὁ ἕνας στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ ἄλλου μὲ ὀβίαστακτο πόθο.

— Πές μου, ἀγάπη μου, τῆς εἶπε μιὰ μέρα ὁ νέος, μήπως ὑποπτεύεται τίποτε ἡ θεία σου, ποὺ ἔρχομαι συχνὰ στὸν πύργο;

— Ὅχι, Ζεράρ, εἶπεν ἡ Λιάνα, μόνο ποὺ μὲ τύπτει λίγο ἡ συνείδησις, γιατί ξέρω πὼς κάνω κᾶτι ποὺ δὲν εἶναι σωστό.

— ὦ Λιάνα! ἐψ.θύρισε ὁ νέος μὲ παράπονο, δὲν μ' ἀγαπᾷς λοιπόν;

— Ἄν σ' ἀγαπῶ, Ζεράρ!

Ἀκούμπησε τὸ ὠραῖό της κεφάλι στὸ στήθος τοῦ νέου καὶ τοῦ ἔκλεισε τὸ στόμα μ' ἓνα φιλί.

Μία λάμψις θριάμβου ἐφώτισε τὸ πρόσωπο τοῦ Ζεράρ καὶ τὰ ἄδρὰ χαρακτηριστικά του ἔδειξαν μιὰ ἀφάνταστη σκληρότητα.

— Ξέρεις Λιάνα, τῆς εἶπε σὲ λίγο, ὅταν ἐπέστρεφαν, σᾶν βλέπω τὸν πύργο σου σκέπτομαι μήπως κάνουμε ἄσχημα νὰ πλαθούμε ὄνειρα.

— Καὶ γιατί; ρώτησε ἡ Λιάνα.

— Γιατὶ φοβᾶμαι πὼς ἡ μητέρα σου δὲν θὰ θελήσῃ ποτὲ αὐτὸν τὸν γάμον.

— Πὼς εἶναι δυνατόν, ἀφοῦ αὐτὸς θὰ εἶναι ἡ εὐτυχία μου.

— Φοβᾶμαι μήπως σὲ προορίζει γιὰ κανένα δοῦκα ἢ κόμητα. Ἐπειτα ἐγὼ δὲν εἶμαι πλούσιος.

Καὶ ὁ Ζεράρ εἶχε δίκην νὰ φοβᾶται, γιατί πράγματι ἡ κόμησσα ντὲ Ροσεμόρ εἶχε μεγάλας βλέψεις γιὰ τὴν κόρη της καὶ δὲ θὰ τὴν ἐθυσίαζε βέβαια ποτὲ σ' ἓναν ἀπλὸ δικαστικὸ. Ἔτσι ὅταν ὁ Ζεράρ τῆς ζήτησε τὸ χέρι τῆς Λιάνας τὸν ἀπέκρουσε καὶ μάλιστα μὲ ἀρκετὴ περιφρόνησι.

Ἡ ἄρνησι αὐτὴ ἀναποδογύριζε ὅλα τὰ σχέδια τοῦ Ζεράρ, γιατί εἶχε βασίσει πολὺ τὴν καριέρα του στὴν προίκα τῆς Λιάνας. Εἶν' εὐκολο λοιπὸν νὰ καταλάβωμε τὴν ἀγανάκτησί του καὶ γιατί φεύγοντας ἐκεῖνο τὸ βράδυ ἀπὸ τὸν πύργο ὠρ.ίσθηκε νὰ ἐκδικηθῇ.

Μολονότι εἶχαν μ.ίνει ἀργότερα ἀπὸ τὸ συνηθισμένο τὴν προηγουμένη νύκτα στὸ Ροσεμόρ, ἡ Λιάνα στὶς ὀκτὼ τὸ πρωτὶ ἦταν ἑτοιμη κι' ἐξεκινούσε μὲ τὸ ἄλογό της γιὰ το συνηθισμένο της ραντεβού. Ἀλλὰ φαινόταν ἀνήσυχη καὶ τὸ πρόσωπό της ἦταν χλωμό. Εἶχε λάβει ἓνα ἀπελπισμένο γράμμα τοῦ Ζεράρ ποὺ τῆς ἐγνώριζε τὴν ἄρνησι τῆς μητέρας της.

Ὅταν ἔφθασε στὸ παβιγιὸν τοῦ Μενίλ, ἓνα ἐγκαταλειμμένο κέντρο κυνηγῶν, ὅπου ἔδιδαν τώρα ραντεβού οἱ δύο ἐρωτευμένοι, ἡ Λιάνα βρῆκε τὸν ἀγαπημένο της μελαγχολικὸν καὶ σκυθρωπὸν.

— Τί ἔχεις, Ζεράρ; τοῦ φώναξε καὶ ἀκούμπησε τὸ γαντωμένο της χεράκι στὸ ὤμὸ του. Τί σκεπτόσουνα;

Ὁ νέος ἐοήκωσε τὸ κεφάλι του κι' ἔδειξε ἓνα πρόσωπο ἀλλοιωμένο.

— Σκεπτόμουνα νὰ πεθάνω, εἶπε μὲ ὑποκριτικὸν τόνον φωνῆς.

— Ζεράρ, εἶσαι τρελλός! ἐφώνησε ἡ Λιάνα τρομαγμένη.

— Ἀλλοίμονον! Μακάρι νὰ ἤμουνα τρελλός, ἐστέναξε ὁ νέος. Δὲν θὰ μοῦ κόστιζε τότε τόσο νὰ σὲ χάσω.

— Νὰ μὲ χάσῃς; Ἀμφιβάλλεις λοιπὸν γιὰ τὴν ἀγάπη μου Ζεράρ;

—“Οχι, Λιάνα μου, σὲ πιστεύω. Ὅταν ἀκούω τὴ φωνή σου παίρνω θάρρος... καινούργια δύναμι, νομίζω πῶς θὰ μπορέσω νὰ τοὺς νικήσω ὅλους... νὰ ζήσουμε εὐτυχισμένοι...”

— Δὲν μπορεί τίποτε νὰ μᾶς χωρίση, Ζεράρ.

— Ναί, ἀγάπη μου, ἡ ζωὴ μας θᾶναι ὠνειρεμένη. Ὁ ἓνας θὰ ζῇ γιὰ τὸν ἄλλο... Ὁ ἄλλος μιὰ καρδιά, ἓνα νοῦ... καὶ δυὸ χεῖλη...

Ἡ Λιάνα ἦταν σὰν μεθυσμένη. Τὰ λόγια τοῦ Ζεράρ τὴν εἶχαν ζαλίσει καὶ εἶχε ἀφ-θῆ ὁλόκληρη στὴν ἀγκαλιά του, χωρὶς νὰ καταλαβαίνει τίποτε. Αἰσθανόταν τὸ πτόμα του κοντὰ στὸ δικό της, τὴν πνοή του μέσα στὴ δική της. Καὶ τὸν ἄκουσε νὰ ψιθυρίζει σὰν μεθυσμένος:

— Γυναίκα μου... θέλω νὰ γίνης γυναίκα μου... Τὴν ἀγκάλιασε πρὸ σφικτὰ, ἀκόμη πρὸ σφικτὰ, αἰσθάνθηκε τὰ χεῖλη του ἀπάνω στὰ δικά της καὶ οἱ δυνάμεις της παρέλυσαν...

Ὅταν συνῆλθε κι' ἀντελήφθη τί εἶχε συμβῆ, ἔπιασε τὸ μέτωπό της ποὺ ἔκαιε σὰ νὰ ἤθελε νὰ διώξῃ κάποιον κακὸ ὄνειρο, ὅστερα ἔσπρωξε μακριὰ της τὸν Ζεράρ καὶ ἔφυγε σὰν τρελλή.

Αὐτὸς θέλησε νὰ τὴν κρατήσῃ, ἀλλὰ δὲν τὸ κατώρθωσε, γιατί πρὶν προφθάσῃ νὰ σηκωθῇ ἡ Λιάνα εἶχε ἱππεύσει κι' ἔφευγε μὲ καλπασμό.

Ὁ Ζεράρ ἔμεινε σὰν ἀπολιθωμένος, ὅχι διότι τὸν ἔτυπτε ἡ συνείδησις, ἀλλὰ γιατί φοβῶταν τὶς συνέπειες, μὰ σιγὰ - σιγὰ συνῆλθε.

— Δὲ βαρύνει, εἶπε. Τὸ κάτω - κάτω τῆς γραφῆς θ' ἀναγκασθοῦν νὰ μοῦ τὴν δώσουν.

Ἡ παγίδα.

Ἐπέρασαν ἀρκετὲς μέρες καὶ εἰς μάτην ἐπερίμενε ὁ Ζεράρ σημεῖον ζωῆς ἀπὸ τὴν Λιάνα. Δὲν εἶχε ξαναφανῇ σὶδ παβιγιόν, ὅπου τὴν ἐπερίμενε κάθε μέρα, ἐντούτοις τὰ γράμματα ποὺ τῆς ἄφηνε στὴ σχισμάδα ἐνὸς δένδρου τὰ ἔπαιρνε ὅλα.

Στὸ μεταξὺ ὅμως ὁ Ζεράρ εἶχε μάθει πῶς ἡ κόμησσα θὰ ἔπαιρνε μαζί της σὶδ Παρίσι τὴν Λιάνα, καὶ τότε φυσικὰ θὰ ἔχανε κάθε ἐλπίδα. Αὐτὸ λοιπὸν ἔπρεπε νὰ τὸ ἀποτρέψῃ μὲ κάθε τρόπο.

Ἐσκέφθηκε ἀρκετὴ ὥρα τί ἔπρεπε νὰ κάμῃ καὶ ἐπὶ τέλους ἐπῆρε μιὰ φοβερὴ ἀπόφασι.

— Ἡ τύχη, ἐψιθύρισε, δὲν εὖνοεῖ παρὰ μονάχα τοὺς τολμηροὺς!...

Ἐκλείσθηκε σὶδ δωμάτιό του, ἐπῆρε μιὰ ἐφημερίδα καὶ ἄρχισε νὰ κόβῃ γράμματα, φράσεις, λέξεις καὶ ὅστερα νὰ τὰ κολλᾷ σὲ ἄσπρο χαρτί.

Ἐχρειάσθηκε ἀρκετὴ ὥρα καὶ ὅταν ἡ ἄσπρη κόλλα ἐγέμισε, μπορούσε νὰ διαβάσῃ κανεὶς τὴ ἐξῆς:

• Κυρία κόμησσα.

• Θὰ γελάσετε πολὺ ἂν βρεθῆτε αὔριο στὶς τρεῖς τὸ ἀπόγευμα σὶδ παβιγιόν τοῦ Μενίλ. Γιὰ νὰ πεισθῆτε ὅτι δὲν πρόκειται νὰ σᾶς κάμουν κανένα κακὸ, σᾶς εἰδοποιῶ ὅτι μπορεῖτε νὰ φέρετε μαζί σας καὶ ὄσους φίλους θέλετε.

• Ἐνας ἄλλος φίλος •.

Ἔσπερα ἔγραψε τὸ ἀκόλουθο γράμμα:

«Ἀγαπημένη μου Λιάνα,

Ἀὔριο τὸ βράδυ φεύγω. Ἐπιστρέφω στὸ Παρίσι γιὰ ἐπείγουσα ὑπηρεσία. Δὲν ξεύρω πόσο θὰ λείπω, λοιπὸν δὲν πιστεύω νὰ μ' ἀφήσης νὰ φύγω ἔτσι. Χωρὶς νὰ μοῦ πῆς πῶς με συγχωρεῖ· καὶ πῶς δὲν ἔπαυες νὰ μ' ἀγαπᾷς. Θὰ σὲ περιμένω στὰς 2¹/₂ τὸ ἀπόγευμα στὸ ποβιγιόν. Ἐλα, σὲ ἰκετεύω.

Ζεράρ*

Ἔβαλε τὸ κάθε γράμμα σ' ἓνα φάκελλο καὶ τὸ βράδυ πού ἔτρωγε στὸ ρεστωρὰν ἐφώνηξε κάποιον πού ἔτρωγε κοντὰ του καὶ ἦταν γραφεὶς σ' ἓνα συμβολαιογραφεῖο καὶ τοῦ ἔδωσε τὰ δύο γράμματα.

— Θέλεις νὰ κερδίσης εἴκοσι φράγκα, Πιούφλ; τοῦ εἶπε. Τὸ πρόσωπον τοῦ νέου ἔλαμψε.

— Λοιπὸν, ἐσυνέχισε ὁ Ζεράρ, θὰ πάρῃς αὐτὸ τὸ γράμμα καὶ θὰ τὸ πᾶς στὸν πύργον τοῦ Ροσεμόρ. Θὰ προσέξῃς ὅμως νὰ τὸ δώσης στὴν ἴδια τὴν κόμησσαν. Κατάλαβες; Στὰ χέρια της.

— Μάλιστα, κύριε ντὲ Σενοζάν, θὰ τὸ πάω ἀμέσως.

— Ὅχι ἀμέσως, γιατί τώρα θὰ εἶναι στὸ τραπέζι. Θὰ τὸ πᾶς σὲ μία ὥρα ἀκριβῶς, γιὰ νὰ μπορέσης νὰ ἰδῇς τὴν ἴδια. Προσέξε καλά, δὲν πρέπει νὰ πάῃ τὸ γράμμα σὲ ἄλλα χέρια. Κι' ἂν σὲ ρωτήσουν ποιὸς σοῦ τὸ δώσῃ δὲν θὰ πῆς λέξι.

— Κατάλαβες, ἔκαμεν ὁ Πιούφλ κλείνοντας τὸ μάτι. Δὲν ἦταν κανένας κουτὸς κι' εὐκόλα ἔμπαινε στὸ νόημα. Εὐχαρίστησε τὸν Ζεράρ γιὰ τὴ γενναιοδωρία του κι' ἔφυγε.

Περιττὸ βέβαια νὰ ἐξηγήσωμὲ στοὺς ἀναγνώστας μας ὅτι τὸ γράμμα πού ἐμπιστεύθηκε ὁ Σενοζάν στὸν Πιούφλ ἦταν τὸ ἀνώνυμο πού ἐπέτελε στὴν κόμησσαν γιὰ νὰ πιάσῃ ἐπ' αὐτοφώρῳ τὴν κόρη της μαζί του.

Ἀλλὰ ἂν ἡ τύχη εὖνοῃ τοὺς τολμηροὺς ὁ Θεὸς βοηθεῖ τὰ ἀδύνατα πλάσματα καὶ αὐτὸς βέβαια ἔσπρωξε τὸν Πιούφλ νὰ πάῃ σ' ἓνα καμπαρέ, νὰ ξεχαστῇ μέσα κεῖ πίνοντας με φίλους του καὶ νὰ θυμηθῇ μόνον ὅστερα ἀπὸ δύο ὥρες τὴν παραγγελίαν τοῦ Σενοζάν. Σηκώθηκε τριλιζοντας, ἐπλήρωσε τὸν λογαριασμὸν με τὰ εἴκοσι φράγκα πού τοῦ εἶχε δώσει καὶ ξεκίνησε γιὰ τὸν πύργον.

Ἀφοῦ περιπλανήθηκε ἀρκετὴ ὥρα, κατῳρθωσε νὰ φθάσῃ, μὰ καθὼς ἀνέβαινε τὰ μαρμάρινα σκαλοπάτια βρέθηκε μπροστὰ στὴ Λιάνα πού κατέβαινε νὰ πάρῃ λίγον ἀέρα.

Ὁ Πιούφλ μ' ὅλο του τὸ μεθύσι ἐκατάλαβε πῶς δὲν εἶχε μπροστὰ τοῦ ὑπηρετρια καὶ ἔβγαλε τὸ καπέλλο του.

— Ἐχω ἓνα γράμμα, εἶπε, γιὰ τὴν κ. κόμησσαν. Ἡ Λιάνα τὸν ἐκύτταξε ἀπὸ πάνω ὡς κάτω.

— Ἀπὸ ποιὸν εἶναι; τὸν ρώτησε.

Δὲν ξέρω, δεσποινίς, ἀπήντησεν ὁ Πιούφλ, χωρὶς νὰ πολυνοταλαβαίνει τί λέει. Εἶναι ἓνα γράμμα προσωπικόν... πρέπει νὰ τὸ δώσω σὲ χέρια της.

— Μπορεῖτε νὰ τὸ δώσετε σ' ἐμέ, εἶμαι ἡ κόρη της, εἶπεν ἡ Λιάνα καὶ

ὠπισθοχώρησε δύο βήματα, διότι ὁ Πιούφλ ἐβρωμοῦσε φοβερά κρασί. Ἡ μητέρα μου εἶναι στὸ σαλόνι μὲ ξένους, δὲν μπορεί νὰ βγῇ αὐτὴ τὴν ὥρα.

Τὸ κεφάλι τοῦ Πιούφλ ἐγύριζε. Δὲν ἤξερε πολὺ καλὰ τι ἔπρεπε νὰ κάνῃ. Ἀλλὰ εἶχε τὴ συναίσθησι πὼς αὐτὴ ποὺ τοῦ μιλοῦσε ἦταν πρόσωπο ἐμπιστοσύνης.

— Μὲ συγχωρεῖτε, εἶπεν ἐν τούτοις μὲ φωνὴ μπερδεμένη, δὲν θᾶπρεπε νὰ ἐπιμένω, μὰ... ὁ ἄνθρωπος ποὺ μοῦ ἔδωσε τὸ γράμμα εἶναι ἀνώτερός μου καί... .

— Ἀνώτερός σας; Ποιὸς εἶναι; Τὸν ξέρετε;

— Βέβαια, τὸν ξέρω, μὲ καλοπλήρωσε μάλιστα γιὰ νὰ φέρω τὸ γράμμα... Μὰ φοβᾶμαι νὰ τὸ πῶ γιατί εἶναι δικαστικός... κι' ἐγὼ ἀπλὸς γραφιάς... τὸν ἔχω ἀνάγκη.

Ἡ Λιάνα ἐχλώμιασε. Εἶχε καταλάβει ἀμέσως πὼς τὸ γράμμα τὸ εἶχε δώσει ὁ Ζεράρ καὶ θὰ ἦταν γι' αὐτήν.

— Ὁ κ. Ζεράρ ντὲ Σενοζάν δὲν σᾶς τὸ ἔδωσε; ἐρώτησε καὶ ὁ Πιούφλ τὴν ἐκύτταξε σαστισμένος.

— Αἱ ξέρετε; εἶπε.

— Ναὶ ξέρω. Εἶναι γιὰ μένα. Μπορεῖτε νὰ μοῦ τὸ δώσετε ἄφοβα.

Ὁ Πιούφλ ἀφορμὴ ἤθελε νὰ γλυτώσῃ, γιατί δὲν μπορούσε πιά ν' ἀνθέξῃ. Ἐδωσε τὸ γράμμα κι' ἔφυγε τρικλιζοντας.

Ἡ Λιάνα μόλις ἔμεινε μόνη ἐκύτταξε τὸν φάκελλον καὶ εἶδε πὼς ἡ ἐπιγραφὴ ἦταν γραμμένη μὲ στοιχεῖα ἐφημερίδος κολλημένα τὸ ἓνα κοντὰ στὸ ἄλλο καὶ ἔλεγε καθ' ἑνὸς τὸ ὄνομα τῆς μητέρας της.

Τὶ ἐσήμαινε αὐτό; Ἐπρεπε νὰ δώσῃ στὴ μητέρα της αὐτὸ τὸ γράμμα; Ἐδῶ καὶ λίγες στιγμὲς εἶχε βοῇ στὴ σχισμάδα τοῦ δένδρου ἓνα γραμματάκι τοῦ ἀγαπημένου της. Εἶχε ἄρᾳ γε καμμιά σχέσι τὸ ἓνα γράμμα μὲ τὸ ἄλλο;

Ἐνας ἀλλόκοτος φόβος τὴν ἔπιασε καὶ σφίγγοντας τὸ γράμμα μέσα στὰ χέρια της ἔτρεξε στὸ δωμάτιό της μὲ τὴν ἀπόφασιν νὰ τ' ἀνοίξῃ.

Ἐκλείδωσε καλὰ τὴν πόρτα της καὶ ἄνοιξε τὸν φάκελλο. Τὴν ἔπιασε φρίκη μόλις ἐδιάβασε τὸ περιεχόμενο καὶ δὲν ἐχρειάσθηκε πολὺ νὰ καταλάβῃ τὸ καταχρόνιο σχέδιο τοῦ Ζεράρ.

Ναί, τῆς ἔστηνε παγίδα... Ἦταν φανερό. Τῆς εἶχε δώσει γιὰ ραντεβού τὴν ἴδια ὥρα ποὺ ὠρίζε στὴ μητέρα της γιὰ νὰ ἔλθῃ νὰ τοὺς τσακώσῃ.

Ἦταν τρομερό, ἀπίστευτο, κι' ὅμως ἔτσι ἦταν...

Κι' αὐτὴ ποὺ τοῦ εἶχε θυσιάσει τὸ πᾶν. Ὅτι πολυτιμότερο εἶχε!...

Ὡστε ἔτσι λοιπόν, ὁ ἔρως του δὲν ἦταν ἄλλο παρὰ ἓνας ὑπολογισμός, ἓνα συμφέρον;

Ναί τώρα τὰ ἐκαταλάβαινε ὅλα. Ὅλο τὸ μέγεθος τῆς ἀτιμίας του...

— Θεέ μου! ἐπιθύρισε, Θεέ μου, προστατέυσέ με!...

Ἡ ἐρωτικὴ συνέντευξις

Ἐκεῖνη τὴν ἡμέρα ὁ Ζεράρ εἶχε πάει πεζὸς στὸ ραντεβουῦ του καὶ ἦταν νευρικός καὶ ἀνήσυχος, γιατί ἀπὸ τὸ ραντεβουῦ αὐτὸ θὰ ἐκρίνετο ἡ τύχη του, ἡ καριέρα του.

Δὲν ὑπῆρχε ἀμφιβολία πὼς ἂν τοὺς τσάκωνε ἡ κόμησσα θὰ ἔστεργε εἰς τὸν γάμον τους, ἀλλὰ παρ' ὅλ' αὐτὰ ἡ καρδιά του ἐκτύπησε δυνατὰ διὰ τὸν ἀκουσε καλπασμὸν ἀλόγου καὶ ἔτρεξε νὰ προϋπαντήσῃ τὴν ἐρωμένην του.

Ἡ Λιάνα ἦταν χλωμή, μὰ ἡ ἔκφρασις τοῦ προσώπου της φανέρωνε ἀποφασιστικότητα.

— Ἐπὶ τέλους! ἐφώναξε ὁ Ζεράρ μόλις τὴν εἶδε. Λιάνα, ἀγάπη μου, ἐνόμιζα πὼς δὲν θὰ σὲ ξαναἰδῶ πιά ποτέ.

— Βλέπεις ἤλθα, εἶπε ἡ Λιάνα, πρῶτα - πρῶτα γιὰ νὰ σὲ ἰδῶ, κι' ἔπειτα γιατί πρέπει νὰ μιλήσωμε γιὰ πράγματα πολὺ σοβαρά. Σοβαρά καὶ θλιβερά.

— Θλιβερά! Γιατί; ἔκαμε ὁ νέος ἐκπληκτος. Μ' ἀγαπᾷς, Λιάνα, καὶ σ' ἀγαπῶ ὅσο δὲν ἀγαπήθηκε ποτὲ ἄλλη γυναῖκα.

Τὴν ἔσφιξε στὴν ἀγκαλιά του.

— Σὲ πιστεύω, φίλε μου, ναὶ μ' ἀγαπᾷς, τὸ ξέρω.

— Ἐ λοιπόν! Ἡ ἀγάπη δὲν εἶναι ἡ μόνη εὐτυχία σ' αὐτὸ τὸν κόσμον;

— Ναὶ ἡ ἀγάπη, ὁ ἔρως ὁ ἀγνός, ὁ χωρὶς συμφέρον, ὁ ἔτοιμος γιὰ κάθε θυσία.

Ὁ Ζεράρ ἔγινε ὠχρός, ἀλλὰ σχεδὸν ἀμέσως συνῆλθε καὶ τὴν ρώτησε:

— Καὶ τί θυσία θέλεις ἀπὸ μένα, ἀγάπη μου; Εἶμαι ἔτοιμος γιὰ ὅ,τι μοῦ πῆς. Πρὸ ὀλίγου ἀκριβῶς σκεπτόμουνα πὼς θὰ σοῦ ξεπληρώσω ποτὲ ὅ,τι ἔκανες γιὰ μένα.

— Ἀκριβῶς γι' αὐτὸ θὰ σοῦ μιλήσω κι' ἐγώ, εἶπε ἡ Λιάνα. Ἀφωσιώθηκα σὲ σένα, Ζεράρ, γιατί ἐπίστεψα στὸν ἔρωτά σου, σ' ἓνα ἔρωτα ἀγνόν, μπρὸς στὸν ὅποιον ὅλα τ' ἄλλα εἶναι μηδέν.

— Καὶ πράγματι μ' ἔνα τέτοιον ἔρωτα σ' ἀγαπῶ Λιάνα.

— Λοιπόν, Ζεράρ, ξέρεις πολὺ καλὰ πὼς ἓνα κορίτσι σὰν κι' ἐμέ, μία Ροσεμόρ, δὲν μπορεῖ νὰ πάρῃ ἄλλον παρὰ τὸν ἀνθρωπο ποῦ... ἀγάπησε... Ἐννοοῦμεθα;

— ὦ Λιάνα, μὰ τέτοια εὐτυχία γιὰ μένα;... Ὅλη μου ἡ ζωὴ δὲν θὰ φθάσῃ νά...

— Δυστυχῶς, φίλε μου, διεκοψε ἡ Λιάνα, ἡ μητέρα μου δὲν θὰ θελήσῃ ποτὲ αὐτὸν τὸν γάμον, γιατί εἶναι πολὺ ματαιόδοξη.

— Τότε;

— Τότε δὲν μᾶς μένει παρὰ νὰ δραπετεύσωμε, νὰ μὲ ἀπαγάγῃς... Ἐγὼ τὰ ἔχω ὅλα ἔτοιμα. Ἄφησα ἓνα γράμμα στὴ μητέρα μου ποῦ τῆς λέω πὼς παραιτοῦμαι ἀπὸ τὴν προικὰ μου καὶ θὰ ζήσω πτωχὴ μαζί σου. Κανεῖς δὲν θὰ μὲ κατηγορήσῃ καὶ θὰ ἐργασθῶ κι' ἐγὼ γιὰ νὰ μποροῦμε νὰ ζοῦμε.

Ὁ Ζεράρ ὠχρίασε. Ἡ πρότασις αὐτὴ δὲν τοῦ ἄρесе βέβαια καθόλου. Τοῦ ἀναποδογύριζε ὅλα του τὰ σχέδια.

— Ἡ μητέρα μου, ἐσυνέχισε ἡ Λιάνα, φεύγει αὐριο, ὥστε ἂν θέλῃς εἶμαι

ἔτοιμη νὰ σὲ ἀκολουθήσω. Στείλε ἀμέσως τὴν παραίτησι σου καὶ μὲ τὰ λίγα χρήματα ποὺ ἔχω φεύγουμε ἀμέσως γιὰ τὸ ἐξωτερικόν. Σὲ λίγους μῆνες ξαναεπιστρέφουμε στὴ Γαλλία καὶ ἐργαζόμαστε καὶ οἱ δύο. Μά... δὲν ἀπαντᾷς;

— Σκέπτομαι ἂν πρέπει νὰ δεχθῶ τὴ θυσία σου, ἀπήντησε ὁ Ζερὰρ χωρὶς διόλου νὰ τὰ χάσῃ. Μά ἡ χαρά μου εἶναι τόσο μεγάλη, ὥστε δὲν διστάζω πιά καθόλου καὶ δέχομαι νὰ φύγωμε ἀμέσως ἀφοῦ τὸ θέλεις. Ἡ Λιάνα τὸν ἐκύτταξε ἐκπληκτη, μὰ ὁ Ζερὰρ τὴν ἀγκάλιασε καὶ ἐσυνέχισε:

— Ἐγὼ ἐν τούτοις καθήκον νὰ σοῦ πῶ ὅτι τὸ μέλλον μας δὲν θὰ εἶναι ρόδινο ἂν δεχθῶ τὴν πρότασι σου. Τὰ λίγα λεπτὰ ποὺ ἔχω μόλις θὰ μᾶς φθάσουν νὰ ζήσουμε λίγους μῆνες ὅπως εἶσαι μαθημένη ἐσὺ νὰ ζῇς... Ἐπειτα τί θὰ γίνουμε; Νὰ ἐργασθοῦμε. Ἐγὼ καλά, μὰ ἐσὺ; Μπορεῖς νὰ ἐργασθῇς ἐσὺ;

— Θὰ εἶναι προτιμότερο παρὰ νὰ μείνω μονάχη, τώρα ὅπως κατήχησα.

— Λιάνα, ἀγαπημένη μου..., μὴ τὸ λὲς αὐτό... Μποροῦμε νὰ περιμένουμε.

Καὶ ὁ Ζερὰρ ἐκύτταξε πρὸς τὸ μέρος τῆς πόρτας. Πῶς ἀργοῦσε τόσο ἡ κόμησσα;

— Νὰ περιμένουμε..., ἐπανέλαβε ἡ Λιάνα μὲ ἀνέκφραστη εἰρωνεία. Νὰ περιμένουμε αὐτὸ ποὺ περιμένεις τόση ὥρα μὲ ἀνυπομονησία;

Ὁ Ζερὰρ ἐσηκώθηκε ἀπότομα.

— Τί θὲς νὰ πῇς; ψιθύρισε.

— Θέλω νὰ πῶ, κύριε ντὲ Σενοζάν, ὅτι ἡ μητέρα μου δὲν θὰ ἔλθῃ στὸ ραντεβού ποὺ τῇς ἐδώσατε, γιατί ἔλαβα ἐγὼ τὸ ἀνώνυμο γράμμα ποὺ τῇς ἐστείλατε...

— Ἀνώνυμο γράμμα ἐγὼ;

Ὁ Ζερὰρ ἔγινε πελιδνὸς καὶ ἔσκυψε τὸ κεφάλι του, ἐνῶ ἡ Λιάνα εἶχε σηκωθῇ καὶ τὸν ἐκύτταξε ἄγρια.

— Δειλέ! τοῦ ἐφώνησε κι' ἀφοῦ ἔδγαλε ἀπὸ τὴν τσέπη της τὸ γράμμα τοῦ τὸ πέταξε στὰ μούτρα.

Αὐτὸς ὠπισθοχώρησε σὰ νὰ εἶχε δεχθῇ θανάσιμο κτύπημα.

— Δυστυχημένε, ἐξηκολούθησε ἡ Λιάνα μόλις κρατῶντας τὴν ἀγανάκτησί της, ἐστείλατε στὴ μητέρα μου αὐτὸ τὸ γράμμα γιὰ νὰ μᾶς τσακώσῃ καὶ ν' ἀναγκασθῇ νὰ μὲ δώσῃ σ' ἐσᾶς... Ὅλα αὐτὰ γιὰ τὴν προίκα μου.

— Λιάνα, σοῦ ὀρκίζομαι.

— Ἐκλέψατε τὴν τιμὴ μιᾶς Ροσεμόρ καὶ σὰν νὰ μὴ ἔφτανε αὐτὸ θέλατε καὶ νὰ μὲ ἐκθέσετε. Σὰν ἓνας ληστής νὰ φωνάζετε στὴ μητέρα μου: «Τὴν τιμὴ ἡ τὸ χρῆμα!»

— Λιάνα...

— Καὶ εἰσθε δικηγόρος, ἐξηκολούθησε ἡ Λιάνα μ' ἓνα ἄγριο καὶ περὶ φρονητικὸ γέλιο. Εἰσθε δικαστὴς... φορεῖτε τὴν τήβεννο καὶ δικάζετε τοὺς κακοὺργους ποὺ οὐτε ὁ χειρότερος δὲν εἶναι σὰν κι' ἐσᾶς!... Αὐτοὶ σκοτώνουν ἢ κλέβουν γιὰτὶ πεινοῦν τοῦλάχιστο, ἐνῶ σεῖς δὲν ἔχετε κἄν αὐτὴ τὴ δικαιολογία.

— Σ' ἀγαποῦσα, Λιάνα, ἐτόλμησε νὰ ψιθυρίσῃ ὁ Ζεράρ. σ' ἀγαποῦσα τρελλὰ καὶ γιὰ νὰ μὴ σὲ χάσω...

— Σιωπὴ, ἄθλιε! "Ολ' αὐτὰ εἶναι ψέματα! "Οταν σὰς ἐπρότεινα νὰ φύγωμε μαζὶ βρήκατε ἓνα σωρὸ προφάσεις γιὰ ν' ἀποφύγετε. Δὲν ἀγαποῦσατε ἐμένα, ἀλλὰ τὴν προῖκα μου.

"Ἦταν ὥραία προφέροντας αὐτὲς τὶς λέξεις. Τὸ μῖσος καὶ ἡ περιφρόνησις ἐδίδαν μιὰ ἀλλόκοτη λάμψιν στὰ ὥραϊα καὶ ἐκφραστικά της μάτια καὶ ὁ Ζεράρ φοβισμένος ὄλο καὶ ὠπισθοχωροῦσε πρὸς τὴν πόρτα.

— "Ω, μὴ φοβεῖσθε, εἶπε αὐτὴ. Δὲν σκοπεύω νὰ σὰς σκοτώσω... Σὰς περιφρονῶ μονάχα μὲ ὅλη μου τὴν ψυχὴ κι' ἀπὸ σήμερον δὲν εἶσθε πιά τίποτα γιὰ μένα.

"Ο Ζεράρ ἔβλεπε διὰ μιᾶς ὅλα του τὰ σχέδια ν' ἀναποδογυρ ζουν καὶ ὥρμησε νὰ τὴν συγκρατήσῃ.

— Λιάνα! ἐφώναξε. Εἶσαι δική μου! Θυμήσου ὅτι εἶσαι δική μου!

"Ἡ Λιάνα σταμάτησε ἀπότομα κι' ἔκαμε ἓνα ἀγέρωχο κίνημα.

— Σ' ἀγαπῶ, ἐξακολούθησε ἐκεῖνος, καὶ δὲν θὰ σ' ἀφήσω νὰ μοῦ φύγῃς. Θὰ φανερώσω σὲ ὅλους τὶς σχέσεις μας... θὰ μιλήσω γιὰ τὸν ἔρωτά μας.

— Θὰ στείλετε καὶ ἀνώνυμα γράμματα, δὲν εἰν' ἔτσι; Θὰ τὰ πῆτε ὅλα, ἔ; Ἀλλὰ σὰς λείπουν οἱ ἀποδείξεις Μπορεῖτε νὰ τὸ ἀποδείξετε; Κανεῖς δὲν θὰ σὰς πιστεύσῃ! "Οσο γιὰ μένα, ὅ,τι κι' ἂν συμβῇ δὲν θέλω πιά νὰ σὰς ξέρω καὶ εἶναι σὰν νὰ μὴ σὰς γνώρισα ποτέ.

"Ἐκαμε ἓνα βῆμα πρὸς τὴν πόρτα, ἀλλὰ ὁ Ζεράρ τὴν ἐμπόδισε ἑξαλλος.

— "Οχι! φώναξε. Δὲν θὰ σ' ἀφήσω νὰ φύγῃς, πρὶν μ' ἀκούσῃς! Σ' ἀγαπῶ καὶ σὲ θέλω! "Ἐσένα πρῶτα κι' ἔπειτα τὴν προῖκα σου, τὴ δόξα σου, τὰ λεπτὰ σου, θέλω νὰ γίνω πλούσιος.

— Ἀφήστε με νὰ περάσω εἶπε ἡ Λιάνα μὲ τόνο φωνῆς πολὺ ἡρεμο μὰ καὶ ἐπιτακτικόν.

— "Οχι ἐπανέλαβε ὁ Ζεράρ καὶ τὰ μάτια του πέταξαν φλόγες. "Ἀπλῶς τὰ χέρια του νὰ τὴν πιάσῃ, ἀλλὰ ἡ Λιάνα σήκωσε τὸ χέρι καὶ τὸν κτύπησε στὸ πρόσωπον μὲ τὸ μαστίγιό της.

"Ο πόνος ἔκαμε τὸν Ζεράρ νὰ ὀπισθοχωρήσῃ καὶ ἡ Λιάνα ἐπωφεληθεῖσα τῆς εὐκαιρίας ἄνοιξε τὴν πόρτα, ἔππευσε κι' ἔφυγε μὲ καλπασμόν, χωρὶς νὰ τολμήσῃ ὁ Ζεράρ νὰ κάμῃ οὔτε ἓνα κίνημα γιὰ νὰ τὴν ἀναχαιτίσῃ.

Μητέρα καὶ κόρη.

"Ἡ Λιάνα δὲν εἶχε οὔτ' ἓνα δάκρυ στὰ μάτια της, ἀλλὰ τὸ ὥραϊό της πρόσωπο εἶχε μιὰ ἐκφρασιν πόνου καὶ ἀηδίας ὅταν ἔφθασε στὸν πύργο. "Ο Ἀντώνης πού τὴν περιέμενε γιὰ νὰ παραλάβῃ τὸ ἄλογό της, τῆς εἶπε πῶς ἡ μητέρα της τὴν ἐπερίμενε στὸ μικρὸ σαλονάκι καὶ ἡ Λιάνα χωρὶς κἀν ν' ἀλλάξῃ κοστοῦμι, ἔτρεξε ἀμέσως νὰ τὴν συναντήσῃ πού τὴν ἐπερίμενε ἐκεῖ μὲ τὴ θεία της.

"Ἡ Λιάνα ἐφίλησε καὶ τὶς δυὸ ὅπως τὸ ἐσυνήθιζε πάντα κι' ἐπερίμενε νὰ τῆς ποῦν νὰ καθίσῃ.

— Ἄκουσε παιδί μου, εἶπε ἡ μητέρα της χωρὶς προοίμια! Ἔχομε νὰ σοῦ ποῦμε κατὶ σπουδαῖο καὶ εὐχάριστο... καταλαβαίνεις ἴσως; ...

— Ὅχι μητέρα, τί τρέχει;

— Ἐδῶ καὶ λίγες μέρες Λιάνα, μοῦ ἔλεγε καὶ πολὺ σωστὰ ὅτι ἡ μόνη εὐτυχία γιὰ ἓνα κορίτσι εἶναι νὰ παντρευθῇ μ' ἓναν ἄνθρωπο ἀντάξιό της καὶ νὰ τοῦ ἀφοσιωθῇ καθ' ὅλοκληρίαν. Ἐγέλασα κι' ἐσυμφώνησα μαζί σου, γιατί εἶχα σκεφθῇ κάποιον ποὺ θὰ σοῦ ἐταίριαζε θαυμάσια.

— Νὰ παντρευθῶ ἐγώ; ... ψιθύρισε ἡ Λιάνα κατάγλωμη.

— Ναὶ παιδί μου, δὲν σοῦ ἔλεγα πάντα ὅτι θὰ ἔπαιρνες κανένα δοῦκα ἢ πρίγκηπα; Ἐλοιπόν, νὰ ποὺ βγῆκα ἀληθινὴ καὶ ὁ δοῦξ τοῦ Φιερμόν μοῦ ζήτησε χθὲς πρὶν φύγη τὸ χέρι σου.

— Ὁ δοῦξ! ...

— Ναί, δὲν μοῦ φάνηκε πολὺ παράξενο ἄλλωστε, γιατί εἶχα καταλάβει ἀπὸ καιρὸ ὅτι τοῦ ἄρρεσε.

— Ἀ! Καὶ γι' αὐτὸ βέβαια ἦλθε ἐδῶ μαζί σας, ψιθύρισε ἡ Λιάνα.

— Ἀκριβῶς. Φαίνεται, κιτεργαροῦλα, πὼς τὸν τρέλλανε. Μοῦ μίλησε μ' ἓναν ἐνθουσιασμό! Μὲ μιὰ λατρεία!

Τοῦ κάκου προσπαθοῦσε νὰ μιλήσῃ ἡ Λιάνα, ἡ φωνή της πνιγόταν μέσα στὸν λάρυγγά της.

— Ξέρεις, ἐξηκολούθησε ἡ μητέρα της, ὁ δοῦξ εἶναι ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα ὀνόματα τῆς Γαλλίας, πλουσιώτατος καὶ με καριέρα. Εἶναι μόλι; 28 ἐτῶν καὶ εἶναι γραμματεὺς τῆς Ἰσπανικῆς πρεσβείας.

Ἡ Λιάνα ἄκουε τὴν μητέρα της χωρὶς νὰ καταλαβαίνει. Τὰ μάτια της ἦσαν ἀπλανῆ, τὸ στόμα μισοανοιγμένο καὶ στὸ χλωμό της πρόσωπο ἦταν ζωγραφισμένη ὅλη της ἡ ἀγωνία.

Νὰ παντρευθῇ αὐτή; Ν' ἀπατήσῃ τὸν δοῦκα, ἓναν «ἐντιμον» ἄνθρωπο; Νὰ τολμήσῃ νὰ φορέσῃ αὐτὴ τὸ ἀγνὸ παρθενικὸ ἔνδυμα; Ὅχι! Ποτέ! Καὶ μὲ ὅλη της τὴν ταραχὴ εἶχε τὸ θάρρος νὰ μιλήσῃ:

— Ἀναγνωρίζω, μητέρα, ὅτι ὁ κ. ντὲ Φιερμόν εἶναι ἀξιόλογος σύζυγος καὶ θὰ κάμῃ εὐτυχισμένην ὅποιαν τὸν πάρῃ...

— Ὡραῖα! λοιπὸν τελείωσε...

— Ὅχι, γιατί θὰ τοῦ πῆτε ὅτι μοιλονότι ἡ πρότασίς του μὲ τιμᾷ ἀρνούμαι νὰ γίνω σύζυγός του.

— Καὶ γιατί; ῥώτησε ἡ κόμησσα κατάπληκτη.

— Γιατὶ ὠρκίσθηκα νὰ μὴν παντρευθῶ ποτέ μου.

Ἄλλὰ μ' ὅλο τὸ σοβαρὸ ὕφος ποὺ ἐπρόφερε αὐτὰ τὰ λόγια ἡ Λιάνα, ἡ μητέρα της δὲν μπόρεσε νὰ μὴ χαμογελάσῃ.

— Ὡ! Ὁ! ἄλλᾶξες γρήγορα γνώμη, ἀγαπητή μου, τῆς εἶπε. Προχθὲς ἀκόμη μοῦ μιλοῦσε γιὰ γάμο.

— Ναί, ἀλλὰ σκέφθηκα ἀπὸ τότε.

— Περίεργο! Τί σ' ἔκανε ν' ἄλλᾶξες ἔτσι αἰφνίδια γνώμη; Κανένα βιβλίο; Δὲν μιλάς σοβαρὰ βέβαια. Ἀφοῦ παραδέχεσαι ὅτι ὁ ντὲ Φιερμόν εἶναι πολὺ καθὼς πρέπει δὲν καταλαβαίνω...

— Ἀποφάσισα νὰ μὴ παντρευθῶ, μητέρα.

— Μά, παιδί μου, δὲν εἶναι δικαίωμά σου αὐτό, εἶπε τότε ἡ θεία

της, πού ὡς τώρα δὲν εἶχε μιλήσει. Ἡ εὐγένεια ὑποχερώνει· δὲν μπορείς νὰ μὴν ὑποταχθῇς στὶς ὑποχρεώσεις πού σου ἐπιβάλλουν οἱ πρόγονοί σου. Δὲν μπορείς νὰ καταστρέψῃς ἓνα ὄνομα καὶ ὁ κ. ντὲ Φιερμόν δέχεται νὰ δώσῃ στὸ δευτέρό του παιδί τὸ ὄνομα ντὲ Ροσεμόρ.

— Ὑπάρχει καὶ ἡ Λύδια...

— Ἡ Λύδια εἶναι ἀκόμη πολὺ μικρή.

— Κι' ἔπειτα τί θὰ πῇ αὐτό; πρόσθεσε ἡ κόμησσα, ἐσένα ζήτησε καὶ δὲν ἀποκρούει κανεὶς ἓνα τέτοιο γάμο χωρὶς λόγο. Αὐτὸ θὰ ἦταν τρέλλα! Παιδιαρίζεις, Λιάνα, μὰ ἐγὼ ἔδωσα τὸν λόγο μου στὸν δοῦκα.

Ἡ φωνὴ τῆς κομήσης εἶχε πάρει ἓνα πολὺ αὐστηρὸν τόνο καὶ ἡ Λιάνα δὲν εἶχε τὴ δύναμι νὰ πῇ περισσότερα.

— Ὁ γάμος θὰ γίνῃ σὲ 8 μῆνες, πρόσθεσε ἡ μητέρα της, γιατί ὁ κ. ντὲ Φιερμόν φεύγει γιὰ κάποιον ἀποστολὴ καὶ δὲν θὰ γυρίσῃ παρὰ τὸν Ἰούνιο, ὥστε ἴσαμε τότε μὲ τίς καλὰς συμβουλὰς τῆς θείας σου θὰ ἔχῃς ἀλλάξει ιδέα.

Ἡ Λιάνα ἀπεσύρθη πολὺ συγκινημένη ἀλλὰ οὔτε ἡ κόμησσα, οὔτε ἡ θεία της κατάλαβαν τὴν συγκίνησί της, ἢ μᾶλλον τὴν ἔκριναν πολὺ φυσικῇ γιὰ ἓνα κορίτσι, πού τοῦ ἀναγγέλλουν ὅτι θὰ παντρευθῇ.

Ἡ ἀναχώρησις τῆς κομήσης ἄφησε πάλι θεία καὶ ἀνεψιὰ στὴν μοναξιὰ τους. Ἡ Λιάνα ἄλλως τε ὑπέφερε πολὺ καὶ μόλις καὶ μετὰ βίας κατάρθωνε νὰ τὸ κρύβῃ.

Μιὰ φοβερὴ ἀπογοήτευσίς τὴν εἶχε κυριεύσει καὶ ὠρκιζόταν κάθε μέρα νὰ μὴν ἀγαπήσῃ ποτὲ πιά στὴ ζωὴ της.

Ἐπλήρωνε πολὺ ἀκριβὰ τὸ νεανικὸ σφάλμα της, μὰ τὸ πάθημά της θὰ τῆς γινόταν μάθημα.

Ὅταν βρισκόταν μὲ τὴ θεία της, προσπαθοῦσε, ὅσο μπορούσε νὰ κρύβῃ τὴ μελαγχολία της, ἀλλὰ ὅταν ἔμενε μόνη κλεινόταν στὸ δωμάτιό της καὶ ἔκλαιγε πικρά.

— Τὸν φτενὸν χεῖμῶνα θὰ ἔχωμε μεγαλύτερη μοναξιὰ, εἶπε ἡ θεία της ἓνα βράδυ, γιατί δὲν θ'ἄχωμε καὶ τὸν Σενοζάν.

— Ἀλήθεια, δὲν ἐγύρισε ἀκόμη ἀπὸ τὸ Παρίσι;

— Μποροῦσε ὅμως νὰ μᾶς ἀποχαιρετήσῃ πρὶν φύγῃ. Δὲν νομίζεις;

— Ἴσως νὰ ἔφυγε βιαστικά, ἀπήντησε ἡ νέα μὲ ἀδιαφορία.

— Ἔρεις γιατί ἔφυγε τόσο βιαστικά; Γιατί λέει πὼς παντρεύεται.

Ἡ Λιάνα δὲν ἔδειξε καμμιά ἀπολύτως συγκίνησι. Ὁ Ζεράρ ἦταν πιά γι' αὐτὴν ἓνας ξένος.

— Ἀ! Ναι, εἶπε μόνο καὶ ἐπρόσθεσε μὲ πολὺ περιφρόνησι: Θὰ παίρνῃ βέβαια καμμιά πλουσία.

— Ναι μιὰ πολὺ πλουσία χήρα, μεγαλύτερή του.

— Ὡστε θὰ εἶν' ἐνθουσιασμένος, ἐπρόσθεσε ἡ Λιάνα σὲ τόνο ἐντελῶς ἀδιάφορο.

Δὲν αἰσθανόταν πιά γιὰ τὸν ἄνθρωπο αὐτὸν παρὰ μιὰ ἀπεριόριστῃ συχαίρα καὶ μιὰ βαθεὶα περιφρόνησι.

Ἀλλὰ ἡ ὑγεία της εἶχε κλονισθῇ. Αἰσθανόταν μεγάλη κούρασι χωρὶς νὰ κἀνῃ τίποτε, εἶχε συχνὰ ζάλες καὶ ἓνα αἰσθημα ἀηδίας ἀνεξήγητο. Δὲν εἶχε

διόλου ὄρεξι καὶ πολλὰς φορὰς ἡ θεία της τὴν ἐκύτταζε μὲ ἀρκετὴ ἀνησυχία.

— Μοῦ φαίνεται πολὺ χλωμὴ τελευταίως, παιδί μου, τῆς εἶπτε μιὰ μέρα. Δὲν θὰ ἤθελες νὰ σ' ἐξετάσῃ ὁ γιατρός;

— Ὅχι, θεία μου, δὲν ἔχω τίποτε, ἀπήντησε ἡ Λιάνα. Δὲν αἰσθάνομαι πολὺ καλὰ, μὰ θὰ μοῦ περάσῃ πιστεύω.

Δὲν πρόφθασε νὰ τελειώσῃ τὴν φράσι της καὶ αἰσθάνθηκε ἕνα περίεργο παλμὸ πού τὸν εἶχε αἰσθανθῇ δυὸ-τρεῖς ἀκόμη φορὰς τὸν τελευταῖο καιρό. Τῆς ἔκαμε μεγάλη ἐντύπωσι, καὶ ἔξαφνα σηκώθηκε σὰν τρελλὴ καὶ ἔτρεξε στὸ δωμάτιό της.

Τὶ περίεργο αἶσθημα! Πρώτῃ φορὰ τὸ αἰσθανόταν. Καὶ ἦταν κἄτι ἀνεξήγητο... Σὰν νὰ ὑπῆρχε κἄτι πού εἶχε ζωὴ μέσα της...

Ἐξαφνα ἔγινε πελιδνὴ σὰν νεκρή... Μιὰ φοβερὴ σκέψις εἶχε περάσει σὰν ἀστραπὴ ἀπὸ τὸ μυαλό της καὶ ἕνα ρίγος τὴν διεπέρασε ἀπὸ τὸ κεφάλι ὡς τὰ πόδια.

Ναί, ἦταν φανερό... Κἄτι ζωντανὸ ὑπῆρχε μέσα της, κἄτι πού ἔπαλλε... θὰ γινόταν μὲτέρα...

Ἐπείσε γονατιστὴ μπροστὰ στὸ κρεβάτι της καὶ ἄρχισε νὰ κλαίῃ μὲ λυγμούς.

Ἡ Ἐξομολόγησις.

Στὴν ἀρχὴ ἡ φοβερὴ αὐτὴ ἀποκάλυψις τὴν συνέτριψε. Τὶς νύχτες κλεισμένη στὸ δωμάτιό της ἔκλαιγε μὲ πύρινα δάκρυα καὶ τὶς ἡμέρας εἶχε ἕνα ὕφος θλιμμένο, ἀπελπισμένο. Ἀλλὰ ἡ ἀδυναμία της αὐτὴ δὲν ἐβάσταζε πολὺ. Μιὰ Ροσεμόρ δὲν μπορούσε νὰ σκύψῃ τὸ κεφάλι καὶ νὰ παραδεχθῇ μιὰ τέτοια ντροπὴ σὰν μιὰ κοινὴ γυναῖκα. Ἡ λύσις γι' αὐτὴν ἦταν μία. Ὁ θάνατος. Ἕνας αἰφνίδιος θάνατος προτοῦ ὑποπτευθῇ κανεὶς τὸ παραμικρό. Μὰ ποιὸν τρόπο θὰ διάλεγε γιὰ νὰ πεθάνῃ; Τὶ ἄλλο παρὰ ἕνα δραστήριο δηλητήριο πού εὐκόλα θὰ τῆς προμήθευε ἕνας φαρμακοποιός, τὸν ὁποῖον θὰ ἀκριβοπλήρωνε;

Ὡρίσε τὴν ἡμέρα τοῦ θανάτου της. Θὰ ἦταν ἀκριβῶς ἡ ἡμέρα πού εἶχε γνωρίσει τὸν διαφθορέα της, δηλαδὴ τὸν Ἰανουάριο, καὶ κατὰ τοὺς ὑπολογισμούς της θὰ ἦταν τότε τεσσάρων μηνῶν. Ἔτσι θὰ πέθαινε χωρὶς νὰ μπορέσῃ ν' ἀντιληφθῇ κανεὶς τὸ παραμικρό.

Στὸ μεταξὺ προσπαθοῦσε νὰ ἐξακολουθῇ τὴν ἴδια ζωὴ. Νὰ βγαίνει μὲ τὸ ἄλογό της, νὰ φαίνεται ἀμέριμνη, νὰ εἶναι ὀμιλητικὴ, ἀλλὰ μὲ ὅλα αὐτὰ ἡ θεία της δὲν ξεγελιῶταν καὶ συχνὰ τὴν ἐκύτταζε μὲ μεγάλη ἀνησυχία.

Ἐπὶ τέλος ἔφθασε ἡ τριμερὴς ἡμέρα πού θὰ ἔδινε τέλος σὲ μιὰ βασανισμένη ζωὴ.

Τὸ ἀπόγευμα φαινόταν πολὺ εὐχαριστημένη, μολοντί ὥρᾳ περισσότερο ἀπὸ τὸ σὺνηθες, καὶ ἀνέβηκε στὸ δωμάτιό της μὲ τὴν πρόφασιν πὼς ἤθελε νὰ ἐτοιμάσῃ κἄτι φωτογραφίες. Εἰς τὸ γεῦμα κατέβηκε ἀργότερα καὶ ἦταν εὐθυμὴ, ἡ δὲ θεία της εὐχαριστήθηκε πού τὴν εἶδε ἔτσι. Ἀλλὰ μετὰ τὸ γεῦμα ἡ Λιάνα ἐξήγησε τὴν ἄδεια ν' ἀποσυρθῇ ἁμέσως γιὰ νὰ τελειώσῃ τὶς φωτογραφίες της. Δὲν ἀρκέσθηκε στὸ συνηθισμένο φιλὶ πού ἔδινε στὴ θεία της, ἀλλὰ τὴν ἀγκάλιασε σφιχτὰ καὶ τὴν φίλησε ἐπανειλημμένως.

Μόλις ἀνέβηκε στὸ δωμάτιό της, ἔτρεξε ἀμέσως σ' ἓνα τραπέζι ποὺ ἦσαν τὰ φάρμακα τῶν φωτογραφιῶν καὶ ἄρπαξε ἓνα μπουκαλάκι ποὺ εἶχε τὴν ἐπιγραφή: «Κυανιοῦχος πότασσα». Τὸ ἀνοίξε μὲ μιὰ βίαιη κίνησι καὶ ἔχυσε τὸ περιεχόμενον σ' ἓνα ποτήρι, ἐνῶ συγχρόνως ἔβγαλε ἀπὸ ἓνα ντου-λαπάκι ἓνα μπουκάλι μὲ ξύδι. Ἐξεβούλωσε τὸ μπουκάλι κι' ἐτοιμάσθηκε νὰ χύσῃ ξύδι στὸ ποτήρι, ὅταν ἔξαφνα στάθηκε μὲ τὸ χέρι στὸν ἀέρα κατα-τρομαγμένη.

Μπροστά της σὲ μικρὴ ἀπόστασι στεκόταν ἡ θεία της καὶ τὴν κύ-ταζε κατάχλωμη, μὲ μάτια ἀπλανῆ.

— Θέλεις νὰ δηλητηριασθῇς; τῆς εἶπε.

Ἡ Λιάνα ἀφῆκε τὸ μπουκάλι νὰ πέσῃ μέσα ἀπὸ τὰ χέρια της καὶ ἔπεσε γονατιστὴ μπρὸς στὴ θεία της κρύβοντας τὸ πρόσωπό της μέσα στὰ χέρια.

Ἡ θεία της τὴν πλησίασε, ἔπιασε μὲ στοργὴ τὸ κεφάλι της καὶ ἀρχισε νὰ τῆς χαϊδεύῃ τὰ μαλλιά.

— Γιατί, παιδί μου; τῆς εἶπε. Γιατί ἤθελες νὰ τὸ κάνης αὐτό;

Ἡ Λιάνα δὲν ἀπήντησε, ἀλλὰ ξέσπασε σὲ λυγμούς.

— Τί εἶν' αὐτὸ ποὺ σὲ λυπεῖ τόσο, ἐξηκολούθησε ἡ θεία της, καὶ δὲν μπορεῖς νὰ μοῦ τὸ πῆς, ἀλλὰ ἤθελες νὰ πεθάνης; Δὲν μπορούσες πρὶν νὰ σκεφθῇς πὼς ἡ ἀγάπη μου γιὰ σὲ εἶναι τόσο μεγάλη; Ὡστε ὅλα νὰ μπορῶ νὰ τὰ καταλάβω καὶ νὰ τὰ συγχωρήσω;

Ἡ Λιάνα ἐπροσπαθοῦσε νὰ κρίψῃ τὸ πρόσωπό της.

— Κρύβεις τὸ πρόσωπό σου. Ἐκαμες κᾶτι ποὺ δὲν ἔπρεπε; Μὰ τί μπορούσες νὰ κάμης ἐνῶ, ἄγγελέ μου, ἦ κι' ἂν ἔκαμες κᾶτι δὲν εἴμ' ἐγὼ ἐδῶ γιὰ νὰ σὲ συγχωρήσω;... Δὲν μιλᾷς;... Ξεχνᾷς πὼς ἂν πέθαινες δὲν θὰ μπορούσα οὔτε ἐγὼ νὰ ζήσω;... Ὡ! μίλησε, Λιάνα, μίλησε, παιδί μου, σὲ ἰκετεύω...

Ἡ Λιάνα δὲν μπορούσε πιά νὰ συγκρατηθῇ. Ἐσήκωσε ἀργὰ τὸ κεφάλι της κι' ἔδειξε ἓνα πρόσωπο ἀλλοιωμένο ἀπὸ τὰ κλάματα καὶ τὴν συγκίνησι.

— Θέλετε νὰ μάθετε, εἶπε, γιατί ἤθελα νὰ πεθάνω; Νὰ... γιατί δὲν εἶμαι ἀξία πιά νὰ ζῶ... γιατί ἔκαμα ἓνα σφάλμα ἀσυγχώρητο...

— Τί θέλεις νὰ πῆς, Λιάνα, ἐφώναξεν ἡ θεία της; Ἐντρομος. Καὶ τότε ἡ Λιάνα τῇ: τὰ διηγήθηκε ὅλα κλαίγοντας καὶ τελειώνοντας τὴ διήγησί της, πρόσθεσε:

— Βλέπετε πὼς; πρέπει νὰ πεθάνω;...

— Ὁχι, παιδί μου, ὄχι... τὸ σφάλμα δὲν εἶναι δικό σου, θὰ ἔπεσες θῦμα...

— Ὁχι, θεία μου, ἔφταιξα.

— Τὸν ἀγαποῦσες; Τότε ὅλα διορθώνονται. Αὐτὸς τὸ ξέρει πὼς; θὰ γίνης μητέρα;

— Ὁχι, ἄλλως τε μοῦ εἶναι ἀδιάφορο, γιατί τώρα τὸν μισῶ. Οὔτε θέλω νὰ θυμᾶμαι τὴν ὑπαρξί του.

— Ἄς προσευχηθοῦμε, παιδί μου, καὶ ὁ Θεὸς θὰ μᾶς ὁδηγήσῃ τί πρέπει νὰ κάνωμε. Ἐκεῖνο ποὺ πρέπει νὰ ἐπιδιώξωμε, πρωτίστως εἶναι ν' ἀποφύ-γωμε τὸ σκάνδαλο. Δὲν πρέπει αὐτὸς νὰ θριαμβεύσῃ.

— Θεία μου, εἴμ' ἀνάξια νὰ ζῶ...

Ἡ Λιάνα σήκωσε τὸ χέρι της καὶ τὸν ἐχτύπησε στὸ πρόσωπο μὲ τὸ μαστίγιό της.
Ἡ ΔΑΚΡΥΟΠΟΤΙΣΜΕΝΗ

—“Ὁχι παιδί μου, ὁ Χριστὸς συγχώρησε τὴν ἁμαρτωλὴ Μαγδαληνὴ. Νομίζεις πὼς ἡ ἀγάπη μου γιὰ σέ δὲν μπορεῖ νὰ τὰ συγχωρήσῃ ὅλα; Αὐτὴ τῇ στιγμῇ ὑποφέρεις, εἶσαι δυστυχισμένη... ὅλα τ' ἄλλα εἶναι μὴδὲν μπροστὰ σ' αὐτό. Εἴμ' ἐγὼ γιὰ σέ, γιὰ νὰ σέ προστατεύσω. Φίλησέ με παιδί μου, καὶ μὴν ἀπελπίζεσαι. Θάμαι πάντα κοντὰ σου. Ἡ αὐτοκτονία εἶναι πάντα μιὰ δειλία καὶ μιὰ Ροσεμόρ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ εἶναι δειλή. Λοιπὸν πρέπει νὰ ζήσης καὶ ν' ἀντιμετωπίσης μὲ θάρρος ὅλα τὰ κτυπήματα τῆς τύχης.

—Νὰ ζήσω, διέκρινε ἡ δυστυχισμένη νέα. Δὲν μπορῶ, θεία μου, δὲν εἶναι δυνατόν...

Καὶ ἔπεσε στὴν ἀγκαλιὰ τῆς ἀγαθῆς γυναίκας καὶ ἄρχισε νὰ τῆς μιλῇ γιὰ τὰ ὄνειρα ποὺ εἶχε πλάσει κοντὰ σ' αὐτὸν ποὺ εἶχε ἀγαπήσει. Τῆς διηγήθηκε ὕστερα τὴν παγίδα ποὺ τῆς εἶχε στήσει καὶ ὅλα... ὅλα.

Ἡ καλὴ τῆς θεΐα τὴν ἄκουσε μὲ καλωσύνη καὶ ἀφοῦ τὴν ἀγκάλιασε καὶ τὴν ἔσφιξε θερμὰ τῆς εἶπε μὲ στοργή:

—Ὁ Θεὸς εἶναι μεγάλος, παιδί μου, ἃς ἐμπιστευθοῦμε σ' αὐτόν... Ἡ Λιάνα δὲν εἶχε πιά τὴ δύναμι ν' ἀντισταθῇ. Ἡ ἀγία αὐτὴ γυναῖκα τῆς ἔλεγε πὼς ἔπρεπε νὰ ζήσῃ. Θὰ ἐξοῦσε γιὰ χάρι τῆς καὶ θὰ ἐξέπλυνε τὸ σφάλμα τῆς μὲ τὴ διαγωγή τῆς.

Ἕνας γάμος.

Ἡ θεΐα τῆς Λιάνας δὲν ἔκανε ἄλλο παρὰ νὰ σκέπτεται πὼς θὰ μποροῦσε ν' ἀποκτήσῃ τὸ παιδί τῆς ἢ ἀνεψιά τῆς χωρὶς νὰ γίνῃ ἀντιληπτὴ ἀπὸ κανέναν καὶ καθὼς ἦταν πολὺ θυήσκα, ἤλπιζε πάντα πὼς ἡ θεΐα πρόνοια θὰ τὴν βοηθοῦσε. Πράγματι μιὰ μέρα ἔλαβε ἓνα γράμμα ἀπὸ κάποια Ροζίνα ποὺ τῆς ἐξέφραζε τὴν εὐγνωμοσύνη τῆς γιὰ ὅσα εἶχε κάμει ἄλλοτε γι' αὐτὴν καὶ τῆς ἀνῆγγελλε τὸν γάμον τῆς μὲ ἓνα πολὺ καλὸ παλληκάρι καὶ τὴν ἀπόκρισιν ἑνὸς χαριτωμένου μπέμπε.

Στὴν ὁρχὴ δὲν μποροῦσε νὰ θυμηθῇ ποία ἦταν αὐτὴ ἡ Ροζίνα, ἀλλὰ ἀφοῦ ἐβασάνισε τὴ σκέψιν τῆς καὶ αὐτὴ καὶ ἡ Λιάνα θυμήθηκαν ὅτι ἦταν μιὰ μικρὴ ὁρφανή, τὴν ὁποίαν εἶχε ἐξαπατήσῃ ἓνας δραγῶνος καὶ θὰ ἦταν χαμένη ἂν δὲν τὴν εἶχαν προστατεύσει καὶ βοηθήσει ὕλκιwς καὶ ἠθικῶς.

Αὐτὸ τὴν ἔκαμε νὰ σκεφθῇ καί: “Ἀν ἐπροίκιζε καλὰ τὴν Ροζίνα, δὲν θὰ μποροῦσε νὰ δεχθῇ τὴν Λιάνα στὸ σπίτι τῆς ποὺ ἦταν ἀρκετὰ μακριὰ ἀπὸ τὸ Ροσεμόρ ν' ἀποκτήσῃ ἐκεῖ τὸ παιδί τῆς καὶ ἔπειτα νὰ ἐδέχετο τὸ νεαρὸν ζεῦγος καὶ νὰ κρατήσῃ αὐτὸ τὸ παιδί;

Ἔσπευσε ἀμέσως νὰ τὰ κανόνισῃ ὅλα καὶ ἡ Ροζίνα μὲ τὸν ἄνδρα τῆς, τὸν Ζάκ, φάνηκαν ἐνθουσιασμένοι νὰ προσφέρουν μιὰ ἐκδούλευσι στὴν προστάτιδα τους.

Ἡ δις ντὲ Πατ' Γκιγιώμ συνεννοήθηκε μὲ ἓναν ἀπὸ τοὺς καλυτέρους γιατρούς, τὸν ὁποῖον ἔφερε ἀπὸ τὴν Λυὼν καὶ στὸ σπίτι τῆς ἀπλοῦ-κῆς χωρικῆς Ροζίνας ἡ κόρη τῆς κομῆσσης ντὲ Ροσεμόρ ἀπέκτησε τὸ τέκνον τοῦ ἔρωτος. Ἦταν κορίτσι, τὸ ὠνόμασαν Μισελίνα καὶ ἐγγράφη στὰ ληξιαρχικὰ βιβλία ὡς κόρη γονέων ἀγνώστων. Θὰ διεδίδετο ὅτι εἶχαν θρῆ τὸ βρέφος πεταμένο στὸν δρόμο καὶ ἡ δις ντὲ Πατ' Γκιγιώμ ποὺ ἦταν

γνωστή γιὰ τὶς ἀπειρες ἀγαθοεργίες της τὸ εἶχε πάρει γιὰ νὰ τὸ σώσει. Ἐζητοῦσε νὰ βρῇ παραμιά ὅταν βρέθηκε ἡ παλιὰ της προστατευομένη πού εἶχε ἀποκτήσει ἐκείνη ἀκριβῶς τὴν ἐποχὴ παιδί καὶ δέχθηκε νὰ τὸ γαλουχήσῃ μαζί μὲ τὸ δικό της.

Ὁ ἄνδρας τῆς Ροζίνας ἦταν ἓνα ἀξιόλογο παλληκάρι καὶ ὑποσχέθηκε νὰ κρατήσῃ τὸ μυστικό, εὐτυχῆς πού μπορούσε λίγο νὰ δεῖξῃ τὴν εὐγνωμοσύνη του στοὺς προστάτας τῆς γυναίκας του. Ὅσο γιὰ τὸν γιατρό, ἦταν ἓνας σοβαρὸς ἐπιστήμων πού ὑποσχέθηκε νὰ ξεχάσῃ ἐντελῶς τὴ χειρουργική του αὐτὴ ἐπέμβασι, σὰ νὰ μὴν εἶχε ποτὲ συμβῇ. Ἐπληρώθηκε ἄλλως τε ἀδρότατα.

Ἔτσι εἶχαν κανονισθῇ ὅλα κατ' εὐχὴν καὶ ἀφοῦ ὁ γιατρός ἀπεφάνθη ὅτι ἡ Λιάνα ἦταν εἰς θέσιν πλέον νὰ ταξειδεύσῃ, θεῖα καὶ ἀνεψιά ἀπεχαιρέτησαν τὴν Ροζίαν καὶ τὸν ἄνδρα της Ζὰκ Κορντιέ καὶ ἐπέστρεψαν στὸ Ροσεμόρ. Κανεὶς ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτας δὲν εἶχε ἀντιληφθῇ τὸ παραμικρὸν καὶ χάρις εἰς τὴν καλὴν της θεῖαν ἡ Λιάνα εἶχε ξαναποκτήσει ἐνδιαφέρον γιὰ τὴ ζωὴ. Ναι, θὰ ἐξοῦσε τώρα γιὰ τὸ παιδί της, θὰ ἔκαμνε ἀγαθοεργίες καὶ μὲ τὴν διαγωγή της θὰ ἐξέπλυνε τὸ σφάλμα της.

Ἀπὸ τὴν Ροζίνα καὶ τὸν Ζὰκ ἐλάμβαναν τακτικὰ εἰδήσεις γιὰ τὴ μικρή, πού ἐπήγαινε περίφημα καὶ κάθε μῆνα ἡ δις νιὲ Πατ Γκιγιώμ ἔστελνε ὅσα χρήματα ἀναγκαιοῦσαν γιὰ τὴν συντήρησί της.

Ἡ ζωὴ στὸ Ροσεμόρ εἶχε ξαναπάρει τὴν πρώτη της ὄψι, μόνο πού θεῖα καὶ ἀνεψιά εἶχαν νὰ μιλοῦν καὶ γιὰ ἓνα πλάσματάκι πού ζοῦσε μακριὰ τοὺς καὶ πού ἀγαποῦσαν καὶ οἱ δύο.

Ἐνα ἀπόγευμα ἐνῶ ἦσαν καθησμένες καὶ οἱ δυὸ κοντὰ στὴ φωτιά καὶ ἐκουβέντιαζαν, ὁ ὑπηρέτης τοὺς ἔφερε ἓνα γράμμα.

Ἦταν τῆς κομῆσεως καὶ ἔγραφε στὴν θεῖα Ἄννα:

«Ἀγαπητή μου,

Μόλις λάβης αὐτὸ τὸ γράμμα, πάρε τὴν Λιάνα καὶ ἐλάτε ἀμέσως στὸ Παρίσι, γιατί ὁ δούξ νιὲ Φιερμόν ἐπῆρε ἑνὸς μηνὸς ἄδεια καὶ θέλει νὰ γίνουν τώρα οἱ γάμοι.

Φαίνεται πὼς τὰ Ἰσπανικὰ εἶναι πολὺ μερδευένα καὶ φοβοῦνται ἐπανάστασιν, ὥστε ἡ παρουσία τοῦ δούκους εἶναι ἀπαραίτητος στὴ Μადρίτη, γι' αὐτὸ θέλει νὰ γίνουν ἀμέσως οἱ γάμοι.

Σᾶς περικμένω λοιπὸν γρήγορα γιὰ νὰ προφθάσωμε νὰ ἐτοιμάσωμε ὅτι χρειάζεται.

Σᾶ: φιλῶ καὶ τὶς δύο

Δίξα νιὲ Ροσεμόρ»

Ἡ Λιάνα ἄκουσε τὸ γράμμα πού ἐδιάβασε ἡ θεῖα της καὶ ὅταν ἐτελείωσε εἶπε μὲ φωνὴ σταθερή:

— Ὅ' ἀπαντήσω ἐγὼ στὴ μητέρα μου. Τῆς εἶπα μιὰ φορὰ ὅτι δὲν θέλω νὰ παντρευθῶ. Ἐπιμένω στὴν ἀρνησι μου!

Ἡ θεῖα Ἄννα δὲν ἀπάντησε. Ἐσταύρωσε τὰ χέρια της καὶ κατέβασε τὰ μάτια.

— Δὲν ἀπαντᾷτε, θεῖα μου;

— Τόσον καιρὸ παιδί μου δὲν ἔκανα ἄλλο παρὰ νὰ ἐπικαλοῦμαι τὸν Θεὸ

νὰ κάμη τὸν δοῦκα νὰ ἀλλάξῃ γνώμη, ἀφοῦ ὁμως δὲν τὸ ἔκαμε πρέπει νὰ ὑποταχθῇ στὴ θέλησί του. Πρέπει νὰ πρῶνιμε ὥς τὸ τέλος τὸ ποτήρι.

— Δὲν καταλαβαίνω τί θέλετε νὰ πῆτε, ἐπιθύρῃσε ἡ Λιάνα.

— Ἐκάμαμε καὶ οἱ δύο ἓνα σφάλμα: Σὺ νὰ πιστέψῃς στὸν ἔρωτα αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου, κι' ἐγὼ νὰ μὴ σοῦ ἔχω ὅση ἔπρεπε ἐπίβλεψι. Πρέπει νὰ τιμωρηθῶμε κι' οἱ δύο.

— Νὰ τιμωρηθῶμε! Δὲν ἦταν ἀρκετὴ τιμωρία;... Ἡ νομίζετε ὅτι δὲν μοῦ στοιχίζει πού θάπτω τὰ νεανικά μου ὄνειρα καὶ ἀπαρνοῦμαι τὸν γάμον; Ἄν δὲν εἶναι ἀρκετὸ γιὰ τὴν ἐξιλέωσι, εἶμαι ἔτοιμη νὰ γίνω καλόγρη.

— Νὰ γίνῃς καλόγρη! Καὶ δὲν καταλαβαίνεις ὅτι ἂν κάνῃς ἓνα τέτοιο πρᾶγμα δὲν θὰ μπορέσῃς νὰ ξαναἰδῇς ποτὲ τὸ παιδί σου;

— Τὸ παιδί μου! φώναξε ἡ Λιάνα μὲ λυγμούς. Τὸ παιδί μου πού δὲν θὰ μπερῇ ποτὲ νὰ μὲ πῇ μητέρα... Μὰ τί ζητάει λοιπὸν ἀκόμη ὁ Θεὸς γιὰ τὴν ἐξιλέωσι;

— Ζητάει νὰ παντρευθῇς μὲ τὸν δοῦκα.

— Νὰ παντρευθῶ μὲ τὸν δοῦκα; Ἐκύτταξε τὴ θεία της τρομαγμένη. Ν' ἀπατήσω ἓναν ἐντιμὸ ἄνθρωπο; Θέλει ὁ Θεὸς ἓνα τέτοιο πρᾶγμα;

— Θὰ εἶσαι ἔνοχος ἀπέναντι τοῦ δουκός, ἀλλὰ γιὰ νὰ ξεπλύνῃς τὸ σφάλμα σου θὰ τοῦ ἀφοσιωθῇς καθ' ὁλοκληρίαν, θὰ τὸν κάμῃς εὐτυχισμένον καὶ σιγὰ-σιγὰ θάρσῃ μέρᾳ πού θὰ τὸν ἀγαπήσῃς κι' εὐ... .

— Ποτέ!

— Σκέψου, παιδί μου, σκέψου τί σκάνδαλον θὰ γίνῃ ἂν δὲν δεχθῇς αὐτὸν τὸν γάμον. Ὁ κόσμος εἶναι κακός, θὰ ἀρχίσῃ νὰ σκαλιζῇ, νὰ ἐρευνᾷ καὶ ποι-ς ἔρει ἂν στὸ τέλος δὲν ἀνακαλύψῃ καὶ τὴν ἀλήθεια.

— Λίγο μὲ μέλλει. Θὰ πάρω τὸ παιδί μου καὶ θὰ φύγω.

— Δὲν ἔχεις δικαίωμα νὰ τὸ κάμῃς, Λιάνα, ἐφώνησε ἡ θεία της, γιατί ἡ ντροπὴ δὲν θάταν μόνο γιὰ σένα, ἀλλὰ καὶ γιὰ ὅλη τὴν ἀριστοκρατικὴ σου οἰκογένεια. Τ' ὄνομά σου δὲν σοῦ ἀνήκει, καθὼς δὲν ἀνήκει οὔτε στὴ μητέρα σου, οὔτε στὴν ἀδελφὴ σου, καθὼς δὲν θὰ ἀνήκῃ οὔτε στοὺς ἀπογόνους σου. Καὶ δὲν δικαιούσαι νὰ στιγματίσῃς τὴ δόξα καὶ τὴν τιμὴ 500 ἑτῶν. Ἡ εὐγένεια ὑποχρεώνει. Σ' ἐξορκίζω, παιδί μου, στὴν ἀγάπῃ πού σοῦ ἔχω καὶ στὴ ζωὴ τοῦ παιδιοῦ σου, δέξου αὐτὸν τὸν γάμον. Κάνε μου αὕτῃ τὴ χάρι πού σοῦ τὴν ζητῶ γονατιστή.

Ἐκανε νὰ γονατίσῃ μπροστά στὴν ἀνεψιά της, ἀλλὰ ἡ Λιάνα μὲ μιὰ γρήγορῃ κίνησι τὴν ἐμπόδισε κι' ἔπεσε κλαίγοντας στὴν ἀγκαλιά της.

— Γιὰ χάρι σὺς, τῆς εἶπε, καὶ τί δὲν θὰ ἔκανα!

Ἡ κόμησσα ὑποδέχθηκε μ' ἐνθουσιασμό τὴν κόρη της καὶ τὴν θεία Ἄννα καὶ ἦταν ὑπερήφανη πού ἔβλεπε τὴ Λιάνα τόσο ὁμορφῇ. Ὅσο γιὰ τὴ Λύδια, ἀφοῦ φίλησε τὴν ἀδελφὴ της, τὴν κύτταξε μὲ ἓνα παράξενο βλέμμα, πού δὲν ἦταν βλέμμα παιδιοῦ, ἀλλὰ γυναίκας πρὸς ἄλλῃ γυναῖκα.

Ἦταν κι' αὕτῃ ὁμορφῇ, μὲ ὠραιότατο ἀνάστημα, καλοσχηματισμένο σῶμα καὶ δυὸ μάτια μεγάλα μαῦρα πού ἔλαμπαν σὰν ἄστρα.

Ἦταν μιὰ χαϊνεμένη πού τῆς τὰ συγχωροῦσαν ὅλα καὶ τόσο ἐξυπνη καὶ ζωηρὴ γιὰ τὴν ἡλικία της, πού μιλοῦσε στὴν ἀδελφὴ της σὰν νὰ ἦταν μεγάλη γυναῖκα.

— Εἰν' ὁμορφος ὁ ἀρραβωνιαστικός σου, τῆς ἔλεγε, μονόχα λιγάκι ψυχρὸς καὶ πολὺ σοβαρὸς. Ἐμένα μὲ τρομάζει. Μοῦ μιλοῦσε προχθὲς μὲ τόση ἐπισιμότητα γιὰ τὸ συζυγικὸ βιο πού θὰ ἔτρεμα δλόκληρη ἂν ἤμουν στὴ θέσι του.

Ἡ Λιάνα προσπαθοῦσε νὰ φαίνεται ἀτάραχη, μὰ τὰ λόγια τῆς ἀδελφῆς της τὴν τρομάζαν. Ἄν ἀνεκάλυπτε μιὰ μέρα ὁ δούξ ὅτι εἶχε ἐξαπατηθῇ; Κι ἡ μιὰ σκιά μελαγχολίας ἔκανε τὸ ὥραϊό της πρόσωπο νὰ σκυθρωπαῖ. Ἀλλὰ ὁ δούξ ἦταν τόσο καλὸς, τόσο εὐγενικὸς καὶ τὴν κύτταζε σὰν νὰ ἤθελε νὰ κερδίσῃ τὴν ἐμπιστοσύνη της.

Ἐνα βράδυ πού βρέθησαν λίγο μόνοι σὲ μιὰ δεξίωσι τῆς κομήσης, ὁ Οὐγκος ντὲ Φιερμόν ἐκάθησε κοντὰ στὴ Λιάνα καὶ τῆς εἶπε μὲ φωνὴ γεμάτη συγκίνησι:

— Σὰς ἀγαπῶ, δεσποινίς, σὰς ἀγαπῶ παράφορα καὶ ὅλη μου ἡ ἐπιθυμία εἶναι νὰ σὰς κάμω εὐτυχισμένη.

— Θὰ φανῶ εἰλικρινὴς μαζί σας, δούξ, ἀπήντησε ἡ Λιάνα, καὶ δὲν θὰ σὰς πῶ ὅτι σὰς ἀγαπῶ, ἀλλὰ σὰς ὑπόσχομαι νὰ εἶμαι μιὰ πιστὴ σύζυγος καὶ νὰ φροντίζω γιὰ τὴν εὐτυχία σας.

Ὁ δούξ ὑποκλίθηκε μὲ μεγάλη εὐγένεια.

— Σὰς εὐχαριστῶ, δεσποινίς, εἶπε, καὶ ποιοὺς ξέρει... Ἴσως μιὰ μέρα κερδίσω καὶ τὴν ἀγάπη σας.

Ἦταν τόσο συγκινημένος, ὥστε ἡ φωνὴ του ἔτρεμε χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ καὶ εἶχε ἓνα τόνο τόσο θερμὸ καὶ εἰλικρινῇ, ὥστε ἡ Λιάνα τὰ ἔχασε γιὰ μιὰ στιγμὴ ὅλα καὶ τοῦ ἔδωσε τὸ χέρι της, τὸ ὁποῖον ἔσπενσε αὐτὸς νὰ φιλήσῃ.

Τέλος ἔφθασε ἡ ἡμέρα τῶν γάμων καὶ ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Θωμᾶ μόλις καὶ μετὰ βίας ἐχωροῦσε τοὺς προσκεκλημένους.

Ἡ Λιάνα εἶχε ἓνα θλιμμένο χαμόγελο κι' ἔρριχνε δειλὲς ματιὰς στὸν ἀνδρῶπο πού ἦταν πιά σύζυγός της. Δὲν μπορούσε παρὰ νὰ τὸν θαυμάζῃ. Ἦταν τόσο εὐγενικὸς, τόσο ὥραϊος, τόσο κομψός. Θὰ ἦταν ἀναμφιβόλως ἓνας τέλειος τύπος συζύγου, μὰ παρ' ὅλ' αὐτὰ τὸ μέλλον τὴν ἐτρόμαξε.

Μετὰ τὴν τελετὴν τοῦ γάμου ἓνα λαντῶ μὲ κάτασπρα ἄλογα μετέφερε τοὺς νεονύμφους στὸν σταθμὸν τοῦ σιδηροδρόμου, ἐπῆραν τὸ τραῖνο γιὰ τὴν Χάβρη καὶ ἐκεῖ ἐπεβ.βάσθησαν στὸ γιῶτ τοῦ δουκὸς πού τοὺς περιέμενε.

Δυὸ ἡμέρας ἀργότερα ἔφθασαν στὴν Κοπεγχάγη, ὅπου τοὺς ἐπερίμενε σωρεία γραμμάτων καὶ τηλεγραφημάτων. Τὸ πρῶτο τηλεγράφημα πού ἔπεσε στὰ χέρια τῆς Λιάνας ἔγραφε τὰ ἑξῆς:

«Θεῖα Ἄννα ἀπεβίωσε ἐπομένῃν ἀναχωρήσεώς σας».

— Θεέ μου, ἐφώναξε ἡ Λιάνα καὶ ἔπese λιπόθυμη στὴν ἀγκαλιά τοῦ συζύγου της.

Τὴν μετέφεραν ἀναίσθητη στὸ γιῶτ, γιὰτὶ θὰ ξανάφευγαν σὲ μιὰ ὥρα καὶ πρὶν σηκώσουν ἄγκυρα εἶχε συνελθεῖ μὲ τὰς θερμὰς περιποιήσεις τοῦ Φιερμόν.

Ἀλλὰ ἔξαφνα θυμήθηκε κατὶ τὸ τρομερό:

«Τὸ παιδί της! Ποιοὺς θὰ ἐφρόντιζε πιά γιὰ τὸ παιδί της;»

Ἡ μικρὴ Μισελίνα ὅμως ἦταν εὐτυχισμένη καὶ μαζί μ' αὐτὴν ἦσαν εὐτυχισμένοι καὶ ὁ Ζὰκ μὲ τὴν Ροζίνα, γιατί μὲ τὰ χρήματα ποὺ τοὺς εἶχε δώσει ἡ θεὰ Ἄννα ὁ Ζὰκ εἶχε ἀνοίξει ἓνα πολὺ καλὸ μαγαζὶ κι' ὅλο τὸ χωριὸ δὲν ἐφοροῦσε ἄλλα ὑποθήματα ἀπὸ τὰ δικὰ του. Ἐκανε χρυσὲς δουλειές, μὰ δὲν ξεχνοῦσε ποτὲ οὔτε αὐτὸς οὔτε ἡ γυναῖκά του πὼς τὴν εὐτυχία αὐτὴ τὴν χωστοῦσαν στὴ μικρὴ Μισελίνα. Ἔτσι δὲν τὴν ξεχώριζαν ἀπὸ τὸ δικό τους παιδί, τὸν Ζακό.

Ἐλάμβαναν τακτικὰ γράμματα τῆς δουκίσσης ντὲ Φερμόν, ἀλλὰ ὅταν τῆς ἀπαντοῦσαν ἔπαιρναν χίλιες προφυλάξεις. Τὰ γράμματα τὰ ἐπῆγαινε ὁ ἴδιος ὁ Ζὰκ καὶ τὰ ταχυδρομοῦσε ἀπὸ ἄλλο χωριὸ, τὰ διηύθυνε δὲ πάντα σὲ δύο ψηφία στὸ ταχυδρομεῖο τῆς Στοχχόλμης.

Τὸ καλοκαίρι ποὺ συνήθως οἱ ὑποδηματοποιοὶ δὲν ἔχουν δουλειές, ὁ Ζὰκ μὲ τὴν οἰκογένειά του πῆγαιναν στὸ κτῆμά τους κι' ἐκεῖ τὰ δύο παιδιά ἀπελάμβαναν τὴν ἐλεύθερη ζωὴ.

Ἐνα πρωτὶ καθὼς ἐπτότιζε ὁ Ζὰκ κι' ἔρριχνε ποῦ καὶ ποῦ ματιές κάτω ἀπὸ μιὰ βερυκοκιά ποῦ ἦσαν καθησμένα τὰ δυὸ παιδιά, εἶδε ἀπὸ μακρυνὰ τὴ Ροζίνα νὰ φθάνει φορτωμένη πράγματα· μὰ συνήθως δὲν ἐγύριζε τόσο νωρὶς σὰν πῆγαινε στὴ χώρα κι' ὁ Ζὰκ ἔτρεξε εἰς προὔπαντήσί της γιὰ νὰ μάθῃ τί συνέβαινε.

— Ἐκήρυξαν πόλεμο, τοῦ εἶπε ἡ Ροζίνα λιγάκι ταραγμένη.

— Πόλεμο! καὶ τὰ μάτια τοῦ Ζὰκ ἔλαμψαν.

— Ναί ἔχουν τοιχοκολλήσῃ κατὶ χαρτιά ἔξω ἀπὸ τὴ δημαρχία κι' αὐτὰ γράφουν πὼς ἐκηρύξαμε πόλεμο στὴν Πρωσσία. Μὰ ὁ γιατρός λέει πὼς αὐτὸς ὁ πόλεμος· θάναί καταστροφὴ γιὰ μᾶς, γιατί δὲν εἵμαστε ἐτοιμοί.

— Ἀς λέει ὅτι θέλει ὁ γιατρός, ἀπήντησε ὁ Ζὰκ μ' ἐνθουσιασμό. Ἐγὼ σοῦ λέω πὼς σὲ ὁκτὼ μέρες θάμαστε στὸ Βερολίνο.

— Ἀ! ἔρεις δὲν πολυσκοτίζομαι γι' αὐτὰ μιὰ ποῦ ξέρω πὼς δὲν μποροῦν νὰ σὲ ξαναπάρουν στρατιῶτη.

Καὶ ἡ Ροζίνα ἐπῆρε τὸ καλάθι της καὶ διευθύνθηκε πρὸς τὸ σπίτι.

Οἱ χωρικοὶ ἐδέχθηκαν μὲ ψυχρότητα τὴν εἰδησιὰ τῆς κηρύξεως τοῦ πολέμου, καὶ μόνον ὅταν ἄκουσαν τὴν πρώτη πανωλεθρία τοὺς ἄρχισαν νὰ αἰσθάνονται λίγο πατριωτισμό. Οἱ Πρωσσοὶ ὅλο καὶ προχωροῦσαν νικηταί, ἐπληματοῦσαν χωριά, πόλεις καὶ λίγοι ἦσαν οἱ κάτοικοι ποὺ εἶχαν τὸ θάρρος νὰ μείνουν στὰ κτήματά τους γιὰ νὰ ἀμυνθοῦν. Μεταξὺ αὐτῶν ἦταν καὶ ὁ Ζὰκ μὲ τοὺς δικούς του, μὰ ἐπλήρωσε πολὺ σκληρὰ τὴν τόλμη του. Ἐβλεπε νὰ τοῦ ἀρπάξουν ἓνα-ἓνα τὰ πράγματά του, νὰ τοῦ καταστρέφουν τὸ κτῆμά του καὶ μέρα μὲ τὴν ἡμέρα διερωτᾶτο ποῦ θὰ ἐφθανε ἡ κτηνωδία τῶν βαρβάρων κατακτητῶν.

Ἐνα βράδυ τοῦ Ὀκτωβρίου, ἐνῶ ὁ Ζὰκ καὶ ἡ Ροζίνα ἦσαν καθησμένοι στὴν κρεβατοκάμαρά τους, τὸ μόνο δωμάτιο ποὺ τοὺς εἶχαν ἀφήσει οἱ κατακτηταί, καὶ δὲν εἶχαν προσέξει ὅτι ἡ Μισελίνα καὶ ὁ Ζακό ἔλειπαν ἄκουσαν ἔξαφνα φωνὴ μικροῦ παιδιοῦ.

— Εἶναι ἡ φωνὴ τῆς Μισελίνας, φώναξε ὁ Ζὰκ τρομαγμένος κι' ἔτρεξε ἔξω. Ἡ τρομαξάρια ἦταν γεμάτη ἀπὸ Πρωσσοὺς στρατιῶτες καὶ ἓνας ἀπ' αὐτοὺς κρατοῦσε τὴν Μισελίνα καὶ τὴν ἔδερε.

‘Ο Ζάκ μ’ ἔνα πῆδημα ὥρμησε κι’ ἄρπαξε τὸν ἄνανδρο ἀπὸ τὸν λαιμό, ἐνῶ αὐτὸς ἄρχισε νὰ φώναζῃ.

— Ἐγὼ τέλησε φιλήσῃ μικρὴ, μικρὴ φώναξε παληὸ Πρῶσσο, γι’ αὐτὸ ἐγὼ ἔντειρα. .

Μιλοῦσε μὲ τὴν ἄθλια πρωσσικὴ προφορὰ του καὶ εἶχε τὸ ὕφος κατατρομαγμένο, ἐνῶ οἱ σύντροφοί του ἐσώπαιναν φοβισμένοι. Ἀλλὰ ὁ φόβος τοὺς δὲν ἐκράτησε πολὺ, ἐκατάλαβαν ὅτι ὁ Ζάκ μονάχος του δὲν μποροῦσε νὰ κάνῃ πολλὰ πράγματα καὶ τοῦ ρίχθησαν μὲ ὅ,τι βρέθηκε μπροστά τοὺς καρέκλες, μπουκάλια. Ἡ πάλῃ ἦταν πολὺ ἄνιση καὶ γρήγορα ὑπέκυψε ὁ Ζάκ. Ἐπεσε κατὰχαμα βαρεὶα πληγωμένος καὶ τότε ὁ Πρῶσσος ποὺ εἶχε κυνηγήσει τὴ μικρὴ φώναξε στοὺς ἄλλους:

— Δέστε τον. Νὰ τουφεκισθῇ!

Ἐν τῷ μεταξύ εἶχε φθάσει καὶ ἡ Ροζίνα καὶ μόλις ἐκατάλαβε τὰ διατρέξαντα ἔπεσε γονατιστὴ μπροστὰ στὸν Πρῶσσο καὶ τὸν παρακαλοῦσε νὰ συγχωρήσῃ τὸν ἄνδρα της.

— Τιποτα! Θὰ τουφεκισθῇ. Ἐκτύπησε ἀνώτερο. Ἐκομε νόμος... τὸν νόμος τοῦ ντυνατοῦ... .

Καὶ ἔφ’ οὗ εἶδε ὅτι ὁ Ζάκ ἦταν καλὰ δεμένος καὶ δὲν μποροῦσε νὰ κουνηθῇ ἄρπαξε τὴ Ροζίνα καὶ ἐκόλλησε τὰ βρωμερὰ χεῖλῃ του στὸ στόμα της.

— Ἐκομε ντικαίωμα νὰ κάνωμε ὅτι τέλομε καὶ νὰ φιλοῦμε τὸ γυναικες σας... .

Ἡ Ροζίνα ἔπεσε ἀναίσθητη στὰ πόδια τοῦ ἐκβιαστοῦ, ἐνῶ ὁ Ζάκ ἐμούγκριζε ἀπὸ λύσσα.

— Καὶ τώρα δρόμο, ἐφώναξε ὁ Πρῶσσος. Ἐμπρὸς γιὰ τὸ τουφέκισμα.

Ἐφεραν τὸν Ζάκ δεμένο καὶ φιμωμένο στὸν ἀξιωματικὸ τῆς ὑπηρεσίας, ἀλλὰ αὐτὸς δὲν φαινόταν διόλου βιαστικός.

— Ἀφήστε τον, εἶπε, κλείστε τον στὴν αὐλὴ κι’ αὐριο βλέπομε.

Φιμωμένος, δεμένος καὶ πληγωμένος πετάχτηκε σὲ μιὰ γωνιά τῆς αὐλῆς κι’ ἔμεινε κεῖ ὅλη τὴ νύχτα. Στὴν ἀρχὴ ἐμούγκριζε καὶ τινάζόταν σὰν δαιμονισμένος, ἀλλὰ ὕστερα ἀποκαμωμένος ἄρχισε νὰ κλαίῃ. Τὸ κρῦο ἦταν διαπεραστικὸ κι’ ἐφοροῦσε ἐλάχιστα ροῦχα. Μιὰ μαύρη ἀπελπισία τὸν ἐκυρίευσεν κι’ ἐμαρτύρησε κυριολεκτικῶς ὅσο ποὺ ἄρχισε νὰ ξημερώνῃ. Ἐκύτταζε τριγύρω του σὰν χαμένος, ὅταν ἀκουσε μιὰ ὁμοβροντία πυροβολισμῶν.

— Τίς εἰ; φώναξε ἕνας σκοπὸς κι’ ἕνας πυροβολισμὸς ἦταν ἡ ἀπάντησις ποὺ τὸν συνώδευε μιὰ φωνή:

— Ζήτω ἡ Γαλλία!

Χωρὶς νὰ πολυκαταλάβῃ πῶς, ὁ Ζάκ βρέθηκε κυκλωμένος ἀπὸ Γάλλους στρατιῶτες καὶ ἐπὶ κεφαλῇς αὐτῶν δὲν ἄργησε ν’ ἀναγνωρίσῃ τὸν γιὰ τὸ Ὠμπέρ ἀπὸ τὴ Λυὸν.

— Σεῖς, γιατρέ, ἐπρόφθασε μόνο νὰ πῇ, τὴ Μισελίνα... τὴ γυναῖκα μου, τὸ παιδί μου!

Τὸ κορίτσι τοῦ Συντάγματος.

Ἡ ἐπίθεσις ἐκ μέρους τῶν Γάλλων ἦταν τόσο ἀπροσδόκητη πὺν οἱ Πρώσσοι δὲν ἐπρόφθισαν καλὰ-καλὰ ν' ἀντισταθοῦν, μὰ φεύγοντας ἔβαλαν φωτιά σὲ ὅσα σπιτία μπόρεσαν.

— Κύριοι λοχαγέ, βάζουν παντοῦ φωτιά αὐτοὶ οἱ κακοῦργοι, ἐφώναξε ὁ λοχίας: Μαλακόφ, πᾶμε νὰ τοὺς ἀναχαιτίσουμε!

— Ἐχει δίκη οὐδὲν λοχας!

— Ἐμπρός, Μαλακόφ!

Ὡρμηταν ὅλοι τρέχοντες, μὰ ἔφθασαν πολὺ ἄργά, ὅταν ὅλο τὸ χωριὸν ἔσῳρ ἐβγάξε ἀπὸ παντοῦ πύρινες φλόγες καὶ οἱ δρόμοι ἦσαν γεμάτοι ἀπὸ παραμορφωμένα πτώματα.

Ἐξυμφνα στὴ μέση ἑνὸς δρόμου οἱ ἄνδρες τοῦ Μαλακόφ βρῆκαν ἕνα κοριτσάκι πὺν στεκόταν ἀνάμεσα ἀπὸ τρία πτώματα.

Ὁ λοχίας ἐπλησίασε καὶ τότε ἡ μικρὴ ἐσήκωσε τὸ κεφάλι της καὶ τοῦ εἶπε μὲ χαμόγελο:

— Αὐτὸς εἶν' ὁ μπαμπᾶς, αὐτὴ εἶν' ἡ μαμὰ κι' αὐτὸς εἶναι ὁ Ζακό.

Ἐδεῖξε τὰ δύο πτώματα καὶ ρώτησε μὲ τὴν ξεγνοιασιά πὺν ἔχουν τὰ παιδιά:

— Κοιμοῦνται; Μὰ γιατί δὲν ξυπνοῦν; τοὺς φωνάζω τόση ὥρα...

— Θεέ μου! εἶπε ὁ συνταγματάρχης, αὐτὸς δὲν εἶν' ἐκεῖνος πὺν ἔλευθερώσαμε; Τὶ φοβρό!

Ἐκύτταξε τὴ μικρὴ, μὰ ἐκείνη τὴ στιγμή μιὰ δμάς Ἐλευθέρων Σκοπευτῶν ἀνήγγειλε στὸν συνταγματάρχη πὺν ὁ λοχαγὸς Ὡ πέρυ εἶχε σκοτωθῇ.

— Πάρτε τὴ μικρὴ καὶ πᾶμε στὸ δημαρχεῖο νὰ τὴν παραδώσωμε, εἶπε ὁ συνταγματάρχης καὶ ἔκαμε νόημα στὸν λοχία Μαλακόφ.

Αὐτὸς ἐπῆρε τὴ μικρὴ ἀπὸ τὸ χέρι καὶ γιὰ νὰ τὴν κάμῃ νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ τῆς εἶπε:

— Πᾶμε νὰ βροῦμε τὴ μαμὰ καὶ τὸν μπαμπᾶ.

— Καὶ τὸν Ζακό; ρώτησε ἡ μικρούλα γελῶντας.

— Καὶ τὸν Ζακό.

Ἀλλὰ καθὼ, ἐτοιμάζοντο νὰ ξεκινήσουν γιὰ τὸ δημαρχεῖο μιὰ φωνὴ ἀκούσθηκε:

— Εἰς τὰ ὄπλα! οἱ Πρώσσοι!

Ἐσχημάτισαν ἅμσως τετράδας, ὁ λοχίας Μαλακόφ ἐπῆρε τὴν Μισελίνα στὴν ἀγκαλιά του κι' ἐξεκίνησαν.

Ὅταν ἔφθασαν σὲ ἀρκετὴ ἀπόστασι ἀπὸ τὸν ἐχθρό, ἐστάθμευσαν καὶ ὁ συνταγματάρχης πὺν εἶδε τὴν μικρὴ στὴν ἀγκαλιά τοῦ λοχία εἶπε γελῶντας:

— Τὸ κορίτσι τοῦ Συντάγματος!

Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ ἔλευθεροὶ σκοπευταὶ εἶχαν ἀνακαλύψει τὴν πορείαν τῶν Πρώσσων, δὲν ἄργησαν νὰ ἔλθουν καὶ ἄλλες ἐνισχύσεις καὶ ὁ ἐχθρὸς κατετροπώθη.

Τὸ σύνταγμα τοῦ Μαλακόφ διενυκτέρευσε σ' ἕνα κτῆμα, ἡ Μισελίνα εἶχε γίνει πρώτη φίλη μὲ τὸν λοχία καὶ τὸ πρῶτὸν ὅταν ἔλαβαν διαταγὴ νὰ

φύγουν γιὰ τὸ Παρίσι, ὁ Μαλακόφ ἐξήγησε ἀπὸ τὸν συνταγματάρχου του τὴν ἄδεια νὰ πάρῃ μαζί του στὸ σπίτι τῆς ἀδελφῆς του τὴ μικρὴ Μισλίνα.

Ἡ ἀδελφὴ τοῦ Μαλακόφ ἡ Ρόζα ἦταν μία ἀξιόλογη γυναῖκα κι' ἐδέχθηκε τὴ μικρὴ μὲ μεγάλη συγκίνησι, ἔτοιμὴ νὰ τὴν ἀγαπήσῃ σὰν παιδί της.

Ἀγωνία μιᾶς μητέρας.

Λίγα ἀνδρόγυνα φαίνονταν τόσο ἀγαπημένα σὰν τὸν δοῦκα τοῦ Φερμόν μὲ τὴν Λιάνα, καὶ ὅλη ἡ Στοκχόλμη τοὺς εἶχε γιὰ παρὰδειγμα. Μερικοὶ ἐν τούτοις διπλωμάται πούχαν ζήσει στὸ Παρίσι, στὴν Βιέννη ἢ στὸ Βερολίνο, εὑρισκαν τὸν δοῦκα πολὺ σοβιρὸ γιὰ νεόνυμφο, καὶ τὴν δούκισσα πολὺ ἀποτραβηγμένη ἀπ' τὸν κόσμον.

Καίτι χώριζε τοὺς δυὸ αὐτοὺς ἀνθρώπους, καίτι πού κι' οἱ δυὸ τους τὸ ἔκρυβαν, προσπαθώντας νὰ παραστήσουν τοὺς εὐτυχισμένους.

Ἡ Λιάνα ντὲ Φερμόν ἐλάτρευε τὸν ἄνδρα της, καὶ τοῦ τὸ ἔδειχνε μὲ κάθε τρόπο. . . Κι' αὐτὸς πάλι ἀπαντοῦσε ὁλόψυχα στὴν ἀγάπῃ της.

Μὰ ἐπειδὴ ἕνας ἄθλιος κάποτε τὴν εἶχε ἀπατήσει, ποτὲ δὲν θὰ μπορούσε νὰ χαρῇ τὴν εὐτυχία της.

Ἡ σκέψις τῆς κόρης της, τῆς μικρούλας της Μισελίνας, ἦταν τὸ χειρότερον μαρτύριο γιὰ τὴν δυστυχισμένη γυναῖκα. . .

Νὶ ξέρῃ πὼς εἶχε παιδάκι δικό της, καταδικό της, καὶ νὰ μὴν μπορῇ νὰ τὸ δῇ, νὰ τὸ καϊδέψῃ, νὰ τὸ σφιξῇ στὴν ἀγκαλιά της, ὅπως ὅλες οἱ μητέρες τοῦ κόσμου, νὰ τὸ πνίξῃ στὰ φιλιὰ. Νὰ μαθαίνει νέα του κλέφτικα πηγαίνοντας στὸ ταχυδρομεῖο ἢ ἴδια γιὰ νὰ πάρῃ τὰ γράμματα, μὲ χίλιες προφυλάξεις καὶ καρδιοχτύπια. . . Ἡ δὲν ἦταν ζωὴ αὐτὴ γιὰ τὴν ἄμοιρον Λιάνα. . .

Ὁ δούξ πάλι ἦταν κι' αὐτὸς δυστυχισμένος. . .

Γι' αὐτὸ ἦταν βεβαία. . . τὸ ἔβλεπε, τὸ αἰσθανόταν σὲ ὅλα. . .

Ὁ ἄνδρας της τὴν ἐλάτρευε. . . Μὰ γιὰτὶ ἀκριβῶς ὁ ἔρωσ του ἦταν τόσο μεγάλος, καταλάβειναι τόσο καλὰ καὶ οἱ δυὸ πὼς ἀνάμεσά τους ὑπῆρχε καίτι πού τοὺς χώριζε. . . Καίτι δυνατό κι' ἀδιαπέραστο. . .

Ὅχι. . . Ὁ δούξ ἐνόμιζε πῶς ἡ Λιάνα ἀδιαφοροῦσε γι' αὐτόν. . .

Ἦταν βέβαιοι πὼς κάποιον ἄλλον εἶχε ἀγαπήσει. . . τόσο βαθειά, πού δὲν κατώρθωνε ἀκόμη νὰ τὸν ξεχάσῃ, ὅσο καὶ νὰ προσπαθοῦσε.

Θυμῶταν πὼς ὅσο βαστοῦσε ὁ πόλεμος διάβαζε μὲ ἀγωνία τὶς ἐφημερίδες. . .

Σίγουρα, γι' αὐτόν τὸν Ἄλλον ἔτρεμε ἡ Λιάνα, ἀφοῦ αὐτὸς ἦταν κοντά, καὶ ἡ Λύδια μὲ τὴν κόμησσαν δὲν διέτρεχαν κανένα κίνδυνον στὴν Ἀγγλία.

— Ἀγαπητή μου, εἶπε ἕνα ἀπόγευμα ὁ δούξ στὴν γυναῖκα του. . . Ὑπεγράφη ἡ εἰρήνη καὶ μὲ στέλνουν πάλι στὴ Γαλλία. Ἐτοιμάσου λοιπόν, γιὰτὶ σὲ μιὰ ἐβδομάδα τὸ πολὺ φεύγουμε. . .

Ὁ δούξ τὴν ἐκύτταξε προσηκτικὰ γιὰ νὰ δῇ τί ἐντύπωσι θὰ τῆς ἔκανε τὸ νέο, καὶ εἶε πῶς τὸ ὄρατο της πρόσωπο φωτίστηκε ἀπὸ χορὰ.

Λίγες μέρες πρὶν εἶχε τηλεγραφήσει τοῦ Ζὰκ Κορντιέ, γιὰ νὰ μάθῃ

γιά τὴν κόρη της. Μὰ τίς ἔστειλαν πίσω τὸ τηλεγράφημά της. Ὁ Ζὰκ Κορντιὲ εἶχε γίνει ἄφαντος. . .

Ἡ καρδιά της πάγωσε μόλις τὸ ἔμαθε αὐτό, ἀλλὰ τώρα εὐτυχῶς θὰ γύριζαν στὴ Γαλλία καὶ θὰ ξανάβρισκε τὸ παιδί της. . .

— Φαίνεσαι ἀληθινὰ εὐτυχισμένη πού φεύγομε, τῆς εἶπε ὁ δούξ. . .

— Ἀ! Ναί! Πιλύ! Φώναξε παρίφορα. Καὶ σὺν νὰ τὸ μετάνοιωσε πρόσθεσε σιγώτερα: Ἐχω τόσο ἐπιθυμῆσαι τὴ μητέρα μου καὶ τὴν ἀδελφή μου!

— Ναί, βέβαια, εἶναι φυσικό. . . εἶπε χλωμιάζοντας ὁ δούξ.

Ὑστερα ἀπὸ δυὸ ἐβδομάδες οἱ δυὸ νεονυμφοὶ εἶχαν κιόλα ἐγκατασταθῇ στὸ μέγαρό τους τῆς ὁδοῦ Μπελοά, ὅπου τοὺς περιέμεναν ἡ κόμησσα καὶ ἡ Λύδια. . .

Ἡ Λιάνα βοήκε τὴν μητέρα της ὅπως τὴν εἶχε ἀφήσει. . . Νέα καὶ ὠραία, καὶ τὴν Λύδια ἀκόμη πιὸ ζωηρή. . .

— Τὸ Παρίσι εἶναι ἀνυπόφορο τώρα, εἶπε μιὰ μέρα ἡ κόμησσα. . . Τί λένε γιὰ ἓνα δυὸ μῆνες στὸ Ροσεμόρ; Μοῦ φαίνεται πὼς εἶναι τὸ καλύτερο πού ἔχομε νὰ κάνωμε.

— Ἀν θέλῃ ἡ Λιάνα, συμφωνῶ, εἶπε ὁ δούξ.

— Μιὰ πολὺ πολὺ εὐχαρίστως, εἶπε ἡ Λιάνα προσπαθώντας νὰ κρύψῃ τὴ χαρά της.

— Οὐρ! Θὰ πεθάνουμε ἀπὸ πληῖξι κεῖ πέρα! φώναξε ἡ Λύδια. Ἐγὼ προτιμῶ τὴν Ἀγγλία. Νᾶξερε; Λιάνα τί ὁμορφα πού περνάει κανεὶς ἐκεῖ! Ἐχουν τόση ἐλευθερία τὰ κορίτσια!

Ἡ Λιάνα κύτταξε ἐκπληκτικὴ τὴν ἀδελφή της. Αὐτὴ, ἓνα κοριτσάκι δεκατριῶν ἑτῶν, νὰ μιλά ἔτσι;

Μὰ μ' ὅλη τὴ λύπη πού αἰσθάνθηκε γιὰ τὴν κακὴ ἀνατροφή πού ἔδωσαν στὴν ἀδελφή της, δὲν εἶπε λέξι.

Εἶχε τὸ δικαίωμα αὐτὴ ἡ ἔνοχη, νὰ κρίνῃ τοὺς ἄλλους;

Ἡ κόμησσα ἀφοῦ προσπάθησε κάμποσο νὰ πείσῃ τὴ Λύδια πὼς δὲν θὰ ἐπλητίτε στὸ Ροσεμόρ, ἄλλαξε κουβέντα καὶ ἄρχισε νὰ μιλά μὲ τὸ γαμβρό της.

— Λοιπὸν Οὐγκο πῶς σοῦ φαίνονται οἱ νέες τροποποιήσεις τῆς κυβερνήσεως; Τίς δέχεσαι ὅλες;

— Ἐξήγησα ἀπὸ τὸν ὑπουργὸ μιὰ μικρὴ προθεσμία νὰ σκεφθῶ. Δὲν ξέρω ἀκόμη ἀγαπητὴ μου μητέρα ἂν μπορῶ νὰ δεχθῶ νὰ μείνω στὴ Γαλλία.

Ἡ Λιάνα μόλις κρατήθηκε νὰ μὴ φωνάξῃ.

Τί; Θὰ ἔφευγαν πάλι μακριὰ ἀπὸ τὸ Παρίσι, ὅπου τῆς ἦταν τόσο εὐκόλο νὰ βγαίῃ μόνη της καὶ νὰ ρωτᾷ γιὰ γράμματα;

Ἐξανατηλεγράφησε ἐν τούτοις, καὶ ἡ ἀπάντησις αὐτὴ τὴ φορὰ ἦταν τραγικὴ:

«Σύζυγοι Κορντιὲ ἐξηφανίσθησαν κατὰ τὸν πόλεμον».

Ἐξηφανίσθησαν! Ἀλλὰ τότε τὸ παιδί της; Τί εἶχε γίνει τὸ παιδί της;

Ἀν μποροῦσε νὰ πάῃ μόνη στὸ χωριό καὶ νὰ ρωτήσῃ. Μὰ μὲ τί τρόπο; Δὲν θὰ φαινόταν αὐτὸ ὑποπτο στὸ δούκα; Κι' ἂν ὑπωψιάζοταν τὴν ἀλήθεια;

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ δούξ θὰ ἐγευματίζε στὰς Βερσαλλίας μ' ἓναν κύριο

ποὺ ἤθελε νὰ μιλῇ μαζί του καὶ ἡ Λύδια μὲ τὴν κόμησσαν εἶχαν νὰ πᾶνε οὐ καποια φιλανθρωπικὴ γιορτῇ.

“Ὅλα λοιπὸν τὴν εὐνοοῦσαν. Γι’ αὐτὸ πῆρε τὴν ἀπόφασιν νὰ πάη στὸ Ἑσάρ.

Τὶς χρειαζόνταν τέσσαρες ὥρες : μιὰ γιὰ νὰ πάη, μιὰ γιὰ νὰ γυρίσῃ καὶ δυὸ γιὰ νὰ μείνῃ ἐκεῖ...

Μόλις ἄκουσε λοιπὸν τὸ ἀμᾶξι τοῦ δουκὸς νὰ φεύγῃ, ντύθηκε ὅσο μπορούσε πιδ ἁπλᾶ καὶ πιδ γρήγορα καὶ ψάχνοντας γιὰ κατι ποῦχε χάσει, βρῆκε μέσα σ’ ἓνα ἀσημένιο κουτὶ ἓνα χρυστάλλινο μενταγιὸν μ’ ἓνα ξηροτριφύλλι...

Παληὰ ἐρωτικὴ ἀνάμνησι... Κάποιο ἀπ’ τὰ ἐνθύμια τοῦ φρικτοῦ παρελθόντος... Τὸ μενταγιὸν αὐτὸ τῆς τῷχε δώσει ὁ Μπλεζὺ ντὲ Σενοζάν... Τὸ πέταξε κάτω μὲ θυμὸ, καὶ ἔδλωσε μὲ τὸ τακούνι της...

Τὰ κομμάτια τὰ πέταξε σὲ μιὰ γωνιά...

Ἐπειτα, ταραγμένη ἀπὸ τὸ περιστατικό, αὐτὸ κατέβηκε τὶς σκάλες γιὰ νὰ φύγῃ.

— Ἡ κυρία δούκισσα ἔδωσε διαταγὰς γιὰ τὸ ἀμᾶξι της; ρώτησε ὁ ὑπὴρὲς ποὺ τῆς ἄνοιξε τὴ θύρα γιὰ νὰ περάσῃ...

— “Ὀχι... θὰ πάω πεζῇ σὲ μίαν ἐπίσκεψιν ἀπὴντησε ἡ Λιάνα, καὶ αἰσθάνθηκε ὅλο της τὸ αἷμα στὸ πρόσωπο.

Μόλις κατάφερε νὰ βγῇ στὸ δρόμο πῆγε ἀμέσως στὸ σταθμὸ τοῦ τραίνου γιὰ τὸ Ἑσάρ, καὶ μελαγχολικὴ καὶ ταραγμένη χώθηκε σ’ ἓνα βαγόνι πρῶτης θέσεως.

Ὑστερα ἀπὸ μιὰ ὥρα ἔφθασαν ἐπὶ τέλους στὸ χωριό, κι’ ὅπως δὲν κατάφερε νὰ βοῇ ἀμᾶξι, τράβηξε πεζῇ γιὰ τὸ σπιτάκι τῶν Κορντιέ.

Μετὰ 20 λεπτά, σὺν ἔφτασε στὸ σταυροδρόμι ἀπ’ ὅπου θ’ ἔπρεπε νὰ φαινόταν ἡ ἀγαπημένη κατοικία, μία σπαρακτικὴ φωνὴ τῆς ξέφυγε : “Ἀπ’ τὸ ὠραῖο σπιτάκι τῶν Κορντιέ, μὲ τὸ περιποιημένο περιβολάκι, δὲν ἔμεναν παρὰ καμένα ἐρεῖπια.

— Κυρία, ρώτησε τρέμοντας μιὰ γυναῖκα ποὺ τὴν κύτταζε μὲ ἀνοιχτὸ στόμα. Μήπως ξέρετε ποῦ πῆγε ὁ ὑποδηματοποιοὺς Κορντιέ μὲ τὴν γυναῖκα του;

— Ὁ Ζικ Κορντιέ; ἀπὴντησε αὐτὴ ταραγμένη. Ἦταν μήπως συγγενὴς σας;

— Μάλιστα, ἀπὴντησε μὲ ἀγωνία ἡ Λιάνα. Γιατί; Τὶ συνέβηκε;

— Ἐχω νὰ σᾶς πῶ κατὶ δυσάρεστο... Λυποῦμαι πολὺ κυρία, μὰ θὰ τὸ μαθαίνατε ἀπὸ ἄλλους... τὸ σπῖτι τὸ κάψανε οἱ Πρῶσσοι, ὅπως καὶ ἓνα σωρὸ ἄλλα... Φερθήκανε πολὺ σκληρὰ καὶ τουφέκισαν κόσμον καὶ κοσμάκη...

— Θεέ μου! φώναξε ἡ Λιάνα.

— Δὲν μπορῶ νὰ σᾶς τὸ πῶ γιὰ βέβαιο ὅτι σκοτώσαν τοὺς Κορντιέ, εἶπε ἡ γυναῖκα βλέποντας τὴν ταραχὴ τῆς Λιάνας. Μὰ κανένας δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ σᾶς πῇ τίποτε θετικό... Βλέπετε, οἱ Πρῶσσοι μᾶς εἶπαν νὰ φύγουμε ἀπ’ τὸ χωριὸ γιὰτὶ θὰ τὸκαίγαν... Μόλις τώρα πῆραν οἱ χωρικοὶ θάρρος καὶ ξανάρχονται...

»Μὰ τὸ καλύτερο βέβαια εἶναι νὰ ρωτήσετε τὸ δήμαρχο... Νά, ἐκεῖνο τὸ σπιτάκι πὺν φαίνεται πὺν πέρα, τὸ βλέπετε; Εἶναι τὸ δημαρχεῖο... »

Ἡ Λιάνα ἔκανε μιὰ κίνησι μὲ τὸ κεφάλι, γιὰ νὰ εὐχαριστήσῃ... Δὲν εἶχε πιά δύναμι νὰ πῇ λέξι...

Ἀποκαμωμένη, σύρθηκε ὡς τὸ δημαρχεῖο πὺν τῆς ἔδειξε ἡ χωριάτισσα, ὅπου ὁ δήμαρχος—ἕνας καλόκαρδος ἄνθρωπος—τὴν δέχτηκε μὲ μεγάλη εὐγένεια...

Οἱ τρόποι τῆς νέας γυναίκας, τὰ λεπτά της χαρακτηριστικά, ἡ ἀπὸ-γνωσις πὺν διαβαζόταν στὸ ὥραϊο της πρόσωπο, τοῦ ἔκαναν μεγάλη ἐντύπωσι.

Τὴν ἔβαλε νὰ καθήσῃ, καὶ μόνον ἀφοῦ εἶδε πῶς ἦταν πὺν ἡσυχῇ τὴν ρώτησε μὲ σεβασμὸ τί ἤθελε.

—Κύριε, τοῦ εἶπε ἡ Λιάνα, ἔρχομαι νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μοῦ δώσετε μερικὲς πληροφορίες γιὰ τὸν Ζᾶκ Κορντιέ, τὸν ὑποδηματοποιό, πὺν κατοικοῦσε στὸ Ἑσάρ πρὶν ἀπὸ τὸν πόλεμο...

—Νά... τὸν θυμοῦμαι πολὺ καλά, κυρία, ἀπήντησε ὁ δήμαρχος, ὕστερα ἀπὸ ἕνα μικρὸ δισταγμὸ... Ἔρετε, φυσικά, τί τραβήξαμε ἀπὸ τοὺς Πρώσους... Δυστυχῶς ὁ Ζᾶκ Κορντιέ...

—Πέθανε;

—Μάλιστα κυρία.

—Εἰσθε βέβαιος, κύριε δήμαρχε;

—Δυστυχῶς βεβαιότατος... Μετὰ τὴν πυρκαϊὰ μαζέψαμε ὅλους τοὺς νεκρούς... Καὶ ἐδῶ εἶναι ὅλες οἱ ληξιαρχικὲς πράξεις. Νὰ τοῦ Ζᾶκ Κορντιέ, νὰ τῆς Ροζίνας, νὰ καὶ τοῦ παιδιοῦ τους...

—Πῶς... ἡ γυναῖκά του... καὶ τὸ παιδί... φώναξε ἡ Λιάνα.

—Δυστυχῶς οἱ νικηταὶ ἦταν τόσο βάρβαροι... Δὲν ἐσεβάστηκαν τίποτε. Ὁ δήμαρχος σῶπασε ἀπὸ σεβασμὸ γιὰ τὴ θλίψι τῆς νέας γυναίκας, πὺν τὴν μάντευε τόσο μεγάλη.

Ἡ Λιάνα, μετὰ βίας κρατοῦσε τὰ δάκρυά της...

—Ἀλλά... ψιθύρισε τέλος. Εἶχαν κι' ἕνα ἄλλο παιδί... Ἕνα κοριτσάκι...

Ἀπ' τὸν τόνο της ὁ δήμαρχος κατάλαβε ὅτι γιὰ τὸ κοριτσάκι αὐτὸ κυρίως ἐνδιαφερόταν ἡ ἄγνωστη, καὶ μὰ τὸ ναὶ δὲν χρειάζοταν νᾶναι κανεὶς σπουδαῖος ψυχολόγος γιὰ νὰ μαντέψῃ πῶς θάταν παιδί της ἡ μικροῦλα...

—Μάλιστα κυρία, εἶπε τέλος ὁ δήμαρχος. Ἕνα κοριτσάκι πὺν τοὺς εἶχαν ἐμπιστευθῇ...

—Καὶ τί ἐγίνε αὐτὸ τὸ κοριτσάκι;

—Ἐξαφανίστηκε...

Ἡ Λιάνα δὲν μπόρεσε νὰ πνίξῃ μιὰ φωνὴ ἀπελπισίας...

—Ἐξαφανίστηκε; Εἶναι ζωντανό, ὅμως, ἔ;

—Μὰ ὠρισμένως. Ἀφοῦ δὲν βρήκαμε πουθενὰ τὸ πτώμα του...

—Ἐξαφανίστηκε! ἔξαιπε γιὰ δευτέρη φορὰ ἡ Λιάνα... Μὰ θὰ τὴν ξαναβροῦμε, δὲν εἶν' ἀδύνατο νὰ τὴν ξαναβροῦμε, δὲν νομίζετε κύριε;

—Δὲν ἔχω καμμιά ἀμφιβολία γι' αὐτό, εἶπε ὁ δήμαρχος πὺν συμπονοῦσε τὴν δυστυχισμένη μητέρα, ἀλλὰ θὰ δυσκολευθοῦμε πολὺ. Αὐτὸ δὲν

σᾶς τὸ κρύβω... 'Εν τούτοις ἔχω νὰ σᾶς δώσω μιὰ πληροφορία πού θὰ σᾶς βοηθήσῃ ἴσως νὰ βρῆτε αὐτὴ τὴ μικρὴ...

— Μιὰ πληροφορία. Μιλήστε λοιπὸν κύριε... Μιλήστε... Σᾶς ἱκετεύω...

— Πρὸ δύο μηνῶν, πρὶν ἀκόμη γίνω δήμαρχος, κάποιος ἀξιωματικὸς παρουσιάσθηκε στὸν προκατόχό μου κι' ἀφοῦ μίλησαν λίγη ὥρα μαζί (κανεὶς δὲν ξέρει τί εἶπαν) ὁ δήμαρχος τοῦ ἔδωσε ἕνα ἀντίγραφο τοῦ πιστοποιητικοῦ τῆς γεννήσεως τῆς μικρούλας, καὶ ὁ ἀξιωματικὸς ἔφυγε ἀμέσως...

— Μὰ αὐτὸ εἶναι ὀλοφάνερο! φώναξε ἡ Λιάνα... Αὐτὸς ὁ ἀξιωματικὸς πού γύρεψε τὸ ἀντίγραφο, θὰ βρῆκε φαίνεται τὴ μικρὴ στὸ δρόμο καὶ τὴν περιμάζεψε ὥς πού νὰ παρουσιαστῇ κανεὶς καὶ νὰ τὴν ζητήσῃ... Θὰ ἄφησε βέβαια τὴν διεύθυνσί του...

— Κυρία μου, μαντεύω ὅλο τὸ ἐνδιαφέρον σας γι' αὐτὸ τὸ καὺμένο τὸ παιδί, μὰ πρέπει νὰ δείξετε θάρρος...

— Τί ἄλλο ἔχετε νὰ μοῦ πῆτε;

— Νᾶ πὼς ἂν ὁ ἀξιωματικὸς ἄφηνε τὴν διεύθυνσί του, τὸ πρᾶμα θὰ ἦταν πολὺ ἄλλό... Δυστυχῶς ὁμῶς δὲν τὴν ἄφησε. Κυτάξτε... Δὲν εἶναι πουθενὰ γραμμένη...

Καὶ τῆς ἔδειξε ἕνα βιβλίο, ὅπου τὸ ὄνομα τῆς Μισελίνας ἦταν γραμμένο μὲ κόκκινα γράμματα.

— Ἴσως ὁ προκατόχος σας νὰ ξέρῃ...

— Δυστυχῶς κυρία μου καὶ νὰ τὴν ξέρῃ δὲν μπορεῖ νὰ τὴν πῇ...

— Γιατί;

— Ἐχει πόθει ἡμιπληγία καὶ δὲν μπορεῖ νὰ μιλήσῃ, πᾶνε ἔξη μῆνες. Ἀπὸ τότε πού ἔμαθε πὼς οἱ Γερμανοὶ πιάσαν τοὺς γιουὺς του αἰχμαλώτους...

Ἡ Λιάνα κύτταξε τὸ δήμαρχο μὲ μάτια τρελοῦ ἀνθρώπου. Αὐτὸ ἦταν πάρα πολὺ, μὰ τὴν ἀλήθεια.

Ἐν τούτοις ὁμῶς σηκώθηκε ἀποφασισμένη...

— Ἀδιάφορο... Θὰ πάω νὰ τὸν δῶ... Θέλετε νὰ μὲ συνοδεύσετε κύριε; Εἶμαι ἡ μητέρα τῆς Μισελίνας, καὶ πρέπει μὲ κάθε θυσίαν νὰ βρῶ τὸ παιδί μου... Ἡ ἀπελπισία μου ἴσως μὲ ἐμπνεύσῃ καὶ βρῶ μὲ ποιὸν τρόπο θὰ τὸν κάνω νὰ μιλήσῃ αὐτὸν τὸν δυστυχισμένο...

Ὁ δήμαρχος δὲν εἶπε τίποτε... Εἶχε καταλάβει πὼς κάποιος δρᾶμα κρυβόταν στὴ γέννησί τῆς μικρούλας, καὶ ὅτι τὸ θῦμα ἦταν αὐτὴ ἡ νέα καὶ ὡραία γυναίκα.

Σιωπηλὸς, πῆρε τὸ καπέλλο του καὶ τὴν ὠδήγησε στὸ σπίτι τοῦ προκατόχου του...

Ἦταν μιὰ μικρὴ παριζιάνικη ἔπαυλις πολὺ παλαιά, μὲ τοίχους μαυρισμένους ἀπὸ τὴ φωτιά, καὶ παραθυρόφυλλα μισοκαμένα.

Ἡ Λιάνα μὲ σφιγμένη καρδιά, μπῆκε στὸ περιβόλι, πού μὲ τὰ κουτσουρεμένα του δένδρα καὶ τὰ ξερριζωμένα του φυτὰ παρουσίαζε μιὰ θλιβερὴ εἰκόνα καταστροφῆς καὶ ἐγκαταλείψεως.

Στὸ βάθος διέκρινε ἕνα γέρο ξαπλωμένο σὲ μιὰ πολυθρόνα. Μιὰ γυναίκα μὲ ἄσπρα μαλλιά καθισμένη κοντά του τοῦ διάβαζε κάποιον βιβλίο.

— Ὁ ἄνδρας μου φαίνεται καλύτερα σήμερα, εἶπε ἡ ἡλικιωμένη κυρία, ἀφοῦ ἄκουσε ἀπὸ τὸ δήμαρχο τὸ σκοπό, γιὰ τὸν ὁποῖο εἶχαν πάει.

Κι' ἔπειτα, γυρίζοντας στὴν Λιάνα ἐπρόσθεσε:

— Καταλαβαίνει ἄμα τοῦ μιλάω... Μὰ θὰ θυμᾶται ἀρά γε; Κι' ἂν θυμηθῇ, θὰ μπορέσῃ νὰ μιλήσῃ;

— Ἀφήστε μας, κυρία, νὰ δοκιμάσωμε... παρεκάλεσε ἡ Λιάνα... Πρόκειται γιὰ τὴν ζωὴ μου... Καὶ γιὰ ἓνα μικρὸ παιδί, πού θὰ μεγαλώσῃ χωρὶς τὰ χάρδια τῆς μητέρας του... Δώστε μας τὴν ἀδεια κυρία νὰ δοκιμάσουμε...

Ἡ ἡλικιωμένη κυρία ἔνευσε καταφατικά, καὶ τότε ἡ Λιάνα ἐπλησίασε τὸν ἄρρωστο, καὶ γονάτισε κοντὰ του...

— Ἦλθα γιὰ νὰ σᾶς ζητήσω ἓνα θαῦμα, γιατί σεῖς πού ὑποφέρατε τόσο μπορεῖτε νὰ μὲ νοιώσετε... τοῦ εἶπε σιγά. Θέλω νὰ μιλήσετε... Θέλω νὰ θυμηθῆτε καὶ νὰ μοῦ πῆτε ποῦ εἶναι τὸ παιδί μου... Κάποιος ἀξιωματικὸς ἦλθε καὶ τὸ πῆρε, καὶ δὲν ἄφησε διευθύναι... Ἔσεῖς πού χάσατε τοὺς γιουὺς σας, καὶ νοιώσατε τί εἶναι ἓνας τέτοιος πόνος, θὰ προσπαθήσετε... ὦ! πρέπει νὰ προσπαθήσετε νὰ δώσετε πίσω σὲ μιὰ μητέρα τὸ παιδί της... Σὲ μιὰ δυστυχισμένη μητέρα, πού θὰ πεθάνῃ ἂν δὲν τὸ δῇ.

Τὰ μάτια τοῦ ἄρρωστου γυαλίσανε καὶ φθόγγοι ἀκαθόριστοι βγῆκαν ἀπ' τὸ λαιμὸ του...

— Σᾶς κατάλαβε, εἶπε ἡ γυναῖκά του... ὦ Θεέ μου! Κυττάχτε!

Ὁ παρὰλυτος ἐκουνούσε τὸ κεφάλι του...

— Νά, κυττάχτε! τὸ θαῦμα ἐγίνε! συνέχισε ἡ γυναῖκά του... Ποτὲ πρὶν δὲν μπορούσε νὰ κουνήσῃ τὸ κεφάλι του...

— Πράγματι, εἶπε κι' ὁ δήμαρχος... Αὐτὸ σημαίνει πὼς ἐκατάλαβε...

— Ὁ Θεὸς εἶναι μεγάλος... Ὁ Θεὸς εἶναι μεγάλος, ψιθύρισε ἡ Λιάνα, τρελλὴ ἀπὸ ἀγωνία...

— Λοιπὸν, κύριε, θυμάστε τὴν διεύθυνσι αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου;

Ὁ παρὰλυτος κούνησε τὸ κεφάλι του σὺν νᾶθει νὰ πῇ: νά!

— Μιλήστε μου... Σᾶς ἱκετεύω... Γονατιστὴ στὰ πόδια σας, παρακαλῶ. Πέστε μου... Ποῦ εἶναι αὐτὸς πού μοῦ πῆρε τὸ παιδί μου;... Ἄν δὲν μιλήσετε, κύριε, ποτὲ πιά δὲν θὰ τὸ ξαναβρῶ... Καὶ δὲν εἶναι πιδὸς μεγάλος πόνος, κύριε, δὲν εἶναι πιδὸς μεγάλος πόνος! Εἴμαι ἔνοχη... τὸ ξέρω... Μὰ δὲν φταίω γώ... Ἡ τύχη μὲ διάλεξε γιὰ θῦμά της... Κύριε... Μιλήστε... Δώστε μου τὸ παιδί μου... Πέστε μου ποῦ νὰ τρέξω νὰ τὸ βρῶ. Μιλήστε...

Ὁ δήμαρχος καὶ ἡ ἡλικιωμένη κυρία δὲν μπορούσαν νὰ κρατήσουν τὰ δάκρυά τους. Καὶ τὰ μάτια τοῦ ἀρρωστου ἦταν κι' αὐτὰ γεμάτα δάκρυα...

— Συγκινηθήκατε! Τὸ βλέπω... Θὰ μιλήσετε λοιπὸν! Θὰ μοῦ πῆτε ποῦ εἶναι τὸ παιδί μου...

Τὰ χεῖλια τοῦ ἀρρωστου κουνήθηκαν, μὰ δὲν μπόρεσε νὰ ἀρθρώσῃ λέξι...

Ἐξαφνα ἡ Λιάνα σηκώθηκε καὶ ζήτησε ἓνα λεξικό... Ὅταν τῆς τὸ ἔφεραν, τὸ ἀνοῖξε, καὶ δείχνοντάς το στὸν παρὰλυτο τοῦ εἶπε:

— Τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἀρχινᾷ ἀπὸ Α;

Τὸ κεφάλι τοῦ ἀρρωστου κουνήθηκε πάλι: Ὁχι...

— Θεέ μου σ' εὐχαριστῶ... ψιθύρισε ἡ Λιάνα... Θὰ μᾶς τὰ πῇ ὅλα

τώρα Καὶ σᾶς, κύριε, ὁ Θεὸς θὰ σᾶς ἀνταμείψῃ πὺν λυπηθῆκατε μιὰ δυστυχισμένη μητέρα.

Ἔτσι μ' αὐτὸν τὸν τρόπο, σὰν ἔφτασαν στὸ γράμμα Π.

— Μήπως Παρίσι; ρώτησε ἡ Λιάνα.

Ὁ ἄρρωστος ἔνευσε ναί...

— Ἐξακολουθήστε κυρία, φώναξε ὁ δήμαρχος συγκεκινημένος... Πρέπει νὰ μάθουμε τώρα τὸν δρόμο.

— Ὁ δρόμος ποὺ κάθεται ἀρχινάει ἀπὸ Α; ρώτησε πάλι ἡ Λιάνα.

— Ὁχι! ἔνευσε ὁ παράλυτος.

— Ἀπὸ Β;

— Ὁχι.

— Ἀπὸ Γ; Δ; Ε; Ζ;

— Ὁχι... Ὁχι...

Ἀλλὰ ξαφνικὰ τὸ πρόσωπο τοῦ παράλυτου ἔγινε πελιδνὸ κι' ἔπειτα κοκκίνισε, σχεδὸν μελάνιασε.

Ἔνας σπασμὸς τὸν συνετάρραξε, κι' ἔπειτα ἀπότομα ἔμεινε ἀκίνητος...

— Θεέ μου! Πέθανε! φώναξε ἡ γυναῖκά του...

Ἡ Λιάνα δὲν μπόρεσε νὰ κρατηθῇ περισσότερο...

Ἐβγαλε μιὰ πνιγμένη φωνὴ ἀπελπισίας, κι' ἔπρεσε ἀναίσθητη στὰ πόδια τοῦ νεκροῦ...

Ἡ δυστυχισμένη γυναῖκά του ἔτρεξε νὰ φωνάξῃ τοὺς ὑπηρετές, ἐνῶ ὁ δήμαρχος σήκωνε τὴ Λιάνα, κι' ἔστελνε γιὰ γιαιτρό...

Μὰ ἡ δούκισσα συνήλθε σχεδὸν ἀμέσως... Δὲν ἦταν παρὰ μιὰ περαστικὴ στιγμή ἀδυναμίας... Τώρα αἰσθανόταν τὸν ἑαυτὸ της δυνατὸ πάλι, ἔτοιμο νὰ δεχτῇ τὰ καινούργια κτυπήματα ποὺ θὰ τῆς φύλαγε ἴσως ἡ μοῖρα... Πάντως ἤξερε πῶς αὐτὸς ποὺ εἶχε τὸ παιδί της ἦταν στρατιωτικὸς καὶ κατοικοῦσε στὸ Παρίσι... Μὰ σὲ ποῖο δρόμο;

Βέβαια τὸ πρῶτο γράμμα τοῦ δρόμου θὰ ἦταν ἀπ' τὰ τελευταῖα τοῦ ἀλφαβήτου, ἀφοῦ σὲ ὅλα τ' ἄλλα εἶχε ἀπαντήσῃ ὅχι μὲ τὸ κεφάλι του ὁ παράλυτος. Ἴσως νὰ μὴν ἦταν τόσο δύσκολο νὰ τὸν εὔρουν...

— Μὴν ἀκελπίζετε, κυρία, τῆς εἶπε ὁ δήμαρχος καθὼς ἔφηναν. Αὐτὸς ὁ στρατιωτικὸς θὰ εἶναι βέβαια καλὸς ἄνθρωπος... Ἄν θέλετε νὰ μοῦ πῆτε τ' ὄνομά σας ἴσως ξαναέλθῃ καμμιά φορὰ στὸ δημαρχεῖο...

— Δυστυχῶς δὲν μπορῶ νὰ σᾶς πῶ τ' ὄνομά μου κύριε Δήμαρχε, μὰ θὰ στέλνω ταχυκὶ νὰ λαμβάνω πληροφορίας... Γιὰ μιὰ μικρὴ δὲ ἀνάμνησι τῆς γνωριμίας μας, θὰ σᾶς παρακαλοῦσα νὰ δεχτῆτε αὐτὸ τὸ μικρὸ ποσὸν γιὰ τοὺς φτωχοὺς σας...

Τοῦ ἔδωσε ἓνα χαρτονόμισμα χιλίων φράγκων, καὶ ὁ δήμαρχος τὴν εὐχαρίστησε θερμὰ, παρακαλῶντας ὁλόψυχα τὸ Θεὸ νὰ τὴν βοηθήσῃ...

Ὅταν γύρισε ἡ Λιάνα στὸ Παρίσι, ὁ δούξ δὲν εἶχε ἀκόμη ἐπιστρέψῃ ἀπὸ τὰς Βερσαλλίας, καὶ ἐτοιμάστηκαν ἀμέσως γιὰ τὸ γεῦμα, γιατί ἡ κόμησσα εἶχε καλεσμένους.

Ὁ Φιερόν δὲν ἤλθε παρὰ λίγα λεπτὰ πρὶν καθήσουν στὸ τραπέζι... Φαινόταν πολὺ σοβαρὸς καὶ στενοχωρημένος, κι' οὔτε κἂν μίλησε στὴν γυναῖκά του, ὅπως συνήθιζε.

Ἡ Λιάνα πού καθόταν ἀπέναντί του στοῦ τραπέζι, ἐνοιωθε τὰ μάτια του νὰ τὴν παρακολουθοῦν περίεργα καὶ αὐστηρά...

— Μήπως ὑποψιάζεται τίποτε; σκεπτόταν ἡ Λιάνα...

Ὅταν σηκώθηκαν ἀπὸ τὸ τραπέζι, ὁ δούξ τὴν πλησίασε καὶ τὴν ρώτησε:

— Βγῆκες σήμερα Λιάνα;

— Ναι, ἀπήντησε αὐτὴ, πνιγμένα.

— Μὰ μοῦ εἶπες πὼς δὲν θάβγαινες γιατί εἶχες γοῦματὰ νὰ γράψης.

— Πράγματι, στὴν ἀρχὴ εἶχα ἀποφασίσει νὰ μὴ βγῶ, ἀργότερα ὁμως σκέφθηκαν μερικὲς βίβλιτες πού εἶχα νὰ κάνω, καὶ βγῆκα...

Ἡ καρδιά της κτυποῦσε δυνατὰ καθὼς μιλοῦσε, γιατί αἰσθανόταν πὼς κατὶ ἀνάγκαζε τὸν δούκα νὰ τῆς κάνῃ αὐτὴν τὴν ἀνάκρισι.

Πῆγε ἔνωρις στὴν κάμαρά του, λέγοντας πὼς ἔχει δουλειά, μὰ ἡ Λιάνα τὸν ἀκουγε νὰ βηματίζει νευρικά ὅλη τὴ νύχτα.

Κλειδώθηκε στὴν κάμαρά της, καὶ πῆρε τὸ τετράδιο τῶν ἐξόδων της ὅπου ἔγραψε τὰ χίλια φράγκα πού εἶχε δώσει τοῦ δημάρχου...

Ξαφνικὰ θυμήθηκε ὅτι στοῦ τέλους αὐτοῦ τοῦ βιβλίου ἦταν ἓνας ὁδηγὸς πού εἶχε ὅλους τοὺς δρόμους τοῦ Παρισιοῦ...

Μιὰ τρελλὴ ἐλπίδα ἔκανε τότε τὴν καρδιά της νὰ κτυπήσῃ δυνατὰ. Τὸν ἔφαξε ἀμέσως, καὶ εἶδε πὼς ἀπὸ τὸ ψηφίο Τ ὡς τὸ Ω ἦταν 212 περίπου δρόμοι, πού οἱ περισσότεροί ἦταν τόσοι μικροί, καὶ συνεπῶς ἀσήμαντοι ὅπως ἔγραφε κι' ὁ ὁδηγός...

Ἄν πληρώνε κάποιον πού νὰ πηγαίνῃ ἀπὸ πόρτα σὲ πόρτα ρωτώντας ἂν κατοικοῦσε ἐκεῖ ἓνα κοριτσάκι πού νὰ τὸ λένε Μισελίνα...

Μπορεῖ νὰ περνοῦσαν μῆνες, χρόνια ἴσως, πάντως κάποτε θὰ κατέλγη νὰ τὴν βρῇ... Ὅσο γι' αὐτὸ ἦταν βεβαία.

Κι' ὅταν πιά κάποτε τὴν εὑρίσκε θὰ τὰ ὁμολογοῦσε ὅλα στοῦ σωτήρα τοῦ παιδιοῦ τῆς, καὶ θὰ τὸν παρακαλοῦσε νὰ τὸ κρατήσῃ μαζί του, ὡς πού νὰ μπορέσῃ νὰ τὸ πάρῃ αὐτὴ.

Πάντως, θὰ προσπαθοῦσε νὰ πηγαίνῃ νὰ τὸ βλέπῃ τακτικά, ἀφοῦ θὰ ἔμεναν στὴν ἴδια πόλιν, θὰ μπορούσε νὰ περνᾷ κοντὰ της λίγες στιγμὲς εὐτυχισμένες.

Κλεισμένος στὴν κάμαρά του ὁ δούξ, ἐξακολουθοῦσε νὰ βηματίζῃ κι' αὐτὴ τὴ φορὰ ἡ Λιάνα ἄρχισε ν' ἀνησυχῇ στὰ σοβαρά.

Θυμήθηκε τὸν τρόπο πού τὴν κύτταξε, καὶ τίς παρῆξενες ἐρωτήσεις πού τῆς εἶχε κάνει, καὶ προσπαθοῦσε νὰ μαντέψῃ τί μπορούσε ν' ἄξερε ὁ δούξ, ἢ τί ὑποπτευόταν.

Ἔτσι πέρασε αὐτὴ ἡ νύχτα, γεμάτη ἀγωνία καὶ γιὰ τοὺς δύο.

Τὴν ἄλλη μέρα δὲν κατάφερε νὰ φροντίσῃ νάβρῃ τὸν ἄνθρωπο πού θ' ἀναζητοῦσε τὴν κόρη της, γιατί ἔπρεπε πρὶν φύγουν γιὰ τὸ Ροσεμόρ νὰ κάνῃ μερικά ψώνια μὲ τὴ μητέρα της...

Ὅταν γύρισε ἀπόξω, πηγαίνοντας στὴ κάμαρά της ἡ Λιάνα, ἀπάντησε τὴ Λυδία πού τὴν σταμάτησε καὶ τῆς εἶπε:

— Ἄκουσε ἀδελφοῦλα μου... Ἐγὼ νὰ σοῦ πῶ κατὶ

— Σὰν τί;

Ὁ λοχίας Μαλακῶφ ἐπῆρε στὴν ἀγκαλιά του τὴ Μισελίνα.

Η ΔΑΚΡΥΟΠΟΤΙΣΜΕΝΗ

— Φυλάξου ἀπὸ τὸν ἄνδρα σου...

— Ἀπὸ τὸν ἄνδρα μου;

— Τὸν εἶδα νὰ ψάχνῃ τὰ συρτάρια σου πρὶν πὺν ἔλειπες...

Ἡ Λιάνα δάγκασε τὰ χεῖλια της, γιὰ νὰ κρύψῃ τὴν ταραχὴ της. Ὡστε λοιπὸν πράγματι ὁ δοῦξ εἶχε ὑποψίες.

Ἡ περηφάνεια ἐν τούτοις τὴν ἔκανε νὰ μὴ θέλῃ νὰ δεῖξῃ τίποτε μπροστὰ στὴν Λύδια. Γι' αὐτὸ τῆς ἀπάντησε:

— Πολὺ φυσικὸ... Θὰ γύρευε τίποτε δικό του πράγμα... Μοῦ ἔχει δώσει νὰ τοῦ φυλάω τόσα πράγματά του...

— Ἄ! ἔκανε ἡ Λύδια, καὶ γέλασε εἰρωνικά.

— Μὰ τί νόμισες λοιπόν;

— Ἐγώ; τίποτε... Ἀφοῦ ἀφήνεις τὸν ἄνδρα σου νὰ ψάχνῃ τὰ συρτάρια σου, καλὰ... Ἐγὼ ὁμῶς; δὲν θὰ ἐπέτρεπα ποτὲ ἓνα τέτοιο πράμα στὸν δικό μου...

Κι' ἔφυγε τρέχοντας, ἀφήνοντας τὴ Λιάνα σκεπτικὴ...

Τέλος ἐκείνη σήκωσε περηφάνῃ τὸ κεφάλι καὶ μπῆκε ἀποφασιστικὰ στὴν κάμαρά της...

Ὁ δοῦξ τὴν περιέμενε ἐκεῖ, κι' ἦταν τόσο ὠχρὸς, πὺν ἡ νέα γυναῖκα παρ' ὀλίγο νὰ λιποθυμήσῃ ὅταν τῆς εἶπε:

— Κάθησε Λιάνα, ἔχω νὰ σοῦ μιλήσω...

Ἐκατσε ἀποκαμωμένη σὲ μιὰ πολυθρόνα καὶ μὲ φωνὴ σιγανὴ καὶ πνιγμένη ρώτησε:

— Τί τρέχει;

Ἐπειτα, καθὼς ὁ δοῦξ ἀπαντοῦσε, ἐπρόσθεσε:

— Θέλει νὰ μὲ ρωτήσῃς καὶ γιὰ τὸ διπλωματικὸ σου στάδιο;

Ἡ Λιάνα δὲν ἤξερε πὰ τί ἔλεγε, ἓνα ρίγος διέτρεχε ὅλο της τὸ σῶμα, ἐνῶ τὸ πρόσωπο τοῦ δουκὸς διατηροῦσε πάντα τὴν ἴδια παραξένῃ μανία...

— Ὅχι, ἀπήντησε... Δὲν πρόκειται γι' αὐτό... Γιὰ καὶ ἄλλο θέλω νὰ σὲ ρωτήσω, Λιάνα, ἀπ' τὸ ὁποῖο ἔξαρχεται ὅλη μας ἡ εὐτυχία...

— Ὡ τότε μίλησε... Μίλησε γρήγορα, εἶπε ἡ Λιάνα, ἀνήσυχῃ σὰν νὰ προαισθανόταν τὸν κίνδυνον.

— Εἶναι τρία χρόνια τώρα πὺν εἴμαστε παντρευμένοι, Λιάνα, καὶ πρέπει νὰ ὁμολογήσω πῶς μοῦ φέρθηκαν πάντα μὲ τόση γλυκύτητα, τόση καλωσύνη καὶ λεπτότητα, πὺν δὲν μπορῶ παρὰ νὰ σ' εὐχαριστήσω καὶ νὰ σὲ εὐγνωμονῶ...

Ἡ Λιάνα δὲν ἀπάντησε, μόνο κύτταξε τὸν ἄνδρα της σὰ μάτια...

— Ἄν παντρευόμαστε, Λιάνα, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ ἐνώσωμε τὰ ὀνόματά μας καὶ τὶς περιουσίες μας, θάπρεπε νάμουν εὐτυχισμένος κι' ἱκανοποιημένος. Μὰ γὼ δὲν σὲ πῆρα γι' αὐτό. Σ' ἔκανα γυναῖκα μου, γιὰ τὸλμησα νὰ ἐλπίσω πῶς μὲ τὴ μεγάλη μου λατρεία γιὰ σένα, θὰ κατώρθωνα νὰ σὲ κάνω νὰ μ' ἀγαπήσῃς καὶ σὺ λίγο... Ἀλλὰ δὲν μ' ἀγαπᾷς Λιάνα...

— Δὲν σ' ἀγαπῶ! φώναξε ἡ Λιάνα... τολμᾷς νὰ τὸ λές;

Γιὰ μιὰ στιγμή δίστασε. Ποτὲ δὲν θὰ τολμοῦσε νὰ τοῦ φανερώσῃ,

τῇ λατρεία της... Μὰ κίνη τὴ στιγμή ἔνα ἀκατανίκητο αἶσθημα τὴν παρέσυρε, καὶ κυττάζοντάς τον μ' ἀγάπη:

—Φρανσουά, σ' ἀγαπῶ μ' ὅλη μου τὴν καρδιά... φώναξε. Αὐτὸ σοῦ τ' ὀρκίζομαι...

Ἡ φωνὴ της ἦτανε τόσο ἀληθινή, τόσο θερμή, ποὺ ὁ δοῦξ ταράχθηκε... Τὸ πρόσωπό του κοκκίνισε ἀπὸ εὐχαρίστησι, καὶ μιὰ στιγμή φάνηκε σὰ νὰ βυθίστηκε σ' ἕνα ἀπέραντο κύμα εὐτυχίας.

Μὰ σχεδὸν ἀμέσως γλῶμιασε πάλι...

—Ἄ! νὰ μποροῦσα νὰ σὲ πιστεῦνα... φώναξε μὲ φωνὴ ποὺ φανέρονε ὅλη τὴ λύπη καὶ τὴν ἀπόγνωσι ποὺ πλημμύρισε τὴν ψυχὴ του.

—Δὲν μὲ πιστεύεις;

—Ὅχι, Λιάνα... Ἐχὼ ἀποδείξεις ὅτι ὄχι μόνο δὲν μὲ ἀγαπᾷς, ἀλλὰ ὅτι ἀγαπᾷς ἄλλον... Μὴ τὸ ἀρνεῖσαι... Εἶμαι βέβαιος γι' αὐτό...

—Εἶσαι βέβαιος;... καὶ ἡ φωνὴ της πνίγηκε...

—Ναί... Αὐτὸν τὸν ἄλλον τὸν ἀγαποῦσες πρὶν ἀκόμη γνωρισθοῦμε. Ἄπ' τὸν καιρὸ ποὺ ἦσουν ἴσως στὸ Ροσεμόρ... θέλω νὰ πιστέψω πὼς αὐτὴ ἡ ἀγάπη ἦταν ἕνα αἶσθημα ἀγνό... Ἀλλὰ ὅσο ἀγνό καὶ ἴδιαν δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ μοῦ ξεσχίξῃ τὴν καρδιά, μάλιστα ἀφοῦ καταλαβαίνω ὅτι τὸν ἀγαπᾷς ἀκόμα καὶ ὅτι... τὸ τεῖχος ποὺ μᾶς χωρίζει εἶναι ἀδιαπέραστο.

Ἡ καρδιὰ τῆς Λιάνας εἶχε πάψει σχεδὸν νὰ κυτπᾷ, ἐνῶ τὸν κύτταξε μὲ βλέμμα ποὺ ἰκέτευε...

—Σ' ὅλο τὸν πόλεμο, ἐξακολούθησε ὁ δοῦξ μὲ δακρυοεινὰ μάτια, διάβαζες μὲ τόσο ἐνδιαφέρον τὶς ἐφημερίδες, ἴσως γιὰ τὴ θάδελες νὰ μάθης γι' αὐτόν...

—Μ' αὐτὲς οἱ ὑποψίες εἶναι τρελλές, φώναξε ἡ Λιάνα ἀπελπισμένη. Νὰ τὴν ὑποπτεύεται πὼς ἀγαποῦσε ἄλλον αὐτὴ ποὺ τὸν λάτρευε καὶ ποὺ δὲν τολμοῦσε ποτὲ νὰ τοῦ τὸ πῇ;

—Ὅχι! Ὅχι! ἐξηκολούθησε ὁ δοῦξ... Μὴ μοῦ τὸ κρύβεις... Αὐτὸ εἶναι ἀκόμη πιὸ σκληρό. Εἶδα τὴν χαρὰ σου ὅταν ἔμαθες πὼς θὰ ἐρχόμαστε στὴ Γαλλία... Ἡ χαρὰ ἐκείνη δὲν ἦτανε γιὰ τὴ θὰ ἐβλεπες τὴν ἀδελφὴ σου καὶ τὴν μητέρα σου, ἀλλὰ γιὰ τὴν ἡλικίαν νὰ λάβῃς εἰδήσεις ἀπ' αὐτόν ποὺ δὲν ἔπαυες ν' ἀγαπᾷς οὔτε στιγμή. Ποὺ ἐξακολουθεῖς ν' ἀγαπᾷς πάντα!

Ἡ Λιάνα θέλησε νὰ μιλήσῃ, μὰ δὲν μπόρεσε... Τὰ λόγια σβύνανε στὰ χεῖλιά της.

—Σωπαίνεις; Δὲν προσπαθεῖς πιά ν' ἀρνηθῇς;... Κατάλαβες πιά ὅτι εἶναι περιττό, ἀφοῦ ἔχω ἀποδείξεις...

Ἡ φωνὴ του δὲν ἦταν καθόλου αὐστηρή, ἀλλὰ εἶχε ἕνα τόσο γλυκό, θλιβερό, ἀπεγνωσμένο τόνο!

—Ἐχεις ἀποδείξεις;... ψιθύρισε ἡ Λιάνα... Σὺ!

—Ναί, κύτταξε αὐτὸ τὸ ἐρωτικό ἐνθύμιο, ποὺ θὰ εἶναι βέβαια δῶρο δικό του, κι' ἔπρεπε τελευταίως στὰ χεῖριά μου...

—Ἐνθύμιο...

Ἐκύτταξε ἐκκληκτικὴ αὐτὸ ποὺ τῆς ἔδειχνε ὁ ἄνδρας της...

Ἦταν τὸ μενταγιὸν μὲ τὸ τριφύλλι πού τὸ εἶχε σπάσει τὴν προηγούμενη ἡμέρα σὲ μιὰ στιγμή θυμοῦ καὶ μίσους.

— Νά, ἐνθύμιο ἐρωτικό, πρόσθεσε ὁ δούξ. Φοβήθηκαν ἴσως μὴν πέση στὰ χέρια μου καὶ τῶσπασες. Μὴν ἀρνηθῆς, γιατί σὲ εἶδα. Καὶ ὡς περνοῦσα τυχαίως νὰ πάω στὴν κάμαρά μου, σ' εἶδα ἀπ' τὴν μισανοιχτὴ πόρτα νὰ παίρνῃς κἀτι τρομαγμένη καὶ νὰ τὸ σπάζῃς.

Ἡ Λιάνα ἄρχισε νὰ συνέχευται. Ὡστε μόνο αὐτὴν τὴν ἀπόδειξι εἶχε ὁ ἄνδρας τῆς; Καὶ μὲ φωνὴ σχεδὸν ἥρεμῃ ἀπήντησε.

— Πρῶτα πρῶτα, φίλε μου, ἄφησέ με νὰ σοῦ πῶ ὅτι γελάστηκες. . Αὐτὸ τὸ μενταγιὸν δὲν ἦταν ἐρωτικό ἐνθύμιο καθὼς νόμισες ἀλλὰ ἓνα τιποτένιο κοριτσιίστικο ἐνθύμιο, ἀπὸ κείνα πού φυλάει κανεὶς χωρὶς νὰ ξέρῃ τὸ γιατί. Αὐτὴ πού μοῦ τὸ χάρισε, δὲν εἶναι πιά φίλη μου, γι' αὐτὸ καὶ τῶσπασα. Δὲν ὑπῆρχε λόγος νὰ κρατῶ κἀτι δικό τῆς. Δὲν ἤμουνα λοιπὸν τρομαγμένη καθὼς νόμισες, ἀλλὰ ἀπλούστατα θυμωμένη ἢ ἀδιάφορη. Ἡ Λιάνα ἔλεγε ψέματα. Μὰ μπορούσε νὰ κἀνῃ κι' ἄλλοιως;

— Ἔστω. . Αὐτὸ καλὰ, εἶπε ὁ δούξ. Μὰ ἀπ' τὸν καιρὸ ποῖ ἤλθαμε στὸ Παρίσι πού πηγαίνεις πάντα μόνη καὶ τόσο ἀπλᾶ ντυμένη; Νά, χτές, λ. γ. πού πῆγες; Σὲ εἶδα ὅταν βγῆκες. Γιὰ μιὰ στιγμή ἐσκέφθηκα νὰ σὲ ἀκολουθῇσω. . Ἀλλὰ ἔπειτα μετάνοιwsα. Μοῦ φάνηκε πολὺ ἐξευτελιστικό. . .

— Γιατί δὲν μ' ἐρωτοῦσες, φίλε μου; θὰ σοῦ λεγα ἀμέσως. . .

— Θὰ μοῦ ἔλεγες;

— Μὰ βέβαια. . . Εἶναι ἀπλούστατο καὶ πολὺ λυπηρό. . . Ἡ θεία μου ντὲ Πατ-Γκιγιώμ πού μοῦ εἶχε σταθῇ σὰν δεύτερη μητέρα εἶναι θαυμένη στὸ νεκροταφεῖο τοῦ Περ Λασαζ, καὶ τῆς πῆγα λίγα λουλούδια στὸν τάφο τῆς. Τῆς χρωστάω τόσα πολλά. . . Ἀμα πηγαίνω ἐκεῖ, φυσικὰ πηγαίνω πάντα μόνη μου. . .

Λέγοντας αὐτὰ τὰ ψέματα ἡ δυστυχισμένη Λιάνα ἄρχισε νὰ κλαίῃ ἀπὸ ντροπῇ. . .

Ὁ δούξ πού ἔνοιωθε σιγὰ σιγὰ τὴ ζήλεια του νὰ σβύνῃ, τῆς εἶπε γλυκὰ:

— Συγγώρησέ με, Λιάνα, πού σὲ ὑπωπτεύθηκα ἄδικα. . . Μ' ἀγαπᾷς λοιπὸν λιγάκι;

— Φρανσουά, σοῦ ἐπαναλαμβάνω ὅτι σὲ ἀγαπῶ μ' ὅλη μου τὴ καρδιά, ὅτι σὲ λατρεύω. . .

— Εἶσαι ἔτοιμῃ νὰ μοῦ τὸ ἀποδείξεις;

— Καὶ τώρα ἀμέσως, ἂν θέλῃς. . .

— Λοιπόν. . . Ἡμουνα ἔτοιμος νὰ ἀρνηθῶ τὴν θέσι τοῦ πρεσβευτοῦ εἰς τὴν Οὐασιγκτῶνα, ἀλλὰ τώρα θὰ τὴν δεχθῶ κι' ἂν θέλῃς φεύγουμε ἀμέσως γιὰ τὴ Χάβρη, ἀπὸ καὶ δὲ μὲ τὸ πρῶτο βαπόρι γιὰ τὴν Οὐασιγκτῶνα. Δέχεσαι;

— Εἶμαι πρόθυμῃ νὰ σ' ἀκολουθῇσω, φίλε μου, φώναξε ἡ Λιάνα, πού δέχθηκε περήφανα καὶ τὸ νέο αὐτὸ κτύπημα τῆς μοίρας. . .

Στὴν Οὐάσιγκτων. . . Στὴν Ἀμερικὴ. . . Μακρὰ πάλι ἀπὸ τὸ παιδί τῆς ποῖος ξέρει γιὰ πόσον καιρό. . .

Ξαναθυμήθηκε τὰ λόγια τῆς ἀγαπημένης τῆς θείας: ὅτι γιὰ νὰ ξεπλύνῃ

τὸ σφάλμα της ἔπρεπε νὰ δέχεται ἀγόγγυστα τὸ κάθε τι, καὶ δὲν εἶπε τίποτε. Ὁ δούξ ἔσκυψε καὶ πιάνοντας μὲ τὰ δυὸ του χέρια τὸ κεφάλι της, τὴν φίλησε τρυφερὰ στὸ μέτωπο...

Ἡ Λιάνα δὲν ἔκανε οὔτε ἓνα κίνημα, ἀλλὰ ὅταν ἔφυγε ὁ ἄνδρας της, ἔπρεσε γονατιστὴ καὶ ἔπλεξε τὰ χέρια σὺν νὰ ἰκέτευε...

— Θεέ μου, ψιθύρισε κλαίοντας... Προστάτεψέ με... Προστάτεψε τὸ παιδί μου...

Τὰ πρῶτα ὅπλα.

Ἡ κόμησσα Ραφαέλου ντὲ Ροσεμόρ εἶχε πρὸ πολλοῦ περάσει τὰ σαράντα, μὰ ἔστω κι' ἂν δὲν ἦταν τόσο ὠραία καὶ φρέσκα, ὅπως ἄλλοτε, ἐξακολουθοῦσε νὰ εἶναι ζωηρὴ καὶ εὐθυμὴ, καὶ τῆς ἄρεσαν πάντα πολὺ αἱ διασκεδάσεις...

Θὰ νόμιζε κανεὶς πὼς δὲν τὴν ἔμελλε καὶ τόσο πού ἡ μεγάλη της κόρη ἦταν τόσο μακρὰ της, στὴν Ἀμερική...

Ἐνα καλοκαιριάτικο ἀπόγευμα ἡ κόμησσα, ἡ Λύδια, καὶ μερικοὶ προσκαλεσμένοι, ἐτοιμαζόνταν γιὰ τὸ τακτικὸ τους μπάνιο στὸ ποτάμι...

Μεταξύ τους ἦταν καὶ ὁ βαρῶνος ντὲ Σὰν Κριστόλ, πού εἶχε ὑπηρετήσει ἄλλοτε στὸ ναυτικὸ τὸν καιρὸ τοῦ πολέμου τῆς Ρένας καὶ εἶχε μάλιστα παρασημοφορηθῇ γιὰ τὴν γενναιότητά του...

Κατόπιν ἔλαβε πάλι μέρος στὸ πόλεμο κατὰ τῆς Γερμανίας, ἀλλὰ παραιτήθηκε στὸ βαθμὸ τοῦ ὑποπλοιάρχου καὶ παντρεύθηκε μιὰ Πορτογαλίδα ἑκατομμυριοῦχο, τὴν δίδα Σανταρέμ, πού ἦταν ἀπὸ τὶς πιὸ καλὺτερες πορτογαλικὲς οἰκογένειες...

Ὁ βαρῶνος ἦταν συγγενὴς τῶν Ροσεμόρ καὶ τώρα πού βρισκόταν στὸ Παρίσι ἡ κόμησσα τὸν προσκάλεσε μὲ τὴν γυναῖκα του νὰ περάσουν λίγες μέρες στὸ Ροσεμόρ...

Ὁ βαρῶνος δέχθηκε μὲ χαρὰ αὐτὴν τὴν πρόσκλησι, γιατί ψιθυρίζονταν πὼς ἦταν σταλμένος ἀπὸ τὸν δισεκατομμυριοῦχο καὶ ἑνδοξο συγγενῇ του μαρκήσιο Μικκὲλ ντὲ Σανταρέμ νὰ ζητήσῃ τὸ χέρι τῆς Λύδιας πού εἶχε γίνῃ πιὰ κοπέλλα τῆς παντρειάς...

Ἡ κόμησσα, ἂν καὶ ἦταν ἐνθουσιασμένη ἀπ' αὐτὴν τὴν πρότασι, δίσταζε νὰ τὸ πῇ τῆς Λύδιας, γιατί ὁ μαρκήσιος εἶχε περάσει τὰ πενήντα.

Ἐκείνη τῇ στιγμῇ καθόταν σκεπτικὴ στὴ σκιά, ὅταν τὴν πλησίασε ὁ βαρῶνος μὲ κουστοῦμι μπάνιου.

— Ἀκόμη δὲν εἶσθε ἐτοιμὴ, ἀγαπητὴ κόμησσα; τῆς εἶπε.

— Ὁχι... Μὲ τίς σκέψεις μου, ξεχάστηκα... Μὰ δὲν θ' ἀργήσω... σὲ δυὸ λεπτὰ εἶμαι ἐτοιμὴ...

— Τότε σταθῆτε μιὰ στιγμὴ... Ἀκριβῶς ἤθελα νὰ σᾶς ρωτήσω ἂν μιλῆσατε στὴ θελητικὴ κόρη σας...

— Ὁχι ἀκόμη, φίλε μου...

— Γιατί;

— Γιατὶ φοβοῦμαι τὴν ἀπάντησί της...

Κι' ὅμως πρέπει νὰ τὴ ρωτήσετε... Ὑποσχέθηκα τοῦ μαρκησίου νὰ τοῦ τηλεγραφήσω ἀπόψε. Φαντάζεσθε λοιπὸν τὴν ἀνυπομονησία μου.

—Ναὶ καταλαβαίνω . . . Χρειάζεται κάποια εὐκαιρία . . . Κανένα τέχνασμα.

—ὦ! κόμησσα . . Ἡ δις Λύδια εἶναι τόσο ἔξυπνη πού δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ πάρετε τόσες προφυλάξεις . . Θὰ δεχθῇ ἢ θ' ἀρνηθῇ χωρὶς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν της τὰ ὑπὲρ καὶ τὰ κατὰ.

—Πρέπει ὁμως νὰ τὴν δῶ μόνη της, καὶ φυσικὰ νὰ εἰσθε καὶ σεῖς μπροστά . .

—Νὰ ἀκριβῶς ἡ δις Λύδια πού ἔρχεται . . . Πρώτης τάξεως εὐκαιρία . . . Μιλήστε της.

Πράγματι . . ἡ κοπέλλα ἐρχόταν πρὸς τὸ μέρος του, μ' ἓνα ὥραῖο κοστοῦμι τοῦ λουτροῦ.

—Ἐ! μαμά! φώναξε, βλέποντας πῶς ἡ κόμησσα δὲν εἶχε ἀκόμα γδυθῇ . . Δὲν πιστεύω νὰ θέλῃς νὰ κολυμπήσῃς ντυμένη σήμερα . .

—Ὅχι . . Ἀλλὰ σὺ εἶσαι ἡ ἀφορμὴ ἂν ἀργοπόρησα . . Μιλούσαμε ἀκριβῶς γιὰ σένα . .

—Γιὰ μένα; Μὲ τὸ βαρῶνο; Πῶς αὐτὸ;

—Μάλιστα, δεσποινίς, εἶπε κι' αὐτὸς κάνοντας σοβαρὰ μιὰ ὑπόκλισι μὲ τὸ ριγὲ μαγιώ του, σὰ νὰ φοροῦσε φράκο . .

—Ἀλήθεια; Καὶ μπορῶ νὰ μάθω τί λέγατε;

Ἡ κ. ντὲ Ροσεμόρ καὶ ὁ Σὰν Κριστόλ συνεννοήθηκαν μ' ἓνα βλέμμα, κι' ἔπειτα ἡ κόμησσα εἶπε στὴν Λύδια:

—Ἄκουσε δῶ, μικροῦλα μου, κι' ἀπάντησέ μου εἰλικρινῶς . . Σκέφθηκα πιά ὅτι εἶσαι σὲ ἡλικία γιὰ πανδρεῖα. Ἐπὶ τὸ σκέφθηκες;

—Καὶ τὸ παρασκέφθηκα μάλιστα . . Ἀπάντησε ἡ Λύδια κάνοντας ἓνα κωμικὸ μορφασμό.

—Ἄ! Καὶ μποροῦμε νὰ μάθωμε ποιὸ εἶναι τὸ ἰδανικό σου;

—Μεταξὺ μας, νομίζω πῶς δὲν ἔχω κανένα ἰδανικό . . Τὸ μόνο πού θέλω εἶναι νὰ εἶναι πολὺ πλούσιος, τῆς τάξεώς μου καὶ νὰ ἔλῃ μεγάλο ὄνομα . .

Ὅλα τ' ἄλλα μοῦ εἶναι ἀδιάφορα.

—Δὲν ντρέπεσαι νὰ μιλᾷς ἔτσι; φώναξε ἡ κόμησσα . . Ἄν σ' ἄκουε κανένας ἄλλος τί ιδέα θὰ σχημάτιζε . . Εὐτυχῶς ὁ βαρῶνος δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ εὐχαριστηθῇ ἀπὸ τὴν ἀπάντησί σου .

—Νὰ εὐχαριστηθῇ; Γιατί; ρώτησε ἡ Λύδια μ' ἓνα πονηρὸ χαμόγελο.

—Γιατί ἀκριβῶς αὐτὴ τὴ στιγμή ὁ βαρῶνος μοῦ ζητοῦσε τὸ χέρι σου γιὰ ἓνα συγγενῇ του πού ἔχει ὅλα τὰ προσόντα πού θέλεις.

—Καὶ πῶς λέγεται ὁ . . ὑποψήφιος;

—Δεσποινίς, εἶπε ἐπίσημα ὁ βαρῶνος. Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ζητήσω τὴν χεῖρά σας γιὰ τὸν ἐξάδελφό μου μαρκήσιο ντὲ Σανταρέμ . .

Ἡ Λύδια ἔμεινε σκεπτικὴ λίγες στιγμές .

—Γιὰ τὸ γέρο μαρκήσιο ντὲ Σανταρέμ; Αὐτὸν πού γνώρισα σὲ σᾶς, βαρῶνε;

—Αὐτόν, ἀπάντησε ὁ Σὰν Κριστόλ.

—Λύδια, διέκοψε ἡ κόμησσα, μὴν ἀπαντήσῃς ἂν δὲν σκεφθῇς πρῶτα καλὰ. Καταλαβαίνω ὅτι ὑπάρχει μεγάλη διαφορὰ στὴ ἡλικία καί . .

— Ναί, πράγματι, διέκοψε ἡ Λύδια, ἡ διαφορὰ εἶναι λιγάκι μεγάλη. Ὁ βαρὼνος καὶ ἡ κόμησσα ἀντήλλαξαν πάλι ἓνα δεύτερο βλέμμα συνεννόησας...

— Τὸν ξέρεις τὸν μαρκήσιο; ρώτησε τέλος ἡ κόμησσα...

— Ναί, τὸν εἶχα συναντήσῃ στοὺς Μπίαρριτς τὸν προηγούμενο χειμῶνα. Κουδεντιάσαμε μάλιστα ἀρκετὰ μαζί καὶ τὸν εἶχα βρῆ πολὺ εὐχάριστο... Ἀλλά...

— Ἀλλά... δὲν δέχεσαι; ρώτησε ἡ κόμησσα.

— Ὅχι... Δὲν ξέρω...

— Λοιπὸν;

— Θὰ σκεφθῶ λιγάκι... Δὲν πιστεύω νὰ θέλετε ν' ἀπαντήσω τώρα ἀμέσως... Ἀφήστε με λιγάκι ν' ἀναπνεύσω...

Καὶ μ' ἓνα χαριτωμένο πήδημα ἡ Λύδια ὥρμησε στοὺς ποτάμι, καὶ ἄρχισε νὰ κολυμπᾷ γιὰ ν' ἀνταμώσῃ τοὺς ἄλλους...

Ἡ κόμησσα ντὲ Ροσεμόρ προτίμησε νὰ μὴν ἀναφέρῃ τίποτε στοὺς καλεσμένους της, πρὶν ἀποφασίσῃ ἡ Λύδια...

Ἐν τούτοις ἄρχισε μιὰ τακτικὴ ἀλληλογραφία μεταξὺ κομῆσης, βαρὼνος καὶ τοῦ μαρκησίου ντὲ Σανταρέμ, τοῦ ὁποίου τὰ θερμὰ καὶ γεμάτα αἰσθημα γράμματα τὰ διάβαζε ἡ Λύδια καὶ δὲ μπορούσε νὰ κρατήσῃ τὰ γέλια, γιατί εὗρισκε πολὺ κωμικὰς τίς αἰσθηματολογίης τοῦ «γέρο ἀρραβωνιαστικοῦ» της, καθὼς τὸν ἔλεγε, ἡ δὲ κόμησσα δὲν μπορούσε νὰ κρατήσῃ καὶ αὐτὴ τὸ σοβαρὸ ὕφος της ἅμα τὴν ἀκουγε νὰ μιλάῃ καὶ νὰ κοροϊδεύῃ τὰ πάντα μὲ τόσο χιούμορ.

— Ὁ γάμος θὰ γίνῃ στὴ Λισσαβῶνα, ἔλεγε ὁ Σὰν Κριστόλ, γιατί πρέπει νὰ ὑπογραφῇ τὸ συμβόλαιο ἀπὸ τὸν βασιλέα.

Ὅταν ἐπιτέλους ρώτησαν τὴν Λύδια γιὰ τὴν τελικὴ της ἀπόφασιν, ἀπήντησε ὅτι δὲν μπορούσε νὰ πῇ τίποτε πρὶν ξαναῖδῇ τὸν μαρκήσιο, ὁ ὁποῖος μόλις τοῦ τὸ ἔγραψαν βιάστηκε νὰ τρέξῃ στοὺς Ροσεμόρ.

Ψηλός, ἀδύνατος, μὲ ἄσπρα μουστάκια καὶ μαλλιά, θύμιζε τοὺς διάσημους Πορτογάλλους τυχodiῶντες τοῦ 15ου αἰῶνος.

Ἐν τούτοις ἦταν πολὺ καλός, καὶ στοὺς ὥραϊο πρόσωπό του φαίνονταν καθαρὰ ἡ σταθερότης καὶ ἡ ὑπερηφάνεια τοῦ χαρακτῆρός του.

— Μοιάζει οἷον θυμωμένος Δὸν Κιχώτης, εἶπε ἡ Λύδια σιγὰ στὴ μητέρα της. Μ' ἀρέσει ὅμως... Κι' ἔπειτα μαρκησία ντὲ Σανταρέμ δὲν εἶναι μικρὸς τίτλος...

— Καὶ σὲ λίγο θὰ γίνῃ καὶ ἀντιβασιλεὺς στὴν Γόα.

— Τί λές; Ὡστε θὰ γίνω καὶ ἀντιβασίλισσα... Καὶ... κατὰ ποῦ πέφτει αὐτὴ ἡ Γόα;

— Στὰς Ἰνδίας. Μὰ τί γεωγραφία ἔμαθες; Εἶναι νὰ μὴ ξέρῃς τὴν πρωτεύουσα τῶν πορταγαλικῶν ἀποικιῶν;

— Δὲν ἔξερα πὼς θὰ γίνω ἀντιβασίλισσά τους... Καὶ θὰ πρέπει νὰ πάω καὶ γὼ στὰς Ἰνδίας;

— Ὅχι δά... Θὰ πάῃ μονάχος του, καὶ θὰ ἔρχεται μόνο κάθε χρόνον νὰ μένῃ λίγους μῆνες μαζί σου...

— "Α! "Ετσι μάλιστα! Καὶ τὸ πρόσωπο τῆς Λύδιας φωτίστηκε ἀπὸ ξαφνικὴ χαρά.

— Τόξερα πὼς δὲν θὰ δεχόσουν ν' ἀπομακρυνθῇς ἀπὸ τὸ Παρίσι ἢ τὴν Λισσαβῶνα...

— Πρὸ πάντων τὸ Παρίσι... Γιατὶ τότε τί νὰ τὸν κάνη κανεὶς τὸν γάμο ἂν δὲν μπορῇ νὰ ζῇ ἐλεύθερα καὶ ὅπου θέλει...

— Σῶπα Λύδια... ἀπάντησε ἡ κόμησσα γελῶντας... Νάτος, ἔρχεται νὰ σοῦ κάνη κόρτε...

Πράγματι ὁ Σανταρέμ, βλέποντας τὴν Λύδια καὶ τὴν κόμησσα μόνες, ἔρχοταν πρὸς τὸ μέρος τους.

Ἐν τούτοις, παρ' ὅλα ὅσα ἔλεγε ἡ Λύδια, φαινόταν ἐνθουσιασμένη μὲ τὶς ὀμιλίες τοῦ βαρῶνου, κι' ἄκουγε μ' ἓνα χαμόγελο καὶ ἱκανοποίησι τὶς ἐρωτικὰς τοῦ ἐξομολογήσεις.

Μὲ τὰ πολλὰ ἡ Λύδια τοῦ ἀνήγγειλε ἐπισήμως ὅτι δεχόνταν τὴν πρότασί του καὶ ἤλπιζε πὼς θὰ γινόνταν καὶ οἱ δύο εὐτυχεῖς...

Ὁ γάμος ἀποφασίστηκε νὰ γίνη τὸν Σεπτέμβριο στὴν Λισσαβῶνα, ὅπως εἶχε πῆ καὶ ὁ βαρῶνος, κι' ἔτσι ἄρχισαν οἱ προετοιμασίες...

Οἱ ἑορτὲς τοῦ Ροσεμόρ ἦταν πιὸ εὐθυμες καὶ πιὸ ζωηρὲς τώρα καὶ ἡ κόμησσα ἐνθουσιασμένη καὶ γιὰ τὸ γάμο τῆς δευτέρας κόρης τῆς, κυριολεκτικὰ ἀκτινοβολοῦσε ἀπὸ τὴ χαρά τῆς...

Ἐννοεῖται πὼς ὁ βαρῶνος βασίλευε στὶς τρελλὲς αὐτὲς γιορτές, μαζὶ μὲ τὴν γυναικα του, ποὺ ἀναγκαζόταν ὅμως πολὺ συχνὰ νὰ μένῃ στὴν ἑπαυλὶ γιὰτὶ ἔπασχε ἀπὸ νευραλγίας.

Ἐκεῖνο τὸ βράδυ οἱ καλεσμένοι ἔφυγαν πιὸ ἀργὰ ἀπὸ ὅπως συνήθως καὶ ἡ Λύδια ποὺ αἰσθανόταν μεγάλη κούρασι ἔπεσε στὸ κρεβάτι τῆς καὶ ἔσβυσε ἀμέσως τὸ φῶς, ἀντὶ νὰ καθήσῃ καὶ νὰ διαβάσῃ ξαπλωμένη, ὅπως συνήθιζε...

Ἀλλὰ δὲν εἶχε ὕπνο. Συλλογιζόταν τὸν ἀρραβωνιαστικὸ τῆς, ποὺ ἄρχισε νὰ τῆς γίνεταί ἐντελῶς ἀδιάφορος...

Σκεπτόταν συγχρόνως τὶ αὐστηρὸς θὰ ἦταν ἂν τοῦ ἔκανε καμμιά ἀπιστία, καὶ σκόπευε πολὺ γρήγορα ν' ἀρχίσῃ!

Ξαφνικὰ, ἐνῶ συλλογιζόταν ὅλ' αὐτιά, ἄκουσε ἓνα ἑλαφρὸ κτύπημα στὴν πόρτα τοῦ διπλανοῦ τῆς δωματίου, στὴν κάμαρα δηλαδὴ τῆς κομήσεως.

— Ποιὸς νᾶναι τέτοια ὥρα; σκέφθηκε.

Ἡ Λύδια ἄκουσε ἑλαφρὸ θόρυβο στὴν κάμαρα τῆς μητέρας τῆς καὶ συγχρόνως τὴν φωνὴ τῆς βαρῶνης Σάν Κριστόλ...

— Ἀνοίξετε ἀγαπητὴ μου, αἰσθάνομαι πολὺ ἄσχημα... τὸ κουδοῦνι δὲν κτυπάει γιὰ νὰ καλέσω τὴν καμαριέρα, κι' ἀνησυχῶ κιάλα γιὰτὶ ὁ ἄνδρας μου δὲν εἶναι στὴν κάμαρά του...

— Πῶς, σκέφθηκε ἡ Λύδια... ὁ βαρῶνος δὲν εἶναι στὴν κάμαρά του;

— Ἐχω φοβερὴ ταχυπαλμία, ἐξηκολούθησε ἡ φωνὴ τῆς βαρῶνης ἔξω ἀπὸ τὴν κάμαρα τῆς κομήσεως, καὶ δὲν μπορῶ νὰ μείνω μόνη μου... Μοῦ φαίνεται πὼς θὰ πεθάνω...

Ἀκολούθησε μιὰ μικρὴ σιωπή. Ἀνοιγόκλεισε κάποια πόρτα στὴν κάμαρα, κι' ἔπειτα ἀπῆντησε καθαρὰ ἡ φωνὴ τῆς μητέρας τῆς:

— Ἀμέσως ἀγαπητή μου, ἀμέσως...

Ἡ Λύδια ἄκουσε ξεκλειδωμά πόρτας καὶ ἑλαφρὰ βήματα στὴν κάμαρα τῆς μητέρας της... Ἀλλὰ τὴν ἴδια στιγμή τῆς φάνηκε πὼς ἄκουσε κι' ἓνα ἑλαφρὸ θόρυβο στὸ μπουντουάρ τῆς κομήσης...

— Ποιὸς νᾶναι κεῖ μέσα; ρώτησε τὸν ἑαυτὸ της ἡ Λύδια... Μήπως... Βέβαια, αὐτὸς θάναί, ἀφοῦ δὲν τὸν βρῆκε στὴν κάμαρά του ἡ γυναῖκα του... Μὰ τὸ μπουντουάρ τῆς μαμᾶς ἔχει μόνον δύο πόρτες... Μιὰ στὴν κάμαρά της, καὶ μιὰ ἐδῶ... Ὡστε ὁ κακομοῖρης ὁ βαρῶνος δὲν ἔχει ἀπὸ ποῦ νὰ φύγῃ κι' ἂν περάσῃ ἀπὸ τὸ μυαλὸ τῆς γυναίκας του ν' ἀνοίξῃ τὴν πόρτα, θὰ τὸν πιάσῃ σὺν ποντικὸ στὴν φάκα... Τί σκάνδαλο!

Πήδησε ἑλαφρὰ κάτω ἀπ' τὸ κρεβάτι της, φόρεσε ἓνα πενιουάρ, κι' ἀνοίξε τὴν πόρτα τοῦ μπουντουάρ τῆς κομήσης ποὺ συγκοινωνοῦσε μὲ τὸ δωμάτιό της.

Στὴ μέση τοῦ δωματίου μισοδιέκρινε τὸ βαρῶνο, ποὺ εἶχε ὕψος σὺν νὰ τᾶξε τελείως χαμένα...

— Σεῖς... φώναξε αὐτὸς μόλις τὴν εἶδε... Σεῖς!...

— Σούτ! ἔκαμε ἡ κοπέλλα, καὶ μὲ φωνὴ ποὺ ἔμοιαζε ψιθύρισμα: ἤλθα νὰ σᾶς σώσω... τοῦ εἶπε... ἐλᾶτε ἀπὸ δῶ...

Τὸν τράβηξε στὴν κάμαρά της κι' ἀνοίγοντας τὴν πόρτα τοῦ διαδρόμου ἐξακολούθησε.

— Φύγετε! πηγαίνετε νὰ κάνετε ἓνα γῦρο στὸ πάρκο κι' ἔπειτα γυρίζετε στὸ δωμάτιό σας...

— ὦ! Δὲν μπορῶ νὰ σᾶς πῶ πόσο... ἄρχισε ὁ βαρῶνος.

— Μπα, δὲν βαρυνέσθε! Μπορεῖ σὲ λίγον καιρὸ νὰ βρεθῶ κι' ἐγὼ στὴν ἴδια θέσι καὶ νὰ κάνετε καὶ σεῖς τὸ ἴδιο γιὰ μένα...

Ὁ βαρῶνος ἐξαφανίστηκε καὶ τότε ἡ Λύδια, περιέργη νὰ δῇ τὴν συνέχεια, προσποιήθηκε θαυμάσια πὼς ἐνῶ κοιμῶταν ἄκουσε θόρυβο στὸ δωμάτιο τῆς κομήσης, κι' ἐπειδὴ τρόμαξε ἔρχεται νὰ δῇ τί συνέβαινε...

Μόλις τὴν εἶδε ἡ κόμησσα τᾶχασε, καὶ τὴν κύτταξε περιέργη κι' ἐρευνητικά, μὰ τίποτε στὴν φυσιογνωμία τῆς κόρης της δὲν φανέρωνε ὅ,τι ἤξερε, καθὼς καὶ τὸν ρόλο ποὺ πρὸ ὀλίγης ὥρας ἔπαιξε γιὰ νὰ σώσῃ αὐτὴν καὶ τὸν ἐραστή της.

— Θὰ σὲ βοηθήσω νὰ περιποιηθῇς τὴν ἀγαπητὴ μας φίλη, μαμὰ, εἶπε σταῖζοντας λίγο αἰθέρα σ' ἓνα κομματάκι ζάχαρι ποὺ τὸ ἔδωσε στὴν βαρῶνη ποὺ ἦταν κατὰχλωμη.

— Ἀ! Κάποιος ἀνεβαίνει τὴ σκάλα, συνέχισε ἡ Λύδια. Ἀκοῦς μαμὰ; Περιέργη, ποιὸς μπορεῖ νᾶναι τέτοια ὥρα;

Ἀνοίξε τὴν πόρτα, κι' ἀφοῦ κύτταξε, φώναξε:

— Ἀ! σεῖς εἰσθε βαρῶνες;... Ἐλᾶτε μέσα, ἡ βαρῶνη εἶναι ἀδιάθετη.

— Τί τρέχει; φώναξε αὐτὸς κι' ἔτρεξε στὸ δωμάτιο τῆς κατὰ Ροσεμόρ.

Ἡ κόμησσα ὠχρίασε μόλις τὸν εἶδε, καὶ μὲ μεγάλη προσπάθεια κατῴρωθεσε νὰ πῇ:

— Ἡ βαρῶνη ἀδιαθέτησε ξαφνικά. Κτύπησε στὴν πόρτα σας, μὰ δὲν τῆς ἀνοίξατε...

— Μὰ δὲν ἤμουνα μέσα... Εἶχα πάει νὰ κάνω ἓνα γῦρο στὸ πάρκο.

— Ἡ βαρῶνη λοιπὸν τρόμαξε πού δὲν σᾶ: ἡῦρε, ἐξακολούθησε ἡ κόμησσα, κι' ἤλθε καὶ κτύπησε στὴ δική μου πόρτα.

— Συγχωρήστε με πού σᾶς ἀνησύχησα, διέκοψε ἡ βαρῶνη...

— Μὰ κάνετε πολὺ καλὰ, ἀγαπητή μου, δὲν με ἀνησυχίσατε καθόλου... Μόνο πού λυπήθηκα πολὺ νὰ σᾶς βλέπω νὰ ὑποφέρετε...

Ὁ βαρῶνος πλησίασε τὴ γυναῖκά του καὶ τὴν παρηγοροῦσε μὲ γλυκὰ λόγια, ἐνῶ ἡ Λύδια τὸν κύτταξε προσεκτικά.

Φαίνονταν κι' οἱ δυὸ τόσο ἥσυχαι. Πρὸ πάντων αὐτὸς... Ἡ Αἰδία τόσο πρόσεχε, σὰν νᾶθελε νὰ πάρη παθήματα πῶς φέρονται σὲ τέτοιες περιστάσεις...

— Ὅστε, σκεπτόταν, ἀρκεῖ νᾶχη κανεὶς ψυχραιμία καὶ τουπέ, καὶ τὰ καταφέρνει μιὰ χαρά... Εἶναι τὸ πρῶτο μάθημα πού παίρνω αὐτό, καὶ μοῦ φαίνεται πῶς θὰ μ' ὠφελήσῃ πολὺ...

Ἡ βαρῶνη ἐν τῷ μεταξὺ συνῆλθε, καὶ σὲ λίγο ἔφυγε μαζί με τὸν ἄνδρα της, ἀφοῦ ξαναζήτησαν κι' οἱ δυὸ συγγνώμην ἀπ' τὴν κόμησσα.

Τὴν ἄλλη μέρα ἡ Λύδια ξύπνησε πολὺ ἀργά, κι' ὅταν κατέβηκε, ἡ κόμησσα κι' οἱ καλεσμένοι της ἦταν ἤδη σὺν πάρκω. Ὅταν ἀντίκρισε τὴν κόρη της κοκκίνισε ἀπότομα, γιατί καθὼς φαίνεται ὁ βαρῶνος τῆς εἶχε διηγηθῇ τὰ πάντα...

— Εἶναι φοβερό, εἶπε στὸ βαρῶνο σὲ μιὰ στιγμή πού ἔμειναν μόνοι... Δὲν τολμῶ πιά νὰ κυττάξω τὴν Λύδια στὰ μάτια, ὅταν συλλογίζωμαι πῶς τὰ ξέρεי ὅλα.

— Μὴν κάνετε ἔτσι, τῆς ἀπήντησε ὁ βαρῶνος. Ἡ Λύδια παντρεύεται, σὲ λίγες μέρες φεύγει καὶ γογγίζω θὰ ξεχάσῃ ὅ,τι συνέβηκε.

— Ὅχι! Ὅχι! Δὲν μπορῶ νὰ ζήσω πιά κοντά της... ντρέπομαι πολὺ... Ἀληθινὰ δὲν μπορῶ...

— Τὸ καλύτερο πού ἔχουμε νὰ κάνουμε εἶναι νὰ προσπαθήσουμε νὰ γίνῃ γρήγορα ὁ γάμος... Ἐννοία σας, θὰ γράψω σχετικὰ στὸν ξάδελφό μου, κι' ἔτσι θὰ ἡσυχάσετε...

Πράγματι ὅσπερ ἀπὸ λίγες μέρες ἡ κόμησσα ἔλαβε γράμμα ἀπὸ τὸν Σανταρέμ, ὁ ὁποῖος τῆς ἔγραψε ὅτι ὁ γάμος θὰ γινόταν γρηγορώτερα, γιατί ὁ βασιλεὺς τὸν εἶχε διατάξει νὰ φύγῃ γιὰ τὰς Ἰνδίας πρὶν ἀπ' ὅ,τι ὑπολόγιζε...

Ὅταν διάβασε αὐτὸ τὸ γράμμα ἡ Λύδια, ἓνα αἰνιγματικὸ χαμόγελο φάνηκε στὸ στόμα της, ἐνῶ μιὰ ξαφνικὴ χαρὰ ἔκαμε τὰ μάτια της νὰ λάμπουν...

— Πῶς σᾶς φαίνεται αὐτὸ τὸ γράμμα βαρῶνε; ρώτησε τέλος τὸν Σάν Κριστόλ...

— Μὰ μοῦ φαίνεται πολὺ φυσικὸ νὰ βιάζεται ὁ ξάδελφός μου, καὶ τὸ καλύτερο θᾶναι νὰ βιασθῇτε καὶ σεῖς, ἀπάντησε ὁ βαρῶνος.

— Σωστά... Ἐνα πρᾶγμα πού πρόκειται νὰ γίνῃ, τί νὰ γίνῃ γρηγορώτερα, τί ἀργότερα... τὸ ἴδιο κάνει...

Καὶ ἤρχισαν οἱ ἐτοιμασίαι, ὅταν ἔλαβαν κι' ἓνα τηλεγράφημα τοῦ δουκὸς καὶ τῆς Λιάνας ὅπου τῆς ἔλεγαν πῶς θὰ ἐρχόνταν γιὰ λίγες μέρες καὶ οἱ δύο.

Ὁ δούξ γνώριζε τὸν μαρκήσιο ντὲ Σανταρέμ, καὶ τὸν ἐκτιμοῦσε πολὺ. Ἀλλὰ ἔμαθε μὲ μεγάλη ἔκπληξι τοὺς προσεχεῖς τοῦ γάμου μὲ τὴν Λύδια· εἶχε μάλιστα πῆ στὴ γυναῖκά του...

—Φοβοῦμαι πῶς ὁ Σανταρέμ δὲ θάναι πολὺ εὐτυχισμένος μὲ τὴ Λύδια...

Ἡ Λιάνα δὲν ἀπήντησε, κατὰ βῆθος ὅμως ἐσυμφωνοῦσε...

Ἡ Λύδια ἐν τούτοις χάρηκε πολὺ σὰν ἔμαθε πῶς θάρχονταν ἡ ἀδελφή της καὶ ὁ γαμπρὸς της...

—Θὰ μὲ παρουσιάσῃ ὁ δούξ, σκεπτόταν, καὶ μ' ἀρέσει γιατί εἶναι ὥραϊος μὲ τὴ στολή του καὶ τὰ παράσημά του...

Ἡ κόμησσα ὅμως ἀντὶ νὰ χαρῇ ἀπὸ τὴν ἀφίξι τῆς κόρης της, ἐμελαγχόλησε καὶ τὴν ἔπιασε ἕνας ἀλλόκοτος φόβος...

Ἔτρεμε, γιατί φοβῶταν μήπως ἡ τρελλή Λύδια τὰ μαρτυρήσῃ ὅλα στὴν ἀδελφή της...

Εἶχε τόσο προσπαθήσει νὰ κρατήσῃ ἀπ' ὅλους μυστικὲς τίς σχέσεις της μὲ τὸν Σὰν Κριστόλ...

Τι θᾶλεγε ἡ Λιάνα σὰν μάθαινε... Καὶ πρὸ πάντων τι θᾶλεγε ὁ δούξ; Τέλος πάντων ἦλθαν, ἔμειναν δυὸ μέρες στὸ Ροσεμόρ, κι' ἔπειτα ἔφυγαν ὅλοι μαζί γιὰ τὴν Λισσαβῶνα...

Ἡ ἔπαυλις τῶν Σανταρέμ βρισκότανε στὴ βασιλικὴ πλατεῖα Σάντα Μαρία...

Ἦταν ἕνα θαυμάσιο κτίριο πολὺ μεγάλο, πού ὅλες οἱ περιηγήτριες τὸ φωτογράφιζαν...

Φυσικὰ ὁ μαρκήσιος περίμενε τὴ μνηστή του στὸ σταθμό, καὶ τρία θαυμάσια ἀμάξια τοὺς μετέφεραν ὅλους στὸ Σανταρέμ...

Ἡ κόμησσα καὶ ἡ Λύδια εἶχαν δυὸ δωμάτια στὴν ἀριστερὴ πτέρυγα πού χωρίζονταν ἀπὸ δυὸ μεγάλα σαλόνια, ἀλλὰ συγκοινωνοῦσαν ὅμως μὲ πόρτες ἐσωτερικῆς.

Ὁ δούξ καὶ ἡ Λιάνα τοποθετήθηκαν στὴν ἄλλη πτέρυγα, καὶ ὁ βαρὼνος Σὰν Κριστόλ μὲ τὴν σύζυγό του στὸ ἀπάνω πάτωμα... Ἀναπαύθηκαν μιὰ μέρα, καὶ τὴν ἄλλη ἀρχισαν οἱ μεγαλοπρεπεῖς ἐορτές, πού ἔδινε ὁ μαρκήσιος πρὸς τιμὴν τῆς μνηστῆς του... Ὁλη ἡ Πορτογαλικὴ ἀριστοκρατία ἔσπευσε νὰ κἀνὴ τὴν γνωριμία τῆς Λύδιας, πού ἐμάγευε ὅλους μὲ τὴν ὁμορφιά της...

— Πῶς σοῦ φαίνεται λοιπὸν ὁ ἀρραβωνιαστικός σου; Τὸν ἀγαπᾷς;

— Μὰ βέβαια, ὅσο μπορεῖ ν' ἀγαπᾷ κανεὶς τὸν σύζυγό του... ἀπαντοῦσε ἡ Λύδια μὲ ἐλαφρὴ εἰρωνεία...

Ἐπὶ τέλους ἔφτασε ἡ παραμονὴ τῶν γάμων... Τὸ βράδυ ἡ Λύδια καὶ ὁ μαρκήσιος περπατοῦσαν μονάχοι τοὺς στὸ πάρκο, ἐνῶ ὁ μυρωμένος ἀέρας τοὺς ἔφερε σὰν κύματα τοὺς λυγμοὺς τῆς τσιγγάνικης ὁρχήστρας...

Τρελλὸς ἀπὸ ἔρωτα ὁ μαρκήσιος, τῆς μιλοῦσε γιὰ τὴν ἀγάπη του, γιὰ τὸ πάθος του, γιὰ τὰ ὄνειρα τῆς μελλοντικῆς τῶν εὐτυχίας, καὶ ἡ Λύδια μ' ἕνα φιλάρεσκο χαμόγελο, ποῦκανε πιὸ ἐλκυστικὰ τὰ πορφυρεῖα τῆς χεῖλιάς του ἔδινε τίς ὠραιότερες ὑποσχέσεις...

— "Αν ὅλ' αὐτὰ εἶν' ὄνειρο, ψιθύριζε ὁ μαρκήσιος φιλῶντάς της τὰ χέρια μεθυσμένος, ἃς πεθάνω καλύτερα πρὶν νὰ ξυπνήσω...

— Γιατὶ μιᾶς γιὰ θάνατο, ἀφοῦ σ' ἀγαπῶ; τοῦ ἀπαντοῦσε ἡ γόησσα... Ἡ ζωὴ εἶναι μπροστά μας, γεμάτη εὐτυχία... Νοιώθω πῶς τίποτε δὲν θὰ μὲ κἀνῃ νὰ σ' ἀγαπῶ λιγώτερο...

— Ναί, τίποτε!.. τίποτε! ποτέ! Θὰ ξέρω νὰ κρατήσω τὴν εὐτυχία μου, κι' ἄλλοίμονο σ' ὅποιον τολμήσῃ ποτὲ νὰ τὴν ἐγγίξῃ...

Πρόφερε τόσο ἄγρια τὶς τελευταῖες λέξεις, πού ἡ Λύδια φοβήθηκε...

"Ἐνα μικρὸ ρῖγος διέτρεξε τὸ σῶμά της...

Κεῖνο τὸ βράδυ ὅλοι πήγανε νὰ πλαγιάσουν νωρίς...

Ἡ Λύδια ἀνέθηκε στὸ διαμέρισμά της... Πάνω σ' ἓνα καναπέ τοῦ δωματίου της βρισκόταν τὸ μεταξωτὸ νυφικὸ της φόρεμα μὲ τὶς θαυμάσιες δαντέλλες.

Ξεντύθηκε μὲ νωχέλεια, πέρασε ἓνα θαυμάσιο πενιουὰρ κι' ἔδωξε τὴν καμαριέρα της...

"Ἐπειτα ἔριξε μιὰ κουρασμένη ματιὰ στὰ πράγματα πού τὴν τριγύριζαν... Τὰ θαυμασιώτερα κομψοτεχνήματα, τὰ πιὸ ὁμορφα κοσμήματα, μόλις κρατοῦσαν μιὰ στιγμή τὸ βαριεστημένο βλέμμα της, καὶ γρήγορα ἐόδυσε τὸ φῶς, σὰν νὰ βαριῶταν νὰ τὰ βλέπῃ...

Βγῆκε στὸ μπαλκόνι γιὰ ν' ἀναπνεύσῃ τὸν δροσερὸ καὶ μυρωμένο ἀέρα τοῦ πάρκου...

Τὰ παράθυρα τοῦ δουκὸς, τῆς ἀδελφῆς της καὶ τῆς μητέρας της, ἦταν φωτισμένα, ἀλλὰ σιγὰ-σιγὰ τὰ φῶτα ἐοδυναν ἓνα-ἓνα, καὶ τότε ἡ Λύδια ἄρχισε νὰ σκέπτεται...

Καθὼς εἶπαμε κι' ἄλλοτε, ἡ μητέρα της τὴν εἶχε ἀναθρέφει πολὺ ἄσχημα... Δὲν ὑπάρχει ἐγωϊστικώτερο πλάσμα στὸν κόσμον ἀπὸ ἓνα χαϊδεμένο παιδί πού νομίζει τὸν ἑαυτὸ του κέντρο τοῦ σύμπαντος, καὶ ἡ Λύδια μὲ τὴν ἀνατροφή πού τῆς ἔδωσαν, καὶ τὴν ἀπόλυτη ἐλευθερία ποῦχε νὰ κἀνῃ πάντα τοῦ κεφαλιοῦ της, εἶχε ἐξελιχθῇ σ' ἓνα πλάσμα χωρὶς κανένα αἰσθημα καὶ χωρὶς καρδιά...

Ἡ ψευτιά ἦταν τὸ στοιχεῖό της καὶ μεταχειριζόταν κάθε πονηρία μὲ μιὰ μαεστρία καταπληκτικὴ γιὰ τὴν ἡλικία της...

Κοροῖθευε τὰ πάντα, καὶ δὲν σεβόταν τίποτε...

Τὸ γάμο τὸν θεωροῦσε μόνο καὶ μόνο μιὰ τελετὴ, ποῦδινε στὴ γυναῖκα ὅλα τὰ δικαιώματα...

Δὲν ἀγαποῦσε βέβαια ποτὲ τὸν Σανταρέμ, τὸν ὅποιον καὶ συχαινόταν ἤδη, ἀλλὰ τὶ σχέσι εἶχε αὐτό;

"Ὅταν τὸν ἔπαιρνε, δὲν θὰμποροῦσε νὰ κυττάξῃ ὅποιον ἤθελε; Ἀλλὰ ἂν αὐτὸς τὴν ἀνεκάλυπτε;

"Ε! Καὶ μ' αὐτὸ τί; θὰ γινόταν ἀπλούστατα γελοῖος. Αὐτὸ ἦταν ὅλο.

"Αφοῦ ἔμεινε κάμποσο σκεπτικὴ, ἡ Λύδια μπῆκε στὸ δωμάτιό της κι' ἔκλεισε τὴν μπαλκονόπορτα... μὰ ξαφνικὰ ἄκουσε θόρυβο στὴ σκάλα...

Κάποιος ἀνέβαινε...

"Αναψε ἀμέσως τὸ ἤλεκτρικόν, κι' ἀνοίξε τὴν πόρτα τοῦ δωματίου της...

Ἦταν ὁ βαρὼνος Σὰν Κριστόλ πού μόλις τὴν εἶδε ἔκανε νὰ φωνάξῃ

ἀλλὰ ἡ Λύδια πρόφτασε κι' ἔβαλε τὸ δάκτυλό της στὸ στόμα καὶ τὸν ἐμπόδισε...

— Ἐλάτε στὸ δωμάτιό μου... ψιθύρισε... Θέλω νὰ σᾶς μιλήσω...

Ὁ βαρῶνος τὴν ἀκολούθησε, γιατί νόμισε πῶς εἶχε νὰ τὸν ρωτήσῃ καί, καὶ γι' αὐτὸ μὲ μεγάλη ἐκπλήξι τὴν εἶδε νὰ κλειδώνει προσεκτικὰ τὴν πόρτα καὶ νὰ τοῦ λέῃ δείχνοντας πονηρὰ τὸ δωμάτιο τῆς μητέρας της...

— Δὲν θὰ κάνετε ἀπόψε καμμιά ἐπίσκεψι στὸ διπλανὸ δωμάτιο;

Ἦταν ἡ πρώτη φορὰ ποὺ ἀνέφερε ἡ Λύδια ἐκείνη τὴν λησμονημένη στιγμή, καὶ παρ' ὅλο του τὸ θράσος ὁ βαρῶνος τὰ ἔχασε, καὶ τὴν κύτταζε μὲ τὸ στόμα ἀνοικτό...

— Καθήστε λοιπὸν βαρῶνε, ἐξακολούθησε ἡ κοπέλλα, ἔδῳ στὸν καναπέ κοντά μου... Λοιπὸν γιὰ πέστε μου... Δὲν τὴν ἀγαπᾶτε πιά;

Ὁ βαρῶνος προσπαθοῦσε νὰ κρύψῃ τὴν ταραχὴ του κι' ἐψιθύρισε:

— Δὲν θὰ προσπαθίσω νὰ δικαιολογηθῶ, ἀγαπητὴ Λύδια, ἀλλὰ νόμιζα πῶς θὰ μὲ καταλαβαίνατε καλύτερα ἀπὸ κάθε ἄλλον, καὶ δὲν θὰ μὲ κατεκρίνατε...

— Μὰ ἐγὼ δὲν σᾶς κατακρίνω! φώναξε ἡ Λύδια... τῆς ἀρέσετε, σᾶς ἀρέσει, τί μὲ πειράζετε ἐμένα; Δὲν μὲ μέλλει καθόλου. Ἄλλως τε, γι' ἄλλο πρᾶμα σᾶς φώναξα... Θέλω νὰ σᾶς ρωτήσω τὴν γνώμη σας... Λοιπόν, σοβαρά, πῶς βρίσκετε τὸν ἀρραβωνιαστικό μου;

— Ὁ μαρκήσιος ντὲ Σανταρέμ εἶναι ἓνα ἀπ' τὰ ἀριστοκρατικώτερα ὀνόματα τῆς Πορτογαλλίας, αὐτὸ τὸ εἶδατε καὶ μόνη σας ἄλλως τε τώρα ποὺ εἰσθε ἔδῳ...

— Ναὶ τὸ ξέρω αὐτό, διέκρινε ἡ Λύδια. Μὰ δὲν εἶναι πολὺ γέρος;

— Μόλις πενήντα χρονῶν...

— Κι' ἐγὼ μόλις δεκαοχτώ! Ἐπειτα εἶναι ἄσχημος καὶ ζηλιάρης...

— Ἀ! ὅσο γιὰ τὸ τελευταῖο, ναί...

— Κι' ἐκεῖνο τὸ περήφανο ὕφος ποὺ ἔχει! Καὶ τὸ τουπέ νὰ νομίζῃ πῶς θὰ μπορέσῃ νὰ κερδίσῃ τὴν ἀγάπη μου! Δὲν ρωτάει πρῶτα καὶ μένα. Ποῦ ξέρεῖ αὐτὸς ἂν δὲν εἶχα καὶ γὼ ἓνα ἰδανικό.

— Λύδια!

— Ναί, καὶ μ' αὐτὸ τί: Ἄν εἶχα ὄνειρευθῇ νὰ πάρω ἓναν νέο, ἓναν ἄνθρωπο λεπτὸ κι' εὐγενικό; Κι' ἂν ἤθελα τώρα νὰ τὸ πραγματοποιήσω αὐτὸ τὸ ὄνειρο;

— Λύδια, τί θέλετε νὰ πῆτε;

— Δὲν καταλαβαίνετε τί θέλω νὰ πῶ; ἐψιθύρισε ἡ γόησσα ἐνῶ πλησίαζε τόσο πολὺ τὸ πρόσωπό της στὸ πρόσωπο τοῦ βαρῶνου, ὥστε αὐτὸς αἰσθάνθηκε τὴν θεομὴ καὶ μυρωμένη της ἀναπνοή...

— Λύδια, εἰσθε τρελλή! τῆς ψιθύρισε ταραγμένος... Εἰσθε τρελλή καὶ γυρεύετε νὰ τρελλάνετε καὶ μένα...

— Τόσο τὸ καλύτερο, ἐξηκολούθησε αὐτή, κι' ἐπλησίασε ἀκόμη περισότερο τὸ πρόσωπό της... Αὐτὸ θέλω καὶ γώ...

— Καὶ ἡ μητέρα σας;

— Καὶ ἡ μητέρα μου! Τί πειράζει;

— Λύδια!

— Εἶχε ἀκουμπήσει τώρα τὸ κεφάλι της στὸ στήθος του καὶ τὸν κύτταζε μὲ τὰ σαγηνευτικά της μάτια.

Αὐτὸς δὲν μπόρεσε νὰ κρατηθῇ περισσότερο, κι' ἐκόλλησε τὰ χεῖλη του στὰ δικά της, ἐνῶ συγχρόνως τὴν ἀγκάλιαζε παράφορα. Ἐκείνη τὴ στιγμή, ἡ πόρτα ποὺ συγκοινωνοῦσε μὲ τὸ δωμάτιο τῆς κυρίας ντὲ Ροσεμόρ ἀνοίξε ἀπτόμα.

Ἦταν ἡ κόμησσα ποὺ μόλις τοὺς εἶδε ἔβγαλε μιὰ πνιγμένη φωνή, κι' ἔπεσε ἀναίσθητη κάτω...

Πέρασε καιρὸς...

Ὅλη ἡ ἐκλεκτὴ κοινωνία λυπήθηκε εἰλικρινὰ σὰν ἔμαθε ὅτι ἡ κόμησσα εἶχε ἀποφασίσει ν' ἀποτραβηχθῇ ἀπὸ τὸν κόσμον, καὶ νὰ ζήσει μόνη της στὸ Ροσεμόρ...

Πολλοὶ ἔλεγαν πὼς ἡ κόμησσα δοκίμασε κάποια μεγάλη ἀπογοήτευσιν, ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἤξερε τὴν πραγματικὴ αἰτία, ἂν καὶ οἱ περισσότεροι τὸ ἀπέδιδαν χωρὶς λόγο στὸ γάμο τῆς κόρης της Λύδιας!..

Δὲν δεχόταν πιά ἀπολύτως κανέναν, ἐκτὸς ἀπ' τὸν ἐφημέριο, ποὺ συχνὰ περνοῦσε μαζί της τ' ἀπογεύματα.

Ἐνῶ ἄλλοτε δὲν φρόντιζε καθόλου γιὰ τοὺς πτωχοὺς, τώρα μὲ μεγάλη ἐκπληξι οἱ χωρικοὶ τὴν ἔβλεπαν νὰ πηγαίνει μόνη της στὴν καλύβη τῶν ἀρρώστων, νὰ τοὺς περιποιῆται καὶ νὰ τοὺς βοηθῇ ὅσομπούσε περισσότερο...

Τέλος πάντων εἶχε ἐντελῶς ἀφοσιωθῇ στὴν θρησκεία...

Πότε πότε λάβαινε κανένα γράμμα ἀπὸ τὴν Λιάνα καὶ τὸν δοῦκα ποὺ εἶχαν ἐγκατασταθῇ στὴν Ρωσία ἀπὸ τριῶν ἐτῶν, καὶ ἐπρόκειτο νὰ ἐπιστρέψουν προσεχῶς...

Ἐπίσης κι' ἀπὸ τὴν Λύδια εἶχε λάβει ἓνα γράμμα τὶς πρῶτες μέρες τῶν γάμων της, λίγο πρὶν φύγῃ μὲ τὸ μαρκήσιο γιὰ τὰς Ἰνδίας... Τῆς ἔγραφε νὰ τὴν συγχωρήσῃ «γιὰ κείνο τὸ δυσάρεστο συμβὰν τῆς παραμονῆς τῶν γάμων της» καὶ φαινόταν νὰ μὴν ἔχη καθόλου συναίσθησιν τῆς πράξεώς της, ἀφοῦ τ' ὠνόμαζε ἀπλὸ συμβάν...

Ἡ κόμησσα δὲν τῆς ἀπήντησε, κι' ἀπὸ τότε ὅσα γράμματα λάβαινε—ἀρκετὰ σπανίως—ἀπὸ τὴν Λύδια, συνήθιζε νὰ τὰ πετάῃ χωρὶς νὰ τ' ἀνοίγῃ σ' ἓνα συρτάρι...

Τὸν περασμένο χρόνον ἡ μαρκησία ντὲ Σανταρέμ εἶχε ξαναγυρίσει στὴν Γαλλία, ἐνῶ ὁ ἄνδρας της ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ μείνῃ στὴν Χαβάννα, ὅπου εἶχε διορισθῇ ἀντιβασιλεὺς...

Ἄλλ' ὅταν ἐπῆγε νὰ δῇ τὴν μητέρα της, οἱ ὑπηρέτες τῆς εἶπαν ὅτι ἡ κόμησσα ὑπέφερε πολὺ καὶ δὲν μποροῦσε νὰ δεχθῇ κανέναν, οὔτε καὶ τὴν κυρίαν μαρκησιάν...

Ἐπανειλημμένως ἡ Λύδια τὴν ζήτησε, ἀλλὰ ἡ κόμησσα δὲν θέλησε νὰ τὴν δεχθῇ ποτέ...

Ἐνα τρομερὸ βράδυο χωρίζε πιά τὴν μητέρα καὶ τὴν κόρη.

Ἡ Λύδια ἄρχισε νὰ ἔχη τύψεις, ἀλλὰ μόλις γύρισε στὸ Παρίσι, δὲν κατοικοῦσε μὲ μιὰ θεία τοῦ ἀνδρός της, τὴν Ἰσαβέλλα Ἀλμείδα τὰ ξέχασε,

δλα, καὶ ἄρχισε τρελλὰ γλέντια, στὰ ὁποῖα φυσικὰ παρευρίσκονταν ἡ κρέμα τῆς ἀριστοκρατίας τοῦ Παρισιοῦ...

Ἄς παρακολουθήσωμε λοιπὸν καὶ μεῖς μιὰ εὐθυμη συναναστροφή της...

Ἄν καὶ οἱ αἰθουσες τοῦ μεγάρου της ἦταν ἀπέραντες, μόλις καὶ μετὰ βίας χωροῦσαν τοὺς καλεσμένους της.

Μερικοὶ κουβέντιαζαν στὸ καπνιστήριον, ἄλλοι χόρευαν, κι' ἄλλοι εἶχαν βγῆ στὴν ταράτσα...

— Λοιπὸν Κερολάν, πῶς σοῦ φαίνεται ἡ κυρία τοῦ σπιτιοῦ; ρώτησε ἓνας ἀπ' αὐτοὺς καπνίζοντας ἓνα ἀρωματικὸ ποῦρο Ἀβάνας...

— Δὲν ξέρω τί σκέπτεται ὁ Κερολάν, ἀπάντησε ἓνας ἄλλος νέος, μὰ ἡ δική μου γνώμη εἶναι πῶς αὐτὴ ἡ γυναῖκα ἔχει μιὰ ὁμορφιὰ διαβολεμένη καὶ καλὰ θὰ κάναμε νὰ τὴν ἀποφεύγωμε...

— Μπᾶ; Γιατί αὐτό;

— Γιατί τοὺς σαγηνεύει ὅλους... Κι' ἔπειτα ἅμα ἐρωτεύεται κανεὶς μιὰ γυναῖκα τέτοιου εἴδους, τὴν παθαίνει γιὰ καλὰ...

— Μπορεῖ νὰ σ' ἀγαπήσῃ κι' αὐτὴ...

— Τότε εἶναι ποὺ θάφευγα ὅσο μποροῦσα πιὸ μακριά...

— Ἀγαπητέ μου Μάλτρουά, δὲν μιᾶμε γιὰ σένα, ἐσὺ ἔχεις μιὰ ὁμορφη, μιὰ ἀξιολάτρευτη γυναῖκα, καὶ δὲν ἔχεις φόβον νὰ ἐρωτευθῇς καμμιὰ οὔτε γιὰ μιὰ ὥρα, ἀλλὰ γὼ ρωτοῦσα τὸν Κερολάν.

— Ὁ Ὑβὼν θὰ συμφωνῇ κι' αὐτὸς μαζί μου. Μπορεῖ νὰ εἶναι ἀνύπανδρος, μὰ ὅλοι ξέρομε πῶς ἀγαπᾷ τρελλὰ τὴν Λίνα Ρεμπὺ τοῦ Βαριετέ... Εἶναι Βρεττανὸς καὶ ξέρομε πῶς οἱ Βρεττανοὶ ἔχουν ἓνα θεό, ἓνα βασιλεῖα καὶ ἓναν ἔρωτα...

Ὁ Ὑβὼν ντὲ Κερολάν θεώρησε καλὸ νὰ ἐπέμβῃ.

— Ἀκουσε, ἀγαπητέ μου Κρουᾶ Πλανσύ, εἶπε χαμογελῶντας, ἀφοῦ μ' ἐρωτᾷς, ὁμολογῶ ὅτι συμφωνῶ μὲ τὸν Μάλτρουά. Ἡ μαρκεσία ντὲ Σανταρεμ εἶναι ὠραιότατη βέβαια καὶ μπορεῖ νὰ τρελλάνῃ καὶ τὸν πιὸ ψυχραῖμο ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὸν συμβουλεύω καὶ γὼ ὅποιον τὸ πάθη νὰ φύγῃ ὅσο μπορεῖ γρηγορώτερα, γιατί δὲν πρέπει οὔτε κἂν νὰ διανοηθῇ κανεὶς πῶς μπορεῖ νὰ κερδίσῃ τὴν καρδιά της...

— Μπᾶ! φώναξε γελῶντας ὁ Κρουᾶ Πλανσύ, καὶ γιατί; Φυσικὰ πολὺ γρήγορα θ' ἀρχίσῃ νὰ βαρύνεται τὸν ἄνδρα της, καὶ τότε τί ἄλλο θὰ κάνῃ παρὰ νὰ τὰ φτιάξῃ μὲ κανέναν ἄλλον;

— Λένε μάλιστα πολλὰ, εἶπε ἓνας ξανθός, πολὺ μύωψ.

— Τί λένε; ρώτησε ὁ Κερολάν. Βάζω στοίχημα ἑκατὸ ναπολεόνια πῶς θὰ πῇ καμμιὰ βλακεία πάλι ὁ Σὰν Ρουπέρ...

— Θὰ χάσῃς τὰ ἑκατὸ ναπολεόνια σου ἀγαπητέ μου, γιατί δὲν πρόκειται γιὰ κουταμάρα...

— Μὰ Κερολάν, ἄφησέ τον νὰ μᾶς πῇ τὴν βλακεία του. Ἐὰν εἶναι πρᾶγματι βλακεία... Ἐλα Σὰν Ρουπέρ, πές μας ποῦ τῷμαθες;...

— Μοῦ ἴδπε ὁ ὑπρέτης μου.

— Ὡ! Ὡ! σπουδαῖα προσωπικότης! φώναξε ὁ Κερολάν μ' ἓνα περιφρονητικὸ κίνημα.

— Διάβολε, ποιὸς θέλατε νὰ μοῦ τὸ πῆ, ὁ ἀρχιεπίσκοπος;

— Πές μας λοιπόν!

— Μπρός, λέγε, τί σταμάτησες πάλι;

— Λοιπὸν... ὁ ὑπηρέτης μου μοῦ εἶπε πὼς εἶδε τὸ κουπέ της νὰ περιμένῃ ἔξω ἀπὸ τὸ τσίρκο τῆς λεωφόρου Καλβαίρ...

Οἱ φωνὲς τῶν ἄλλων τὸν διέκοψαν.

— Ἐλα δα... Εἶσαι τρελλός... Ὠνειρεύτηκες... Λέγε, Σὰν Ρουπέρ, ἔξακολούθησε, Σὰν Ρουπέρ.

— Λοιπὸν, κύριοι μου, ἔξακολούθησε ἡσυχὰ ὁ Σὰν Ρουπέρ, ὁ ὑπηρέτης μου ποὺ ξέρεي καλὰ καὶ τὸ ἀμάξι καὶ τὸν ἀμαξῆ τῆς μαρκησίας, διατείνεται ὅτι ὕστερα ἀπὸ λίγο εἶδε νὰ μπαίνει μέσα στὸ κουπέ ὁ διάσημος γυμναστής Νέλ Κρίμψ, αὐτὸς ὁ Ἰρλανδοὺς ποὺ ἄρρεσε τόσο πολὺ πέφνουσι...

— Ὁ ὑπηρέτης σου κύριε ντὲ Σὰν Ρουπέρ, φώναξε ὁ ντὲ Κερολὰν εἶναι ἕνας παληάνθρωπος ποὺ τοῦ ἀξίζει νὰ τὸν πετάξῃς ἔξω μὲ τὶς κλωτσιές.

— Ἐ! Κερολὰν! Τί εἶναι αὐτά! Ἀφῆσε ἡσυχὰ τὸν Σὰν Ρουπέρ. Εἴμαστε τώρα ἀναμεταξύ μας, καὶ μᾶς ἐπιτρέπεται νὰ λέμε ὅ,τι θέλομε... Δὲν ἔχεις ἐὼν κανένα δικαίωμα ν' ἀναλάβῃς τὴν ὑπεράσπισι τῆς μαρκησίας. Ἐμεῖς ἀστείευόμαστε... Οὔτε ὁ Σὰν Ρουπέρ, οὔτε μεῖς πιστεύουμε αὐτὰ τὰ κουτσομπολιά.

— Ὅπωςδήποτε ἐγὼ φύγω, ἀπάντησε ὁ Κερολὰν, ἄλλως τε ἡ μαρκησία μοῦ ὑποσχέθηκε ἕνα βάλς...

— Καλὰ, ἀλλὰ μὴν παίξῃς μὲ τὴν φωτιά... εἶπε ὁ Μαλτρουά.

— Δὲν κινδυνεύω, ἐγνοια σου, ἀπάντησε ὁ Κερολὰν χαμογελῶντας. Ἀλλως τε ἡ Λίνα θὰ προλάβῃ πάντα νὰ σβύσῃ τὴν πυρκαϊά...

Ἀκριβῶς τὴν στιγμή ποὺ ὁ νεαρὸς Βρετανὸς ἔμπαινε στὴ σάλα ποὺ χόρευαν, ἡ ὀρχήστρα ἔπαιζε τὴν εἰσαγωγὴ ἑνὸς βάλς.

Ἔτρεξε λοιπὸν νὰ βρῇ τὴν μαρκησία, καὶ τῆς θύμιζε τὴν ὑπόσχεσί της.

ὦ! δὲν σᾶς ἔξεχασα! τοῦ εἶπε μὲ τὸ γοητευτικὸ της χαμόγελο ἀκουμπώντας τὸ χέρι της στὸ μπράτσο του...

Σὲ λίγο ἀνακατεύτηκαν στὸν «ἀνεμοστρόβιλο» τῶν ἄλλων χορευτῶν... Μόλις τέλειωσε τὸ βάλς, ὁ Κερολὰν θέλησε νὰ τὴν ξαναπαῇ στὴ θέσι της, ἀλλ' αὐτὴ τοῦ ἔδειξε μὲ τὴν βεντάγια της ἕνα μικρὸ σαλονάκι ἔρημο καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἀς πᾶμε ἐκεῖ... Εἶμαι κουρασμένη... Θὰ καθήσετε κοντά μου καὶ θὰ κουβεντιάσουμε λιγάκι ἂν δὲν βαρύνετε...

Γιατὶ ἡ καρδιά τοῦ νέου κτύπησε τότε δυνατά; Γιατὶ τὸν ἔπιασε ἕνας ἀνόητος ξαφνικὸς φόβος, ἐνῶ ἀνέπνεε τὸ ἀρωμὰ της;

— Θὰ μιλήσωμι γιὰ θεάτρο ἔξακολούθησε ἡ Λύδια... Νὰ π.χ. γιὰ τὸ ἔργο ποὺ παίχθηκε χθές, γιὰ τὴν δίδα Λίνα Ρεμύ, κι' ἔτσι δὲν θὰ βαρεθῇτε...

Οἱ σχέσεις τῆς διάσημης Λίνας Ρεμύ τοῦ θεάτρου «Βαριετὲ» μὲ τὸν ὑποκόμητα Ὑβὼν ντὲ Κερολὰν ἦταν γνωστὲς σ' ὅλους τοὺς ἀριστοκρατικούς κύκλους.

Γνωρίστηκαν τυχαῖα σ' ἕνα δεῖπνο. Καὶ κανένας δὲν μπόρεσε νὰ μαντέψῃ πὼς ὁ νέος Βρετανὸς θὰ τὴν ἀγαποῦσε μὲ τέτοιο πάθος... πολὺ περισσότερο μάλιστα ποὺ ἡ Λίνα δὲν ἦταν καὶ τόσο πιστὴ στοὺς ἔρωτές της...

Ἐν τούτοις ἡ Λύδια ἄκουγε μὲ ἱκανοποίησι τὶς ἐρωτικὰς ἐξομολογήσεις τοῦ Βαρώνου Σάντεμερ.

Ἡ ΔΑΚΡΥΟΟΠΤΙΣΜΕΝΗ

Ἐν τούτοις ἀγαπιῶνταν τόσο πολύ, πὺν ἡ κόμησσα ντὲ Κερολὰν ἀποφάσισε νὰ ἐπέμβῃ...

Μὰ μ' ὅλο τὸν σεβασμὸ καὶ τὴν ἀγάπῃ πὺν τῆς εἶχε ὁ γυιὸς τῆς, τῆς ἔδωσε νὰ καταλάβῃ πὺς τίποτε στὸν κόσμον δὲν θὰ τὸν ἔκανε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Λίνα.

— Τὴν ἀγαπᾶτε πάντα τὸ ἴδιο;... Μὲ τὸ ἴδιο πάθος; τοῦ εἶπε ἡ μαρκησία πὺν ξαπλώθηκε σ' ἓνα ντιβάνι καὶ τοῦ ἔνευσε νὰ καθήσῃ κοντὰ τῆς.

Ὁ Ὑβὼν γλώμιασε ἀπότομα καὶ μὲ φωνὴ πὺν ἔτρεμε ἀπάντησε:

— Μάλιστα, κυρία... τὸ ἴδιο...

— Κι' αὐτὴ... Σᾶς ἀγαπάει ὅπως σεῖς;

— Ὡ, ναί!

Ἡ μαρκησία δὲν εἶπε τίποτε, μὰ ἡ ταραχὴ τοῦ Ὑβὼν αὖξανε ὁλοένα ὅσο αἰσθανόταν πόσο τὸν μεθοῦσε καὶ τὸν ξετρελλαῖνε ἡ παρουσία τῆς. Τὰ μάτια τῆς μαρκησίας εἶχανε χάσει τὴ σκληρὴ τους ἔκφρασι, καὶ τ' ὠραῖο τῆς πρόσωπο ἦταν ὠχρό...

Ξαφνικά, σηκώθηκε ἀπότομα, στέναξε ἐλαφρά, κι' ἐπιθυροῖσε μὲ φωνὴ σβυσμένη:

— Τὶ κοῖμα...

Σηκώθηκε ἀμέσως καὶ ξαναγύρισε στὴν σάλα πὺν χόρευαν, ὅπου σὲ λίγο κινκλώθηκε ἀπ' τοὺς θαυμαστάς τῆς...

Ὁ Ὑβὼν ντὲ Κερολὰν τὴν ἄφησε νὰ φύγῃ, χωρὶς νὰ κάμῃ οὔτε ἓνα κίνημα γιὰ νὰ τὴν συγκρατήσῃ, ἄκουσε τὰ λόγια πὺν ἐπρόφερε σιγὰ, καὶ ἡ καρδιά του ἄρχισε νὰ κτυπᾷ πιδ δυνατὰ καὶ πιδ γρήγορα... Ὅνειρα παρὰξένα καὶ τρελλὲς ιδέες ἄρχιζαν νὰ ταράζουν τὸ μυαλό του...

Ἐπειτα σηκώθηκε ἀπότομα, σὰ νὰ πῆρε μιὰ ξαφνικὴ ἀπόφασι καὶ μπῆκε κι' αὐτὸς στὴ σάλα πὺν χόρευαν...

Ἐκεῖ τὰ πρῶτα μάτια πὺν συνάντησε ἦταν τῆς Λύδιας πὺν τὸν κύτταζαν παρὰξένα... ἀλλὰ τότε αὐτὸς τ' ἀπέφυγε... Καὶ χωρὶς νὰ γυρίσῃ τὸ κεφάλι του ἔφυγε...

Τὸ ἀμάξι του τὸν περιέμενε στὸ δρόμο.

— Στὸ θέατρο; ῥώτησε ὁ ἀμαξᾶς πὺν ἤξερε τίς συνήθειές του.

— Ὅχι, σπῖτι!... διέταξε ὁ Ὑβὼν, εἰμαι κουρασμένος...

Μὰ οὔτε τὴν ἄλλῃ μέρα πῆγε στὴ Λίνα... τῆς ἔστειλε ἓνα γράμμα κι' ἓνα θαυμάσιο βραχιόλι πὺν θαύμασε στὴ βιτρίνα ἐνὸς χρυσοχοείου κι' αὐτὸς πῆγε στὸ φαίβ-ο-κλόκ τῆς μαρκησίας ντὲ Σανταρέμ, πὺν ἂν καὶ μόλις ἔξη μῆνες ἦταν στὸ Παρίσι, ὅλοι τὴν ἐθαύμαζαν, γοητευμένοι ἀπὸ τὴν ὁμορφιά τῆς, κι' ὅλοι ὠμολογοῦσαν πὺς κανεὶς δὲν ἤξερε νὰ δεχθῇ σὰν αὐτὴν...

Ὅταν μπῆκε ὁ Ὑβὼν ντὲ Κερολὰν θοῆκε τὴν Λύδια καθησμένη κοντὰ στὴ θεία τῆς, τριγυρισμένην ἀπὸ τοὺς θαυμαστάς τῆς, σὰν μιὰ βασίλισσα ἀπ' τοὺς αὐλικούς τῆς...

Μεταξὺ τους ἦταν καὶ ὁ ἐπιστήθιος φίλος τοῦ Ὑβὼν, ὁ Ροβέρτος ντὲ Μαλτρουά.

Ὁ Ὑβὼν τὴν πλησίασε, κι' ἀμέσως γλώμιασε, γιὰτὶ εἶδε πὺς κι' αὐτὴ ὠχρίασε μόλις τὸν εἶδε.

ἽΠοκλίθηκε μὲ σεβασμὸ μπροστά της, μὰ δὲν μπόρεσε νὰ προσφέρει λέξι...

Καὶ ἡ Λύδια φαινόταν ταραγμένη. Κι' ὅπως συμβαίνει πάντα σὲ ἑτοιμὰς περιστάσεις, τὰ μάτια τοὺς μίλησαν γι' αὐτοὺς...

Τὰ μάτια τοῦ νέου φαινόταν σὰν νὰ τῆς ἔλεγαν:

«Μὲ κατάλαβες... Ἀλλοίμονο... Πῶς ν' ἀντισταθῶ στὴν φλόγα τῶν ὤρων σου ματιῶν;»

Κι' αὐτὴ τοῦ ἀπαντοῦσε:

«Σ' ἀγαπῶ Ὑβὼν... Ἡ ἀγάπη εἶναι ἡ εὐτυχία... Εἶναι ἡ ζωὴ...» Δὲν εἶπαν ἄλλο τίποτε...

Ἄλλ' ὅταν ὁ Ὑβὼν τὴν ἀποχαιρέτησε μὲ φωνὴ πού ἔτρεμε, ἡ Λύδια τοῦ ψιθύρισε:

— Αὐριο δὲν θὰ βγῶ... Ἐλᾶτε κατὰ τίς πέντε...

Ὁ Ὑβὼν ἔνοιωσε ἕνα ρίγος σ' ὅλο του τὸ σῶμα, ὑποκλίθηκε κι' ἔφυγε.

Μὰ καθὼς περνοῦσε ἀπ' τὸν διάδρομο ὁ Μάλτρουὰ πού ἔφυγε κι' αὐτὸς τὸν ἔπιασε ἀπ' τὸ χέρι.

Ὁ Ὑβὼν πού ἀνυπομονοῦσε νὰ μείνῃ μόνος, ἔκανε ἕνα κίνημα νευρικό.

— Δὲν θὰ σ' ἐνοχλήσω, τοῦ εἶπε ὁ Ροβέρτος... Καταλαβαίνω ὅτι θέλεις μοναξιά... Μόνο θέλω νὰ σοῦ ξαναθυμίσω ὅσα σοῦ εἶπα χθές. Ἡ μαρτυρία εἶναι μιὰ ἐπικίνδυνη γυναικί, κι' ὅποιος τὴν πάθῃ, καλὰ θὰ κάνῃ νὰ φύγῃ ἀμέσως ὅσο τὸ δυνατόν πιὸ μακρὰ...

Ὁ Ὑβὼν δὲν ἀπάντησε, μὰ ἔσφιξε τὸ χέρι τοῦ φίλου του καὶ ἀπομακρύνθηκε σκεπτικῶς.

Ἐδείκνυσε στὴ λέσχη κι' ἔπειτα πῆγε στὸ καμαρίνι τῆς Λίνας Ρεμύ.

Μὲ τὴν διαίσθησι πού ἔχουν οἱ ἐρωτευμένοι, ἡ Λίνα κατάλαβε πῶς ὁ φίλος της δὲν εἶχε διάθεσι καὶ προσπάθησε νὰ μαντέψῃ τὸ γιατί...

— Μήπως εἶσαι ἀδιάθετος Ὑβὼν; Τί ἔχεις;

— Τίποτε... Εἶμαι θαυμάσια στὴν ὑγεία μου. Σ' ἄρεσε τὸ βραχιόλι;

— Πάρα πολὺ... Σ' εὐχαριστῶ, ἀπάντησε αὐτὴ κυττάζοντας τὸν Ὑβὼν μὲ βλέμμα ἐρωτικῆς εὐγνωμοσύνης.

Ἐπειτα ἐξακολούθησε:

— Θὰ ἔλθῃς νὰ μὲ πάρῃς μετὰ τὴν παράστασι; Μποροῦμε νὰ σου πάρουμε μαζὶ ἂν θέλῃς...

— Ναί, θὰ ἔλθω... θὰ πάω νὰ κάνω ἕνα γύρο... Ἔχομε καιρὸ δυὸ ὥρες.

Ἀλλὰ μόλις βρέθηκε στὸ δρόμο ὁ Ὑβὼν πῆγε κατ' εὐθείαν σπίτι του καὶ διέταξε τὸν ὑπηρέτη του νὰ τοῦ εἰτοιμάσῃ τίς βαλίτσες του, γιατί θὰ ἔφυγε ἀμέσως γιὰ τὴν Βρετανίαν μὲ τὴν ταχεῖα ἀμαξοστοιχία...

— Θὰ φύγετε ἀπόψε; φώναξε ἑκπληκτος ὁ ὑπηρέτης...

— Ναί... Κάνε ὅ,τι σοῦ λέω, κι' ἔπειτα τρέξε νὰ φέρῃς ἕνα ἀμάξι...

Ὁ Ὑβὼν ἔγραψε μετὰ δυὸ λόγια τῆς Λίνας, ὅπου τῆς ἔλεγε πῶς ἔλαβε ἕνα τηλεγράφημα πῶς ἡ μητέρα του ἦταν βαρεια ἄρρωστη, καὶ γι' αὐτὸ ἦταν ἀναγκασμένος νὰ φύγῃ βιαστικά, χωρὶς νὰ τὴν ἀποχαιρέτησῃ...

— Πήγαινε αὐτὸ στὴν δεσποινίδα Ρεμὺ στὸ Βαριετέ, εἶπε τοῦ ὑπέρετῃ του Αὔριο θὰ σοῦ γράψω τί πρέπει νὰ κάνης.

Μιά ὥρα ἀργότερα ὁ Ὑβὼν ἔπαιρνε τὴν ταχεῖα γιὰ τὸ Ρεντού, μουρμουρίζοντας ἀπὸ μέσα του :

— Ναί, ὁ Ροβέρτος ἔχει δίκη... Καλὰ ἔκανα κι' ἔφυγα... τὴν ἀγαπῶ... τὴν ἀγαπῶ πολὺ καὶ φοβοῦμαι...

Ἡ κυρία νιὲ Κερολὰν χάρηκε πολὺ πὺν εἶδε τὸ γυιό της.

Στὴν ἀρχὴ δὲν τοῦ μίλησε διόλου γιὰ τὴν Λίνα Ρεμὺ. Ἀλλὰ σιγὰ σιγὰ, μὲ τὴν λεπτὴ διαίσθησι πὺν ἔχουν οἱ μητέρες, κατάλαβε πὺς ὁ Ὑβὼν εἶχε πάψει νὰ τὴν ἀγαπᾷ Ὁ Ὑβὼν ἐν τούτοις ἔγραψε ἕνα γράμμα στὴν Λίνα, ὅπου τῆς ἔλεγε πὺς ἡ ἀρρώστεια τῆς μητέρας του ἀπαιτοῦσε γιὰ πολὺν καιρὸ ἀκόμα τὴν παρουσίαν του κοντὰ της, κι' ἕνα ἄλλο γράμμα ὅπου παρακαλοῦσε τὸ φίλο του Μάλτρονὰ νὰ δώσῃ στὴ Λίνα 50 χιλιάδες φράγκα γιὰ λογαριασμό του. Ἡ μητέρα του νόμιζε πὺς εἶχαν πιά τελειώσει οἱ τρέλλες τοῦ Ὑβὼν, καὶ πὺς τώρα θὰ τὸν εἶχε διαρκῶς κοντὰ της.

Ἀλλὰ πάλι εἶδε πὺς ἕνας μυστικὸς πόνος βασάνιζε τὸν Ὑβὼν...

Ἦταν μελαγχολικὸς, σκυθρωπὸς, ἀμίλητος...

Εἶχε τόσο πολὺ ἀδυνατήσῃ, πὺν τρόμαζε κανεὶς νὰ τὸν ἀναγνωρίσῃ.

Στεκόταν ἀκίνητος σὲ μιὰ πολυθρόνα ὥρες, μὲ τὰ μάτια στὸ κενό, μὲ τὸ πρόσωπο σὰ χαμένο, κι' ἡ κόμησσι ἀρχισε πάλι ν' ἀνησυχῇ στὰ σοβαρά.

Ἦταν φανερὸ ὅτι κάποια ἄλλη γυναῖκα σκέπτοταν ὁ Ὑβὼν... Ἀλλὰ ποιά; Ἡ μητέρα του δὲν μπόρεσε νὰ τὸ μάθῃ.

Ὑστερα ἀπὸ ἕνα μῆνα ὁ Ὑβὼν προφασίστηκε πὺς κάποια δουλειὰ τὸν καλοῦσε στὸ Παρίσι, καὶ ἀνήγγειλε στὴ μητέρα του ὅτι θ' ἀφενγε.

Σὰν νᾶχε ἕνα κακὸ προαίσθημα, κλαίοντας ἡ κόμησσι τὸν παρέκάλεσε νὰ μείνῃ... Ἀλλὰ οὔτε δάκρυα οὔτε παρακάλια δὲν τὸν ἔκαναν ν' ἀλλάξῃ γνώμη...

Σὲ δυὸ μέρες ἔφυγε γιὰ τὸ Παρίσι, ὅπου τὸν τραβοῦσε σὰ μαγνήτης ἡ παρὰ ξενὴ γοητεία τῆς γυναίκας πὺν τὸν εἶχε κάμει ἤδη σκλάβο της.

Ὅταν ἔφτασε, ἔτρεξε στὸ μέγαρο Σανταρέμ, ὅπου ἦτορε τῇ μαρκησίᾳ καθησμένη στὴν ἴδια θέσι, ὅπως τὴν μέρα πὺν τὴν ἄφησε.

— Δὲν μπορῶ νὰ ζήσω χωρὶς ἐσένα... τῆς εἶπε... Ἐφυγα νὰ σὲ ξεχάσω... Μὰ δὲν μπορῶ...

— Τῷξερα... Καὶ σὲ περιμένα... ἀπάντησε αὐτὴ ἀπλᾶ.

Ὁ χωρισμὸς τῆς Λίνας καὶ τοῦ Κερολὰν ἔκανε μεγάλη ἐντύπωσι στὸ Παρίσι, κυρίως στοὺς θεατρικοὺς κύκλους.

Δὲν ἤξεραν πὺν νὰ τὸν ἀποδώσουν, ὅταν μιὰ μέρα ὁ φλύαρος Σὰν Νουτουρ εἶπε σὲ μερικοὺς φίλους του στὴ λέσχῃ πὺς αἰτία αὐτοῦ τοῦ χωρισμοῦ ἦταν ἡ μαρκησία νιὲ Σανταρέμ, πὺν τὴν ἐρωτεύτηκε τρελλὰ ὁ Ὑβὼν.

Ὁ Ρουπὲρ ὁ ἴδιος μόλις τῷμαθε ἔστειλε ἕνα ἀνώνυμο γράμμα στὴν Λίνα, ὅπου τῆς ἐξιστοροῦσε τὰ καθέκαστα, καὶ τὴν συμβούλευε ἂν ἤθελε νὰ μάθῃ περισσότερα νὰ κρυφθῇ ἕνα πρῶτ' στὶς ἔξῃ κάπου κοντὰ στὸ μέγαρο Σανταρέμ.

Ἡ Λίνα μόλις τῖλαβε, τρελλή ἀπὸ λύπη βρέθηκε τὴν ἄλλη μέρα ἀπ' τὶς πέντε κρυμμένη ἀπέναντι στοῦ μέγαρο πού τῆς ὑπέδειξαν.

Ἀφοῦ περίμενε μιὰ στιγμή πού τῆς φάνηκε αἰώνας, εἶδε ν' ἀνοίγῃ μιὰ πορτοῦλα καὶ νὰ βγαίῃ ὁ Ὑβὼν, χαρούμενος καὶ γελαστός, μὲ μιὰ ἀνείπωτη εὐτυχία γραμμένη στοῦ πρόσωπο.

Στὴν ἀρχὴ σκέφτηκε νὰ τρέξῃ, νὰ πέσῃ στὰ πόδια του, νὰ τὸν παρακαλέσῃ νὰ τὴν ξαναγαπήσῃ ὅπως πρὶν...

Μὰ δυστυχῶς ἤξερε καλὰ τὴν ἀνθρώπινη καρδιά, καὶ κατάλαβε πὼς μ' αὐτὸ δὲν θάκανε τίποτε.

Γύρισε λοιπὸν σπίτι της, καὶ ἀφοῦ ἔκλαψε ὥρες ὀλόκληρες, πῆρε μιὰ ξαφνικὴ ἀπόφασι...

Ἀποφάσισε νὰ πάῃ ἡ ἴδια νὰ παρακαλέσῃ τὴν ἀντιζήλῳ της νὰ τῆς ξαναδώσῃ τὸν ἀπιστο ἐρωμένο της.

Ντύθηκε ὅσο μπορούσε πιὸ ἀπλᾶ, χωρὶς μ' αὐτὸ νὰ πάψῃ νὰ εἶναι ὀργισμένη καὶ θελκτικὴ, μῆτε στὸ κομπέ της (δῶρο τοῦ Ὑβὼν) καὶ σὲ λίγο ἔφτανε μπροστὰ στοῦ μέγαρο τῆς ἀντιζήλου της.

Ὁ ὑπηρέτης τὴν ὠδήγησε σ' ἓνα κομπὸ καὶ πολυτελέστατο σαλονάκι, ὅπου σὲ λίγο φάνηκε ἡ Λύδια ὡραιότητα, καὶ θαυμάσια ντυμένη.

Κρατοῦσε στοῦ χέρι τὸ μπυλιέτο τῆς Λίνας, καὶ μ' ἓνα εἰρωνικὸ χαμόγελο τὴ ρώτησε:

— Ἡ δεσποινὶς Λίνα Ρεμὺ τοῦ Βοριετέ, δὲν εἶναι ἔτσι; Εἰς τί ὀφείλω λοιπὸν τὴν ἀπρόοπτη αὐτὴ ἐπίσκεψί σας;

Ἡ Λίνα μπροστὰ σὲ τέτοια ἀναίδεια τᾶχασε.

Ἀποφασισμένη ὅμως νὰ ξανακερδίσῃ τὸν ἀγαπημένο της μὲ κάθε θυσία, ἀπήντησε μὲ θάρρος καὶ χωρὶς περιφρασεῖς.

— Κυρία, θὰ σᾶς μιλήσω μὲ εἰλικρίνεια... Συγχώρηστε με πού ἦλθα χωρὶς τὴν ἀδειά σας... Ἀλλὰ εἶμαι τόσο δυστυχισμένη, τόσο ἀπηλπισμένη πού δὲν ξέρω πιά τί κάνω... Δὲν ἦλθα σᾶν ἐχθρά, κυρία, ἀλλὰ σᾶν μιὰ δυστυχισμένη πού ἀγαπάει, κι' ἔρχεται νὰ σᾶς παρακαλέσῃ νὰ τὴν λυπηθῆτε. Ἀγαπῶ μὲ ὅλην μου τὴν καρδιὰ τὸν Ὑβὼν. Ἄς λένε ὅτι θέλουν γιὰ τοὺς θεατρίνους. Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς ἅμα κανέννας ἀπὸ μᾶς ἀγαπήσῃ ἀληθινά, ἡ ἀγάπη του τελειώνει μὲ τὴν ζωὴν του. Λυπηθῆτέ με, μαρκησία... Λυπηθῆτε τὴν ἀγάπη μου...

Ἡ Λύδια τὴν ἀκουε προσεκτικά, καὶ στὰ λόγια αὐτὰ τοῦ σπαραγμοῦ τὰ προσιναπὰ μάτια της λάμπανε ἀπὸ αἰφνίδια εὐχαρίστησι... Δὲν τῷδεξε ὅμως. Μὲ φωνὴ ἀτάραχη καὶ καθαρὴ εἶπε:

— Συγγνώμην δεσποινίς, φαινόσαστε ἀλήθεια πολὺ συγκεκινημένη, ἀλλὰ δὲν καταλαβαίνω γιατί μοῦ κάνετε τὴν τιμὴν νὰ ἔλθετε νὰ τὰ ἐξομολογήθῃτε ὅλ' αὐτὰ σὲ μένα.

Μπροστὰ σ' αὐτὴν τὴν εἰρωνεία πού τὴν κυτοῦσε κατάκαρδα, ἡ Λίνα σήκωσε τὸ κεφάλι, τὴν κύτταξε κατάματα καὶ τῆς εἶπε:

— Μὰ εἰν' ἀδύνατο νὰ μὴ καταλαβαίνετε... Γιατί θέλετε νὰ χαλάσετε τὴν εὐτυχία μᾶς γυναίκα, πού δὲν σᾶς ἔκανε τίποτε; Δὲν τὸν ἀγαπάτε σεῖς... Εἶμαι βεβαία... Ἐνα καπρίτσιο εἶναι γιὰ σᾶς καὶ τίποτ' ἄλλο...

— Σᾶς βεβαίω, δεσποινίς, ἀπάντησε πάλι ἡ μαρκησία μὲ τὸ ἴδιο

ψύχραιμο ὕφος, πῶς δὲν καταλαβαίνω... τί θέλετε νὰ πῆτε; Ἐξηγηθῆτε παρακαλῶ. Γιὰ ποιὸν μιλάτε;

Ἡ Λίνα τὴν κύτταξε ἔκπληκτη.

— Γιὰ ποιὸν σᾶς μιλῶ; ἀπάντησε. Μὰ γιὰ τὸν Ὑβὼν ντὲ Κερολάν. Γιὰ τὸν Ὑβὼν ποὺ ἀγαπῶ, καὶ ποὺ σᾶς παρακαλῶ, σᾶς ἱκετεύω νὰ μοῦ τὸν ξαναδώσετε. Γιατί εἰμαι βεβαία πῶς ἂν τὸν διώξετε, θὰ ξαναέλθῃ σὲ μένα.

— Θεέ μου... τὴν ἔκοψε εἰρωνικὰ ἡ Λύδια. Ἄκουσα πολλές φορές νὰ λένε πῶς οἱ καλλιτέχνιδες εἶναι λιγάκι... ἰδιοτροπες καὶ φέρνονται παράξενα μερικὲς φορές. Μὰ σεῖς ὑπερβαίνετε τὰ ὅρια. Ναί... Πράγματι... Κάποτε γνώρισα ἓναν κάποιον ντὲ Κερολάν, ἀλλ' ἀπ' αὐτὸ ὥς ποὺ νὰ ἔχω καὶ τὴν παραμικρὴ ἐπιρροή...

Ἡ Λίνα τὰ ἔχασε. Ἡ ἀναιδέεια αὐτῆς τῆς γυναίκας τὴν τρέλλαινε.

— Ὡστε λοιπὸν δὲν ξέρετε τὸν Ὑβὼν ντὲ Κερολάν; τὸν ἐρωμένο σας; φώναξε.

— Δεσποινίς, ξεχνᾶτε σὲ ποιὸν μιλάτε.

— Μιλῶ σὴν ἐρωμένη αὐτοῦ ποὺ ἀγαπῶ. Σ' αὐτὴν ποὺ μοῦ τὸν ἐπῆρε. Σ' αὐτὴν ποὺ μοῦ τὸν ἔκλεψε.

— Εἰσθε τρελλή.

— Τρελλή ἐγώ;... ποὺ τὸν εἶδα νὰ βγαίνει ἀπὸ τὸ σπίτι σας;

— Τὸν εἶδατε;

— Ναὶ παραφύλαξα σήμερα τὸ πρωῒ πρὶν ξημερώσῃ. Καὶ τὸν εἶδα ποὺ ἔβγαине.

— Τότε φροντίστε νὰ μάθετε, δεσποινίς μήπως τὰ ἔφτιαξε μὲ καμμιὰ καμαριέρα μου!

Ἡ Λίνα μπροστὰ σὲ τόσο θράσος ἀνασηκώθηκε περήφανα...

— Μὰ τὴν ἀλήθεια, κυρία, φώναξε, ἡ ἀναιδέειά σας περνάει τὰ ὅρια... Ἐμεῖς ποὺ μᾶς περιφρονεῖτε καὶ δὲν μᾶς καταδεχόσαστε, εἴμεθα καλύτεροι ἀπὸ σᾶς ἂν ἐρχόταν μιὰ γυναῖκα νὰ μᾶς παρακαλέσῃ ὅπως σᾶς παρεκάλεσα ἐγώ, δὲν θὰ εἶχαμε οὔτε τὴν θράσος οὔτε τὴν ἀπονιὰ νὰ τῆς μιλήσωμε ὅπως μοῦ μιλήσατε, γιατί ἐμεῖς τοῦλάχιστο ξέρομε τί θὰ πῇ ἀγάπη. Δὲν ξέρετε λέει ποιὸς εἶναι ὁ ντὲ Κερολάν! Μὰ ὅλο τὸ Παρίσι ξέρει πῶς ἡ μαρκησία ντὲ Σανταρέμ ἔκλεψε τὸν ἐρωμένο τῆς Λίνας Ρεμὺ τοῦ «Βαριετέ».

— Δεσποινίς, εἰσθε στὸ σπίτι μου, καὶ νομίζω πῶς ξεχνᾶτε διαρκῶς ποιά εἶμαι.

— Σεῖς πρώτη, κυρία, τὸ ξεχάσατε. Ἀφοῦ πῆρατε τὸν ἐρωμένο μου, εἰσθε ὁμοία μου. Κι' ἔπειτα μπορεῖ νὰ τὸν μέθυσε μιὰ στιγμὴ ἢ ὁμορφιά σας, κατὰ βάθος ὁμοῦς ἔμένα ἀγαπάει.

— Ἐ, λοιπὸν ὄχι, δεσποινίς. Δὲν σᾶς ἀγάπησε ποτέ. Ὁ Ὑβὼν εἶναι ἐρωμένος μου. Θέλατε τόσο νὰ τ' ἀκούσετε! Εὐχαριστηθῆτε λοιπόν. Εἶναι ἐρωμένος μου... Καὶ δὲν σᾶς ἀγαπάει... Μπορεῖ νὰ τὸν διώξω, νὰ τὸν ἀφήσω, νὰ τοῦ κλείσω τὴν πόρτα μου... Δὲν θὰ ξαναγυρῇ ποτὲ σὲ σᾶς... Θὰ σᾶς μισήσῃ μόνον. Ἄν μάλιστα ἤξερε καὶ τὴν γελοία σκέψιν ποὺ εἶχατε νὰ ἔλθετε...

— Εἰσθε πολὺ σκληρή, κυρία. Δὲν αἰσθάνεσθε τὴν παραμικρὴ καλω-

σύνη... Δὲν ἔχετε τὴν παραμικρὴ εὐγένεια... Τώρα ποὺ σᾶς γνώρισα, κατὰλαβα πὼς δὲν ἀγαπάτε τὸν Ὑβὼν, δὲν μπορείτε σεῖς ν' ἀγαπήσετε, καὶ τρέμω ὅαν συλλογίζομαι τὸ κακὸ ποὺ μπορείτε νὰ τοῦ κάνετε.

Καὶ μ' αὐτὲς τὶς λέξεις ἡ Λίνα κατέβασε τὸ βέλο τῆς καὶ βγῆκε χωρὶς ἡ Λύδια νὰ κἀνὴ τὸ παραμικρὸ κίνημα γιὰ νὰ τὴ σταματήσῃ.

Μόλις ἔμεινε μόνη τῆς ἡ Λύδια ἔμεινε συλλογισμένη.

Ἄγαποῦσε πράγματι τὸν ντὲ Κερολάν;

— Ὁχι, δὲν τὸν ἀγαπῶ, ψιθύρισε. Ὅπως δὲν ἀγάπησα τὸν Σὰν Κριστόλ, οὕτε κανέναν ἄλλον.

Ὁ ἐρχομὸς τοῦ μαρκησίου διέκοψε γιὰ λίγες μέρες τὶς σχέσεις τοῦ Ὑβὼν καὶ τῆς Λύδιας. Μὰ ὅταν ἀναγκάστηκε νὰ ξαναφύγῃ γιὰ τὸ Λονδίνο, ξανάρχισαν καὶ πάλι σχεδὸν φανερὲς αὐτὴ τὴ φορὰ. Μιὰ μέρα ἡ Λύδια ἔλαβε ἓνα τηλεγράφημα ἀπ' τὸν ἐφημέριο τοῦ Ροσεμόρ, ποὺ τῆς ἀνῆγγελε πὼς ἡ κόμησσα ἦταν ἐτοιμοθάνατη, καὶ ὅτι αὐτὸς θεωροῦσε καθήκόν του νὰ εἰδοποιήσῃ τὰ παιδιά τῆς.

Ἡ Λύδια ἔφυγε ἀμέσως γιὰ τὸ Ροσεμόρ, ἀφοῦ πρὶν τηλεγράφησε στὸν ἄνδρα τῆς στὴν Ἀγγλία.

Ἐνα ἅμαξι τὴν περιέμενε στὸ σταθμό. Ἡ Λύδια ἀνεγνώρισε ἀμέσως τὸν ἅμαξά, καὶ τὸν ρώτησε :

— Πῶς εἶναι ἡ μητέρα;

— Δυστυχῶς, κυρία μαρκησία, ἡ κυρία κόμησσα εἶναι χειρότερα. Εἶναι ἀναίσθητη ἀπὸ χθὲς, καὶ λίγο πρὶν φύγω ἀπὸ τὴν ἑπαυλὶ εἶχε ἀρχίσει ἡ ἀγωνία, ἀπάντησε ὁ γέρο ἅμαξας μὲ δάκρυα στὰ μάτια. Ὁ κ. δούξ ντὲ Φιερμόν καὶ ἡ κυρία δούκισσα ἔφτασαν χτὲς τὸ βράδυ, μὰ ἡ κυρία κόμησσα δὲν ἀναγνωρίζει κανέναν.

Ἡ Λύδια ἀνέβηκε στ' ἅμαξι ποὺ ἔφυγε μὲ ἀστραπιαίαν ταχύτητα. Ὅταν ἔφθασε στὸ Ροσεμόρ, τὴν ὑποδέχθηκε ἡ Λιάνα μὲ δάκρυα στὰ μάτια, καὶ οἱ δύο ἀδελφὲς ἔπεσαν ἡ μία στὴν ἀγκαλιὰ τῆς ἄλλης.

Ἐπειτα μπῆκαν μαζὶ στὸ δωμάτιο τῆς ἐτοιμοθάνατης.

Ἡ κόμησσα ἦταν ξαπλωμένη στὸ κρεβάτι μὲ τὰ μάτια κλειστά. Ὁ ἐφημέριος εἶχε πῆλὶς τελευταῖες τοῦ εὐχὲς, καὶ ὁ γιατρὸς τὴν ἐκύτταζε, περιττὸς πιά.

Ὁ δούξ ντὲ Φιερμόν, πρὶν συγκινημένος ἀπ' ὅ,τι ἤθελε νὰ φαίνεται, προσπαθοῦσε μάταια νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυα τοῦ.

Βασίλευε νεκρικὴ σιγή, καὶ δὲν ἀκουόταν παρὰ ὁ ῥόγχος τῆς ἐτοιμοθάνατης.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἡ κόμησσα ἀνοιξε τὰ μάτια τῆς, καὶ ἐκύτταξε τριγύρω τῆς σὰν κάτι νὰ γύρευε.

Ὅταν δὲ εἶδε τὴ Λιάνα ποὺ καθόταν κοντὰ τῆς καὶ ἔκλαιε, ἐψιθύρισε μὲ φωνὴ σβυμένη.

— Λιάνα... παιδί μου... νᾶσαι πάντα εὐτυχισμένη... ἔχε τὴν εὐχή μου...

Ἡ Λύδια ἐπλησίασε κι' αὐτή, ἀλλὰ ἀκολούθησε μιὰ σκηνὴ τραγικὴ.

Ἡ ἐτοιμοθάνατη μόλις τὴν εἶδε ἔκανε ἓνα τρομαγμένο κίνημα, σὰν

ναῖθελε νὰ τὴν διώξῃ, ὅπως διώχνει κανεὶς ἕναν ἐχθρό, ἕνα φριχτὸ φάντασμα, κι' ἄφησε τὸ κεφάλι της νὰ πέσῃ βαρὺ στὸ μαξιλάρι.

— Ἐτελείωσε... εἶπε ἐπίσημα ὁ γιατρός.

Τὸ τέλος ἐνὸς ὄνειρου.

Ἡ κόμησσα ἄφησε μὲ τὴν διαθήκην της στὴ Λιάνα ὅλα της τὰ κομμάτια καὶ τὸ μέγαρό της, τῆς ὁδοῦ Μπελσᾶς, ἐνῶ στὴ Λύδια δὲν ἄφησε παρὰ μόνο τὸν πύργο Ροσεμόρ.

Στὴν ἀρχὴ ἡ Λύδια ἀπεφάσισε νὰ μείνῃ λίγο στὸν πύργο, ἐνῶ ἡ ἀδελφή της μὲ τὸν δούκα θὰ ἐπὶγαίναν στὴν Πετρούπολι, ὅπου εἶχε διορισθῇ ὁ Φιερόν, ἀλλὰ δὲν πέρασαν τρεῖς μῆνες καὶ βαρέθηκε τὴν μοναξιά τοῦ Ροσεμόρ. Δὲν μποροῦσε ὅμως νὰ ἐπιστρέψῃ ἀμέσως· στὸ Παρίσι, γι' αὐτὸ ἐσκέφθηκε νὰ προσκαλέσῃ τὸν ἐρωμένο της. Τοῦ ἔστειλε ἕνα τηλεγράφημα κι' αὐτὸς δὲν ἄργησε νὰ φθάσῃ. Τώρα ὅμως ποῦ εἶχε γίνει πιά γνωστὸ ὅτι εἶχε πάρει τὸν ἐρωμένο τῆς Λίνας Ρεμύ, ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς τῆς εἶχε γίνει ἀδιάφορος καὶ τὸν ἐκάλεσε μόνο γιατί τὴν ἐτρόμαζε ἡ μοναξιά.

Γιὰ νὰ διασκεδάξῃ τὴν μονοτονία της πολλὰς φορὲς ἔπαιρνε τὸ ἀμαξάκι της κι' ἐπισκεπτόταν διαφόρους προστατευομένους τῆς Λιάνας καὶ μιὰ μέρα τῆς συνέβηκε κατὶ ποῦ τὴν διασκέδασε πολὺ.

Θὰ θυμοῦνται βέβαια οἱ ἀναγνώστες μας τὸν μπάρμπα Ζερώμ, τὸν προστατευόμενο τῆς Λιάνας. Ἐκεῖνο τὸ ἀπόγευμα λοιπὸν μόλις εἶδε τὴν Λύδια ἄρχισε νὰ τῆς διηγῇ τὰ βάσανά του καὶ νὰ τῆς κάνῃ φρικτὰ παράπονα γιὰ ἕνα ἀνεπιό του ποῦ εἶχε στὴν Ἀμερικὴ.

— Τὰ λίγα λεπτοὺδάκια ποῦ ἔχω θὰ τοῦ τ' ἀφήσω, μὰ δὲν τᾶξζει. Καὶ ὁ κ. Πιούφλ μοῦ λέει πὼς πρέπει νὰ τὸν ἀποκληρώσω.

— Ὁ κ. Πιούφλ; Καὶ ποῖος εἶναι αὐτὸς ὁ κ. Πιούφλ;

— Πῶς! κυρία μαρκησία, δὲν τὸν ξεύρετε; Εἶναι ἕνας σπουδαῖος πρᾶκτωρ ὑποθέσεων. Ἐέρει ἀπ' ὅλα. Σ' αὐτὸν ἔκαμα καὶ τὴ διαθήκην μου.

— Τὴ διαθήκην σου, μὰ γιατί;

— Ἐρῶ κι' ἐγὼ, γέρος εἰμαι, ἔπειτα ὕστερα ἀπὸ τὴν ὁπτασία ποῦ εἶδα: Ὁλοζώντανη τὴν ἀδελφή μου, κυρία μαρκησία, νὰ μοῦ λέῃ πὼς δὲν ἔπρεπε νὰ τιμωρήσω τὸ παιδί της. Ἔτσι κι' ἐγὼ ἔκανα τὸ σταυρό μου κι' εἰκόμασα τὴ διαθήκην μου. Ἔτσι ἡ ψυχὴ τῆς Μαρσελίνας θὰ εὐχαριστηθῇ.

— Καλὰ ἔκαμες, εἶπε ἡ Λύδια, ποῦ διεσκέδαζε μὲ κάθε τι.

— Ναί, μὰ ἤθελα νὰ σᾶς ζητήσω κατὶ, κυρία μαρκησία. Ἐπειδὴ δὲν μποροῦσα νὰ γράψω τὴν ἡμέρα ποῦ ἔκαμα τὴ διαθήκην μου, τὴν ἔγραψε ὁ Πιούφλ καὶ μοῦ τὴν διάβασε. Ἐγὼ τὴν ὑπέγραψα. Τοῦ ἔχω ἐμπιστοσύνη, μὰ ξέρει κανεὶς μ' αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους... Γι' αὐτὸ ἔγραψα κι' ἄλλη μία μὲ τὸ χέρι μου καὶ θᾶθελα νὰ τὴν κρατήσετε σεῖς, κι' ἂν βρεθῇ ἀνάγκη νὰ τὴν παρουσιάσετε.

— Εὐχαρίστως, μπάρμπα Ζερώμ, νὰ μοῦ τὴν δώσης γιὰ νὰ εἶσαι ἡσυχος, μολονότι δὲν πιστεύω νὰ παρουσιασθῇ ἀνάγκη νὰ τὴν δεῖξω.

— Μακάρι, κυρία μαρκησία.

Ἔδωσε τὴν ιδιόχειρην διαθήκην του καὶ εὐχαρίστησε τὴν Λύδια πού ἐσηκώθηκε νὰ φύγῃ.

Ὅταν ἔφθασε στὸν πύργο, ἔνα γράμμα τῆς Λιάνας τὴν ἐπερίμενε, γράμμα ἀπὸ τὸ Παρίσι, ὅπου βρισκόταν μὲ τὸν ἄνδρα της καὶ τῆς ἐξητοῦσε νὰ πάῃ κι' αὐτὴ ἐκεῖ γιὰ νὰ τὴν δοῦνε.

Ἡ Λύδια ἐσκέφθηκε ἁμέσως: «Νὰ λόγος νὰ γλυτώσω ἀπὸ τὸν Ὑβὼν, πού ἔχει καταντήσει ἀνυπόφορος μὲ τὸν ἔρωτά του». Καὶ τὸ ἴδιο βράδυ τοῦ ἀνήγγειλε πὼς θὰ ἔφυγε γιὰ τὸ Παρίσι.

— Περίμενέ με, τοῦ εἶπε, δὲν θ' ἀργήσω νὰ γυρίσω, γιατί ἂν ἔλθῃς μαζί μου στὸ Παρίσι θὰ μὲ ἐκδέσῃς.

— Καλὰ, θὰ περιμένω εἶπε ὁ νέος μὲ ἓνα ἑλαφρὸν μορφασμὸν πικρίας.

Τὴν συνώδευσε εἰς τὸν σταθμὸν καὶ ἀφοῦ τὴν ἐτοποθέτησε σὲ ἓνα βαγόνι τῆς ταχείας ἀμαξοστοιχίας, τῆς ἐφίλησε τὸ χέρι λέγοντας:

— Μὴν ἀργήσετε νὰ γυρίσετε. Οἱ ὥρες θὰ μοῦ φαίνονται αἰῶνες.

Τὸ τραῖνο ξεκίνησε καὶ ἡ Λύδια ἀνέπνευσε μὲ ἀνακούφισι.

— Καιρὸς εἶναι νὰ τελειώσῃ αὐτὴ ἡ ἱστορία, ἐψιθύρισε. Ἄς τὸν ξαναπάρῃ ἡ Λίνα Ρεμύ, γιατί τὸν βαρέθηκα.

Ἐπέρασαν ὀκτὼ μέρες ἀπὸ τὴν ἡμέρα τῆς ἀναχωρήσεως τῆς λατρευτῆς του καὶ τὴν δεκάτῃ ἡμέρα ἔλαβε ἓνα λιγόλογο γράμμα της πού τοῦ ἔλεγε πὼς θὰ ἔμεινε ἀκόμη δεκαπέντε μέρες στὸ Παρίσι.

Διέταξε τότε ἁμέσως τὸν ὑπηρετὴν του νὰ τοῦ ἐτοιμάσῃ τίς βαλίτσες του καὶ τὸ ἄλλο πρωτὶ βρισκόταν στὸ Παρίσι.

Ἡ πρώτη του σκέψις ἦταν νὰ πάῃ στὸ μέγαρο Σανταρέμ, μὰ ὕστερα ἐφοβήθηκε μήπως ἐθύμωνε ἡ Λύδια καὶ ἄλλαξε σκέψι. Ἀπεφάσισε νὰ καθήσῃ σὲ ἓνα μπάρ πού ἦταν κοντὰ στὸ μέγαρό της, κι' ἀπὸ κεῖ νὰ εἶχε τὴν ἀπόλαυσιν νὰ ἰδῇ τὸ ἵνδαλμά του, ἔστω κι' ἀπὸ μακρυνά.

Ἐδιάλεξε ἓνα τραπεζάκι παρὰ μέρο κι' ἐκάθησε γύρω ἀπ' αὐτὸ τρεῖς ὥρες. Ἐφθασε μεσημέρι, ἐγευματίσε, ἤπιε καφὲ καὶ μόνον κατὰ τὰς τρεῖς τὸ ἀπόγευμα εἶδε ν' ἀνοίγῃ ἡ μεγάλη πόρτα τοῦ μεγάρου καὶ νὰ βγαίνει τὸ κουπὲ τῆς μαρκησίας μὲ αὐτὴν μέσα.

Ἦταν ὥραιολάτῃ, τυλιγμένη μέσα στὶς γούνες της, μὰ ὁ Ὑβὼν δὲν ἐτόλμησε νὰ τὴν πλησιάσῃ. Ἐνα ρῖγος διέτρεξε ὅλο του τὸ κορμί κι' ἐστηρίχθη σὲ μία καρέκλα γιὰ νὰ μὴ πέσῃ ἀπὸ τὴ συγκίνησιν.

Τὰ ἄλογα ἔφυγάν μὲ καλπασμὸν καὶ ἡ ὥραία ὀπτασία ἐξηφανίσθη. Τότε συνῆλθε κι' ἐφώνησε ἓνα ἁμάξι, ἐπήδησε μέσα κι' ἔδωσε σιὸν ἁμαξῇ ἐντολὴ νὰ τὸν πάῃ στὴ λεωφόρο τῶν Ἀκακιῶν. Ἐφαντάσθηκε πὼς ἐκεῖ θὰ ἐπήγαινε ἡ Λύδια, καὶ πράγματι εἶδε ἀπὸ μακρυνά τὸ κουπέ της νὰ σταματᾷ, τὴν Λύδιαν νὰ κατεβαίνει καὶ νὰ διώχνῃ τὸ ἁμάξι της. Ὑστερα νὰ σταματᾷ ἓνα «φιὰκρ» καὶ νὰ μπαίνει σ' αὐτό.

Ὁ Ὑβὼν τὰ ἔχασε. Μιὰ τρομερὴ σκέψις ἐπέρασε σὰν ἀστραπὴ ἀπὸ τὸ μυαλό του... Τὸ «φιὰκρ» εἶχε τραβήξῃ στὴν πύλῃ Μαγκλό' μήπως λοιπὸν ὁ «φλύαρος» ὁ Σάν Ρουπέρ εἶχε δίκην νὰ διαδίδῃ πὼς ἡ μαρκησία πηγαινε στὸ σπίτι τοῦ Ἰρλανδοῦ γυμναστοῦ πού ἔπαιζε σὲ κᾶποιον τσίρκο;

Διέταξε τὸν ἁμαξῇ του ν' ἀκολουθήσῃ τὸ ἁμαξάκι τῆς μαρκησίας ἀπὸ ἀπόστασι καὶ ὅταν ἔφθασαν σ' ἓνα ρεστωράν στὴν πύλῃ Μαγκλό τὸ εἶδε νὰ

σταματῇ καὶ τὸν Ἰρλανδὸ γυμναστὴ Νὲλ Κρίμψ νὰ σπεύδῃ νὰ βοηθήσῃ τὴ μαρκησία νὰ κατεβῇ καὶ νὰ μπαίνουν οἱ δύο τους στὸ ρεστωράν.

Δὲν ἔχρειαζόταν νὰ ἰδῇ περισσότερα ὁ Κερολάν. Αἰσθάνθηκε διὰ μιᾶς τὰ πόδια του νὰ παραλύουν, ἐπλήρωσε τὸν ἅμαξά του κι' ἐκατέβηκε χωρὶς νὰ ξέρῃ ποῦ πάει.

Τὸ κτύπημα ἦταν πολὺ δυνατὸ γι' αὐτόν. Εἶδε μὲ μιᾶς τὸ τέλος τοῦ ὠραίου ὄνειρου του καὶ καθῶς δὲν ἐδίσταζε διόλου στὸ νὰ παίρνῃ ἀποφάσεις, ἀνέβηκε τὴν ὁδὸν Ν. Ἰγὺ κι' ἐστάθηκε σ' ἓνα ὀπλοπωλεῖο. Ἐμπῆκε μέσα χωρὶς κανένα δισταγμό, ἀγόρασε ἓνα ρεβόλβερ, σφαῖρες, ἐπλήρωσε καὶ ξαναγύρισε στὸ ρεστωράν ποῦ εἶχε ἰδῇ τὴν μαρκησία νὰ μπαίνῃ μὲ τὸν γυμναστή.

— Ἐχετε ἰδιαιτέρα διαμερίσματα; ἐρώτησε τὸ γκαρσόνι ποῦ ἔσπευσε νὰ τὸν σερβίρῃ.

— Μάλιστα κύριε.

— Μήπως εἶν' ἐλεύθερο κανένα κιόσκι στὸ περιβόλι; Προτιμῶ.

Τὸ γκαρσόνι τὸν ὠδήγησε σ' ἓνα κιόσκι καὶ ὁ Ὑβὼν ἐζήτησε χαρτὶ καὶ μελάνη γιὰ νὰ γράψῃ.

Τὸ γράμμα ποῦ ἔγραψε ἀπευθυνόταν στὸ κόμητα Ροβέρτο δὲ Μάλτρουὰ καὶ ἔλεγε τὰ ἑξῆς:

« Ἀγαπητὲ φίλε.

» Σὲ λίγο δὲ θὰ ὑπάρχω. Βαρέθηκα μιὰ ζωὴ ἀσκοπῇ, χωρὶς κανένα πόθο, χωρὶς καμμιά ἐλπίδα. Εἶναι ὁ μόνος λόγος τῆς αὐτοκτονίας μου καὶ σὲ παρακαλῶ παρηγόρησε τὴ δύστυχη μητέρα μου. Εἶναι φοβερὸ κτύπημα γι' αὐτήν, μὰ ἔπρεπε...

Σὲ φιλῶ μὲ ὅλη μου τὴ ψυχὴ

Ὑβὼν ντὲ Κερολάν »

Ἐφώναξε τὸ γκαρσόνι, ἐπλήρωσε γιὰ νὰ σταλῇ τὸ γράμμα, εἶπε στὸν ὑπάλληλο ποῦ θὰ τὸ ἐλήγει νὰ ἔφερνε ἐκεῖ τὸν κύριο ποῦ θὰ ἐλάμβανε τὸ γράμμα κι' ἔπειτα ἐζήτησε μιὰ «σαρτρέζ». Τὴν ἤπιε ἀτάραχος, ὕστερα ἐγέμισε τὸ ρεβόλβερ ποῦ εἶχε ἀγοράσει, ἐστήριξε τὴν κάννη στὸν κρότιαφόν του καὶ ἐπίεσε τὴν σκανδαλίη.

Ἕνας βαρὺς πυροβολισμὸς ἀντήχησε, τὸ ρεστωράν ἀναστατώθηκε καὶ ὁ διευθυντὴς μὲ τὰ γκαρσόνια ἔτρεξαν νὰ ἰδοῦν τί συνέβαινε.

Βρῆκαν τὸν Κερολάν ξαπλωμένον χάμω, μὲ τὸ κεφάλι καταματωμένο καὶ τὴ στιγμή ἐκεῖνη ἐφθάναν τρέχοντας δύο ἀστυφύλακες.

— Τί τρέχει, γκαρσόν; ἐρώτησε ὁ Νὲλ Κρίμψ βγαίνοντας ἀπὸ ἓνα κιόσκι στὸ βάθος τοῦ περιβολιοῦ.

— Τίποτε, κύριε.

— Πῶς τίποτε, ἀφοῦ εἶσαι ὠχρὸς καὶ τρέμεις;

— Κάποιος σκοτώθηκε, κύριε, μέσα σ' ἐκεῖνο τὸ κιόσκι.

— Εἶχε πληρώσει τὸ φαῖ του τοῦλάχιστο; ἐρώτησε μὲ πολὺν κυνισμόν ὁ γυμναστής.

— Ὅσο γι' αὐτὸ ναί, μὰ εἶναι κάποιος ὑποκόμης.

— Ὑποκόμης; εἶπεν ἡ Λύδια ποῦ εἶχε σηκωθῇ κι' αὐτὴ. Καὶ πῶς τὸν λένε;

Ἐκείνη τὴν ὥρα ἔφθασε ὁ μαίτη ντ' ὁτέλ καὶ τοῦ ἔδωσε ὅλες τὶς πληροφορίες :

— Εἶναι πλούσιος καὶ λέγεται Ὑβὼν ντὲ Κερολάν.

— Κερολάν! ἐφώνασε ἡ Λύδια καὶ ἐχλώμιασε ἀπότομα.

Ἐμάντευσε διὰ μιᾶς τὶ εἶχε συμβῇ. Ὁ Ὑβὼν εἶχε ἔλθει στὸ Παρίσι, τὴν εἶχε ἰδῇ κι' ἀπελπισμένος αὐτοκτόνησε.

Ἔτσι τὸ καλλίτερο, σκέφθηκε, φθάνει νὰ μὴν ἄφῃ κανένα γράμμα» κι' ἐρώτησε :

— Ἄφῃσε κανένα γράμμα;

— Ναί. ἔστειλε ἓνα γράμμα σὲ κάποιον φίλου του ποὺ ἦλθε ἀμέσως, μὰ δὲν τὸν πρόφθασε παρὰ μισοπεθαμένον.

— Πῶς μισοπεθαμένον, δὲν πέθανε;

— Ὅχι, δὲν πέθανε, κυρία, ἀλλὰ εἶναι ἀναισθητός καὶ τὸ τρομερότερο ἀπ' ὅλα ἦταν καὶ ἡ μητέρα του στὸ σπίτι τοῦ φίλου του καὶ δὲν μπόρεσαν νὰ τῆς κρῦψουν τὴ φορικτὴ εἵδησι.

— Ἡ μητέρα του!...

Ἡ Λύδια εἶχε χάσει ἐντελῶς τὴν ψυχραιμία της, μὰ ἀπὸ μιὰ μακάβρια περιέργεια ἤθελε καὶ νὰ ἰδῇ... Ἐκόλλησε τότε τὸ μέτωπό της στὸ τζάμι τοῦ παραθύρου, καὶ εἶδε νὰ μεταφέρουν τὸν πληγωμένο μὲ τὸ πρόσωπο καταματωμένο, ἐνῶ μιὰ ἡλικιωμένη κυρία ἀγωνιζόταν νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ τὰ χέρια ποὺ τὴν κρατοῦσαν γιὰ νὰ πέσῃ στὸ μισοπεθαμένο της παιδί...

Ἡ κληρονομία τοῦ μπάρμπα Ζερῶμ.

Ἀπὸ τίς ἐφημερίδες ἔμαθε ὅλες τὶς τραγικὲς λεπτομέρειες τῶν τελευταίων στιγμῶν τοῦ ἀνυχτοῦ Κερολάν.

Εἶχεν ἐκπνεύσει στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μητέρας του, μὰ δὲν μπόρεσε νὰ πῇ λέξι, κι' ἔτσι ἡ ἀφορμὴ τῆς αὐτοκτονίας του εἶχε παραμείνει μυστήριον γιὰ ὅλους.

Γιὰ ὅλους ἐκτὸς γιὰ τὴν Λύδια, ποὺ ἤξευρε πῶς αὐτὴ ἦταν ἡ ὑπαίτιος.

Τὴν ἐπομένῃ τῆς αὐτοκτονίας ἐπῆρε τὴν κόμησαν Ἀλμείδα καὶ ἔφυγαν γιὰ τὸ Ροσεμόρ καὶ σὲ λίγες μέρες ὅλα εἶχαν ξεχασθῇ. Ἡ μαρκησία εἶχε ἀναλάβει τὴν πρώτη της ἡρεμία οἷον νὰ μὴν εἶχε συμβῇ τίποτε.

Ἐνα βροχερὸ ἀπόγευμα τῆς ἀνήγγειλαν τὸν θάνατον τοῦ μπάρμπα Ζερῶμ. Συνήθως τοὺς θανάτους τοὺς ἀνήγγελλε ὁ κανδηλανάπτης τῆς ἐκκλησίας, ὁ ὁποῖος καὶ τὴν παρεκάλεσε νὰ τιμήσῃ μὲ τὴν παρουσία της τὴν κηδεία.

— Μπα, πέθανε ὁ καῦμένος ὁ μπάρμπα Ζερῶμ; εἶπεν ἡ Λύδια λίγο συγκινημένη, ἀλλὰ ἔξαφνα θυμήθηκε τὴν ἀποστολὴν ποὺ εἶχε καὶ ῥώτησε :

— Καὶ ποὺς τὸν κληρονομεῖ; Θὰ εἶχε τίποτα οἰκονομίες.

— Δὲν ξέρει κανεὶς ἀκόμη, κυρία μαρκησία, ἀπήντησεν ὁ κανδηλανάπτης. Ἀλλὰ ἀκούστηκε πῶς ἔχει ἀποκληρώσει τὸν ἀνεψιὸν του καὶ τ' ἀφήνει ὅλα στὸν Πιούφλ, ποὺ ἦταν κοντὰ του ὡς τὶς τελευταῖες του στιγμές.

— Τὸν Πιούφλ! ἔκαμε ἡ μαρκησία καὶ τὰ μάτια της ἔλαμψαν, ἔπειτα ἐπρόσθεσε : Εὐχαριστῶ ποὺ μὲ εἰδοποιήσατε, αὐρῶ θὰ ἔλθω.

Πράγματι τὴν ἐπομένη ἡ μαρκησία ντὲ Σανταρεῖμ ἐπῆρε τὴν κόμησαν Ἀλμῦδα καὶ μὲ τὸ ἀμάξι διευθύνθηκαν στὸ σπιτάκι τοῦ μπάρμπα Ζερώμ. Τὸ φέρετρο ἦταν τοποθετημένο στὸ κεντρικὸ δωμάτιο καὶ ἦταν σκεπασμένο μ' ἓνα μαῦρο ὕφασμα.

Ἡ μαρκησία ἐμπῆκε μέσα, ἐρρίντισε μὲ λίγο ἁγίασμὸ τὸ μαῦρο ὕφασμα, κι' ἔπειτα στάθηκε κοντὰ στὴ θεία της κι' ἐπερίμενε τὴν ἐκκίνηση τῆς νεκρικής πομπῆς, ἐνῶ ὅλοι οἱ χωρικοὶ ὑποκλίνονταν πρὸς τὴν ἔβλεπαν.

Κοντὰ στὸ φέρετρο στεκόταν ἕνας νέος μὲ μαῦρο κομφότατο κοστοῦμι. Ἡ Λύδια τὸν ἐκύτταξε προσεκτικὰ κι' ἐμάντευσε ἀμέσως, ὅτι αὐτὸς θὰ ἦταν ὁ Πιούφλ, γιὰ τὸν ὁποῖο τῆς εἶχαν μιλήσει.

Μόλις ἐτελείωσε ἡ κηδεία, ἡ μαρκησία καὶ ἡ κόμησσα ἐπέρασαν ἀπὸ κάποια φτωχικά σπιτάκια, νὰ κάμουν λίγη ἐλεημοσύνη, καὶ καθὼς ἐπέρνοῦσαν ἀπὸ τὸ σπιτάκι τοῦ μπάρμπα Ζερώμ ἄκουσαν φωνὲς μέσα. Στάθηκαν νὰ ἴδουν τι συμβαίνει κι' εὐρέθηκαν ἀπέναντι στὸν εἰρηνοδίκη, ὁ ὁποῖος ὑποκλίθηκε μόλις εἶδε τὶς δυὸ κυρίες καὶ εἶπε:

— Αὐτὰ γίνονται πάντα δυστυχῶς. Οἱ συγγενεῖς τοῦ γέρου φωνάζουν γιὰ τὸν ἀποκλήρωσε, κι' ἄφησε κληρονόμο του ἓναν φίλο του ὀνόματι Πιούφλ.

— Τὸν Πιούφλ; ἐφώναξε ἡ μαρκησία.

— Ναί, ἀπήντησεν ὁ εἰρηνοδίκης, δὲν μοῦ φαίνεται παράξενο, γιὰ τὴ τελευταίως οἱ δυὸ αὐτοὶ ἐσχετίζοντο πολὺ.

— Ὡστε εἶναι ἔξυπνος αὐτὸς ὁ Πιούφλ; παρετήρησε ἡ μαρκησία.

— Ἀ! Ὅσο γι' αὐτό, κυρία μαρκησία, ναί, πάρα πολὺ.

— Εἶναι αὐτὸς πρὸς στέκεται καὶ κάτω, δὲν εἶν' ἔτσι;

— Μάλιστα, κυρία μαρκησία.

— Μοῦ κάνετε τὴ χάρι νὰ τὸν φωνάξετε; Ἐχω κάτι χαρτιὰ τοῦ μπάρμπα Ζερώμ πρὸς τὸν ἐνδιαφέρουν ἴσως...

Ὁ εἰρηνοδίκης ἔσπευσε ἀμέσως νὰ ἐκτελέσῃ τὴν παραγγελία τῆς μαρκησίας, κι' ἐφώναξε τὸν Πιούφλ πρὸς ἐφάνηκε πολὺ ἐκπληκτος γι' αὐτὴ τὴν τιμὴ. Ἡ Λύδια εἶχε ἀνεβῆ ἤδη στ' ἀμάξι της ὅταν ἐφθασε ὁ Πιούφλ καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἀκουσα πολλὰ γιὰ σᾶς, κ. Πιούφλ, καὶ καθὼς ἔμαθα ὅτι εἴσθε ὁ κληρονόμος τοῦ μπάρμπα Ζερώμ, ἤθελα νὰ σᾶς πῶ ὅτι ἔχω κάτι χαρτιὰ τοῦ μακαρίτου πρὸς πιθανὸν νὰ σᾶς ἐνδιαφέρουν. Ἐρχεσθε αὐριο τὸ πρῶτὸν πύργο;

Τὸν ἐκύτταξε μὲ τόσο περίεργο βλέμμα πρὸς ὁ Πιούφλ τὰ ἔχασε καὶ μπόρεσε μόνον νὰ ψιθυρίσῃ: Στάς διαταγὰς σας κυρία μαρκησία.

Τὸ ἄλλο πρῶτὸ Πιούφλ ξεκίνησε γιὰ τὸ Ροσεμόρ, ἀλλὰ ὅταν ἐφθασε στὸ πύργο θυμῆθηκε πὺς εἶχε ξανάρθει σ' αὐτὸ τὸ σπιτί...

Μὰ ναί, δὲν εἶχε φέρει ἓνα γράμμα ἐδῶ καὶ δέκα πέντε χρόνια; Ἐνα γράμμα γιὰ τὴν κόμησσα ἀπὸ τὸν Ζερόρ ντὲ Σενοζάν;

Ὁ ὑπηρέτης πρὸς ἤλθε νὰ τοῦ ἀνοίξῃ διέκοψε τοὺς συλλογισμοὺς του.

— Εἴσθε ὁ κ. Πιούφλ;

— Μάλιστα.

— Ἀκολουθήστε με σᾶς παρακαλῶ.

Ἡ μαρκησία τὸν ἐδέχθηκε στὸ σαλονάκι της καὶ ἀφοῦ τοῦ ἔκαμε νόημα νὰ καθήσῃ τὸν ἐρώτησε χωρὶς ἄλλο προοίμιον:

- Σεῖς ἐκληρονομήσατε τὸν μπάριμπα Ζερῶμ;
- Μάλιστα, κυρία μαρκησία, σύμφωνα μὲ τὴ διαθήκη του.
- Ἄ! ναί; καὶ ἡ Λύδια τὸν ἐκύτταξε μὲ μεγάλη εἰρωνεία.
- Καὶ βέβαια, κυρία μαρκησία. Ἀμφιβάλλετε;
- Καὶ πολὺ μάλιστα.
- Ἀλλὰ... αὐτὸ ποὺ λέτε, κυρία μαρκησία, εἶναι τρομερό.

Ὁ Πιούφλ εἶχε γίνει κατάχλωμος.

— Μήπως ἔχω ἄδικο; ἐρώτησε ἡ Λύδια μὲ μεγάλη ἀταραξία.

— Μὰ τί θέλετε νὰ πῆτε;

— Θέλω νὰ πῶ ὅτι ἡ διαθήκη ποὺ ἔχετε εἶναι πλαστή.

— Ξέρετε, κυρία μαρκησία, ὅτι γιὰ νὰ ἐνοχοποιήτε ἕναν ἄνθρωπο χρειάζονται ἀποδείξεις;

— Καὶ ποῖος σᾶς εἶπε ὅτι δὲν τὶς ἔχω;

— Κυρία... μουρμούρισεν ὁ Πιούφλ καὶ ἡ φωνή του ἐκόπηκε.

— Ἀπαντήστε μοι σ' αὐτὸ ποὺ θὰ σᾶς ρωτήσω, εἶπεν ἡ μαρκησία, ἡ διαθήκη τοῦ μπάριμπα Ζερῶμ ποὺ σᾶς ἀφήνει κληρονόμον εἶναι αὐτογράφος;

— Μάλιστα, κυρία μαρκησία, γραμμένη ἀπὸ τὰ ἴδια του τὰ χέρια. Δὲν χωρεῖ ἡ παραμικρὴ ἀμφιβολία.

— Ἄν εἶναι γραμμένη ἀπὸ τὸν ἴδιον βέβαια.

— Τί θέλετε νὰ πῆτε δὲν καταλαβαίνω...

— Κι' ὅμως εἶναι πολὺ ἀπλό. Θέλω νὰ πῶ ὅτι ἡ πραγματικὴ διαθήκη τοῦ μπάριμπα Ζερῶμ δὲν ἦταν αὐτογράφος, ἀλλὰ τὴν γράψατε σεῖς καθ' ὑπαγόρευσιν του καὶ ὑπέγραψε μόνον αὐτός.

Ὁ Πιούφλ δὲν εὗρισκε λόγια ν' ἀπαντήσῃ, ἐνῶ ἀπὸ χλωμὸς εἶχε γίνει πελιδνός.

— Στὴν πραγματικὴ ποὺ ἐγράψατε καθ' ὑπαγόρευσιν τοῦ μπάριμπα Ζερῶμ ἄφηγε ὅλη του τὴν περιουσία στὸν ἀνεψιό του καὶ σὲ σᾶς μόνο ἕνα μικρὸ ποσὸν γιὰ τὶς περιποιήσεις σας.

— Ἀπατάσθε, κυρία μαρκησία, ἀπήντησεν ὁ Πιούφλ, ὁ ὁποῖος ἄρχισε νὰ καταλαβαίνει ὅτι ἂν δὲν ἔδειχνε ἀναίδεια ἦταν χαμένος.

— Δὲν ἀπατῶμαι διόλου καὶ εἶναι περὶ τὸ ν' ἀρνήσθε, γιατί ἔχω ἀποδείξεις.

— Ἀποδείξεις; ἐψιθύρισεν ὁ Πιούφλ προσπαθῶντας νὰ βρῇ καμμιά δικαιολογία.

— Ἡ προᾶξ σας ξεύρετε καλὰ, ἐτόνισεν ἡ μαρκησία, ὅτι λέγεται πλαστογραφία καὶ τιμωρεῖται μὲ κάτεργα.

— Σᾶς ἐπαναλαμβάνω, κυρία μαρκησία, ὅτι εἰμαι ἀνίκανος...

— Μὲ κάτεργα! Τὸ ξέρετε καλύτερον ἀπὸ μένα κ. Πιούφλ.

— Τὸ ξέρω φυσικά, εἶπεν ὁ Πιούφλ, προσποιούμενος τὸν ἀτάραχον, ἀλλὰ κατὰ βάθος εἶχε χάσει ὅλην του τὴν ψυχραιμία. Ὅλα αὐτὰ ἦσαν τόσο ἀπροσδόκητα.

— Λοιπὸν σᾶς περιμένουν τὰ κάτεργα, κύριε, ἐπανέλαθεν ἡ μαρκησία με φωνὴ αὐστηρή.

— Δώστε ἀπόδειξι τῶν ὧσων λέτε... ἐφιθύρισε ὁ Πιούφλ.

— Ἀπόδειξι σᾶς εἶπα ὅτι ἔχω. Ὁ μπάρμπα Ζερῶμ πού ἦταν προστατευόμενος τῆς οἰκογενείας μου ἄφησε σέ μένα ἀντίγραφο τῆς διαθήκης του με τὴν παράκλησι νὰ κάνω χρῆσιν ἂν σεῖς σφετεριζόσαστε τὴν ἐμπιστοσύνη πού σᾶς εἶχε δέξει. Τὸ ἀντίγραφο αὐτὸ τὸ ἔχω καὶ θὰ τὸ δεῖξω στὸν Πρόεδρο...

Ἐσηκώθηκε, ἀνοιξε ἓνα μικρὸ γραφεῖο, ἔβγαλε ἓνα χαρτί καὶ τοῦ τὸ ἔδειξε. Ὁ Πιούφλ ἔκαμε μιὰ ἀπότομη χειρονομία καὶ ἡ Λύδια πού ἐνόμιζε ὅτι θὰ ὠρμούσε νὰ τῆς ἀρπάξη τὸ ἐνοχοποιητικὸ χαρτί ὠπισθοχώρησε καὶ ἄγγιξε τὸ κουδούνι.

— Ἐνα βῆμα ἂν κάνετε, τοῦ εἶπε, κτυπῶ καὶ σᾶς συλλαμβάνουν ἀμέσως. Θάνατι χειρότερο γιὰ σᾶς.

Ὁ Πιούφλ ὅμως εἶχε ἀναλάβει τὴν ψυχραιμίαν του καὶ ἔχαμογέλασε.

— Ἀπατάσθε, κυρία μαρκησία, εἶπε, δὲν εἶχα καμμιά κακὴ πρόθεσι. Ὅσον ἀφορᾷ τῇ διαθήκῃ, ὁμολογῶ τὴν πρᾶξί μου, ἀλλὰ πρέπει νὰ ὁμολογήσετε καὶ σεῖς ὅτι καὶ ἐξυπνότερος ἢ πρὸ μέθῃ τὴν πάλθαινε. Πού νὰ φαντασθῶ πῶς ὁ μπάρμπα Ζερῶμ πού μοῦδειχνε τόση φιλία θὰ μπορούσε νὰ με ὑποπτεύεται καὶ νᾶφηνε ἀντίγραφο τῆς διαθήκης του σέ τρίτον. Αὐτὸ ἄλλως τε δὲν θὰ ὠφελήσῃ σέ τίποτε τοὺς συγγενεῖς του.

— Καὶ γιατί; Πῶς αὐτό;

— Γιατὶ μοῦ ἤλθε μιὰ ἰδέα, κυρία μαρκησία.

— Ἀς τὴν ἀκούσωμε.

— Μὰ δὲν ξέρω ἂν πρέπει νὰ πάρω τὸ θάρρος...

— Μιλήστε.

— Ἐσκέφθηκα, κυρία μαρκησία, ὅτι γιὰ νὰ με φωνάζετε ἔδῳ πρὶν με καταγγείλετε, θὰ πῇ ὅτι με λυπηθήκατε λίγο. Ἐλυπηθήκατε ἓνα δυστυχισμένο με ὅλο τὸ ἀποτρόπαιο ἔγκλημά του καὶ θὰ θελήσετε ἴσως νὰ με συγχωρήσετε γιὰ νὰ σᾶς ἀφρωσιωθῶ σέ ὅλη μου τὴ ζωὴ καὶ νὰ εἶμαι πρόθυμος γιὰ ὅ,τιδήποτε θελήσετε...

Ἐπρόφερε αὐτὰ τὰ λόγια με ἐπίσημον τόνον φωνῆς καὶ συγχρόνως με μεγάλῃ μετριοφροσύνῃ καὶ σεβασμῷ. Ἡ Λύδια σκέφθηκα λίγο καὶ εἶπε:

— Ἴσως δὲν ἔχετε ἄδικο... θὰ μπορούσαμε νὰ συνεννοηθοῦμε. Γιὰ νὰ γίνῃ ὅμως αὐτό, θὰ γράψετε τώρα ἀμέσως ἓνα γράμμα σ' ἐμὲ πού θὰ ὑποτίθεται ὅτι μεταμελεῖσθε καὶ ὁμολογεῖτε τὴν πρᾶξί σας.

— Ὅπως θέλετε! Ἄν μοῦ δώσ-τε ὅ,τι χρειάζεται τὸ γράφω ἀμέσως.

Ὁ Πιούφλ ἦταν ἐνθουσιασμένος πού τόσο φθηνὰ ἐγλύτωνε. Δὲν τὸν ἔμελλε νὰ γράψῃ αὐτὸ τὸ γράμμα πού τὸν ἐνοχοποιούσε, ἀφοῦ δὲν εἶχε σκοπὸ νὰ δυσαρρεστήσῃ ποτὲ τὴν εὐεργέtriά του.

Ἐγραψε λοιπὸν τὸ γράμμα, τὸ υπέγραψε καὶ τὸ ἔδωσε στὴ Λύδια νὰ τὸ διαβάσῃ, ὕστερα τὸ ἔκλεισε καὶ τὸ παρέδωκεν ἐκ νέου.

Ἡ μαρκησία ἐκλείδωσε τὸ γράμμα στὸ γραφειάκι της, ἐνῶ ὁ Πιούφλ εἶπε κἀνόντας μιὰ βαθεῖα ὑπόκλισι:

— Τώρα, κυρία μαρκησία, εἶμαι δοῦλός σας, σκλάβος σας ἀφρωσιωμένος ψυχῇ τε καὶ σώματι.

—Πρῶτα ἀπ' ὅλα θέλω νὰ μάθω ἂν τώρα πού ἐγίνατε πλούσιος θὰ μείνετε ἐδῶ.

—Ὅχι, κυρία μαρκησία, σκοπεύω νὰ ἐγκατασταθῶ στὸ Παρίσι καὶ ν' ἀνοίξω ἐκεῖ γραφεῖο.

—Καλὰ λοιπόν, θὰ μὲ ἐπισκεφθῇτε στὸ Παρίσι καὶ θὰ μοῦ φέρετε τὴν διευθύνει τοῦ γραφείου σας.

Ἐσηκώθηκε, ἔβγαλε ἀπὸ τὸ γραφεῖο τῆς ἓνα χιλιάρικο καὶ τοῦ τὸ ἔδωσε.

—Πάρτε, τοῦ εἶπε, γιὰ τὶς πρῶτές σας ἀνάγκες.

Ἡ συμφωνία εἶχε κλείσει!

Ἡ Λύδια πλήττει.

Ἡ Λύδια ἐπῆγε γιὰ λίγους μῆνες στὴ Λισσαβῶνα καλεσμένη ἀπὸ τὴ Λιάνα, ὅστερα ξαναγύρισε στὸ Παρίσι καὶ ὅλη ἡ ἀριστοκρατία τῆς γαλλικῆς πρωτευούσης ἔσπευσε νὰ τὴν δεχθῇ σὰν χαϊδεμένο παιδί, ἐνῶ ὁ ἄνδρας τῆς ὅλο καὶ τὴν ἐρωτεύονταν πιὸ τρελλά.

Τὴν ἐθεωροῦσε μιὰ πιστὴ σύζυγο καὶ δὲν τῆς ἀρνιῶταν ποτὲ τὸ παραμικρό, κι' ὅμως ἡ Λύδια ἐπλήττει φοβερὰ, δὲν ἦταν ποτὲ εὐχαριστημένη κι' ἐπερίμενε πῶς καὶ πῶς τὴν ἀναχώρησί του γιὰ τὸ συνηθισμένο του ταξίδι τῶν Ἰνδιῶν.

Τότε ἄρχιζε τὰ τρελλά της γλέντια, ἀλλὰ ἤξευρε τόσο καλὰ νὰ κρύβεται, ὥστε οὔτε ἡ θεία της ἡ Ἰσαβέλλα δὲν μποροῦσε νὰ τὴν ὑποπτευθῇ.

Ὅσο γιὰ τὴν αὐτοκτονία τοῦ Κερολάν κανεὶς δὲν ἔμαθε τὴν πραγματικὴ ἀφορμή, γιὰτὶ εἶχε φροντίσει νὰ διαδώσῃ πῶς ἦταν ἐρωτευμένος μαζί της καὶ τὸν εἶχε ἀποκρούσει.

Γιὰ νὰ διασκεδάσῃ τὴν πλήξιν τῆς ἀγόρασε ἓνα γιῶτ κι' ἐπῆγε μὲ τὶς φίλες της στὴ Νορβηγία, ἀγόρασε ἄλογα, σκυλιὰ κι' ἐκάλεσε ὅλους τοὺς φίλους της στὸ κυνήγι. Μὰ γρήγορα τὸ ἐβαρέθηκε κι' αὐτὸ κι' ἔφυγε γιὰ τὸ Μόντε Κάρολο. Ἐκεῖ ἔπαιξε, ἔχασε εἴκοσι χιλιάδες φράγκα κι' ἐγύρισε στὸ Παρίσι. Ἐκεῖ γιὰ νὰ διασκεδάσῃ τὴν πλήξιν τῆς ξανάπαιξε στὸ χρηματιστήριον, ἔχασε μισὸ ἑκατομύριον καὶ τότε ἄρχισε τὰ δάνεια μὲ τοὺς τοκογλύφους καὶ μὲ ὅλη τὴν πολὺτιμη βοήθειαν τοῦ Πιούφλ. Ὅλ' αὐτὰ εἶχαν ἀρχίσῃ νὰ τὴν στενοχωροῦν πολὺ. Ἐνα πρῶτ' πού ἦταν μελαγχολικὴ καὶ δύσθυμη γιὰτὶ ὁ ἄνδρας τῆς εὐρίσκετο στὴ Λισσαβῶνα καὶ τὴν προσκαλοῦσε νὰ πάη κι' αὐτὴ, τῆς ἀνήγγειλαν μίαν ἐπίσκεψιν πού τὴν ἔκαμε πολὺ ν' ἀνησυχῇ:

Τὸν Ροβέρτον ντὲ Μάλτρουά, τὸν φίλον τοῦ Κερολάν.

—Τὶ νὰ με' θέλῃ; ἐσκέφθηκε, καὶ εἶπε νὰ τὸν βάλουν στὸ σαλονάκι.

Γιὰτὶ ἐμφανίζοταν μπροστά της αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος; Γιὰτὶ ἐρχόταν νὰ τῆς θυμίσῃ τὸν Ὑβῶν; Ἐκ μέρους τῆς μητέρας του ἴσως; Τὶ νὰ ἤθελε; Αὐτὸς δὲν εἶχε ξαναφινῇ στὶς δεξιώσεις της μετὰ ἀπὸ τὴν αὐτοκτονία τοῦ φίλου του. Γιὰτὶ τώρα ἀποφάσιζε νὰ τὴν ξαναῖδῃ;

Ἡ μαρκησία ἦταν ἀρκετὰ ἐξυπνη, ὥστε νὰ προαισθανθῇ κάποιον κίνδυνον, γι' αὐτὸ προσπάθησε νὰ γίνῃ ὅσο τὸ δυνατόν πιὸ ὥραία. Ἐφόρσε

ἓνα ὠραιότατο βελούδινο φόρεμα, ἐδιόρθωσε τὸ πρόσωπό της καὶ εὐχαρίστημένη ἀπὸ τὸν ἑαυτό της κατέβηκε.

Ὁ Ροβέρτος ντὲ Μάλτρουὰ ἦταν ὡς 35 ἐτῶν νέος, ψηλός, μὲ σῶμα καλοφτιαγμένο, πρόσωπο εὐχάριστο, πλούσιος καὶ εὐτυχής μὲ τὴν γυναῖκά του ποὺ ἦταν μιὰ ἐξαδέλφη του τὴν ὁποίαν ἐλάτρευε. Ἦταν ἓνα χαριτωμένο ζευγάρι καὶ ὅλοι στὸ Παρίσι τοὺς ἐκαμάρωναν.

Ἡ Λύδια σήκωσε τὴν βαρεῖα πορτιέρα καὶ ἐμφανίσθηκε, ἀφοῦ δὲ ἐχαιρέτησε μὲ λίγη ψυχρότητα, παρεκάλεσε τὸν ἐπισκέπτη της νὰ καθήσῃ.

— Εἶναι καιρὸς ποὺ δὲν σᾶς ξαναεῖδα κύριε κόμη, οὔτε τὴν κυρία σας, τοῦ εἶπε, ὥστε ἀναγκάζομαι νὰ σᾶς ρωτήσω σὲ τί ὀφείλω τὴν ἐπισκεψί σας.

— Δυστυχῶς, κυρία μου, εἰμαι ἐπιφορτισμένος μὲ μιὰ πολὺ θλιβερὴ ἀποστολὴ καὶ θὰ σᾶ; ζητήσω συγγνώμην γιὰ τὶς λυπηρὲς ἀναμνήσεις ποὺ θὰ σᾶς φέρω.

— Ἐξηγηθῆτε κύριε, δὲν σᾶς ἔννοῶ...

— Πρόκειται κυρία μαρκησία γιὰ ἓνα φίλο μου, ποὺ πέθανε, γιὰ τὸν ὕβων ντὲ Κερολάν.

— Γιὰ τὸν ὕβων ντὲ Κερολάν; εἶπεν ἡ Λύδια κυττάζοντας τὸν Ροβέρτο. "Α! ναι τὸν εἶχα γνωρίσει κι' ἔμαθα ὅτι πέθανε πολὺ τραγικά... Αὐτοκτόνησε νομίζω. Ἐλυπήθηκα πολὺ, μὰ δὲν καταλαβαίνω τί σχέσι ἔχει αὐτὸ μὲ τὴν ἐπισκεψί σας...

— Πρέπει νὰ σᾶς πῶ, κυρία μου, ὅτι ἡμουν ἐπιστήθιος φίλος τοῦ ὕβων καὶ δὲν εἶχε μυστικά ἀπὸ μέ. Ἐπιτρέψατέ μου λοιπὸν νὰ σᾶς πῶ ὅτι ἤξερα τὸ αἶσθημά του γιὰ σᾶς, καὶ ξέρω ἐπίσης ὅτι εἶχε ἔλθει στὸ Ροσεμόρ.

Ἡ Λύδια ἐταράχθηκε ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀπότομη ἐπίθεσι, ἀλλὰ δὲν ἦταν ἀπ' αὐτὲς ποὺ τὰ ἔχαναν εὐκόλα.

— Ὅση φιλία κι' ἂν σᾶς συνέδεε μὲ τὸν φίλο σας, εἶπε, δὲν πιστεύω νὰ ἀνέφερε ἐκεῖνος καὶ ἀνακρίβεις.

Ὁ Μάλτρουὰ ἔκαμε κάποια χειρονομία καὶ ἡ Λύδια τὸν ἐπρόλαβε.

— Φαίνεσθε νὰ ἀμφιβάλλετε. Μήπως ὁ Κερολάν εἶχε φαντασθῇ;.. Θὰ μοῦ φαίνονταν πολὺ παραῤῥενο. Δὲν μπορῶ βέβαια ν' ἀρνηθῶ πὼς ἔτρεφε αἶσθημα γιὰ μέ, ἀλλὰ δὲν μπορούσα καὶ νὰ τὸ ἐμποδίσω. Ἔστω καὶ γιὰ νὰ προλάβω τὴν αὐτοκτονία του δὲν μπορούσα νὰ παραβῶ τὰ συζυγικά μου καθήκοντα...

Ὁ Μάλτρουὰ τὴν ἐκύτταξε χωρὶς νὰ πῇ λέξι καὶ ἡ Λύδια ἐσυνέχισε:

— Ὁμολογῶ ὅτι μ' ἐλύπησε ὁ θάνατός του, ἀλλὰ σᾶς ἔρωτώ, κύριε, σᾶς ποὺ εἶσθε παντρεμένος, μπορούσα ν' ἀπατήσω τὸν ἄνδρα μου γιὰ ἓνα ρωμαντικὸ νέο;

Ὁ Ροβέρτος σκεπτόταν πὼς ἦταν πολὺ ἀναιδής αὐτὴ ἡ γυναῖκα, μὰ ὁπωσδήποτε δὲν ἔπρεπε νὰ λησμονήσῃ πὼς βρισκόταν στὸ σπίτι της καὶ δὲν μπορούσε νὰ τῆς πετάξῃ κατὰμουτρα τὴν ἀγανάκτησί του. Γι' αὐτὸ ἐπροσπάθησε νὰ συγκρατηθῇ.

— Συγγνώμην, κυρία, ἀλλὰ ἀπὸ τὰ τελευταῖα λόγια ποὺ ἐπρόφθασε καὶ εἶπε ὁ φίλος μου, φαίνεται πὼς δὲν ἦταν ἡ ἀδιαφορία σας ποὺ τὸν σκότωσε, ἀλλὰ ὁ ἔρωτας σας!

— Διάνη, παιδί μου, τήν εὐχή μου νᾶχης. ψιθύρισε ἡ ἐτοιμοθάνατη.

— Ὁ ἔρως μου; φώναξε ἡ Λύδια. Ὁ Κερόλιν σὰς εἶπε πὼς ἦταν ἐρωμένος μου;

— Ἐνας τζέντλεμαν δὲν λέει ποτὲ μερικὰ πράγματα κυρία μαρκησία, ὅσο ἀληθινὰ κι' ἂν εἶναι, μὰ ἡ ἀπόδειξις...

— Ἡ ἀπόδειξις, διέκοψεν ἡ μαρκησία ἐνῶ τὰ μάτια της ἐπέταζιν φλόγες. Ποῦ εἶναι ἡ ἀπόδειξις; Ἔχετε κανένα γράμμα, ξέρετε ἔστω καὶ μιὰ λέξι πού ν' ἀποδεικνύη ὅτι εἶχα σχέσεις μὲ τὸν φίλον σας; Ἡ κρίνεται ἴσως ἀπὸ τὴν κακογλωσσίαν τοῦ κόσμου, πού εἶναι μιὰ τρομερὴ πλῆγη. ὦ! οἶς ἐξορκίζω κ. ντὲ Μάλτρουά μὴ δίδετε πίστι σὲ συκοφαντίας. Θέλω τὴ φιλίαν σας καὶ λυποῦμαι πού τὴν ἔχασα.

Ὅταν πρωτοεἶδε τὸν Μάλτρουά, εἶχε σκεφθῇ νὰ καταλάβῃ ἀπὸ τὴν ὁμιλίαν του ἂν ἤξευρε τίποτε θετικὸν γιὰ τὰς σχέσεις της μὲ τὸν Ὑβὼν καὶ τώρα πού εἶχε βεβαιωθῇ πὼς δὲν εἶχε καμμιά ἀπόδειξις εἶχε σκεφθῇ καὶ ἄλλο:

Νὰ τὸν ἔκανε νὰ τὴν ἐρωτευθῇ. Τὶ θρίαμβος! Τὸν φίλον τοῦ Κερόλιν! Τὸν ἐκδικητὴ τοῦ νεκροῦ. ὦ, δὲν θάταν πολὺ δύσκολο. Ἦξευρε τόσο νὰ σαγηνεύῃ!

— Δὲν εἶναι δικαίωμα μου νὰ σὰς κρίνω, εἶπεν ὁ Μάλτρουά, μὰ ἤλθα ἐπιφορτισμένος ἀπὸ τὴ μητέρα τοῦ φίλου μου νὰ σὰς ζητήσω νὰ ἐπιστρέψετε ὅσα γράμματα ἔχετε δικὰ του. Ἄν θέλετε φυσικά.

— Καὶ γιατί ὄχι; Θὰ σὰς τὰ φέρω ἀμέσως καὶ θὰ ἰδῇτε καὶ σεῖς ὅτι εἶναι κατὰ γράμματα φλογερὰ, τρελλὰ, γεμῆτα ὄνειρα, αἰσθημα. Θὰ καταλάβετε ὅτι ἂν ὁ δυστυχισμένος ὁ φίλος σας μ' ἀγάπησε, δὲν ἔκανα τίποτε γιὰ νὰ τὸν ἐνθαρρύνω σ' αὐτὸ τὸ πάθος του.

Ὁ ἥσυχος τόνος τῆς φωνῆς της; ἔπεισε τὸν Ροβέρτο. Ἰσως καὶ νὰ ἔλεγε τὴν ἀλήθειαν αὐτὴ ἡ γυναῖκα... Ἰσως ὁ φίλος του νὰ εἶχε μεγάλη φαντασία... Κάποτε, ὅταν ἀγαπᾷ κανεὶς, μεγαλοποιεῖ τὰ πάντα.

Καὶ χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ ὁ Μάλτρουά ἄρχισε νὰ συμπεῖθῃ τῇ γυναίκα αὐτῇ πού ὁ κόσμος ἀδικοῦσε.

Ἡ Λύδια ἐσηκώθηκε τότε, βγήκε ἀπὸ τὸ σαλονάκι καὶ σὲ λίγο ξαναγύρισε μὲ μιὰ κασετίνα ξύλινη.

— Νὰ τὰ γράμματα, εἶπε. Μὰ πρὶν σὰς τὰ δώσω, θὰ ἤθελα νὰ τὰ ξαναδιαβάσω γιὰ νὰ πεισθῶ πὼς δὲν ἐνεθάρρυνα ποτὲ τὸν φίλον σας. Ἐλάτε νὰ τὰ διαβάσωμε μαζί, ἂν θέλετε.

Τὸν ἔκαλεσε νὰ καθήσῃ κοντὰ της στὸν καναπὲ καὶ ἄνοιξε τὸ πρῶτον γράμμα... Ἐδιάβασε συγκινημένη, ὁ Ροβέρτος ἐδιάβαζε κι' αὐτὸς κοντὰ της καὶ ὅλος του ὁ θυμὸς διελύετο σὺν διὰ μαγείας.

— ὦ βέβαια! σκεπτόταν, ἡ γυναῖκα αὐτῇ εἶχε δίκην. Οὔτε μιὰ γραμμὴ οὔτε μιὰ λέξι δὲν τὴν ἐνοχοποιοῦσε.

Ἡ Λύδια ἐγύριζε πότε-πότε πρὸς τὸ μέρος του καὶ τὰ ἐκφραστικά της μάτια τὸν ἐκύτταζαν ἐρωτηματικά, ἐνῶ ὁ Ροβέρτος, χλωμὸς καὶ μὲ τὰ χεῖλη ξηρὰ ἐσώπαινε. Τὸ μεθυστικὸν ἄρωμα αὐτῆς τῆς γυναίκας τὸν ἐξάλιζε κι' ἔπειτα ὁ ὧμός της ἦταν τόσο κοντὰ στὸν δικό του.

«... ὦ! Ν' ἀγαπηθῇ κανεὶς ἀπὸ σὰς... Λύδια—ἐδιάβαζε ἡ μαρκη-

σά—γιὰ μιὰ μέρα, γιὰ μιὰ ὥρα... Τὸ ὄνειρο, τι εὐτυχία. Θα τὴν ἐπλήρωνα μὲ τὴ ζωὴ μου...»

—Εἶχε δικηο ὁ Ὑβὼν, σκεπτόταν ὁ Ροβέρτος, καὶ ἡ Λύδια ποὺ ἐμάν-
τεψε τὴ σκέψι του τὸν ἐκύταξε κι' ἐχαμυγέλασε.

—Τι παιδί ποὺ ἦταν! εἶπε. Δὲν ἐπίστεψα ποτὲ αὐτὲς τὶς τρέλλες...
Πῶς μπορούσα;

—Ἄλλες γυναῖκες ὅμως θὰ τὶς πίστευαν, διέκοψε ὁ Μालτρουά.

—Μὰ δὲν τὸν ἀγαποῦσα, δὲν μπορούσα νὰ τὸν ἀγαπήσω. Ὅλα αὐτὰ δὲν ἀπειθονόνταν σὲ μένα. Ἀλλ' ἐπὶ τὸ ἰδανικὸ ποὺ εἶχε πλάσει μὲ τὴ φαντασία του. Κι' ἐγὼ ἂν ποτε ἀγαποῦσα θάθελα αὐτὸν ποὺ θ' ἀγαποῦσα νὰ ζῇ μονάχα γιὰ μένα. Νὰ μ' ἀγαπῇ μ' ὅλα μου τὰ ἐλαττώματα, μ' ὅλες μου τὶς ἀτέλειες καὶ εἰς ἀντάλλαγμα θὰ τοῦ τᾶδινα ὅλα... ὅλα... Μὰ τί καίτοι καὶ σὰς λέω τώρα;

Ἐσώπασε λαχανιασμένη, ἐνῶ ὁ Μालτρουά ἦταν πελιδνός. Ἀλλὰ σὰ νὰ αἰσθάνθηκε τὸ βάραθρο ποὺ ἄνοιγε στὰ πόδια του σηκώθηκε.

—Καθὼς λέτε, κυρία μαρκησία, εἶπε, τὰ γράμματα αὐτὰ δὲν σὰς ἐνοχοποιοῦν διόλου. Δείχνουν τὸ μεγάλο αἰσθημα τοῦ φίλου μου, μὰ δείχνουν καὶ πῶς δὲν ἐκάματε τίποτα γιὰ νὰ τὸν ἐνθαρρύνετε. Ὁ κόσμος σὰς ἀδικεῖ, μὰ ὅταν διυβίση ἡ μητέρα του αὐτὰ γράμματα θὰ παύσῃ νὰ σὰς ἐνοχοποιῇ. Εἶναι βέβαιος.

Ἡ Λύδια ἐξακολουθοῦσε νὰ κρατῇ τὰ γράμματα κι' ἔπειτα ἀπὸ λίγη ὥρα εἶπε :

—Θὰ σὰς τὰ δώσω εὐχαρίστως, μόνο θὰ ἤθελα νὰ τὰ ξαναδιαβάσω μιὰ φορὰ ἀκόμη. Θέλετε νὰ μοῦ τὰ ἀφήσετε ὥς αὔριο;

—Ὅπως θέλετε, κυρία μαρκησία, τότε ἂν μοῦ τὸ ἐπιτρέπετε θὰ ξανα-
έλθω αὔριο.

Ὑποκλίθηκε μὲ μεγάλο σεβασμὸ χωρὶς νὰ τολμᾷ ν' ἀτενίσῃ τὴ λάμπι
τῶν ματιῶν της ποὺ τὸν ἐδιάμπωσαν.

Ἡ μαρκησία τὸν συνώδευσε ὥς τὴν πόρτα καὶ ἄπλωσε τὸ λεπτοκαμωμένο
χερᾶκι της, ἐνῶ αὐτὸς αἰσθάνθηκε ἕνα κλονισμὸν ὅπως ὅταν ἐγγύζῃ κα-
νεῖς ἡ ἐκτροχίον ῥεῖμα...

Ὁ Ροβέρτος δὲ Μालτρουά ἦταν γιὰ λίγες μέρες μόνος στὸ Παρίσι
καὶ δὲν ἐτόλμησε νὰ πῇ στὴ μαρκησία ὅτι ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ θανάτου
τοῦ φίλου του ἔμεινε στὴ Βρετανίαν μαζί μὲ τὴ σύζυγό του καὶ τὴν κ. ντὲ
Κερολάν.

Ἡ δυστυχισμένη μητέρα εὗρισκε κάποια παρηγοριὰ κοντὰ στοὺς φί-
λους τοῦ ἀγαπῇ ἐνός της παιδιοῦ, καὶ τώρα ἐπειδὴ ὁ Ροβέρτος εἶχε πάει
στὸ Παρίσι γιὰ ὑποθέσεις του τὸν εἶχε παρακαλέσει νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὴν
μαρκησία τὰ γράμματα τοῦ παιδιοῦ της.

Ὁ Ροβέρτος καθὼς θὰ ἔμεινε λίγες μέρες μόνος στὸ Παρίσι δὲν εἶχε
πάρει μαζί του παρὰ μόνον τὸν κωμαριέρη του κι' ἔτσι ἀναγκάσθηκε νὰ
γευματίζῃ στὴ λέσχη ὅπου καὶ παρὰ τὴν συνήθειάν του ἔπαιξε καὶ μάλιστα
ἔχασε πεντακόσια ναπολεόνια.

—Δυστυχὴς στὸ παιγνίδι, μὰ εὐτυχὴς στὸν ἔρωτα, τοῦ εἶπε κάποιος
φίλος του, ἡ γυναῖκά σου σὲ λατρεῖ.

Ὁ Ροβέρτος δὲν ἀπήντησε, μόνο μὲ τὴν πρόφασιν πὼς εἶχε πονοκέφαλο ἔφυγε.

Τὸ πρωῒ, ὅταν ἐξύπνησε, ὕστερα ἀπὸ ἓνα ταραγμένον ὕπνον, ἐκάθησε νὰ γράψῃ στὴ γυναικὰ του, μὰ οἱ λέξεις δὲν τοῦ ἐρχόνταν κι' ἀναγκάσθηκε ν' ἀφήσῃ τὸ γράμμα ἀτελείωτο.

— Θὰ τὸ γράψω τὸ βράδυ, εἶπε. Ἐχω καιρό.

Ἀποτελείωσε τὴν τουαλέττα του καὶ ξεκίνησε γιὰ τὸ δάσος τῆς Βουλώνης. Ὅσο ἐπλησίαζε τὸ μέγαρον Σανταρέμ τόσο πιὸ δυνατὰ ἐκτυποῖσε ἡ καρδιά του.

— Σὲ λίγο θὰ τὴν ξαναἰδῶ, ἐσκέπτετο, θὰ μοῦ δώσῃ τὰ γράμματα καὶ θὰ τὴν ἀποχαιρετήσω γιὰ πάντα...

Μία λύπη ἀφάνταστη τοῦ ἐπλημμύριζε τὴν ψυχὴ, λύπη πού δὲν μπορούσε νὰ τὴν ἐξηγήσῃ.

Ὅταν ἐπὶ τέλους ἔφθασε στὸ μέγαρο Σανταρέμ, ὁ ὑπηρετὴς τὸν ὡδήγησε στὸ ἴδιο σαλονάκι καὶ σὲ λίγο ἡ καμαριέρα τῆς μαρκησίας ἐπαρουσίαζε αὐτὸ τοῦ ἔλεγε:

— Ἡ κυρία μαρκησία σᾶς παρακαλεῖ νὰ τὴν συγχωρήσετε πού δὲν μπορεῖ νὰ σᾶς δεχθῇ σήμερα γιὰτὶ εἶναι ἀδιάθετη, στὸ κρεβάτι. Μὰ θὰ σᾶς περιμένῃ σὲ δυὸ τρεῖς ἡμέρες.

— Πολὺ καλὰ, εἶπεν ὁ Ροβέρτος ἀπογοητευμένος, προσφέρετε στὴν κ. μαρκησία τὰ σέβη μου καὶ πέστε της ὅτι λυποῦμαι πού εἶναι ἀδιάθετη. Θὰ ἔλθω μετὰ τρεῖς ἡμέρας τὴν ἴδια ὥρα.

Ἐπερπάτησε ἄρεκτῃ ὥρᾳ στὸ δάσος τῆς Βουλώνης χωρὶς νὰ ξέρῃ τί ἤθελε καὶ γιὰ μιὰ στιγμὴ ἐστάθηκε ἀπότομα καὶ ἐψιθύρισε:

— Ὅλα αὐτὰ ἐπειδὴ ἐκάθησε λίγες στιγμὲς κοντὰ μου... Εἶμαι λοιπὸν τρελλός; Ἀ! ὄχι! Αὐτὸ δὲν θὰ γίνῃ ποτέ!

Δὲν ἤθελε κἄν νὰ τὸ σκέπτεται πὼς μπορούσε νὰ ἐρωτευθῇ τὴ μαρκησία καὶ ὅμως ἡ εἰκόνα της ἦταν διαρκῶς μπροστά του.

Προσπαθοῦσε νὰ τὴν διώξῃ, νὰ τὴν ξεχάσῃ, μὰ τὰ μαῦρα της μάτια τὸν παρακολουθοῦσαν ἐπίμονα.

Ἡ μεθεπομένη συνέπεσε νὰ εἶναι Παρασκευή, ἡμέρα πού συνήθως ἐδέχετο ἡ μαρκησία ντὲ Σανταρέμ καὶ δὲν μπόρεσε νὰ συγκρατήσῃ μιὰ φλογερὴ ἐπιθυμία πού τοῦ ἤλθε νὰ πάῃ.

Ὅταν ἐμπῆκε στὸ σαλόνι, ἡ Λύδια ἦταν καθισμένη κοντὰ στὴ θεία της κόμησσα Ἀλμείδα καὶ μόλις εἶδε τὸν Μαλτρουὰ δὲν μπόρεσε νὰ κρύψῃ ἓνα χαμόγελο θριαμβοῦ.

Ἦταν χλωμός ὁ Ροβέρτος καὶ ἡ φωνὴ του ἔτρεμε ἀπὸ συγκίνησι ὅταν τὴν ἐρώτησε γιὰ τὴν υγεία της.

— Συγχωρήστε με πού δὲν μπόρεσα νὰ σᾶς δεχθῶ προχθές, τοῦ εἶπε, ἀλλὰ ἤμουνά τόσο ἀδιάθετη. Ἄν λάβετε τὸν κόπο νὰ ἔλθετε αὖθις... Μποροῦσα νὰ σᾶς τὰ στεῖλω, μὰ... θὰ μοῦ ὕστερουσε τὴν εὐχολογίαν νὰ σᾶς ἰδῶ. Θάρθῃτε;

— Βεβαίως, κυρία μου, ἐψιθύρισε ὁ Ροβέρτος κατακόκκινος ἀπὸ εὐχαρίστησι. Σᾶς εὐχαριστῶ.

Ἀγαποῦσε τὴν Λύδια. ὦ! ναὶ τὴν ἀγαποῦσε! Αὐτὸ ἦταν φανερό. Κι' ὅμως

ἔδω καὶ λίγες μέρες ἢ γυναῖκα αὐτὴ τοῦ ἦταν ἀδιάφορη. Τὴν ἐμισοῦσε. . .
 — Ὅχι, φίλε μου, τοῦ ἔλεγε τὸ ἄλλο πρωτὶ ἡ Λύδια, χαϊδεύοντας τὰ μαλλιά του. Ὅχι, φίλε μου, δὲν θὰ γίνω ποτὲ μαϊτρέσσα σας, μολονότι ὅλα σας μοῦ ἀρέσουν.

Ὁ Ροβέρτος γονατιστὸς μπροστά της τὴν ἰκέτευε:

— Σᾶς ἀγαπῶ!

— Ὅχι, Ροβέρτο, μοῦ ζητᾶτε τὸ ἀδύνατον.

— Λύδια, σᾶς ἀγαπῶ τρελλά. Θᾶδινά καὶ τὴ ζωὴ μου γιὰ νὰ σᾶς κάμω εὐτυχισμένη.

— Εὐτυχισμένη! Πῶς μπορῶ νὰ εἶμαι εὐτυχισμένη; Ἐχω γιὰ σύζυγο ἕνα γέρο. . . εἶμαι πάντα μόνη. Ἐγὼ ξεύρω πόσο ἀτέλειωτες μοῦ φαίνονται κάποτε οἱ μέρες. . . Καὶ οἱ νύχτες. . .

Ὁ Ροβέρτος τῆς ἐφιλοῦσε τὰ πόδια, ἔκλαιε μὲ λυγμούς.

— Θὰ γίνω ὅ,τι θελήσετε. . .

Καὶ ἡ Λύδια τὸν ἐκύτταζε μ' ἕνα θριαμβευτικὸ γέλιο. Νὰ λοιπὸν πῶς ἑκαταντοῦσε τοὺς ἄνδρας. Νὰ ποὺ τοὺς ἔκανε ὅλους σκλάβους της μ' ἕνα της λόγο, μ' ἕνα της ἀγγιγμα. . . Τιμὴ, ἀρετὴ, καθήκον, ὅλα ἔλυναν κοντὰ της ὅπως τὸ κερί κοντὰ στὴ φλόγα. . .

— Εἶσαι τρελλός, Ροβέρτο, τοῦ ἐψιθύρισε καὶ ἀγκάλιασε τὸ κεφάλι του. Κάνεις ἔγκλημα μόνο καὶ νὰ τὸ συλλογίζεσαι.

— Εἶμαι ἐγκληματίας ναί, γιὰ σᾶς. . . γιὰ σένα, Λύδια.

Εἶχε φθάσει ἡ στιγμὴ ν' ἀποτελειώσῃ τὸ θῦμά της. Ἀφέθηκε στὴν ἀγκαλιά του καὶ ἐκόλλησε τὰ χεῖλῃ της στὸ στόμα τοῦ νέου.

Ἡ Λύδια διασκεδάζει.

Ἡ κ. ντὲ Μαλτρουὰ ἔμεινε κατάπληκτη μὲ τὸ γράμμα τοῦ συζύγου της ποὺ τῆς ἔγραφε ὅτι ἔπρεπε νὰ κάνῃ ἕνα μικρὸ ταξίδι γιὰ κάποιον ὑπόθεσι καὶ τὴν ἐσυμβούλευε νὰ μείνῃ μὲ τὴν μητέρα τοῦ Ὑβὼν γιὰ νὰ μὴ στενοχωρηθῇ μόνη της στὸ Μαλτρουὰ.

Δὲν ὑποπεύθηκε τῇ δυστυχίᾳ ποὺ τὴν εἶχε βρῇ, ἀλλὰ ὅσο περνοῦσαν οἱ μέρες ἕνα κακὸ προαίσθημα τῆς ἐβασάνιζε τὴν ψυχὴ.

Ἐπέρασαν δυὸ ὁλόκληροι μῆνες καὶ τὸ ταξίδι παρετείνετο ἀκόμη, τὰ δὲ γράμματα τοῦ Ροβέρτου ἐγίνοντο ὅλο καὶ ἀραιότερα, πρὸς λακωνικά.

Τῆς εἶχε γράφει ἀπὸ τὴ Μαδρίτη, ὕστερα ἀπὸ τὴν Λισσαβῶνα καὶ τὸ τελευταῖο τοῦ γράμμα ἦταν ἀπὸ τὸ Μόναχο.

Ἀπὸ τὸ Μόναχο; Μὰ τί ἐγύρευε ἐκεῖ; Ἡ δυστυχὴς ἐρωτευμένη δὲν ἔδειχνε τὴν ἀνησυχία της στὴν κ. ντὲ Κερολὰν καὶ μπροστά της ἦταν γελαστή, μὰ μόνη της ἔκλαιε καὶ ἀπηλπίζετο. Ἐνα πρωτὶ, τέλος, ἔφθασε στὸ Κερολὰν ὁ συμβολαιογράφος τους καὶ ζήτησε νὰ ἰδῇ τίς δυὸ κυρίες.

— Τί τρέχει, κ. Γκονέκ, ἐρώτησε πρώτη ἡ κυρία ντὲ Κερολὰν, ἔχετε πάλι νὰ μᾶς ἀναγγεῖλετε κανένα δυσάρεστο.

— Δυστυχῶς ναί, κυρία κόμησσα, ἀπῆντησε ὁ γέρον συμβολαιογράφος. Σᾶς φέρνω δυσάρεστα νέα, ποὺ δὲν ἀφοροῦν καθ' αὐτὸ σᾶς, ἀλλὰ πρὸς σῶπα ποὺ σᾶς εἶναι ἀγαπητά.

— Πρόκειται γιὰ μένα, κύριε Γ'κονέκ; ἐρώτησε ἡ Λευκὴ ντὲ Μαιτρουά.

— Μάλιστα, κυρία.

— "ὦ! μιλήστε λοιπόν. Μιλήστε γρήγορα! Τί συμβαίνει;

— Μπορῶ νὰ μιλήσω ἐλεύθερα;

— Μὰ ναί, μιλήστε πρὸς Θεοῦ.

— Τὸ καθῆκον μου ἐπιβαλλεῖ νὰ σᾶς πῶ ὅσα ἔμειθα.

— Γιὰ ποιόν;

— Γιὰ τὸν σύζυγό σας, κυρία.

— Γιὰ τὸν σύζυγό μου! Ἐπαθε τίποτε; Μιλήστε!

— Ἐδῶ καὶ τρεῖς μῆνες τώρα κάνει τόσο τρελλὰ ἔξοδα, ὥστε κινδυνεύετε νὰ καταστραφῇτε οἰκονομικῶς.

— Ἐξοδα ὁ Ροβέρτος;

— Σὲ διάστημα 3 μηνῶν ἐσπατάλησε 400 χιλιάδες φράγκα καὶ ὅσα κεφάλαια εἶχε μαζὶ του. Πρὸ δύο ἡμερῶν μου ἐξήτησε ἓνα δάνειο 500 χιλιάδων φράγκων καὶ νὰ ὑποθηκεύσω ὅτι ἔχει στὴν Βρεττάνη

Ἡ Λευκὴ ντὲ Μαιτρουά ἐπροσπάθησε νὰ κρύψῃ τὴν τυραχὴ της καὶ εἶπε γιὰ νὰ δικαιολογήσῃ τὸν ἄνδρα της:

— Ὁ κ. ντὲ Μαιτρουά θὰ ἔλῃ βέβαια λόγους γιὰ νὰ κἀνῃ τέτοια τρελλὰ ἔξοδα, δὲν μπορῶ νὰ τὸν κατακρίνω, χωρὶς νὰ ξέρω ..

— Ἀναμφιβόλως, κυρία μου, κι' ἐγὼ ἀκόμη λιγώτερο ἀπὸ σᾶς, μόνον σὰν συμβολαιογράφος τῆς οἰκογενείας μπορῶ ἴσως νὰ τὸν συμβουλευσω. Δὲν πρόκειται ὅμως μόνον γι' αὐτό...

— Τί ἄλλο λοιπόν;

— Λυποῦμαι, κυρία μου, ἂν σᾶς λυπήσω, μὰ πρέπει νὰ σᾶς πῶ ὅτι ἔμειθα: Ὁ ἄνδρας σας σπαταλᾷ ὅλα αὐτὰ τὰ χρήματα γιὰ μιὰ γυναῖκα. Μὲ συγνορεῖτε...

— Γιὰ μιὰ γυναῖκα! καὶ ἡ Λευκὴ ντὲ Μαιτρουά ἔγινε κατάχλωμη.

— Εἶμαι βέβαιος, κυρία μου, ὅτι θὰ πρόκειται γιὰ κατὰ ἐπιπόλαιο καὶ θὰ τὸν δῇτε γρήγορα μετανιωμένον νὰ σᾶ ζητήσῃ συγχώρεσι, ἀλλὰ τὸ ζητήμα εἶναι νὰ προλάβωμε τὴν ὑλικὴν καταστροφὴν.

Ἡ δυστυχὴς ἐρωτευμένη ἐκύτταξε τὸν συμβολαιογράφο μὲ μάτια ἀπλανῆ.

Ὁ ἄνδρας της εἶχε κυττάξει μιὰ ἄλλη γυναῖκα; Τῆς μιλοῦσαν γιὰ ὑλικὴν καταστροφὴν ὅταν ἡ ἡθικὴ ἦταν ἀνυπολόγιστη; Δὲν εἶχε λάβει ὑπ' ὄψιν της παρὰ αὐτὸ μόνον: Ὅτι ὁ Ροβέρτος ἀγαποῦσε μιὰ ἄλλη γυναῖκα. Ὅλα τ' ἄλλα τῆς ἦσαν ἀδιάφορα. Τίλειως ἀδιάφορα.

Ὅταν κατῳρθῶσε νὰ μιλήσῃ εἶπε στὸν συμβολαιογράφο:

— Σᾶ: εὐχαριστῶ κ. Γκονέκ γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον σας καὶ θὰ προσπαθήσωμε νὰ διορθώσωμε τὸ κακό. Μά... μήπως ξέρετε τὸ ὄνομα αὐτῆς τῆς γυναίκας;

— Εἶναι μιὰ ἀριστοκράτις...

— Ἀριστοκράτις, ἐψιθύρισεν ἡ κ. ντὲ Κερολάν μὲ ἓνα πικρὸν χαμόγελο.

— Τὸ ὄνομά της; ἐφώναξεν ἡ Λευκὴ ντὲ Μαιτρουά, θιλὼ νὰ μάθῃ τὸ ὄνομά της.

— Ὀνομάζεται μαρκησία ντὲ Σανταρέμ, κυρία, ἀπήντησεν ὁ συμβολαιογράφος.

— Πάλι αὐτή... ἐφώναξε ἡ δυστυχισμένη μητέρα, μὰ εἶναι φοβερό, φοβερό. Κι' ἔμεινε μὲ τὰ μάτια ἀπλανῆ, μὲ τὸ στόμα ἀνοικτό, ἐνῶ ἕνας ἀνέκφραστος τρόμος τῆς παρέλυε κάθε κίνησιν.

Ὁ συμβολαιογράφος ἐσώπασε γιὰ μιὰ στιγμή, ἀλλὰ σὰν τὸν γιατρό που δὲν φοβᾶται νὰ κάμῃ μία ἐπίπονη ἐγχείρησι γιὰ νὰ σώσῃ τὸν ἀσθενῆ ἐσυνέχισε μὲ ψυχραιμία :

— Καθὼς ἔμαθα, ὁ κ. ντὲ Μάλτρονὰ, τρελλὰ ἐρωτευμένος μὲ τὴν κυρία αὐτή, τὴν ἀκολούθησε στὴ Λισσαβῶνα. Ἐμείναν λίγο ἐκεῖ, ἔφυγαν μὲ τὸ γιῶτ τῆς μαρκησίας καὶ ἔφθασαν ὡς τὴν Ἀφρική. Ἀπὸ κεῖ πῆγαν στὴν Ἰταλία καὶ σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα ἐξώδευαν τρελλὰ. Πῆγαν καὶ στὴ Νίκαια, στὸ Μόντε Κάρλο, κι' ἐκεῖ ἔχασαν ἑξακόσιες χιλιάδες φράγκα. Δηλαδή, ἂν μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ ἔχω γνώμην, ὁ κ. ντὲ Μάλτρονὰ μποροῦσε νὰ τευῆ εἰς ἀπαγόρευσιν.

Ἡ δυστυχισμένη Λευκὴ ντὲ Μάλτρονὰ δὲν ἀπήντησε· εἶχε καθήσει σὲ μιὰ καρέκλα καὶ μὲ τὸ κεφάλι ἀκουμπησμένο στὰ χέρια τῆς ἔμενε σιωπηλή, χωρὶς νὰ προφέρῃ λέξι.

Οὔτε ἕνας λυγρὸς δὲν ἐξέφυγε ἀπὸ τὸ στήθος τῆς, τὰ μάτια τῆς ἦσαν στεγνὰ καὶ μόνο ἡ ὠρότης τοῦ προσώπου τῆς ἐφανέρωνε τὴν θλίψιν τῆς καὶ τὴν ἀπελπισίαν τῆς.

Γενναϊόψυχη καθὼς ἦταν, ἔκρινε πῶς ἔπρεπε νὰ μὴ παραδώσῃ τὰ ὅπλα. Ἐπρελ ν' ἀποσπᾷ τὸν ἄνδρα τῆς ἀπὸ τὰ νύχια αὐτῆς τῆς γυναίκας. Ἐπρεπε νὰ τιμωρήσῃ μὲ κάθε θυσία τὸ ἀποτρόπαιο αὐτὸ τέρας ποὺ ἔκανε τόσες γυναῖκες νὰ χύσουν μαῦρα δάκρυα.

— Στὸ τελευταῖο του γράμμα ὁ ἄνδρας μου μοῦ ἔλεγε ὅτι γυρίζει στὸ Παρίσι, εἶπε.

— Ναί, πράγματι, ἀπήντησε ὁ κ. Γκονέκ, μὰ πρόκειται νὰ περάσῃ τὸ καλοκαίρι στὸ Ροσεμόρ μὲ τὴν μαρκησία.

— Τὸ καλοκαίρι στὸ Ροσεμόρ;

— Μάλιστα, κυρία μου, εἶναι κι' ἄλλοι καλεσμένοι.

— Καὶ μὲ τόσα σκάνδαλα ὁ κόσμος ἐξακολουθεῖ νὰ τὴν ἐκτιμᾷ; ἐρώ-
τησε ἡ κ. ντὲ Κερολάν.

— Ἀλλοίμονον, κυρία μου, ὁ σημερινὸς κόσμος... Φθάνει ν' ἀνοίξῃ μιὰ κυρία τὸ σπίτι τῆς καὶ ὅλοι τρέχουν χωρὶς νὰ ἐξετάσουν τίποτε.

Καὶ μιὰ ἑλαφρὰ δόσις πικρίας συνώδευσε τὰ λόγια τοῦ συμβολαιογράφου.

Γιὰ λίγες στιγμὲς κανεὶς δὲν μίλησε. Τὰ μάτια τῆς κ. ντὲ Κερολάν ἐπετοῦσαν φλόγες ἀπὸ τὸ μῖσος καὶ ἡ κ. ντὲ Μάλτρονὰ ἔμενε σκεπτικὴ. Ἕνα πικρὸ χαμόγελο ἦταν ζωγραφισμένο στὰ χεῖλη τῆς καὶ τὰ μάτια τῆς εἶχαν μαύρους κύκλους.

— Δὲν ἀμφιβάλλω, κ. Γκονέκ, εἶπε στὸ τέλος, ὅτι θὰ ξεύρετε θετικὰ ὅσα μᾶς εἶπατε καὶ σὰς εἶμαι εὐγνώμων, ἀλλὰ δὲν θέλω νὰ βάλω εἰς ἀπαγόρευσιν τὸν ἄνδρα μου. Θὰ πάω στὸ Ροσεμόρ καὶ θὰ προσπαθῶ νὰ τὸν ἰδῶ. Δὲν συμφωνεῖτε μαζί μου κυρία ντὲ Κερολάν;

— Ναί, παιδί μου, ἔχεις πολὺ δίκιο.

— Ὁ ἄνδρας μου μ' ἀγάπησε... κατὰ βάθος εἶναι καλός... όταν μὲ ἰδῇ θὰ συνέλθῃ... θὰ μετανόησῃ...

— Ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ, εἶπε ἡ κ. ντὲ Κερολὰν μὲ ἐξησθενημένη φωνή, ἐνῶ ὁ συμβολαιογράφος, ἀφοῦ ἔμεινε λίγο συλλογισμένος, εἶπε:

— Αὐτὸ ποὺ θέλετε νὰ κάμετε εἶναι πολὺ σωστό, ἀλλὰ ἂν ὁ ἄνδρας σας κάμῃ τὴν τρέλλα νὰ σᾶς ἀποκρούσῃ:

— Ἄν τὸ κάμῃ αὐτό, τότε... ἀδιαφορῶ γιὰ τὰ ἄλλα.

Καὶ μὲ ὅλη τὴν πίκρα ποὺ αἰσθανόταν ἐπροσπάθησε νὰ ἔχῃ ὕφος ἀγέρωχο.

Ὁ συμβολαιογράφος ἐκατάλαβε ὅτι δὲν τοῦ ἐπετρέπετο νὰ ἐπιμείνῃ περισσότερο καὶ ἐχαιρέτησε μὲ πολὺ σεβασμό.

Τὸ ἴδιο βράδυ ἡ Λευκὴ ντὲ Μαλτρονὰ ἔστειλε ἓνα διπλωματικώτατο γράμμα στὸν ἄνδρα της, τοῦ εἶπε ὅτι εἶχε μάθει ἀπὸ τὸν συμβολαιογράφο τους, ὅτι εὐρισκόταν στὸ Ροσεμόρ καὶ τὸν παρακαλοῦσε νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὴ μαρκησία νὰ τὴν φιλοξενοῦσε λίγες μέρες, γιὰ νὰ ἐπωφεληθῇ νὰ κάμῃ μερικὰ μάνια πού τῆς ἐχρειάζοντο κι' ἔτσι ν' ἀνανέωναν καὶ τίς παληὰς σχέσεις των. Ἐπίσης τοῦ ἔλεγε νὰ διαβεβαιώσῃ τὴν μαρκησία ὅτι κάθε παληὰ ὑποψία διὰ τὸν θάνατο τοῦ Κερολὰν εἶχε σβύσει.

Χωρὶς δὲ νὰ περιμένῃ τὴν ἀπάντησι ἔφυγε τὴν ἐπομένην γιὰ τὸ Ροσεμόρ.

Ἡ Λύδια τὴν ἐδέχθηκε μὲ μεγάλη εὐχαρίστησι, γιατί ἦταν πολὺ ἐξυπνὴ κι' ἐσκέφθηκε ὅτι αὐτὸ θὰ ἐβούλωνε μερικὰ στόματα. Ἀλλ' ὡς τε καὶ ἡ περιπέτειά της μὲ τὸν Μαλτρονὰ εἶχε ἀρχίσει νὰ τὴν πλήττῃ.

Καιρὸς ἦταν νὰ τοῦ δώσῃ δρόμο.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως τοῦ ἐζήτησε νὰ εἶναι περιποιητικὸς στὴ γυναῖκά του, γιὰ νὰ τῆς ρίξουν στάχτη στὰ μάτια, καὶ ἡ ἰδίᾳ τῆς ἐφέρετο σχεδὸν μὲ τρυφερότητα.

Ἡ Λευκὴ τῆς ἐφέρετο ἐπίσης πολὺ καλὰ, μὰ εὗρισκε πολὺ γελοία αὐτὴ τὴν ἀμοιβαία ὑποκρισία. Δὲν ἐχρειάσθηκε ἐξ ἄλλου πολὺ νὰ καταλάβῃ ὅτι κάθε προσπάθεια θ' ἀπέβαινε μάταια καὶ δὲν θὰ ξαναποκτοῦσε ποτὲ τὸν ἄνδρα της, ποὺ εἶχε καταντήσῃ ἀγνώριστος. Ἡ μόνη της ἐλπίς ἦταν νὰ βαρεθῇ ἡ μαρκησία τὸν Ροβέρτο καὶ νὰ τὸν διώξῃ μόνη της.

Ἡ ζωὴ της στὸ Ροσεμόρ ἦταν μαρτυρικὴ καὶ ἐπὶ πλέον ἐπροσπαθοῦσε πάντα νὰ προσποιεῖται τὴν εὐθυμῃ.

Ἐνα πρωτὶ ὁ ἄνδρας της φαινόταν πιὸ νευρικὸς ἀπὸ τὸ σὺνηθες καὶ ἐνῶ ἐτοιμάζοντο γιὰ κάποιαν ἐκδρομὴ τῆς εἶπε:

— Ἦθελα νὰ σοῦ ζητήσω κάτι ἀγαπητὴ μου.

— Τί πράγμα, Ροβέρτο; ἐρώτησε ἡ Λευκὴ ποὺ ἐννόησε ἀμέσως ὅτι εἶχε φθάσει ἡ κρίσιμος στιγμὴ.

— Εἶχα ἀνάγκη ἀπὸ κάτι χρήματα, μὰ ξέρεις πὼς δὲν μπορῶ νὰ θίξω τὰ κεφάλαια χωρὶς τὴν ὑπογραφή σου. Θὰ ἤθελες;

Ἡ Λευκὴ αἰσθάνθηκε ὅλο της τὸ αἷμα στὸ κεφάλι, μὰ ἐπροσπάθησε νὰ συγκρατηθῇ.

— Θὰ σοῦ δώσω τὴν ὑπογραφή μου, εἶπε, ἀλλὰ ὑπὸ ἓνα ὄρον.

—Τὸν δέχομαι ἐκ τῶν προτέρων, ἀπήντησε ὁ Μαλτρουά, ἐνῶ τὰ μάτια του ἔλαμπαν.

—Ὁ ὅρος εἶναι νὰ φύγουμε ἀμέσως ἀπὸ τὸ Ροσεμόρ.

—Πῶς!

—Θὰ ἐπιφορτίσης τὸν συμβολαιογράφον μας νὰ τὰ κανονίσῃ ὅλα καὶ ἐμεῖς θὰ φύγωμε γιὰ τὴν Ἰταλία ἢ γιὰ τὴν Αὐστρία ἢ γιὰ τὴν Γερμανία. Ὅπου προτιμᾷς. Θὰ λείψουμε ἓνα χρόνον.

—Θάταν πολὺ εὐχάριστο ἓνα τέτοιο ταξίδι, μὰ δὲν εἶναι δυνατόν. Ἡ παρουσία μου στὸ Παρίσι εἶναι ἀπαραίτητη.

Ἡ Λευκὴ ἔχασε τὴν ὑπομονή της.

—Ἄς εἴμαστε εἰλικρινεῖς, εἶπε. Εἶσαι ἑραστής τῆς μαρκησίας ντὲ Σανταρέμ.

Ὁ Ροβέρτος ἔκαμε μιὰ χειρονομία σὰν νὰ ἤθελε νὰ ἐναντιωθῇ, ἀλλὰ δὲν κατόρθωσε νὰ μιλήσῃ.

—Γι' αὐτὴν ἐξώδενσες ὅλ' αὐτὰ τὰ ὑπέρογκα ποσὰ καὶ γι' αὐτὴν καταστρεφόμεθα τώρα ὕλικῶς καὶ ἠθικῶς. Ἄν τοῦλάχιστο σὲ ἔβλεπα εὐτυχισμένον, μὰ οὔτε αὐτὸ συμβαίνει, γιατί ἡ μαρκησία δὲν σ' ἀγαπᾷ.

—Δὲν μ' ἀγαπᾷ, ἀνέκραξε ὁ Ροβέρτος μὲ μεγάλη εἰρωνεία.

—Ὅχι δὲν σ' ἀγαπᾷ, ὅπως δὲν εἶχε ἀγαπήσει οὔτε τὸν φίλον σου τὸν Ὑβῶν, τὸν ἑραστή της.

—Ἄκουσε, δὲν ἔχω καμμιὰ διάθεσι ν' ἀκούω τίς συκοφαντίες σου πού τίς ὑπαγορεύει ἡ ζήλεια, διέκοψε ὁ Ροβέρτος. Ἐχω ἀνάγκη ἀπὸ χρήματα, στὸ ξαναλέω!

—Γιὰ νὰ τὰ δώσης σ' αὐτή;

—Γιὰ νὰ τὰ κάμω ὅ,τι θέλω! Σοῦ εἶπα ὅτι τὰ θέλω γιὰ νὰ σώσω τὴν περιουσία μας, ἂν δὲν θέλῃς μὴ τὸ πιστέψῃς. Τὸ ζήτημα εἶναι: συγκατατίθεσαι νὰ δώσης τὴν ὑπογραφή σου, ναι ἢ ὄχι.

—Ὅχι! Βεβαίως ὄχι.

—Ὡστε ἀρνείσαι;

—Ἀρνούμαι!

Ὁ τόνος τῆς φωνῆς της δὲν ἄφηνε καμμιὰ ἀμφιβολία, οὔτε τὴν παραμικρὴ ἐλπίδα, ἀλλὰ σὰν μετανοημένη γιὰ τὸ κατηγορηματικὸ ὕφος της ἐπρόσθεσε:

—Ἄκουσε, Ροβέρτο, στὰ συγχωρῶ ὅλα ἀφοῦ ἔχω τὴν τρέλλα νὰ σὲ ἀγαπῶ ἀκόμα. Εἶμαι ἔτοιμη νὰ τὰ ξεχάσω ὅλα φθάνει νά...

—Μὴ συνεχίσῃς! διέκοψε αὐτὸς μὲ ἀπότομο τόνο φωνῆς. Θὰ βρῶ ἄλλου τὰ χρήματα πού μοῦ ἀρνείσαι σύ. Ἀλλὰ δὲν θὰ ἀνεχθῶ τὴν προσβολή πού μοῦ ἔκανες. Ἀπὸ σήμερα τίποτε πιά δὲν μᾶς συνδέει. Σὺ μ' ἀγαπᾷς ἀκόμη. Ἐγὼ ὅμως σὲ συχαίνομαι!

—Ροβέρτο!

—Ναί, σὲ συχαίνομαι. Δὲν σ' ἀγάπησα ποτέ!

—Δυστυχισμένε! Δυστυχισμένε!

—Δυστυχισμένος ἐγώ! Καὶ τὸν καιρὸ πού εἶχα τὴ βλακεία νὰ νομίζω πῶς σ' ἀγαπῶ... Νὰ ἀγαπήσω ἐσένα; Αὐτὸ πού μοῦ ἔδωσες νομίζεις ὅτι εἶναι ὁ ἔρως; Μὰ ὁ ἔρως εἶναι κάτι πού σὺ δὲν τὸ ξέρεις, πού δὲν τὸ

γνώρισες ποτέ. Εἶναι νὰ σβίῃνη κανεῖς στήν ἀγκαλιά τοῦ ἄλλου, νὰ πεθαίνη ἀπὸ τὸ τρελλὸ πάθος, νὰ αἰσθάνεται μιὰ φλόγα πού τὸν καίει! Εἶναι μιὰ ἡδονὴ ἀφάνταστη μιὰ κόλασι πού εἶναι παρὰδεῖσος!

— Φθάνει! Λυπήσου με! ἐψιθύρισε ἡ δυστυχισμένη γυναῖκα. Σώπα...

— Ὅσο γιὰ σέ, ἐσυνέχισε ἑξαλλος ὁ Ροβέρτος, ἀφοῦ δὲν μοῦ δνεῖς τὰ χρήματα πού θέλω γιὰ νὰ διπλασιάσω τὴν εὐτυχία μου, φύγε, ἐξαφνίσου. Νὰ μὴ σέ ξαναἰδῶ ποτέ στὰ μάτια μου.

Ἡ Λευκὴ ἐδέχθηκε τὰ ἄλλεπάλληλα αὐτὰ κτυπήματα μὲ στωϊκότητα καὶ ὅταν τὸν εἶδε νὰ φεύγῃ σὰν τρελλός, τότε ἔπεσε ἀποκαμωμένη σὲ μιὰ πολυθρόνα.

Ἐμείνει ἐκεῖ ἀρκετὴ ὥρα καὶ ὅταν ἀποφάσισε νὰ σηκωθῇ τὸ πρόσωπό της; ἐξέφραζε μιὰ μοναδικὴ αποφασιστικότητα:

— Ἀ! θέλει νὰ ἐξαφανισθῶ, ἐψιθύρισε. Καλὰ λοιπόν, ἃς γίνῃ τὸ θέλημά του.

Ἐπῆρε μιὰ κόλλα χαρτί, ἔγραψε λίγες λέξεις, τὸ ἐδίπλωσε, τὸ ἔβαλε σὲ ἓνα φάκελλο καὶ ἔγραψε τὴν ἐπιγραφή:

ἘΚΥΡΙΑΝ ΚΟΜΗΣΣΑΝ ΝΤΕ ΚΕΡΟΛΑΝ

ΠΥΡΓΟΝ ΚΕΡΟΛΑΝ

Πλησίον Καμπέρ>.

Ἐπειτα ἐντύθηκε ἀργά-ἀργά, ἐφόρεσε ἓνα κάτασπρο φόρεμα καὶ κατέβηκε στὸ πάρκο.

Χωρὶς νὰ τὴν ἀντιληφθῇ κανεῖς ἔφθασε στὴ λίμνη πού ἦταν ἀρκετὰ βαθειά, ἐκύτταξε λίγο τὰ πρασινογάλαζα νερά της μ' ἓνα πένθιμο ρεμβασμὸ καὶ ὕστερα ἐπήδησε μέσα.

Τὸ νερὸ τῆς λίμνης ἐταράχθηκε λίγο, θόλωσε καὶ ἔπειτα ξαναπῆρε τὴν πρώτη του διαφάνεια, σὰ νὰ μὴν εἶχε συμβῇ τίποτε.

Τὸ πτώμά της βρέθηκε δυὸ μέρες ἀργότερα καὶ τὸ νέο αὐτὸ σκάνδαλο κατετάραξε ὅλους. Ἡ μαρκησία ἦταν ἔξω φρενῶν. Ὅχι βέβαια ἀπὸ τύψεις, ἀλλὰ διότι δὲν ἤξευρε πῶς νὰ δικαιολογήσῃ αὐτὸν τὸν τραγικὸν θάνατον. Φυσικὰ ἀνεμίχθη καὶ ἡ ἀστυνομία, ἔγιναν ἀνακρίσεις καὶ ὅλες οἱ ἐφημερίδες ἔγραφαν μιὰ δλόκληρη ἑβδομάδα γιὰ τὸ «δρᾶμα τοῦ Ροσεμόρ».

Ὅλ' αὐτὰ ἐξηρέθισαν τὴν Λύδια καὶ φυσικὰ ἐξέσπασε στὸν Ροβέρτο, τὸν ὁποῖον καὶ εἶχε βαρεθῇ.

Σὰν νὰ μὴ ἔφθαναν ὅλα αὐτὰ τὴν ἡμέρα τῆς κηδείας. τὴν ὁποίαν ἀκολούθησε μονάχα ἡ Λύδια καὶ ὁ Ροβέρτος—οἱ μόνοι ποῦχαν ἀπομείνει στὸ Ροσεμόρ—τὴν ὥρα πού ἡ νεκρικὴ πομπὴ ἔβγαινε ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν ἓνα ἀμάξι ἐστάθηκε μπροστὰ στὴ θύρα, ἓνα εἶδος κουπὲ—νεκροφόρο—καὶ μιὰ ἡλικιωμένη κυρία ντυμένη κατὰμυρα κατέβηκε.

Ἦταν ἡ κόμησσα ντὲ Κερολάν πού ἐφώνησε μὲ φωνὴ σταθερὴ καὶ σὲ τόνον ἀποφασιστικόν.

— Ἦλθα νὰ ἐκτελέσω τὴν τελευταία παραγγελία αὐτῆς τῆς; δυστυχισμένης πού μοῦ ἔγραψε πῶς; ἤθελε νὰ ταφῇ στὸ Κερολάν, ἐκεῖ πού ἀναπαύεται ἤδη τὸ πρῶτο θῦμα τῆς μαρκησίας ντὲ Σανταρέμ...

Ἀκολούθησε σιωπή. Οἱ ἄνθρωποι πού ἐκρατοῦσαν τὸ φέρετρο ἔστα-
μάτησαν, ὁ ἑφημέριος τὸ ἴδιο, καὶ ἡ Λύδια ἔτρεξε κι' ἐχώθηκε στ' ἄμαξι
της σὰν νὰ τὴν κυνηγοῦσαν.

Ὁ Ροβέρτος ἔκαμε ἓνα βῆμα χωρὶς νὰ ξεύρη τί κάνει, ἀλλὰ ἡ κ. ντὲ
Κερολάν τὸν ἐκεραυνοβόλησε μὲ τὸ βλέμμα της.

— Δὲν πιστεύω, εἶπε, νὰ ἔχετε τὴν ἀναίδεια νὰ ἐναντιωθῆτε ἀφοῦ τὴν
σκοτώσατε. . .

Καὶ ὅμως ὁ ἄθλιος ἔκαμε νὰ ὀρμήσῃ, ἀλλὰ τὸν ἔπιασαν οἱ χωρικοί,
ἐνῶ ὁ ἑφημέριος ἔδωσε διαταγὴ ν' ἀκουμπήσουν τὸ φέρετρο στὸ κουλὲ τῆς
κ. ντὲ Κερολάν.

Καὶ ἡ Λύδια ἀπὸ τὴν πορτιέρα τοῦ ἄμαξιοῦ της, πού ἔφευγε μὲ καλ-
πασμό, εἶδε ὅλα ὅσα εἶχαν συμβῇ κι' ἔκρυψε τὸ πρόσωπό της μέσα στὰ
χέρια της γιὰ νὰ διώξῃ αὐτὴ τὴ φορικτὴ ὀπτασία. . .

Ἀπλοϊκὴ ζωὴ.

Ἀλλὰ ἄς ἀφήσωμε τώρα τὴν τραγικὴ μοιραία Λύδια, καὶ ἄς ξαναγυ-
ρίσωμε στὴν ἀδελφὴ της τὴν Λιάνα.

Ἡ ζωὴ τῆς δουκίσσης ντὲ Φιερμόν εἶχε καταντήσῃ σωστὸ μαρτύριο.
Ὁ ἄνδρας της τὴν ἀγαποῦσε τρελλά, τὴν ἀγαποῦσε γιὰ τὴν ἀρετὴ της, γιὰ
τὴν καλωσύνη της, γιὰ τὰ θέλητήριά της καὶ εἶχε ἀρχίσει μ' εὐχαρίστησί του
ν' ἀντιλαμβάνεται πῶς ὁ ἀδιαπέραστος φραγμὸς πού τοὺς ἐχώριζε εἶχε πιά
ἐκλείψει.

Ναί, ἡ Λιάνα τὸν ἐλάτρευε, τοῦ ἦταν ὀλότελα ἀφωσιωμένη καὶ μονάχα
γι' αὐτὸν ἔζουσε.

Καὶ ὅμως ἡ σκέψις τοῦ παιδιοῦ της ἐβ'ισάνιζε τὴ δυστυχισμένη τὴ Λιάνα.
Δὲν εἶχε κατορθώσει νὰ βρῇ τὰ ἴχνη τῆς Μισελίνας ὅσο κι' ἂν εἶχε φροντίσει
μὲ κάθε μέσο. Ἔτσι ἡ δυστυχισμένη μητέρα ἀρχισε νὰ φοβᾶται ὅτι τὸ
παιδί της θὰ εἶχε πεθάνει, γιατί δὲν μποροῦσε νὰ φαντασθῇ ποτὲ ὅτι αὐτοὶ
πού τὸ εἶχαν θὰ ἄφηναν νὰ περάσουν δεκαπέντε ὀλόκληρα χρόνια χωρὶς
νὰ κάμουν τὸ παραμικρὸ διάβημα στὸν δῆμαρχο τοῦ Ἑσάρ, πού εἶχε ἐντολὴ
νὰ τὴν εἰδοποιήσῃ ἀμέσως.

Τὸ προσεχὲς ταξίδι τοῦ δουκὸς στὴ Γαλλία ἔδωσε πάλι μερικὲς ἐλπίδες
στὴ Λιάνα. Ἦσως κατ'ὀρθον νὰ μάθῃ καί τι. . .

Ὡστόσο ἡ Μισελίνα μεγάλωνε καὶ κάθε βράδυ πού ἔκανε τὴν προσευχή
της παρακαλοῦσε γιὰ τὴν ἀγνωστὴ μητέρα της.

Ὁ λοχίας Μαλακὸφ ὅταν ἐτελείωσε ὁ πόλεμος, γιὰ νὰ εἶναι ἐν
τάξει, ἐξήτασε στὸ ληξιαρχεῖον καὶ εἶδε ὅτι ἡ μικρὴ ἦταν γοαμ-
μένη στὰ βιβλία ὡς «ἐκθιτον». Ἔτσι, ἀφοῦ ἐσκέφθηκε λίγο μὲ τὴν ἀδελφὴ
του τὴ Ρόζα, ἀποφάσισαν νὰ κρατήσουν τὸ κοριτσάκι καὶ νὰ τὸ ἀναθρέ-
ψουν αὐτοὶ σὰν δικό τους παιδί. Ἀλλὰ ὁ λοχίας Μαλακὸφ εἶχε τὶς ἰδιο-
τροπίες του καὶ μ' ὅλη τὴν ἀγάπη πού εἶχε στὴν ἀδελφὴ του δὲν ἔκατοι-
κοῦσε μαζί της. Ἔτσι εὐχαριστήθηκε πολὺ νὰ τῆς δώσῃ ἓνα σύντροφο καὶ ἡ
γοργὴ Ρόζα δὲν ἄργησε ν' ἀφοσιωθῇ καθ' ὀλοκληρίαν στὴν ἀνατροφὴ τῆς μικρῆς.

Ἔτσι μεγάλωσε ἡ Μισελίνα κι' ἔφθασε τὰ δέκα πέντε της χρόνια

εὐτυχισμένη καὶ ξέγνοιαστη κοντὰ στὴν καλὴ θεία Ρόζα καὶ στὸν μπάρμπα Μαλακόφ.

Τὰ πρῶτα χρόνια τὰ δυὸ ἀδέρφια ἐσκέπτοντο πολὺ τὴν ἱστορίαν τῆς Μισελίνας κι' ἐπροσπαθοῦσαν νὰ λύσουν αὐτὸ τὸ μυστήριον, μὰ σιγὰ-σιγὰ ὅλα ξεχάστηκαν καὶ θεωροῦσαν κι' οἱ δυὸ σὰν πραγματικὴ ἀνηψιά τους τὴν μικρὴ.

Στὴ γειτονιά τους καθόταν ἓνας νέος ζωγράφος ποὺ λεγόταν Ἀρμάνδος Φουγκερέ· γνωρίστηκε μὲ τὴν Μισελίνα καὶ συνέβηκε ὅ,τι ἦταν φυσικὸ νὰ συμβῇ. Ἀγαπήθηκαν μ' ἓνα αἰσθημα ἄγνὸ καὶ ὠραῖο, αἰσθημα ποὺ τὸ εὐλόγησαν καὶ ἡ μητέρα τοῦ Ἀρμάνδου καὶ ἡ θεία Ρόζα.

Κάθε Κυριακὴ ὁ νέος πῆγαινε στὸ σπίτι τῆς Μισελίνας, ποὺ τὴν θεωροῦσε ἀρραβωνιαστικιά του καὶ συχνὰ ἔβγαιναν ὅλοι μαζί περὶπατο ἢ ἐπῆγαιναν σὲ καμμιὰ ἀπογευματινὴ παράστασι θεάτρου. Στὸν γυρισμὸ περνοῦσαν πάντα ἀπὸ τοῦ μπάρμπα Μαλακόφ καὶ τοῦ μιλοῦσαν γιὰ ὅ,τι εἶχαν ἰδῇ. Ἡ ζωὴ κυλοῦσε ἡρεμα, ἀλλὰ ὄχι γιὰ τὸν Μαλακόφ οὔτε γιὰ τὴ Ρόζα, γιὰτί τοὺς ἐβασάνιζε ἡ σκέψις πῶς· πρὶν ἀπὸ τὸ γάμο θάπ'επε νὰ μιλήσουν στὴ Μισελίνα γιὰ τὴν καταγωγὴ τῆς, θάπρεπε νὰ τῆς ὁμολογήσουν πῶς ἦταν ἓνα ἔκθετο; κι' αὐτὸ τοὺς ἐλυποῦσε πολὺ Ὅλο κι' ἀνέβ' ἄλλαν αὐτὴ τὴν ἐξομολόγησι, μὰ μιὰ μέρα θὰ ἦσαν ἀναγκασμένοι νὰ τὴν κάμουν ἢ οὕτως ἢ ἄλλως.

Ἐπὶ τέλους ἓνα βράδυ ἐμίλησαν στὴ Μισελίνα καὶ τῆς διηγήθηκαν πῶς τὴν βρῆκαν στὸ δρόμο τὴν ἐποχὴ τοῦ πολέμου καὶ πῶς ἔμειναν ἀπὸ τὸ δημαρχεῖο ὅτι ἦτο «κόρη γονέων ἀγνώστων».

— Ὡστε εἶμαι ἓνα ἔκθετο; εἶπεν ἡ Μισελίνα μὲ πικρίαν. Μὰ ἡ Ρόζα τὴν ἀγκάλιασε καὶ τῆς εἶπε μὲ μητρικὴ στοργή:

— Εἶσαι τὸ παιδί μας! Τὸ θεό μας παιδί καὶ σ' ἀγαποῦμε πιὸ πολὺ κι' ἀπὸ πραγματικὸ μας παιδί. Τὸ ξέρεις;

— Ναί, τὸ ξέρω. Ξέρω τί ὑπῆρξατε γιὰ μένα, ἀπῆντησε ἡ μικρὴ συγκινημένη κι' ἔπεσε στὴν ἀγκαλιά τῆς καλῆς Ρόζας, ἐφ' ἧς ἐφιλοῦσε τὸ χέρι τοῦ μπάρμπα Μαλακόφ.

Ὁ γερο-λοχίας συγκινήθηκε, δὲν ἤθελε νὰ τὸ δείξῃ σὰν παληὸς στρατιωτικὸς ποὺ ἦταν καὶ ἀρκεσθῆκε στὸ νὰ πῇ:

— Δὲν ξέρω ἂν φερθήκαμε ὅπως ἔπρεπε.

Ἀντὶ γι' ἀπάντησι ἡ Μισελίνα ἔπεσε στὴν ἀγκαλιά του.

— Εἶσθε ὁ ἀληθινὸς μου πατέρας, τοῦ εἶπε, καὶ σεῖς θεία Ρόζα ἡ μητέρα μου!

Ὅταν πέρασαν λίγο οἱ πρῶτες συγκινήσεις, ἓνα ἀλλόκοτο αἰσθημα ἐπλημύρισε τὴν καρδιὰ τῆς Μισελίνας, μιὰ ἀνεξήγητη συμπάθεια καὶ κάτι ἀκαθόριστο τὴν ἔκαμε νὰ ψιθυρίσῃ:

— Ποιὸς ξέρει γιὰτί νὰ τῷκανε αὐτὸ ἡ δύστιχη μητέρα μου;

Τὴν ἄλλη μέρα μόλις συναντήθηκε μὲ τὸν Ἀρμάνδο τοῦ εἶπε χωρὶς κανένα ἀπολύτως πρόλογο:

— Ἐχω νὰ σοῦ μιλήσω σοβαρὰ Ἀρμάνδο. Θὰ σοῦ πῶ πράγματα ποὺ ἴσως μᾶς χωρίσουν γιὰ πάντα...

— Νὰ μᾶς χωρίσουν! Τίποτα δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς χωρίσῃ! ἐφώναξε ὁ νέος, ἐνῶ τὴν κύτταζε τρομαγμένος.

— Σώπα, πρὶν ἀκούσης, εἶπεν ἡ Μισελίνα καὶ ἡ φωνὴ της ἔτρεμε. Πρέπει νὰ μάθης πὼς εἶμαι «κόρη γονέων ἀγνώστων».

— Καὶ μ' αὐτὸ τί; ἀπάντησε ὁ ζωγράφος. Τόσο τὸ καλύτερο, δὲν θάχω πεθερικά. Τύχη μιά φοοά.

— Ἐνα ἔχθετο, καταλαβαίνεις Ἀρμάνδο;

Καὶ διηγήθηκε ὅσα τῆς εἶχαν πῆ.

Ὁ νέος τὴν ἄκουσε μὲ πολλὴ προσοχὴ καὶ ὕστερα τῆς εἶπε μὲ φωνὴ γεμάτη πάθος.

— Σ' ἀγαπῶ, Μισελίνα! Σ' ἀγαπῶ μὲ ὅλη μου τὴ καρδιά! Τίποτα δὲν θὰ μπορέσῃ ποτὲ νὰ μᾶς χωρίσῃ! Πίστεψέ το, ἀγαπημένη μου. Τώρα ἀκόμη πιὸ πολὺ σ' ἀγαπῶ!

— Σ' εὐχαριστῶ, Ἀρμάνδο, εἶπεν ἡ Μισελίνα καὶ κάτω ἀπὸ τὶς φιλλύρες τῆς δενδροστοιχίας ποὺ εὗρισκοντο ἀντήλλαξαν τὸ πρῶτό τους φιλί.

Ἡ ἀναχώρησις.

Μὲ ὅλη τὴν ἀναίδεια καὶ τὸ θράσος ποὺ τὴν ἐχαρκτήριζε, ἡ Λύδια (στὴν ὁποίαν ξαναγυρίζομε πάλι) εἶχε πολὺ ταραχθῆ ἀπὸ τὸν θάνατο τῆς Λευκῆς· ντὲ Μάλτρουά καὶ οἱ διαδόσεις ποὺ ἐκυκλοφόρησαν τὴν ἐπηρέασαν πολὺ. Ὅχι βέβαια διότι αἰσθανόταν κανενὸς εἰδους τύψι, ἀλλὰ φριδῶταν μὴ μάθῃ τίποτε ὁ ἄνδρας της.

Εἶχε κλεισθῇ στὸ ἀνάκτορό της καὶ δὲν δεχόταν κανένα. Ὅταν ἔνα πρωτὶ τῆς ἔφθασε ἓνα γράμμα ἀπὸ τὴν Γόα, ποὺ τῆς ἀνῆγγελλε ὅτι εἶχε πέσει ἐκεῖ χολέρα, κι' ἐπέθαιναν 20—30 ἄνθρωποι τὴν ἡμέρα. Ἐτσι ἡ παρουσία τοῦ μαρκησίου ὡς ἀντιβασιλέως ἦταν ἀπαραίτητη, ἀφοῦ ἡ χώρα ἐκινδύνευε.

Ἡ Λύδια ἐδιάβασε τὸ γράμμα, κι' ἔμεινε γιὰ λίγο σκεπτική.

Ἄν ἔφευγε τώρα ἀπὸ τὸ Παρίσι, ὅλα τὰ στόματα θὰ ἐκλείναν καὶ ἡ χειρονομία της αὐτὴ θὰ ἐνθουσίαζε τὸν ἄνδρα της. Δὲν ἔπρεπε νὰ τὸ διακινδυνεύσῃ;

Χωρὶς τὸν παραμικρὸ δισταγμὸ ἔστειλε ἀμέσως αὐτὸ τὸ τηλεγράφημα:

«Μαρκήσιον ντὲ Σανταρέμ

Γόαν

Εἴσαι σὲ κίνδυνον. Ἡ θέσις μου εἶναι κοντά σου. Ἀναχωρῶ ἀμέσως.

Λύδια»

Λίγες μέρες ἀργότερα τὰ Παρισινὰ φύλλα ἀνῆγγελλαν ὡς ἐξῆς τὴν εἴησιν:

«Μεταξὺ τῶν ἐπιβατῶν τοῦ «Μπουρεστένε», τῆς «Μεσαζερί Μαριτίμ», ἔφυγε χθὲς τὸ ἀπόγευμα καὶ ἡ μαρκησία ντὲ Σανταρέμ, μεταβαίνουσα εἰς τὴν Γόαν, πλησίον τῆς Α. Ε. τοῦ συζύγου της, ἀντιβασιλέως τῶν Πορτογαλικῶν κτήσεων εἰς τὰς Ἰνδίας.

» Ἡ ὥραία καὶ εὐγενὴς δέσποινα, μὴ λησμονοῦσα τὴν ὑψηλὴν τῆς καταγωγῇ, ἤσθάνθη τὴν ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν κοσμικὴν ζωὴν καὶ νὰ μεταβῇ ἐκεῖ ὅπου τὴν καλεῖ τὸ καθήκον. Ἡ Γόα μαστίζεται ἀπὸ τὴν χολέραν ἐν τούτοις δὲν ἐδόλιστα νὰ συμμερισθῇ τὴν τύχην τοῦ συζύγου τῆς.

» Τῆς εὐχόμεθα κατευόδιον καὶ ταχεῖαν ἐπάνοδον».

Ἡ εἰδήσις φυσικὰ ἔκαμε μεγάλην αἰσθησιν εἰς ὅλους τοὺς κοσμικοὺς κύκλους καὶ γρήγορα ἐξεχάσθησαν ὅλοι μὲ τὴν αὐταπάρησίν τῆς.

Μόνον μιὰ δυστυχησμένη μητέρα, ἐκεῖ κάτω στὴν Βρετανίαν, ἐξακολουθοῦσε νὰ κλαίῃ πικρὰ γιὰ τὸν θάνατον τοῦ παιδιοῦ τῆς καὶ τῆς μοναδικῆς τῆς φίλης Λευκῆς, ντὲ Μάλτρουά.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ Λύδια ἔφθασε στὴ Γόα, ὁ μαρκήσιος τὴν ὑποδέχθηκε κατασυγκινημένος ἀπὸ τὸ δεῖγμα αὐτὸ τῆς ἀφοσιώσεως καὶ δὲν ἦ ευρὲ πῶς νὰ τῆς ἐκφράσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην του.

Ἡ Λύδια ἐπεσκέφθη ἀμέσως τὰ νοσοκομεῖα μὲ τοὺς χολεριῶντας, χωρὶς τὴν παρημικρὴ ἀποστοφὴ καὶ ἀπὸ τὴν ἐπομένῃ τῆς ἀφιξεῶς τῆς ἄρχισε νὰ ἐργάζεται δραστηρίως. Ἰδρυσε συλλόγους προστασίας τῶν παθόντων, ἐπισκέπτετο τὰ ὀρφανὰ, τὶς ἐγκαταλειμμένες οἰκογένειες, καὶ ἔδειξε τέτοιο θάρρος καὶ αὐταπάρησιν, ὥστε οἱ ὑπῆκοοί τῆς τὴν ἐθαύμαζαν καὶ τὴν ἐλάτρευαν ὡς Θεόν τους.

Ἐπὶ τέλους, μὲ τὰ δραστήρια μέσα ποὺ ἔλαβαν, ἡ χολέρα ἐκόπασε καὶ σιγὰ σιγὰ ἔπαυσαν νὰ ὑπάρχουν κρούσματα. Τότε ὁ μαρκήσιος ἐπρότεινε νὰ φύγουν ἀμέσως γιὰ τὴν Λισαβώνα καὶ ἐκεῖ μόλις ἐφθασαν τοὺς ἔγινε ἐνθουσιώδης ὑποδοχή, ὁ δὲ βασιλεὺς ἐξέφρασε καὶ εἰς τοὺς δύο τὸν θαυμασμόν του καὶ τὴν εὐαρέσκειάν του διὰ τὸ θάρρος τους.

Ἡ Λύδια ἐπωνομάσθη «Ἡρώς» καὶ ὅλη ἡ Πορτογαλλία ὠμιλοῦσε γιὰ τὴν ἡρωϊκὴ σύζυγον τοῦ αντιβασιλέως τῆς Γόας.

Ἀλλὰ ἡ Λύδια εἶχε ἀρχίσει νὰ πλήττῃ καὶ ἐνοσταλγοῦσε τὸ Παρίσι καὶ ὁ μαρκήσιος ποὺ ἦταν ἐνθουσιασμένος ἀπὸ τὴν λαμπρὰν διαγωγὴν τῆς μὲ μεγάλην του προθυμίαν συνώδευσε μόνος του τὴν γυναικα του στὸ Παρίσι.

Ἦταν Δεκέμβριος· ὅταν ἀνοιξε διὰ πρῶτην φορὰν τὰς πύλας του τὸ μέγαρον Σανταρεμ καὶ ὅλοι οἱ κοσμικοὶ κύκλοι ἔσπευσαν ἀθρόοι νὰ ἐκφράσουν τὸν θαυμασμό τους στὴ θελκτικὴ μαρκησία.

Ὁ ἄνδρας τῆς ὑπερήφανος ἐδέχετο διαφόρους ἐκφράσεις συμπαθείας καὶ ἓνα χαμόγελο εὐτυχισμένου ἦταν ζωγραφισμένο στὸ ἀριστοκρατικὸ του πρόσωπο.

Ἡ Λύδια ἦταν πρὸ ὥραία ἀπὸ κάθε ἄλλῃ φορὰ, εἶχε μιὰ ὁμορφιὰ ἀπαστρέπτουσα καὶ ἐφαινόταν πολὺ εὐχαριστημένη ποὺ ξαναβρισκόταν στὸν κύκλον τῆς, ὅταν τὴν προσοχὴ τῆς εἴλκυσεν ἑξαφνα ἓνας ἄνδρας 35—40 ἐτῶν, ποὺ δὲν εἶχε διόλου συμπαθητικὴ ἐμφάνισιν μὰ κατὶ τῆς ἐθύμιζε. Κατὶ ποὺ δὲν μπορούσε νὰ τὸ προσδιορίσῃ. Ἐνας καβαλλιέρος στὸν ὅποιον εἶχε ὑποσχεθῇ αὐτὸ τὸ βάλς ἤρχετο αὐτὴν τὴν στιγμὴν νὰ τὴν ζητήσῃ καὶ ἀπὸ αὐτὸν ἐ πληροφορήθηκε ὅτι ὁ ἄγνωστος αὐτοῦς ἦταν ὁ ἀνακριτὴς Ζερῶρ Μπλεζὺ ντὲ Σενοζάν.

Ἐθυμήθηκε τότε ὅτι ἡ οἰκογένειά τῆς ἦταν καὶ πῶς συνδεδεμένη στὰ

παληά χρόνια με αυτό τὸ ὄνομα, τὸν εἶχε ἰδῆ κάποτε στὸ σαλόνι τῆς μητέρας της. ὅταν ἀκόμη ἦταν παιδί, καὶ στὶς παλιές αὐτὲς, σχέσει, ὠφείλετο τὸ ὅτι εἶχεν ἐμφανισθῇ τώρα σ' αὐτὴ τῆς τὴν δεξιώσει.

Ἐκείνη τῇ στιγμῇ ἀκριβῶς ὁ Μπλεζὺ ντὲ Σενοζὰν ὑπεκλίνετο βαθύτατα μπροστά της καὶ ἡ μαρκησία τοῦ ἔτεινε τὸ χεῖρ της.

— Καὶ σὰς γύρευα, κ ντὲ Σενοζὰν, τοῦ εἶπε, ἤθελα νὰ μοῦ προμηθεύσετε μιὰ θέσι γιὰ τὴν προσεχῆ δίκη τοῦ κακουργιοδικείου.

— Δὲν θὰ εἶναι πολὺ ἐνδιαφέρουσα, κυρία μαρκησία, ἀπήντησε ὁ Σενοζὰν λιγάκι ταραγμένος, ἀλλὰ ἀφοῦ θέτετε...

— Θὰ ἔχετε τίποτα πὺρ ἐνδιαφέρον ἀργότερα;

— Ὁχι, κατὶ μικροανακρίσεις γιὰ κάποιον ποὺ πρόκειται νὰ βάλουν εἰς ἀπαγόρευσιν καὶ νὰ κλείσουν σὲ κλινικὴ.

— Ποιὸς εἶναι αὐτός; ἐρώτησε ἡ Λύδια λιγάκι ταραγμένη.

— Ὡ! δὲν εἶναι μυστικό, ὅλοι μιλοῦν γι' αὐτό... Πρόκειται γιὰ τὸν Ροβέρτο ντὲ Μαλτρονά.

— Ἄ! τὸν γνωρίζω—καὶ ἡ Λύδια ὠχρίασε θανάσιμα—τὸν φιλοξένοῦσα στὸ Ροσεμόρ μαζί με τὴν γυναῖκά του.

— Τὸ ξέρω, ἐτόνισε ὁ Σενοζὰν με ἀρκετὴ ψυχρότητα.

— Θὰ ξεῦρετε ἴσως πῶς με εἶχαν ἐνοχοποιήσει γιὰ τὸν τραγικὸ θάνατο τῆς γυναίκας του;

— Τὸ ξέρω κι' αὐτὸ καὶ σὰς βεβαιῶ πῶς ἂν μερικὰ χαρτιά ποὺ ἔχω στὰ χέρια μου ἔπεφταν στὰ χέρια κανενὸς ἄλλου...

— Τὶ θέτετε νὰ πῆτε, κύριε ντὲ Σενοζὰν; εἶπεν ἡ Λύδια ποὺ εἶχε χάσει ὅλη τῆς τὴν ψυχραιμία.

— Τὰ χαρτιά ποὺ σὰς ἐνοχοποιοῦν, ἐτόνισεν ὁ Σενοζὰν με ὕφος ἐμπιστευτικό, τὰ κρατῶ στη διάθεσί σας. Πότε μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ σὰς τὰ φέρω;

Ἡ Λύδια ἐκατάλαβε, ἀλλὰ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς τῆς ἦταν φοβερὰ ἀντιπαθητικός. Θὰ ἐπροτιμοῦσε κάθε τι ἄλλο παρὰ νὰ δοθῇ σ' αὐτόν. Χωρὶς νὰ ξεῦρη τί εἶχε συμβῇ ἄλλοτε μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς Λιάνας, αἰσθανόταν μιὰ φοβερὴ ἐπιθυμία νὰ τοῦ κάνη κακό. Ἦταν ὅμως ἀρκετὰ ἐξυπνὴ γιὰ νὰ τὴν δειξῇ ὅλ' αὐτά. Ἐχαμογέλασε καὶ τοῦ εἶπε με φωνὴ σιγανή:

— Θὰ σὰς περιμένω αὔριο τὸ ἀπόγευμα.

Τῇ στιγμῇ ἐκείνῃ ἔνα· ὑπολογαγός, στὸν ὁποῖον εἶχε ὑποσχεθῇ ἓνα χορό, ἐρχόταν νὰ τὴν ζητήσῃ...

Ροζὲ ντὲ Μεράν.

Τὸ ἄλλο ἀπόγευμα ἡ Λύδια με ὕφος μετανοούσης Μαγδαληνῆς ἔσχιζε μπροστὰ στὸν Μπλεζὺ ντὲ Σενοζὰν τὰ χαρτιά ποὺ τὴν ἐνοχοποιοῦσαν, ἀλλὰ ἀπόησε με μεγάλη τέχνη τοὺς ὑπαινιγμούς του, καὶ ὁ ἀνακριτὴς ποὺ ἦταν ἀρκετὰ ἐξυπνος ἐκατάλαβε πῶς ἔπρεπε νὰ φανῇ λιγάκι ὑπομονετικός, ὅπως καὶ τόσοι ἄλλοι ἦσαν ὑπομονετικοί. Τόσοι ἄλλοι ποὺ ἐκαραδοκοῦσαν τὴ στιγμὴ...

Μεταξὺ αὐτῶν ἦτο καὶ ὁ βαρῶνος ντὲ Σὰν Κριστόλ ποὺ δὲν εἶχε ξεχάσει τὴ μοναδικὴ ἐκείνη νύχτα ποὺ ἡ Λύδια τὸν εἶχε δεχθῇ στὴν κάμαρά της.

Ἡ μαρκησία τὸν εἶχε ἰδῆ σὰ νὰ εἶχε ἐντελῶς ξεχάσει ἐκεῖνο τὸ ἐπισόδιο, ἀλλὰ ὁ βαρῶνος δὲν ἀπελπίζοταν καὶ εἶχε δίκην, γιατί νὰ πού ἡ τύχη τὸν εὐνοοῦσε πολὺ γρήγορα.

Ὁ μαρκήσιος φυσικὰ εἶχεν ἐπιστρέψει στὴ θέσι του στὰς Ἰνδίας καὶ ἡ Λύδια πού εἶχε μείνει πάλιν μόνη φερόταν ὅπως τῆς ἄρρεσε καὶ δεχόταν ὅποιους ἤθελε. Κἄποτε γιὰ νὰ διασκεδάσῃ ἐκαλοῦσε μαζί τὸν Μπλεξὺ ντὲ Σενοζάν καὶ τὸν βαρῶνο Σάν Κριστόλ κι' ἐπαιξε μαζί τους σὰν τὴ γάτα μὲ τὰ ποντίκια.

Στὸ τέλος τοῦ χειμῶνα ἓνας διάσημος ἄνθρωπος τῶν γραμμάτων θὰ ἔδινε μιὰ μεγαλοπρεπεστάτη ἑορτὴ στὸ μέγαρό του τῆς λεωφόρου Ἐλῶ καὶ ἡ μαρκησία δὲν ἐννοοῦσε νὰ λείψῃ ἀπ' αὐτήν, μὰ αἱ προσκλήσεις θὰ ἦσαν ἀποκλειστικὲς γιὰ λογοτέχνας καὶ καλλιτέχνας. Ἐπειδὴ ὅμως κάθε κανόνας ἔχει τὰς ἐξαιρέσεις του, ἡ Λύδια εἶχε ἐπιφορτίσει τὸν Σάν Κριστόλ νὰ κατορθώσῃ νὰ τῆς βρῇ δυὸ ἀνώνυμες προσκλήσεις καὶ τότε θὰ ἐπῆγαιναν μαζί οἱ δυὸ τους.

— Μὰ δὲν θὰ πῆτε σὲ κανένα τίποτε, εἶπε, καὶ θὰ πᾶμε μετημφιεσμένοι. Θὰ περάσωμε ὥραϊα!

Φυσικὰ ὁ βαρῶνος ἐκίνησε γῆν καὶ οὐρανὸν καὶ κατώρθωσε νὰ ἐξοικονομήσῃ δύο προσκλήσεις, ὑπερήφανος δὲ μετημφιέσθῃ εἰς ὥραϊον ἱππότην τοῦ 16ου αἰῶνος καὶ ὅταν ἔφθασε τὸ μὲ τόσῃν ἀνυπομονησίᾳ ἀναμενόμενο βράδῳ ἦλθε νὰ παραλάβῃ τὴν λατρευτὴν του.

Ἡ Λύδια εἶχε μεταμφιεσθῇ καὶ ἐκεῖνη εἰς ἀκόλουθον τοῦ ἰδίου αἰῶνος καὶ τὸ ἀνδρικό κοστοῦμι τῆς ἐπῆγαινε περιφρημα.

Τὸ πλαστικό της σῶμα ἐδείχνετο ὥραιότερο, τὰ μάτια της μέσα ἀπὸ τὴν μαύρη μάσκα ἔλαμπαν σὰν ἄστρα καὶ τὰ ὥραϊά της μαλλιά ἔπεφταν μποῦκλες στοὺς καλοφτιαγμένους ὤμους της.

Φυσικὰ περὶ τὸ νὰ ποῦμε ὅτι μόλις ἐπέτυχε τὸν σκοπὸν της ἡ Λύδια λίγο σκεπτόταν τὸν Σάν Κριστόλ καὶ ὅταν εὐρέθησαν στὰ ὀλόφωτα σαλόνια τοῦ μεγάρου τῆς λεωφόρου Ἐλῶ τὸν ἐγκατέλειψε καὶ δὲν ἐννοοῦσε νὰ τοῦ δώσῃ οὔτε ἓνα βάλς.

Ἐπομένως ἀπετέλεσε ἀμέσως τὸν στόχον ὅλων τῶν βλεμμάτων καὶ ὅλοι ἐπροσπαθοῦσαν νὰ μαντεύσουν ποιά ἦτο ἡ ὥραϊα αὐτὴ ἄγνωστος, ἀλλὰ ἡ Λύδια ἐκράτησε ἐπιμόνως τὸ «ἐνκόγνιτο» καὶ διεσκεδάζε μὲ τὴν περιέργεια ὅλων.

Ἀργά, τὰ ξημερώματα σχεδόν, καθὼς ἔμπαινε σ' ἓνα Γιαπωνέζικο σαλονάκι γιὰ νὰ βρεθῇ λίγο μόνη, εἶδε ξαπλωμένον σὲ μιὰ πολυθρόνα ἓνα νεὸν 25—30 ἐτῶν μὲ κομψότατο κοστοῦμι Λουδοβίκου 15ου.

Εἰκόνος μόλις τὴν εἶδε νὰ μπαίνει σηκώθηκε, καὶ τότε ἡ Λύδια εἶδε πὼς ἦταν ψηλός, ὥραιότατος καὶ ξανθός, εἶχε ἀριστοκρατικὸ ὕψος καὶ λεπτότατα χαρακτηριστικά.

— Μὲ συγχωρεῖτε, ὥραϊέ μου ἀκόλουθε, εἶπε χαμογελῶντας.

— Γιὰ ποῖο λόγο; ἐρώτησε ἡ Λύδια, ἀναπαύεσθε, εἶναι πολὺ φυσικό, κι' ἐγὼ τὸ ἴδιο ἦλθα νὰ κάμω.

Ἀλλὰ γιατί ἡ φωνὴ της εἶχε πάρει ἓνα τόνο θωπευτικό; Γιατὶ τὰ μάτια της πίσω ἀπὸ τὴ μάσκα ἐγυάλιζαν παρὰ ξένα; Γιατὶ πρώτη φορὰ

— Μὰ δὲν ὑπάρχει τίποτα τὸ ἐνοχοποιητικὸ γιὰ μένα σ' αὐτὰ τὰ γράμματα τοῦ φίλου σας,
ἔλεγε στὸ Ροβέρτο ἡ Λύδια, γοητευτικὴ καὶ προκλητικὴ.

στη ζωὴ της αἰσθανόταν ταραγμένη; Κι' ἐρώτησε σαστισμένη, ἔτσι γιὰ νὰ πῇ καὶ:

— Εἶσθε καλλιτέχνης, κύριε;

— Δυστυχῶς ὄχι, κυρία μου, μὰ αὐτὸς ποὺ δίνει τῇ γιῶρτῇ εἶναι φίλος; μου. Ἐπιτρέψατέ μου νὰ συστηθῶ: Ροζέ ντὲ Μεράν, ὑπολοχαγὸς πυροβολικοῦ. Ὑποκλίθηκε μὲ μεγάλη εὐγένεια κι' ἐπρόσθεσε:

— Θὰ μοῦ κάμετε τὴν τιμὴν νὰ μοῦ γνωρίσετε καὶ τὸ δικό σας ὄνομα;

— Ὅχι, κύριε, λυποῦμαι, μὰ ἔχω λόγους νὰ κρατήσω τὸ «ἰνκογνιτο».

Σὰς ὑπόσχομαι ἐν τούτοις νὰ μὴ ξεχάσω ποτὲ τ' ὄνομά σας.

Ὁ νέος τὴν ἐκύτταξε, ἀλλὰ σὰν εὐγενὴς ποὺ ἦτο ὑποκλίθηκε γιὰ δευτέρα φορὰ κι' ἐβγῆκε ἀπὸ τὸ σαλονάκι, τῇ στιγμῇ ἀκριβῶς ποὺ εἶχε ἀνακαλύψει ὁ βαρῶνος τὴν μαρκησία κι' ἐρχόταν νὰ τὴν πάρῃ γιὰ τὸ σουπὲ.

Ἀργὰ τὶς πρωινὲς ὥρες ποὺ τὸ κουπέ τοῦ Σὰν Κριστόλ διέσχιζε τοὺς δρόμους τοῦ Παρισιοῦ, ἡ Λύδια ἐπροσποιεῖτο τὴν κοιμισμένην, μὴ ἂν τὰ μάτια της ἦσαν κλειστὰ τὸ μυαλό της ἐδούλευε μὲ τὸ παραπάνω:

«Εἶναι ὁ μόνος ποὺ δὲν ἐταράχθηκε μόλις μὲ εἶδε, ἐσκέπτετο, καὶ ὅμως τὸν θυμᾶμαι... Τὶ ὄμορφος ποὺ ἦταν, τὶ ὑπερήφανος! Καὶ τὶ ὠραῖο τὸ ὄνομά του: Ροζέ ντὲ Μεράν».

Ἡ τιμωρία.

Σὲ ἰδιοσυγκρασίᾳς σὰν τῆς Λύδιας θὰ ἦταν φοβερὸ τὸ ξύπνημα τοῦ ἔρωτος, γιὰτὶ θὰ ἦταν μία ἐκδήλωσις μὲ πολὺ μεγάλη ἔντασι. Συνηθισμένη νὰ βλέπῃ ὅλους νὰ πέφτουν στὰ πόδια της, συνηθισμένη νὰ μὴ βροῖσκῃ ποτὲ ἀντίστασι σὲ κάθε της ἰδιοτροπία, τί θὰ ἔκανε ἂν αἰσθανόταν ποτὲ πραγματικὸ αἴσθημα καὶ δὲν εὗρισκε ἀνταπόκρισι;

Καὶ νὰ ποὺ ἡ στιγμὴ αὕτῃ εἶχε φθάσει... Ἀγαποῦσε τὸν Ροζέ ντὲ Μεράν, τὸν ἀγαποῦσε μὲ ὅλη τὴ δύναμι τῆς ὁρμητικῆς της ψυχῆς καὶ δὲν ἐτολμοῦσε νὰ τ' ὁμολογήσῃ οὔτε στὸν ἴδιο τὸν ἑαυτὸ της, γιὰτὶ μιὰ φορικτὴ ἀμφιβολία τὴν ἔπνιγε:

— Ἄν αὐτὸς δὲν μ' ἀγαπήσῃ;

Γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωὴ της ἔνοιωθε φόβο, αἰσθανόταν ὅτι θὰ μπορούσε νὰ αἰσθανθῇ μιὰ κοπελλίτσα στὸ πρῶτό της αἴσθημα. Μιὰ δειλία ἀφάνταστη, ἓνα δισταγμὸς...

Δὲν δεχόταν κανένα, δὲν ᾔθελε νὰ ἰδῇ κανένα, καὶ ἡ μόνη της σκιΐψις ἦταν πῶς θὰ κατάρθωνε νὰ γνωρισθῇ μὲ τὸν ὠραῖο ἀξιωματικὸ!

Τὴν ὠρισμένη της ἡμέρα ἐν τούτοις ποὺ ἐδέχτο ἀνοίξε τὰ σαλόνια της, γιὰτὶ εἶχε μιὰ κρυφὴ ἐλπίδα πὼς θὰ μπορούσε καὶ νὰ συμβῇ καὶ νὰ μάθῃ γιὰ τὸν ὑπολοχαγὸ ὅτι δὲν θὰ μπορούσε ποτὲ νὰ μάθῃ μόνη της: Τὶ εἶδους ἄνθρωπος ἦτο; Μὲ ποίους ἐσχετίζετο; Ποίους εἶχε φίλους;

Ὁ πρῶτος ποὺ ἐρώτησε ἦταν ὁ Μπλεζὺ ντὲ Σενοζάν:

— Ξέρετε κανένα ἀξιωματικὸ Ροζέ ντὲ Μεράν;

— Ροζέ ντὲ Μεράν! Ἄ ναί, τὸν ξέρω. Τὸν συναντῶ τακτικὰ στὴ λέσχῃ. Μόλις λίγες ἐβδομάδες εἶναι ποὺ ἦλθε ἀπὸ τὴν Τύνιδα.

— Θᾶθελα νὰ τὸν γνωρίσω. Μπορεῖτε νὰ μοῦ τὸν παρουσιάσετε;

— Δὲν πιστεύω νᾶναι δύσκολο, εἶπε ὁ ἀνακριτὴς χωρὶς τὴν παραμικρὴ ὑποψία. Φαντάζομαι πὼς θὰ ἐνθουσιασθῇ ἂν τοῦ πῶ νὰ ἔλθῃ σπίτι σας.

— Δὲν ἐνδιαφέρομαι ἐγώ, ἔσπευσε νὰ ἐξηγήσῃ ἡ Λύδια, ἀλλὰ κάποια φίλη μου, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ τὸν δεχθῇ στὸ δικό της σπίτι.

— Ἐλπίζω νὰ μὴ πρόκειται γιὰ κανένα συνοικέσιο, γιατί εἶναι τρελλὰ ἐρωτευμένος μὲ μιὰ ἀρτίστα καὶ σὲ λίγες μέρες θὰ τὴν παντρεῖ θῇ.

— Ὅχι δά! Καὶ τί εἶδους ἀρτίστα; διέκοψε ἡ Λύδια πολὺ ταραγμένη.

— Μιὰ διάσημο ἡθοποιὸ καὶ καθ' ὅλα ἐξαιρετὴ γυναῖκα.

Ἡ Λύδια εἶχε γίνοι κατὰχλωμη καὶ αἰσθανόταν τὰ πόδια της νὰ λυγίζουν. Εἶχε ἐντούτοις τὴ δύναμι νὰ συνεχίσῃ:

— Καὶ ποιά εἶν' αὕτη;

— Ἡ Ντίνα Λόη.

— Ἡ Ντίνα Λόη τοῦ «Βωντεβίλ»;

— Ἀκριβῶς, κυρία μαρκησία. Αὕτῃ ποὺ θὰ εἶναι πρωταγωνίστρια μεθαύριο στὸν νέο θίασο τοῦ «Τεάτρο ντε λ' Ἀβενίρ».

Ἡ κόμησσα Ἀλμίδα ἐξήγησε αὕτῃ τὴ στιγμή τῇ Λύδια καὶ εἶπαι τῆς ἔδωσε καιρὸ νὰ συνέλθῃ. Ὅταν ξαναμίλησε μὲ τὸν Σενοζάν ἦταν ἐντελῶς κυρία ἑαυτῆς.

— Σᾶς εὐχαριστῶ, ἀγαπητὲ Σενοζάν, τοῦ εἶπε. Θὰ τὰ πῶ ὅλ' αὐτὰ στὴ φίλῃ μου, ἀλλὰ δὲν πιστεύω νὰ πρόκειται γιὰ συνοικέσιο, ὥστε ἂν θέλετε τὸν φέρετε, χωρὶς νὰ μάθῃ βέβαια ὅτι τὸ ἐξήγησα ἐγώ.

— Θὰ σᾶς εὐχαριστήσω τὸ γρηγορώτερο. Θὰ τοῦ μιλήσω ἀπόψε ποὺ θὰ τὸν δῶ στὴ λέσχῃ.

— Σᾶς εὐχαριστῶ... καὶ ἐκ μέρους τῆς φίλης μου.

Τὰ καθήκοντά της τῆς οἰκοδεσποίνης τὴν ἐκαλοῦσαν καὶ ἀφῆκε τὸν Σενοζάν γιὰ νὰ φροντίσῃ καὶ γιὰ τοὺς ἄλλους ἐπισκέπτας της. Ἀργὰ δὲ ὅταν ἔφυγαν ὅλοι καὶ ἔμεινε μόνῃ της ἔπεσε στὴν ντορμέζα της καὶ πρώτῃ φορᾷ ἄρχισε νὰ κλαίῃ μὲ λυγμούς...

Ὅστε ἀγαποῦσε πράγματι; Ἀγαποῦσε καὶ ὑπέφερε γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωὴ της;

Κι' αὐτὸς ἦταν ἐρωτευμένος μὲ μιὰ θεατρίνα; Θεατρίνα ἦταν καὶ ἡ Λίνα Ρεμύ, καὶ ὅμως τῆς εἶχε πάρει τὸν ἐραστὴ της... Δὲν θὰ κατώρθωνε ν' ἀποσπάσῃ καὶ τὸν Ροζὲ ντὲ Μεράν;

Ἄν δὲν τὸ κατώρθωνε; Ὡ! αὕτῃ ἡ φρικτὴ ἀμφιβολία ποὺ πρώτη φορὰ τῆς ἐβασάνιζε τὴν ψυχὴ...

Ἀγόρας ὅλα τὰ θεατρικὰ περιοδικὰ γιὰ νὰ ἰδῇ τὴν εἰκόνα τῆς Ντίνας Λόη, ἥθ' ὅτε νὰ γνωρίσῃ τὴν ἀντίζηλό της, νὰ μάθῃ γι' αὐτήν.

Ἦταν ὥραιότατη, θελκτικὴ, μ' εὐγενικὸ παρὰσιγμα, μὲ ἀριστοκρατικὴ κατατομή, μὲ διαγωγὴ ἀμειπτη, μὲ τέχνη ἐξαιρετικὴ.

Εἶχε «ντεμποντάρι» στὰς Βρυξέλλας μὲ μεγάλη ἐπιτυχία καὶ μόλις ἦλθε στὸ Παρίσι τοὺς εἶχε κατακτήσει ὅλους. Ἡ μαρκησία ντὲ Σανταρὲμ εἶχε καρφώσει τὰ μάτια της στὴ φωτογραφία της καὶ τὴν κύτταζε ὥρες δολοκλήρες, ἐνῶ τὴν ψυχὴ της βασάνιζαν μύριες σκέψεις.

— Θεέ μου, κυρία μαρκησία, τῆς ἔλεγε δυὸ μέρες ἀργότερα ὁ Μπλεζὺ

ντὲ Σενοζάν, δὲν μποροῦ νὰ τὸ ἐξηγήσω. Φαντασθῆτε ὅτι ὁ Ροζὲ ντὲ Μεράν δὲν ἐδέχθηκε νὰ ἔλθῃ σπῆτι σας καὶ νὰ σᾶς τὸν παρουσιάσω.

— Μὲ τί πρόφασι; ῥώτησε ἡ Λύδια προσποιουμένη ἀδιαφορίαν.

— Μὲ καμμιά πρόφασι. Τοῦ μίλησα γιὰ διάφορες δεξιότητες καὶ τοῦ ἀνέφερα καὶ τὴ δική σας.

— Λοιπόν;

— Λοιπόν, μόλις ἄκουσε τ' ὄνομά σας ἐπῆρε ἓνα ἀλλόκοτο ὕφος κι' ὅταν ἐγὼ τοῦ ἐπρότεινα νὰ σᾶς παρουσιάσω ἔδειξε φανερὴ δυσαρέσκεια... Ἐγὼ ἐπέμεινα καὶ τότε μοῦ εἶπε μὲ ὕφος κατηγορηματικόν: «Σᾶς εὐχαριστῶ καὶ ντὲ Σενοζάν, μὰ δὲν ἔχω καμμιά ἐπιθυμία νὰ γνωρίσω τὴν μαρκησία ντὲ Σανταρέμ».

Ἡ Λύδια εἶχε προσπαθήσει νὰ φαίνεται ψυχραίμη, μολονότι πρώτη φορὰ ἐδέχετο τέτοια προσβολή. Ἀλλὰ ἡ προσβολὴ θὰ ἦταν μὴδὲν χωρὶς τὸν πόνο ποὺ τὴν εἶχε κάμει νὰ αἰσθανθῇ. Κατῳρθωσε ἐν τούτοις νὰ δείξῃ ἀδιαφορία καὶ νὰ πῇ:

— Πολὺ καλὰ, κύριε ντὲ Σενοζάν, ἀφοῦ ὁ νεαρὸς ἀξιωματικὸς δὲν θέλει νὰ γίνῃ φίλος μας, ἂς μὴν ἐπιμένωμε. Σᾶς εὐχαριστῶ γιὰ ὅτι κάματε.

Λίγα λεπτά πρὶ ὕστερα βρισκόταν στὸ Δάσος τῆς Βουλώνης μετὰ τὴ θεία της, κι' ἐκεῖ συνήντησαν μιὰ ὥραϊα «βικτώρια», μέσα στὴν ὁποία ἦταν καθημένη μιὰ κυρία καὶ ἐκατέρωθεν τῆς ἀμάξης τὴν συνώδευαν δύο ἱππεῖς ἀξιωματικοί.

Ὅταν διεσταυρώθῃ τὸ κουπὲ της μὲ αὐτὸ τὸ ἀμάξι, ἡ Λύδια κατάβλεψε ἀνεγνώρισε στὸν ἓνα ἱππέα τὸν ὑπολοχαγὸ Ροζὲ ντὲ Μεράν. Καὶ ἀσφαλῶς ἡ κυρία θὰ ἦταν ἡ Ντίνα Δόη.

Ὅταν ἐγύρισαν στὸ σπῆτι, ἡ μαρκησία ντὲ Σανταρέμ ἦταν σὲ ἀθλίαν κατάστασι καὶ ἐκλείσθηκε ἀμέσως στὰ διαμερίσματά της.

— Τί εὐτυχισμένος ποὺ φανόταν, ἐπιθύρισε, καὶ πῶς τῆς μιλοῦσε.

Ἐσφιγγε τὰ χεῖλιά της, τὰ ἐδάγκανε καὶ ὁμως δὲν κατῳρθωνε νὰ πνίξῃ τοὺς λυγμούς της.

Καὶ ὁ δῆμιος εἶχε κυπηθῇ κατάκαρδα, ὅπως τόσα θύματά του.

Ἦταν ἡ θεία δίκη.

Ἐν τούτοις δὲν ἀπελπιζόταν ἐντελῶς, γιὰ τὴν θὰ συναντοῦσε κάποτε σὲ κανένα φιλικὸ σαλόνι τὸν Ροζὲ ντὲ Μεράν καὶ ὅταν ἀντίκρουζε τὸν μαγνήτη τῶν ματιῶν της. ἔ... τότε!...

Πράγματι συνηντήθησαν σὲ κάποιο γεῦμα, καὶ μάλιστα εἶχε τὴν τύχην νὰ τοποθετηθῇ κοντά του, ἀλλὰ αὐτὸ δὲν τὴν ὠφέλησε σὲ τίποτε, γιὰ τὴν ὁ Ροζὲ τῆς ἐφάρθηκε μὲ ὅλη τὴν εὐγένεια, ἀλλὰ μὲ μεγάλη ψυχρότητα. Τότε ἀποφάσισε νὰ κάμῃ αὐτὴ τὸ πρῶτο βῆμα, κι' ἐπῆρε τὸ πιὸ γλυκὸ της χαμόγελο.

— Κύριε ντὲ Μεράν, τοῦ εἶπε, ἔκαμα τὴν ἀνοησία νὰ πῶ στὸ ἀμάξι μου νὰ ἔλθῃ ἀργὰ νὰ μὲ πάρῃ καὶ αἰσθάνομαι κουρασμένη· νὰ τολμοῦσα νὰ σᾶς ζητήσω νὰ μὲ συνοδεύσετε σπῆτι μου ἐνωρίτερα;

Ὁ Ροζὲ ὠχρίασε καὶ ἂν τὸν ἐβλεπε ἓνας λεπτὸς ψυχολόγος, θὰ μποροῦσε νὰ διακρίνῃ στὸ πρόσωπό του μιὰ βαθεῖα ἐκφρασι ἀποστροφῆς.

‘Οπωσδήποτε ἡ εὐγένειά του ὑπερίσχυσε καὶ τῆς εἶπε μὲ μεγάλη λεπτότητα:

— Λυπούμαι πάρα πολύ, κυρία μου, πού εἶμαι ἀναγκασμένος ν’ ἀρνηθῶ τὴν μεγάλη τιμὴ πού μου κάνετε, ἀλλὰ δυστυχῶς τώρα δὲ μοῦ ἀνῆγγειλαν ἀπὸ τὸ Ἐπιτελεῖον ὅτι πρέπει νὰ εἶμαι ἐκεῖ σὲ μισὴ ὥρα, γιὰ κάποια ἐπείγουσα ὑπηρεσία.

Ἡ Λύδια ἐδάγκασε τὰ χεῖλη της. Ἡ προσβολὴ πού τῆς ἐγένετο ἦταν πολὺ μεγάλη, ἀλλὰ ἐδείξε ἀδιαφορία.

— Καλά, θὰ περιμένω τότε τὸ ἀμάξι μου. Μπορεῖτε τοῦλάχιστο νὰ μείνετε πέντε λεπτά μαζί μου; Ὁ ἀξιωματικὸς ἔκαμε μιὰ υπόκλισι κι’ αὐτὴ τὴ φορὰ ἀναγκάσθηκε νὰ καθήσῃ κοντά της.

Ἡ μαρκησία ἐπῆρε τότε τὸ πιὸ γοητευτικὸ της χαμόγελο καὶ τὸν ρώτησε:

— Εἶν’ ἀλήθεια ὅσα λένε γιὰ σᾶς, κ. ντὲ Μεράν;

— Τὶ λένε γιὰ μὲ κυρία μαρκησία; εἶπε ὁ ντὲ Μεράν ἐκπληκτος.

— Μά... πολλὰ πράγματα. Καὶ πρῶτα ἀπ’ ὅλα ὅτι δὲν ἔχετε μαιτρέσσα.

Εἶν’ ἀλήθεια;

Ἡ ἀπορία τοῦ Ροζὲ ἠῤῥιξε καὶ κυττάζοντας τὴν μαρκησία κατάπληκτος τῆς ἀπήντησε:

— Εἶν’ ἀλήθεια.

— Ἀλήθεια! Τί εἶσθε σεῖς οἱ ἄνδρες! Καὶ ἡ Ντίνα Λόη;

— Ἡ Ντίνα Λόη, ἀνέκραξε ὁ ντὲ Μεράν, δὲν εἶναι μαιτρέσσα μου, ἀλλὰ μνηστή μου καὶ σὲ λίγες μέρες θὰ εἶναι σύζυγός μου.

— Ἀ!

— Μὰ... σᾶς ζητῶ συγγνώμην, πρέπει νὰ φύγω. Μοῦ ἐπιτρέπετε;

Ἐσηκώθηκε, ὑποκλίθηκε μὲ μεγάλη εὐγένεια καὶ ἀπεμακρύνθη ἀφήνοντας τὴ μαρκησία μόνη.

Ἡ καρδιὰ τῆς Λύδιας ἄρχισε νὰ κυτπᾷ δυνατὰ καὶ πρώτη φορὰ αἰσθανόταν μιὰ βαθειὰ ἀνέκφραστη ἀπελπισία.

Περιφρονημένη! Περιφρονημένη γιὰ μιὰ θεατρίνα!. Ὁχι, αὐτὸ δὲν ἦταν δυνατό! Ἐπρεπε μὲ κάθε θυσιά νὰ κάνῃ ἐρασίη της τὸν Ροζὲ ντὲ Μεράν...

Γιὰ πρώτη φορὰ αἰσθανόταν μέσα της κάτι τι ἀλλόκοτο, κάτι πού δὲν εἶχε ποτὲ τῆς αἰσθανθῇ καὶ τώρα πού ἐνοιῶθε τὶ ἦταν ἀγάπη τὴν ἀπωθοῦσαν;

Ποιὰ ἦταν αὐτὴ ἡ γυναῖκα πού εἶχε τόσο μεγάλη ἐπιρροὴ σ’ αὐτὸ τὸν ἄνθρωπο;

Ἄν κατώρθωνε νὰ τὴν ἀπομακρύνῃ; Μὰ πῶς; Μὲ ποιὸν τρόπο;

Μέρες ὁλόκληρες ἡ Λύδια ἐβασάνιζε τὸ μυαλό της γιὰ νὰ βρῇ κάτι, μέρες καὶ νύχτες, εἶχε χάσει τὴν ἡσυχία της, κι’ ἐπὶ τέλους ἔνα ἀπόγευμα ἐπῆρε μιὰ μεγάλη ἀπόφασιν.

Θὰ μιλοῦσε στὴν Ντίνα Λόη. Θὰ τῆς ἐξηγοῦσε. Θὰ τὴν ἔπειθε νὰ ἀπομακρυνθῇ.

— Φλωράνς! ἐφώνησε στὴν καμαριέρα της, πῆς νὰ ζέψουν τὸ κουπέ κι’ ἔλα νὰ μὲ ντύσῃς.

Μισὴ ὥρα ἀργότερα τὸ ἀμάξι της ἐστάθμευε στὸ θέατρο «Βωντεβίλ». Ὁ

λακὲς τῆς μαρκησίας ἐληροφορεῖτο τὴν διεύθυνσιν τῆς Ντίνας Λόη καὶ δέκα λεπτά ἀργότερα ἢ καμαριερα τῆς Ντίνας Λόη ὠδηγοῦσε τὴν μαρκησία σ' ἓνα κομψάτο σαλονάκι.

— Ποίαν ν' ἀναγγεῖλω; τὴν ἐρώτησε καὶ ἡ μαρκησία ἀντὶ ἀπαντήσεως ἔδωκε τὸ ἐπισκεπτήριό της.

Ὅταν ἔφυγε ἡ καμαριέρα, ἔρριξε μιὰ ματιὰ τριγύρω καὶ εἶδε ὅτι ἡ ὅλη ἐπίπλωσι δὲν εἶχε τίποτε πού νὰ μὴ φανερώνη ἐξαιρετικὸ γούστο. Ὅλα ἦσαν κομψά, ἀριστοτεχνικὰ μπιμπ-ὸ ἀξίας ἦσαν τοποθετημένα παντοῦ, λουλούδια καὶ σ' ἓνα ὠραιότατο βάζο Σαξ ὠραιότερες κόκκινες καμέλιες.

Ἐξαφνα ἄνοιξε μιὰ πορτιέρα καὶ ἡ Ντίνα Λόη ἔκαμε τὴν ἐμφάνισί της. Φοροῦσε ἓνα ὠραιότατο ντεζαμπιγιέ ἀπὸ δαντέλλες καὶ ἔχαιρέτησε μὲ μιὰ μικρὴ κλίσι τῆς κεφαλῆς, ἐνῷ τὰ ὠραῖά της μάτια ἔκαρφώθηκαν σὴν μαρκησία.

— Σὲ τί ὀφείλω τὴν τιμὴ τῆς ἐπισκέψεώς σας, κυρία μαρκησία; τὴν ἐρώτησε, ἐνῷ συγχρόνως τῆς ἔδειξε μιὰ πολυθρόνα.

— Ὁ σκοπὸς τῆς ἐπισκέψεώς μου, δεσποινίς, εἶναι πολὺ παρ᾽ ἔξω, ἀπῆντησε ἡ Λύδια. Ἐν τούτοις θὰ σᾶς τὸν πῶ χωρὶς περιφράσεις. Πολλὰ πρόσωπα τῆς τάξεώς μου ἐπιθυμοῦν, γιὰ λόγους πού δὲν μπορῶ νὰ σᾶς ἀναφέρω, νὰ λήψετε ἓνα ὠρισμένο διάστημα ἀπὸ τὸ Παρίσι.

— Νὰ φύγω ἀπὸ τὸ Παρίσι; Ἐγώ; Ἀλλὰ αὐτὸ εἶναι ἀδύνατον. Ἐπειτα τί μπορεῖ νὰ ἐνδιαφέρῃ τὴν τάξιν σας ἡ ἀναχώρησίς μου;

— Πρέπει νὰ προσθῶσιν ὅτι εἵμαστε ἔτοιμοι νὰ σᾶς ἀποζημιώσωμε γενναῖα γι' αὐτὴν σας τὴ θυσία. Δὲν ἔχετε παρὰ νὰ ὀρίσετε σεῖς τὸ ποσόν; Ἐκατὸ, διακόσιες, τριακόσιες χιλιάδες...

— Σᾶς βεβαίῳ, κυρία μου, δὲν καταλαβαίνω τίποτε, εἴτε ἡ Ντίνα Λόη κατάπληκτη, καὶ διερωτᾷτο ἂν ἦσαν τρελλὴ ἡ μαρκησία.

Ποιά ἀφορμὴ θὰ μπορούσε ν' ἀναγκάσῃ τὴν ἀριστοκρατία ν' ἀσχοληται μαζί της;

— Σᾶς εἶπα δεσποινίς, ἐτόνισε ἡ Λύδια, ὅτι δὲν μοῦ ἐπιτρέπεται νὰ σᾶς πῶ τοὺς λόγους...

— Παραδέχομαι ~~ὅτι~~ ἀπάρχουν λόγοι, μὰ τότε ἐπιτρέψατέ μου νὰ σᾶς πῶ ὅτι μοῦ εἶναι τελείως ἀδύνατον νὰ σᾶς εὐχαριστήσω.

— Πρόκειται γιὰ τὸ συμφέρον σας.

— Γιὰ τὸ συμφέρον μου; Πρῶτα ἀπ' ὅλα, κυρία, τὸ συμφέρον δὲν παῖζει κανένα ὅριον γιὰ μέ, ἐκτὸς δὲ αὐτοῦ ἔχω σπουδαῖον λόγον νὰ θέλω νὰ μείνω στὸ Παρίσι. Τὸ κοινὸν ἄλλως τε μοῦ ἔκαμε τέτοια ὑποδοχή...

— Τὸ κοινὸν εὐκόλα ἀλλάζει.

Ἡ Ντίνα τὴν κύτταξε μὲ λίγη ὑποψία. Δὲν μπορούσε φυσικὰ νὰ ὑποπτευθῇ ποιὰν ὑστεροβουλίαν ἔκρυβαν τὰ λόγια της, ἀλλὰ δὲν μπορούσε νὰ ἐξηγήσῃ καὶ τοὺς λόγους αὐτοῦ τοῦ διαβήματος.

— Φυσικὰ, εὐκόλα ἀλλάζει τὸ κοινόν, εἶπε, ἰδίως ὅταν πέσουν μερικὰ χορήματα, ἀλλὰ δὲν βλέπω τὸν λόγον γιὰ τὸν ὁποῖον θὰ μοῦ ἔκαναν ἓναν τέτοιο κακόν.

— Μὰ σᾶς εἶπα ὅτι ἡ παρουσία σας στὸ Παρίσι ἐμποδίζει μερικὰ πράγματα.

— Ἀλλὰ καὶ ἂν παραδεχθοῦμε ὅτι ἐγκαταλείπω τὸ θέατρο, πάλι δὲν θὰ μπορέσω νὰ ἐγκαταλείψω τὸ Παρίσι, γιατί ἀγαπῶ καὶ μ' ἀγαποῦν.

— Ἀγαπᾶτε καὶ λέτε ὅτι σᾶς ἀγαποῦν; Καὶ τῆς μαρκησίας τὰ μάτια ἐπ'ταξαν φλόγες.

— Ὡ! ναί, τὸ ξεύρω καλά.

— Μιλᾶτε γιὰ τὸν κ. Ροῡ ντὲ Μερᾶν;

— Ὡστε ξέρετε;

— Ὅλο τὸ Παρίσι ξέρει πὼς εἶναι ἐραστής σας.

— Ὅλο τὸ Παρίσι γελιέται, κυρία μου, διέκοψε ἡ Ντίνα, γιατί ὁ κ. ντὲ Μερᾶν δὲν εἶναι ἐραστής μου, ἀλλὰ μνηστήρ μου.

— Μνηστήρ σας; ἐπανελόβε ἡ μαρκησία μὲ μεγάλη εἰρωνεία. Μὴ γελιέσθε μὲ τέτοια ὄνειρα. Ὁ κ. ντὲ Μερᾶν δὲν σᾶς ἀγαπᾷ.

— Δὲν μ' ἀγαπᾷ;

— Ὅχι, οὔτε θὰ σᾶς παντρευθῇ ποτέ!

— Μοῦ τὸ ὑποσχέθηκε ὁμως... Καὶ τῆς Ντίνας Λόη τὰ μάτια ἐπῆ-
ραν μιὰ στοργικὴ, τρυφερὴ ἔκφρασι.

— Αὐτὸς ὁ γάμος, δὲν θὰ μπορέσῃ ποτὲ νὰ γίνῃ. Θὰ ἦταν ἀσυμβίβασ-
τος! Θὰ καταστρέφατε τὴν καριέρα του! Δὲν πρέπει νὰ τὸ θέλετε αὐτό,
ἂν φυλὲτε ὅτι τὸν ἀγαπᾶτε.

— Μὰ ὁ ἔρως αὐτὸς εἶναι ἡ εὐτυχία μου, ἡ ζωὴ μου!

— Πρέπει νὰ σφίξετε τὴν καρδιά σας, δεσποινίς. Πρέπει!

Ἡ Ντίνα Λόη ἦταν ἑξαλλος στὴ σκέψι πὼς μπορούσε νὰ στερηθῇ τὸν
ἀγαπημένο της καὶ ἔχασε τὴν ψυχραιμίαν της.

— Προτιμῶ νὰ πεθίνω! εἶπε.

— Τότε λοιπὸν δὲν τὸν ἀγαπᾶτε πραγματικά, ἐτόνισε ἡ Λύδια μὲ ἔξα-
ψιν. Ἀλλὰ θὰ σᾶς ἀναγκάσω νὰ μὲ ὑπακούσετε!

— Θὰ μὲ ἀναγκάσετε! Θεέ μου, τώρα καταλαβαίνω, ἀνέκραξε ἡ νεαρὰ
καλλιτέχνης κι' ἐσηκώθηκε ἀπότομα. Ναί, καταλαβαίνω, γιατί τώρα ἐθυμή-
θηκα ποιά εἶσθε Ἀγαπᾶτε τὸν Ροῡ καὶ θέλετε νὰ μὲ ἀπομακρύνετε. Νὰ
μὲ βγάλετε ἀπὸ τὴ μέση...

— Ἐ, λοιπὸν ναί!.. ἀπήντησε ἡ Λύδια πετιῶντας ἑαφνικὰ τὴ μάσκα.
Τὸν ἀγαπῶ! Τὸν ἀγαπῶ καὶ θὰ τὸν πάρω ἀπὸ σᾶς! Γιατί ἐσεῖς τὸν ἀγα-
πᾶτε μόνο γιὰ τὰ χρήματά του, γιὰ τ' ὄνομά του! Μιὰ θεατρίνα δὲν μπο-
ρεῖ νὰ ἀσθανθῇ αὐτὸ τὸ ὥραιο αἶσθημα τῆς ἀγάπης.

— Κυρία! διέκοψε ἡ νεαρὰ ἡθοποιός, μὲ τόνο φωνῆς αὐστηρό.

— Ναί, τὸν ἀγαπῶ, ἐσυνέχισε ἡ Λύδια, καὶ κανεῖς ἄνδρας δὲν μοῦ
ἀντιτάθηκε ἕως τώρα. Πολὺ γρήγορα θὰ γίνῃ ὁ Ροῡ δικός μου, καὶ ἂν
θέλω νὰ σᾶς ἀπομακρύνω τὸ κάνω ἀπὸ εὐσπλαχνία, γιὰ νὰ μὴ δῆτε τὸ
τέλος τοῦ ἔρωτός του γιὰ σᾶς.

Ἡ μαρκησία ἦταν οἶον τρελλή. Τὰ μάτια της πετοῦσαν φλόγες, ἡ
φωνή της εἶχε πάρει ἕναν πνιγμένο ἀπειλητικὸ τόνο καὶ παράφορες χειρονο-
μίες συνώδευαν τὰ λόγια της.

Ἡ Ντίνα Λόη τοῦναντίον ἦταν ἥρεμη. Εἶχε ἀνακτήσει ὅλη της τὴν
ψυχραιμίαν καὶ κύττοζε τὴν ἀντίζηλό της μὲ οἶκτο, σχεδὸν μὲ συμπόνιαν.

— Νὰ ποῦ ἐφθάσατε, τῆς εἶπε στὸ τέλος, σταυρώνοντας τὰ χέρια. Σεῖς,

ἡ μαρκησία ντὲ Σανταρέμ, μὴ κυρία τοῦ κόσμου, μὲ εὐγενικὰ καταγωγή, νὰ θέλετε νὰ παίξετε ἓνα τέτοιο παιγνίδι, γιὰ νὰ κλέψετε τὴν εὐτυχία μου. Δὲν φοβάμαι νὰ μ' ἐγκαταλείψῃ ὁ Ροζέ· ὅ,τι κι' ἂν μοῦ πῆτε, εἶμαι βεβαία γι' αὐτόν. Ἀπὸ σεβασμὸ γιὰ σᾶς, δὲν θὰ ἐπαναλάβω σὲ κανένα αὐτὴ τὴ συνομιλία μας, ἀλλὰ σᾶς παρακαλῶ ν' ἀποσυρθῇτε.

Τὰ λόγια αὐτὰ ἐπλήγωσαν τὴν Λύδια κατάκαρδα. Αἰσθανόταν τὸν ἑαυτὸ της ταπεινωμένο, μειωμένο καὶ ἑξαλλὴ ἐφώναξε:

— Μὲ προκαλεῖτε! Καλὰ λοιπόν· ἀρχίζει μετὰ τῶν δυὸ μας ὁ πόλεμος.

Ἡ Ντίνα Λόη ἐκτύπησε τὸ κουδοῦνι καὶ μὲ ὕφος ἀγέρωχο εἶπε στὴν καμαριέρα της:

— Ὁδήγησε τὴν κυρία μαρκησία.

Ὁ Πιούφλ.

Ἡ Ντίνα Λόη ἐκράτησε τὴν ὑπόσχεσί της καὶ δὲν ἀνέφερε σὲ κανένα τὰ τῆς ἐπισκεψέως τῆς μαρκησίας, κατὰ περισσότερον δὲ λόγον δὲν εἶπε λέξι στὸν Ροζέ ντὲ Μεράν. Γιατὶ νὰ χαλάσῃ τὴν εὐτυχία τους, ἀφοῦ τὸν ἔβλεπε τόσο ἐρωτευμένο μαζί της, τόσο εἰλικρινῇ;

Ἡ Λύδια ὅμως δὲν μπορούσε νὰ ὑποφέρῃ τὴν ταπείνωσι πού εἶχε ὑποστῇ καὶ ὠρκίσθηκε νὰ ἐκδικηθῇ μὲ κάθε θυσία.

Ἐπρεπε νὰ ἐφεύρῃ κάτι. Ἐπρεπε νὰ κάμῃ τὸν Ροζέ νὰ ἀντιπαθήσῃ τὴ Ντίνα, μὰ πῶς;

Ἐξαφνὰ, στὸ νοῦ της ἦλθε ἓνα ὄνομα:

Ὁ Πιούφλ! Τὸ ὑποκείμενον αὐτοῦ πού τῆς ἦταν ἀφωσιωμένο καὶ πού μπορούσε νὰ τὸ χρησιμοποιοῦσιν ὅπως ᾔθελε.

Κάπου εἶχε γραμμένη τὴ διεύθυνσί του. Εἶχε ἀνοίξει γραφεῖο στὴν ὁδὸν Τέμπλ καὶ ἀνελάμβανε παντὸς εἶδους ὑποθέσεις.

Ἐπρεπε νὰ τὸν συμβουλευθῇ.

Τὸ ἴδιο ἀπόγευμα τὸ πολυτελὲς κουπὲ τῆς μαρκησίας μὲ τὰ οἰκόσημα ἐστάθμευε στὴν ὁδὸν Τέμπλ καὶ ὁ Πιούφλ ἔσπευδε νὰ ὑποδεχθῇ τὴν ὑψηλή του ἐπισκέπτιδι.

Δὲν ἦταν πιά ὁ ἱσχνὸς καὶ χλωμὸς νέος πού ξεύραμε ἄλλοτε, ἀλλὰ ὁλοστρεγγυλὸς καὶ ροδοκόκκινος, μὲ ὕφος ἐπισημότατον καὶ διόλου ταπεινὸ.

— Τὶ σοβαρὸς λόγος σᾶς ἔφερεν ἐδῶ, κυρία μαρκησία; τῆς εἶπε ἀνώνυμος μία βαθειὰ ὑπόκλισι. Γιατὶ νὰ μὴ μοῦ μηνύσετε νὰ ἔλθω ἐγώ;

— Πρέπει νὰ σοῦ μιλήσω, Πιούφλ, διώξε τοὺς ὑπαλλήλους σου...

— Περάστε στὸ ἰδιαιτέρο γραφεῖό μου, κυρία μαρκησία, εἶμαι στὰς διαταγὰς σας.

Ἡ Λύδια ἐπέρασε στὸ ἰδιαιτέρο γραφεῖο τοῦ Πιούφλ καὶ ὅταν τὸν εἶδε νὰ κλείνῃ τὴν πόρτα ἔμεινε λίγο διστακτικῇ.

Πῶς θὰ ἐκμυστηρευόταν στὸν ἄνθρωπο αὐτόν τὸ αἶσθημά της γιὰ τὸν Ροζέ ντὲ Μεράν;

Καὶ ὅμως ἔπρεπε!

Ἄλλως τε ὁ Πιούφλ τῆς ἦταν τόσο ἀφωσιωμένος...

— Λοιπόν, Πιούφλ, εἶπε, νά... περὶ τίνος πρόκειται. Ἀγαπῶ κάποιον καὶ πρέπει νά μ' ἀγαπήσῃ κι' αὐτός!

— Ἀλλά... δὲν μοῦ φαίνεται διόλου δύσκολο αὐτό, κυρία μαρκησία. Ἡ γοητεία σας εἶναι ἀκατομάχητη.

Τῆς Λύδιας τὰ μάτια ἄστραψαν, μὰ ἓνας ἴσκιος μελαγχολίας ἐκάλυψε ἀμέσως τὴ λάμψιν τους.

— Δὲν εἶναι πάντα ἔτσι, Πιούφλ, εἶπε.

— Μπορῶ νά μύθω τὸ πρόσωπο, ρώτησε δειλὰ ὁ Πιούφλ.

— Λέγεται Ροζέ ντὲ Μερὰν.

— Ἀ! ὁ ὑπολοχαγὸς τοῦ πυροβολικοῦ. Εἶναι ἀποσπασμένος στὸ Ἐπιτελεῖο καὶ εἶναι τρελλὰ ἐρωτευμένος μὲ τὴν ἡθοποιὸν Ντίνα Λόη.

— Ἀ! τὸ ξέρεις κι' ἐσύ;

— Εἰν' ἡ δουλειά μου, κυρία μαρκησία. Πρόκειται μάλιστα νά παντρευθῶν.

— Λοιπόν, Πιούφλ, ὁ γάμος αὐτὸς δὲν πρέπει νά γίνῃ! Ἡ γυναῖκα αὐτὴ πρέπει νά βγῇ ἀπὸ τὴ μέση!... Νὰ γιατί ἦλθα σ' ἐσέ... .

Ἐπρόφερε αὐτὰ τὰ λόγια μὲ ἀπόφρασι καὶ τὰ μάτια τῆς ἔλαμπαν ἀπὸ θυμό.

— Θὰ σοῦ δώσω ὅσα μοῦ ζητήσης, ἐπρόσθεσε, ἐνῶ ὁ Πιούφλ εἶχε μείνει σκεπτικός.

Καταλάβαινε πόσο δύσκολο ἦταν αὐτὸ πού τοῦ ἐζητοῦσε ἡ μαρκησία, ἀλλὰ δὲν ἤθελε καὶ νά τὴν ἀπελπίσῃ προτοῦ σκεφθῇ καλά.

— Εἶσθε ἀποφασισμένη γιὰ ὅλα, κυρία μαρκησία; τὴν ἐρώτησε κυττάζοντάς τὴν μὲ ἓνα βλέμμα ἐρευνητικό.

— Γιὰ ὅλα.

— Ἀκόμη καὶ γιὰ τὸ βιτριόλι;...

— Τὸ βιτριόλι; ἐφώναξε ἡ Λύδια τρομαγμένη.

— Εἶναι τὸ μόνο ἀλάνθαστο, ἀλλὰ καὶ ἀρκετὰ ἐπικίνδυνο γιὰ κεῖνον πού τὸ βάζει σὲ πρᾶξι.

Ἡ Λύδια ἔμεινε λίγο σκεπτική. Στὸ τέλος εἶπε:

— Προτίμησε κάτι ἄλλο.

Ὁ Πιούφλ ἐσκέφθηκε πάλι. Κι' ἔξαφνα εἶπε:

— Μιὰ ἰδέα! Νὰ ἐνοχοποιήσουμε τὴν Ντίνα Λόη ὅτι ἔχει ἐραστή.

— Πῶς εἶναι δυνατόν;

— Γίνεται, μὰ θὰ χρειασθῇ νὰ ξοδέψωμε...

— Ἀδιαφορῶ γι' αὐτό.

— Λοιπὸν θὰ πείσωμε τὸν κ. νιὲ Μερὰν ὅτι ἡ μνηστὴ του ἔχει ἐραστή. Θὰ τὸν κάμωμε νὰ τὸ πιστεύσῃ... Ἐμπιστευθῆτε σ' ἐμέ, κυρία μαρκησία.

— Μὰ ἡ Ντίνα Λόη ἀγαπᾷ τὸν ἀρραβωνιαστικό της...

— Τὸ ζήτημα εἶναι ὅχι νὰ πάρῃ ἐραστή, ἀλλὰ νὰ κάνωμε τὸν ἀρραβωνιαστικό της νὰ τὸ νομίσῃ...

Ἡ Λύδια ἀγωνιοῦσε. ὦ! ἂν ἦταν δυνατό αὐτό!

— Καὶ πότε θ' ἀρχίσῃς;

— Μὰ ἀμέσως, κυρία μαρκησία.

— Πάρε λοιπὸν ἓνα τσέκ εἰς λευκὸν καὶ συμπλήρωσέ το με ὅτι ποσὸν σοῦ χρειάζεται.

— Μὰ δὲν ἦταν ἀνάγκη ἀμέσως...

— Θὰ ἔχῃς ἔξοδα.

— Ἐχω σκοπὸ νὰ ἐνεργήσω μόνος μου γιὰ πὶὸ ἀσφάλεια καὶ θὰ σᾶς τηρῶ ἐνήμερη.

— Σ' εὐχαριστῶ, Πιούφλ, καὶ μὴ ξεχνᾶς ὅτι ἡ ἀμοιβή σου θὰ εἶναι μεγάλη.

— Σᾶς παρακαλῶ, κυρία μαρκησία· ξύρτετε πόσο εἶμαι ὑποχρεωμένος σὲ σᾶς.

Ἀνέπτυξε ἐν συντόμῳ τὸ καταχθόνιο σχέδιό του καὶ σὲ λίγο ἡ μαρκησία ἔφευγε γεμάτῃ ἐλπίδες.

Ὅταν ἔμεινε μόνος του ὁ Πιούφλ, ἄνοιξε ἓνα χονδρὸ βιβλίο κι' ἐδιάβασε:

«Ντίνα Λόη, γεννήθηκε στὸ Παρίσι τῷ 1864. Μπῆκε στὸ Κονσερβατοῦρ τῷ 1878, ἐτιμήθη μὲ χρυσοῦν μετάλλιον. Τῷ 1882 ἐντεμπουτάρησε στὸ Γαλλικὸ θέατρο. Μετέβη εἰς τὰς Βρυξέλλας, ὅπου ἔπαιξε στὸ θέατρον τοῦ Πάρκου. Εἰς τὸ Βωντεβίλ εἶχε μεγάλη ἐπιτυχία καὶ θὰ τὸ ἐγκαταλείψῃ γιὰ νὰ πρωταγωνιστήσῃ εἰς τὸ Τεάτρο ντὲ λ' Ἀβενίρ.

Ἐῖναι κόρη μιᾶς πιανίστας, τῆς Ἀδελίνας Λόη, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐξαπατήσῃ ὁ τραπίζιτης Ἀβεντέν, πού εἶχε κάμει πτώχευσι στὸ ἐξωτερικόν.

Ἐῖναι φύσις ρωμαντικὴ καὶ ἀγαπᾷ τρελλὰ τὸν ὑπολογαγὸν Ροζὲ ντὲ Μερὰν, μὲ τὸν ὁποῖον πρόκειται νὰ ὑπανδρευθῇ Σχέσεις ἀγναῖς.

— Ἀ! εἶχα δίκη, ἐψιθύρισε. Καὶ ὁ ντὲ Μερὰν τύπος ρωμαντικοῦ. Πᾶμε καλὰ. Τώρα φθάνει νὰ πετύχῃ τὸν Ζαριὲ σπίτι του καὶ ἡ ὑπόθεσις θὰ μῇθ' οὐ καλὸ δρόμο. Ἡ μαρκησία θὰ ἱκανοποιηθῇ.

Ἀφοῦ ἔφαγε σ' ἓνα ρεστωράν, ἐφώνησε ἓνα ἀμάξι καὶ τοῦ ἔδωσε τὴ διεύθυνσι:

— Στὸν σταθμὸ Σὰν Λαζάρ. Ὅδὸς Ζὰν Ζὰκ Ρουσσώ, 9β.

Ἡ ἐπιστροφὴ ἐνὸς πατέρα.

Τὸ σπίτι πού εἶχε τὸν ἀριθμὸ 9β ἦταν ἓνα συνηθισμένον κτίριον ἀπὸ τὰ πτωχικὰ ἐκεῖνα πού ἔχουν συνήθως οἱ ἐργάτες ἢ οἱ μικροαστοί. Ὁ Πιούφλ κατέβηκε, πλήρωσε τὸν ἀμαξῶν καὶ ρώτησε τὸν θυρωρό:

— Ὁ κ. Ζαριέ;

— Στὸ ἔβδομο πάτωμα, ἀπήντησε ἐκεῖνος, χωρὶς οὔτε κἂν νὰ κυττάξῃ, καὶ ὁ Πιούφλ ἀνέβηκε ἀργὰ-ἀργὰ τῇ σκάλα.

Ὅταν ἔφθασε στὸ ἔβδομο πάτωμα στάθηκε, ἔμεινε γιὰ μερικὲς στιγμὲς διστακτικὸς κι' ἔπειτα μ' ἀποφασιστικότητα κτύπησε τὴν πόρτα.

— Ποιὸς εἶναι; ρώτησε μιὰ φωνή.

— Ἐγώ, ὁ Πιούφλ... ἄνοιξε...

Στὴ στιγμὴ ἡ πόρτα ἀνοίχθηκε καὶ στὸ κατῶφλί της φάνηκε ἓνας νέος ὡς τριάντα χρόνων, καλοφτιαγμένος καὶ μὲ ὥραία ἀνδρική κατατομή.

— Πῶς χαίρομαι πού σᾶς βλέπω, κύριε Πιούφλ, εἶπε μὲ μιὰ βαρεῖα φωνή. Μήπως ἔχετε νὰ μοῦ ἀναγγεῖλετε κανένα εὐχάριστο νέο;

— Ἰσως, καλέ μου Ζαριέ, ἀπήντησε ὁ ἄλλος.

— Τόσο τὸ καλύτερο, γιατί μὰ τὴν ἀλήθεια βρίσκομαι ἀκριβῶς σὲ μιὰ ἀξιοθρήνητη κατὰστασι.

— Τὸ βλέπω, ἀπήντησε ὁ Πιούφλ ρίχνοντας ἓνα βλέμμα τριγύρω του, γιατί πράγματι τόσο ἡ ἐπίπλωσι ὅσο καὶ τὸ ντύσιμο τοῦ νέου φανέρωναν τὴν φτώχεια του, κι' ἐξηκολούθησε:

— Ἐρχομαι σὸ πόδι, ἄλλως τε θὰ εἶσαι νηστικός, θὰ σὲ πάρω λοιπὸν νὰ πᾶμε νὰ φᾶμε σὲ κανένα ρεστωρὰν κι' ὕστερα νὰ γλεντήσωμε.

Τὸ ὥχρὸ πρόσωπο τοῦ νέου ἔλαμψε μονομιᾶς. Ἡ πρότασις τοῦ Πιούφλ ἔφθανε σὲ κατάλληλῃ στιγμῇ, γιατί ὁ Ζαριέ ἦταν κυριολεκτικὰ πεινασμένος.

— Ἐμπρὸς λοιπόν, βίλε τὸ καπέλλο σου καὶ πᾶμε.

Ὁ Ζαριέ δὲν ἔπερμενε νὰ τοῦ τὸ ξαναποῦν καὶ μισὴ ὥρα ἀργότερα βρέθηκαν σ' ἓνα ἀπὸ τὰ κεντροικώτερα ρεστωρὰν.

Ἀφοῦ ἔφαγαν καλά, ὁ Πιούφλ παρήγγειλε δύο λικέρ, κι' ἔπειτα γυρίζοντας πρὸς τὸν Ζαριέ τοῦ εἶπε:

— Καὶ τώρα, καλέ μου φίλε, πιστεύω πὼς μπορεῖς νὰ μ' ἀκούσης.

— Σᾶς ἀκούω, κύριε Πιούφλ.

— Ἰσως ὅμως θὰ ἦταν καλύτερα νὰ πηγαίναμε στὸν Βασιλικὸ Κῆπο, θὰ εἶναι πιὸ μοναξιά καὶ θὰ μπορέσουμε νὰ μιλήσουμε μὲ τὴν ἡσυχία μας.

Ὁ Ζαριέ συνεφώνησε, καὶ σὲ λίγο περπατώντας κάτω ἀπὸ τὰ μεγάλα δένδρα τοῦ κήπου ὁ Πιούφλ τοῦ ἐξέθεσε τὸ ζήτημα.

— Αὐτὴ λοιπὸν εἶναι ἡ δουλειὰ πού σου προτείνω, εἶπε τελειώνοντας. Δὲν εἶναι οὕτε δύσκολη οὕτε ἐπικίνδυνη. Πὼς σου φαίνεται;

— Τὴν δέχομαι χωρὶς συζήτησι, ἀπήντησε ὁ Ζαριέ.

— Εὐγε σου, ἤμουν βέβαιος γιὰ σένα.

Κι' ἐγκαταλείποντας τὸν κῆπο, ἐπῆγαν κι' ἐκάθησαν σ' ἓνα καφενεῖο, ἐξήγησαν χαρτί καὶ μελάνι καὶ ὁ Πιούφλ ἔγραψε τὸ κάτωθι γράμμα:

Ἐλεοποινίς,

Ἀισθάνομαι τὸν θάνατο νὰ πλησιάζῃ, σὲ λίγες ὥρες δὲν θὰ ὑπάρχω· πιά ἡ ἐνοχὴ ζωῇ μου θὰ ἔχη τελειώσει, γι' αὐτὸ καὶ μόνου τολμῶ νὰ σᾶς γράψω καὶ νὰ σᾶς πῶ ποιὸς εἰμαι.

Προτοῦ παρουσιασθῶ μπροστὰ στὸν ἀνώτατο κριτῇ, ἔχω ἀνάγκη νὰ μὲ συγχωρέσετε, γιατί τρέμω σὰν συλλογίζομαι τὴν τιμωρία πού μὲ περιμένει. Γονατίζω μπροστὰ σας καὶ σᾶς ἱκετεύω νὰ συγχωρέσετε ἓνα πατέρα πού ἡ κατὰρα τῆς ἐτοιμοθάνατης μητέρας σας τὸν κατατρέχει.

Ναί, φάνηκα δειλός, φέρθηκα ἀνάνδρος μαζί της. Ἦσουν παντρεμένος κι' ὅμως δὲν ἐδίστασα νὰ τὴν ἐλκύσω, νὰ τὴν κάνω δική μου, κι' ἔπειτα δὲν ἐδίστασα—κι' αὐτὸ εἶναι τὸ χειρότερο—νὰ τὴν ἐγκαταλείψω ὅταν μοῦ ἀνῆγγελε πῶ. θὰ γινόταν μητέρα. Γι' αὐτὸ το ἐγὼλημά μου θὰ μοῦ ἀείζαν τὰ χειρότερα βασανιστήρια. Ἀκούστε με ὅμως καὶ λυπηθῆτέ με.

Δοκίμισα ὅλες τις πικρὰς, ἀτιμάσθηκα, ταπεινώθηκα καὶ ἀναγκάσθηκα νὰ φύγω κουφὰ γιὰ τὸ ἐξωτερικό, ὅπου δὲν μπόρεσα οὕτε ἐκεῖ νὰ βρῶ ἡσυχία. . . Εἶναι μόλις ἓνας μῆνας πού γύρισα στὴν Γαλλία μαζί μὲ τὸν γιό μου, ἓνα δυστυχισμένο παιδί κι' αὐτός, σὰν νὰ τὸν κατατρέχει ἡ κατὰρα πού δόθηκε στὸν πατέρα του. Ἐρχομαι λοιπὸν νὰ σᾶς ζητήσω νὰ

μέ λυπηθῆτε, ὅσο κι' ἂν εἶμαι ἄθλιος, εἶμαι πατέρας σας, καὶ εἶμαι βέβαιος πὼς ἂν ζοῦσε ἡ δύστυχη ἡ μητέρα σας, βλέποντάς με σ' αὐτὴ τὴν κατάστασι θὰ μέ λυπῶταν κι' αὐτὴ ἀκόμη καὶ θὰ μέ συγχωροῦσε.

• Ἀφοῦ ὁμως δὲν ὑπάρχει πιά τὸ ζητῶ ἀπὸ σᾶς, ἀπὸ σᾶς ζητῶ, πού δὲν τολμῶ οὔτε κἂν νὰ σᾶς ὀνομάσω κόρη μου, νὰ ἔλθετε νὰ μέ παρηγορήσετε καὶ νὰ μέ συγχωρήσετε.

• Καμετέ το, ἂν ὄχι γιὰ τίποτε ἄλλο, τοῦλάχιστο ἀπὸ φιλανθρωπία γιὰ ἔναν ἐτοιμοθάνατο. Δώστε του τὴν τελευταία αὐτὴ εὐχαρίστησι, νὰ πεθάνῃ συγχωρημένος ἀπὸ τὸ παιδί του.

Ὁ πατέρας σας

Ἰωσήφ Ἀβεντέν.

Υ. Γ. Ἄν δέχεσθε νὰ ἐκπληρώσετε τὴν τελευταία αὐτὴ ἐπιθυμία τοῦ ἐτοιμοθανάτου πατέρα σας, θὰ τὸν βρῆτε εἰς τὴν ὁδὸν Ζάν-Ζάκ Ρουσσώ 9β. Νὰ ζητήσετε τὸν κ. Ζαριέ, γιατί ἔτσι εἶμαι γνωστός ἀπὸ τότε πού γύρισα ἀπὸ τὸ ἔξωτερικόν».

Ὁ Πιούφλ, τελειώνοντας τὸ γράμμα, ἐγέλασε μέ τὴν καρδιά του, ἐνῶ ἡ φυσιογνωμία του ἐπῆρε μιὰ σατανικὴ ἔκφρασι κι' ἔπειτα τὸ ἔδωσε στὸν συνένοχόν του, λέγοντάς του:

— Διάβασέ το, φίλε μου, καὶ πές μου πὼς σοῦ φαίνεται.

— Ὅ,τι χρειάζεται γιὰ νὰ ἐπιτύχετε τὸν σκοπὸ σας, ἀπῆντησε ὁ νέος, ἀφοῦ τὸ διάβασε προσεκτικὰ. Ἡ δις Ντίνα Λόη εἶναι μιὰ μεγάλη καλλιτέχνης καὶ δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ ἔχη καὶ μεγάλη καρδιά.

— Κι' αὐτὸ ἀκριβῶς θὰ εἶναι ἡ καταστροφή της.

— Βέβαια, γιατί δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ δεχθῇ νὰ ἔλθῃ νὰ ἰδῇ τὸν ἐτοιμοθάνατο πατέρα της.

— Τώρα λοιπὸν θὰ γυρίσουμε στὸ σπίτι σου, καὶ θὰ μέ φιλοξενήσῃς, καὶ τὸ πρῶτ' μόλις ξυπνήσουμε θὰ πᾶς ἐσὺ ὁ ἴδιος τὸ γράμμα στὴν Ντίνα καὶ θὰ παρουσιασθῇς γιὰ ἀδελφός της.

— Καλὰ ὅλα αὐτά, ἀλλὰ πρέπει νὰ μοῦ πῆτε καὶ τί θὰ τῆς πῶ.

— Ὅσο τὸ δυνάτον λιγώτερα, γιατί καταλαβαίνεις μέ μιὰ γυναῖκα σὰν τὴν Ντίνα Λόη, μιὰ πραγματικὴ Παριζιάνα, τόσο λεπτή, τόσο ἔξυπνη, θὰ χρειασθῇ πολὺ νὰ προσέξουμε. Καὶ ἡ πιὸ μικρὴ ἀπροσεξία μπορεῖ νὰ μᾶς στοιχίσῃ ἀκριβὰ. Ὅσο λιγώτερα λόγια τόσο τὸ καλύτερον. Θὰ δείξῃς μόνον μεγάλη συγκίνησι βλέποντάς την.

Οἱ δύο συνένοχοι ἔμειναν γιὰ ἀρκετὴ ὥρα ἀκόμη στὸ καφενεῖο, συζητώντας, καὶ ἀρκετὰ ἀργὰ τὴ νύχτα γύρισαν στὸ σπίτι τῆς ὁδοῦ Ζάν-Ζάκ Ρουσσώ.

Ὁ θυρωρὸς ἐκοιμῶταν, κι' ἔτσι δὲν ἀντελήφθη πὼς ὁ Ζαριέ δὲν ἀνέβηκε μόνος, ἀλλὰ συνωδευμένος ἀπὸ τὸν Πιούφλ.

Μόλις βρέθηκαν ἐπάνω, ἔπασαν ἀμέσως κι' ἐκοιμήθηκαν καὶ πρῶτ-πρῶτ' ὁ Πιούφλ ἐξύπνησε τὸν συνένοχόν του καὶ τὸν ἔστειλε στὴν Ντίνα Λόη, ἀφοῦ τοῦ ἔδωσε ἀκόμη μερικὲς ὁδηγίες.

— Νὰ εἰσθῇ ἡσυχος, τοῦ εἶπε ὁ νέος, ἐκατάλαβα πολὺ καλὰ τὸν ρόλο μου, καὶ δὲν ὑπάρχει φόβος νὰ κάμω καμμιὰ γκάφα.

— Τόσο τὸ καλύτερο, ἀπήντησε ὁ Πιούφλ, ἐν τῷ μεταξὺ θὰ ἐτοιμασθῶ κι' ἐγώ.

Ὅταν ὁ Ζαριέ ἔφυγε, ὁ Πιούφλ ἐκάθησε μπροστὰ στὸν καθρέφτη, ἔβγαλε ἀπὸ τὴν τσέπη του μιὰ περούκα καὶ μιὰ λευκὴ γενειάδα, τὰ ἔφόρεσε, κι' ἔπειτα μὲ διάφορα κοσμητικὰ ἔδωσε στὴν φυσιογνωμία του τὴν ἀπαιτούμεν ὁχρότητα, γιὰ νὰ φαίνεται πρόγματι ἐτοιμοθάνατος.

— Ἐν τάξει, ἐπιθύρῃς, εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του. Καὶ τώρα ἄς φροντίσουμε γιὰ τὰ ρούχά μας.

Βοήθη μιὰ παλὴν ῥεδιγκότα τοῦ Ζαριέ, τὴν ἔφόρεσε καὶ ξαπλώθηκε στὸ ἀνυρένιο κρεβάτι του, περιμένοντας πιά τὰ γεγονότα.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Ζαριέ, φεύγοντας, ἔσπευσε νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν θυρωρὸ ὅτι εἶχε ἔλθει αἰφνιδίως ὁ πατέρας του καὶ ἦταν ἐτοιμοθάνατος στὸ δωμάτιό του. Συνερχόντας δὲ τοῦ εἶπε ὅτι εἶχε καὶ μιὰ ἀδελφὴ πολὺ πλούσια, πού ὁ ἐτοιμοθάνατος πατέρας του ἐπέμενε νὰ τὴν ἰδῇ, συγχωρῶντάς την γιὰ τὰ μεγάλα ἁμαρτήματά της, ἀλλὰ αὐτὸς ὁ ἴδιος δὲν ἐσυμφωνοῦσε.

— Δὲν κάμνετε καλὰ, κύριε Ζαριέ, ἀπήντησε ὁ θυρωρὸς, πρέπει νὰ τὴν συγχωρέσετε. Συχνὰ οἱ γυναῖκες εἶναι πιὸ ἀξιολύπητες παρὰ ἄνδρες.

— Ἐγὼ δὲ συμφωνῶ, ἀλλὰ τί νὰ κάμω πού μονάχα ἂν ἔρθη ἡ ἀδελφὴ μου ὑπάρχει ἐλπίδα νὰ μπορέσῃ νὰ σωθῇ ὁ πατέρας μου;

— Τὸ ξέρεί πῶς εἶναι ἐτοιμοθάνατος;

— Ἀκριβῶς τώρα πηγαίνω νὰ τῆς τὸ πῶ. Δὲν ξέρω κι' ἐγὼ πῶς θὰ τῆς τὸ παρουσιάσω, ὥστε κάντε μου τὴ χάρι ἂν τύχῃ καὶ σᾶς κάμῃ τίποτα ἐρωτήσις μὴ δώσετε καμμιά ἀπάντησι.

— Πολὺ καλὰ, κύριε Ζαριέ.

Ὁ Ζαριέ ἔσπευσε νὰ ἀπομακρυνθῇ εὐχαριστημένος, καὶ σὲ λίγο ἔφθασε στὸ σπίτι τῆς Ντίνας Λόη, στὴν ὁδὸν Λουδοβίκου τοῦ Μεγάλου.

— Ἡ δεσποινὶς Ντίνα Λόη; ἐρώτησε τὴν θυρωρῶ.

— Ἡ δεσποινὶς Λόη δὲν δέχεται ποτὲ πρὶν ἀπὸ τὸ μεσημέρι, ἀπήντησε ἡ κείνη, ῥίχνοντας ἓνα βλέμμα ὑποψίας στὸν νέο.

— Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τὴν ἰδῶ τὴν ἴδια, ἀπήντησε ὁ Ζαριέ, θέλω μονάχα νὰ λάβῃ αὐτὸ τὸ γράμμα. Κι' ἐνῶ μὲ τὸ ἓνα του χέρι ἔδειχνε τὸ γράμμα πού κρατοῦσε, μὲ τὸ ἄλλο ἀκουμποῦσε στὸν τοῖχο, προσπαθῶντας ἔτσι νὰ δείξῃ πόσο ἦτον καταβεβλημένος ἀπὸ τὴν συγκίνησι.

— Ἀφοῦ πρόκειται μόνον γιὰ γράμμα, τῆς τὸ δίδω, ἀπήντησε αὐτὴ τὴ φορὰ ἡ θυρωρὸς, μὲ περισσότερη γλυκύτητα. Θὰ θέλετε βέβαια καὶ ἀπάντησι;

— Ὁχι, δὲν χρειάζεται ἀπάντησις, τὸ μόνο πού σᾶς παρακαλῶ εἶναι νὰ τὸ λάβῃ ἁμέσως.

— Σὲ πέντε λεπτὰ θὰ εἶναι στὰ χέρια της. Δὲ μοῦ λέτε ὅμως καὶ τὸνομά σας, νὰ ξέρω τί νὰ τῆς πῶ ἂν μ' ἐρωτήσῃ;

— Τί νὰ πῶ τὸνομα μου! Τῆς εἶναι, ἀλλοίμονο, τελειῶς ἄγνωστο, τὸ μόνο πού σᾶς ξαναπαρακαλῶ εἶναι νὰ λάβῃ ἁμέσως τὸ γράμμα.

Ἡ φωνὴ τοῦ Ζαριέ ἔτρεμε ἐνῶ ἐπρόφερε αὐτὰ τὰ λόγια, καὶ τὰ μάτια του ἦσαν δακρυσμένα ἀπὸ τὴν συγκίνησι.

Ἡ θυρωρὸς συγκινημένη κι' αὐτὴ ἀπὸ τὴν κατάστασι τοῦ νέου, μόλις

ἀπομακρύνθηκε ἔσπευσε νὰ δώσῃ τὸ γράμμα στὴν καμαριέρα τῆς καλλιτέχνιδος.

Ἡ Ντίνα Λόη εἶχε σηκωθῇ, ἀλλὰ δὲν εἶχε βγῇ ἀκόμη ἀπὸ τὸ δωμάτιό της. Σαπλωμένη στὴν σαιζ-λόγκ της μελετοῦσε τὸ ρόλο πού θὰ δημιουργοῦσε σὲ λίγες μέρες στὸ θέατρο Ἀβενίρ. Ἐπρόκειτο γιὰ ἓνα ἔργο πολὺ καλὸ καὶ ἡ νεαρὰ καλλιτέχνης ἔβριζε τὰ δυνατά της γιὰ νὰ ἐμφανισθῇ ἀνταξία τῆς φήμης της.

— Ποιὸς εἶναι; ἐρώτησε ἡ Ντίνα Λόη ἀκούοντας νὰ κτυποῦν στὴν πόρτα.

Ἡ καμαριέρα ἀνοίξε καὶ μπήκε μέσα.

— Ἡ θυρωρὸς μοῦ ἔδωσε αὐτὸ τὸ γράμμα, δεσποινίς. Τὸ ἔφερε ἓνας νέος ἀγνωστος, λέγοντας πῶς εἶναι πολὺ ἐπεῖγον.

— Ἐνας νέος ἀγνωστος;

— Μάλιστα, δεσποινίς, καὶ καθὼς μοῦ εἶπε ἡ θυρωρὸς φαινόταν πολὺ δυστυχισμένος.

— Θὰ περιμένῃ βέβαια ἀπάντησι; ἐρώτησε ἡ Ντίνα Λόη, νομίζοντας πῶς ἐπρόκειτο γιὰ κανέναν φτωχὸ ἡθοποιὸ πού θὰ τῆς ζητοῦσε ἐλεημοσύνη. Συγχρόνως ἐσηκώθηκε κι' ἐπῆρε ἐπάνω ἀπὸ τὸ τραπέζι της ἓνα ἀσημένιο κουτάκι, ὅπου φύλαγε συνήθως τὰ χρήματά της, ἐνῷ ἔσκιζε τὸν φακέλλο.

— Ὅχι, δεσποινίς, δὲν περιμένει, ἀπήντησε ἡ καμαριέρα... Ἀλλὰ τί ἔχετε; θεέ μου!...

Πράγματι μιὰ καταφανὲς συγκίνησης εἶχε ἀλλοιώσει τὸ πρόσωπο τῆς καλλιτέχνιδος, ἐνῷ ἐδιάβαζε τὸ γράμμα. Προσπάθησε ὅμως νὰ συγκρατηθῇ κι' ἀπήντησε:

— Δὲν εἶναι τίποτα, μιὰ ζάλη, πῆγαινε, δὲν σὲ χρειάζομαι.

Ἡ καμαριέρα ἀπομακρύνθηκε δυσχερестаμένη πού δὲν θὰ μπορούσε νὰ μάθῃ τὴν ἀφορμὴ αὐτῆς τῆς αἰφνιδίας μεταβλήσεως τῆς κυρία της, κι' ἔτρεξε νὰ συναντήσῃ τὴν θυρωρὸ γιὰ νὰ τῆς διηγηθῇ τὸ παραῤενο ἀποτελεσμα πού εἶχε φέρεי τὸ γράμμα.

Ἡ Ντίνα μόλις ἔμεινε μόνη ἔπρεπε σὲ μιὰ πολυθρόνα ἀποκαμωμένη καὶ ξιναδιάβασε προσεκτικὰ τὸ γράμμα ζυγίζοντας κάθε λέξι.

Ἐβλεπε τώρα πάλι καθαρὰ μπροστά της τὴν εἰκόνα τῆς μητέρας της. Ἡ δυστυχισμένη ἡ γυναῖκα εἶχε πεθάνει χωρὶς νὰ ἰδῇ τοὺς θυριάμβους της κόρης της. Εἶχε πεθάνει φθισική, ἀπογοητευμένη ἀπ' ὅλα, κι' ἐν τούτοις χωρὶς ποτὲ νὰ ἐκφύρῃ τὸ παραμικρότερο παράπονο ἐναντίον τοῦ ἀνθρώπου πού τῆς εἶχε καταστρέψει τὴ ζωὴ της.

Καὶ στὴν ἀνάμνησι αὐτῇ μιὰ ἀκαταμάχητη συμπάθεια ἄρχισε νὰ γεννιέται μέσα στὴν εὐγενικὰ ψυχῇ τῆς νεαρᾶς ἡθοποιοῦ γιὰ τὸν ἔνοχο αὐτόν, πού ἡ μητέρα της σιωπηλὰ εἶχε συγχωρήσει.

Ὅσο κι' ἂν ἐσυλλογίζετο συγχρόνως ὅλες τὶς τρουμερὲς καὶ τραγικὰ λυπηρὲς σκηνὲς τῆς παιδικῆς της ἡλικίας, ὅσο κι' ἂν ἐσυλλογίζετο πόσο κι' αὐτὴ καὶ ἡ μητέρα της ἦταν δυστυχισμένες ἐξ αἰτίας αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου, τῆς ἦταν ἀδύνατον αὐτὴ τῇ στιγμῇ νὰ μὴ τὸν συγχωρήσῃ μ' ὅλη της τὴν ψυχή. Ξιναδιάβασε λοιπὸν τὸ γράμμα, κι' ἔπειτα σηκώθηκε μ' ἀποφασιστικότητα κι' ἐκτύπησε τὸ κουδούνι.

— Γρήγορα νὰ μὲ ντύσης, εἶπε στὴν καμαριέρα τῆς μὲν τὴν ἄκουσε ν' ἀνοίγει τὴν πόρτα.

Ναί, ἦταν τελείως ἀποφασισμένη, θὰ ἐκτελοῦσε τὴν τελευταία ἐπιθυμία τοῦ ἐτοιμοθανάτου πατέρα τῆς. . . ἐν τούτοις χωρὶς κι' αὐτὴ νὰ ξέρη γιατί, ἀπὸ κάποια ὑποσυνειδητὴ ἀνησυχία διέταξε τὴν καμαριέρα τῆς νὰ τὴν συνοδεύσῃ.

Ἐνῶ ἐτοιμαζόταν συλλογίσθηκε τὸν ἀρραβωνιαστικό τῆς. Μήπως ἦταν πρὸ φρόνιμο νὰ ζητοῦσε σ' αὐτὸν νὰ πάῃ μαζί τῆς; Ἀλλὰ ὄχι, δὲν εἶχε δικαίωμα νὰ ἐκθέσῃ τὸ ἔνοχο παρελθὸν τῆς μητέρας τῆς. Ἦταν προτιμότερο νὰ ἀρκεσθῇ στὴν συνοδεία τῆς καμαριέρας τῆς.

Σὲ λίγο ἔνα ἀμαξάκι τὴν ὡδηγοῦσε στὴν ὁδὸν Ζὰν-Ζὰκ Ρουσώ.

— Νὰ μὲ περιμένῃς ἐδῶ, εἶπε στὴν καμαριέρα τῆς, ἔχω νὰ κάμω μιὰ ἐπίσκεψιν.

Ἡ καμαριέρα δὲν μπόρεσε νὰ μὴ δεῖξῃ τὴν ἐκπληξί τῆς. Τὶ νὰ ἐσημαιναν ἀοὰ γε ὅλα αὐτά;

Ἡ Ντίνα Λόη κατέβηκε βιαστικά ἀπὸ τὸ ἀμάξι, χωρὶς νὰ τῆς δώσῃ σημασίαν, καὶ ζήτησε πληροφορίας ἀπὸ τὸν θυρωρὸ.

Σὲ λίγο ἔφθασε στὸ τρίτο πάτωμα καὶ μὲ νευρικότητα ἀκούμπησε τὸ χέρι τῆς στὴν καρδιά τῆς, σὰν νὰ ἠθέλει νὰ τὴν ἐμποδίσῃ νὰ κυτῶν τόσο δυνατὰ, ἐνῶ τρέμοντας σχεδὸν ἐτράβηξε τὸ κουδούνιν.

Ἕνας νέος ὠχρὸς καὶ συμπαθητικὸς τῆς ἀνοίξε τὴν πόρτα.

— Ὁ κ. Ζαριέ; τὸν ἐρώτησε.

— Πατέρα. . . εἶναι αὐτὴ, ἐφώνησε ἀντὶ ἄλλης ἀπαντήσεως ὁ νέος.

Ἡ Ντίνα προχώρησε τότε πρὸς τὸν ἐτοιμοθάνατο.

— Ἀυτὴ σου με, ἐπρόφραξε μιὰ φωνὴ πού ἔτρεμε ἀπὸ τὴν συγκίνησιν. Καὶ ὁ Πιούφλ προσποιήθηκε τόσο καλὰ τὴν ἀγωνία τοῦ ἐτοιμοθανάτου, ὥστε ἡ Ντίνα οὔτε μιὰ στιγμή δὲν ὑποπτεύθηκε τίποτα. Μήπως ἄλλως τε ἦταν κι' εὐκόλο νὰ φαντασθῇ τὴν τραγικὴ παγίδα πού τῆς ἔστηναν;

Παράξενο ὅμως, ἡ συγκίνησις πού εἶχε αἰσθανθῇ τὸ πρῶτ' λαμβάνοντας τὸ γράμμα ἦταν πολὺ πρὸς μεγάλη ἀπ' αὐτὴν πού αἰσθανόταν αὐτὴ τὴ στιγμή. Τοῦναντίον ἔνα αἶσθημα ἀηδίας τὴν πλημμύριζε, καὶ μόνον τὸ αἶσθημα τοῦ καθήκοντος τὴν ἔκαμε νὰ πλησιάζῃ ὀλίγο περισσότερο.

— Μοῦ ἐγράψατε, εἶπε, ἀποφεύγοντας νὰ τὸν ὀνομάσῃ, καὶ ἦλθα. Δὲν εἶχα δικαίωμα νὰ μὴν ὑπακούσω, ὅσο μεγάλο κι' ἂν ἦταν τὸ σφάλμα σας. Ἄλλως τε εἶχα καθήκον νὰ ἔλθω γιὰ νὰ σᾶς πῶ ὅτι ἡ μητέρα μου πεθαίνοντας δὲν σᾶς καταράσθηκε. Οὔτε κἂν σᾶς ἀνέφερε ποτέ, ἀπόδειξις πού ἐγὼ δὲν ἤξερα τίποτα.

— Εἶχα πάντα τύψεις γιὰ τὸ ἐγκλημά μου, εἶπε ὁ Πιούφλ μὲ φωνὴ σβυσμένη, καὶ τώρα πού θὰ παρουσιασθῶ μπροστὰ στὸν Ὑψιστο φοβάμαι. Σεῖς μονάχα μπορεῖτε νὰ μὲ σώσετε, παρακαλέσατε γιὰ μένα.

— Ναί, θὰ παρακαλέσω γιὰ σᾶς. . . ὁ Θεὸς θὰ σᾶς συγχωρήσῃ, γιατί τιμωρηθήκατε πολὺ σκληρά.

— Ναί τιμωρήθηκα, ἀλλὰ ὄχι ὅσο ἔπρεπε γιὰ νὰ ξεπλύνω τὸ σφάλμα μου. Ἄν ἤμουν τοιλάκιςτο βέβαιος πὼς ὁ Θεὸς θὰ δεῖξῃ κι' αὐτὸς τὴν καλωσύνη πού δείχνετε σεῖς τώρα γιὰ μένα. . .

Ἔνας λυγμὸς ἐκ μέρους τοῦ Ζαριέ τὸν διέκοψε καὶ ἡ ἀθώα Ντίνα δὲν μπόρεσε παρὰ νὰ συμπονέσῃ τὸν δυστυχισμένο νέο, ποὺ γονατιστὸς κοντὰ στὸ κρεβάτι ἔκλαιγε ἀπαρηγόρητα.

— Μὴν κλαῖς, Ἀλέξανδρε... ἔξηκολούθησε ὁ ἐτοιμοθάνατος, βλέπεις ἡ ἀδελφή σου μὲ συγχωρεῖ. Ἐσὺ ἄλλως τε ὅταν σοῦ ὠμολόγησα τὸ σφάλμα μου, μοῦ εἶλες πάντα νὰ μὴν ἀπελπίζωμαι, κι' ἐσὺ μάλιστα μ' ἐβίασες νὰ γράψω στὴν ἀδελφή σου... καὶ νὰ ποὺ ἦλθε... εἶναι ἐδῶ...

Ὁ Πιούφλ ἄπλωσε τὸ χέρι του κι' ἔπιασε τὸ χέρι τῆς ὑποτιθεμένης κόρης του καὶ τὸ ἔσφιξε γιὰ ἀρκετὴ ὥρα.

— Πῶς θὰ τῆς δείξῃς τώρα τὴν εὐγνωμοσύνη σου, ἔξηκολούθησε, μὲ ποιά θυσία θὰ τῆς δείξῃς τὴν ἀδελφικὴ σου ἀγάπη;

Ἀλλοίμονο, πατέρα, ἐπιθύρισε ὁ νέος κλαίοντας. Πῶς μπορῶ ἐγώ, ἕνας φτωχὸς καὶ δυστυχισμένος ἄνθρωπος, νὰ ξεπληρώσω μιὰ τόσο μεγάλη θυσία;

Ἡ Ντίνα ἔκαμε μιὰ κίνησι, σὰν νὰ ἤθελε νὰ διαμαρτυρηθῇ, καὶ εἶπε:

— Δὲν θ' ἀφήσω τὸν γιὸ τοῦ πατέρα μου νὰ δυστυχῇ! Πέστε μου σὲ τί μπορῶ νὰ τὸν βοηθήσω, καὶ δεχθῆτε αὐτὰ τὰ λίγα χρήματα γιὰ τίς πρῶτες ἀνάγκες.

— Πῶς νὰ σὰς εὐχαριστήσω, ἀνέκραξε ὁ Ζαριέ πιάνοντας τὸ χέρι τῆς ὑποτιθεμένης ἀδελφῆς του.

— Λίγο νερό, διέκοψε ὁ Πιούφλ. Ὁ Ζαριέ τοῦ ἔδωσε ἕνα ποτήρι μὲ λίγο νερό, κι' ἔπειτα ἔσπευσε νὰ τρέξῃ στὸ φαρμακεῖο δῆθεν πῶς θὰ ἀγόραζε κάποιον φάρμακο.

— Ἀ! ὅς μποροῦσα νὰ μὴ πεθάνω τόσο γρήγορα, εἶπε τότε ὁ Πιούφλ, ὅταν ἔμεινε μόνος μὲ τὴν Ντίνα. Ἄς μὲ ἄφηνε ὁ Θεὸς νὰ ζήσω λίγες μέρες εὐτυχίας κοντὰ σου.

— Εἶμαι βεβαία πῶς θὰ ζήσετε, ἀπήντησε ἡ Ντίνα μὲ δάκρυα στὰ μάτια.

— Μὰ πῶς νὰ ζήσω μέσα σὲ τέτοια δυστυχία; ἐπιθύρισε ὁ ἐτοιμοθάνατος δείχνοντας τὴν φτώχεια ποὺ βασίλευε μέσα στὸ δωμάτιο.

— ὦ! ὅσο γι' αὐτὸ μὴ σὰς μέλλει. Κερδίζω ἔρκετά, ὥστε νὰ μπορῶ νὰ σὰς βοηθήσω.

— Τὸ λέτε ἀλήθεισ; ἀναστέναξε ὁ Πιούφλ. Τί εὐτυχία θάταν αὐτὴ, δὲν θάθελα τίποτα ἄλλο παρὰ νὰ φύγω ἀμέσως μακριὰ ἀπὸ τὸ Παρίσι, νὰ ἐγκατασταθῶ σὲ κάποιον μικρὴ ἐπαρχία καὶ νὰ μὴ σὰς ἐνοχλήσω πιά.

— Ἡσυχάστε, ἡσυχάστε, ξαῖπε ἡ Ντίνα, σὰς ὑπόσχομαι νὰ σὰς βοηθήσω καὶ σὰς καὶ τὸν ἀδελφό μου...

— Πῶς νὰ σὰς εὐχαριστήσω, διέκοψε πάλι ὁ Πιούφλ προσποιούμενος μεγάλη συγκίνηση.

Ἐκείνη τῇ στιγμῇ ἐπέστρεψε καὶ ὁ Ζαριέ μὲ δυὸ μπουκαλάκια στὸ χέρι. Ἡ Ντίνα τότε σηκώθηκε, ἔσκούπισε τὰ μάτια της καὶ εἶπε μὲ γλυκύτητα:

— Θὰ ἔρχωμαι κάθε μέρα νὰ σὰς βλέπω, ἕως ὅτου γίνετε καλά. Καὶ πρὸ πάντων νὰ μὴ σὰς τύπη πιά ἡ συνειδησις, γιατί τὸ παρελθὸν δὲν ὑπάρχει πιά ἐν ὀνόματι τῆς μητέρας μου σὰς συγχωρῶ.

— Σ' ἀγαπῶ, Μισελίνα, σ' ἀγαπῶ! Τῆς ἔλεγε ὁ νεαρὸς ζωγράφος.

Ἐνας βαθὺς ἀναστεναγμὸς ἦταν ἡ ἀπάντησις ἐκ μέρους τοῦ ἀπατεῶνος, ἐνῶ ὁ Ζαριεὶ κλαίοντας συνώδευσε τὴν Ντίνα ὡς τὴν πόρτα.

Ἡ πρώτη σκέψις τῆς Ντίνας ὅταν ἔφθασε σπίτι τῆς ἦταν νὰ τὰ διηγηθῇ ὅλα εἰς τὸν Ροζέ ντὲ Μεράν, γιατί συνήθιζε νὰ μὴ τοῦ κρύβῃ τίποτα. Ἐκ τῶν ὑστέρων ὁμως κατέληξε στὴν ἀπόφασιν ὅτι αὐτὴ τὴν περίπτωσιν νὰ μὴ φανῇ εἰλικρινὴς μαζί του. Δὲν εἶχε τὸ θάρρος νὰ τοῦ ὁμολογήσῃ τὴν καταγωγὴν τῆς.

Τὴν ἐπομένῃ ἡ Ντίνα ξαναγύρισε στὴν ὁδὸν Ζὰν Ζὰκ Ρουσσώ, αὐτὴ τὴ φορὰ ὁμως χωρὶς τὴν καμαριέρα τῆς, γιὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν περιέργειάν τῆς καὶ τὶς φλυαρίες τῆς μὲ τὸν θυρωρό.

Ὁ Πιούφλ προσεποιεῖτο τώρα ὅτι ἦταν ἡσυχώτερος καὶ λιγώτερο λυπημένος. Ὁ νέος χωρὶς νὰ προφέρῃ λέξι ἔπιασε τὸ χέρι τῆς ἀδελφῆς του καὶ τὸ ἐφίλησε συγκινημένος, ἐνῶ ὁ δὴθεν πατέρας ἐψιθύριζε:

— Ἦλθε πάλι ὁ καλὸς ἄγγελος!

— Εἰσθε λίγο καλύτερα σήμερα; ἔσπευσε νὰ τὸν ἐρωτήσῃ ἡ Ντίνα.

— Ναί, ἀπήντησε ὁ Ζαριεὶ. Ὁ γιατρὸς σήμερα φάνηκε λίγο αισιόδοξος. Μὰ εἶπε πὼς μπορούμε νὰ ἐλπίζουμε. Τὴν νύχτα ὁμως ὑπέφερες πολὺ. Ἦταν φαίνεται ἡ κρίσις.

— Σὲ λίγες μέρες, συνέχισε ἡ Ντίνα, ποὺ θάχετε καλλιτερεύσει ἀκόμη περισσότερο, θὰ σὰς φέρω εἴκοσι πέντε χιλιάδες φράγκα γιὰ νὰ μπορέσετε νὰ πᾶτε ὅπου θέλετε.

Καὶ ὅπως ἐκείνη τὴν ἡμέρα, ἡ νσαρὰ καλλιτέχνις ἐξηκολούθησε καθ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα νὰ τὸν ἐπισκέπτεται τακτικώτατα, ἕως ὅτου ἔνα ἀπογευμα ἔφερε τέλος καὶ τὶς εἴκοσι πέντε χιλιάδες ποὺ εἶχε ὑποσχεθῇ.

— Τὶ καλὴ ποὺ εἰσθε, ἀνέκραξε ὁ Πιούφλ, πὼς θὰ μπορέσω ποτὲ νὰ σὰς δεῖξω τὴν εὐγνωμοσύνην μου!

Δὲν εἶχε ὁμως προφθάσει ἡ Ντίνα Λόη νὰ κλείσῃ τὴν πόρτα πίσω τῆς καὶ ὁ Πιούφλ πετιῶταν ἔξω ἀπὸ τὸ κρεββάτι καὶ κατενθουσιασμένος ἔλεγε στὸν Ζαριεὶ:

— Σὲ συγχαίρω, ἔπαιξες καλὰ τὸν ρόλο σου. Τώρα ὁμως πρέπει νὰ καταφέρουμε νὰ κερδίσουμε καὶ τὸ μεγάλο παιγνίδι. Τὸ νοῦ σου λοιπόν, ξέρεις τί θὰ κάμῃ;

— Μάλιστα, ἀρχηγέ, ἀπήντησε ὁ Ζαριεὶ κατενθουσιασμένος.

— Πάρε λοιπὸν αὐτὲς τὶς δεκαπέντε χιλιάδες, εἶναι ἡ ἀμοιβή σου.

— ὦ ἀρχηγέ μου, τόσα πολλά!

— Ναὶ καὶ θὰ πάρῃς κι' ἄλλα ἀκόμη στὸ τέλος. Λοιπὸν ἔφερες ὅτι ἐχρειάζετο γιὰ τὸ γεῦμα;

— Μάλιστα, ἀρχηγέ. Ἐφερα ὅλο κρύα φαγητὰ καὶ δυὸ μπουκάλια Μπορντώ.

— Μπράβο, θαυμάσια!

Οἱ δύο συνένοχοι ἀφοῦ ἔφαγαν ἡσυχά-ἡσυχά καὶ ἤπιαν κι' ἀρκετὸ κρασί, ἐσηκώθηκαν καὶ ὁ Πιούφλ εἶπε:

— Καὶ τώρα ἔμπρός, πηγαινέ, ὡς τόσο ἐγὼ θὰ ξαναγίνω ἐτοιμοθάνατος.

Ὁ Ζαριεὶ ἐφόρεσε ἕνα καινούργιο σταχτὶ ἐπαναφόρι, ἕνα κομπὸ καπέλλο, ἄσπρα γάντια, ἄνοιξε τὴν πόρτα καὶ κατέβηκε τὴ σκάλα τρέχοντας.

— Τὴ τρέχει κ. Ζαριέ; τὸν ἐρώτησε ἡ θυρωρὸς.

— Πεθαίνει ὁ πατέρας μου, κυρία Πουαρέ, ἀνέκραξε ὁ νέος, ἀνεβήτε ἐπάνω μιὰ στιγμή ὥς πού νὰ φέρω ἓνα ἀγαπητό του πρόσωπο, πού θέλει νὰ τὸ ἰδῇ πρὶν πεθάνῃ.

— Αὐτὴ τὴν ὥραία νέα πού ἔρχεται κάθε μέρα; Τὴν ἀδελφὴ σας, δὲν εἶναι ἔτσι; Καλὰ τὸ εἶχα μαντεύσει ἐγώ. Τὸν δυστυχισμένο τὸν ἀνδρῶπο. -- βέβαια δὲν μπορῶ νὰ τὸν ἀφήσω μόνο του, πηγαίνω ἀμέσως.

Καὶ φώναξε στὸν ἄνδρα της.

— Φύλαγε ἐσὺ τὴν πόρτα ὥς πού νὰ γυρίσω.

Ἀνέβηκε τρέχοντας τὴ σκάλα, ἐνῶ ὁ Ζαριέ ἐξηφανίσθη.

— Μόλις προφθάνω, ἐψιθύρισε.

Ἐφώναξε ἓνα ἀμᾶξι καὶ πρὶν μπῆ μέσα, ἔδωσε σ' ἓνα μικρὸ λουστρὸ ἓνα γράμμα καὶ τοῦ εἶπε :

— Νὰ πᾶς στὰ Ἡλύσια πεδία ἀρ. 240, νὰ δώσης αὐτὸ τὸ γράμμα στὸν κ. Ροζέ ντὲ Μεράν. Ἀλλὰ πρόσεξε, πρέπει νὰ πᾶς ἀμέσως. Σοῦ δίνω δέκα φράγκα καὶ αὐριο νὰ μὲ περιμένῃς ἐδῶ στὴν ἴδια θέσι νὰ σοῦ δώσω ἄλλα δέκα.

Ὁ μικρὸς ἔφυγε σὺν ἀστραπῇ, καὶ τότε ὁ Ζαριέ ἀνέβηκε στ' ἀμᾶξι δίδοντας στὸν ἀμαξῆα τὴν διεύθυνσι τοῦ θεάτρου Βωντεβίλ.

Ἐνα τέτοιο ἀργότερα τὸ ἀμᾶξι ἐστάθμευε στὴν πίσω πόρτα τοῦ θεάτρου καὶ ὁ Ζαριέ κατέβηκε, ἀφοῦ εἶπε στὸν ἀμαξῆα νὰ τὸν περιμένῃ.

Ἐσπευσε πρὸς τὸ θυρωρεῖο, καὶ ἔδωσε στὸν θυρωρὸ ἓνα γράμμα γιὰ τὴν Ντίνα Λόη.

— Αὐτὴ τὴ στιγμή ἔχει πρόβες, εἶπε ὁ θυρωρὸς, μοῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ τῆς τὸ δώσω τώρα, γιατί μᾶς ἀπαγορεύει νὰ τὴν διακόπτωμε.

— Τότε θὰ περιμένω ἀπῆντησε ὁ νέος.

Σὲ λίγα λεπτά ἀκούσθηκαν παρατεταμένα χειροκροτήματα, ἡ προᾶξι εἶχε τελειώσει καὶ ὁ θυρωρὸς ἔσπευσε νὰ στείλῃ τὸ γράμμα στὴν Ντίνα Λόη.

Ἡ νεαρὰ καλλιτέχνις μόλις τὸ διάβασε ὠχρίασε ἀποτόμως, γιατί τὸ γράμμα τῆς ἀνήγγελλε ὅτι ὁ πατέρας της ἀπέθνησκε καὶ ἐζητοῦσε νὰ τὴν δῇ γιὰ τελευταία φορὰ.

Δὲν ἐδίστασε οὔτε στιγμή. Ἀλλάξε βιαστικά, ἔβγαλε τὴν ξανθὴ περούκα, ἐκούπισε τὸ μακιγιάρισμα της καὶ ἐφόρεσε ἓνα ἀπλὸ φόρεμα περιπάτου.

— Γύρισε στὸ σπίτι Παυλίνα, εἶπε στὴν ὑπηρέτριά της. Ἐγὼ θὰ ἐπιστρέψω σὲ μιὰ δυὸ ὥρες.

Καὶ προσπαθώντας νὰ κρύψῃ τὴν ἀγωνία της, ἔσπευσε πρὸς συνάντησι τοῦ Ζαριέ, ὁ ὁποῖος τὴν περίμενε συγκινημένος.

— Ἐχετε ἀμᾶξι; τὸν ρώτησε ἡ Ντίνα.

— Ναί, περιμένει ἔξω, ἀπῆντησε ὁ νέος.

— Πᾶμε λοιπόν, πᾶμε γρήγορα.

Ἐπειτα ἀπὸ λίγη ὥρα τὸ ἀμᾶξι ἐσταματοῦσε στὴν ὁδὸν Ζ'ὰν Ζὰκ Ρουσσώ καὶ ὁ Ζαριέ πηδώντας πρῶτος στὸ πεζοδρόμιο ἔσπευσε νὰ βοηθήσῃ τὴν Ντίνα Λόη νὰ κατέβῃ.

— Μὴ φύγῃς εἶπε ἔπειτα στὸν ἀμοξῆ θὰ σὲ χρειασθῶ ἀκόμη.

Ὁ Ζαριέ καὶ ἡ Ντίνα Λόη ἀνέβηκαν βιαστικά τὴ σκάλα, φθάνοντας

δὲ σὺ ἐβδομὸν πάτωμα ἄκουσαν, πρὶν ἀνοίξουν ἀκόμη τὴν πόρτα, τὴν ἀγωνία τοῦ ἐτοιμοθανάτου.

Ἔσπευσαν νὰμποῦν στὸ δωμάτιο καὶ βρέθηκαν πρὸ φορικτοῦ θεάματος.

Ξαπλωμένος σὺν κρεβάτι ὁ γέρος ἀγωνιοῦσε, ἐνῶ ἡ θυρωρὸς εἶχε ἀνάψει δυὸ κεριὰ ποὺ ἐσκόρπιζαν τριγύρω τὸ μελαγχολικὸ των φῶς.

— Πατέρα! πατέρα! ἐφώνησε ἡ Ντίνα Λόη συγκινημένη, ἀλλὰ ὁ ἐτοιμοθάνατος δὲν ἔκαμε τὴν παραμικρὴν κίνησι, καὶ οὔτε κἀν φάνηκε νὰ εἶχε ἀκούσει τὴν φωνὴν τῆς κόρης του.

Ἀλλοίμονο, εἶπε ὁ Ζαριέ, δὲν σὰς ἀναγνωρίζει πιά.

Ἡ Ντίνα γονάτισε σὺν πλευρὸν τοῦ ἐτοιμοθανάτου χωρὶς νὰ προσφέρῃ λέξι. Σπασμοὶ ἐτραντάζαν τὸ σῶμα τοῦ ἀθλίου Πιούφλ, ἐνῶ τὰ χεῖρά του ἐψιθύριζαν μηχανικά!

— Ντίνα! παιδί μου!

— Πατέρα ἐψιθύρισε ἡ Ντίνα συγκινημένη, τὸ παιδί σας κλαίει καὶ παρακαλεῖ γιὰ σὰς μ' ὅλην τὴν καρδιά...

Οἱ λυγμοὶ τοῦ Ζαριέ τὴν διέκοψαν, δὲνμποροῦσε κί' αὐτὸς νὰ συγκρατήσῃ τὴν συγκίνησίν του.

Ἐπέρασε πολλὴ ὥρα ἔτσι, ἐνῶ ὁ ἐτοιμοθάνατος ἐξακολουθοῦσε νὰ ἀγωνιᾷ.

— Δὲν μπορῶ νὰ σὰς ἀφήσω περισσότερο μπροστὰ σ' αὐτὸ τὸ τραγικὸ θέαμα εἶπε σὺν τέλος ὁ Ζαριέ. Ἡ ἀποστολή σας ἔληξε, γυρίσατε σὺν σπίτι σας, κί' αὔριο, ὅταν ἐπέλθῃ τὸ τέλος, θὰ σὰς εἰδοποιήσω.

Ἡ Ντίνα πρὸς στιγμὴν ἐπέμεινε νὰ μείνῃ ἀκόμη, ἀλλὰ ἦταν ὑπεράνω τῶν δυνάμεων τῆς κί' ἐδέχθηκε ν' ἀκολουθήσῃ τὸν Ζαριέ, ὁ ὁποῖος τὴν συνώδευσε σὺν σκάλα.

Τὸ ἀμᾶξι ἐπερίμενε, ὁ ἀμαξᾶς ὅμως δὲν κοιμῶταν καθὼς θὰ ἦταν ἐπόμενο, ἀλλὰ ἔκανε βόλτες εἰς τὸ πεζοδρόμιο, καὶ μάλιστα συνωμιλοῦσε μὲ κάποιον, ὁ ὁποῖος ἔσπευσε νὰ φύγῃ μόλις ἄκουσε τὰ βήματα τοῦ Ζαριέ καὶ τῆς Ντίνας.

Ὁ συνέννοχος τοῦ Πιούφλ ἔρριξε μιὰ ματιὰ τριγύρω του. Διέκρινε σ' ἀρκετὴ ἀπόστασι μιὰ σκιὰ ποὺ τοῦ κάκου προσπαθοῦσε νὰ κρυφθῇ.

Ἐπλησίασε τότε τὴν Ντίνα, τῆς ἔπιασε τὸ χέρι καὶ τῆς τὸ φίλησε τρυφερά, ἐνῶ συγχρόνως τῆς ἔλεγε:

— Πόσο σὰς εὐχαριστῶ γιὰ τὴν μεγάλη εὐτυχία ποὺ μοῦ δώσατε, θὰ ξαναέλθετε αὔριο, δὲν εἶναι ἀλήθεια;

Τὸ ἀμᾶξι ξεκίνησε καὶ ὁ Ζαριέ κλείνοντας τὴν πόρτα διέκρινε τὴν σιλουέττα ἑνὸς ἀνθρώπου ποὺ ἔφευγε σὺν τρελλός.

— Καλά... ἐψιθύρισε τότε ὁ Ζαριέ, ὁ Πιούφλ θὰ εὐχαριστηθῇ... ἔκαταφέρουμε ἐκεῖνο ποὺ θέλαμε.

Ἡ παρήγορος.

Εἶναι ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ κανεὶς τὴν ἔκπληξιν τῆς θυρωροῦ ὅταν εἶδε τὸν ἐνοικιαστή τῆς Ζαριέ νὰ μπαίνει σὺν δωμάτιο τοῦ ἀσθενοῦς, νὰ τρέχῃ πρὸς τὸ κρεβάτι καὶ νὰ βοηθῇ τὸν ἐτοιμοθάνατον νὰ σηκωθῇ, νὰ τοῦ βγάξῃ τὴν περούκα καὶ τὰ ψεύτικα γένεια.

— "Ε! κυρά μου, τί κυττάξεις ἔτσι; τῆς εἶπε ὁ Ζαριέ, σοῦ φαίνεται παρᾶξενο;

Ἡ δυστυχισμένη γυναῖκα εἶχε μείνει μὲ τὸ στόμα ἀνοικτὸ ἀπὸ τὴν ἔκπληξι καὶ τὸν φόβο της.

Ποιοὶ ἦσαν αὐτοὶ οἱ ἀπαίσιοι ἄνθρωποι ποὺ εἶχαν παίξει μιὰ τόσο τρομερὴ κωμωδία;

Ὁ Πιουφλ ὅμως ἔσπευσε νὰ τὴν καθησυχάσῃ καὶ τῆς ἔδωσε πέντε ναπολεόνια λέγοντας:

— Πάρε κυρά μου καὶ μὴ φοβᾶσαι, δὲν εἴμαστε κακοῦργοι. Γιὰ ἐρωτοδουλειές πρόκειται, μὰ ἂν σὲ ρωτήσῃ κανεὶς μὴν κάνεις πὼς ξέρεις τίποτα.

Ὁ Πιουφλ ντύθηκε βιαστικά, ἐνῶ ὁ Ζαριέ ἐπῆρε τὰ λίγα πράγματα ποὺ εἶχε κι' ἐτοιμάσθηκε ν' ἀκολουθήσῃ τὸν Πιουφλ.

— Μπορεῖτε, εἶπε στὴ θυρωρό, νὰ νοικιάσετε τὸ δωμάτιό μου.

Ὅταν βρέθηκαν στὸν δρόμο οἱ δύο συνένοχοι ἀποχαιρετήθηκαν καὶ τὸ ἄλλο πρωτὶ ὁ Πιουφλ βρισκόταν στὸ γραφεῖό του, ὅπως πάντα. Ἀφοῦ ἔβριξε μιὰ ματιὰ στὶς δουλειές του, ἐπῆρε ἓνα ἀμάξι καὶ σὲ λίγο βρέθηκε στῆς μαρκησίας ντὲ Σανταρέμ. Ἄν καὶ ἦταν ἀρκετὰ ἐνωρίς, ἡ μαρκησία τὸν δέχθηκε ἀμέσως καὶ ὁ Πιουφλ ἀφοῦ τὴν ἐχαιρέτησε μὲ ὅλο τὸν σεβασμὸ τῆς εἶπε:

— Ἦλθα νὰ σᾶς μιλήσω γιὰ τὴ γνωστή μας ὑπόθεσι.

— Καλὰ νέα;

— Λαμπρά, κυρία μαρκησία.

— Διηγῆσου μου.

— Χθὲς τὴν νύχτα τὰς 2 μετὰ τὰ μεσάνυχτα, εἶπεν ὁ Πιουφλ, ὁ κ. Ροζὲ ντὲ Μερὰν τσάκωσε τὴν ἀρραβωνιαστικιά του νὰ κατεβαίνη ἀπὸ ἓν ἀμάξι μὲ τὴν βοήθεια ἐνὸς νέου ποὺ τῆς ἐφιλοῦσε τὸ χέρι καὶ τὴν εὐχαριστοῦσε γιὰ τὴν εὐτυχία ποὺ τοῦ εἶχε δώσει.

— Naί;

Καὶ ὁ Πιουφλ διηγήθηκε τότε στὴν μαρκησία τὴν φοβερὴ κωμωδία ποὺ ἔπαιξαν στὴν ἀρτίστα.

— Τὴν ἴδια στιγμὴ, ἔξακολούθησε, ἔστειλα ἓνα ἀνώνυμο γράμμα στὸν κ. ντὲ Μερὰν, ὅπου τοῦ ἔλεγα πὼς ἡ ἀρραβωνιαστικιά του βρισκόταν μὲ τὸν ἐρωμένο της στὴν ὁδὸν Ζὰν Ζὰκ Ρουσώ 9 β.

— Τώρα καταλαβαίνω... ψιθύρισε ἡ μαρκησία, ποὺ τᾶχε κι' αὐτὴ χαμένα μπροστὰ στὴν διαβολικὴ τέχνη τοῦ συνενόχου της...

— Ὅπως καὶ περίμενα, ὁ κ. ντὲ Μερὰν πῆγε στὸ σπίτι τῆς ἀρραβωνιαστικιάς του, καὶ ὅταν εἶδε πὼς δὲν ἦταν ἐκεῖ, ἔτρεξε στὴν ὁδὸ Ζὰν-Ζὰκ Ρουσώ...

— Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ ζήλό σου Πιουφλ... εἶπε ἡ μαρκησία...

— Δὲν σταμάτησα μπροστὰ σὲ κανένα ἐμπόδιο, δὲν λογάρισα οὔτε κίνδυνο, οὔτε λεπτὰ γιὰ νὰ εὐχαριστήσω τὴν κυρία μαρκησία.

— Πιστεύω νὰ πληρώθῃς.

— Ὅχι, κυρία μαρκησία... Ἄν καὶ μοῦ δώσατε τὸ δικαίωμα νὰ συμ-
πληρώσω μόνος μου τὸ τσέκ, δὲν θέλησα νὰ τὸ κάνω...

— Βρίσκετε πολλά, εἴκοσι χιλιάδες; "Οχι Πιούφλ, μπορείς νὰ πᾶς νὰ τὰ εἰσπρυξῇς ὅταν θέλῃς.

Σκέφτηκε λίγες στιγμές, κι' ὕστερα τοῦπε...

— Σὲ παρακαλῶ Πιούφλ ἀπὸ σήμερα νὰ μὲ κρατᾷς ἐνήμερη γιὰ ὅτι κάνει ὁ κ. ντὲ Μεράν... Θάβειλα νᾶξερὰ πῶς δέχτηκε αὐτὸ τὸ κτύπημα ποὺ δὲν περίμενε...

— Αὐτὸ εἶναι τὸ εὐκολώτερο πρᾶμα τοῦ κόσμου, κυρία μορφησία... Θὰ καταφέρω νὰ πάρω μὲ τὸ μέρος μου τὸν ὑπηρετὴ του, κι' ὅ,τι μαθαίνω θὰ σᾶς τὸ λέω ἀμέσως...

Ὁ Πιούφλ χαιρέτησε κι' ἔφυγε.

Πράγματι ὁ Ροζέ, γυρίζοντας ἀπὸ τὸ ὑπουργικὸ γεῦμα, βρῆκε τὸ ἀνώνυμο γράμμα τοῦ Πιούφλ, ὅπου τοῦ ἔγραφε πῶς ἡ ἀρραβωνιαστικιά του τὸν ἐπρόδινε.

Δὲν ἔδωσε καμμιὰ προσοχή... Τὸ τσαλάκωσε μονάχα μὲ θυμό, κι' ὅπως ἦταν μεσάνυχτα περασμένα κι' ἡ Ντίνα θάχε τελειώσει πῆρε ἓνα ἄμαξι καὶ πῆγε στὸ Βωντεβίλ...

Ὅταν ἔφτασε κεῖ, ὁ θυρωρὸς ἔκλειε τὶς πόρτες...

— Ἀργήσα, ἔ; τοῦ εἶπε χαμογελῶντας ὁ Ροζέ... Ἡ δὲ Ντίνα θάφυγε...

Καὶ γιὰ νὰ κἀνὴ τὸ θυρωρὸ νὰ μιλήσῃ χωρὶς νὰ ὑποψιαστῇ, συνέχισε.

— Ὁ φίλος μου ποὺ ἔστειλα νὰ τὴν πάρῃ θάλθε κι' αὐτὸς ἀργά, ἔ;

— Ἀ! "Οχι κύριε, ἀπήντησε ὁ θυρωρὸς... Αὐτὸς ὁ κύριος ἦλθε πρὶν τσελαιοῦν οἱ πρόβες, καὶ τὴν ἐπῆρε κι' ἔφυγαν ἀμέσως...

— Τόσο τὸ καλύτερο, σκέφθηκε ὁ Ροζέ... Θὰ τοὺς ξαναβρῶ ἀμέσως...

Καληνύχτησε τὸ θυρωρὸ, ξαναμπήκε στὸ ἄμαξι κι' ἔδωσε στὸ σωφὲρ τὴν δι' ὑθύνει τῇ; Ντίνας.

Ἐνας ρίγος τὸν συνετάραξε στὴ σκέψι πῶς αὐτὸ ποῦμαθε μπορούσε νᾶταν ἀλήθεια...

Ἡ Ντίνα εἶχε φανερὰ ἀκολουθήσει μπροστὰ στοὺς ὑπαλλήλους, μπροστὰ στοὺς συναδέλφους της, ἓναν ἄγνωστο νέο...

Μόλις στάθηκε τ' ἄμαξι μπροστὰ στὸ σπῖτι της, κατέβηκε καὶ ρώτησε ἂν ἦταν ἀπάνω.

Τοῦ ἀπήντησαν πῶς ἡ Ντίνα δὲν εἶχε γυρίσει ἀκόμα...

Τότε ὁ Ροζέ, μηχανικὰ σχεδόν, ἔδωσε στὸν ἄμαξᾶ του τὴν διεύθυνσι τῆς ὁδοῦ Ζὰν Ζὰκ Ρουσώ... Στὴν ἀρχὴ τοῦ δρόμου τὸν σταμάτησε καὶ κατέβηκε. Προχώρησε ἄρκετά, καὶ εἶδε πῶς στὸν ἀριθμὸ 9 περίμενε ἓνα ἄμαξι. Ὁ ἄμαξᾶς κοιμῶταν τὸν ξύπνησε καὶ τοῦ εἶπε:

— Νὰ εἴκοσι φράγκα, κι' ἀπάντησέ μου σ' ὅ,τι σὲ ρωτήσω... Ἀπὸ ποῦ πῆρες τὸν κύριο ποῦ ἔφερες ἐδῶ;

— Εἴκοσι φράγκα, ἐφώναξε ὁ ἄμαξᾶς... Ἀμέσως! Ρωτήστε με ὅ,τι θέλετε! Τὸν κύριο ποὺ εἶναι ἀπάνω, τὸν πῆρα στὶς 10 π.οῦρου ἀπὸ κάπου δῶ κοντά... Τὸν πῆγα στὸ Βωντεβίλ, περίμενα κεῖ κανένα τέταρτο, κι' ὁ κύριος ξαναγύρισε μὲ μιὰ κυρία... Τοὺς ἔφερα ἐδῶ, καὶ μοῦ εἶπαν νὰ περιμένω...

— Περιμένεις πολὺ ὥρα; ρώτησε ὁ Ροζέ.

— Σχεδὸν δυὸ ὥρες...

—Καί.. πῶς εἶναι αὐτὴ ἡ κυρία;

—Ὅσο γι' αὐτὸν, τὴν ξέρω καλά. Ὅχι ἐγὼ μοναχά, ἀλλὰ ὅλο τὸ Παρίσι.. Εἶναι ἡ σπουδαία θεατρίνα, ἡ Ντίνα Λόη.

Ἄλλη φορὰ ὁ Ροζέ θ' ἀγρίευε γιὰ τὸν τόνο τοῦ ἀμαξᾶ καθὼς μιλοῦσε γιὰ τὴν Ντίνα...

Μὰ ἦταν πολὺ στενοχωρημένος, πολὺ σκεπτικὸς γιὰ νὰ δώσῃ προσοχὴ σὲ τέτοια μικροπράματα..

Εὐχαρίστησε τὸν ἀμαξᾶ, πῆρε ἐν' ἀμαξάκι, καὶ γύρισε σπίτι του. Ὁ ὑπηρέτης του τὸν εἶχε πάρει σὲ μιὰ πολυθρόνα, καὶ πετάχτηκε ξαφνιασμένος ὅταν τὸν ξύπνησε ὁ Ροζέ.

—Γιάννη, τοῦ εἶπε. Ὅποιος καὶ νᾶλθῃ νὰ μὲ ζητήσῃ, νὰ πῆς πῶς λείπω σὲ τυξείδι..

Ὁ νέος χλώμιασε γιὰ μιὰ στιγμή ἀλλὰ γορήγορα συνῆλθε, κι' ἀπήντησε:

—Νὰ πῶ ἔτσι ἀκόμα καὶ στὴν καμαριέρα τῆς δεσποινίδος Λόη;

—Καὶ ἡ ἴδια ἡ δις Λόη νὰ ἔλθῃ, τὰ ἴδια θὰ πῆς.. Δὲν εἶμαι δῶ γιὰ κανέναν, καὶ θὰ λὲς πῶς δὲν ξέρεις ποῦ πῆγα...

—Κατάλαβα.. Ὁ κύριος ἄς μείνῃ ἡσυχος.. Δὲν θὰ τὸν ἐνοχλήσῃ κανένας.

Ὁ Ροζέ ὅμως δὲν μπόρεσε νὰ κοιμηθῇ κεῖνο τὸ βράδυ..

Αὐτὸς ποὺ δὲν τὸν συγκίνησε ποτὲ ἡ σκέψις καὶ τοῦ πιδό τρομεροῦ θανάτου, ἔκλαιγε τώρα μὲ δάκρυα καυτὰ, σὰν μικρὸ καὶ ἀδύνατο παιδί... Τέλος τὰ βαρεῖά του βλέφαρα κλείσανε, καὶ κοιμήθηκε λίγες ὥρες, γιὰ νὰ ξυπνήσῃ τὸ πρωτὶ ἀκόμη πιδό ταραγμένος...

Ἐνοιωθε τέτοια λύπη, τέτοια ἀπελπισία, ποὺ ἔπιανε μὲ τὰ δυὸ του χέρια τὸ κεφάλι, σὰ νὰ φοβῶταν μὴν τρελλαθῇ...

Ἔτσι τὸν βρῆκε ὁ ὑπηρέτης του ὅταν μπῆκε νὰ τὸν ρωτήσῃ ἂν ἤθελε τίποτε...

—Ὅχι, εὐχαριστῶ, δὲν πεινῶ, ἀπάντησε ὁ Ροζέ, ἦλθε νὰ μὲ ζητήσῃ κανένας;

—Μάλιστα κύριε, εἶπε ὁ ὑπηρέτης. Ἡ καμαριέρα τῆς δεσποινίδος σᾶς ἔφερε ἓνα γράμμα... τῆς εἶπα πῶς φύγατε, ὅπως μὲ διατάξατε. Ἐπειτα ἔστειλαν καὶ ρώτησαν ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖο μήπως εἴσθε ἀδιάθετος, καὶ τοὺς ἀπάντησα τὰ ἴδια. Σὲ λίγο ξανᾶρθε ἡ καμαριέρα τῆς δεσποινίδος μὲ δεύτερο γράμμα.

Ὁ Ροζέ ἄκουε χωρὶς νὰ καταλαβαίνει, ἐνῶ σὰν μαγνητισμένα τὰ μάτια του δὲν ξεκολλοῦσαν ἀπὸ τὸν ἀσημένιο δίσκο, ὅπου ἦταν τὰ δυὸ γράμματα. Σὰν ἔμεινε μόνος, δὲν μπόρεσε νὰ κρατηθῇ... Πῆρε τὸ πρῶτο γράμμα καὶ τ' ἀνοίξε.

Ἡ Ντίνα τοῦ ἔγραφε πόσο ἦταν λυπημένη ποὺ δὲν τὸν εἶχε δὴ καθόλου καὶ τὸν παρακαλοῦσε νὰ μὴ λείψῃ ἀπὸ τὸν συνηθισμένο τους περίπατο στὸ δάσος...

Ἐνῶ διάβαζε ὁ νέος, θερμὰ δάκρυα κυλοῦσαν στὰ χλωμά του μάγουλα... Δὲν τολμοῦσε ν' ἀνοίξῃ τὸ δεύτερο γράμμα... τέλος πῆρε τὴν ἀπόφασιν, κι' ἔπιασε καὶ τὸν δεύτερο φάκελλο.

Ἦτανε ἓνας μελαγχολικὸς ἐρωτικὸς ὕμνος... Ἀνάμεσα ἀπ' τὶς γραμ-

μὲς τοῦ ἄφηνε νὰ καταλάβῃ ὅλη της τὴν θλίψι γιὰ τὴ βιαστική του ἀναχώρησι, ἀλλὰ καὶ τὴν τυφλὴ ἐμπιστοσύνη τῆς ἐρωτευμένης... Γιὰ νὰ φύγῃ ἔτσι ὁ ἀγαπημένος της, χωρὶς καὶ νὰ τὴν ἀποχαιρετήσῃ, καὶ πῶς δυνατό ἀπὸ τὴν θέλησί του θὰ τὸν ἀνάγκασε.

Τοῦ ἔγραφε πὼς περίμενε ἀνυπόμονα γράμμα του, καὶ τελείωνε ἀφήνοντας τὸν νὰ καταλάβῃ τὴ δυστυχισμένη ἦταν μακρυνά του...

Ἦταν ἓνα γράμμα τόσο τρυφερό, τόσο ἀγνό, τόσο γεμάτο ἀλήθεια, πὺ σιγὰ-σιγὰ ὁ Ροζέ ἄρχισε νὰ συνέχεται, καὶ μιὰ γλυκεῖα συγκίνησι ἔδωξε μακρυνὰ τὶς ἄγριες ἀπελπισίαις του...

Εἶδε μὲ τὴ φαντασία του τὴν γλυκεῖα του ἀγαπημένη καθησμένη μπροστὰ στὸ κομψὸ γραφειάκι της Λουδοβίκου ΧΙΙ νὰ τοῦ γράφῃ μὲ τὰ μάτια—τὰ μεγάλα, γαλανὰ, ὀλοκάθαρα μάτια της—γεμάτα δάκρυα. Μπροστὰ σ' αὐτὴ τὴν εἰκόνα, μιὰ ἀκατανόητη ταραχὴ τὸν ἔπιασε...

—Κι' ἂν γελάστηκα;... μουρμούρισε...

Μὰ ἡ σκέψι του αὐτὴ δὲν βάσταξε πολὺ...

Ἦχι... Αὐτὴ ἡ γυναῖκα ἦταν μιὰ ὑποκρίτρια... τοῦ ἔπαιξε κωμῳδία... Ἦταν δὲ συνηθισμένη κι' ἀπὸ τὸ θέατρο...

Τὸ βλέμμα της, τὰ λόγια της, τὰ δάκρυά της, ὅλα ἦταν ψεύτικα! Ψεύτικα! Ἐκανε πὼς τὸν ἀγαποῦσε, ἀπὸ συμφέρον... Ἀπὸ συμφέρον καὶ θὰ τὸν παντρευόταν... Ἀληθινὰ, μὲ τὴν καρδιά της δὲν τὸν ἀγάπησε ποτέ... Ἔτσι ἀγαποῦσε τὸν ἄλλον τῆς ὁδοῦ Ζὰν Ζάκ Ρουσώ...

Θὰ πῆγαινε νὰ τὴν εὔρῃ γιὰ νὰ τῆς πετάξῃ κατὰ πρόσωπο ὅσα ἤξερε καὶ ὅλα πὰ τελείωναν μετὰ τὸν... .

Αὐτὴν τὴν ὥρα ἡ Νίνα ἦν ἂν στὸ θέατρο.

Ντύθηκε λοιπὸν γρήγορα γρήγορα, κι' ἔδωσε στὸν ἀμαξῶ του τὴν διεύθυνσι τοῦ Βωντεβίλ...

Ἀλλὰ μόλις ἔφτασε ἐκεῖ, μιὰ πινακίδα τὸν σταμάτησε.

«Ἀργεῖ λόγῳ ἀπροόπτου συμβάντος».

Κάποιος σωλήνας ἔσπασε, ἡ σκηνὴ πλημμύρισε νερὰ καὶ ἡ παράστασις δὲν μπόρεσε νὰ γίνῃ...

—Εἴδατε τὴ πάθαυε κύριε ντὲ Μερὰν;... τοῦ εἶπε ὁ μηχανικὸς τοῦ θεάτρου... Ἦ δὲν! Λόγῳ ἦλθε κι' ἔφυγε μὲ τὸ ἴδιο ἀμάξι...

—Εὐχαριστῶ, ἀπάντησε ὁ Ροζέ, τί νὰ γίνῃ, θὰ πάω σπίτι της νὰ τὴν δῶ λοιπόν... Ἔτσι θάχῃ λίγη ξεκούρασι ἀπόψε...

Ἦ καμαριέρα τῆς Ντίνας Λόη, τᾶχας μὲ τὸν εἶδε...

—Σεῖς κύριε! φώναξε ἀνοίγοντάς του τὴν πόρτα. Πόσο θὰ χαρῇ ἡ δεσποινίς!

Καὶ ἡ νέα γυναῖκα ἀφήνοντας τὴν πόρτα ἀνοιχτή, ἔτρεξε στὴν κυρὰ της φωνάζοντας...

—Δεσποινίς! Δεσποινίς!... ὁ κύριος!

Ὁ Ροζέ ἀκολουθώντας τὴν καμαριέρα ἔτρεξε σὰ νὰ φοβήθηκε πὼς οἱ φωνῆς της θὰ εἰδοποιούσαν τὴν Ντίνα πὺ μπουρεῖ ἦταν κείνη τῇ στιγμῇ μὲ τὸν ἐρωμένο της...

Ἦ Ντίνα καθόταν μπροστὰ στὸ γραφεῖο της σὰν μπῆκε μέσα ὁ Ροζέ.

Γύρισε τὸ γλυκὸ της πρόσωπο σ' αὐτόν, καὶ στὰ μακρὰ της βλέφαρα τρεμόπαιξε ἀκόμη ἓνα δάκρυ...

Τὸ πρῶτο πρᾶμα ποὺ παρετήρησε, ἦταν τὸ χλωμὸ τοῦ πρόσωπο... ἡ τραγικὴ του ἔκφρασις...

—Τι ἔχεις ἀγαπημένε μου; τὸν ρώτησε... Εἶσαι χλωμός, καὶ φαίνεσαι τόσο κουρασμένος!

—Δὲν ἔχω τίποτε, ἀπάντησε ὁ νέος μὲ φαινομενικὴ ἀταραξία... Ἡ μᾶλλον δὲν ἔχω πιά τίποτα... Συνῆλθα ἐντελῶς... Μοῦ συνέβαινε καὶ πού στὴν ἀρχὴ μὲ λύπησε πολὺ... Μὰ τώρα πιά θεραπεύτηκα...

Μὰ ὁ δυστυχισμένος, ὅσο καὶ νὰ τὸ θέλησε, ὅσο μεγάλῃ δύναμι καὶ νάχε, δὲν μπόρεσε νὰ βασιτάξῃ σὰν εἶδε τὴν ἀγωνία ποὺ φάνηκε στὰ μάτια τῆς Ντίνας...

Αὐτὸ ἦταν πάρα πολὺ γιὰ τὸν εἰλικρινῆ καὶ τίμιο χαρακτήρα τοῦ νέου. Σηκώθηκε ἀπτότομα, καὶ μὲ φωνὴ ποὺ μ' ὅσο καὶ νὰ προσπαθοῦσε δὲν μπορούσε νὰ κἀνῃ ἄγρια φώναξε...

—Τι ἔκανες ἐκεῖνον τὸν ἄνθρωπο, τὸν ἐραστή σου, ποὺ ἐρχεται καὶ σὲ παίρνει ἀπὸ τὸ θέατρο;

—Ποιὸν ἄνθρωπο; Ποιὸν ἐραστή λές; ψιθύρισε ἡ Ντίνα...

Σηκώθηκε κι' αὐτὴ τώρα, καὶ χλωμή, τὸν κύτταξε τρέμοντας...

—Ὡστε. Ὁ Ροζὲ ἤξερε; Εἶχε μάθει τὴ βραδυνή της ἐπίσκεψι στὸ Ζαριέ; Καὶ τί θὰ τοῦ ἔλεγε τώρα γιὰ νὰ δικαιολογηθῇ;

—Ὡστε λοιπὸν δὲν ἀρνίεσαι πῶς χθὲς κάποιος σὲ πῆρε ἀπ' τὸ θέατρο; ρώτησε ὁ Ροζὲ βραχνά...

—Δὲν μπορῶ ν' ἀρνηθῶ καὶ ποῦγινε ἀπάντησε ἡ Ντίνα, ποὺ θὰ προτιμοῦσε ὁτιδήποτε παρὰ νὰ εἰπῇ ψέματα στὸν ἀγαπημένο της...

—Ἐπῆγατε μὲ ἀμᾶξι στὴν ὁδὸ Ζὰν Ζὰκ Ρουσσώ ἀρ. 9, καὶ μέινατε καὶ δυὸ ὥρες...

—Ναί!...

Μόνη, ὁλομόναχη μαζί του;

—Ὅχι... Ἦταν μαζί μας κι' ἓνας ποὺ ἀγωνιοῦσε... Ἐνας ἐτοιμοθάνατος...

Ὁ Ροζὲ τὴν πλησίασε ἀπειλητικὸς, ἀλλὰ τὰ λόγια της τὸν σταμάτησαν...

—Ἐμείνε μιὰ στιγμὴ ἀμίλητος, ἀλλὰ ἔπειτα γέλασε δυνατά, μ' ἓνα γέλιο εἰρωνικό, γεμάτο σαρκασμὸ...

—Ἀλήθεια; φώναξε... Εἰσθε τρομερὰ φιλάνθρωποι! Δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ πῇ τὸ ἐναντίο... Πηγαίνετε καὶ βλέπετε τοὺς ἐτοιμοθανάτους τῇ νύχτᾳ... μαζί μ' ἓνα νέο... Καὶ ποίος ἦταν αὐτός; ὁ ἐτοιμοθάνατος; Ἐμπρός! Τί περιμένετε; Πλάστε μιὰ ἱστορία! Ἡ τὴν ἔχετε ἐτοιμῇ; Ἐμπρός, θάρρος, γελιέμαι τόσο εὐκόλα!

—Ἦταν ἓνας γέρος...

—Καὶ τ' ὄνομά του; Ἔφρω πολὺ καλὰ πῶς δὲν ἔχετε κανένα συγγενῆ... Ποῦ τὸν γνωρίζατε αὐτόν; Ποιὸς εἶναι;

—Δὲν θὰ στὸν πῶ...

—Ἄ! Καὶ κατεβαίνοντας ἀπὸ αὐτὴ τὴ φιλάνθρωπ

... Ὅσο γιὰ τὴν

τωμένος ἐκεῖνος νεανίας σᾶς μιλοῦσε γιὰ τὸν ἔρωτά του; Μὴν τὸ ἀρνεῖσθε, τὸ ἄκουσα μὲ τὰ ἴδια μου τ' αὐτιά...

— Δὲν τ' ἀρνιέμαι, Ροζέ, εἰν' ἀλήθεια...

— Ὡστε, λοιπόν, τὸ ὁμολογεῖς πῶς ἔχεις ἔρωτα; Τ' ὁμολογεῖς ἐπιτέλους πῶς καταχράστηκες τὴν ἀδυναμία μου καὶ τὴν ἐμπιστοσύνη μου;

— Ροζέ, τὸν ἔκοψε αὐτὴ θέλοντας νὰ σταματήσῃ τὸν χεῖμασορο ἀπὸ τὶς λέξεις πού ἔφευγαν ἀπ' τὸ στόμα τοῦ νέου ἀξιωματικού. Ροζέ, δὲν μπορῶ νὰ σοῦ πῶ τίποτε περισσότερο ἀπὸ ὅτι ξέρεις... Ἀλλὰ σ' ὀρκίζομαι, τ' ἀκοῦς; Στ' ὀρκίζομαι πῶς δὲν ἔκανα τίποτα κακό. Ροζέ, μὲ πισ εὐεῖς;

— Ὅχι... Καὶ βέβαια δὲν σὲ πιστεύω... Θέλεις νὰ μὲ γελάσῃς ἀκόμη μιὰ φορὰ;

Ἡ ἄμοιρη Ντίνια χλῶμιασε ἀκόμη περισσότερο... Ἀλλὰ συνήλθε, γιατί κατάλαβε ἀπὸ τὸ φέρεσιμό τοῦ νέου πόσο βαθειὰ ἦταν ἡ ἀγάπη του...

— Μὰ ἀγάπη μου, τοῦ εἶπε μὲ τὴν χαρακτηριστικὴ τῆς εἰγένεια, πού τὴν ἔκανε τόσο νὰ ξεχωρίζῃ ἀπ' τοὺς συναδέλφους τῆς... Γιατὶ δὲν μὲ πιστεύει; Σοῦ εἶπα ποτὲ ψέματα;

— Τὸ πιὸ δύσκολο σ' ὅλα τὰ πράγματα, συνέχισε σκληρὰ ὁ νέος, τὸ πᾶν εἶν' ἡ ἀρχή... Λοιπὸν ἡ ἀρχὴ ἔγινε ἀπὸ καιρό...

Ἡ καινούργια αὐτὴ προσβολὴ τὴν ἔκανε νὰ κλονισθῇ, ἀλλὰ εἶχε τὴν δύναμι νὰ συγκρατηθῇ καὶ πάλι...

— Εἰ... λοιπὸν ἔστω... φώναξε... Ἀφοῦ ἐπιμένεις, νὰ ποιά εἶν' ἡ ἀλήθεια... Ὁ νέος πού ἤλθε καὶ μὲ πήρε ἀπὸ τὸ θέατρο ἦταν ὁ ἀδελφός μου, καὶ ὁ ἐτοιμοθάνατος τῆς ὁδοῦ Ζὰν Ζὰκ Ρουσσώ ἦταν ὁ πατέρας μου...

— Ὁ πατέρας σου;

— Δὲν σοῦ ἔκρυψα ποτὲ ἀγαπημένε μου τὴν ὑποκτι καταγωγὴ μου, καθὼς καὶ τὸ σφάλμα τῆς μητέρας μου... Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος πού ἦταν ἡ αἰτία λίγῳ περὶν πεθάνῃ φτωχὸς καὶ δυστυχισμένος, μοῦ γράψε γιὰ νὰ μὲ παρακαλέσῃ νὰ τὸν συγχωρήσω.

Ὁ Ροζέ γέλασε εἰρωνικά...

— Ὁμορφὴ ἱστορία... εἶπε. Πῶς τὴν φκιάσατε τόσο γρήγορα; Ἔχετε σπουδαία φαντασία!

— Ροζέ... δὲν ξέρεις τί λές... ὁ θυμὸς σὲ παρασύρει...

— Δὲν σὲ πιστεύω... Σὲ εἶδα... ἔκουσα... Δὲν ἦταν ἀδελφός σου αὐτός, ἀλλὰ ἔρωμένος σου... Σοῦ φίλησε τὸ χέρι, καὶ σ' εὐχαρίστησε γιὰ τὴν εὐτυχία πού τοῦ ἔδωσες...

— Ροζέ εἰσαι τρελλός! Ἐλα σὰ σύγκαλά σου... Μὴ μὲ τυραννεῖς χωρὶς λόγο... Θέλεις νὰ πᾶμε μαζὶ σ' αὐτὸ τὸ σπίτι γιὰ νὰ βεβαιωθῇ; Νά, ἀνοίξε κεῖνο τὸ συρτάρι, καὶ διάβισε τὰ γράμματά του...

— Ἀ! φώναξε ὁ Ροζέ, μὴν μπορῶντας πιὰ νὰ συγκρατηθῇ... Τὸ περίμενα κι' αὐτό, ἀλλὰ δὲν εἶμαι πιὰ καὶ τόσο βλάκας... Ὁ συνένοχός σας πού σᾶς βοήθησε νὰ πλάσεις αὐτὴ τὴν ἱστορία, θὰ εἶναι ἀρκετὰ ἐξυπνος, ὥστε νὰ εἶδῃ; βοήθησε νὰ μαζέψετε ἀποδείξεις...

Ἡ Ντίνια καθύ... Εἶμαι βέβαιος... Ὅτι καὶ νὰ μοῦ λέτε εἶναι ψέ-

ματα.. Καὶ νὰ συλλογίζωμαι ὅτι παρ' ὀλίγο νὰ δώσω τ' ὄνομά μου σὲ μιὰ γυναῖκα ἀνάξια! Σὲ μιὰ τιποτένια!

Ἡ Ντρίνα ἔβγαλε μιὰ σπαρακτική φωνή..

—Κύριε ντὲ Μεράν, ἡ λέξι αὐτὴ μᾶς χωρίζει γιὰ πάντα... Δὲν εἴσθε σεῖς μονάχα ποὺ δὲν μὲ θέλετε.. Οὐτε γὰρ θέλω πιά νὰ σᾶς ξαναδῶ... Σᾶς διώχνω. Πηγαίνετε!

—Ἀλήθεια, ἀπῆντησε αὐτὸς σαρκαστικά.. Εἶναι τὸ καλύτερο ποὺ ἔχετε νὰ κάνετε... Φεύγω... Καὶ δὲν θὰ μὲ ξαναδῆτε πιά ποτέ... Λέτε πῶς; ἡ αὐτοκτονία εἶναι δειλία... Ἀδιάφορο.. Γιὰ πρώτη καὶ τελευταία φορὰ θὰ φανῶ καὶ γὰρ δειλός...

—Ροζέ, φώναξε ἡ Ντρίνα ἑξαλλή.. Ροζέ, σὲ ἱκετεύω..

—Χαίρετε..

—Ροζέ, μὰ τί λοιπὸν θέλεις νὰ κάνω γιὰ νὰ σὲ πείσω;

—Τίποτα... Δὲν σᾶς πιστεύω..

Ὁ Ροζέ ἐτοιμαζόταν ν' ἀνοίξῃ τὴν θύρα...

Μὰ κεῖνῃ τῇ στιγμῇ ἡ Ντρίνα πῆγε στὸ γραφεῖο τῆς, ἄρπαξε ἓνα μικρὸ ρεβόλβερ, καὶ σκοπεύοντας τὸ στῆθος τῆς πίεσε τὴν σκανδάλη δυὸ φορές...

—Καὶ τώρα θὰ μὲ πιστέψης;... ψιθύρισε...

Ἀκούστηκαν δυὸ πυροβολισμοί, καὶ ἡ δύστυχη Ντρίνα ἔπεσε ἀναισθητὴ στὸ πάτωμα...

Ὁ Ροζέ ὥρμησε ἑξαλλος, ἐνῶ τὴν ἴδια στιγμῇ ἡ καμαριέρα τῆς Ντρίνας ἔτρεξε κι' αὐτὴ τρομαγμένη...

—Ἐνα ἀτύχημα... τῆς εἶπεν ὁ Ροζέ... Ἦταν σὰν τρελλός. Πότε γονάτιζε κοντὰ στο σῶμα τῆς νέας γυναίκας, καὶ πότε ἔτρεχε στὸ παράθυρο σὰν νὰ πνιγότανε...

—Τρέξε γρήγορα νὰ φέρῃς τὸ γιατρό... ἔδῶ στὴν ἄλλη πόρτα, ὅποιος καὶ νᾶναι... τρέξε γρήγορα...

Ἡ καμαριέρα ἔφυγε τρέχοντας, καὶ τότε ὁ Ροζέ γονάτισε κοντὰ στὴν ἀγαπημένη του, κι' ἄρχισε νὰ τὴ φιλεῖ παρὰφορα, ψιθυρίζοντας σὰν χαμένος ἐρωτικὰ γλυκόλογα, ἐνῶ ἡ δύστυχη ἀγαπημένη του δὲν μπορούσε ν' ἀκούσῃ...

Ξαπλωμένη, ἀκίνητη στὸ πάτωμα, φαινόταν πεθαμένη, μέσα στὸ πατωμένο μπουντουάρ τῆς...

Ἀ! ναί... τώρα τὴν πίστευε... τὸν ἀγαποῦσε τόσο, ποὺ τῆς ἦταν ἀδύνατο νὰ ζήσῃ μὲ τὴν ἰδέα πῶς τὴν ὑπωπτευότανε...

Κι' αὐτὸς ἦταν ἡ ἀφορμὴ τοῦ κακοῦ... Αὐτὸς τὴν σκότωσε...

Σὲ λίγο ὁ γιατρός ἦλθε κι' ἐξήτασε τὴ πληγή, ἐνῶ ὁ Ροζέ ψελλίζοντας προσπαθοῦσε νὰ τὸν πείσῃ πῶς ἦταν ἓνα τυχαῖο συμβάν...

—Δὲν εἶναι διόλου σοβαρό... εἶπε ὁ γιατρός... Ἡ πρώτη σφαῖρα σταμάτησε ἀπ' τὶς μπαλάνες τοῦ κορσέ... Ἡ ἄλλη δὲν ἔκανε παρὰ ἓνα ἀπλό ξέδαρμα.

—Λοιπὸν; ρώτησε ὁ Ροζέ μὲ ἀγωνία...

—Λοιπὸν, ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες θὰ εἶναι καλά... Ὅσο γιὰ τὴν

ἀναισθησία, δὲν εἶναι παρὰ ἓνα δυνατό ὀξὺ νευρικό. Γρήγορα θὰ τῆς περάσῃ. . .

Πράγματι τῆς ἔδωσε κι' ἀνέπνευσε λίγον αἰθέρα, καὶ σιγὰ σιγὰ ἄρχισε νὰ συνέρχεται.

— Πρέπει ὅμως ν' ἀποφύγῃ κάθε συγκίνησι, εἶπε φεύγοντας ὁ γιατρός. . . Ἡ Ντίνα ἀνοίξε σιγὰ σιγὰ τὰ μάτια, κι' ἀντίκρουσε τὸ Ροζέ γονατιστὸ κοντὰ της, νὰ τῆς κρατᾷ τὰ χέρια πνιγμένους στὰ δάκρυα. . .

Τότε κατὰλαβε πὼς ὁ ἀγαπημένος της δὲν τὴν ὑπωπτευόταν πιά, πὼς τὴν ἐλάτρευε ἀκόμη περισσότερο, καὶ μιὰ ἀπεριόριστη εὐτυχία τὴν πλημύρισε. . .

Οἱ δυὸ νέοι ἔμειναν πολλὰς ὥρες νὰ λένε τίς ἀγωνίες τους, τίς λύπες τους καὶ κυρίως τὴν ἀγάπη τους. . .

Καὶ θὰ ἐξακολουθοῦσαν ποιοὺς ξέρει πόσες ὥρες ἀκόμη. . . ἂν δὲν κατέβαινε ἡ καμαριέρα.

— Συγγνώμη, τοὺς εἶπε, ἀλλὰ ὁ γιατρός ἐσύστησε στὴν κυρία ἡσυχία.

— Μ' ἄλλους λόγους πρέπει νὰ φύγω, εἶπε ὁ Ροζέ.

— Ἐλα αὐριο πάλι ἀγάπη μου, θὰ σὲ περιμένω ἔνωρὶς τὸ πρωῒ τοῦ εἶπε ἡ Ντίνα, δίνοντάς του τὸ λευκό, τὸ λεπτὸ χεράκι της. . .

Ἦταν σχεδὸν μεσάνυχτα ὅταν ἔφτασε ὁ νεαρὸς ἀξιωματικὸς στὸ σπίτι του, τρελλός, σὰ νᾶταν μεθυμένος ἀπ' τὴ χαρὰ του. . .

Ἐκεῖ μιὰ παρᾶξενη ἔκπληξι τὸν περίμενε.

Ὁ ὑπηρέτης του τοῦ εἶπε πὼς μιὰ κυρία τὸν περίμενε στὸ σαλόνι. . .

— Δὲν εἶπες σ' αὐτὴν τὴν κυρία πὼς δὲν εἰμαι ὁδῶ;

— Μάλιστα κύριε, ἀλλὰ μοῦ εἶπε πὼς θὰ σᾶς περίμενε. . . Κι' ἀπὸ τὴν ὥρα πού τὴν ἔβαλα στὸ σαλονάκι κλαίει διαρκῶς. . .

Μόλις ὁ Ροζέ ἀνοίξε τὴ θύρα τοῦ σαλονιοῦ, δὲν πίστεψε στὰ μάτια του. . .

— Ἡ μαρκησία ντὲ Σανταρέμ! φώναξε.

Τὴν χαιρέτησε μὲ σεβασμό, μὰ στὸ πρόσωπό του φάνηκε χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ μιὰ κάποια δυσαρέσκεια. . .

— Σᾶς φαίνεται παρᾶξενο πού μὲ βρίσκετε ἐδῶ, ἔ; εἶπε ἀπότομα ἡ μαρκησία.

— Πράγματι, κυρία μου. . . Ὁμολογῶ. . .

— Ἐμαθα, εἶπε μ' ἀναιδεια, τὸ φέρσιμο τῆς ἀρραβωνιαστικιάς σας.

Ὁ Ροζέ ντὲ Μεράν ἀπότομα χλώμιασε, ἀλλὰ εἶπε μὲ ψυχρότητα:

— Ἀλήθεια, κυρία μου, τὸ μάθατε; Καὶ μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ σᾶς ρωτήσω ποιοὺς σᾶς πληροφόρησε τόσο γρήγορα;

— Μά. . . Ὅλος ὁ κόσμος τὸ ξέρει. . . εἶπε ἡ μαρκησία. Σ' ὅλα τὰ σαλόνια μιλαῖνε σήμερα γι' αὐτό. . .

Τὰ μάτια τοῦ Ροζέ ἀστράψανε ἀπὸ μῖσος καὶ περιφρόνησι.

— Κι' ὅλοι φυσικὰ σᾶς λυποῦνται. . .

— Μὲ λυποῦνται; Ἀλήθεια;

— Καὶ κυρίως σᾶν ἔμαθαν πὼς κλείσατε τὴν πόρτα σας σ' ὅλο τὸν κόσμον, μαντέψανε τὴ θλίψι σας. . . Ἐκατάλαβαν τὶ τρομερὸ χτύπημα ἦταν αὐτό, νὰ σᾶς γελᾶσθαι ἔτσι μιὰ τιποτένια, πού τῆς δεῖξατε τόση ἐμπι-

στοσύνη... Ἦλθα σὰ φύλη ἀληθινή, νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ σᾶς παρηγορήσω...

— Ἀλήθεια, κυρία, δὲν καταλαβαίνω τίποτε, τὴν διέκοψε ἡσυχὰ ὁ Ροζέ Δὲν ἔπαυα οὔτε μιὰ στιγμή ν' ἀγαπῶ καὶ νὰ ἐκτιμῶ τὴν Ντίνα μ' ὅλη μου τὴν καρδιά, μ' ὅλη μου τὴν ψυχή.

— Μὰ γιατί δὲν μοῦχετε ἐμπιστοσύνη; Σᾶ; λέω πὼς τὰ ξέρω ὅλα...

— Ἀλήθεια;

— Ὅλα ναί... Καὶ ἀκόμα ἂν δὲν μοῦ τᾶχαν πῆ, ἡ καρδιά μου θὰ τὰ μάντευε...

— Ἡ καρδιά σας; φώναξε εἰρωνικά ὁ Ροζέ.

— Ναί, Ροζέ, ἐξακολούθησε αὐτή, πλησιάζοντας τόσο πολὺ τὸ πρόσωπο τοῦ νέου, ὥστε αὐτὸς αἰσθάνθηκε τὴ ζεστή της πνοή. Ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν ἐντελῶς ἀντίθετο ἀπ' αὐτὸ ποὺ περιέμενε.

Ὁ νέος σηκώθηκε ἀπότομα καὶ μὲ σκληρὴ εἰρωνεία τῆς εἶπε:

— Κατάλαβα, κυρία μου... Τὰ φιλόπρωπα, τὰ εὐγενικά σας αἰσθήματα σᾶς ἔσπρωξαν νὰ κάνετε αὐτὸ τὸ διάβημα, ἔ; Πὼς ν' ἀφήσετε ἓνα δυστυχισμένο ἐρωτευμένο χωρὶς παρηγοριά;

Ἡ Λύδια τὸν κύτταξε χωρὶς νὰ καταλαβαίνει... Μὰ ἡ φωνὴ τοῦ Ροζέ ἔγινε ἀπότομα σκληρὴ καὶ αὐστηρὴ...

— Μαρκησία ντὲ Σανταρέμ, δυστυχῶς σᾶς ξέρω ἀρκετά... Σᾶς ξέρω καὶ μακάρι νὰ σᾶς ἤξεραν τὸ ἴδιο ὅλοι αὐτοὶ οἱ δυστυχισμένοι ποὺ σύρατε πρὸς τὸ χαμό... Ὑβὼν ντὲ Κερολάν, ὑποκόμης Μαλτρουά, ὁ βαρῶνος Σὰν Κριστόλ... Ὅλοι αὐτοὶ ἀφήσανε πίσω ἀνθρώπους ποὺ δὲν ζοῦν παρὰ μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ σᾶς δοῦν νὰ πληρώσετε τὰ κρίματά σας... Ἐνας ἀπ' αὐτοὺς εἰμαι καὶ γώ...

Πῆγε σὲ μιὰ γωνιά τοῦ σαλονιοῦ, καὶ σηκώνοντας τὸν κηροστάτη ἔρριξε ἀπότομα τὸ φῶς σὲ μιὰ εἰκόνα ποὺ ἦταν στὸ σκοιάδι...

Παρίστανε μιὰ γλυκεῖα νέα γυναῖκα, τὸ πολὺ εἰκοσιδύο χρονῶν.

— Ἡ Λευκὴ ντὲ Μαλτρουά... Ἡ ἀδελφὴ μου... Πέθανε λίγους μῆνες μετὰ τὸν ἀδικο χαμὸ τοῦ ἀνδρός της, ἀπὸ λύπη... Θιμά σας...

Ἦταν πελιδνός... τὰ μάτια του πέταγαν φλόγες... Ἡ Λύδια φοβήθηκε... Ἀσυναίσθητα σηκώθηκε καὶ ὑπεχώρησε... Δὲν ἦταν φόβος αὐτὸ ποὺ τὴν ἔσπρωχνε στὴν ἔξοδο, ἀλλὰ τὸ ἀβάσταχτο συναίσθημα ὅτι ὁ Ροζέ τὴν ἤξερε καὶ τὴν μισοῦσε... Ὁ νέος τὴν κύτταξε μὲ σταυρωμένα χέρια...

— Μιὰ μέρα μαρκησία ντὲ Σανταρέμ θὰ πληρώσετε γιὰ ὅ,τι κάνετε... Κανένας δὲν ξεφεύγει...

Μὰ ἡ μαρκησία εἶχε πιά ἐξαφανισθῇ...

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Μία μεγάλη απόφασις.

Μ' ὅλο τὸ κτύπημα ποὺ τὴν εἶχε πληγώσει κατάκαρδα, ἡ Λύδια δὲν εἶχε ἀπελπισθῇ.

Ἀπεναντίας μάλιστα, μόλις ἔμαθε ὅτι ἡ κυρία ντὲ Μάλτρουά ἦταν ἀδελφὴ τοῦ Ροζέ ντὲ Μεράν, τόσο πιδὲ μεγάλη τῆς ἦλθε ἡ ἐπιθυμία νὰ θριαμβεύσῃ. Γιατὶ ἂν καιώρθωνε νὰ κάμῃ ἐρωμένο τῆς τὸν Ροζέ, ποὺς θὰ ἐτολμοῦσε πιά νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι ἡ Λευκὴ ντὲ Μάλτρουά εἶχε αὐτοκτονήσει ἐξ αἰτίας τῆς;

Μόνῃ μέσα στὸ δωμάτιό τῆς, ξαπλωμένη στὴ ντορμέζα τῆς, σκεπτόταν καὶ μιὰ ρυτίδα ἐξάρωνε τὸ μέτωπο τῆς.

— Εἶναι ἓνα τρομερὸ ἐμπόδιο σ' ὅλα αὐτά, ἐψιθύρισε, αἰτ' ἡ γυναῖκα ποὺ τὴν ἀγαπᾷ. Ἄν ἔφευγε ἀπὸ τῆς μέσῃ τίποτα πιά δὲν θὰ μ' ἐχώριζε ἀπ' αὐτόν. Ἐμεινε πάλι συλλογισμένη κι' ἔκλεισε τὰ μάτια τῆς, γιὰ νὰ βλέπῃ τὸν χλωρὸ ἥλιο ποὺ παιγνίδιζε στὸν καθρέπτη τῆς τουαλέτας τῆς.

— Ὁ Πιούφλ εἶχε δίκην. Ποιὸς περίμενε μιὰ τόσο γρήγορη συμφιλίωσι. Τὶ ἔρως!

Ἐξαφνα ἡ Λύδια ἀπὸ χλωμὴ ἐγίνε πελιδνὴ, ἐνῶ τὰ μάτια τῆς εἶχαν πάρει μιὰ ἐκφρασι τρομαγμένης.

Πετάχθηκε κάτω ἀπὸ τὸ κρεβάτι τῆς καὶ εἶπε μὲ τόνο φωνῆς ὑπόκωφο, μὰ ἀποφασιστικὸς:

— Δὲν μοῦ μένει τίποτε ἄλλο παρ' αὐτό...

Ἐπιασε τὸ μέτωπό τῆς ποὺ ἔκαιε σὰ νὰ ἤθελε νὰ διώξῃ κάποια κακὴ σκέψι, κι' ὕστερα ἀπὸ λίγο κτύπησε τὸ κουδούνι.

— Ντύσε με, Φλωράνς, εἶπε στὴν καμαριέρα τῆς μόλις τὴν εἶδε. Γύρισε ἡ κόμησσα Ἀλμείντα ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν;

— Μάλιστα κυρία μαρκησία, καὶ μ' ἐρώτησε ἂν εἴχατε σηκωθῇ.

— Καὶ γιατί;

— Ἡ κυρία μαρκησία θὰ ἐξέχασε ἴσως ὅτι εἶχε ὑποσχεθῇ νὰ πάῃ στὴ φιланθρωπικὴ ἐορτὴ τῆς κ. ντὲ Φιερμόν γιὰ τὰ ἔκθετα.

— Ἄ ναι, ἔχεις δίκην. Τὸ εἶχα ξεχάσει. Ἡ Λιάνα ἤθελε τόσο πολὺ νὰ πάω! Τώρα ὅτι ἐγίνε ἐγίνε. Θὰ ντυθῶ ἀργότερα. Ἀφοῦ ἔχασα τὴν ἐορτὴ προτιμῶ ν' ἀναπαυθῶ. Μὴ δεχθῆς κανένα καὶ μὴν ἀφήσῃς οὔτε τὸν μαρκησιο νὰ μὲ ἀνησυχήσει.

— Ἡ κυρία μπορεῖ νὰ εἶναι ἡσυχη.

Μόλις ἔμεινε μόνῃ τῆς ἡ Λύδια ἔρριξε μιὰ ματιὰ στὸ ὥραϊο σὰξ ρολόγι τῆς καὶ ἐψιθύρισε.

— Ἐχω ἀκόμη καιρό. Ἄν φθάσω στὶς 6 στὸ θέατρο, εἶναι ἀκριβῶς ἡ ὥρα ποὺ πάει ἡ Ντίνα Λόη. Θὰ τὴν βρῶ μονάχη. Πρέπει νὰ τελειώνωμε ἀπόψε...

Ἦταν χλωμὴ, μὰ δὲν φαινόταν διόλου ταραγμένη. Ἐκλείδωσε προσεκτικὰ τὴν πόρτα τῆς κι' ἐπέρασε στὸ μπουντουάρ τῆς.

Ἀνοίξε ἓνα ντουλάπι, ὅπου ἦσαν διάφορα ἀνδρικὰ κοστούμια, ἐπῆρε ἓνα στὴν τύχη καὶ τὸ ἐφόρεσε μὲ τόση ἐπιτηδεύτητα, σὰ νὰ ἦταν αὐτὸ τὸ

συνηθισμένο της ντύσιμο. Ἐπειτα ἔκρυψε τὰ μαλλιά της κάτω ἀπὸ μιὰ ἀνδρική περούκα καὶ κανεὶς πιά δὲν θὰ μπορούσε ν' ἀναγνωρίσῃ τὴν μαρκησία ντὲ Σανταρέμ. Στὴ θέσι της ἔβλεπε κανεὶς ἓνα κομψότατον νέον ποὺ δὲν φαινόταν παραπάνω ἀπὸ 22 χρόνων. Ἐνα μαλακὸ καπέλλο καστόρινο ἐσυμπλήρωσε τὸ ντύσιμό της, ἓνα ζευγάρι γάντια ἀπὸ δέρμα καφὲ καὶ βλέποντας τὸν ἑαυτὸ της στὸν καθρέπτη ἔχαμογέλασε ἱκανοποιημένη. ὦ! ἦταν βέβαιο πὼς κανεὶς δὲν θὰ μπορούσε νὰ τὴν ἀναγνωρίσῃ... Πρὶν φύγῃ ἄνοιξε ἓνα συρτάρι κι' ἐπῆρε τὸ στιλέτο ποὺ εἶχε κρατήσῃ ὅλη τὴ νύχτα στὰ χέρια της καὶ ἀφοῦ τὸ ἔβαλε στὴ θήκη του μὲ μιὰ βιαία κίνησι τὸ ἔκρυψε σὴν τσέπη τοῦ πανταλονιοῦ της.

Ἡ καρδιά της δὲν ἐκτυποῦσε πιά ὅπως πρὶν, καὶ τὸ πρόσωπό της ξαναπῆρε τὰ ὠραία του χρώματα.

Ἄνοιξε σιγὰ σιγὰ τὴν πόρτα τοῦ μπουντουάρ της, τὴν κλείδωσε καὶ κρύβοντα· τὸ κλειδί στὴν τσέπη της κατέβηκε ἀπὸ τὴν σκάλα τῆς ὑπηρεσίας.

Ἐφθασε εὐτυχῶς στὸ πάροχο χωρὶς νὰ συναντήσῃ κανέναν, κι' ἀπὸ κεῖ, κρυμμένη στὰ μεγάλα δένδρα, τῆς φάνηκε παιγνιδάκι νὰ πάῃ ὡς τὴ μικρὴ πορτίτσα ποὺ ἔβγαίνε στὴν ὁδὸ Μιρμπώ...

Ἐκεῖ βρῆκε ἓν' ἀμαξάκι... Ἀνέβηκε, μὰ φοβήθηκε νὰ δώσῃ τοῦ ἀμαξᾶ τὴν πραγματικὴ διεύθυνσι...

Τὸν διέταξε νὰ σταματήσῃ σὲ μιὰ σκοτεινὴ γωνιά τῆς ὁδοῦ Ματυρέν, τὸν ἐπλήρωσε κι' ἐξακολούθησε τὸν δρόμο πεζῇ στὴν λεωφόρο τῶν Καπουτίνων.

Ἐπὶ τέλους ἔφθασε στὸ θέατρο, καὶ καθὼς ὅλοι ἦταν ἀπασχολημένοι μὲ τίς βραδυνὲς προετοιμασίας, ἐπέρασεν ἀπαράτηρητῃ ἀπὸ τὴν πόρτα τῶν ἱθοποιῶν, ὅταν ἄκουσε μιὰ χονδρὴ ἀνδρική φωνὴ νὰ ρωτᾷ τὸν θυρωρό.

— Μᾶς κάνεις τὴ χάρι νὰ μᾶς δείξῃς τὸ καμαρίνι τῆς δίδυς Ντίνας Λόη;

— Νὰ ἀνεβῆτε αὐτὴν τὴν σκάλα, ἀπήντησε ὁ θυρωρὸς καὶ ἡ πρώτη πόρτα ποὺ θὰ συναντήσετε εἶναι τὸ καμαρίνι της.

— Εἶναι ἀπάνω βέβαια ἡ δις Λόη.

— Μάλιστα κύρις... Εἶναι καὶ μόνη της, γιὰτὶ ἡ καμαριέρα πρᾶξεται στὶς 7 1/2.

— Εὐχαριστῶ πολὺ...

Ὁ μπάρομπα Μαλακόφ, γιὰτὶ ἦταν αὐτός, ἐπροχώρησε τότε μαζὶ μὲ τὴν Μισελίνα.

Ἡ Λύδια τὰ εἶχε ἀκούσει ὅλ' αὐτὰ καὶ ἡ καρδιά της ἄρχισε νὰ κτυπᾷ δυνατά...

Ὡστε ἡ ἀντίζηλὸς της ἦταν ἐκεῖ, καὶ θάμμενε μόνη της ὡς τίς 7 1/2;

Κύτταξε μὲ μεγαλύτερη προσοχὴ τὴν κοπελλίτσα ποὺ ἀκολουθοῦσι τὸν γέρο ἀπόστρατο, καὶ γιὰ πρώτη φορὰ τῆς ἔκανε ἐντύπωσι ἡ λεπτὴ ὁμορφιά της.

Ἀναγκάσθηκε νὰ παραμερίσῃ, γιὰ ν' ἀφήσῃ τόπο στὴ Μισελίνα νὰ περάσῃ, καὶ ἡ μικροῦλα κύτταξε μὲ περιέργεια τὸν ὠραῖο νέο, ποὺ εἶχε τόσο παρὰξενον βλέμμα.

Ἡ μαρκησία ἐσκέφτηκε πὼς θάταν πρὸ φρόνιμο νὰ μὴ ἀκολουθήσῃ

ἀνέσωσεν τὸν μπάριμπα Μαλακόφ καὶ τὴ μικρή. Γι' αὐτὸ κι' ἐκρύφθηκε σὲ μιὰ γωνιά, ὥσπου τὴν προσπέρασαν.

— Μπάριμπα Μαλακόφ, περὶμένε με δῶ. Δὲν θ' ἀργήσω, εἶπε ἡ Μισελίνα. Ἀνέβηκε τὴ σκάλα, μὰ σὰν ἔφτασε μπροστὰ στὴν πόρτα πού τῆς εἶχε πῆ ὁ θυρωρός, στάθηκε ταραγμένη, μισοαναποφάσιστη...

Σὲ λίγο τόλμησε νὰ κτυπήσῃ, κι' ἡ πόρτα ἀνοίξε ἀμέσως. Στὸ φωτεινὸ τῆς πλαίσιο φάνηκε μιὰ ὀπτασία, πού ἔμοιαζε νεράϊδα παραμυθένια.

Ἦταν ἡ Ντίνα Λόη.

Φοροῦσε ἓνα πενιουὰρ κάτασπρο, κεντημένο μὲ χρυσᾶ, πού ἄφηνε νὰ μαντεύεται ὅλο τὸ χυτὸ κορμί τῆς.

Τὰ ἄσπρα, ὥραϊα χέρια τῆς ἔβγαιναν σὰν κρίνοι μέσ' ἀπ' τὶς δαντέλλες καὶ τ' ἀκτένιστα θαυμάσια μαλλιά τῆς κρατιῶνταν μονάχα μὲ μιὰ χτένα ἀπὸ ταρταρούγα.

— Τὶ ὥραϊα πού εἶναι! ἐσκέφθηκε ἡ Μισελίνα σὰ θαμπωμένη ἀπὸ τόση ὁμορφιά... Εἶναι ἀκόμη πιὸ ὥραϊα κι' ἀπὸ τὸ πορτραῖτό τῆς...

Δὲν ἤξερε πῶς ν' ἀρχίσῃ. Μὰ καθὼς ἡ ἄλλη τὴν κύτταζε μὲ καλωσύνη, πῆρε λίγο θάρρος.

— ὦ δεσποινίς... ψιθύρισε. Ὅταν ἀνέβαινα τὶς σκάλες εἶχα ἐτοιμάσει τὰ λόγια πού θὰ σᾶς ἔλεγα. Μὰ τώρα πού σᾶς ἀντίκρισα δὲν τολμῶ πιά νὰ σᾶς μιλήσω.

— Μὰ γιατί παιδί μου; Σοῦ φαίνομαι σκιαχτρο; Ὁχι βέβαια... Ἐλα Μίλησέ μου... Πές μου ποιὰ εἶσαι... Τὶ θέλεις;

Ἡ Μισελίνα φάνηκε νὰ διστάζῃ... Γρήγορα ὅμως ξεθαρρεύτηκε.

— Εἰμαι γὼ πού... ἐτόλμησα νὰ σᾶς γράψω... ἐδῶ καὶ δυὸ μέρεις.

— Ἀ! Εἶσθε ἡ δις Μισελίνα; τὴν διέκοψε μὲ τὴν γλυκεῖα φωνὴ τῆς ἡ Ντίνα.

— Μάλιστα δεσποινίς...

— Χαίρω πολὺ πού σᾶς βλέπω, καλὸ μου παιδί... Κάνετε πολὺ καλὰ νὰ ἔλθετε.

Τὴν πῆρε ἀπὸ τὸ χέρι, τὴν πῆγε σὲ μιὰ σαῖζ λόγκ, καὶ τὴν ἀνάγκασε νὰ καθίσῃ κοντὰ τῆς.

— Μοῦ γράφατε ἓνα γράμμα πού μὲ συγκίνησε πολὺ, τῆς εἶπε μὲ γλυκύτητα. Συγχαρήστε με πού δὲν σᾶς ἀπάντησα ἀμέσως, ὅπως θὰ ἤθελα, μὰ ἡ σημερινὴ παράστασις μ' ἀπασχόλησε τόσο. Πρόβες μελέτη, μελέτη καὶ πρόβες. Εἰμαι ἀσυγχώρητη ὅμως, γιατί ἔπρεπε πάσῃ θυσίᾳ νὰ βῶ ἓνα δευτερόλεπτο γιὰ νὰ σᾶς γράψω. Ἀλλὰ καὶ πάλιν σᾶς ζητῶ συγγνώμην.

— Δεσποινίς!

— Ἐπειτα πρέπει νὰ μὲ συγχωρήσετε πού σᾶς προξένησα χωρὶς νὰ τὸ θέλω μιὰ τόσο μεγάλῃ λύπῃ.

— Πολὺ μεγάλη!

— Μὰ τώρα ἡ λύπη αὐτὴ θὰ γίνῃ χαρά.

— Χαρά;

— Naί, χαρά. Τὸ ὅτι δὲν σᾶς ἔγραψα δὲν σημαίνει καὶ πῶς δὲν σᾶς συλλογίστηκα. Λοιπὸν εἶδα τὸν κ. Φουγκερέ.

— Τὸν εἶδατε;

—Ναί, λίγες ὥρες μετὰ τὸ γράμμα σας. Κι' ἀπόψε ὁ ἀρραβωνιαστικός σας, πὺν σὰς λατρεύει, θὰ ἔλθῃ νὰ πέσῃ στὰ πόδια σας καὶ νὰ σὰς ζητήσῃ συγχώρησι.

—Εἶναι δυνατόν; φώναξε ἡ Μισελίνα χλωμὴ ἀπὸ συγκίνησι.

—Ἀφοῦ μοῦ τὸ ὑποσχέθηκε!

—Σὰς εὐχαριστῶ, δεσποινίς, σὰς εὐχαριστῶ μ' ὅλη μου τὴν καρδιά. Σὰς χρωστῶ τὴν εὐτυχία μου... τὴν ζωὴ μου. Γιατί, ἂν μὲ ἄφηνε, θὰ πέθαινα.

—Δὲν μοῦ ἀξίζουν τόσα εὐχαριστῶ, μικρούλα μου, εἶπε ἡ εὐγενικιά καὶ ὡραία καλλιτέχνης. Ὁ κ. Φουγκερέ σὰς ἀγαπᾷ. Κι' οὕτε μιὰ στιγμή δὲν ἔπαψε νὰ σὰς ἀγαπᾷ, γιατί εἶσθε ἓνα πλάσματάκι τόσο καλὸ, τόσο ἀξιαγάπητο. Σὰς ἔχει ἀρκετά, γιὰ νὰ εἶναι σὲ θέσι νὰ σὰς ἐκτιμῇ.

—Μὰ τότε, δεσποινίς, πῶς...

—Θεέ μου... ναί, ἐξηκολούθησε ἡ νέα ἡθοποιὸς μ' ἓνα γλυκὸ, θλιμμένο χαμόγελο. Δὲν ἦτανε παρὰ μιὰ μικρὴ κρίσις. Ἀπὸ κείνες πὺν περνοῦνε ὅλοι οἱ ἄνδρες. Συγχώρησέ τον. Εἶναι τὸ μόνο φάρμακο. Δοκιμάστε το καὶ θὰ δῆτε τι γοήγορα θὰ γιατρευτῇ ὁ ἀρραβωνιαστικός σας.

—Νᾶταν ἀλήθεια αὐτὰ πὺν λέτε, δεσποινίς!

—Μὴν ἀμφιβάλλετε καθόλου... Ὁ κ. Φουγκερέ μοιάζει μὲ ὅλους τοὺς ἄλλους. Δὲν ἀγάπησε σὲ μένα τὴ γυναῖκα, ἀλλὰ τὴν ἡθοποιὸ πὺν χειροκροτεῖ ὅλος ὁ κόσμος.

»Ἐγὼ φυσικὰ δὲν εἶχα καταλάβει τίποτε, καὶ τὸ γράμμα σας μοῦ ἄνοιξε τὰ μάτια καὶ μ' ἔκανε νὰ τοῦ ἀνοίξω καὶ τὰ δικὰ του. Τὸν ἐπροσκάλεσα σπῆτι μου καὶ τὸν ἔκανα νὰ καταλάβῃ τί τρελλὸς πὺν ἦταν νὰ συλλογίζεται ἄλλη γυναῖκα ἀπὸ σὰς...

—Ὡ δεσποινίς! Τὶ καλὴ πὺν εἶσθε!.. φώναξε ἡ Μισελίνα μὲ τὰ μάτια γεμάτα δάκρυα.

—Μὰ τὸ ἀξίζετε, καλὸ μου παιδί... Τὸ γράμμα σας μοῦ ἔδειξε τὴν εὐγενικιά ψυχὴ σας. Διαβάζοντάς το, κατάλαβα πόσο πολὺ μοιάζομε... τὸ ἴδιο θᾶκανα κι' ἐγὼ στὴ θέσι σας...

Κι' ὅπως ἡ μικρὴ τὴν κύτταζε χωρὶς νὰ καταλαβαίνει, συνέχισε:

—Ναί, γιατί σὲ λίγες μέρες θὰ παντρευθῶ μ' ἓναν ἄνθρωπο πὺν λατρεύω καὶ πὺν μ' ἀγαπάει μ' ὅλη του τὴν καρδιά... Καὶ γι' αὐτὸν δὲν εἶμαι ἡ ἡθοποιὸς πὺν χειροκροτεῖ ὅλος ὁ κόσμος, ἀλλὰ μιὰ ἀπλὴ γυναῖκα πὺν λατρεύει τὸν ἀρραβωνιαστικό της, ὅπως ἐσεῖς τὸν κ. Φουγκερέ... Καταλαβαίνετε λοιπὸν πόσο ἀπλὸ εἶναι αὐτὸ πὺν ἔκανα, καὶ τί τύψεις θὰ εἶχα ἂν δὲν κατῴρθωνα νὰ τὸν πείσω... Ἔτσι εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένη...

—Αὐτὸ πὺν κένατε, δεσποινίς, θὰ φέρῃ εὐτυχία καὶ σὲ σὰς καὶ στὸν σύζυγό σας... εἶπε συγκινημένη ἡ Μισελίνα.

Χωρὶς νὰ τὸ καταλάβουν, μιὰ ἀπεριόριστο ἀμοιβαία συμπάθεια ἄρχισε νὰ γεννιέται στὶς καρδιὰς αὐτῶν τῶν γυναικῶν, πὺν ἦταν κι' οἱ δυὸ τόσο εὐγενικὲς καὶ τόσο ὡραῖες, καὶ πὺν σιγὰ-σιγὰ εἶχαν πῆ ἡ μιὰ στὴν ἄλλη ὅλα τους τὰ μυστικά.

Ἄλλὰ ἡ ὥρα περνοῦσε, καὶ παρ' ὅλη τὴν εὐχαρίστησι ποῦβρισκε

κοντὰ σ' αὐτὴν τὴν ἀξιολάτρευτὴ γυναῖκα, ἡ Μισελίνα θυμήθηκε τὸν μπάρμπα Μαλακόφ πού τὴν περίμενε, καὶ σηκώθη ε.

— Σ' ἔκανα πολὺ νὰ πονέσης, ἀδελά μου, μικρούλα μου, εἶπε ἡ Ντίνα Λόη. Ἀφυσέ με νὰ σοῦ χαρίσω αὐτὸ τὸ βραχιόλι... Πάρτο σὰν ἕνα δῶρο γιὰ τοὺς γάμους σου...

Καὶ καθὼς ἡ Μισελίνα δίσταζε νὰ δεχθῇ, ἐξακολούθησε:

— Δὲν ἔχει μεγάλη ἀξία αὐτὸ τὸ κόσμημα, καὶ θὰ μ' εὐχαριστοῦσε τόσο ἂν τὸ δεχίσουναι! Ἔτσι θὰ μ' ἀποδείξῃς πὼς μ' ἀγαλᾷς, ὅπως σ' ἀγάπησα κι' ἐγὼ ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή...

Ἔβγαλε ἀπὸ τὸ χέρι τῆς ἕνα ὠραιότατο χρυσὸ βραχιόλι καὶ τὸ πέρασε στὸ χέρι τῆς Μισελίνας.

Μὲ δάκρυα στὰ μάτια τότε ἡ μικρούλα ἔπιασε τὰ δύο χέρια τῆς ὠραίας καλλιτέχνιδος καὶ τὰ φίλησε πολλές φορὲς, ἐνῶ ἡ Ντίνα τὴν ἀγκάλιασε καὶ τὴν ἐφίλησε τρυφερὰ στὸ μέτωπο.

— Τώρα πὺν ἐγίναμε φίλες, πιστεύω νὰ βλεπώμαστε... θά'οχθῃς νὰ μοῦ λὲς τὴν εὐτυχία σου, καὶ γὼ τὴν δική μου... Ναί. Μὰ τώρα σὲ διώχνω... Πήγαινε γρήγορα σπίτι σου... Ὁ ἀρραβωνιαστικός σου θὰ σὲ περιμένῃ ἀνυπόμονα...

Ἡ Μισελίνα ἔσκυψε πάλι νὰ τῆς φιλήσῃ τὰ χέρια, ἀλλὰ ἡ Ντίνα δὲν τὴν ἄφησε... τὴν ἔσπρωξε στὴν ἀγκαλιά τῆς, καὶ ἡ μικρὴ τὴν φίλησε πολλές φορὲς: στὸ πρόσωπο...

— Θὰ παρακαλῶ τὸν Θεὸ γιὰ σᾶς, δεσποινίς... Θὰ τὸν παρακαλῶ μὲ ὅλη μου τὴν καρδιά...

Βγῆκε ἔξω μὲ τὴν καρδιά πλημμυρισμένη ἀπὸ χαρὰ κι' εὐγνωμοσύνη κι' ἔτρεξε νάβρῃ τὸν μπάρμπα Μαλακόφ...

— Γρήγορα, θεῖε... φώναξε... Πᾶμε! Ὁ Ἀρμάνδος μὲ περιμένει σπίτι... Μ' ἀγαπάει ἀκόμα θεῖε... Ἀ! Εἶμαι εὐτυχισμένη...

Στὴν παραζάλη τῆς δὲν πρόσεξε πὼς ὁ νέος πού ἀπάντησε σὰν ἀνέβαινε ἦταν ἀκόμη ἐκεῖ, κι' ἐκρύφθηκε καθὼς περνοῦσε... Μόλις ἔφυγαν, ἡ Λύδια ἀνέβηκε τὴν σκάλα κι' ἐπλησίασε τὴν πόρτα τῆς Ντίνας Λόη, ἔβγαλε τὸ σιλέττο ἀπὸ τὴν θήκην του, καὶ ἔδωκε στὴν τσέπη τῆς ζακέτας τῆς...

Ἐπειτα ἐκτύπησε ἑλαφρὰ τὴν πόρτα κι' ἐπερίμενε...

— Ἐμπρός! ἀπάντησε ἡ γλυκεῖα φωνὴ τῆς Ντίνας, καὶ ἡ μαρκησία ἀνοιξε τὴν πόρτα καὶ μῆλκε...

Ἡ Ντίνα Λόη ἦταν ξαπλωμένη στὴν σαιζ-λόγκ, καὶ μ' ἕνα μελαγχολικὸ χαμόγελο σκεπτόνταν τὴν κουβέντα τῆς μὲ τὴν Μισελίνα... Μόλις εἶδε τὸν νέο, τὸν κύταξε ἐκπληκτικῶς... Δὲν γνώρισε τὴν μαρκησία...

— Τί τρέχει; Τί θέλετε; ρώτησε.

Ἡ Λύδια ἔβγαλε τὸ μαλακό της καπέλλο, κι' ἐχαιρέτησε μὲ μιὰ βαθειὰ ὑπόκλισι. ἐνῶ ἔλεγε μὲ εἰρωνεία:

— Ξανάρχομαι, δεσποινίς, γιὰ νὰ σᾶς ἐπαναλάβω κάποιες προτάσεις πού δὲν δεχθήκατε ἄλλοτε...

— Θέ μου! Ἡ μαρκησία ντὲ Σανταρέμ!

Σηκώθηκε ἀπότομα, ἀποφασισμένη ν' ἀπαντήσῃ ἔτσι στὴν μαρκησία,

ποὺ νὰ μὴ τολμήσῃ πιά ποτὲ νὰ τὴν ξαναενοχλήσῃ. Μὰ ἡ ἀντίζηλός της δὲν τῆς ἔδωσε καιρό...

— Σὰς ξαναλέω δεσποινίς, ὅτι ἦλθα γιὰ τελευταία φορὰ νὰ σᾶς μιλήσω μὲ εὐλικρίνεια. Ἀγαπῶ τὸν Ροζὲ νιὲ Μερὰν, τὸν ἀγαπῶ τρελλά, καὶ εἰμαι ἀποφασισμένη νὰ τὸν κάνω νὰ μ' ἀγαπήσῃ... Τὸ μόνον ἐμπόδιο εἰσθε σεῖς, καὶ τὸ ἐμπόδιο αὐτὸ πρέπει νὰ λείψῃ· ἐκαταλάβετε;

— Δὲν μὲ φοβίζον οἱ ἀπειλές σας, κυρία, ἀπάντησε ἡσυχα ἡ Ντίνα. Ὁ κ. νιὲ Μερὰν μ' ἀγαπᾷ μ' ὅλην του τὴν καρδιά καὶ τίποτε στὸν κόσμον δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς χωρίσῃ. Ἄδικα χάνετε τὸν καιρὸ σας. Μοῦ φαίνεται πῶς; σᾶς; τὸ ἔχω ξαναπῇ...

— Συγγνώμην, δεσποινίς... Πρέπει νὰ μάθετε ὅτι ἂν ἀπομακρυνθῆτε ἀπὸ τὸν κ. νιὲ Μερὰν καὶ φύγετε γιὰ τὸ ἔξωττονικόν, δὲν θὰ σᾶς ἀνταμείψω μὲ ἑκατὸ καὶ διακόσιες χιλιάδες, ἀλλὰ μὲ ὁλόκληρη περιουσίαν...

— Ἀληθινά, κυρία, οἱ προτάσεις μὲ κάνουν νὰ ντρέπωμαι γιὰ τὸν ἑαυτὸ μου, ἀλλὰ ἀκόμη περισσότερον γιὰ σᾶς... Σὰς παρακαλῶ, πηγαίνετε...

Ὁ τόνος τῆς φωνῆς της; δὲν δεχόταν ἀντιρρήσεις, καὶ μ' ἓνα ὥραϊο προστακτικὸν κίνημα τῆς ἔδειξε τὴν θύραν...

— Ἀ! Ἔτσι! Δὲν φοβάστε τίς ἀπειλές μου! Αἱ; Κάνετε πολὺ ἄσχημα, ὥραϊά μου, γιατί δὲν ξέρετε γιὰ τὴν πρᾶγμα εἰμαι ἱκανὴ σὰν θέλω...

Ἡ Ντίνα κούνησε περήφανα τὸ κεφάλι της.

— Μὴ μ' ἀναγκάσετε νὰ φωνάξω τοὺς ὑπηρέτες. Πηγαίνετε μὲ τὸ καλόν. Καὶ γιὰ τελευταία φορὰ σᾶς ἐπαναλαμβάνω πῶς; τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ χωρίσῃ τὸν Ροζὲ ἀπὸ μένα...

— Ποιὸς ξέρει! μπορεῖ ὁ θάνατος... φώναξε ἡ Λύδια. Καὶ μὲ μιὰ ἀπότομην κίνησιν τὸ ὥπλισμένο χέρι της σηκώθηκε στὸν ἀέρα, καὶ πρὶν προφθάσῃ νὰ τὴν ἐμποδίσῃ τὸ θῦμά της, ἡ φονικὴ λεπίδα βυθίστηκε στὸ στήθος τῆς Ντίνας...

— Ἐλεεινὴ... ἐπροφθάσε μόνον νὰ πῇ... Ἐνα κόκκινον κῦμα ἔβαψε τὸ λευκὸ πενιούργον της, καὶ μάταια προσπάθησε νὰ κρατήσῃ τὸ χέρι τῆς δολοφόνου, ποὺ ἐτοιμαζόταν νὰ ξανακτυπήσῃ...

Μὰ ἡ Λύδια ἦταν πιὸ δυνατὴ, τὴν ἐσπρώξε ἀπότομα, καὶ ἡ δυστυχισμένη νέα κύλησε στὸ πάτωμα...

Ἡ μαρκησία ἔσκυψε ψυχραῖμα στὸ σῶμα ποῦταν πεσμένο στὰ πόδια της πλέοντας στὸ αἷμα του, γιὰ νὰ δῇ ἂν ἔμνε σ' αὐτὸ ζωὴ καὶ δὲν σηκώθηκε παρὰ σὰν βεβαιώθηκε πῶς ἦταν πεθαιμένη... Τότε μ' ἓνα γέλιο σατανικὸν ψιθύρισε στὰ δόντια της:

— Καὶ τώρα θὰ εἶναι δικός μου.

Κυττάχτηκε στὸν καθρέφτη, γιὰ νὰ δῇ μήπως εἶχε καθόλου λερωθῇ, ἀλλὰ τίποτε... Οὕτως μιὰ σταγόνα αἷμα δὲν εἶχε πεταχθῇ ἀπάνω της.

Ἐδιόρθωσε τὴν γραβάτταν της, φόρεσε τὸ καπέλλο της, κι' ἔπειτα ἀρπάξε μερικὰ κοσμήματα ἀπὸ τὴν τουαλέτταν τῆς Ντίνας, Λόνη, γιὰ νὰ νομίσουν ἐλατήριον τοῦ φόνου τὴν κλοπὴν...

— Ἀς μὴ χάνω καιρό... σκέφτηκε, καὶ χωρὶς μιὰ τελευταία ματιὰν στὸ θῦμά της, ἀνοίξε τὴν πόρταν, ἔβγαλε τὸ κλειδί ἀπ' ἔξω, ἐκλείδωσε καὶ ἔφυγε...

Πλησίαζε ἡ ὥρα τῆς παραστάσεως... Καὶ μεσ' στὴν φασαρία ποὺ γίνεται τότε στὶς σκάλες, ἡ Λύδια κατάφερε νὰ περάσῃ ἀπαρατήρητη, καὶ σὲ λίγα λεπτὰ ἦταν στὸ δρόμο...

Ἀνέβηκε τὴν λεωφόρο, καὶ στὴν γωνία τῆς ὁδοῦ Ντὲ λὰ Παί πῆρε ἔν' ἀμάξι, ποὺ τὴν ἐπῆγε ὡς τὰ Ἡλύσια Πεδία. Ἐκεῖ κατέβηκε, ξαναπεπάτησε, καὶ πῆρε ἄλλο ἀμάξι γιὰ νὰ τὴν πᾶρῃ στὸ μέγαρό της...

Ὑστερα ἀπὸ ἓνα τέταρτο ἡ μαρκησία ντὲ Σανταρεὺμ βρισκόταν εἰς τὸ δωμάτιό της, εἶχε βγάλει τὰ ἀνδρικά, καὶ ἐντυνόταν γιὰ τὸ θέατρο...

Εἰς τὰ παρασκήνια.

Ὑστερα ἀπὸ μισὴ ὥρα, ἡ Λύδια ἦταν ἔτοιμη καὶ κατέβηκε στὴν τραπεζαρία, ὅπου τὴν περίμεναν ὁ σύζυγός της καὶ ἡ κόμησσα Ἀλμείδα.

Ὁ μαρκήσιος τὴν κύτταξε σὰ θαμπωμένος, γιατί πραγματικά κεῖνο τὸ βράδυ ἦταν ὑπέροχη...

Καὶ φαινόταν τόσο ἡσυχῇ, ποὺ ποτὲ κανεὶς δὲν θὰ μπορούσε νὰ φαντασθῇ ὅτι τὰ λεπτὰ λευκὰ χεράκια της εἶχαν ἐγκληματήσῃ...

Καὶ ἦταν ἀληθινὰ ἡσυχῇ... Ποιὸς τὴν εἶχε δῇ; Ποιὸς θὰ μπορούσε νὰ τὴν ἐνοχοποιήσῃ; Ποιὸς θὰ μπορούσε νὰ φαντασθῇ πὼς εἶχε τολμήσῃ μόνῃ της νὰ ἐκδικηθῇ;

Σ' ὅλο τὸ γεῦμα ἦταν γεμάτη κέφι κι' εὐθυμία. Σ' ὅλο τὸ γεῦμα ἀστελευότανε μὲ τὸ μαρκησιο...

— Μήπως εἶσαι κουρασμένος καὶ προτιμᾷς νὰ μὴ πᾶμε στὸ θέατρο; τοῦ εἶπε.

— Ὅχι ἀγάπη μου, κοιμήθηκα καλὰ καὶ δὲν αἰσθάνομαι πιά καθόλου κούρασι.

— Καλὰ, πᾶμε λοιπόν...

Καὶ λίγες στιγμὲς πρὶ ὕστερα τὸ πολυτελέστατο κουπέ τοῦ Σανταρεὺμ σταματοῦσε ἔξω ἀπὸ τὸ κατάφωτο θέατρο «Ἀβενίρ».

Μόλις φάνηκε ἡ μαρκησία στὴν λόζα της, ὅλα τὰ μάτια ἐστράφησαν στὸ μέρος της, κι' ἓνας γενικὸς ψίθυρος θαυμασμοῦ χαιρέτησε τὴν ἐμφάνισί της.

Ἐξαφνα τὰ μαῦρα της μάτια ἔλαμψαν...

Εἶχε διακρίνει τὴν πρώτη σειρὰ τῆς πλατείας τὸν Ροζὲ ντὲ Μερὰ καὶ νὰ κουβεντιάζῃ μὲ τὸν Μπλεζὺ ντὲ Σενοζάν.

Ὁ ἀνακριτὴς μόλις τὴν εἶδε χαιρέτησε μὲ σεβασμό, μὰ ὁ Ροζὲ γύρισε ἀπότομα τὰ λορνιόν του σὲ μιὰ ἄλλη λόζα γιὰ ν' ἀποφύγῃ τὴν χαιρετήσῃ.

Μὰ τί τὴν ἔμελλε πιά τὴν Λύδια γι' αὐτὴν τὴν περιφρόνησι, ἀφοῦ ἡ ἀντιζήλος δὲν ἦταν πιά στὴ μέση;

Βγήκε ὅμως πολὺ γελασμένη... Βιάστηκε λίγο νὰ χαρῇ, γιατί σὲ λίγο θὰ δοκίμαζε τὸν μεγαλύτερο τρόμο τῆς ζωῆς της...

Ἡ Ντίνα Λόη δὲν εἶχε πεθάνει σὰν τὴν ἄφησε... Ἦταν μονάχα ἀναίσθητη... Πέφτοντας, εἶχε χτυπήσῃ τὸ κεφάλι της, καὶ ἡ χλωμάδα ποὺ ἡ Λύδια πῆρε γιὰ νεκρική, ἦταν ἀποτέλεσμα τῆς αἱμορραγίας...

Πάντως δὲν ἦταν ἐκτὸς κινδύνου. Ἀπόδειξις πὼς δὲν εἶχε ἀκόμη συνέλθει ὕστερα ἀπὸ τόσες ὥρες.

— Μὰ τί τρέχει; Γιατί ἀρگوῦν τόσο πολὺ; ρώτησε ὁ Μπλεζὺ ντὲ Σενοζάν.

— Ἡ Ντίνα εἶναι πάντα νευρική, ὅταν ἔχη προεμίερα, ἀπάντησε ὁ Ροζέ, καὶ γι' αὐτὸ μάλιστα ἀποφεύγω νὰ τὴν δῶ πρὶν ἀπὸ τὴν παράστασι. Θὰ πεταχτῶ ὅμως μιὰ στιγμὴ νὰ ρωτήσω τὸν σκηνοθέτη.

— Τί τὰ θέλετε κ. ντὲ Μεράν, τοῦ εἶπε ὁ σκηνοθέτης μόλις τὸν εἶδε. Πάντα καὶ τυχαίνει τὴν τελευταία στιγμὴ. Τώρα ὅμως εἵμαστε ἔτοιμοι. Δὲν μᾶς μένει παρὰ νὰ εἰδοποιήσωμε τὴν δίδα Ντίνα Λόη, γιατί ἔχει ἀμέσως μέρος.

Τὴν ἴδια στιγμὴ ἔφτασε τρέχοντας ὁ μικρὸς ποὺ εἰδοποιοῦσε τοὺς διαφόρους ἡθοποιούς.

— Κτύπησα, κύριε, τὴν πόρτα τῆς δίδος Λόη καὶ δὲν μοῦ ἀπάντησε.

— Δὲν σοῦ ἀπάντησε; φώναξε ὁ Ροζέ. Καλά, ἡ καμαριέρα της δὲν εἶναι μέσα;

— Ἡ καμαριέρα της ἔρχεται πάντα στὸ πρῶτο διάλειμμα, ἀπάντησε ὁ σκηνοθέτης, γιατί στὴν πρώτη πράξι συνηθίζει πάντοτε νὰ ντύνεται μόνη της ἡ δὲς Λόη. Ἄλλα περιορῶ ποὺ δὲν ἀπάντησε.

Ὁ Ροζέ μὲ δυὸ πηδήματα βρέθηκε ἀπάνω εἰς τὸ καμαρίνι τῆς Ντίνας, καὶ ἐκτύπησε πρῶτα ἑλαφρὰ, ἔπειτα δυνατώτερα.

— Ντίνα! Ντίνα! φώναξε...

Καμμιὰ ἀπάντησι.

— Μήπως τὴν πῆρε ὁ ὕπνος; εἶπε κάποιος.

— Μήπως δὲν εἶναι μέσα;

— Ὁχι, ὄχι, μέσα εἶναι. Εἶχε ἔρθει ἀπὸ νωρίς.

Μαζεύτηκαν ἀμποσοὶ ἔξω ἀπὸ τὸ καμαρίνι τῆς Ντίνας, καὶ ὁ Ροζέ ἄρχισε ν' ἀνησυχῇ στὰ σοβαρά.

— Μήπως τῆς συνέβηκε τίποτε; Μήπως ἀδιαθέτησε ξαφνικά; ψιθύρισε.

— Καὶ τὸ κοινὸν ποὺ ἀνυπομονεῖ! ἔκαμε ὁ σκηνοθέτης.

— Δὲν μένει ἄλλο. Πρέπει ν' ἀνοίξωμε διὰ τῆς βίας, εἶπε ὁ Ροζέ, καὶ ἄρχισε νὰ τρανάζῃ τὴ θύρα.

— Σταθήτε! φώναξε κάποιος. Ἔχω ἓνα πασπαρτοῦ. Θὰ τὴν ἀνοίξω ἀμέσως.

Ἐσκυψε, σκάλισε τὴν κλειδωνιὰ μ' ἓνα ἐργαλεῖο, καὶ σὲ λίγο ἡ πόρτα ἀνοίγε.

Ὁ Ροζέ ὥρμησε τότε, καὶ μαζί μ' αὐτὸν ὁ σκηνοθέτης καὶ μερικοὶ ἄλλοι ἡθοποιοί, ἀλλὰ ὅλοι ὠπισθοχώρησαν μὲ φόβικη ὅταν ἀντίκρουσαν τὴν Ντίνα Λόη ξαπλωμένη κατὰ γῆς, μέσα σὲ μιὰ λίμνη ἀπὸ αἷμα.

— Θεέ μου! Φώναξε ὁ Ροζέ.

Γονάτισε κοντὰ της, καὶ μὲ χέρια ποὺ τρέμανε γύριψε νὰ δῇ ἂν ἔπαλλε ἀκόμα ἡ καρδιά της..

Σὰν βεβαιώθηκε πὼς ζοῦσε ἀκόμα, ἄρχισε νὰ φωνάζῃ σὰν τρελλός.

— Ἐνα γιατρό! Γιὰ τὸ Θεό, ἓνα γιατρό ἀμέσως...

Ὑστερα μαλακὰ σήκωσε τὸ κεφάλι τῆς ἀγαπημένης του, καὶ ἄρχισε

νὰ τῆς μιλῇ σιγὰ καὶ τρυφερά, σὺν νὰ προσπαθοῦσε νὰ τὴν ξαναφέρῃ στὴν ζωὴ μὲ τὴν ἀγάπην του...

— Ντίνα μου! Ἀγάπη μου! Μ' ἀκοῦς Ντίνα; Μ' ἀκοῦς;

Ἐν τῷ μεταξύ ὁ σκηνοθέτης, πούχε ξαναβρῇ τὴν ψυχραιμίαν του, ἔδινε γρήγορες προσταγὰς.

— Φέρετε γρήγορα ἓνα γιατρό, καὶ εἰδοποιήστε τὴν ἀστυνομία Ἄς βγῇ καὶ κάποιος νὰ εἰδοποιήσῃ τὸ κοινὸν γι' αὐτὸ πού ἔγινε...

"Ολοὶ ἦταν ἀμίλητοι καὶ λυπημένοι, κι' ὅλοι περιμέανε μ' ἀγωνία τὰ λόγια τοῦ γιατροῦ, γιατί στο θῆαιρο ὅλοι τὴν ἀγαποῦσαν τὴν Ντίνα Δόη...

Ἐν τῷ μεταξύ ἀπ' τὴν σκηνὴ ἓνας ἡθοποιὸς ἐξήγησε μὲ λίγα λόγια στὸ κοινὸ τί συνέβηκε, προσθέτοντας ὅτι περιμέναν τὸ γαιρὸ πού θὰ τοὺς ἔλεγε ἂν ὑπάρχουνε ἐλπίδες σωτηρίας...

Ἡ φράσις αὐτὴ ἔκανε τὴν Λύδια νὰ πεταχτῇ στὸ κάθισμά της. Ἐλπίδες σωτηρίας; Ὡστε δὲν ἦταν πεθαιμένη ἡ Ντίνα;

Σωτηρίας! Μὰ τότε αὐτὴ ἦταν χαμένη.. Τὴν περιμένε ἡ φυλακὴ, τὰ κάτεργα... ὁ θάνατος ἴσως...

— Θέλεις νὰ φύγωμε ἀγάπη μου; Εἶσαι κάτωρη, εἶπε ὁ σύζυγός της. Σοὺ ἔκανε ἐντύπωσι αὐτὸ πού συνέβηκε;

Δὲν εἶχε τὴν δύναμι νὰ τοῦ ἀπαντήσῃ... Μονομιᾶς εἶχε χάσει ὅλη τὴν ψυχραιμίαν...

Ἀναγκάστηκε ὁμως νὰ σηκωθῇ καὶ ν' ἀκολουθήσῃ τὸν μαρκήσιο καὶ τὴν κόμισσα Ἀλμείντα...

Ξαφνικὰ ἔνοιωσε δυὸ μάτια καρφωμένα ἀπάνω της... Ἦσαν τὰ μαῦρα μάτια τοῦ Πιούφλ, πού φαινόταν νὰ τῆς λένε:

— Τὰ κατάλαβα ὅλα. Ἄν μὲ χρειασθῇ, ἐδῶ εἰμαι...

Τὴν χαιρέτησε βαθεῖά, μὰ ἡ Λύδια τοῦ ἀπῆντησε μὲ ἑλαφρὸ κούνημα τοῦ κεφαλοῦ...

Ἐνῷ πλησίαζαν τὴν ἔξοδο, τὴν ἐπλησίασε ὁ Μπλεζὺ ντὲ Σεοζάν καὶ τὴν χαιρέτησε μὲ πολὺ σεβασμό.

— Λοιπὸν; Μάθατε τίποτε νεώτερο; τὸν ρώτησε ἡ Λύδια μὲ φωνὴ πού ἔτρεμε.

— Ὁ γιατρός δὲν μᾶς ἔδωσε πολλὰς ἐλπίδες... Φαίνεται πὼς πέφτοντας χτύπησε ἄσχημα στὸ κεφάλι, καὶ ὑπάρχει φόβος καὶ ἂν ἀκόμη ζήσῃ, νὰ χάσῃ τελείως τὸ μνημονικόν...

Ἡ Λύδια ἡσύχασε λιγάκι, καὶ βρῆκε τὸ θάρρος νὰ ρωτήσῃ:

— Καὶ ποῖα ἦταν τὰ αἷτια αὐτῆς τῆς ἀποπειρας;

— Δὲν ἔχουν ἐξακριβωθῇ ἀκόμα, μὰ δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι παρὰ δύο: Κλοπὴ ἢ αἰσθημα. Ἡ τὴν χτύπησε κάποιος γιὰ νὰ κλέψῃ, ἢ ἦταν κάποιον ἀντίζηλος γιὰ νὰ ἐκδικηθῇ... Πάντως ὅλα θ' ἀνακαλυφθοῦν μιὰ μέρα...

— Μ' ἀφοῦ τὸ θῦμα δὲν εἶναι σὲ θέσι νὰ μιλήσῃ...

— Ὡ! ἐξιχνιάσαμε ἐγκλήματα πολὺ πιὸ σκοτεινὰ καὶ πολὺ πλοκά...

— Ἀνελάβατε ἐσεῖς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσι;

— Ναί, γιατί παρουσιάζει πολὺ ἐνδιαφέρον...

— Σᾶς εὐχομαι λοιπὸν καλὴν ἐπιτυχίαν, εἶπεν ἡ Λύδια, κι' ἐγέλασε.

«Δὲν ἔχω νὰ φοβοῦμαι τίποτε, ἀφοῦ ἀναλαμβάνει ὁ Μπλεζὺ ντὲ Σενοζάν... σκέφθηκε. Ἀπὸ αὐριο κάνω πῶς εἶμαι ἐρωτευμένη μαζί του...»
Καὶ γιὰ τὴν ἀρχίστη, τὴν ἄλλη μέρα τὸν ἐκάλεσε σὲ γεῦμα...

Μετὰ τὸ ἐγκλημα...

Ἐν τῷ μεταξὺ εἶχαν μεταφέρει τὴν Ντίνα Λόη στὴν ἰδιωτικὴ κλινικὴ ἐνὸς διύσημου χειρουργοῦ, ποὺ ἐπέδεσε ἀμέσως τὸ τραῦμά της...

Ἀλλὰ ἐκεῖνος ἐδήλωσε ὅτι γιὰ νὰ εἶναι σὲ θέσι ν' ἀποφανθῇ μὲ βεβαιότητα γιὰ τὴν κατάστασί της, ἔπρεπε νὰ περάσουν τοὐλάχιστον 48 ὥρες...

— Πίντω; ἡ κατάστασις ὅσον ἀφορᾷ τὴν ζωὴν της, ἔξακολουθεῖ νὰ εἶναι κρίσιμος... Ὅσο γιὰ τὸ ζήτημα τῆς ἐσωτερικῆς αἱμορραγίας τοῦ ἐγκεφάλου, αὐτὸ γιὰ τὴν ὥρα εἶναι δευτερεύον, καὶ θὰ χρειασθῇ ἐπέμβασις ἐιδικοῦ φρενολόγου...

Ἡ ἀστυνομία εἶχε φθάσει σχεδὸν τὴν ἴδια στιγμή μὲ τὸν Μπλεζὺ ντὲ Σενοζάν, ποὺ οἶαν ἀνακριτὴς ἔδινε διάφορες διαταγές...

— Εἰδοποιήστε τὸν κ. εἰσαγγελέα, καθὼς καὶ τὸν διευθυντὴν τῆς ἀστυνομίας, εἶπε.

— Μάλιστα, κύριε ἀνακριτά, ἀπήντησε ὁ ἀστυνόμος. Πηγαίνω ἀμέσως.

— Στάσου. Εἶναι περιττὸ νὰ εἰδοποιήσης τὸν κ. εἰσαγγελέα. Θὰ τὸν ἰδῶ ἐγὼ σήμερα, σὲ κάποιον φιλικό του σπίτι. Εἰδοποίησε μόνον τὸν διευθυντὴν τῆς ἀστυνομίας...

Μόλις ὁ ἀστυνόμος ἔφυγε, ὁ ντὲ Σενοζάν ἀρχισε νὰ κάνῃ ἐρωτήσεις στὸ προσωπικὸ τοῦ θεάτρου.

Ὁ δολοφόνος δὲν μποροῦσε παρὰ νὰ εἶναι ἄνθρωπος ποὺ ἤξερε τίς συνήθειες τοῦ θεάτρου, γιὰτὶ ἀλλοιώτικα δὲν θὰ κατώρθωνε νὰ φθάσῃ ὡς τὸ καμαρίνι τῆς Ντίνας.

Ἐκεῖνη τὴ στιγμή ἔφθασε ἡ Παυλίνα, ἡ καμαριέρα τῆς Ντίνας, καὶ ὁ ἀστυνόμος τὴν ἀνέκρινε πρῶτη.

— Ἡ κυρία ἐπρόκειτο νὰ ἔλθῃ στὸ θέατρο στὶς 5, εἶπε. Ἠλθαμε μάλιστα μαζί, τὴν βοήθησα νὰ περάσῃ τὸ πενιουὰρ της, κι' ἔπειτα μοῦ εἶπε νὰ τὴν ἀφήσω μόνη, γιὰτὶ εἶχε νὰ μελετήσῃ. Μοῦπε νὰ γυρίσω στὸ τέλος τῆς πρῶτης πράξεως, ὅπως πάντα, κι' ἔτσι καὶ ἦλθα.

— Γιὰ κύτταξε, εἶπε ὁ ἀστυνόμος, λείπει τίποτε ἀπὸ δῶ;

Ἡ Παυλίνα ἔρριξε μιὰ γρήγορη ματιὰ κι' ἀμέσως κατάλαβε τὴν κλοπὴ ποὺ ἔγινε...

— Λείπει τὸ βραχιόλι της, κύριε! φώναξε.

— Μπορεῖ νὰ τὸ φορῇ...

— Ὁχι, ὄχι, τὸ εἶχε βγάλει. Δὲν τὸ φοροῦσε ποτὲ μὲ τὸ πενιουὰρ γιὰτὶ μετρεθεύταν στὶς δαντέλλες τῶν μανικιών. Ἀφοῦ τῆς τὸ ἔβγαλα μὲ τὰ ἴδια μου τὰ χέρια, καὶ τὸ ἀκούμπησα ἐδῶ ἀκριβῶς, πάνω στὴν τουαλέττα.

— Πῶς ἦταν αὐτὸ τὸ βραχιόλι;

— Ὀλόχρυσο. Εἶχε πολὺ λεπτὴ ἐργασία... Βαλανίδια καὶ βαλανιδιές ἀπὸ διάφορο χρυσάφι. Ἡ κυρία τὸ ἀγαποῦσε ξεχωριστὰ καὶ δὲν τὸ ἀποχωριζόταν ποτέ.

— Ψάξε μήπως τὸ φύλαξε πουθενὰ ἄλλοῦ, εἶπε ὁ ἄστυνόμος.

Ἡ Παυλίνα ἄνοιξε μιὰ μπιζουτιέρα Λουδοβίκου 15^{ου} καὶ ἔβγαλε μιὰ φωνή:

— Μὰ λείπουν κι' ἄλλα πράματα, κύριε ἄστυνόμε!

— Τι ἄλλα;

— Τὸ μαργαριταρένιο κολλιέ πὺν θὰ φοροῦσε ἡ κυρία μου στὴ Γ' πράξι.

— Μαργαριταρένιο κολλιέ!

— Μάλιστα, κύριε ἄστυνόμε. Ἕνα θυμᾶσιο κολλιέ, καὶ λείπει κι' ἀκόμα ἓνα βραχιόλι...

— Εἴσαι βεβαία πὼς λείπουν;

— Βεβαιοτάτη!

Ὁ ἄστυνός ἐξηκολούθησε τότε τὶς ἀνακρίσεις του, κι' ἐφώνησε τὸν θυρωρό:

— Ποῦ μένεις ἐσύ; τὸν ρώτησε.

— Στὴν εἴσοδο τῶν ἡθοποιῶν, βαθεῖα στὸ διάδρομο.

— Ὡστε βλέπεις ὅλους ὅσοι μπαينوβγαίνουν;

— Μάλιστα, κύριε ἄστυνόμε...

— Ἐλειψες καθόλου τ' ἀπόγευμα;

— Οὔτε στιγμή...

— Ἐπέρασε κανεὶς πὺν νὰ σοῦ ἔκανε ἰδιαίτερη ἐντύπωση;

— Σήμερα, καθὼ, εἴχαμε πρεμιέρα, ἦσαν μεγάλη κίνησις στὸ θέατρο ἀπ' τὸ πρωῒ. Ἐργάτες, μηχανικοί, ταπετσίερηδες ὧς τὴν τελευταία στιγμή...

— Θυμᾶσαι νᾶδες καινούργια πρόσωπα;

— Ναί, φυσικά... Πίντα περνᾶνε καὶ μερικοὶ ἄγνωστοι...

Ὁ ἄστυνός τότε ρώτησε τὸν διευθυντὴ τοῦ θεάτρου.

— Ἔχετε τὰ ὀνόματα αὐτῶν πὺν ἐργάστηκαν σήμερον στὸ θέατρο;

— Βεβαίως. Εἶναι σημειωμένα.

— Πολὺ καλά... Θὰ μοῦ χρειαστοῦν ἀργότερα.

Στράφηκε πάλι στὸ θυρωρό, καὶ συνέχισε τὴν ἀνάκρισί του...

— Ἡ δεσποινὶς Λόη ἦλθε στὰς 5;

— Μάλιστα, κύριε ἄστυνόμε, μὲ τὴν δεσποινίδα, κι' ἔδειξε τὴν Παυλίνα. Στάθηκε μάλιστα νὰ μ' ἐρωτήσῃ ἂν εἶχε γράμματα.

— Τῆς ἔδωσες;

— Ὁχι δὲν εἶχε. Σὲ ἓνα τέταρτο κατέβηκε ἡ δεσποινὶς Παυλίνα, καὶ μοῦ εἶπε νὰ μὴν ἐπιτρέψω σὲ κανένα νὰ ἐνοχλήσῃ τὴν κυρία της.

— Ὡστε δὲν δέχθηκε καμμιά ἐπίσκεψι;

— Συγγνώμην...

— Πῶς, ἐνῶ εἶχε πῇ πὼς δὲν θέλει νὰ δεχθῇ κανέναν ἄφησες ἀνθρώπους νὰ περάσουν;

— Μάλιστα, κύριε ἄστυνόμε, θέλησαν νὰ τὴν δοῦν δυὸ πρόσωπα. Ἕνα κορίτσι πὺν τὸ συνῶδευε ἓνας γέρος ἀπόστρατος, πὺν εἶναι φύλακας στὴν πλατεία τοῦ Τέμπλου...

— Καὶ τὶ ἤθελαν; τοὺς ξέρεις;

— Ὁχι, ἀλλὰ φαινόταν καλοὶ ἄνθρωποι. Ὁ γέρος δὲν ἀνέβηκε, ἀλλ'

ἔμεινε μαζί μου. Μόνο τὸ κορίτσι πῆγε στὶς δεσποινίδος Λόη, καὶ μίλησε μαζί της σχεδὸν μισὴ ὥρα.

— Δὲν ξέρεις τί εἶπαν;

— Ὁχι, ὁ γέρος μόνο μου εἶπε πὼς εἶχαν νὰ ξεμπλέξουν κατὶ ἐρωτοδουλείας.

— Ἀ! ἐρωτοδουλείας! φώναξε ὁ ἀστυνόμος.

— Ναί, κι' εἶχα ἀρχίσει ν' ἀνησυχῶ, ξέροντας τί νευρικοὶ εἶναι οἱ ἡθοποιοί, στὶς προμιέρες, ἀλλ' αὐτὴ τῇ στιγμῇ κατέβηκε ἡ μικρῇ.

— Καὶ τί ὕφος εἶχε;

— Φαινόταν πολὺ εὐχαριστημένη, τὸ πρόσωπό της ἔλαμπε, ἐνῶ ὅταν ἦλθε ἦταν ἀνήσυχη καὶ σκεπτικῇ.

— Ἀ! ἦταν σκεπτικῇ...

Τὴν ἴδια στιγμῇ ἔφτασε ὁ εἰσαγγελεὺς μὲ τὸν κ. ντὲ Σενοζάν, ὁ διευθυντὴς τῆς ἀστυνομίας μὲ τὸν Σαμπρελὸς, καὶ δύο ἀστυνομικοί.

— Ὡστε λοιπὸν σύμφωνοι. Ἀναλαμβάνετε σεῖς τὴν ὑπόθεσι, εἶπε ὁ εἰσαγγελεὺς στὸν ντὲ Σενοζάν, ἐξακολουθώντας μιὰν ἀρχινισμένην κουβέντα.

— Μάλιστα, εἶπε ὁ ἀνακριτὴς ἀφοῦ καὶ ὁ φίλος μου Ροζὲ ντὲ Μεράν μὲ παρεκάλεσε ἰδιαιτέρως...

— Ἀλλωστε εἰσθε στὸ θέατρο ἀπ' τὴν πρώτη στιγμῇ. Εἴσθε ὁ μόνος ἐνδιαφερόμενος...

Τὸ ἐρευνητικὸ βλέμμα τοῦ Σαμπρελὸς ἄρχισε νὰ ἐπιθεωρῇ τὰ πάντα, προσπαθώντας νάβρῃ τὴ λύσι τοῦ μυστηρίου...

Ὁ ἀνακριτὴς συνέχισε τίς ἀνακρίσεις του, καὶ τελειώνοντας εἶπε στὸν ἀστυνόμο:

— Αὔριο τὸ πρωτὶ νὰ ἔλθετε νὰ μου ἀναφέρετε ὅ,τι νεώτερα μάθετε.. καὶ γυρίζοντας στὸν διευθυντὴ τῆς ἀστυνομίας ἐξηκολούθησε:

— Καὶ σεῖς κ. διευθυντά, φροντίστε νὰ ὀδηγηθοῦν αὐριοι στὶς δέκα ὁ φύλακας τῆς πλατείας τοῦ Τέμπλου καὶ ἡ κόρη ποὺ ἦταν μαζί του...

Ὁ ἀνακριτὴς ἔπειτα κουβεντιάσε πολλὴ ὥρα μὲ τὸν διευθυντὴ τῆς ἀστυνομίας καὶ μὲ τὸν Σαμπρελὸς ποὺ τὸν ἐκτιμοῦσαν ὅλοι γιὰ τὴν ἐξυπνάδα του καὶ τὴν διαβολεμένη ἐπιτηδεϊότητά του...

Ἡ γνώμη τοῦ Σαμπρελὸς ἦταν πὼς ἡ κλοπὴ ἔγινε μόνο καὶ μόνο γιὰ ν' ἀποπλανηθῇ ἡ ἀστυνομία.

Ἐξαφνα ἔκανε μιὰ ἀπότομη κίνησι, ἔσκυψε καὶ σήκωσε ἀπ' τὸ πάτωμα ἓνα ζευγάρι γάντια δερμάτινα, γυναικεῖα, κι' ἄρχισε νὰ τὰ ἐξετάζῃ μὲ προσοχή.

— Γυναικεῖα γάντια εἶναι αὐτὰ ποὺ κρατεῖτε, Σαμπρελός;

— Μάλιστα κ. ἀνακριτά.

Ἡ καμαριέρα πλησίασε καὶ τὰ ἐξήτασε.

— Εἶναι γάντια τῆς κυρίας μου, ἐδήλωσε.

— Τὶ ἀριθμὸ φορεῖ ἡ κυρία σας;

— Ἐξὲ καὶ τέταρτο, κύριε.

Πράγματι, τὰ γάντια εἶχαν αὐτὸν τὸν ἀριθμὸ, καὶ ἡ Παυλίνα ἀνοιξε ἓνα κουτί γαντιῶν, κι' ἔδειξε ἔξω ἀκόμη ζεύγη, ἐντελῶς ὅμοια.

— Λοιπὸν Σαμπρελός, τί λὲς γιὰ ὅλα αὐτά;

— Τί νὰ σᾶς πῶ, κύριε ἀνακριτά, δὲν μπορῶ νὰ σχηματίσω ἀκόμη καμμιὰ γνώμη. Πάντως ἔχομε νὰ κάνουμε μὲ κάποιον πολὺ ἐπιτήδειον, ποὺ μεταχειρίστηκε τὴν κλοπὴ μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ μᾶς μερδέψῃ.

— Ὅταν θὰ βροῦμε τὰ κοσμήματα, θὰ δοῦμε πιὸ καθαρά. Τὰ θυμάστε καλὰ αὐτὰ ποὺ λείπουν;

— Μίλιστα, κύριε, ἀπάντησε ἡ Παυλίνα.

— Γιατί, ξέρεις Σαμπρελὸς, τὸ δυστύχημα εἶναι ὅτι τὸ θῦμα δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς βοηθήσῃ σὲ τίποτε. Ζήτημα ἂν θὰ ζήσῃ, κι' ἔπειτα καὶ νὰ ζήσῃ θὰ περάσῃ καιρὸς καὶ καιρὸς ὥς ποὺ νὰ ξαναβρῇ τὸ μνημονικὸ της.

— Ὁ κ. ντὲ Μεράν δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς βοηθήσῃ σὲ τίποτε;

— Δὲν ὑποπιέζεται κανέναν. Ἄλλως τε εἶναι σὲ μιὰ τέτοια κατάστασις ποὺ δὲν θὰ μπορέσῃ κι' αὐτὸς νὰ μᾶς πῇ μιὰ λογικὴ κουβέντα πρὶν γίνῃ καλὰ ἢ ἀγαπημένη του.

Ὁ Σαμπρελὸς ἐπὶ τὸ ἔργον.

Τώρα ἃς ξαναρθοῦμε στὴν Μισελίνα, ποὺ τὴν ἀφήσαμε νὰ φεύγῃ ἐνθουσιασμένη ἀπὸ τὸ θέατρο «Ἀβενίρ». Τόσο βιαζότανε στὸ δρόμο, ὥστε ὁ Μαλακόφ δυσκολευότανε νὰ τὴν ἀκολουθήσῃ.

— Γρήγορα! γρήγορα! τοῦ ἔλεγε, ἃς πάρωμε τὸ λεωφορεῖο, γιατί ὁ Ἀρμάνδος θὰ μὲ περιμένῃ, εἶναι στὸ σπίτι.

— Ἐπρεπε νὰ μὲ εἰδοποιήσῃς, μικρούλα μου...

Ἐκείνῃ τῇ στιγμῇ περνοῦσε ἓνα λεωφορεῖο καὶ ἡ Μισελίνα πήδησε μέσα χωρὶς καλὰ καλὰ νὰ περιμένῃ νὰ σταματήσῃ. Ὁ μπύρμπα Μαλακόφ τὴν ἀκολουθῆσε θέλοντας καὶ μὴ, ἐκεῖ καθήσανε σὲ μιὰ γωνίτσα καὶ ἡ Μισελίνα τοῦ διηγήθηκε τὴν κουβέντα της μὲ τὴν Ντίνα, δείχνοντάς του καὶ τὸ βραχιόλι...

— Ὁμορφο βραχιόλι! εἶπε ὁ Μαλακόφ κυττάζοντάς το μὲ θαυμασμό. Καὶ βέβαια ποὺ δὲν θὰ μπορούσα νὰ σοῦ ἀγόραζα τέτοιο πρᾶμα ἐγώ. Μὰ δὲν σοῦλεγα πάντα πῶς ὁ Ἀρμάνδος θὰ ξαναγυρίσῃ;

— Νί, μὰ ξέρετε τώρα κατάλαβα γιατί ξετρελλάθηκε μὲ τὴν δεσποινίδα Λόνη. Εἶναι ἓνα ὄνειρο δημοφιλῆς καὶ καλωσύνης.

Τέλος ἔφθασαν στὴν ὁδὸ τοῦ Τέμπλου, καὶ ὁ Ἀρμάνδος ἦταν ἤδη σπύτι, ἀκριβῶς ὅπως εἶχε πῇ καὶ ἡ Ντίνα.

Μόλις βρεθῆκανε ἀντιμέτωποι καὶ τὰ γεμᾶτα παρήπονο μάτια τῆς Μισελίνας συναντήθηκαν μὲ τὰ μάτια τοῦ Ἀρμάνδου ποὺ ἔκλεισαν, ἐνοιώσαν πῶς τίποτε πιά στὴν ζωὴ δὲν θὰ μπορούσε νὰ τοὺς χωρίσῃ.

— Συγχώρησέ με, Μισελίνα, εἶπε σιγὰ ὁ Ἀρμάνδος. Ἦταν μιὰ στιγμή τρέλλας... Μετενόησα σκληρά. Ὅταν κινδύνεψα νὰ σὲ χάσω, ἐνοιώσα πόσο πολὺτιμη μοῦ εἶσαι... Πές μου, μὲ συγχωρεῖς;

Ἡ Μισελίνα ἦταν πολὺ συγκινημένη γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ τοῦ ἀπαντήσῃ ἀμέσως.

Χαμογέλασε μέσ' ἀπὸ τὰ δάκρυά της, καὶ σφίγγοντας τὸ χέρι τοῦ Ἀρμάνδου στὰ χεράκια της:

— Κακέ, ψιθύρισε.

— Ναί... Κακός... Πολύ κακός... Γιατί σ' ἔκανα νὰ λυπηθῇς ἀγάπη μου... Μὰ ὅλη ἡ ζωὴ μου δὲν θὰ φτάσῃ γιὰ νὰ διαλύσῃ αὐτὸ τὸ συννεφάκι πού θάναί τὸ μόνο πού σκίασε τὴν εὐτυχία μας...

— Ἀλήθεια;

— Στ' ὀρκίζομαι.

— Ὡραῖο πρᾶμα τὰ νειᾶτα! ψιθύρισε ὁ Μαλακόφ. Μόνο πού σὰν φεύγουν, δὲν ξαναγυρίζουν...

Κεῖνο τὸ βράδυ τῆς συγγνώμης, ὁ Ἀρμάνδος ἔμεινε ὡς ἀργὰ στὸ σπίτι τῆς Μισελίνας, καὶ οἱ δυὸ νέοι πέρασαν ὥρες ἀλησμόνητες ἐς νὰ μιλοῦν γιὰ τὴν ἀγάπην τους, γιὰ τὸ μέλλον, καὶ γιὰ τὴν εὐγενικὰ καλλιτέχνηδα πού στάθηκε ὁ φύλακας ἀγγελὸς τους...

Καὶ τὴν ἄλλην μέρα ἡ Μισελίνα ξύπνησε μὲ τὴν καρδιὰ πλημμυρισμένη ἀπὸ ἀνείπωτη εὐτυχία, κι' ἄρχισε τὴ δουλειὰ τοῦ σπιτιοῦ πιδ εὐθυμῇ, πιδ γελαστῇ παρὰ ποτέ.

Εἶχε νὰ ψωνίσῃ κατὶ φόρους τὸ καπέλλο καὶ τὸ παλτό της, καὶ κατέβηκε τίς σκάλες, μουρμουρίζοντας κάποιον τραγουδάκι. Ἦταν σὰν πουλὶ πού τὴν αὐγὴ μεθάει ἀπ' τὴν μεγάλη χαρὰ τῆς ζωῆς.

Δὲν πρόσεξε κάποιον πού ἔκοβε βόλτες στὸ ἀντικρινὸ πεζοδρόμιον, κάποιον πού σὰν τὴν εἶδε στάθηκε καὶ τὴν κύτταξε προσεκτικὰ.

Ἦταν ὁ Σαμπρελὸς, πού θέλησ' ἀθέατος νὰ δῇ τὴν φυσιογνωμίαν της.

— Ὁρί... δὲν εἶναι δυνατόν, ἐψιθύρισε σαστισμένος. Τὸ δὲν διαπεραστικό του βλέμμα εἶχε σταματήσῃ γεμάτῳ ἀπορίᾳ στὸ χρυσὸ βραχιόλι πού τοῦ περιγράψαν. Τὸ βραχιόλι τῆς Ντίνας πού εἶχε χαθῇ, καὶ πού ἀμέριμνα φοροῦσε ἡ Μισελίνα.

Δὲν ἤξερε τί νὰ σκεφθῇ... Κυττάζοντας τὸ ἀγνό, τὸ ξάστερο προσωπάκι τῆς κοπέλλας, τοῦ φαινόταν τελείως τερατῶδες τὸ ὅτι θὰ μπορούσε νὰ ἔχει κάποια σχέσι μὲ τὸ ὠμὸ χτεσινοβραδινὸ ἔγκλημα...

Ἐπειτα, πῶς ἦταν δυνατό νὰ φερῇ τὸ κλεμμένο βραχιόλι!

Ἐν τούτοις σκέφθηκε πῶς ἔστω κι' ἂν ἡ κοπέλλα δὲν ἦταν ἔνοχη ἡ ἴδια, θὰ μπορούσε νὰ τοῦ δώσῃ καμμιά ἐξήγησι, καμμιά πληροφορίαν, πού νὰ τὸν ἐβαλε πιδ εὐκόλῃ στὸ σωστὸ δρόμο, γι' αὐτὸ καὶ τὴν ἀκολούθησε...

Τὴν εἶδε πού ἀγόρασε γάλα, ὕστερα μιὰ ἐφημερίδα, καὶ ὕστερα ξαναπῆρε τὸ δρόμο τοῦ σπιτιοῦ της...

Σὰν βεβαιώθηκε ὁ Σαμπρελὸς ὅτι θὰ τοῦ ἦταν εὐκόλῃ νὰ τὴν βρῇ σὰν θὰ τὴν εἶχε ἀνάγκη, τράβηξε κατὰ τὴν πλατεῖαν τοῦ Τέμπλου νάβρη τὸν Μαλακόφ...

Ἡ Μισελίνα σὰν ἔφτασε σπίτι, παράδωσε τὸ γάλα στὴν κουζίνα, στὴν θεῖαν Ρόζα, κι' αὐτὴ κάθησε κοντὰ στ' ἀνοιχτὸ παρὰθυρο, ὅπως κάθε πρωτὶ νὰ ρίξῃ μιὰ ματιὰ στὴν ἐφημερίδα...

Μόλις ξεδίπλωσε τὸ φύλλο, ἔνας τίτλος μὲ μεγάλα κεφαλαῖα γράμματα τράβηξε ἀμέσως τὴν προσοχὴ της:

Τὸ ἔγκλημα τοῦ θεάτρου «Ἀβενίρ».

Θέατρον Ἀβενίρ! Μὰ ἦταν ἀκριβῶς τὸ θέατρο τῆς Ντίνας Λόη!.. Ἀρχισε νὰ διαβάξῃ μὲ ἀνησυχία, καὶ σὰν ἡ θεία Ρόζα ἀπ' τὴν κουζίνα ἔτρεξε γιὰ τὴν φάνηκε πῶς ἄκουσε μιὰ πνιγμένη φωνή, βρῆκε τὴ μικρὴ κατὰχλωμῃ, μὲ τὰ μάτια γεμᾶτα δάκρυα..

— Τὶ εἶναι παιδάκι μου; τί ἔγινε;

— Κάτι τρομερὸ θεία Ρόζα.. Δολοφονικὴ ἀπόπειρα κατὰ τῆς Ντίνας Λόη..

— Πῶς, ἔτσι, μέρα μεσημέρι;

— Ναὶ θεία Ρόζα.. Μόλις φύγαμε μεῖς φαίνεται..

— Τὴν καυμένη τὴν καλὴ κυρία.. Μὰ δὲν τὴν σκότωσαν οἱ κακοῦργοι ἔ, παιδάκι μου;

— Εὐτυχῶς ὄχι θεία Ρόζα, ἔη ἀκόμα, μὰ ἡ κατάστασις τῆς εἶναι κρίσιμος...

Ἐξαφνα ἔμπηξε μιὰ φωνή... Τὰ μάτια τῆς τυχαῖα ἔπεσαν στίς εἰδήσεις τῆς τελευταίας ὥρας.. Καὶ κεῖ διάβασε κατὶ, πού δὲν τὸ πρόσεξε πρὶν,

«Ὁ θάνατος τῆς Ντίνας Λόη»

«Μὲ πραγματικὴν θλίψιν ἀναγγέλλομεν τὸν θάνατον τῆς μοναδικῆς καλλιτέχνιδος Ντίνας Λόη, ἐπελθόντα περὶ τὰς πρωῒνᾶς ὥρας συνεπίφω μεγάλης αἱμορραγίας.

Ἡ ἀτυχὴς καλλιτέχνις δὲν ἀνέκτησε διόλου τὰς αἰσθήσεις τῆς, καὶ κατὰ τὴν γνῶμην θεράποντος χειρουργοῦ καὶ διασήμεου φρενολόγου κληθέντων ἐσπευσμένως, ὁ θάνατός τῆς πρέπει νὰ θεωρῇται εὐτύχημα διότι ἐὰν ἔξη θά ἦτο ἐστερημένη τοῦ λογικοῦ.

Ὁ μνηστήρ τῆς κ. Ροζὲ ντὲ Μερὰν συντετριμμένος εὗρίσκετο παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς λατρευτῆς του μέχρι τῆς τελευταίας τῆς στιγμῆς, καὶ ὥρκισθη εἰς τὸ πτώμά τῆς νὰ ἐκδικηθῇ τὸν θάνατόν τῆς...

Ἡ Μισελίνα σὰν τελείωσε τὸ διάβασμα, ἄρχισε νὰ κλαίῃ μὲ λυγμούς. Θυμῶταν τὸ ἀγγελικὸ φέροισιμο τῆς Ντίνας Λόη, τὴν καλωσύνην τῆς, τὴν ὁμορφίαν τῆς, καὶ ὁ ἄδικός τῆς θάνατος, τῆς σπάραινε τὴν καρδιά...

Ἐν τῷ μεταξύ ὁ Σαμπρελὸς εἶχε πάει στὴν πλατεῖα τοῦ Τέμπλου, καὶ εἶχε ἀνακαλύψει τὸν Μαλακόφ, πού κείνη τὴν στιγμὴ ἄναβε μιὰ μικρὴ σομπίτσα, γιὰ νὰ ζεστάνῃ τὸ περὶτερό του...

Ὁ Σαμπρελὸς τὸν παρακολούθησε λίγη ὥρα ἀθέατος, καὶ ἡ βαθεῖα γνῶσις τοῦ ἀνθρώπου, πού εἶχε, τὸν ἔκανε νὰ νοιώσῃ πῶς αὐτὸς ὁ γέρο-ἀπόστρατος μὲ τὸ τόσο τίμιον ὕψος δὲν μπορούσε ν'ἄχῃ σχέσι μὲ τὸ δρᾶμα τοῦ θεάτρου «Ἀβενίρ».

Μὰ ξαφνικὰ τὸ ρολόι τῆς δημαρχίας πού κύπησε δακτύμιση, ἀνέγκασε τὸν Σαμπρελὸς ν' ἀφήσῃ τοὺς συλλογισμούς του, θέλοντας καὶ μή...

— Ὀκτώμιση κιόλα! φώναξε, μόλις προφταίνω νὰ παρευρεθῶ στὴν ἀνάκρισι...

Ἐπέρασε πρῶτα ἀπὸ τὸ σπίτι τῆς Ντίνας Λόη, καὶ ἀνέκρινε τοὺς ὑπηρέτας ἕναν ἕναν, μὰ δὲν κατώρθωσε νὰ μάθῃ τίποτε καινούργιον.

Ἡ καλλιτέχνις εἶχε πάει στὸ θέατρο στίς 5, καὶ ἔδωσε διαταγὴ νὰ μὴν τὴν ἀνησυχῇσουν γιατί εἶχε νὰ μελετήσῃ. .

Ἦσαν ἀκριβῶς ὅ,τι εἶχε πῆ καὶ ὁ θυρωρὸς τοῦ θεάτρου. . .

Ἡ ἀνάκρισις.

Ὁ Μπλεζὺ ντὲ Σενοζὰν ἦταν ἐνθουσιασμένος ποὺ ἀνέλαβε αὐτὴν τὴν ὑπόθεσι, γιατί δὲν εἶχε τύχει ἀκόμη στὴν καριέρα του μιὰ ἀπὸ τίς ὑποθέσεις ἐκεῖνες ποὺ ἐπιτρέπουν σ' ἓναν ἀνακριτὴ νὰ δείξῃ τὴν ἀξία του, καὶ συνεπῶς τὸν βοηθοῦν ν' ἀναδειχθῇ.

Ἐπειδὴ δὲ ἤξερε τὴν ἐπιδεξιότητα τοῦ Σαμπρελός, ὁ ἴδιος τὸν ζήτησε γιὰ βοηθό.

Ἡ Μισελίνα ἀφοῦ ἔκλαψε τὸν θάνατο τῆς Ντίνας Λόη, ἐτοιμαζόταν νὰ πάῃ νὰ συναντήσῃ τὸν μπάρμπα Μαλακόφ γιὰ νὰ τοῦ ἀναγγεῖλῃ τὸ θλιβερὸ νέο. Ἀνοίγοντας τὴν θύρα βρέθηκε ἀντιμέτωπη μὲ ἓναν ἄνθρωπο ποὺ δὲν γνώριζε, μὰ ποὺ τὴν χαιρέτησε καὶ τῆς εἶπε:

— Ἐδῶ κάθεται ἡ δις Μισελίνα;

— Μάλιστα κύριε. Ἐγὼ εἶμαι. . . Τί θέλετε;

— Εἴχατε πάει χθὲς τὸ ἀπόγευμα στὸ θέατρο «Ἀβενίρ» νὰ δῆτε μιὰν ἀρίστη;

— Μάλιστα κύριε. Τὴν δίδα Ντίνα Λόη. Αὐτὴν τὴν δυστυχισμένη ποὺ ἐδολοφόνησαν.

— Ἀ! Ὡστε τὸ ξέρετε;

— Τώρα δά, τὸ διάβασα στὴν ἐφημερίδα.

— Μάλιστα κύριε, πρόσθεσε καὶ ἡ Ρόζα Λεμπρὲν πλησιάζοντας. Καὶ μάλιστα συγκινηθήκαμε πολύ.

— Εἰσθε τῆς ἀστυνομίας, κύριε; ρώτησε ἡ Μισελίνα.

— Μάλιστα, διοικητής.

— Τότε θὰ ξέρετε ἂν συνέλαβαν τὸν δολοφόνον. . .

— Δὲν ξέρω, ἀπήντησε ὁ ἀστυνομικός. Ἐγὼ ἔρχομαι ἐκ μέρους τοῦ ἀνακριτοῦ νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μὲ ἀκολουθήσετε, στὸ γραφεῖό του. Ἐπειδὴ εἶδατε τὸ θῦμα λίγες στιγμὲς πρὶν ἀπὸ τὸ ἐγκλημα, θέλει νὰ σᾶς ρωτήσῃ μερικὲς πληροφορίες.

— Εὐχαρίστως, ἀπήντησε ἡ νέα, ἂν καὶ δὲν ξέρω πολλὰ πράγματα δυστυχῶς.

— Αὐτὸ δὲν σημαίνει. . . Μιὰ λεπτομέρεια ποὺ φαίνεται ἀσήμαντη σ' ἐσᾶς, μπορεῖ νὰ φωτίσῃ τὸ μυστήριον.

— Ὅπως νομίζετε! Ἐρχομαι ἀμέσως.

— Θὰ πάω νὰ εἰδοποιήσω καὶ τὸν θεῖο σας, καὶ θὰ σᾶς περιμένω κάτω, εἶπε ὁ ἀστυνομικός.

— Τὸν θεῖό μου;

— Ναί, ὁ κύριος ἀνακριτὴς θέλει νὰ τὸν ἀνακρίνῃ κι' αὐτόν. . .

Πράγματι ὕστερα ἀπὸ μισὴ ὥρα ἓνα ἀστυνομικὸ αὐτοκίνητο τοὺς πῆγε στὴν διεύθυνσι τῆς ἀστυνομίας, ὅπου ὁ Μπλεζὺ ντὲ Σενοζὰν, ἀρχισὸς ἀμέσως νὰ τοὺς ἀνακρίνῃ.

Ἵστερ' ἀπὸ τὶς τυπικὰς ἐρωτήσεις, ὁ ἀνακριτὴς ρώτησε τὴν Μισελίνα ἂν εἶχε μάθει τὸ ἔγκλημα τοῦ θεάτρου «Ἀβενίρ».

— Μάλιστα κύριε.

— Βέβαια θὰ τὴν γνωρίζατε, γιὰ νὰ πᾶτε νὰ τὴν δῆτε στὸ καμαρίνι της...

— Ὅχι κύριε, δὲν τὴν ἐγνώριζα. Ἦταν ἡ πρώτη φορὰ ποὺ τὴν ἐβλεπα, κι' ὅμως τὴν συνεπαθήσα ἀμέσως γιὰ τὴν ἀπέραντη καλωσύνη της...

— Ναί; Καὶ πῶς; Σὲ ποιά περίστασι δέιχθηκε ἡ καλωσύνη της;

Ἡ Μισελίνα τότε διηγήθηκε τὰ πάντα ἀπὸ τὴν ἀρχή... τοὺς φόβους της, τὴν ἀγωνία της, τὸ γράμμα ποὺ τῆς ἔγραψε, ὅλα, ὅλα...

— Τὴν παρεκάλεσα νὰ μὴ καταστρέψῃ τὴν εὐτυχία μου, καὶ νὰ μοῦ ξαναδώσῃ πίσω τὸν ἀρραβωνιαστικό μου... Δὲν ἀπάντησε σ' αὐτὸ τὸ γράμμα κι' ὁ θεὸς μου βλέποντας τὴν ἀπελπισία μου, μὲ συμβούλιψε νὰ πᾶω νὰ τῆς μιλήσω ἡ ἴδια...

— Καὶ πῆγατε χθὲς τὸ βράδυ; ρώτησε ὁ ἀνακριτὴς.

— Μάλιστα κύριε... Ρώτησα τὸ θυρωρὸ ποῦ εἶναι τὸ καμαρίνι της καὶ πῆγα... Δὲν θὰ ξεχάσω ποτὲ τὴν ὑποδοχὴ ποὺ μοῦ ἔκαμε, τὴν καλωσύνη της σὲ μένα, ποὺ τῆς ἤμουν σχεδὸν μιὰ ἀγνωστὴ... Στὴν ἀρχὴ μοῦ ζήτησε συγγνώμη ποὺ δὲν μοῦ ἀπάντησε ἀμέσως... Ἐπειτα μ' ἔκανε νὰ καταλάβω πόσο γελιῶμουν νομιζοντας· πῶς ὁ Ἀρμάνδος εἶχε πᾶψει νὰ μ' ἀγαπᾷ... Μόνη της, κύριε ἀνακριτά, τὸν ἔκανε νὰ δῇ καθαρὰ μέσα του... νὰ νοιώσῃ πῶς ἡ ἀληθινὴ ἀγάπη τὸν περιέμενε στὸ σπῆι τῆς μνηστῆς του ποὺ τὸν καρτεροῦσε ἑτοιμὴ νὰ τὸν συγχωρήσῃ... Καὶ μὲ πῆρε ἀπὸ τὸ χέρι, καὶ μ' ἐκάθησε κοντὰ της, καὶ μοῦ διηγήθηκε πῶς κι' αὐτὴ ἦταν ἀρραβωνιασμένη, καὶ θὰ παντρευότανε σὲ λίγες μέρες...

Στὸ τέλος φιληθήκαμε σὰν ἀδελφές, καὶ γιὰ ἀνάμνησι αὐτῆς τῆς συνομιλίας μας μοῦ χάρισε αὐτὸ τὸ βραχιόλι ποὺ μοῦ τὸ πέρασε στὸ χέρι μόνη της...

Καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια ἡ Μισελίνα ἔτεινε τὸ χέρι της, κι' εἶδε στὸ βραχιόλι τῆς Ντίνας...

Ὁ ἀνακριτὴς κύτταξε τὸ κόσμημα καὶ ὕστερα τὸ πρόσωπο τῆς Μισελίνας, καὶ γιὰ μιὰ στιγμὴ τοῦ ἤλθε ἡ ἰδέα ὅτι ἡ κόρη αὐτὴ θὰ εἶχε κλέψει ἴσως τὸ κόσμημα, καὶ ὁ ἀρραβωνιαστικός της θὰ εἶχε δολοφονήσῃ τὴν Ντίνα Λόη.

Μὰ ἡ εὐαισθησία τῆς φωνῆς της, τὸ ξάστερο βλέμμα τῆς Μισελίνας, τὸν ἔκαναν νὰ καταλάβῃ πῶς ἦταν ἀδύνατο αὐτὸ τὸ ἀθῶο παιδί νὰ εἶναι ἀνακατεμένο σ' ἓνα τέτοιο ἔγκλημα...

Ὡστε μόνο καὶ μόνο γιὰ τὸν τύπο τὴν ξαναρώτησε:

— Ἡ ἴδια Ντίνα Λόη σᾶς ἔδωσε αὐτὸ τὸ βραχιόλι;

— Μάλιστα... Ἡ ἴδια, κύριε... Ἐπέμεινε τόσο νὰ τὸ δεχθῶ, κι' ἐπρόσθεσε μὲ τόση λεπτότητα πῶς μοῦ τὸ προσέφερε γιὰ γαμήλιο δῶρο...

— Πόσο μείνατε μαζί της;

— Σχεδὸν μιὰ ὥρα.

— Ἡ Ντίνα δὲν σᾶς φάνηκε σκεπτικὴ, ἀνήσυχη;

—Τοῦναντίον κύριε, μοῦ φάνηκε ξένοιαστη καὶ τελείως εὐτυχισμένη...

—Ὅταν μπήκατε ἦταν ἐντελῶς μόνη;

—Μάλιστα, κύριε, ὁλομόναχη.

—Δὲν σᾶς μίλησε γιὰ καμμιά ἐπίσκεψι;

—Ὅχι... Δὲν μοῦ εἶπε τίποτε...

—Καὶ καθὼς μπαίνατε στὸ θέατρο, ἢ καθὼς ἐφεύγατε δὲν εἶδατε κανέναν ποὺ νὰ πῆγαινε στὸ καμαρίνι της;

—Ὅχι, κανένα!

—Εἶσθε βεβαία;

—Βεβαιοτάτη!

—Πολὺ καλά, δεσποινίς, μπορεῖτε νὰ φύγετε...

Ἡ Μισελίνα βγήκε ἔξω, κι' ὁ ἀνακριτὴς καλῆσε τὸν Μαλακόφ, ποὺ τοῦ εἶπε σχεδὸν τὰ ἴδια πράγματα μὲ τὴν ἀνεψιά του...

—Ἐνῶ περιμένετε κάτω, δὲν εἶδατε οὔτε σεῖς κανένα ὑποπτο πρόσωπο νὰ μπαίνει στὸ θέατρο; ρώτησε ὁ ἀνακριτὴς.

—Δὲν ἔξρω, κύριε ἀνακριτά... Μπορεῖ καὶ νὰ μῆκε κανένας χωρὶς νὰ τὸν προσέξω... Κουβέντιαζι μὲ τὸν θυρωρό...

—Καὶ φεύγοντας σᾶς διηγήθηκε ἡ ἀνεψιά σας τί εἶπαν μὲ τὴν Ντίνα Λόη;

—Μὲ τὸ νῖ καὶ μὲ τὸ σῖγμα, κύριε ἀνακριτά, κι' ἦταν τόσο χαρούμενη ποὺ τρεχε στὸ δρόμο καὶ μοῦ βγήκε ὁ θεὸς νὰ τὴν φτάσω!

Ὁ ἀνακριτὴς εἶδε πῶς δὲν θὰ μάθαινε τίποτε καινούργιο ἀν τὸν κρατοῦσε περισσότερο, γι' αὐτὸ γρήγορα τὸν ἄφησε νὰ φύγῃ...

—Κύριε Μαλακόφ, περιμένετέ με σᾶς παρακαλῶ, εἶπε ὁ Σαμπρελὸς καθὼς; ὁ Μαλακόφ ἐβγαίνει ἀπ' τὸ γραφεῖο τοῦ ἀνακριτῆ.

—Τί τρέχει; ρώτησε ὁ ἀνακριτὴς σὺν ἔμειναν μόνοι μὲ τὸν ἀστυνομικό. Γιατὶ τοῦ εἶπατε νὰ περιμένῃ; Ὑποπιτευόμαστε τίποτε Σαμπρελὸς;

—Ὅχι, κύριε ἀνακριτά, μὰ πρέπει νὰ τὸν ρωτήσω καὶ...

—Καλὰ ἀγαπητέ μου... Κάνετε ὅπως θέλετε. Ἐχω τόσο μεγάλη πεποίθησι στὴν διορατικότητά σας...

—Κύριε ἀνακριτά, θὰ κάνω ὅ,τι μπορέσω γιὰ νὰ μὴ βγῆτε γελασμένους... Χαίρετε λοιπόν, πρέπει νὰ πηγαίνω...

—Πήγαινε, καὶ καλὴ ἐπιτυχία...

Ὁ ἀστυνομικὸς χαίρεται μὲ σεβασμὸ τὸν ἀνακριτῆ, κι' ἔτρεξε νὰ πᾶ νὰ βρῇ τὸν Μαλακόφ ποὺ τὸν περίμενε κάτω.

Ἀποπλάνησις.

Ὁ γέρο ἀπόστρατος κι' ἡ Μισελίνα περίμεναν τὸν Σαμπρελὸς στὴν πόρτα.

Μόλις ἦλθε, ἔφυγαν ἀμέσως καὶ οἱ τρεῖς μαζί.

Ἡ Μισελίνα δὲν ἔκανε ἄλλο παρὰ νὰ μιλήσῃ μὲ θλῖφι γιὰ τὸ τραγικὸ συμβάν, ποὺ τῆς ἀφῆρσε τόσο ἀπότομα μιὰ φίλη ποὺ εἶχε ἀρχίσει ν' ἀγαπάη πολὺ...

Μὰ κι' ὁ Μαλακόφ ποὺ ἐνδιαφερόταν γιὰ ὅ,τι ἐνδιέφερε τὴν Μισ-

λίνα, μιλοῦσε μὲ πολὺ θυμὸ γιὰ τὸν ὦμὸ δολοφόνου τῆς ἄμοιρης ἀρτίστας ποῦταν τόσο πονετική, καὶ δέχτηκε μὲ τόση καλωσύνη τὴν ἀγαπημένην του θετὴ του κορούλα...

— Θὰ ἤθελα νὰ ἤμουν τῆς ἀστυνομίας, γιὰ νὰ ἐκδικηθῶ τὸν θάνατό της, ἔλεγε.

— Κι' αὐτὸ θὰ γίνη, κύριε Μαλακόφ, μὴν ἀνησυχεῖτε... τὸν διέκοψε ὁ Σαμπρελὸς... Ἐν τῷ μεταξὺ ξέρετε νὰ μοῦ πῆτε ποῦ θὰ μπορούσα νὰ βρῶ τὸν κ. Φουνγκερέ; Ἡθελα νὰ τὸν ρωτήσω κι' αὐτὸν μερικὰ πραγματάκια...

— Εἶναι δώδεκα παρὰ τέταρτο, εἶπε ὁ Μαλακόφ... Σίγουρα θάμαθε τὸ νέο ἀπ' τὶς ἐφημερίδες, καὶ θάναί στο σπίτι τῆς ἀδελφῆς μου... Ἄν θέλετε νὰ τὸν διῆτε, ἐλάτε μαζί μας...

Πῆγαν λοιπὸν καὶ οἱ τρεῖς στῆς θειᾶς Ρόζας, μὰ ὁ ζωγράφος δὲν εἶχε φανῇ ἀκόμη...

— Ποῦ μένει; ρώτησε τότε ὁ ἀστυνομικὸς τὴν Μισελίνα.

— Στὴν Μονμάρτρη, ὁδὸς Ἀμπὶς 59, ἀπήντησε αὐτή...

— Εὐχαριστῶ... Ἀναγκαστικῶς θὰ πάω ἐκεῖ... Χαίρετε κύριε Μαλακόφ...

— Χαίρετε καὶ καλὴ ἐπιτυχία! ἀπήντησε ὁ Μαλακόφ σφίγγοντας τὸ χερί τοῦ ἀστυνομικοῦ... Κι' ἂν ἀνακαλύψετε τίποτε καινούργιο, περάστε νὰ μᾶς τὸ πῆτε καὶ μᾶς...

— Ἔχετε τὸ λόγο μου...

Μόλις ἀκριβῶς ἔφυγε ὁ ἀστυνομικὸς, πρὶν καλὰ-καλὰ προφτάσουν νὰ διηγηθοῦν στὴν θειᾶ Ρόζα γιὰ τὴν ἀνάκρισι, κατέφθασε καὶ ὁ Ἀρμάνδος...

— Τάμαθες τὰ νέα; ἦταν ἡ πρώτη ἐρώτησι τοῦ μπάρμπα Μαλακόφ σὰν τὸν ἀντίκρισε...

— Τρομερό! ἀπάντησε ὁ Ἀρμάνδος, σφίγγοντας τὴν Μισελίνα στὴν ἀγκαλιά του... Μόλις τώρα τάμαθα κι' ἔτρεξα ἀμέσως... Ὅλο τὸ πρωτὶ ἔτρεχα γιὰ δουλειὲς στὴν ἄλλη πλευρὰ τοῦ Σηκουάνα, καὶ μόλις τώρα κατῶρθωσα ν' ἀνοίξω ἐφημερίδα...

— Ἐμεῖς εἴμαστε στὴν ἀστυνομία... Μᾶς ἀνέκριναν κιόλα, εἶπε ἡ Μισελίνα.

— Ἀλήθεια;

— Ν.ί. Μάλιστα ἕνας ἀστυνομικὸς ποὺ λέγεται Σαμπρελὸς ἦταν ἐδῶ πρὸ ὀλίγου καὶ σὲ ζητοῦσε. Σὲ θέλουν καὶ σένα στὴν ἀνάκρισι...

— Πρέπει νὰ πᾶς σπίτι σου... Ἐκεῖ τὸν στείλαμε, πρόσθεσε ὁ Μαλακόφ.

— Στὸ σπίτι μου! τρέχω ἀμέσως...

— Ναί! Μὰ ἂν δὲν προφθάσης, πῆγαινε μόνος σου τ' ἀπόγευμα στὸν ἀνακριτὴ Μπλεζὺ ντὲ Σενοζάν.

Ἐν τῷ μεταξὺ, ὁ Σαμπρελὸς πῆρε ἕνα ταξὶ καὶ πῆγε στὸ σπίτι τοῦ νεαροῦ ζωγράφου. Μὰ κεῖ ἔμαθε ἀπ' τὴν μητέρα του πὼς ὁ νέος ἔλειπε ἀπ' τὸ πρωτὶ γιὰ δουλειὲς στὴν ἄλλη πλευρὰ τοῦ Σηκουάνα...

Τότε ὁ ἀστυνομικὸς ἄρχισε νὰ ὑποπτεύεται στὰ σοβαρὰ τὸν ζωγράφο...

Μπῆκε σ' ἓνα ρεσιτωράν, ἔφαγε βιαστικά, κι' ἔπειτα τράβηξε γιὰ τὸ σπίτι τῆς Μισελίνας...

Ὁ Μαλακόφ σὺν τὸν εἶδε τοῦ φώναξε:

— Φυσικά δὲν ἤϋρατε τὸν κ. Φουγκερέ, γιατί μόλις φύγατε ἦλθε ἐδῶ.

— Πράγματι δὲν τὸν ἤϋρα ...

— Μὴν ἀνησυχεῖτε... Θὰ ἔλθῃ μόνος του τ' ἀπόγευμα στοῦ κυρίου ντὲ Σενοζάν... Στὸν δρόμο, ἐπιστρέφοντας ἀπὸ κάποια ἐργασία, ἔμαθε ἐντελῶς τυχαία τὸν θάνατο τῆς καυμένης τῆς δεσποινίδος Λόη, καὶ ἔτρεξε εὐθὺς ἐδῶ...

— Ὡστε δὲν τὸ εἶχε μάθει χθὲς βράδυ;...

— Ὁχι βέβαια... Ἦταν ἐδῶ μαζί μας, καὶ δὲν ξέραμε τίποτε...

— Ἀ! ὥστε εἶδατε τὸν κ. Φουγκερέ χθὲς τὸ βράδυ;

— Βέβαια! εἶπεν ἡ Μισελίνα.

Ἡ εἰδησις αὐτὴ φάνηκε νὰ τὸν ἐκπλήττῃ πολύ...

— Ποιὰ ὥρα;

— Μὲ ἀφοῦ γυρίσαμε μὲ τὸ θεῖό μου ἀπὸ τὸ θέατρο...

— Τὸς περίμενε μάλιστα μιὰ ὁλόκληρη ὥρα, πρόσθεσε ἡ θεία Ρόζα.

— Ναί... Τῷ-ξερα ἀπὸ τὴν δεσποινίδα Λόη πὼς θὰ μὲ περίμενε...

Τῆς τῷ-ξε πῇ τὴν παραμονή... εἶπε τότε ἡ Μισελίνα.

— Καλά... Θὰ πάω λοιπὸν νὰ συναντήσω τὸν κ. Φουγκερέ, γιατί θὰ τὸν καλέσωμε κι' αὐτὸν μάρτυρα, εἶπε ὁ ἀστυνομικός, πού ἔφυγε καταφουρκισμένος; μὲ τὸν ἑαυτὸ του γιὰ τὸ χάσιμο τῆς μέρας του, πού τὴν σπατάλησε ἄδικα μὲ τὸ νὰ ὑποπτεύεται τὴν Μισελίνα καὶ τὸν ἀρραβωνιαστικό της.

Μόλις ἔφθασε στὸ δικαστήριον, ὁ ντὲ Σενοζάν ἀνέκρινε τὸν Ἀρμάνδο. Καὶ τὸν βασάνιζε μὲ ἀλλεπάλληλες ἐρωτήσεις, γιατί κι' αὐτός, ὅπως ὁ ἀστυνομικός, ὑποπτευόταν πού τὸν Ἀρμάνδο...

Μὰ σὺν τοῦ εἶπε σι' αὐτὴ δυὸ λ' ξοῦλες ὁ Σαμπρελός, ὁ ἀνακριτὴς ἀναγκάστηκε ν' ἀφήσῃ νὰ φύγῃ τὸν Ἀρμάνδο, ὅχι χωρὶς κάποια λύπη, πού ἔπεσε ἔξω σὲ κεῖνο πού υπέθετε...

Κεῖνῃ τῇ στιγμῇ φέραν στὸν ἀστυνομικὸ ἓνα γραμματάκι, μ' αὐτὲς τίς λίγες λέξεις:

«Μάθατε βέβαια τὸ δυστύχημα πού μὲ βόηκε... Εἶναι ἀνάγκη νὰ σᾶ: δῶ ἀμέσως... Μόλις διαβάσετε τὸ γράμμα μου, ἀφήστε τὰ πάντα κι' ἐλᾶτε... Ἐχω πολὺ σπουδαῖα πράγματα νὰ σᾶ: πῶ...»

Ἡ Ἑρευνα.

Ὁ νομάρχης εἶχε γίνει πιά ἄνθρωπος τοῦ σπιτιοῦ τοῦ δουκὸς τοῦ Φιερόμόν, καὶ ἡ Λιάνα πάντα ἔλπιζε πῶς; θὰ τῆς φέρῃ καμμιά καλὴ εἰδησι γιὰ τὸ παιδί της.

Εἶχε μεγάλῃ πεποίθησι σ' αὐτόν, κι' ἀπόλυτῃ ἐμπιστοσύνη. Ἐπειτα τῆς φέρθηκε πάντα μὲ τόση εὐγένεια. Ποτὲ δὲν τῆς ἔκανε ἀδιάκριτες ἐρωτήσεις.

Ἐνα ἀπόγευμα λοιπὸν πού ἡ δούκισσα δεχόταν, ὁ νομάρχης τῆς ἔκανε νόημα πὼς εἶχε κάτι νὰ τῆς πῇ. Ἀπὸ τὴν ἐκφρασι τοῦ προσώπου του, ἡ δούκισσα κατάλαβε πὼς εἶχε νὰ τῆς ἀναγγεῖλῃ κάτι εὐχάριστο.

Γι' αὐτὸ ὅταν πέρασε τὸ χέρι της στὸ μπράτσο του γιὰ νὰ διαβοῦν, ἀπαρτήρητοι ἀπὸ τοὺς προσκεκλημένους, ὡς ἓνα μικρὸ ἰδιαίτερο σαλονάκι τῆς δουκίσσης, ἡ καρδιά της κτυποῦσε πολὺ δυνατὰ.

— Λοιπὸν, ρώτησε μὲ φωνὴ ποῦ ἔτρεμε, ἀνεκαλύψατε τίποτα;

— Μάλιστα, κυρία δούκισσα. Ὁ ἀστυνομικὸς στὸν ὁποῖο ἀνέθεσα αὐτὴν τὴν ὑπόθεσι, βρίσκεται στὰ ἔχνη τοῦ κοριτσιοῦ.

— ὦ! Νᾶταν ἀλήθεια!

— Ναί. Εἶναι σχεδὸν βέβαιο, συνέχισε ὁ Νομάρχης. Ὁ Σαμπρελὸς ξέρετε, εἶναι ὁ ἐπιτηδειότερος καὶ ὁ πιὸ ἔξυπνος ἀστυνομικὸς. Ἐφυγε γιὰ τὸ Ἑσάρ, καὶ σὲ λίγες μέρες θὰ γυρίσῃ πίσω, φέροντας κατὶ σχετικόν.

— Εἴθε! φώναξε ἡ Λιάνα.

Μὰ γιὰ νὰ μὴ χάνουμε καιρὸ, τοῦ εἶπα στὸ ἔξῃ; νὰ συνεννοῖται ἀπ' εὐθείας μὲ σᾶς.

— Μ' ἐμέ;

— Ναί μὲ σᾶς. Καὶ μὴν ἔχετε κανένα φόβο, κυρία. Ὁ Σαμπρελὸς εἶναι ὁ πιὸ ἐπιτηδεδίαιτος ἀνθρωπος τῆς γῆς. Θάβρῃ τρόπο νὰ συνεννοηθῇ μαζί σας χωρὶς νὰ σᾶς ἐκθέσῃ διόλου.

— Μὰ θὰ πιστέψῃ, εἶπε φυσικὰ ἡ δούκισσα κοκκινίζοντας, ὅτι αὐτὲς οἱ ἀναζητήσεις μὲ ἀφοροῦν προσωπικῶς.

— Ὅχι, γιατί ξέρει πὼς κάνετε ὅ,τι κάνετε γιὰ νὰ δώσετε πιὸ γρήγορα τὴν εὐτυχία σὲ μιὰ δυστυχισμένη μητέρα, νὰ σφίξῃ στὴν ἀγκαλιά της τὴν κόρη της. Ἀλλωστε δὲν ὑπάρχει καὶ λόγος νὰ θίξῃ ὁ Σαμπρελὸς ἓνα τέτοιο ζήτημα.

— Πότε θὰ τὸν δῶ λοιπὸν; ρώτησε ἡ Λιάνα.

— Ὅσο τὸ δυνατόν πιὸ γρήγορα, γιατί καταλαβαίνει κι' αὐτὸς τὴν ἀγωνία αὐτῆς τῆς δυστυχισμένης μητέρας.

Πράγματι, ὁ Σαμπρελὸς εἶχε πάει στὸ Ἑσάρ, κι' ἐκεῖ ἄρχισε νὰ ζητᾷ πληροφορίες σὰ διάφορα μαγαζιά.

— Ἀ! Τὸν ξέρω γὼ αὐτὸν τὸν ἀπόστρατο, τοῦ εἶπε ἓνας ξενοδόχος. Εἶχε μάλιστα στὴν μπουτουნიέρα μιὰ κορδελλίτσα, σὰν παρὰσημο, καὶ μὴ μέρα ποῦ ἦλθε στὸ Ἑσάρ, κάθησ' ἐδῶ.

Ἀ! Σᾶς ρώτησε τίποτε πληροφορίες ἴσως;

— Ναί. Μ' ἐρώτησε νὰ τοῦ δείξω τὸ δημαρχεῖο, γιατί, καθὼς μοῦ εἶπε, ἦλθε νὰ ζητήσῃ κατὶ πιστοποιητικά..

— Δὲν σᾶς εἶπε τίποτ' ἄλλο;

— Ναί, μὲ ρώτησε ἂν ἤξερα ἓναν Κορντιέ, καὶ τοῦ ἀπάντησα ὅτι ἓνας Κορντιέ, παπουτισῆς, εἶχε σκοιωθῇ στὸν πόλεμο μὲ τὴν γυναῖκά του...

— Αὐτὸς εἶναι! Σίγουρα αὐτὸς εἶναι! Φώναξε ὁ Σαμπρελὸς χαρούμενος.

— Αὐτὸν γυρεύετε;

— Ναί... Δὲν σᾶς εἶπε ποῦ κάθεται;

— Ὅχι, γιατί ἐγὼ εἶχα δουλειά, καὶ τὸν ἄφησα νὰ φλυαρῇ μὲ τὸν ἀνηψιὸ μου.

— Μπορῶ νὰ δῶ τὸν ἀνηψιὸ σας;

— Εἶναι στὸ χωριό, λείπει ἔξῃ μῆνες...

— Ὡστε δὲν ξέρετε τί εἶπαν;

— Μίλησαν γιὰ τὸν πόλεμο τοῦ 70, καθὼς μοῦ εἶπε ὁ ἀνηψιός μου... Ὁ Σαμπρελὸς ἀντιλήφθηκε πὼς δὲν θὰ κατώρθωνε νὰ μάθῃ περισσότερα, γι' αὐτὸ εὐχαρίστησε τὸν ξενοδόχο, τὸν ἀποχαιρέτησε καὶ ξανάφυγε γιὰ τὸ Παρίσι.

Μόλις ἔφτασε, ἔτρεξε στὸ μέγαρο ντὲ Φιερμόν, ὅπου περιμένε ἤδη τ' ἀμάξι τῆς δουκίσσης...

Ἐκεῖ, χωρὶς νὰ τὸν καταλάβῃ κανεὶς, ἐγλύστρησε σιγὰ σιγὰ, κι' ἔρριξε ἓνα μπιλιέτο μέσα στὸ κουπὲ ἀπ' τὴν ἀνοικτὴ πορτιέρα.

Μόλις ἡ Λιάνα ἔκανε ν' ἀνέβῃ στ' ἀμάξι τῆς, παρετήρησε ἀμέσως τὸ μπιλιέτο, κι' ἐκκληκτη τὸ ἐδιάβασε:

«Ἐλάτε ἀμέσως στὴν Ἀγία Μαγδαληνὴ

Σαμπρελὸς»

Μὲ ἀπερίγραπτη χαρὰ τότε ἡ δούκισσα διέταξε τὸν ἀμαξηλάτη νὰ περάσῃ πρῶτα ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἀγίας Μαγδαληνῆς.

Πράγματι, ὕστερα ἀπὸ πέντε λεπτά, ἡ δούκισσα ἀνέβαινε τὰ μαρμάρινα σκαλιὰ τῆς ἐκκλησίας.

Μπῆκε μέσα, καὶ κάνοντας τὸ σταυρό της προχώρησε σ' ἓνα κἀθισμα, ὅταν εἶδε κάποιον νὰ προχωρῇ καὶ νὰ κάθεται κοντὰ της... Σὲ λίγο, τὰ χεῖλη τοῦ ἀγνώστου κινήθηκαν σ' ἓνα μουρμούρισμα ποὺ μόνο ἡ δούκισσα μποροῦσε νὰ τ' ἀκούσῃ.

— Μὴ φύγετε, κυρία δούκισσα. Ἐδῶ μποροῦμε καὶ μιᾶς καλὰ.

Ἡ Λιάνα ἔταράχτηκε, καὶ ἄθιστα ἔστρεψε τὸ κεφάλι της στὸ μέρος τοῦ ἀστυνομικοῦ, ποὺ γονατιστὸς κοντὰ της ἔκανε πὼς προσεύχεται, ἐνῶ τῆς ψιθύριζε χωρὶς διόλου νὰ κινῇ τὰ χεῖλη...

— Τὰ πρῶτά μου βήματα ἦσαν ἐπιτυχῆ...

Ἡ δούκισσα δὲν ἀπήντησε... Ἡ συγκίνησις δὲν τὴν ἄφηνε ν' ἀπαντήσῃ.

— Ἐπῆγα στὸ Ἑσάρ, κι' ἔμαθα ἀρκετὰ γιὰ τὴν κοπελλίτσα ποὺ ἐνδιαφέρεσθε... ἔξακολούθησε ὁ Σαμπρελὸς, καθὼς καὶ γιὰ τὸν ἄνθρωπο ποὺ τὴν πῆρε... Εἶναι ἓνας παρασημοφορημένος ἀπόστρατος, ποὺ ἔξω μάλιστα καὶ τὸ σύνταγμά του. Λοιπὸν δὲν θ' ἀργήσω νὰ μάθω πὼς λέγεται καὶ ποῦ μένει...

— Νομίζετε; ψιθύρισε πνιγμένα ἡ Λιάνα.

— Εἶμαι βέβαιος κυρία, εἶπε ὁ ἀστυνομικός... Δὲν ἔχω παρὰ νὰ ρωτήσω στὸ ὑπουργεῖο, ἀπ' ὅπου παίρνει τὴν σύνταξί του κάθε μῆνα...

— Πὼς νὰ σᾶς εὐχαριστήσω, κύριε! ψιθύρισε ἡ Λιάνα ποὺ μιλοῦσε μὲ μεγάλο κόπο.

— Μόλις μάθω τίποτε νεώτερο θὰ σᾶς τὸ πῶ ἀμέσως... Ἐγὼ γιὰ ἓνα πρᾶμα θέλω νὰ εἰσθε βεβαία: ὅτι θὰ ἐπιτύχω...

Ὁ Σαμπρελὸς γλύστρησε ἀθόρυβα ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν, καὶ λίγα λεπτά πρὶ ὕστερα βγῆκε καὶ ἡ δούκισσα κι' ἔφυγε μὲ τὸ κουπὲ της...

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ Σαμπρελὸς πῆγε στὸ ὑπουργεῖο τῶν Στρατιωτικῶν, ἐξήτησε μερικὰς πληροφορίες, κι' ἐπὶ τέλους ἀνεκάλυψε ὅτι κάποιος λοχίας Μαλακόφ τοῦ 35^{ου} Συντάγματος εἶχε παρασημοφορηθῇ κοντὰ στὸ Ἑσάρ.

Μαλακόφ! Πῶς; Μὰ τὸν γνώριζε! Ἦσαν ὁ φύλακας τοῦ Τέμπλου, καὶ ἡ κοπέλλα ποὺ ὠνόμαζε ἀνηψιά του Ἰσως ἦταν ἡ Μισελίνα...
Γι' αὐτὸ δὲν ὑπῆρχε καμμιὰ ἀμφιβολία, ἀφοῦ μάλιστα κι' αὐτὴ λεγόταν Μισελίνα...

Ὁ ἐργάτης.

Μετὰ τὴν νεκροψία τὸ πτώμα τῆς λατρευτῆς καλλιτέχνιδος μεταφέρθηκε σπίτι της στὴν ὁδὸ Λουδοβίκου τοῦ Μεγάλου, γιὰτὶ ἀπὸ καὶ θὰ γινόνταν ἡ κηδεία.

Οἱ φίλοι καὶ θαυμασταὶ ποὺ ἀκολούθησαν ὡς τὴν τελευταία της κατοικία τὴν δυστυχισμένη Ντίνα Λόη, ἦταν ἀμέτρητοι.

Γιατὶ κανένας δὲν μπορούσε νὰ τὴν πλησιάζει χωρὶς νὰ τὴν ἀγαπήσῃ, καὶ ὅλοι λυπηθήκανε εὐλικρινὰ γιὰ τὸν ἄδικο χαμὸ της.

Μὰ ἡ λύπη καὶ ἡ ἀπελπισία τοῦ νέου ἀξιωματικοῦ δὲν περιγραφόνταν. Ἔκανε μιὰ τεραστία προσπάθεια γιὰ νὰ συγκρατῆται, γιὰ νὰ μὴ δείχνει στοὺς ἄλλους τὸν πόνο του...

Μὰ ὅσοι τὸν ἤξεραν καλὰ, κάτω ἀπὸ τὴ χλωμάδα τοῦ προσώπου του καὶ τὸ νευρικὸ σφιξιμο τοῦ στόματός του καταλάβαιναν τὸν σπαραγμὸ του.

Ὅταν ἐφθασαν στὸ νεκροταφεῖο, ὁ Ροζὲ ἔδωσε τὸν τελευταῖο ἀσπασμὸ στὴν ἀμοιρῆ ἀρραβωνιαστικιά του καὶ ὅσοι βρέθηκαν κοντά του, τὸν ἀκουσαν νὰ ψιθυρίζει:

«Θὰ σ' ἐκδικηθῶ ἀγάπη μου... Σοῦ τ' ὀρκίζομαι!...»

Σὰν ἔκανε αὐτὴ τὴν ἱερὴ ὑπόσχεσι στὴν λατρευτὴ νεκρή, ὁ Ροζὲ ἔνοιωσε τὸν ἑαυτὸ του λίγο πρὸ ἑλαφρωμένο...

Θᾶχε τώρα ἡ ζωὴ του ἓνα σκοπὸ... Νὰ ἐκδικηθῇ! Μονάχα γι' αὐτὸν θὰ ζοῦσε... Τοῦ φάνηκε πῶς ἔνα θαμπὸ φῶς ἔδωξε λίγο τὸ σκοτάδι τῆς ψυχῆς του καὶ ἡ εἰκόνα μιᾶς γυναίκας διάβηκε σὰν ὀπτασία διαβολικὴ ἀπ' τὸ μυαλὸ του.

Μιὰ μυστηριώδης φωνή, σὰν νὰ τοῦ ψιθύρισε ἓνα ὄνομα:

— Μαρκησία νιὲ Σανταρέμ...

Αὐτὴ! Καὶ γιὰτὶ ὄχι; Μήπως δὲν ἐμισοῦσε τὴν Ντίνα; Μήπως δὲν ἦταν γιὰ ὅλα ἱκανή; Καὶ δὲν ἦταν αὐτὴ ποὺ σκότωσε τὴν ἀδελφή του;

Μιὰ γυναῖκα σὰν αὐτὴ, γιὰ νὰ ξεπλύνῃ τὴν προσβολὴ ποὺ τῆς ἔκανε ἡ περιφρόνησι τοῦ Ροζὲ, μήπως θὰ δίσταζε νὰ φθάσῃ κι' ὡς τὸ ἔγκλημα;

Καὶ τί καλύτερη ἐκδίκησι, παρὰ νὰ πλήξῃ τὸν Ροζὲ σκοτώνοντας τὴ γυναῖκα ποὺ ἐλάτρευε;

Ἀμέσως μετὰ τὴν κηδεία ὁ Ροζὲ ἔστειλε στὸν Σαμπρελὸς τὸ γράμμα ποὺ εἶδαμε καὶ περιμένε μὲ ἀνυπομονησία τὸν ἐρχομὸ του γιὰ νὰ τοῦ πῇ τίς ὑποψίες του...

— Λοιπὸν, κύριε ὑπολοχαγέ, ἔχετε τίποτε ὑπόνοιες; τὸν ρώτησε ὁ ἀστυνομικὸς μόλις τὸν εἶδε...

— Μοῦ φαίνεται πῶς ξέρω τ' ὄνομα τοῦ δολοφόνου...

— Πέστε το λοιπὸν ἀμέσως...

— Μὴ βιάζεστε ἀγαπητὲ Σαμπρελός, εἶναι πολὺ σπουδαῖο αὐτὸ ποὺ θὰ σᾶς πῶ.

— Ἕνας λόγος παραπάνω, κύριε ὑπολοχαγέ.

— Μπορῶ νὰ σᾶς μιλήσω ξάστερα; Γιατὶ ἔχω νὰ σᾶς πῶ περιέργα πράματα;

— Ἐννοία σας... Εἴμαστε συνηθισμένοι ν' ἀκοῦμε παράξενα πράματα ἡμεῖς οἱ ἀστυνομικοί, καὶ δὲν ἰδρῶναι εὐκόλα τ' αὐτὶ μάς.

— Καλὰ λοιπόν. Νά, θέλετε νὰ μάθετε ποιὸς δολοφόνησε τὴν Ντίνα Λόη; Ἡ μαρκησία ντὲ Σανταρέμ.

Ὅσο μαθημένος καὶ νᾶταν ὁ ἀστυνομικὸς στὸ ν' ἀκούη παράξενα πράματα, τ' ὄνομα αὐτὸ ἦταν τόσο ἀπροσδόκητο, ποὺ τινάχτηκε ἀπὸ τὴ θέσι του.

— Ἡ μαρκησία ντὲ Σανταρέμ, εἶπατε;

— Ναί, αὐτή.

— Ἡ γυναῖκα τοῦ ἀντιβασιλέως τῆς Γόας; Ἡ ἀδελφὴ τῆς δούκισσας ντὲ Φιερόν;

— Αὐτή! Σᾶς τὸ βεβαιώνω... Θὰ μπορούσα καὶ νὰ ὀρκισθῶ!

— Γιὰ νὰ μιᾶτε ἔτσι, θᾶχετε σοβαρὲς ἐνδείξεις... Γιατὶ, γιὰ σκεφθῆτε, κύριε ντὲ Μεράν, τὴν σπουδαιότητα τῆς κατηγορίας σας...

— Δὲν ἔχω ἀποδείξεις χειροπιαστές, εἶπε ὁ νέος, κι' ἂν κατηγορῶ τὴ μαρκησία, εἶναι γιὰτὶ αἰσθάνομαι, γιὰτὶ ἔχω τὴν βεβαιότητα ὅτι αὐτὴ μόνο μπορούσε νὰ σκεφθῇ καὶ νὰ κἀνῃ αὐτὸ τὸ ἐγκλημα... Μισοῦσε τόσο τὴν καυμένη μου τὴν Ντίνα...

— Σκεφθῆτε πόσο σοβαρὴ εἶναι ἡ κατηγορία σας, ἐπανάλαβε ὁ Σαμπρελός. Σκεφθῆτε τὴν βαρύτητα τῶν λόγων σας... Σὲ μιὰ γυναῖκα σὰν τὴν μαρκησία ντὲ Σανταρέμ δὲν ρίχνει κανεὶς μ' ἐλαφρότητα μιὰ τέτοια κατηγορία...

— Εἰν' αὐτή! Εἰν' αὐτή, σᾶς λέω!

Καὶ καθὼς ὁ ἀστυνομικὸς τὸν κύτταζε σὰν νὰ διερωτῶταν μήπως τὸν κτύπησε στὸ κεφάλι ἡ μεγάλη λύπη, ὁ νέος τοῦ διηγήθηκε λεπτομερῶς ὅλη τὴν ἱστορία... Τὸν ἔρωτα τῆς Λύδιας, τὴ δική του περιφρόνησι, τὴν ἀσυνειδησία καὶ τὴν κακία αὐτῆς τῆς γυναίκας, τὸν θάνατο τῆς ἀδελφῆς του, τέλος πάντων ὅλα.

Ὁ Σαμπρελός φάνηκε νὰ συλλογίζεται τὴν κατηγορία τοῦ Ροζέ σὰν πιθανή, ἐξύγιζε τὰ ὑπὲρ καὶ τὰ κατὰ, ἀλλὰ πάλι τοῦ φαινόταν καὶ τόσο παράξενο ν' ἀποφασίσῃ καὶ νὰ κἀνῃ ἡ μαρκησία μιὰ τέτοια πράξι!

Ἔτσι τοὺς βρῆκε ὁ Ἀρμάνδος, ποὺ ἔφθασε κείνη τὴ στιγμὴ λαχανιασμένος.

— Κύριε ντὲ Μεράν! Ἐτρεξα κατ' εὐθείαν σπίτι σας, γιὰτὶ σᾶς φέρονω μιὰ πληροφορία, ποὺ πιθανὸν νὰ μᾶ; βάλῃ στὰ ἔγνη τοῦ κακούργου.

— Μιλήστε λοιπόν! φώναξε ὁ Ροζέ, γλωμὸς ἀπὸ συγκίνησι.

— Χαίρομαι ποὺ ἔτυχε νᾶστε καὶ σεῖς ἐδῶ, κύριε Σαμπρελός, πρόσθεσε ὁ Ἀρμάνδος. Σκόπευα νὰ περάσω ἔπειτα κι' ἀπὸ τὸ σπίτι σας...

— Μιλήστε κύριε Φουγκερέ, εἶπε ὁ Σαμπρελός μὲ φανερὴ ἀνυπομονησία.

— Κουβεντιάζαμε μὲ τὴν ἀρραβωνιαστικιά μου, τὴν δεσποινίδα

Λεμπρέν, γιὰ τὸ φοβερὸ ἔγκλημα καὶ γιὰ τὸ θάνατο τῆς ἀγαπημένης μας Ντίνας Λόη, ὅταν ἔξαφνα ἡ ἀρραβωνιαστικιά μου θυμήθηκε μιὰ λεπτομέρεια πού εἶχε τελείως ξεχάσει νὰ πῇ στὸν ἀνακριτὴ... Τῆς ἦλθε στὸ νοῦ κείνη τῇ στιγμῇ ἔξαφνα...

— Ἐλεος πὰ κύριε Φουγκερέ!

— Λοιπὸν νὰ, καθὼς ἡ ἀρραβωνιαστικιά μου ἀνέβαινε στὸ καμαρίνι τῆς Ντίνας, στὸ διάδρομο, κοντὰ στὴν σκάλα, εἶδε κάποιον πού προσπαθοῦσε νὰ κρυφθῇ κοντὰ στὸν τοῖχο.

Ὁ Σαμπρελὸς ἔκανε ἓνα κίνημα.

— Βλέπετε; φώναξε στὸν Ροζέ ντὲ Μεράν.

Ὁ Ροζέ ἔμεινε ἐκπληκτος γι' αὐτὴ τὴν πληροφορία, πού ἀναποδογύριζε ὅλες του τίς ὑποθέσεις, μὰ δὲν ἔβγαλε λέξι.

— Ἡ δεσποινὶς Λεμπρέν τὸ θυμᾶται καλὰ; ρώτησε ὁ ἀστυνομικὸς.

— Ναί. Πολὺ καλὰ.. Λυπᾶται πολὺ πού ἡ ταραχὴ τῆς τὴν ἐμπόδισε νὰ τὸ πῇ στὴν ἀνάκρισι. Τὸν εἶδε ὅταν ἀνέβαινε, καὶ τὸν ξαναεἶδε ὅταν κατέβαινε...

Ὁ Σαμπρελὸς σηκώθηκε.

— Πρέπει νὰ δῶ ἀμέσως τὴν δεσποινίδα Λεμπρέν, εἶπε.

— Πᾶμε τότε στὸ σπίτι, ἀπήντησε ὁ Ἀρμάνδος. Θὰ σᾶς τὰ διηγηθῇ καλύτερα μονάχη της..

— Πῶς τῆς φάνηκε αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος; Σᾶν τι φαινόταν;

— Ἐργάτης; φαινόταν, καθὼς μοῦπε.

— Δηλαδή τι εἶδους ἐργάτης;

— Δὲν ξέρω... Ἄν θέλετε πᾶμε σπίτι. Θὰ σᾶς ἐξηγήσῃ μονη της...

— Ναί, πᾶμε ἀμέσως, εἶπε ὁ ἀστυνομικὸς.

— Μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ ἔλθω καὶ γὼ μαζί σας; παρεκάλεσε ὁ Ροζέ.

Καταλαβαίνετε τὴν ἀνυπομονησίᾳ μου...

— Ἐλάτε! τοῦ εἶπε ὁ ἀστυνομικὸς, κι' ὁ ζωγράφος ἐπρόσθεσε:

— Γιὰ σᾶς περισσότερο εὐχομαι νὰ βρεθῇ ὁ δολοφόνος... Γιὰ νὰ ἐκδικηθῇ τὸν θάνατο τῆς καυμένης τῆς Ντίνας...

Κατεβαίνοντας στὴ σκάλα ὁ Σαμπρελὸς ψιθύρισε τοῦ Ροζέ:

— Βλέπετε πού δὲν ἦταν τὸ πρόσωπο πού ἐλέγατε; κι' ἐπρόσθεσε δυνατώτερα: Σίγουρα κάποιος ἐργάτης θᾶταν, ποῦβαλε στὸ μάτι τὰ χρυσαφικά τῆς ἀρραβωνιαστικιάς σας... Αὐτὴ ἦταν ἄλλωστε κι' ἡ ἀρχικὴ μου ἰδέα, καὶ βλέπετε πῶς δὲν γελάστηκα...

— Μπορεῖ νὰ μὴ σκότωσε ἡ ἴδια τὴν καυμένη τὴ Ντίνα μου, μὰ δὲν μοῦ τὸ βγάζετε ἀπ' τὸ κεφάλι ὅτι αὐτὴ ἔβαλε καὶ τὴν σκότωσαν, ψιθύρισε ὁ Ροζέ στ' αὐτὴ τοῦ ἀστυνομικοῦ.

Σᾶν ἔφτασαν στὴς θείας Ρόζας, μετὰ τοὺς χαιρετισμούς, ὁ Σαμπρελὸς εἶπε ἀμέσως στὴν Μισελίνα.

— Αὐτὸ πού εἶπατε τοῦ κ. Φουγκερέ, εἶναι πολὺ σπουδαῖο δεσποινίς. Εἰσθε βεβαία ὅτι πράγματι εἶδατε αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο;

— Ἀπολύτως βεβαία κύριε. Δὲν τὸ θυμήθηκα ἀμέσως, γιατί ἤμουν πολὺ ταραχμένη. Αὐτὴ τῇ στιγμῇ ὅμως ἔχω τὴν εἰκόνα κατακάθαρη στὸ μυαλό μου.

— Εἶπατε πῶς; σᾶς φάνηκε σᾶν νᾶθελε νὰ κρυφθῇ πίσω ἀπ' τὰ σκηνικά.

— Ναί. Ὅταν ἀνέβαινα, δὲν τοῦδῶσα προσοχή. Μὰ ὅταν κατέβαινα, μοῦ φάνηκε περίεργο πού τὸν ξαναβρῆκα στὴν ἴδια θέσι.

— Εἰσθε ἐντελῶς, μὰ ἐντελῶς βεβαία, γιὰ ὅλ' αὐτά; ξαναρώτησε ὁ ἀστυνομικός.

— Μάλιστα, κύριε. Πᾶμε ἂν θέλετε καὶ στὸ θέατρο νὰ σᾶς δείξω καὶ τὴ θέσι πού στεκόταν. . .

— Πᾶμε. Ἀλλὰ δὲν μοῦ λέτε . . τί σκεφθήκατε σὺν τὸν εἶδατε.

— Δὲν σκέφθηκα τίποτε, ἀπάντησε ἀπλᾶ ἡ Μισελίνα, νόμισα πὼς θάταν κάποιος, πού δὲν θᾶχε τὸ δικαίωμα νὰ στέκεται κεῖ πού στεκόταν, γι' αὐτὸ καὶ προσπαθοῦσε νὰ κρυφθῇ.

— Θυμᾶστε πῶς πάνω-κάτω ἦταν; ψηλός; κοντός;

— Μέτριο ἀνάστημα, θαρρῶ.

— Νέος;

— Πολύ. Δεκαεννέα-εἴκοσι χρόνων τὸ πολύ.

— Θυμᾶστε διόλου χαρακτηριστικά;

— Μόλις. . ἦταν μελαχροινὸς καὶ χλωμός. . .

— Θὰ μπορούσατε νὰ τὸν ἀναγνωρίσετε;

— Αὐτὸ ναί! σίγουρα!

— Γιὰ προσέξτε. . Σᾶς κτύπησε τίποτε ἰδιαίτερα στὴ φυσιογνωμία του;

— Δὲν θυμᾶμαι. Ἡ μᾶλλον ναί. Τὰ μάτια του.

— Τί εἶχαν τὰ μάτια του;

— Ἦταν μαῖτρα καὶ λαμπερὰ σὺν διαμάντια.

— Τί ροῦχα φοροῦσε;

— Μοῦ φαίνεται βελούδινο κοστοῦμι. Πάντως θυμᾶμαι πολὺ καλὰ τὸ καπέλλο του. Μαῦρο, μαλακό, χωμένο βαθειὰ στὸ κεφάλι.

— Καὶ τί εἵδους ἐργάτης σᾶς φάνηκε;

— Ἔρω γώ. ἤλεκτρολόγος, ἐλαιοχρωματιστής. Μὰ πάλι σὺν πολὺ καλοντυμένος γιὰ ἐργάτη.

— Τὸν ἄθλιο. . . φώναξε ὁ Ροζέ πού παρακολουθοῦσε τὸν διάλογο μὲ φανερὴ ἀγωνία.

— Θὰ τὸν βροῦμε, κ. ντὲ Μερὰν. Ἐννοια σας! εἶπε ὁ Σαμπρελός, καὶ τώρα κύριοι δρόμο γιὰ τὸ θέατρο!

Ὁ κόμπος στὸ κτένι.

Ἐν' ἀμάξι τοὺς ἄφησε ὕστερ' ἀπὸ λίγα λεπτά στὴν θύρα τοῦ θεάτρου «Ἀβενίρ».

— Φθάνει νὰ μὴ μετακίνησαν τίποτε! εἶπε ὁ Σαμπρελός.

Μὰ γιὰ μεγάλη του χαρὰ ἡ Μισελίνα βρῆκε καὶ τοῦδεῖξε ἀμέσως τὸ μέρος ὅπου εἶδε τὸν μελαχροινὸ νέο.

— Ἔτσι ἀκριβῶς ἦταν ριγμένα τὰ σκηνικά; ρώτησε ὁ ἀστυνομικός.

— Ἀκριβῶς ἔτσι. . .

— Περάσατε ἀπ' αὐτὸν τὸν διάδρομο;

— Μάλιστα. . . καὶ νὰ τὸ μέρος πού στεκόνταν. . .

Πράγματι, στὴ γωνία ποὺ ἔδειχνε ἡ Μισελίνα ἦταν ριγμένα σκηνικά καὶ τελαρα ἀκουμπισμένα στὸν τοῖχο...

— Δώστε μας ἓνα κερὶ, εἶπε ὁ ἀστυνομικὸς τοῦ θυρωροῦ... Εἶναι σκοτάδι καὶ δὲν βλέπουμε...

— Νά . . ἐδῶ ἀκριβῶς στεκόταν, εἶπε ἡ Μισελίνα. Κι' ἐτοιμάστηκε νὰ πάη ἐκεῖ ποὺ εἶδε τὸν ἐργάτη, μὰ ὁ Σαμπρελὸς τὴν σταμάτησε . .

— Σταθῆτε! εἰ ε . . Μορεῖ νὰ ὑπάρχουν τίποτε ἔγνη καὶ νὰ τὰ πατήσετε . . Σὲ λίγο ὁ θυρωρὸς ἔφερε ἓνα φανάρι, ποὺ ὁ Σαμπρελὸς τὸ πῆρε ἀμέσως, ἔσκυψε, καὶ κύτταξε . .

Τὸ μέρος ἦταν γεμᾶ ὁ ἀοβέστες καὶ σκόνη, καὶ στὸ μέρος ἀκριβῶς ποὺ ἔδειξε ἡ Μισελίνα διέκρινε πατήματα.

— Σταθῆτε! φώναξε. Βλέπω καθαρά ἔγνη ἀπὸ πατήματα, ποὺ σίγουρα θ' ἄνε δικά του . . Κα'έννας δὲν θ' ἔρχοταν νὰ σταθῇ ἐδῶ πίσω... Μά... περὶεργο . . Δὲν φαίνονται νὰ εἶναι πόδια ἐργάτη...

Ἐμεινε λίγες στιγμὲς σκεπτικὸς κι' ἀμίλητος, σὰν νὰ προσπαθοῦσε νὰ μαντέψει περὶ τίνος ἐπρόκειτο...

— Μοῦ δίνετε τὸ κλειδί τοῦ καμαρινιοῦ τῆς δεσποινίδος Λόης; εἶπε τέλος τοῦ θυρωροῦ...

Ὁ θυρωρὸς τοῦ ἰδῶσε ἀμέσως. Ὁ Σαμπρελὸς μάντεψε τὴν συγκίνησι τοῦ Ροζέ, γι' αὐτὸ τοὺς παρεκάλεσε νὰ τὸν περιμένουν λίγα λεπτά, κι' ἀνέβηκε μονάχος...

Μόλις μπῆκε στὸ καμαρίνι τῆς Ντίνας, ἄρχισε νὰ ἐπιθεωρῇ προσεκτικὰ τὸ πάτωμα, ὥσπου ἀνακάλυψε ἐλαφρὰ ἔγνη βημάτων ποὺ τ' ἄφησε ὁ ἀσβς της.

— Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, εἶπε. Εἶναι...

Τὰ πατήματα ἔφταναν ὡς τὴν σαῖζ-λόγκ, ἔπειτα ἔστριβαν στὴν τουαλέττα. Δὲν χρειάζονταν πιδ φανερὲς ἀποδείξεις. Ὁ δολοφόνος ἤξερε πὼς θὰ βοῇ μονάχη της τὴν Ντίνα Λόη ἐκείνη τὴν ὥρα... Περίμενε νὰ φύγῃ ἡ Μισελίνα, κι' ἔπειτα...

Μάλιστα φαίνεται πὼς θ' ἄχε διερχομὴ πάλι, γιὰτὶ ἓνα κομμάτι ἀσβέστη βρισκόταν στὸ πόδι τῆς σαῖζ-λόγκ, ὅπου θ' ἄχε σκοντίνει ὁ δολοφόνος...

— Τόσο μικρὸ πόδι . . ψιθύρισε... Σίγουρα θ' ἄναι πολὺ νέος...

Ὅταν κατέβηκε, τὸ πρόσωπό του ἀκτινοβολοῦσε, κι' ὅταν τὸν ρώτησαν ὅλοι μ' ἀγωνία ἂν ἀνακάλυψε τίποτε, ἀπάντησε εὐχαριστημένος:

— Βεβαίως! Ὁ δολοφόνος δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἄλλος ἀπ' τὸν νέο ποὺ μᾶς εἶπε ἡ δεσποινὶς Λεμπρέν... Δὲν μᾶς μένει ἄλλο παρὰ νὰ τὸν ἀνακαλύψουμε...

— Σίγουρα θὰ τὸν ἀνακαλύψουμε! φώναξε ὁ Ροζέ.

Αὐτὸ σὰς τὸ ἐγγυῶμαι. Καὶ πολὺ γρήγορα μάλιστα... εἶπε σοβαρὰ ὁ ἀστυνομικὸς...

— Καὶ θὰ τὸ χροστοῦμε σὲ σένα, Μισελίνα... εἶπε ὁ Ἀρμάνδος, σφίγγοντας τὸ χέρι τῆς ἀρραβωνιαστικῆς του . .

Στὸ ἄκουσμα αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος, ὁ Σαμπρελὸς τινάχτηκε...

— Ἐχει γοῦστο νᾶναι αὐτὴ ποὺ ζητῶ, σκέφτηκε. Καὶ δυνατὰ εἶπε στοὺς νέους...

— Μοῦ χρειάζονται ἀκόμη μερικὲς πληροφορίες... Μὰ ἐπειδὴ θέλω καὶ τὸν θεὸν σας, ἂν θέλετε νὰ με νὰ τὸν βροῦμε.

— Πολὺ εὐχαρίστως, κύριε. ἀπάντησε ἡ νέα...

— Κύριε ντὲ Μερὰν, νὰ εἰσθε ἡσυχος. Θὰ σᾶς κρατῶ ἐνήμερο.

— Ναί, σᾶς παρακαλῶ, ἀπάντησε ὁ Ροζέ. Θὰ μὲ ὑποχρεώσετε.

Τοὺς χαιρέτησε, κι' ἔφυγε μελαγχολικός...

— Ἀ! βάζω στοίχημα πὼς μοῦ φέρνετε νέα, φώναξε ὁ γέρο ἀπόστρατος ἂν τοὺς εἶδε νὰ φθάνουν καὶ οἱ τρεῖς μαζί.

— Πράγματι, μπάρμπα Μαλακόφ, εἶπε ὁ Σαμπρελός, καὶ γι' αὐτὸ μὲ βλέπετε μὲ τὰ παιδιὰ σας...

— Στὴ Μισελίνα χρωστάει μιὰ σπουδαία ἀνακάλυψι ὁ Σαμπρελός. Ἔμαθε τί εἶδους ἄνθρωπος εἶναι ὁ δολοφόνος...

— Διάβολε! Καὶ δὲν μοῦ τὸ λέτε τόση ὥρα, λοιπόν;

— Ὁ Σαμπρελός τότε τοῦ διηγήθηκε σύντομα ὅσα ξέρουμε, καὶ τὸν ρώτησε ἂν εἶχε προσέξει κι' αὐτὸς τὸν νέο...

— Ὅχι δὲν τὸν εἶδα, ἀπάντησε ὁ γέρος. Σίγουρα δὲν θὰ ξεμύτισε ὅση ὥρα κουβέντιαζα μὲ τὸ θυρωρό, γιατί ἀλλοιῶς θὰ τὸν θυμώμουν...

— Αὐτὸ λέω κι' ἐγώ, εἶπε ὁ ἀστυνομικός. Κατὰ τὴν γνώμην μου δὲν ἦταν τοῦ θεάτρου, γιατί κανένας ἀπ' ὅσους ἐζήτησα δὲν τοῦ μοιάζει. Ὅσο γιὰ ὅσους δὲν πρόφθασα νὰ ἀνακρίνω, πάλι δὲν εἶναι ἀπ' αὐτοὺς. Εἶναι ὅλοι τους ἄνδρες μεγάλοι.

— Τότε λοιπὸν τί σκέπτεσθε;

— Διερωτῶμαι μήπως τὸ κοστοῦμι τοῦ ἐργάτου εἶναι μεταμφίσεις. Τὰ πατήματα μοῦ φάνηκαν πολὺ λεπτά γιὰ πατήματα ἐργάτη.

— Ὡστε;

— Ὡστε διόλου ἀπίθανον νὰ εἶναι κανένας ἀντίζηλος, φίλος καμμιᾶς ἄλλης ἡθοιοιοῦ. Ποιὸς ξέρει... Πάντως θὰ τὸν βροῦμε.

— Ὅσο γιὰ μένα, ἔχετε τὸ λόγο μου πὼς ὁ δῆμα στὴν πρώτη γραμμὴ τὴ μέρα πού θὰ τοῦ κόψουν τὸ κεφάλι!

Κουβέντιασαν ἀκόμη λίγη ὥρα, καὶ ἔπειτα οἱ δυὸ νέοι ἔφυγαν ἀφήνοντας τὸν Σαμπρελὸς καὶ τὸν Μαλακόφ νὰ συζητοῦν γιὰ τὸν πόλεμο τοῦ 1870.

— Ἐγὼ ὑπηρετοῦσα στὸ 35ον σύνταγμα, ἔλεγε ὁ γέρο-ἀπόστρατος.

— Στὸ 35ο; Ὡστε θὰ μείνατε ἀρκετὸν καιρὸ στὸ Παρίσι.

— Ἀ! Βέβαια!

— Εἶχα καὶ γὰρ ἓνα φίλο, πού ὑπηρετοῦσε στὸ σύνταγμά σας. Ἦταν ἐφεδρὸς ἀξιωματικός.

— Ναί; Καὶ πὼς τὸν ἔλεγαν; Ποιὸς ἦταν;

— Ἦταν γιατρός, καὶ τὸν ἔλεγαν Ὁμπέρ.

— Ὁ γέρος τινάχτηκε.

— Ὁ λοχαγὸς τῶν ἐλευθέρων σκοπευτῶν! φώναξε.

— Ναί, ἀκριβῶς αὐτός. Καὶ σκοτώθηκε στὸ Ἐσάρ.

— Ακριβῶς, τὸ θυμᾶμαι.

— Πῶς! Εἴσαστε λοιπὸν καὶ σεῖς στὸ Ἐσάρ τότε;

— Ἀν ἤμουν; Καὶ βέβαια ἤμουν!

Δὲν ὑπῆρχε πιά καμμιά ἀμφιβολία πὼς ὁ μπάρμπα Μαλακόφ ἦταν ὁ λοχίας πού υἱοθέτησε τὴν μικρούλα Μισελίνα.

Μὰ γιὰ νὰ εἶναι πιδ βέβαιος ὁ Σαμπρελός, πῆγε στὴν δημορχία, καὶ μὲ τὴν ἀστυνομική του ιδιότητα κατώρθωσε νὰ τοῦ δώσουν τὰ πιστοποιητικά τῆς γεννήσεώς της:

«Κόρη γονέων ἀγνώστων, γεννηθεῖσα εἰς τὸ Ἑσᾶρ τῇ 16 Μαρτ. 1863».

—Σίγουρα αὐτὴ εἶναι! σκέφθηκε. Αὐτὴ ἡ κόρη τῆς δούκισσας ντὲ Φιρμόν. Γιατὶ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι δική της κόρη εἶναι. Ἀλλοιῶτα δὲν θάταν ἡ δούκισσα τόσο συγκινημένη.

Μὰ γιὰ τὴν ὥρα τὸ πρᾶμα πού ἐβίαζε περισσότερὸ, ἦταν νὰ βοῇ τὸν δολοφόνου τῆς Ντίνας Λόφ.

Γι' αὐτό, πέρασε πρώτα ἀπ' τὸ γραφεῖο τοῦ Μπλεζὺ ντὲ Σενοζάν, γιὰ γιὰ νὰ πῇ τοῦ ἀνακριτοῦ τίς ἀνακαλύψεις του.

Ὅταν κουρασμένος γύρισε σπίτι του νὰ κοιμηθῇ, ἐνῶ περνοῦσε ἀπὸ τὸ θυρωρεῖο εἶδε τὴν κόρη τῆς θυρωροῦ νὰ πλέκη ἕνα μικρὸ γελέκο.

—Μπα! πλέκετε γελέκα γιὰ παιδιά, δις Μαργαρίτα; τῆς εἶπε γιὰ νὰ πῇ κατὶ.

Ἡ κοπέλλα δὲν ἀπήντησε, μόνο γύρισε, κύτταξε τὴ μητέρα της καὶ χαμογέλασε.

—Ἄ! κύριε Σαμπρελός! εἶπε αὐτή. Ποῦ νὰ σᾶς περάσῃ ἀπ' τὸ νοῦ γιὰ ποῖον εἶναι αὐτὸ τὸ γελέκο!

—Γιὰ ποῖον μπορεῖ νᾶναι; Ξέρω γώ...

—Γιὰ μιὰ κυρία.

—Γιὰ μιὰ κυρία;

—Ἔτσι φαίνεται κύριε Σαμπρελός.

—Μπα, ὥστε λοιπὸν ὑπάρχουν γυναῖκες πού ντύνονται ἀνδρικά;

—Καὶ βέβαια ὑπάρχουν. Πῶς τὸ πάθατε νὰ μὴν τὸ ξέρετε σεῖς; πὺν εἰσθε τῆς ἀστυνομίας; Ἀφοῦ μάλιστα χρειάζεται καὶ εἰδικὴ ἄδεια;

—Ναί. Ξέρω πὼς μερικὲς κυρίες ἔχουν αὐτὴν τὴν ἄδεια.

—Ἐ! λοιπὸν καὶ ἡ μεγάλη κυρία πού τῆς πλέκουμε γελέκα τὴν ἔχει.

—Ἄ! Τότε ξέρετε τ' ὄνομά της;

—Φυσικά. Εἶναι γιὰ τὴν μαρκησία ντὲ Σανταρέμ, πού εἶναι ἀντιβασιλίσα καθὼς; μᾶς εἶπαν.

Ὁ Σαμπρελὸς τινάχτηκε.

—Γιὰ τὴν μαρκησία ντὲ Σανταρέμ;

Κι' ἀμέσως τοῦ ἦλθαν στὸ μυαλὸ τὰ λόγια τοῦ Ροζέ.

—Μὰ τότε, σᾶν νὰ μὴν ἔχη ἄδικο ὁ ντὲ Μεράν, σκέφθηκε. Ντύνεται ἀνδρικά! Εἶναι μελαχροινή. Μήπως τὰ μαῦρα, λαμπερὰ μάτια εἶναι δικά της; Αὐτὴ! Σίγουρα αὐτὴ εἶναι! Ἀλλὰ ποῦ θὰ μοῦ πάη! Ὅσο ἔξυπνη καὶ νὰ εἶναι, δὲν θὰ μοῦ γλυτώσῃ...

Ὁ παληατζής.

Ἡ Λύδια φυσικὰ κατὰλαβε πὼς ἔπρεπε νὰ περάσῃ καιρὸς ὥς πού νὰ παρηγορηθῇ ὁ ντὲ Μεράν, κι' ὅτι τὸ καλύτερο πού εἶχε νὰ κάνῃ ἦταν νὰ τὸν ἀφήσῃ μόνο του γιὰ λίγο...

Ἐπρεπε νάχῃ ὑπομονὴ καὶ ἡ ὥρα της δὲν θ' ἀργοῦσε νὰ σημάνῃ.

Μὰ ἡ Λύδια δὲν ἦταν ἀπὸ τὶς γυναῖκες πού κάθονται μέ... σταυρωμένα χέρια.

Περιμένοντας λοιπὸν νὰ ξεθυμάνῃ κάπως ὁ πόνος τοῦ Ροζέ, βάλθηκε—ἔτσι γιὰ νὰ περνάῃ ἡ ὥρα—νὰ ξετρελλάνῃ τὸν ἄντρα της.

Ὁ κακόμοιρος ὁ μαρκήσιος πού δὲν ἦταν καὶ πολὺ συνηθισμένος σὲ τέτοιες τρελλὲς διαχύσεις καὶ περιποιήσεις ἀπὸ μέρους τῆς Λύδιας, κόντευε νὰ χάσῃ τὰ μυαλά του.

Ἡ ἀγάπη τοῦ γιὰ τὴ γυναῖκά του εἶχε γίνει μιὰ λατρεία πού μεγάλωνε μέρα μὲ τὴ μέρα.

Καὶ τοῦ χρειάσθηκε τρομερὴ δύναμι χαρακτῆρος γιὰ νὰ φύγῃ γιὰ τὴν Λισσαβῶνα ὅπου τὸν καλοῦσαν οἱ δουλειές του...

Σὰν ἔφυγε ὁ μαρκήσιος, ἡ Λύδια ἔμεινε μόνη της στὸ μέγαρό της νὰ σκέπτεται ὅλη μέρα, μ' ὅλη της τὴν ἡσυχίαν τὴν ἀγάπην της γιὰ τὸν Ροζέ. Δὲν θ' ἀργοῦσε νὰ παρηγορηθῇ. Καὶ τότε πιά θὰ τὸν εἶχε δικό της. Μὲ τὰ φιλιὰ της θὰ σκότωνε καὶ τὴν ἀνάμνησιν τῆς Ντίνας. Ἦταν τόσο βέβαιη γιὰ τὴ δύναμί της, τώρα ποῦλειψε ἀπὸ τὴ μέσῃ αὐτῇ.

Ὅσο γιὰ ν' ἀνακαλυφθῇ τὸ ἔγκλημα εἴπαμε καὶ παραπάνω πὼς ἡ Λύδια δὲν εἶχε κανένα φόβο. Ὡς τόσο μιὰ εἰδησοῦλα πού διάβασε σὲ μιὰν ἐφημερίδα τὴν ἔβαλε σὲ σκέψεις. Ἐγγραφε:

«Ἡ ἀστυνομία εὐρίσκεται ἐπὶ τὰ ἔχνη τοῦ δολοφόνου τῆς Ντίνας Λόη καὶ εἶναι βέβαιον ὅτι ἐντὸς ἐλαχίστων ἡμερῶν, ἴσως καὶ ὥρων, θὰ ἔχῃ συλληφθῇ...»

— Ποιὰ νά'ταν ἀράγε αὐτὰ τὰ περίφημα ἔχνη; Τὶ νά'ξεραν στὴν ἀστυνομία γιὰ τὸν δολοφόνον;

Εὐτυχῶς, λίγη ὥρα μετὰ ἀφοῦ διάβασε τὴν εἴδησιν, τῆς ἀνήγγειλαν τὸν Μπλεζὺ ντὲ Σενοζάν.

— Συγχαρῆστε με, μαρκησία, τῆς εἶπε αὐτὸς καθὼς τὴν χαιρετοῦσε, πού πέρασε τόσος καιρὸς χωρὶς νὰ ἔλθω νὰ σᾶς ἐπισκεφθῶ, ἀλλὰ τὸ λάθος δὲν εἶναι δικό μου.

— Καταλαβαίνω, ἀπάντησε ἡ μαρκησία, χαμογελῶντας μὲ τὸ χαμόγελο πού ξετρέλλαινε ὅλους. Τὸ ἔγκλημα τοῦ «Ἀβενίρ» θὰ σᾶς ἀπασχολῇ τρομερά...

— Naί, αὐτὸ εἶν' ἀλήθεια...

— Καθίστε λοιπὸν ἐδῶ κοντά μου, στὸν καναπέ, καὶ προδώστε μου λιγάκι τὸ ἐπαγγελματικὸ σας μυστικόν... Λοιπὸν ποίος εἶναι ὁ δολοφόνος;

— Ἀκόμα δὲν τὸν ξέρω, ἀπάντησε ὁ ἀνακριτὴς ἀφοῦ κάθησε κοντά της λιγάκι ταραγμένος... Ἀλλὰ πιστεύω γρήγορα θὰ τὸν μάθουμε.

— Naί; Γιὰ διηγηθῆτέ μου λιγάκι...

— Ἀπὸ τὶς ἀνακρίσεις καὶ τὶς ἐρευνες πού κάναμε, φτάσαμε στὸ συμ-

πέρασμα ὅτι τὸ ἔγκλημα ἔγινε γιὰ κλοπῇ. Ἐμάθαμε καὶ ὅτι ἕνας νέος τὸ βράδυ τοῦ ἐγκλήματος παραφύλαγε στὴ σκάλα ποὺ ὁδηγεῖ στοὺς καμαρίνι τῆς Ντίνας Λόη.

Ἡ μαρκησία χλώμιασε ξαφνικά, ἀλλὰ κατώρθωσε νὰ κρύψῃ τὴν ταραχή της, καὶ ρώτησε δηθὴν μὲ ἀφέλεια:

— Καὶ τὸν εἶδαν αὐτὸν τὸν νέο; Πῶς ἦταν; Σὰς εἶπαν τὰ χαρακτηριστικά του;

— Ναί... λιγάκι ἀόριστα...

— Καί... ποῖος μπορεῖ νὰ εἰς ἀράγε;

— Ὑποπευδόμεθα πῶς ἴσως εἶναι ἔραστης καμμιάς ἄλλης; ἡθοποιού.

— Θανμάσια! Καὶ τώρα θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε ἀκόμα μιὰ ἀδιάκριτη ἐρώτησι; Θάθελα πολὺ νὰ ξέρω πῶς ἐνεργεῖτε γιὰ ν' ἀνακαλύψετε ἕνα ἔνοχο; Θᾶναι πολὺ δύσκολο ἔ;

— Ὅχι καὶ τόσο, κυρία μαρκησία· στὴν ἀρχὴ θέτομε ὑπὸ ἐπιτήρησι ὅλα τὰ πρόσωπα ποὺ μᾶς φάνηκαν ὑποπτα.

— Δηλαδή πῶς τὰ θέτετε ὑπὸ ἐπιτήρησι;

— Ἐχομε ἀστυφύλακας ποὺ μεταμφιέζονται, καὶ δέκα φορὲς τὴν ἡμέρα ἐν ἀνάγκῃ, καὶ ἐπιτηροῦν τὸν ἄνθρωπο ποὺ ὑποπευδόμεθα, τὸν παίρνουν δηλαδὴ ἀπὸ πίσω, παρακολουθοῦν ποῦ πηγαίνει, ποιούσ' βλέπει καὶ τὰ παρόμοια.

— Ἐσεῖς κ' ντὲ Σενοζάν δίδετε τὴν διαταγὴν νὰ θέσουν κάποιον ὑπὸ ἐπιτήρησι;

— Ὅχι ἀκριβῶς. Αὐτὸ εἶναι δουλειὰ τῆς ἀστυνομίας.

Ἐνθουσιασμένος ὁ ἀνακριτὴς ἀπὸ τὸ ἐνδιαφέρον ποὺ φαινόταν νὰ τοῦ δείχνῃ ἡ Λύδια, ἄρχισε νὰ τῆς διηγῆται διάφορα ἀστεῖα ἀνέκδοτα γιὰ πρόσωπα ποὺ εἶχαν συλλάβει ἀδίκως, ἡ δὲ μαρκησία ἔβαζε ὅλα τὰ δυνατὰ της γιὰ νὰ δείχνῃ ὅτι ἐπρόσχε, ἐνῶ μέσα της συλλογιζόταν:

— Ὡστε ἔτσι; Ἡ παραμικρὴ ὑποψία ἀρκεῖ γιὰ νὰ βάλουν κάποιον ὑπὸ ἐπιτήρησιν. Κι' αὐτὴ ἴσως τὴν στιγμὴ ὁ Ροζὲ μπορεῖ νὰ ὁμολόγησεν ὅτι ζήλευα τὴν Ντίνα Λόη, καὶ νὰ μὲ ὑποπευδύνται...

Γυρίζοντας ἔπειτα στὸν ἀνακριτὴ, τοῦ εἶπε:

— Μ' ἄλλα λόγια, ἀγαπητέ μου ντὲ Σενοζάν, κρατεῖτε στὰ χέρια σας τὶς τύχες πολλῶν ἀνθρώπων.

— Μάλιστα κυρία μου, ἔχομε πολλὰ κι' ἀπόλυτα δικαιώματα. Ἀλλὰ μὴ νομίζετε πῶς κάνουμε κατὰχρησιν.

— Ἀδιάφορο... ὅπωςδήποτε ὅμως ἔχετε μεγάλην εὐθύνην.

Ἡ Λύδια παρ' ὅλη τὴν φαινομενικὴ ἀδιαφορίαν τῆς ἦταν πολὺν ταράχην. Προσπαθοῦσε νὰ πείσῃ τὸν ἐντὸς τῆς πῶς δὲν ἔτρεχε κανένα κίνδυνον, χωρὶς νὰ τὸ καταφέρῃ ὅμως. Ἐνα πράγμα ἦταν φανερό... πῶς ἀπὸ τὸν ἀνακριτὴ ἔξαρτωνταν πολλὰ πράγματα. Ἄν κατώρθωνε νὰ τὸν κερδίσῃ, θὰ εἶχε νὰ φοβᾶται πολὺ λιγώτερο τὶς ἐνδεχόμενες ἀνακαλύψεις τῆς ἀστυνομίας. Γι' αὐτὸ ἔβαλε σ' ἐνέργεια ὅλη τὴν τὴν μεγάλη τέχνη. Νὰ σαγηνέψῃ καὶ νὰ ξετρελλάνῃ τὸν ντὲ Σενοζάν, ἦταν παιγνιδάκι, γι' αὐτὴ, τὴν ἀκαταίκη τὴν γόησσα.

Ὅταν ὁ Μπλεζὺ ντὲ Σενοζὰν σηκώθηκε νὰ φύγῃ, ἦταν αἰώωρος, καὶ τόσο ταραγμένος, ποὺ τὰ χέρια του ἔτρεμαν καθὼς κρατοῦσε τὸ λεπτὸ χέρι τῆς Λύδιας.

Τὴν ἄλλη μέρα ἡ μαρκησία βγῆκε γιὰ τὸν συνηθισμένο της περίπατο στὸ δάσος.

Κύνταξε καλὰ καλὰ τριγύρω της, δὲν εἶδε τίποτε τὸ ὑποπτο, καὶ ἔφυγε ἡσυχῇ, ὅπως κάθε πρωτὶ.

Ἐν τούτοις, μόλις ἡ «Βικτώριά» της ἔξαφανίστηκε, ἓνας ἄνθρωπος ποὺ καθόταν σ' ἓνα μπάγκο, ἀπέναντι, σηκώθηκε καὶ πῆγε κι' ἐκτύπησε τὸ κουδούνι τοῦ μεγάρου.

Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἀπὸ δυὸ-τρεῖς φορεσιῆς ποὺ κρατοῦσε στὰ χέρια του, καθὼς κι' ἀπὸ τὸ ἐν γένει παρουσιαστικὸ του, φαινόταν παληατζῆς. Μόλις τοῦ ἀνοιξαν εἶπε τοῦ θυρωροῦ μὲ προφορὰ γερμανοεβρεΐκη: — Καλημέρα σας, κύριε. Θᾶθελα νὰ μιλήσω στὴν δεσποινίδα Φλοράνς, τὴν ἰδιαίτερη καμριέρα τῆς κυρίας, ἂν εἶν' ἐδῶ.

— Ἐδῶ εἶναι, ἔρχεσαι ἴσως γιὰ ν' ἀγοράσῃς τίποτε παληὰ ρούχα;

— Ἀκριβῶς...

— Μὰ ξέρεις ἡ Φλοράνς ἔχει τὸν δικό της παληατζῆ.

— Χι! Μὰ ἐγὼ πληρώνω πιὸ πολλὰ.

— Καλὰ, ἔμπα μέσα, καὶ τὰ λὲς μαζί της.

Ὁ θυρωρὸς πῆγε τὸν Ἑβραῖο τότε στὴν Φλοράνς, ποὺ ἄρχισε νὰ τῆς λέῃ πῶς θ' ἀγόραζε σὲ καλὴ τιμὴ ὅ,τιδήποτε εἶχε γιὰ ξεπούλημα.

— Ἦλθες πάνω στὴν ὥρα, τοῦ εἶπε ἡ Φλοράνς, γιατί δὲν εἶμαι διόλου εὐχαριστημένη ἀπὸ τὸν ἄλλον ποὺ εἶχα.

— Δοκιμάστε με, δεσποινίς, καὶ θὰ δῆτε.

— Ἐλα μαζί μου ἀπάνω. Ὅτι ἔφυγε ἡ κυρία. Θὰ σοῦ δείξω ὅ,τι ἔχω γιὰ ξεπούλημα.

Μιὰ λάμψι χαρῆς φώτισε τὸ πρόσωπο τοῦ Ἑβραίου, ποὺ ἀκολούθησε πρόθυμα τὴν καμαριέρα στὸ ἀπάνω πάτωμα.

Ἡ Φλοράνς τὸν πῆγε σ' ἓνα δωμάτιο γεμᾶτο ντουλάπια, κοντὰ στὸ μουντουὰρ ιῆς Λύδιας, κι' ἐκεῖ ἀρχίσαν τὰ παζάρια.

— Δυστυχῶς δὲν ἔχω πολλὰ χρήματα μαζί μου γιὰ ν' ἀγοράσω ὅλα τὰ πράματα ποὺ μοῦ δείχνετε, μὰ θὰ ξαναπεράσω αὔριο τὸ δῖχως ἄλλο. Τὶ ὥρα λείπει συνήθως ἡ κυρία σας;

— Τέτοια ὥρα σχεδὸν εἶναι πάντα ἔξω.

— Μήπως ἔχετε τίποτε χρυσαφικά; Ἀγοράζω ὅ,τι κι' ἂν εἶναι.

— Ἐχω μερικά. Περιμένετε δυὸ λεπτά. Πάω νὰ τὰ φέρω.

Καὶ ἡ Φλοράνς ἔφυγε τρέχοντας.

Τότε ὁ παληατζῆς, ποὺ δὲν ἦταν ἄλλος ἀπὸ τὸν φίλο μας τὸν Σαμπρελὸς, πλησίασε ἓνα ντουλάπι καὶ τ' ἀνοίξε...

Ἦταν γεμᾶτο θαυμάσιες τουαλέττες, μὰ σὲ μιὰ γωνιὰ πῆρε τὸ μάτι του ἓνα πακέτο φορέματα κι' ἓνα ζευγάρι παπούτσια.

Ἀρπάξε ἀμέσως ἓνα, καὶ πῆρε τὸ χνάρι του πάνω σὲ μιὰ κόλα ἄσπρο χαρτί.

Ἐπειτα πλησίασε στὸ παράθυρο καὶ ἐξήτασε τὸ παπούτσι μὲ μεγάλη προσοχή. Ἄν καὶ φρεσκογουαλισμένο, διατηροῦσε ἀκόμη ἀμυδρὰ ἴχνη ἀπὸ ἀσβέστη...

— Ἀσβέστης! ψιθύρισε ὁ ψευτοεβραῖος. Ὅπως στὸ καμαρίνι τῆς Ντίνας Λόη... Μόλις πρόφτασε νὰ τὸ ξαναβάλλῃ στὴ θέσι του, καὶ μπῆκε ἡ Φλοράνς.

— Νά, τοῦ εἶπε, μὰ καρφίτσα κι' ἓνα δαχτυλίδι...

Ὁ Ἑβραῖος δὲν πρόφτασε ν' ἀπαντήσῃ, γιατί ἐκεῖνη τῇ στιγμῇ ἀνοίξε ἡ πόρτα, καὶ μπῆκε ἡ Λύδια, πού μόλις εἶχε γυρίσει ἀπ' τὸν περίπατο...

— Τί κάνεις ἐδῶ Φλοράνς; τῆς εἶπε αὐστηρά... Δὲν μὲ ἀκουσε; πού ἦλθα;

— Συγχωρήστε με, κυρία μαρκησία, δὲν οἶδ' ἀκουσε, ἀπάντησε ἡ καμαριέρα τρομαγμένη, ἔδειχνα τὰ πράγματα πού μοῦ εἶχατε δώσει. Ὁ παληατζίης ἔκανε μιὰ βαθειὰ υπόκλισι, μὰ χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ τὰ μάτια του τὴν κύτταζαν τόσο ἀλλόκοτα, πού ἡ Λύδια αἰσθάνθηκε μιὰ ξαφνικὴ στενοχώρια...

— Καλά, τελείωνε γρήγορα Φλοράνς, γιὰ νὰ ἐλθῇ νὰ μὲ ξεντύσῃς...

— Ἐτελειώσα, κυρία, ἀπάντησε πρόθυμα ἡ καμαριέρα, καὶ ὠδήγησε τὸν παληατζίη ἀπ' τὴν σκάλα τῆς ὑπηρεσίας.

Τότε ἡ Λύδια ἀκούμπησε ἀπάνω σ' ἓνα μεγάλο τραπέζι γιὰ νὰ μὴ πέσῃ, καὶ ὠχρίασε.

— Γιατί μ' ἐκύτταζε ἔτσι παράξενα; ψιθύρισε... Θᾶνε κάποιος τῆς ἀστυνομίας... Μὰ ὄχι... Δὲν εἶναι δυνατόν... Τὰ λόγια τοῦ ντὲ Σενοζὰν μὲ κάνουν νὰ μὴ ξέρω πιά τί λέω.

Τὴν στιγμὴ ἐκεῖνη τὰ μάτια της ἔπесαν τυχαῖα στὸ ντουλάπι πού ἔκλεισε στὴ βία του ἄσχημα ὁ Σαμπρελός.

— Εἶναι ἀδύνατο ν' αἶφῃς ἔτσι αὐτὸ τὸ ντουλάπι ἡ Φλοράνς... Εἶναι πολὺ προσεκτικὴ πάντα... Μήπως τ' ἀνοίξε αὐτός;

Ἄνοιξε τὸ ντουλάπι, καὶ τὸ πρῶτο πράγμα πού εἶδε ἦταν τὰ παπούτσια πού πάνω τους διακρινόνταν καθαρὰ πέντε χοντρές δαχτυλιές.

— Ἄ! κάποιος τὰ ἔπιασε! φώναξε. Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος; σίγουρα ἦταν κατάσκοπος. Μὰ τότε... μὲ ὑποπτεύονται.

Ἀπὸ ὠχρὴ πού ἦταν, ἔγινε πρασινοκίτρινη.

Ἐπιασε τὴ φορεσιὰ πού φοροῦσε τὸ τραγικὸ ἐκεῖνο βράδυ, καὶ τὴν κύτταξε προσεκτικὰ, γιὰ νὰ δῇ μήπως εἶχε καθόλου λερωθῇ. Μὰ ὄχι... τίποτε...

Μόνο ἡ ἀριστερὴ τσέπη τῆς ζακέτας εἶχε φαίνεται ξηλωθῇ ἀπὸ τὸ τράβηγμα τῆς ἀντιπάλου της...

Ἀλλὰ τότε ξαφνικὰ ἡ μαρκησία θυμήθηκε πῶς σ' αὐτὴν τὴν τσέπη εἶχε βάλει τὰ γάντια της, πού δὲν ἦταν πιά ἐκεῖ.

Τὸ καταφύγιο.

Ὑστερα ἀπὸ μιὰ τρομερὴ νύχτα ἀγρύπνιας ἡ μαρκησία σηκώθηκε τσακισμένη, τελείως ἀπελπισμένη.

Ὅσο πὶο πολὺ σκεπτόταν, τόσο τὰ κακὰ προαισθήματα ηὔξαναν, σὰν μαῦρα κοράκια.

Ἀλλὰ θὰ ὑπερασπιζόταν τὸν ἑαυτὸ της ὡς τὴν τελευταία στιγμή. Στὶς 9 τὸ πρωτὶ ἐσήμανε στὴν καμαριέρα νὰ ἔλθῃ νὰ τὴ βοηθήσῃ νὰ ντυθῇ, καὶ ξεκίνησε ἀμέσως γιὰ τὸν Πιούφλ.

Αὐτὸς τὴν δέχτηκε μὲ τὸν ἴδιο σεβασμό, ὅπως συνήθως.

— Στὶς διαταγές σας, κυρία μαρκησία, τῆς εἶπε. Σὲ τί μπορῶ νὰ σᾶς φανῶ σήμερον χρήσιμος;

Ἡ Λύδια ἔμεινε σκεπτική, κι' ὁ Πιούφλ βλέποντάς τὴν διστακτικὴ τῆς εἶπε:

— Πρόκειται γιὰ τὸ αἶσθημά σας ἐκεῖνο, κυρία μαρκησία;

— Ναί, ἀπάντησε ἡ Λύδια.

— Λοιπὸν, τώρα καὶ μὲ τὸ θάνατο τῆς Ντίνας Λόη ἔλειψε κἀθε ἐμπόδιο. Ὁ κ. ντὲ Μεράν θὰ καταλήξῃ νὰ ζητήσῃ σ' ἐσᾶς παρηγοριά. Τώρα μάλιστα πού θὰ τιμωρηθῇ κι' ὁ ἔνοχος.

— Τί θές νὰ πῆς;

— Οἱ ἐφημερίδες γράφουν ὅτι ἡ ἀστυνομία βρίσκεται στὰ ἔχνη τοῦ δολοφόνου.

— Ποιὸς τὰ ξέρει αὐτά; Μπορεῖ νὰ εἶναι λόγια τῶν ἐφημερίδων.

— Ὅχι δά! Ἀφ'οὗ κατώρθωσαν γιὰ τὴν ὥρα νὰ ἔχουν τὰ χαρκτηριστικά του. Ξέρουν ὅτι ἦταν ἓνας νεαρὸς ντυμένος σὰν ἐργάτης. Ἔχουν καὶ τὰ μέτρα τοῦ ποδιοῦ του, πού φαίνεται πὺς εἶναι κομπὸ σὰν πόδι γυναικός. Λοιπὸν καταλαβαίνετε ὅτι αὐτὰ φτάνουν σὲ ἓναν ἔξυπνο ἀστυνομικό.

— Μπᾶ. Τόσοι καὶ τόσοι ξεφεύγουν, ἐπιθύρισε ἡ Λύδια πού δὲν ἔπαψε οὔτε στιγμή νὰ συλλογίζεται τὸν χθεσινὸ παληατζῆ.

— Πρέπει νᾶναι κανεὶς πολὺ ἐπιτήδειος γιὰ νὰ ξεφύγῃ.

— Καὶ εἶσαι πολὺ ἐπιτήδειος Πιούφλ!

Ὁ πράκτωρ τὴν κύτταξε χαμογελῶντας.

— Εἶμαι βέβαια πὺς θὰ μπορούσες νὰ σώσῃς τὸν ἔνοχο.

— Κι' ἐγὼ εἶμαι βέβαιος, κυρία μαρκησία, ἀλλὰ θὰ στοίχιζε πολὺ.

— Δὲν παίζει ρόλο τὸ ποσόν.

— Ἴσως καὶ 500 χιλιάδες φράγκα.

— Θὰ τὶς ἔχῃς.

— Ἀ! τότε ἀλλάζει.

— Λοιπὸν ἐγὼ σκότωσα τὴν Ντίνα Λόη!

— Οὔτε μιὰ στιγμή δὲν ἀμφέβαλλα γι' αὐτό, εἶπε ὁ Πιούφλ σὰν νὰ ἐπρόκειτο γιὰ τὸ πὶο ἀπλὸ πρᾶμα τοῦ κόσμου. Θὰ σᾶς παρακαλέσω ὅμως νὰ μοῦ διηγηθῆτε αὐτὴν τὴν σκηνή, χωρὶς νὰ παραλείψετε οὔτε τὴν παραμικρὴ λεπτομέρεια.

Ἡ Λύδια τότε τοῦ διηγήθηκε καταλεπτῶς ὅλα.

Ὅταν δὲ τὴν ρώτησε ὁ Πιούφλ ἂν εἶχε συναντήσῃ κανέναν στὸ θέα-

τρο, ἡ Λύδια θυμῆθηκε τὸν Μαλακὸφ καὶ τὴν Μισελίνα πού τὴν εἶδε κρυμμένη καθὼς ἦταν μέσ' ἀπ' τὰ σκηνικά.

— Τὶ εἶδους ἄνθρωποι ἦταν; ρώτησε ὁ Πιούφλ.

— Ὁ ἓνας ἀπόστρατος. Καὶ ἡ ἄλλη ἓνα κοριτσάκι ὡς 17 ἐτῶν.

— Αὐτοὶ σὰς εἶδαν;

— Ὁ ἀπόστρατος ὄχι... τὸ κοριτσάκι μόνο με κύτταξε με τὰ μεγάλα του γαλανὰ μάτια.

— Ὡραῖα... Ἐξακολουθεῖτε.

Ὅταν ἡ Λύδια ἔφθασε στὸ σημεῖο τῆς κλοπῆς κι' ἐξήγησε ὅτι τῷκανε γιὰ ν' ἀποπλανήσῃ τὴν ἀστυνομία, ὁ Πιούφλ τὴν ρώτησε:

— Τὰ ἔχετε αὐτὰ τὰ κοσμήματα;

— Νάτα κι' ὅλα! εἶπε ἡ Λύδια καὶ τοῦ τὸ ἔδωσε.

Αὐτὲς τὰ ἐξέτασε ἓνα ἓνα, ἀνοίγοντας κι' ἓνα πορτ-μπιγέ πού βρέθηκε μέσα στὰ χουσαφικά. Ἐνα γράμμα ἔπεσε.

— Τὶ εἶναι αὐτό;

Ἐδιάβασε με χαμηλὴ φωνή...

Ἦταν τὸ γράμμα τῆς Μισελίνας, ὅπου ἰκέτευε τὴν Ντίνα γιὰ τὸν Ἀρμάνδο.

Οἱ δύο συνένοχοι ἔμειναν πολὺ ὥρα νὰ κουβεντιάξουν καὶ νὰ σκεπτικῶνται. Τέλος ἀφοῦ συλλογίστηκαν καλὰ τὰ πράγματα, ὁ Πιούφλ εἶπε:

— Πρέπει νὰ φανῶ εἰλι-ρινῆς μαζί σας, κυρία μαρκησία. Γι' αὐτὸ σὰς λέω πῶς ἡ γνώμη μου εἶναι πῶς ὁ Ροζὲ ντὲ Μερὰν σὰς ὑποπτεύεται. Διόλου ἀπίθανο καὶ νὰ ἐμπιστεύτηκε τις ὑποψίες του στὸν ἀνακριτὴ. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν παληατζή, κι' ἐγὼ πολὺ τὸ φοβοῦμαι πῶς ἦταν ἀστυνομικός, ὥστε μὲς γυρίζετε σπιτί σας φροντίστε νὰ ἐξαφανίσετε αὐτὰ τὰ ἀνδρικά φορέματα. Δὲν μπορῶ νὰ σὰς πῶ τί θὰ κάνω γιὰ νὰ σὰς σώσω. Πάντως νὰ εἰσθε βεβαία πῶς; θὰ τὸ ἐπιτύχω. Ἀφοῦ μάλιστα διαθέτετε καὶ τέτοιο σεβαστὸ ποσόν...

— Σὰς δίδω ἀμέσως αὐτὸ τὸ τσέκ γιὰ 200 χιλ. φράγκα, εἶπεν ὑπογράφοντας ἡ Λύδια. Στὸ τέλος τοῦ μηνὸς θὰ σὰς δώσω καὶ τὰ ἄλλα...

Ὁ Πιούφλ φύλαξε προσεκτικὰ τὸ τσέκ, κι' ὕστερα ὠδήγησε τὴν Μαρκησία ἔως ἔξω.

Ὅταν ἔμεινε μόνος, ἔτριψε τὰ χεῖρα του ἀπὸ χαρὰ, κι' ἔπειτα ἀνοίξε τὸ γράμμα τῆς Μισελίνας καὶ τὸ ξαναδιάβασε...

Ἐμεινε κάμποση ὥρα σκεπτικός, κι' ὕστερα φώναξε τὸν ἀνώτερο ὑπάλληλό του.

— Κύριε Μπονέ, εἶπε, θὰ λείψω πάλι γιὰ κάποιον ἐργασία, λοιπὸν ἔχετε τὴν καλωσύνην νὰ μοῦ στέλλετε πὸστ-ρεσιάντ τὰ γράμματά μου.

Ἡ πρώτη δουλειὰ τοῦ Πιούφλ κατόπιν ἦταν νὰ μάθῃ ἀπὸ φίλους του ἀστυνομικοὺς σὲ ποῖο σημεῖο βρισκόταν ἡ ὑπόθεσις.

Ἔτσι κατάφερε νὰ πληροφορηθῇ ὅτι ἡ πελάτις του δὲν εἶχε ἐνοχοποιηθῇ ἐπισήμως.

— Ὡραῖα! σκέφθηκε, ὥστε μπορούμε ὠραιότατα νὰ στρέψουμε τὴν προσοχὴ τῆς ἀστυνομίας σὲ ἐσφαλμένα ἵχνη.

Πῆγε λοιπὸν σ' ἓνα ὑποπτο καμπαρέ, κι' ἐκάθησε σὲ μιὰ γωνιὰ κυττάζοντας ὅσους μπαϊνόβγαιναν, οἷον νᾶθελε ν' ἀνακαλύψῃ κάποιον.

Δὲν ἄργησε νὰ βρῇ αὐτὸν πού γύρευε, γιατί σ' ἓνα νεῦμά του, ἕνας μελαχροινὸς νέος ἦλθε κι' ἐκάθησε δίπλα του.

— Γιὰ μένα ἦλθατε κύριε Πιούφλ; ρώτησε...

— Ναί, γιὰ σένα Ζαριέ... ἔξρω πῶς ἐδῶ πέρα εἶναι τὰ λημέρια σου.

— Τί τρέχει, καμμιά δουλειά;

— Ἀμ' τί ἄλλο... Βρίσκεσαι σὲ ἀψιλίες πάλι;

— Συνήθης κατάστασις... Ἡ Ἰρμα μοῦ κοστίζει ἓνα διάολο...

— Ἡ φύλεναδίτσα σου, ἔ;

— Ναί.

— Σοῦ εἶναι ὀφωσιωμένη;

— Ἔτσι φαίνεται... καὶ μοῦ τὸ δείχνει μὲ κάθε τρόπο.

— Ὁμορφη;

— Κοῦκλα!

— Ξανθή;

— Ναί, μὲ γαλανὰ μάτια...

— Φώναξέ την νὰ ἔλθῃ...

— Εὐχαρίστως. Ἰρμα, ἐφώναξε ὁ Ζαριέ.

— Ἔχω μιὰ καλὴ δουλειά, εἶπε ὁ Πιούφλ πού θὰ σοῦ δώσῃ δέκα χιλιάδες φράγκα.

— Δέκα χιλιάδες φράγκα! φώναξε ὁ Ζαριέ.

— Ἀκριβῶς, φιλαράκο μου... Καὶ τοῖς μετρητοῖς μάλιστα...

— Δὲν σά; ζητῶ καμμιά λεπτομέρεια. Δέχομαι προκαταβολικῶς τὴν δουλειὰ πού θὰ μᾶς προτείνετε κι' ἐγὼ κι' ἡ Ἰρμα...

Αὐτὴ τῇ στιγμῇ πλησίασε καὶ ἡ ἐρωμένη τοῦ Ζαριέ, καὶ μετὰ τὰς συστάσεις ὁ Πιούφλ τοὺς κάλεσε νὰ φᾶνε στὸ ρεστωράν.

— Μὰ ἡ τουαλέττα μου δὲν εἶναι γιὰ κόσμο παρετήρησε ἡ Ἰρμα.

— Γελίστε δεσποινίς, εἰσθε πολὺ καλὰ ἔτσι ὅπως εἰσθε, εἶπε ὁ Πιούφλ καὶ πετῶντας ἓνα νόμισμα πάνω στὸ τραπέζι σηκώθηκε...

Πῆγαν λοιπὸν σ' ἓνα πλούσιο ρεστωράν, ὅπου ἔφαγαν πλουσιοπάροχα, μόνο πού ὁ Πιούφλ δὲν τοὺς ἄφησε νὰ πιοῦν πολὺ κρασί, γιὰ ν' ἄχουν τὸ μυαλό τους καθαρό.

Μιλούσανε σιγὰ γιὰ πολλὴ ὥρα, καὶ κάθε τόσο ὁ Πιούφλ ἔρριχνε τριγύρω του φοβισμένες ματιές, ἀλλὰ δὲν εἶδε τίποτε ὑποπτο, κι' ἔτσι ἡ κουβέντα συνεχίσθηκε χωρὶς διακοπή.

— Κατάλαβα! φώναξε ἡ Ἰρμα, σὰν μπῆκε στὸ νόημα. Δώστε μου τὰ χρυσαφικά, καὶ τ' ἄλλα εἶναι δική μου δουλειά...

Σὰν βγῆκαν ἔξω ἀπὸ τὸ ρεστωράν, χαρετίσθηκαν φιλικώτατα καὶ χωρίσανε...

Ὁ Πιούφλ ἀνέβηκε τὴν ὁδὸ Ραμποτώ, καὶ μπῆκε στὸ ἐνεχυροδανειστήριον πού βρισκόταν στὴν γωνιὰ τοῦ δρόμου...

— Ποιὸς καλὸ; ἄνεμος σὰς ἔστειλε δῶ, καλέ μου κύριε; τοῦ εἶπε μιὰ χονδρὴ κυρία...

— Περνοῦσα καὶ μπῆκα νὰ δῶ πῶς εἰσθε, ἀπάντησε ὁ Πιούφλ...

— Σᾶς εὐχαριστῶ, κύριε Πιούφλ...

— Καὶ πῶς πάνε οἱ δουλειές;

— Δόξα τῷ θεῷ, καλὰ . . . Μὲ τὴ βοήθειά σας ἔχομε ἄφθονη πελατεία . . .

Ὁ Πιούφλ κάθησε κι' ἄρχισε νὰ κουβεντιάξῃ μαζί της, ὅταν ἀνοίξε ἡ πόρτα καὶ μπῆκε μιὰ ὁμορφη κοπέλλα, ξανθὴ, μὲ ὠραία γαλανὰ μάτια, ποὺ δὲν ἦταν ἄλλῃ ἀπ' τὴν Ἰρμα.

— Ἀγοράζετε χρυσαφικά . . . Δὲν εἶν' ἔτσι;

— Βεβαίως δεσποινίς. Ἀγοράζομε ὁτιδήποτε ποὺ νάχῃ ἀξία.

— Δέχεστε καὶ ἐνέχυρα;

— Ναί, δεχόμαστε.

— Γιὰ κυττάξετε αὐτά.

Καὶ ἡ ξανθὴ νέα τῆς ἔδειξε ἓνα θαυμάσιο περιδέραιο ἀπὸ μαργαριτάρια, κι' ἓνα ὠραῖο βραχιόλι . . .

— Πόσα θέλετε; ρώτησε ἡ γυναῖκα ἀφοῦ κύτταξε προσεκτικὰ τὰ κομμάτια.

— ὦ, μοῦ φθάνουν χίλια φράγκα . . . Δὲν σᾶς ζητῶ περισσότερα, εἶπε ἡ νέα. Ξέρω πὼς ἀξίζουν περισσότερο, μὰ τώρα ἔχω ἀνάγκη ἀπὸ χρήματα γιὰτὶ παντρεύομαι.

Ἡ χονδρὴ γυναῖκα γύρισε καὶ κύτταξε τὸν Πιούφλ, ποὺ χωρὶς νὰ πῇ λέξι παρακολουθοῦσε τὴ σκηνή, καὶ τὸ πρόσωπό του ἔλαμπε ἀπὸ εὐχαρίστησι.

— Ἔστω, εἶπε, θὰ σᾶς δώσω χίλια φράγκα. Ἀλλὰ σ' ἓνα μῆνα θὰ ἔλθετε νὰ πάρετε τὰ κοσμήματα, καὶ θὰ μοῦ δώσετε χίλια διακόσια φράγκα. Δέχεστε;

— Μάλιστα, κυρία.

— Ποῦ θὰ σᾶς φέρω τὰ λεπτὰ;

— Κάθομαι ἐδῶ παραπάνω, στὴν ὁδὸ Ἀρσίβ, ἀλλὰ ἐπειδὴ μένω μαζί μὲ τὴ θεία μου καὶ δὲν θέλω νὰ ξέρῃ πὼς ἦλθα νὰ σᾶς ζητήσω χρήματα, θὰ ἔλθω νὰ τὰ πάρω μόνη μου.

— Καλὰ . . . Μπορῶ νὰ σᾶς τὰ δώσω ἀμέσως; ἂν θέλετε. Τ' ὀνομά σας;

— Μισελίνα Λεμπρέν.

— Ἡ διευθυνσίς σας;

— Ὁδὸς Ἀρσίβ 32 β.

— Καλὰ. Περιμένετε με μιὰ στιγμὴ, μείνετε καὶ σεῖς κ. Πιούφλ, εἶπε ἡ γυναῖκα καὶ ἀπομακρύνθηκε.

Ὑστερ' ἀπὸ λίγες στιγμὲς γύρισε μὲ 50 ναπολεόνια.

— Ὅριστε δεσποινίς.

Τῆς ἐμέτρησε τὰ χρήματα, καὶ ἡ Ἰρμα ἔφυγε.

— Καλὴ δουλειὰ αὐτὴ, κύριε Πιούφλ, ἀλλὰ ἂν τὰ πράματα εἶναι κλεμμένα; Δὲν τὸ σκεφθήκατε αὐτὸ ἑσεῖς; Ἐγὼ πάντως εἶμαι ἐν τάξει. Τῆς πῆρα τ' ὄνομα καὶ τὴν διευθύνσί της.

— Ναί, μὰ φώσατε χίλια φράγκα γιὰ 25 χιλιάδες!

— Ἔτσι εἶναι τὸ ἐπάγγελμά μας.

— Μὰ ἂν γίνουν ἀνακρίσεις καὶ ἀνακατευθῇ ἡ ἀστυνομία;

— Χυ! Αὐτὸ δὲν εἶναι πολὺ εὐχάριστο.

— Κι' ἂν αὐτὴ ἡ νέα δὲν κάθεται ἐκεῖ ποὺ σᾶς εἶπε;

— Κύριε Πιούφλ, μὲ τρομάζετε.

— ἴσως . . . Μὰ καλύτερα εἶναι νὰ τὰ προβλέπη κανεὶς ὅλα.

— Δὲν ἔχετε ἄδικο σ' αὐτὸ ποὺ λέτε. Ἀρχίζω καὶ μετανοίω. Ἄν τὰ πῆγαινα πίσω; Ἔ;

— Πρῶτα δὲν θὰ σᾶς ἐπιστρέψῃ τὰ χίλια φράγκα, ἀφοῦ τὰ εἶχε τόση ἀνάγκη. Καὶ δεύτερον, ἂν εἶναι ὑποπτη, θάξῃ τώρα ἐξαφανιστῇ.

— Τότε. τί μὲ συμβουλευέτε νὰ κάνω;

— Ἄν ἤμουνα στὴ θέσι σας, εἶπε ὁ συνένοχος τῆς μαρκησίας ντὲ Σανταρέμ, θὰ πῆγαίνα ἀμέσως στὴν ἀστυνομία, καὶ θὰ τὰ διηγώμουνα καταλεπτῶς ὅλα, γιὰ νὰ βγῶ ἀπὸ τὴν εὐθύνη. Κι' ἂν ἀκόμη αὐτὴ ἡ Μισελίνα Δεμπρὲν εἶναι ἀθώα, ὁ ἀστυνόμος ὁπωσδήποτε θὰ σᾶς εὐγνωμονῇ.

— Ἔχετε δίκιο, κύριε Πιούφλ. Ἀλλὰ τὰ χίλια φράγκα μου;

— Ὡ, γι' αὐτὸ σίγουρα θὰ σᾶς ἀποζημιώσῃ ὁ ἰδιοκτῆτης τῶν χρυσοφαικῶν.

— Ἔχετε δίκιο. Λοιπὸν τρέχω στὴν ἀστυνομία.

— Σταθῆτε, κυρία Μπουρλότι, εἶναι ἀργά, γιὰ νὰ πᾶτε ἀπόψε. Αὐριο τὸ πρῶτ' κατὰ τὶς 9½ πού θὰ εἶναι ἐκεῖ ὁ ἴδιος ὁ ἀστυνόμος. Ἄν μὲ θέλετε μάλιστα γιὰ μάρτυρα ἐρχομαι εὐχαρίστως.

— Βέβαια, ὦ θὰ μὲ ὑποχρεώσετε, κύριε Πιούφλ. Πάντα ἕνας μάρτυς εἶναι ἀπαραίτητος...

— Λοιπὸν εἶμαι στὴ διάθεσί σας. Μὰ εἶναι ἀργά, καὶ πρέπει νὰ σᾶς καληνυχτίσω.

Ὁ Πιούφλ καληνύχτισε τὴν γυναῖκα, κι' ἔτρεξε νὰ βρῇ τὸν Ζαριέ καὶ τὴν Ἰρμα πού τὸν περιέμεναν στὴ γωνιά τοῦ δρόμου...

— Λοιπὸν, ἐμπρὸς τώρα... Ἔ; Νὰ τὸ ποσὸ πού σᾶς ὑποσχέθηκα.

Στὸ πῶς τοῦ φαναριοῦ τοὺς μέτρησε ἕνα πακέτο τραπεζογραμμάτια πού ἔσπειρε ὁ Ζαριέ νὰ τὸ ἐξαφανίσῃ στὸ βάθος τῆς τσέπης του.

— Φεύγομε ἀπόψε γιὰ τὸ Βέλγιο. Κι' ἂν ἔχῃς καμμιά δουλίτσα τέτοιου εἶδους, ὀρχηγέ, μὴ μᾶς ἐξηγᾶς, εἶπε τοῦ Πιούφλ.

— Πάντα θὰ σὲ θυμοῦμαι... καὶ ἔπειτα ψιθύρισε σὰν ἔφυγαν οἱ δύο νέοι Δὲν εἶναι ἀργά, προφταίνω νὰ πάω στὴν μαρκησία.

Χέρι μὲ χέρι.

Ἔνα τέταρτο πιὸ ὕστερα, ὁ Πιούφλ ἔμπαινε στὸ σαλονάκι τῆς Λύδιας, καὶ ὑποκλινόταν μπροστά της.

— Κάθησε, Πιούφλ, καὶ διηγήσου μου γρήγορα τί ἔχεις νὰ μοῦ πῆς, τοῦ εἶπε ἡ μαρκησία μὲ τὸ ἀπότομο ὕφος πού εἶχε γιὰ τοὺς κατωτέρους της.

— Ἄς μοῦ ἐπιτρέψῃ πρῶτα ἡ κυρία μαρκησία, εἶπε ἡσυχά ὁ Πιούφλ, νὰ βεβαιωθῶ ὅτι δὲν μᾶς ἀκούει κανεὶς.

— Μὴλα χωρὶς φόβο. Αὐτὸ τὸ σαλονάκι δὲν ἔχει ἄλλη πόρτα ἀπὸ αὐτὴν πού βλέπεις. Λοιπὸν λέγε.

Τότε ὁ Πιούφλ κάθησε ἀπέναντί της, καὶ τῆς τὰ εἶπε ὅλα. Τὸ πρόσωπο τῆς μαρκησίας φωτίστηκε ἀπὸ χαρά. Ἐπιασε τὰ δυὸ χέρια τοῦ συνενόχου της καὶ τᾶσφιξε δυνατὰ γιὰ νὰ τοῦ δείξῃ τὴν εὐγνωμοσύνη της.

— Περιμένε μιὰ στιγμή, τοῦ εἶπε, πηγαίνω νὰ σοῦ φέρω τὸ τσέκ... Σὲ λίγα λεπτά ξαναγύρισε μὲ τὸ πολύτιμο χαρτί.

— Ὡστε δὲν φοβᾶμαι πιά τίποτε; τὸν ρώτησε.

— Ὁχι, κυρία μαρκησία. Δὲν σᾶς τὸ ἐγγυῶμαι ἀκόμα. Πρέπει νὰ

εἴσθε πολὺν προσεκτική. Εὐτυχῶς τίποτε δὲν οἶσ' ἐνοχοποιεῖ. μόνο ἓνας ἀστυνομικὸς δνόματι Σαμπρελὸς οἶσ' ὑποπιτεύεται λιγάκι, ἀλλὰ εἶναι φίνο λαγωνικό, καὶ πρέπει νὰ προσέχετε.

—Ναί φυσικά θὰ προσέχω! Εἶπε ἡ Λύδια χλωμαίζοντας.

—Προσπαθήστε νάχετε τοὺς δικαστὲς μὲ τὸ μέρος σας. Δὲν ξέρετε κανεὶς τί μπορεῖ τί συμβῇ.

—Συνδύομαι πολὺ μὲ τὸν ἀνακριτὴ, τὸν Μπλεζὺ ντὲ Σενοζάν.

—Ἄ! τὸν ξέρετε;

—Ναί, πολὺ. Εἶναι παλὸς μας φίλος· εἶπε ἡ μαρκησία.

—Συγχωρήστε μου τὴν ἐρώτησι, κυρία μαρκησία, ἀλλὰ θὰ ἤθελα νὰ ξέρω τὴν εἰδους σχέσεις ἔχετε μὲ τὸν Μπλεζὺ ντὲ Σενοζάν.

—Σᾶς ἰδοῦ· ἀπλὲς φιλικές.

—Δεν νομίζετε πὼς θάταν καλύτερα νὰ μὴ μείνη ἀπλὸς φίλος σας ὁ ἀνακριτής;

—Καὶ γιατί;

—Γιατὶ δὲν ξέρετε κανεὶς τί μπορεῖ νὰ συμβῇ. Ὡστε καλύτερα νὰ μὴν ἔχετε ἀπλὸ φίλο τὸ ντὲ Σενοζάν.

—Ἐχὺς δίκηο Πιούφλ μὰ τί νὰ κάνω;

—Τι νὰ κάνετε; Καὶ ρωτᾶτε; Μήπως οἶσ' εἶναι δύσκολο νὰ ξετρελλάνετε ὅποιον θελήσετε; Φτάνει μιὰ ματιά, ἓνας λόγος σας, καὶ τοὺς κάνετε ὅλους σκλάβους σας, εἶπε ὁ Πιούφλ.

—Διάβολο! Δὲν εἶναι δύσκολο, ψιθύρισε μὲ σφιγμένα δόντια. Ὁ Σενοζάν θ' ἔπιασθ' καὶ αὐτὸς ὅπως τόσοι ἄλλοι. Καὶ πολὺ γρήγορα μάλιστα. Φθάνει νὰ ξαναβρεθῶ μόνη μαζί του.

Δὲν μπόρεσε νὰ κοιμηθῇ οὔτε αὐτὴ τὴν νύχτα, καὶ τὴν ἄλλη μέρα σηκώθηκε νὰ πάη στὸν Μπλεζὺ ντὲ Σενοζάν.

Ἡ καρδιά της κιτυποῦσε δυνατὰ οἶον κιτύπησε τὸ κουδοῦνι τῆς πόρτας του, καὶ μιὰ τρομερὴ σκέψι τὴν ἐβασάνιζε.

—Ἄν ὁ Σαμπρελὸς μὲ ἐνοχοποιήσε, πὼς θὰ μὲ δεχθῇ τώρα ὁ Σενοζάν;

Ὁ ὑπηρέτης τὴν ἔμπασε στὸ σαλόνι ὅπου ἦταν ἀναμμένο τὸ τζάκι.

Ἡ Λύδια πλησίασε καὶ ξαπλώθηκε κοντὰ στὴ φωτιά.

*Ἦταν παγωμένη!

Σὲ λίγα λεπτὰ ἦλθε ὁ ἀνακριτής, καὶ ἡ γόησσα ἐτοιμάστηκε νὰ τὸν δεχθῇ, ὅπως συνήθιζε νὰ δέχεται ἐκείνους πού θὰ γινόνταν θύματά της.

Ὁ Μπλεζὺ ἦταν τόσο ταραγμένος ἀπὸ αὐτὴ τὴν πρωϊνὴ της ἐπίσκεψι, πού δὲν μπορούσε νὰ κρύψῃ τὴν συγκίνησί του.

—Καλημέρα ἀγαπητέ μου Μπλεζύ, τοῦ εἶπε μὲ τὸν ιδιαίτερα γοητευτικὸ τόνο, πού μόνο αὐτὴ εἶχε τὸ μυστικὸ του. Ἀπορεῖτε βέβαια πού μὲ βλέπετε τόσο ἐνωρὶς σπíti σας, ἐμένα πού δὲν εἶμαι διόλου πρωϊνὴ. Μὰ καθὼ, θ' ἰκαταλάβετε καί πολὺ σοβαρὸ μ' ἔκανε νάρθω.

—Καί πολὺν σοβαρό; ἐπανέλαβε ὁ ντὲ Σενοζάν.

—Δηλαδὴ ὅτι σοβαρώτερο ὑπάρχει γιὰ μιὰ γυναῖκα. Θέλω νὰ ἱκανοποιήσω τὴν περιέργειά μου. Ἄρκει νὰ οἶσ' πῶ πὼς ἀπὸ τὴν ἡμέρα πού μοῦ διηγηθήκατε λεπτομέρειες τοῦ ἐγκλήματος δὲν ζῶ πιά. Γι' αὐτὸ μοῦ ἤλθε

καὶ αὐτὴ ἡ τρελλὴ ἰδέα νὰ ἔλθω νὰ σᾶς ρωτήσω ἂν ἀνακαλύψατε τίποτε.

— Πῶς; Σεῖς, μαρκησία, ἐνδιαφέρεσθε γιὰ τέτοια πράματα;

— Καὶ γιατί ὅχι! Ἀφοῦ σᾶς ἐνδιαφέρουν σᾶς. Καὶ προσέθεσε: ὦ! τὸ ὄνειρό μου θὰ ἦταν νὰ γίνω μυστικὴ βοηθός σας... καί, πιστέψτε, θὰ ἦμουν τόσο μυστικὴ. Ξέρω πῶς δὲν εἶναι σωστό. Πῶς δὲν γίνεται. Μὰ ἀφοῦ δὲν θὰ τὸ μάθαινε κανεὶς; Ἔπειτα, δὲν θὰ σᾶς ἄρесе νὰ κάνετε κάτι ποῦ νὰ μ' εὐχαριστήσῃ;

Ἡ Λύδια τὸν κύτταξε μὲ ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ γλυκά της χαμόγελα, ἐνῷ σὰν ἀστραπὴ ὁ ἀνακριτὴς ἐκαταλάβαινε τοὺς κινδύνους ποὺ κλείνονταν γι' αὐτὸν στὸ τρελλό του πάθος γι' αὐτὴ τὴ γυναῖκα.

— Καὶ τί δὲν θᾶμουν ἱκανὸς νὰ κάνω γιὰ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω μαρκησία;

— Λοιπὸν, πέστε μου τί συμπεράνατε παραδύγατος χάριν ἀπὸ τὴν ἀνάκρισι ποὺ ἐκάνατε στὴν κοπέλλα; Ἐκείνην ποὺ εἶδε τὴν Ντίνα Λόη λίγο πρὶν τὴν σκοτώσουν;

— Σταθῆτε νὰ σᾶς δώσω τὴν κατάρθεσί της νὰ τὴν διαβάσετε μόνη σας, εἶπε ὁ ἀνακριτὴς. Θέλετε νὰ ἔλθετε στὸ ἰδιαιτέρο γραφεῖό μου;

Ἄνοιξε μιὰ πόρτα καὶ παρσμέρισε, γιὰ ν' ἀφήσῃ τὴν μαρκησία νὰ περάσῃ. Ἔπειτα ἔκλεισε τὴν πόρτα, κι' ἔβγαλε ἓνα χαρτοφύλακα ἀπὸ τὸ γραφεῖό του.

Ἡ μαρκησία κάθησε κοντά του, κι' ἄρχισε νὰ διαβάξῃ τὴν κατάρθεσι τῆς Μισελίνας Λεμπρέν.

Ἡ ἁρμονικὴ φωνή της, οἱ φλογισμένες της ματιές, τὸ ἄρωμά της, εἶχαν βαθύτατα ταράξει τὸν δυστυχισμένο ντὲ Σενοζάν. Καὶ ὅταν κάπου κάπου ἡ Λύδια ἀκουμποῦσε τὸ χέρι της στὸ χέρι του, ὁ ἀνακριτὴς, ἀπὸ τὸ ρίγος ποὺ τὸν συνετάραζε, καταλάβαινε ὅτι αὐτὴ ἡ γυναῖκα τὸν κρατοῦσε καλὰ καὶ δὲν θὰ τὸν ἄφηνε νὰ τῆς ξεφύγῃ.

Ἡ μαρκησία δ' ἄβαζε πάντα, διακόπτοντας ποῦ καὶ ποῦ τὴν ἀνὰγνωσι, γιὰ νὰ τοῦ κάνῃ δῆθεν μιὰ ἐρώτησι, πραγματικὰ ὅμως γιὰ νὰ διασκεδάσῃ μὲ τὴν ταραχὴ του.

Ἀλλὰ ἔξαφνα, μόλις συγκρατήθηκε νὰ μὴ φωνάξῃ.

Εἶχε δὴ μιὰ σημείωσι, ποὺ ἔφερνε τὴν ἡμερομηνία τῆς προηγουμένης ἡμέρας:

«Ἡ χθεσινὴ μου μέρα, δὲν πῆγε χαμένη. Ἀνεκάλυψα καινούργια ἔγγραφα, ποὺ θὰ μᾶς διαφωτίσουν ἐλπίζω πολύ. Ἄν μοῦ ἐπιτρέπῃ ὁ κ. ἀνακριτὴς, θὰ παρουσιάσω νὰ τοῦ ἀναφέρω ὅσα ἔμαθα σχετικῶς.

Σαμπρελὸς»

Ἐπρόκειτο σίγουρα γι' αὐτή! Ὁ κίνδυνος ἦταν τρομερός.

Ἐρχετο μὲ κάθε τρόπο νὰ τὸν ἀποφύγῃ.

Ἐξακολούθησε νὰ διαβάξῃ, κι' ἔπειτα, ἀκουμπώντας πάλι τὸ χέρι της στὸ χέρι τοῦ Μπλεζύ, ἐνῷ τὸν κύτταξε στὰ μάτια, τοῦ εἶπε:

— Κρύβεται κάποια πολὺ ἐνδιαφέρουσα ἱστορία δῶ μέσα.

— Ναί... δηλαδὴ... ἓνα εἰδύλλιον.

Ἀφοῦ ἡ Λύδια διάβασε καὶ τὴν κατάρθεσι τοῦ Ἀρμάνδου Φουγκερὲ εἶπε:

— Εἶναι ὁ ἐρωμένος της;

— Ὁχι, ὁ ἀρραβωνιαστικός της.

— Ἀ! Καὶ τὴν ἀγαπáει πολὺ;

Ἡ μαρκτησία τόνισε τόσο αὐτὲς τὶς λέξεις, ὥστε ὁ ἀνακριτὴς τὸ παρε-
τήρησε.

— Ναί, φαίνεται πῶς τὴν ἀγαπάει πολύ. Ἄν καὶ δὲν βλέπω τί σχίσαι...

— Δὲν μπορεῖτε σεῖς νὰ καταλάβετε, ἀπὴντησε ἡ Λύδια κυττάζον-
τάς τον κατὰματα.

— Τί;

— Τίποτε, ψιθύρισε ἡ μαρκτησία σὰν μετανοημένη γι' αὐτὸ πού εἶχε
πῆ χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ.

— Πέστε μου, ἰδιαιτέρως; σὰς παρακαλῶ νὰ μοῦ πῆτε, παρεκάλεσε ὁ
ντὲ Σενοζάν.

— Σὰς βεβαιῶ, τίποτε.

— Σὰς παρακαλῶ. Δὲν εἴσθε βοηθός μου; Πρέπει νὰ μοῦ λέτε ὅτι
σκέπτεσθε, ὅπως καὶ γὰρ δὲν σὰς κρύβω τίποτε.

— Μὰ ξέρετε δὲν τολμῶ. Εἶναι πολὺ σοβαρό.

— Τόσο σοβαρό;

— Ναί... καὶ τρομερό. Καὶ μπορεῖ νὰ γελιέμαι.

— Πέστε κι' ἂν γελιέστε, τί μ' αὐτό;

— Νά, σκέφθηκα πὼς ἄφοῦ ἡ νέα αὐτὴ ἀγαποῦσε τόσο τὸν ἀρραβω-
νιαστικὸ της, μπορεῖ νὰ σκότωσε τὴν Ντίνα Λόη ἀπὸ ζήλεια.

— Ἡ μικρή; Ἡ Λεμπρέν;

— Ναί, γιὰ νὰ ξανακερδίση τὴν ἀγάπην αὐτοῦ πού ἐλάτρευε· καὶ τότε
αὐτὸς μπροστὰ σ' ἓνα τέτοιο δεῖγμα λατρείας ξαναγύρισε σ' αὐτὴν τρελλὰ
ἐρωτευμένος. Δὲν εἶναι πιθανὸ αὐτό;

— Ὅχι, ὁμολογῶ ὅτι δὲν τὸ εἶχα σκεφθῇ ποτέ...

— Δὲν τὸ κάνω γιὰ νὰ κατηγορήσω αὐτὴ τὴ νέα πού οὔτε κἀν τὴν
γνωρίζω, ἀλλὰ μᾶλλον γιὰ τὸ νέο, πού εἶναι πολὺ συμπαθητικὸς. Εἶναι
κοῖμα νὰ δεθῇ γιὰ ὅλη του τὴ ζωὴ μὲ μιὰ γυναῖκα πού σκότωσε. Ἔπειτα
ὅλα τὴν ἐγοχοποιοῦν. Αὐτὴ εἶναι ἡ τελευταία πού μίλησε στὴν ἀντίζηλό της,
στὴ Ντίνα. Κι' ὁ ἀρραβωνιαστικὸς της προσπαθεῖ νὰ τὴν σώσῃ, γιὰτὶ ἀπ' τὴν
τρομερὴ ζήλεια της, πού τὴν ἐσπρωξε ὡς τὸ ἐγκλημα, κατάλαβε πόσο μεγάλη
ἦταν ἡ ἀγάπη της γι' αὐτόν.

Αὐτὴ τὴ φορὰ ἡ Λύδια εἶχε πάρει στὰ χέρια της τὰ χέρια τοῦ ἀνα-
κριτοῦ, καὶ τᾶσφιγγε μὲ πάθος, ἐνῶ αὐτὸς μαγεμένος ἐνοιωθε τὴν θερμὴ
της ἀναπνοὴ νὰ τοῦ καίῃ τὸ πρόσωπο.

— Ἄ! Ἐναν τέτοιο ἔραστή θὰ ἤθελα ἐγώ, ἐξηκολούθησε μὲ χαμηλὴ
φωνὴ ἡ Λύδια, ἔτοιμο γιὰ ὅλα, ἔτοιμο νὰ ἐγκληματήσῃ γιὰ τὴν ἀγάπην
μου, ἔτοιμο καὶ νὰ σκοτώσῃ, καὶ νὰ ἀτιμασθῇ ἀκόμα γιὰ κατῆρ μου. Καὶ
τότε ἐγὼ θὰ τοῦ τᾶδινα ὅλα. Θὰ τὸν εἶχα Θεό μου. Θὰ τὸν λάτρευα.

— Σωπαῖτε, Λύδια, φώναξε ὁ ἀνακριτὴς πνιγμένα. Σωπαῖτε.

Τὰ χέρια του ἔτρεμαν στὰ χέρια τῆς Λύδιας.

— Γιατὶ νὰ σωπάσω; ἐξηκολούθησε αὐτὴ προσποιουμένη μεγάλη ἐκπληξι.

— Γιατὶ νοιώθω πὼς γίνομαι τρελλός, σὰν σ' ἀκούω. Στις φλέβες μου
δὲν τρέχει πιά αἷμα, μὰ φωτιά. Νοιώθω πὼς γιὰ τὴν ἀγάπην σου θάμουν
γιὰ ὅλα ἱκανός. Σὲ λατρεύω!

Ὁ ἀνακριτὴς κύλησε στὰ πόδια της, κι' ἀκούμπησε τὸ μέτωπό του πού ἔκαιε στὰ χέρια της.

Τὸ πρόσωπο τῆς Λύδιας ἔλαμψε μὲ τὸν θρίαμβο τῆς νίκης.

— Σεῖς; τοῦ φώναξε. Ὁχι. Δὲν σὰς πιστεύω. Ὁ δικός σας ἔρωσ δὲν εἶναι σὰν αὐτὸν πού διψῶ ἐγώ. Δὲν μπορεῖ νὰ πνίξη κάθε ἄλλο αἰσθημα μέσα σας. Καὶ ἂν κάποτε μαθαίνατε πὼς σκότωσα, θ' ἀποτραβιώσατε ἀμέσως. Καὶ πού ξέρω κι' ἂν δὲν με προδίδαιτε ὁ ἴδιος.

— Ἐγώ; φώναξε αὐτός. Πὼς μπορεῖς νὰ σκεφθῇς ὅτι ἐγώ... Μὰ θὰ τὰ ποδοποιτοῦσα ὅλα γιὰ χατήρι σου, Λύδια. Γιὰ νὰ κερδίσω τὴν ἀγάπη σου καὶ τὶ δὲν θάμουν ἱκανὸς νὰ κάνω.

— Μὰ σκεφθῇτε πὼς εἴσθε δικαστής.

— Γιὰ τίποτε δὲν θὰ μ' ἔμελλε ἂν εἶχα τὴν ἀγάπη σου.

— Κι' ἂν ἤμουν ἐγκληματίας, θὰ με ἔσωζες;

— Δίνοντας τὴ ζωὴ μου, ἢ καὶ τὴν τιμὴ μου ἀκόμη.

— Μ' ἀγαπᾶς λοιπόν, Μπλεζύ;

— Μ' ὅλη μου τὴν καρδιά. Μ' ὅλη μου τὴν ψυχή.

— Τώρα σὲ πιστεύω, τοῦ εἶπε τότε ἡ Λύδια, κι' ἀφέθηκε στὴν ἀγκαλιά του.

Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἦταν πιὰ τρελλός, ἕτοιμος νὰ τὰ θυσιάσῃ ὅλα γιὰ χατήρι της. Δὲν εἶχε πιὰ τίποτε νὰ φοβᾶται.

— Λοιπὸν ἀπόψε... ψιθύρισε. Νὰ τὸ κλειδὶ τῆς πορτοῦλας... θ' ἀνέβης ἀπ' τὴ σκάλα τῆς ὑπηρεσίας.

— Μ' ἀγαπᾶς; Λύδια, μ' ἀγαπᾶς;

— Σὲ λατρεύω. Εἶμαι δική σου. Δικὴ σου γιὰ πάντα.

Μ' ἓνα ἄγριο κίνημα ἄρπαξε τὸ κεφάλι τοῦ Μπλεζύ, καὶ κόλλησε τὰ φλογισμένα χεῖλη της στὰ δικά του.

Ἐνα λεπτὸ ἀργότερα ἡ μαρκεσία ξανάμπαινε θριαμβευτικὰ στὸ κουπέ της. Ἐνα θριαμβευτικὸ καὶ περιφρονητικὸ χαμόγελο ζωγραφίστηκε στὰ χεῖλη της.

— Ἐπεσε κ' αὐτὸς στὰ δίχτυα μου, σὰν τοὺς ἄλλους. Τώρα ὅποιος θέλει ἄς τολμήσῃ νὰ μ' ἐνοχοποιήσῃ...

Μπροστὰ στὸ δήμαρχο.

Ἡ ἀποστολὴ τοῦ Σαμτρελὸς ἦταν ν' ἀνακαλύψῃ τὶ εἶχε ἀπογίνει τὸ παιδί ἐκεῖνο πού εἶχε χαθῇ ὕστερα ἀπὸ τὸν πόλεμο τοῦ 70.

Ἡ ἀποστολὴ του λοιπὸν εἶχε λήξει.

Ἡ Μισελίνα ἦταν ἡ θετὴ κόρη τοῦ Μαλακόφ, καὶ ἡ ἀρραβωνιαστικιά τοῦ Ἀρμάνδου Φουγκερῆ.

Δὲν τοῦ ἔμενε ἄλλο παρὰ νὰ κάνῃ γνωστὰ στὴ δούκισσα ντὲ Φιερμόν τ' ἀποτελέσματα τῆς ἐρεῦνης του.

Ἀλλὰ φοβῶταν νὰ τῆς γράψῃ, μὴν τύχῃ καὶ παραπέσῃ τὸ γράμμα. Οὔτε πάλι ἐμπιστευόταν κανέναν.

Ἔτσι μιὰ μέρα, τυχαίως, ἔμαθε πὼς ὁ δούξ ἦταν ἄρρωστος, κι' ἀμέσως ἔτρεξε στὸ μέγαρό του.

— Ὁ κ. δούξ δὲν μπορεῖ νὰ σᾶς δεχτῇ, κύριε, γιατί εἶναι ἄρρωστος, εἶπε ὁ θυρωρός.

— Ἄ! φώναξε ὁ ἀστυνομικὸς κἀνοντας τὸν ἑκπληκτο. Καὶ τί ἀκριβῶς ἔχει;

Ὁ κ. δούξ ἔτεσε ἀπὸ τ' ἄλογο, μὰ δὲν ἐκτύπησε πολὺ, εὐτυχῶς.

— Δὲν μπορῶ τοῦλάχιστον νὰ δῶ τὴν κυρία δούκισσα;

— Ἀδύνατο, κύριε, ἡ κυρία δούκισσα εἶναι ὅλη τὴν ἡμέρα στὸ δωμάτιο τοῦ συζύγου της καὶ δὲν δέχεται ἀπολύτως κανένα.

— Τότε, μπορεῖτε νὰ τῆς ῥώσετε μιὰ σημείωσι;

— Ναί βέβαια. Πολὺ εὐχαρίστως.

— Ὁ Σαμπρελὸς ἔβγαλε ἓνα ἐπισκεπτήριο κι' ἔγραψε αὐτὰ τὰ λόγια, πού θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ τὰ πάρῃ σὺν ἀσήμαντῇ διευθυνσι:

Ἐς Μισελίνα Λεμπρέν, ὁδὸς Ἀρσιβ ἄρ. 32 Β.

Ἔβαλε τὸ ἐπισκεπτήριο σὲ ἓνα φάκελλο, τὸν ἔκλεισε, τὸν ἔδωσε στὸν θυρωρό, κι' ἀπομακρύνθηκε εὐχαριστημένος, γιὰ νὰ πάῃ καὶ στὸν νομάρχη νὰ τοῦ πῇ τὴν εὐχάριστῃ εἰδησι.

Μόλις ἔφθασε στὸ νομαρχεῖο τὸν ἐπῆγαν κατ' εὐθείαν στὸ γραφεῖο τοῦ νομάρχῃ, κι' ἔτσι τοῦ τὰ εἶπε ὅλα.

— Ἔμαθα κι' ἐγὼ τὸ αὐτύχημα τοῦ δουκὸς, εἶπε. Θὰ πάω σήμερα νὰ ρωτήσω πῶς εἶναι. Κι' ἂν μὲ δεχτῇ ἡ δούκισσα, θὰ τῆς πῶ ὅσα μοῦ διηγηθήκατε.

Σηκώθηκε καὶ δίνοντας τὰ δυὸ χέρια στὸν Σαμπρελὸς, τοῦ εἶπε:

— Δὲν μοῦ μένει παρὰ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω θερμότατα, ἀγαπητέ μου Σαμπρελὸς, γιὰ τὸ ζῆλο καὶ τὸ ἐνδιαφέρον πού ἐδείξατε. Ἡ δούκισσα θὰ σᾶς εὐγνωμονῇ ὅσο ζῇ.

— Δὲν ἔκανα παρὰ τὸ καθήκόν μου, κ. νομάρχα, εἶπε φεύγοντας ὁ ἀστυνομικὸς.

Ἀλλὰ ὅταν ἔφυγε.

— Σᾶς ζητοῦσα, κύριε, τοῦ εἶπε ἓνας ἀστυφύλακας σταματῶντάς τον στὸ δρόμο ἀπτότομα. πιάσανε τὸν δολοφόνου τῆς Ντίνας Λόη. Εἶναι μιὰ γυναῖκα.

— Γυναῖκα; Καὶ ὁ νοῦς τοῦ Σαμπρελὸς ἐπῆγε ἀμέσως στὴ μαρκησία ντὲ Σανταρέμ. Ἀλλὰ ποία ὑπῆρξε ἡ ἑκπληξίς του ὅταν ἄκουσε σὲ λίγο τὸν διευθυντὴ τῆς Ἀστυνομίας νὰ τοῦ λέγῃ:

— Εἶν' ἓνα κορίτσι λέγεται Μισελίνα Λεμπρέν.

— Μισελίνα Λεμπρέν! φώναξε ὁ Σαμπρελὸς. Ἀδύνατον.

— Τὴν γνωρίζετε;

— Καὶ βέβαια τὴν γνωρίζω. Εἶν' ἓνα ἀξιόλογο κορίτσι.

— Κι' ὅμως ἔχουμε ἀποδείξεις ὅτι εἶν' αὐτὴ μαζί μὲ κάποιον συνένοχον τῆς, τὸν Ἀρμάνδο Φουγκερέ. Αὐτὸς πού εἶχε μιλήσει ἦταν ὁ Μπλεζὺ ντὲ Σενοζάν.

— Ὁ Ἀρμάνδος Φουγκερέ εἶναι ἀρραβωνιαστικὸς τῆς δίδος Λεμπρέν, εἶπε ὁ Σαμπρελὸς, ἀλλὰ δὲν πρόκειται τώρα γι' αὐτό. Μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ ρωτήσω ἂν ἔχετε ἀποδείξεις;

— Θυμᾶστε βέβαια ἓνα βραχιόλι πού φοροῦσε ἡ μικρὴ, καὶ πού μᾶς δ' ηγήθηκε πῶς τῆς τὸ χάρισε ἡ Ντίνα Λόη ὕστερα ἀπ' τὴν κουβέντα τη;

— Ναί, θυμοῦμαι.

—“Ε! Ὑστερα ἀπὸ λίγες μέρες, ἡ ἀθώα αὐτὴ περιστέρᾳ παρουσιάστηκε στὸ ἐνεχυροδανειστήριο μὲ τὸ περιδέραιο κι’ ἓνα βραχιόλι... τ’ ἄφησε γιὰ χίλια φράγκα μονάχα.

—Ὡστε τὴν συνέλαβαν;

—Ὅχι ἀκόμα. Γιὰ τὴν ὥρα τὴν ἐπιτηροῦν.

Ὁ Σαμπρελὸς ἔμεινε σκεπτικός. Πῶς ἦταν δυνατό νὰ πέση τόσο ἔξω; Ἡ Μισελίνα φινόνταν τόσο εὐλικρινὴς καὶ τόσο καλή κι’ εἶχε μιλήσει μὲ τόσον ἐνθουσιασμό γιὰ τὴν δύστυχη, καλλιτέχνιδι. Δὲν ἦταν δυνατό νὰ εἶναι αὐτὴ πού τὴ σκότωσε.

—Σογῶρήστε με, ἀρχηγέ, καὶ σεῖς κύριε ἀνακριτά, εἶπε, ἀλλὰ ἐπιτρέψατέ μου ν’ ἀμφιβίλλω γιὰ τὴν ἐνοχὴ αὐτοῦ τοῦ κοριτσιοῦ.

—Μιὰ! φώναξαν οἱ ἄλλοι δύο μαζί. Μὰ ἀφοῦ ἔχουμε ἀποδεῖξεις;

—Μοῦ δίνετε τὴν ἄδεια πρὶν συλλάβουμε τὴν μικρὴ νὰ ἐξειάσω καὶ γὼ λιγάκι τὴν ὑπ’ ἑσῆι; ῥώτησε ὁ Σαμπρελός.

—Μοῦ φαίνεται περιττό, διέκοψε ὁ ἀνακριτής. Θ’ ἀργοπορήσουμε χωρὶς λόγο, κι’ ὁ τύπος θὰ μᾶς ἐπιτεθῇ. Ἀρκετὰ γράψινε ὡς τώρα.

—Πρόκειται γιὰ κατὶ πολὺ σπουδαῖο, κύριε ἀνακριτά, εἶπε μὲ σεβασμὸ ὁ ἀστυνομικός, ὥστε μιὰ ἀργοπορία νὰ δικαιολογῆται καὶ νὰ ἐπιβιβλεται. Σκεφθῆτε μόνο ὅτι ἀ’ συλλάβετε αὐτὴ τὴν κοπέλλα, θὰ εἶναι σὰν νὰ τὴν σκοτώνετε, ἀν’ ὑποτεθῇ ὅτι εἶναι ἀθώα.

Ὁ Μπλεζὺ δαγκώσας τὰ χεῖλη του ἀπὸ τὴν υπομονησίᾳ, ἀλλὰ δὲν μπόρεσε παρὰ νὰ δεχθῇ τὴν πρότασι τοῦ ἀστυνομικοῦ, μάλιστα σὰν τοῦ εἶπε ὁ διευθυντὴς τῆς ἀστυνομίας:

—“Εἰ, ὡς τόση ἐμπιστοσύνη στὸν Σαμπρελός, κύριε ἀνακριτά, ὥστε σᾶς παρακαλῶ κι’ ἐγὼ νὰ δεχθῆτε τὴν αἵτησί του.

—“Εστω λοιπόν, εἶπε τέλος ὁ Μπλεζὺ ντὲ Σενοζάν, ἔλατε αὐριο νὰ πάρετε τὸ ἐνταλμα συλλήψεως. Ἐν τῷ μεταξύ, μαζέψετε πληροφορίες, ἐξετάσετε, καὶ εἶμαι βέβαιος πὼς θὰ πεισθῆτε καὶ σεῖς πὼς εἶναι ἐνοχὴ. Κι’ ὄχι μόνον αὐτό, ἀλλὰ θὰ καταλάβετε καὶ πόσο ὑποκρίτρια καὶ ἀδιάντροπη εἶναι αὐτὴ πού νομίζετε σεῖς ἀθώα.

Ὁ ἄθλιος πνιγόταν σὰν ἔλεγε αὐτὲς τὶς λέξεις.

Αὐτός, πού ἦταν χειρότερος ἀπ’ τὸν κακοῦργο πού σκοτώνει γιὰ νὰ κλέψῃ, ἀφοῦ ἤξερε πὼς ἦταν ἀθώο τὸ δυστυχισμένο κορίτσι πού ἐνοχοποιοῦσε μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ σώσῃ τὴν ἐρωμένην του.

Γιὰ μιὰ στιγμὴ, μόλις ἔμεινε μόνος, αἰσθάνθηκε τὸ μέγεθος τῆς ἀτιμίας του καὶ τρομαγμένος ἔκρουσε τὸ μέτωπό του μέσα στὰ χέρια του, ἡ σκέψις τῆς Λύδιας ἔδωξε ἀμέσως κάθε φόβο, κάθε τύφι.

—Εἶναι τόσο ὠραία, ἐψιθύρισε. Καὶ εἶναι δική μου. Μονάχα δική μου.

Ἀλλὰ τοῦ κάκου ἐπροσπαθοῦσε νὰ ἐργασθῇ Μαῦρες κέψεις τὸν ἐβασάνιζαν.

Ἐν τῷ μεταξύ ὁ Σαμπρελός εἶχε πάει στὸν ἀστυνόμο τῆς συνοικίας Ραμπιετιέ καὶ ζήτησε νὰ ἰδῇ τὰ κοσμήματα πού εἶχε παραδώσει ἡ κυρία Μπουολότ. Ναι, δὲν ὑπῆρχε ἀμφιβολία· τὸ περιδέραιο καὶ τὸ βραχιόλι ἦσαν τῆς Ντίνας Λόη.

— Μπορείτε νὰ μοῦ δώσετε μερικὲς πληροφορίες κύριε ἀστυνόμη γι' αὐτὴν ποὺ σᾶς ἔφερε τὰ κοσμήματα; ἐρώτησε ὁ Σαμπρελός.

— Εἶναι μιὰ γυναῖκα ποὺ ἔχει ἐνεχυροδανειστήριο. Κι' ἔχει συνεταῖρο ἕναν κάποιον Πιούφλ.

— Ἄ! ξέρω, ἕνα ὑποπτο ὑποκείμενο. Ἐχει γραφεῖο ὁδὸς Τέμπλ καὶ ἀναλαμβάνει κάθε εἶδους ὑποθέσεις. Μὰ μπορεῖτε νὰ μοῦ πῆτε τί συμφέρον εἶχε αὐτὴ ἡ κ. Μπουρλότ νὰ σᾶς φέρῃ τὰ κοσμήματα;

— Τὸ ἔκαμε ἀπὸ φόβο.

— Ἄ! Δὲν μοῦ φαίνεται πολὺ πιστευτό.

Ἄφου ἔμεινε λίγο σκεπτικὸς ὁ ἀστυνομικὸς ἐξεκίνησε γιὰ τὸ κατὰστημα τῆς κ. Μπουρλότ καὶ τὴν βρῆκε νὰ μιλῇ μὲ τὸν Πιούφλ.

Τοὺς ἀπέτεινε ἀπότομα τὸν λόγον καὶ τοὺς εἶπε χωρὶς πολλὰς περιφράσεις.

— Κυρία Μπουρλότ καὶ σεῖς κ. Πιούφλ εἰσθε οἱ μόνοι ποὺ μπορεῖτε νὰ μοῦ δώσετε μερικὲς πληροφορίες. Ἀλλὰ ἐπιτρέψατέ μου πρῶτα νὰ συστηθῶ. Εἶμαι ὁ ἀστυνομικὸς Σαμπρελὸς καὶ σᾶς συγχαίρω γιὰ τὴ διαγωγή σας μᾶς ἐβοηθήσατε νὰ πιᾶσουμε τὸν δολοφόνο.

— Τὸν δολοφόνο;

— Μάλιστα. Τὸ βραχιόλι καὶ τὸ περιδέριαι ποὺ παραδώσατε στὸν ἀστυνόμο ἦσαν τῆς δεσποινίδος Ντίνας Λόη.

— Θεέ μου! ἐφώναξε ἡ κ. Μπουρλότ, ἐνῶ ὁ Πιούφλ ἔκανε πῶς ἀπορεῖ κι' αὐτός.

— Χάρης σ' ἐσᾶς τὸ ἔγκλημα δὲν θὰ μείνῃ ἀτιμώρητο, ἐσυνέχισε ὁ Σαμπρελός. Ἀλλὰ γιὰ νὰ εἴμαστε πιὸ βέβαιοι περιγράψατέ μας ἀκόμη μιὰ φορὰ αὐτὴ τὴ νέα ποὺ σᾶς ἔφερε τὰ κοσμήματα.

— Ἦταν μία ξανθὴ ψηλὴ καὶ πολὺ ὁμορφῇ. Λίγο δειλὴ καὶ ντυμένη ἀπλᾶ.

— Θὰ μπορούσατε νὰ τὴν ἀναγνωρίσετε;

— Ὦ, βέβαια.

— Ὁ Πιούφλ δὲν εἶχε πῆ λέξι, μὰ ἔξαφνα ἔβγαλε μιὰ φωνή:

— Νάτη! Αὐτὴ εἶναι!

— Ναὶ αὐτὴ! ἐπρόσθεσε ἡ κ. Μπουρλότ δείχνοντας τὴν Μισελίνα ποὺ ἔπερνούσε μαζί μὲ τὴ θεία Ρόζα.

Ἡ νέα φαινόταν εὐχαριστημένη κι' ἐμίλουσε μὲ τὴ θεία τῆς γελαστή.

— Εἶναι λοιπὸν ἕνα τέρας κι' ἐγὼ ἕνας ἡλίθιος; ἐσκέφθηκε ὁ Σαμπρελός. Ἐπειτα ἐγύρισε στὴν κ. Μπουρλότ καὶ τῆς εἶπε:

— Θὰ σᾶς καλέσουν στὴν ἀνάκρισι.

— Καὶ τὰ χίλια φράγκα ποὺ ἔδωσα;

— Θὰ σᾶς ἐπιστραφοῦν κυρία.

Ἐχαίρετ' ἐφυγε. Μὰ λίγο πιὸ παραπέρα συνήντησε ἕνα ἀστυφύλακα:

— Εἶσαι στὴν ἐπιτήρησι Σατεμόν; τοῦ εἶπε.

— Μάλιστα, τοῦ ἀπήντησε ὁ ἀστυφύλακας.

— Εἶδες τίποτε;

— Τίποτε κ. Σαμπρελός.

— Καλὰ ἔξακολούθησε κι' ἂν δῇς τίποτε μὲ εἰδοποιεῖς ἀμέσως.

Πῶς νὰ ὑποπτευθῇ ἡ δύστηχη ἡ Μισελίνα ὅτι τὴν ὑποπτεύοντο γιὰ δολοφόνου;

Ἦταν τόσο εὐτυχισμένη!

Τὴν ἐπομένην θὰ ἐγίνοντο οἱ γάμοι τῆς μὲ τὸν ἄνθρωπο πού εἶχε ἀγαπήσει καὶ ὡς μάρτυς θὰ παρίστατο καὶ ὁ Ροζέ ντὲ Μερὰν εἰς μνήμην τῆς ἀγαπημένης του Ντίνας.

Ἐπὶ τέλους ἔφθασε ἡ μεγάλη στιγμή.

Ὁ Ἀρμάνδος καὶ ἡ Μισελίνα ὄρθοι καὶ συγκεκνημένοι ἄκουαν ἀπὸ τὸν δήμαρχο τὰ σχετικά ἄρθρα τοῦ κώδικος.

— Κύριε Ἀρμάνδε Φουγκερέ, δέχεσθε ὡς νόμιμον σύζυγόν σας τὴν ἐδῶ παροῦσαν Μισελίαν Λεμπρέν;

— Δεσποινὶς Μισελίνα Λεμπρέν, δέχεσθε ὡς νόμιμον σύζυγόν σας τὸν ἐδῶ παρόντα Ἀρμάνδον Φουγκερέ;

Ἡ Μισελίνα δὲν ἐπρόφθασε νὰ ἀπαντήσῃ. Ἐνας ἄνθρωπος εἶχε μπῆ ἀπὸ τομα μέσα στὴν αἵθουσα καὶ προχώρησε πρὸς τὸν δήμαρχο τείνοντας ἕνα χαρτί.

Ὁ δήμαρχος τὸ ἐδιάβασε καὶ ἔβγαλε μιὰ φωνή. Ὑστερα ἐψιθύρισε:

— Κάμειτε τὸ καθήκόν σας, κύριε.

Ἡ Μισελίνα, ὁ Ἀρμάνδος καὶ ὁ Μαλακόφ ἐκύτταζαν κατάπληκτοι, περιμένοντας μιὰ ἐξήγησι, καὶ ὁ Σαμπρελὸς προχωρῶντας χλωμὸς καὶ συγκεκνημένος εἶπε:

— Δεσποινὶς Μισελίνα Λεμπρέν ἐν ὀνόματι τοῦ νόμου σᾶς συλλαμβάνω.

— Ἐμέ! Συλλαμβάνετε ἐμέ; καὶ ἡ δύστηχη νέα τὰ ἔχασε.

— Συλλαμβάνετε τὸ παιδί μου; ἐφώναξε ὁ μπάρμπα Μαλακόφ ἐνῷ ὁ Ἀρμάνδος ἔκαμε νὰ ὁρμήσῃ πρὸς τὸν ἀστυνομικόν, ἀλλὰ συγκρατήθηκε καὶ ἐρώτησε μόνον:

— Μὰ γιατί;

— Γιατί; Τί τρέχει; ἐρώτησε καὶ ὁ Ροζέ κατάχλωμος.

— Εἶναι ἡ δολοφόνος τῆς Ντίνας Λόη.

Ὅ,τι ἀκολούθησε εἶναι ἀπερίγραπτο. Ὁ Ἀρμάνδος ὥρμησε στὸν ἀστυνομικὸ καὶ μὲ μιὰ βία κατώρθωσε νὰ τὸν κρατήσῃ ὁ Ροζέ, ἐνῷ μιὰ σπαρακτικὴ φωνὴ ἀκούσθηκε ἀπὸ τὸ βάθος τῆς αἵθουσας, καὶ μιὰ κυρία μὲ μαῦρα ἔπεφτε λιπόθυμη.

Ἐκλείσας ἀμέσως τίς πόρτες καὶ ὁ Σαμπρελὸς μὲ τὸν κλητῆρα τοῦ δημαρχείου καὶ μὲ δύο ἀστυφύλακες ἐπροσπαθοῦσαν ν' ἀπομακρύνουν τὸν κόσμον.

— Κύριε ντὲ Μερὰν, εἶπε ὁ ἀστυνομικὸς, εἶμαι βέβαιος ὅτι πρόκειται περὶ πλάνης, ἀλλὰ εἶμαι ἀναγκασμένος νὰ κάμω τὸ καθήκόν μου.

Ὅταν ξυπνᾷ τὸ παρελθόν.

Εἶναι περιττὸ νὰ ἐξηγήσωμεν ὅτι ἡ κυρία μὲ τὰ μαῦρα πού εἶχε λιποθυμήσει στὸ δημαρχεῖο δὲν ἦταν ἄλλη παρὰ ἡ δύστηχη ἡ Λιάνα, τὴν ὁποίαν κατώρθωσε νὰ συνεφέρει ὁ κλητῆρας, ὅταν ὅλοι ἔφυγαν χωρὶς ν' ἀντιληφθῇ βεβαίως ποίαν εἶχε μπροστά του, καὶ τὸ ἴδιο βράδυ ὁ Σαμπρελὸς ἐλάμβανε ἕνα ἐμπιστευτικὸν σημείωμα, μὲ τὸ ὁποῖον ἡ δούκισσα τὸν ἐκαλοῦσε νὰ πάῃ στὸ σπίτι της.

— Σᾶς ἐκάλεσα νὰ ἔλθετε, κύριε, τοῦ εἶπε μὲ δάκρυα στὰ μάτια, γιατί ξέρω πὼς σεῖς εἶναι ἀδύνατον νὰ πιστεύετε ὅτι ἡ κοπέλλα αὐτὴ εἶναι ἔνοχος. Κύριε Σαμπρελός, ὁ κ. νομάρχης; πού ἀνέθεσε σ' ἐσᾶς μὴ τόσο λεπτὴ ὑπόθεσι μοῦ ἔκανε τὶς καλύτερες συστάσεις καὶ ἔχω πεποιθήσι σ' ἐσᾶς.

— Ἦσυχάστε, κ. δούκισσα, ἀπήντησεν ὁ Σιμπρελός συγκεκνημένος. Ἐγὼ εἶμαι πεπεισμένος γιὰ τὴν ἀθωότητα τῆς δος Λεμπρὲν καὶ δὲν θὰ ἡσυχάσω ἂν δὲν τὴν ἀποδείξω, μολονότι ἔχω γι' ἀντίπαλο πολὺ ἰσχυρὸ πρόσωπο.

— Ποιὸν ἔχετε γι' ἀντίπαλο;

— Τὸν ἀνακριτὴ Μπλεζὺ ντὲ Σενοζάν.

— Τὸν Μπλεζὺ ντὲ Σενοζάν; ἐφώναξε ἡ Λιάνα κι' ἔγινε πελιδνὴ.

Εἶχε ξεχάσει ἐντελῶς τὴν ὑπαρξί αὐτοῦ τοῦ ἀθλίου καὶ νὰ πού ἔβαινε ἀπὸ τὴν ἀφάνεια γιὰ νὰ τῆς θυμίσῃ μὲ τόσο σκληρὸν τρόπο ὅ,τι ἤθελε νὰ εἶχε ξεχάσει.

Ἡ ταραχὴ τῆς ἦταν τόση, ὥστε γιὰ πολλὴ ὥρα δὲν μπόρεσε νὰ μιλήσῃ καὶ ὁ ἀστυνομικός πού τὴν συμπόνεσε τῆς εἶπε:

— Σᾶς ἐπαναλαμβάνω, κυρία δούκισσα, ὅτι ἡ ἀθωότης τῆς δος Μισελίνας δὲν θ' ἀργήσῃ νὰ ἀποδειχθῇ. Μὰ ἂν θέλατε νὰ μιλοῦσατε καὶ σεῖς στὸν κ. ἀνακριτὴ μὴ πού ἐνδιαφέρεσθε γι' αὐτὴ τὴ νέα.

— Ἐχετε δίκιο, διέκοψε ἡ Λιάνα μὲ μεγάλη νευρικότητα. Θὰ πάω νὰ τὸν ἰδῶ, μὰ σεῖς μὴ σταματήσετε τὶς ἐνέργειες σας.

Ὅταν ἔμεινε μόνῃ ἡ Λιάνα ἄρχισε νὰ σκέπτεται τὸ διάβημά της. Ἡ ιδέα πὼς ἔπρεπε ν' ἀντικρύσῃ τὸν ἀνθρωπο αὐτὸν πού ἐμισοῦσε, τῆς ἦταν ἀφόρητη. Κι' ὅμως ἔπρεπε μὲ κάθε θυσία νὰ σώσῃ τὸ παιδί της.

Τὸ μαρτύριο ἐντούτοις τοῦ ἀνακριτοῦ δὲν ἦταν μικρότερο, γιατί ἀγνοοῦσε βέβαια πὼς ἡ Μισελίνα ἦταν παιδί του, ἀλλ' ἤξευρε πὼς ἔστειλε στὴ λαιμητόμο μὴ ἀθώα, ἂν καὶ ἦταν βέβαιος ὅτι ἡ δολοφόνος ἦταν ἡ Λύδια.

Ἐπροσπαθοῦσε νὰ γελάσῃ τὸν ἑαυτὸ του, νὰ τὸν πείσῃ ὅτι ἡ Λύδια τοῦ εἶχε πῆ ψέματα γιὰ νὰ δοκιμάσῃ τὴν ἀγάπῃ του, ἀλλὰ ἡ ἀλήθεια ἔλαμπε μπροστά του ὀλοφάνερη.

Ἦταν βυθισμένος σ' αὐτὲς τὶς βασανισμένες σκέψεις, ὅταν τοῦ ἀνήγγειλαν τὴν ἐπίσκεψι μῆς κυρίας.

— Δὲν σοῦ εἶπα νὰ μὴ δεχθῇς κανένα; εἶπε ἀγριεμένος στὸν ὑπηρέτῃ του.

— Μάλιστα, κύριε, ἀπήντησε αὐτός, ἀλλ' αὐτὴ ἡ κυρία ἐπιμένει, λέει, ὅτι πρέπει νὰ σᾶς δῇ καὶ δὲν θέλει νὰ φύγῃ.

— Σοῦ εἶπε τὸ ὄνομά της;

— Ὁχι, δὲν θέλησε.

— Καλὰ, πές της νὰ περάσῃ, εἶπε ὁ Σενοζάν στενοχωρημένος.

Σὲ λίγο μὴ κυρία ἔμπαινε στὸ γραφεῖό του, ἀλλὰ τὸ πρόσωπο ἦταν ὅλο σκεπασμένο μὲ ἓνα πυκνὸ βέλο.

Τὸ ἐσήκωσε καὶ τότε ὁ Σενοζάν ὠπισθοχώρησε τρομαγμένος.

— Ἡ δούκισσα ντὲ Φιερμόν! ἐφώναξε.

— Ναί, ἡ δούκισσα ντὲ Φιερμόν! ἀπήντησε ἡ Λιάνα μὲ ὕφος ἀγέρωχο, ἀλλὰ... ἀποτείνομαι στὸν ἀνακριτὴ, κύριε. Ἐμιλοῦσε χωρὶς νὰ τὸν κυττάξῃ καὶ ἡ ἐκφρασίς τοῦ προσώπου της ἐφανέρωνε καθαρὰν περι-

φρόνησιν. Εἶσθε ἐπιφορτισμένος μὲ τὸ ἔγκλημα τοῦ θεάτρου Ἀβενίρ, ἐσυνέχισε, καὶ κατὰ διαταγὴν σας συνελήφθη μία ἀθώα, ἡ Μισελίνα Λεμπρέν.

Ὁ Σενοζάν ὠχρίασε.

Πῶς! Ἡ δούκισσα ἤθελε λοιπὸν τὴν πραγματικὴ ἔνοχο;

— Ἀλλά... κυρία, ἐψιθύρισε, καταταραγμένος, ἡ ἀνάκρισις ἔχει ὅλα τὰ στοιχεῖα.

— Ἀδιαφορῶ γιὰ τὰ στοιχεῖα, διέκοψε ἡ Λιάνα. Σᾶς ἐπαναλαμβάνω ὅτι ἡ Μισελίνα Λεμπρέν εἶναι ἀθώα καὶ πρέπει νὰ τὴν σώσετε!

— Εἶναι πολὺ ἀργά πιά.

— Πολὺ ἀργά; ἐπανάλαβε ἡ Λιάνα, καὶ ἔμως πρέπει νὰ τὴν σώσετε! Δὲν πρέπει ν' ἀφήσετε νὰ καταδικασθῇ μιὰ ἀθώα.

— Ἀλλὰ εἰσθε τόσο βεβαία γιὰ τὴν ἀθωότητα τῆς ἐνόχου; Γνωρίζετε ἴσως τὸν πραγματικὸ ἔνοχο; ἐρώτησε ὁ ἀνακριτὴς μὲ ἀγωνία.

— Ὅχι ἀπλήρησέ ἡ Λιάνα, μὰ εἶμαι βεβαία πῶς θὰ τὸν ἀνακαλύψουμε.

Ὁ Σενοζάν καθυσάχασε. Δὲν μπορούσε ὅμως νὰ ἐξηγήσῃ τὴν ἀνάμιξι τῆς δουκίσσης σ' αὐτὴ τὴν ὑπόθεσι. Τὶ τὴν ἐνδιέφερε ἐκεῖνο τὸ κοριτσάκι;

— Ναί, θὰ τὸν ἀνακαλύψουμε, ἐπανάλαβε ἡ Λιάνα. Ὁ Θεὸς δὲν θὰ ἐπιτρέψῃ μιὰ τέτοια ἀδικία. Δὲν πιστεύω νὰ μοῦ φυλάξῃ κι' αὐτὴ ἀκόμη τὴν τιμωρία.

Ὁ Σενοζάν δὲν μπορούσε νὰ καταλάβῃ τὴν συγκίνησι τῆς δουκίσσης καὶ δὲν ἐξηγοῦσε καὶ τὴν δική του συγκίνησι. Ἀλλὰ ἡ Λιάνα δὲν τοῦ ἔδωσε πολὺν καιρὸ νὰ σκεφθῇ.

— Κύριε, τοῦ εἶπε, θυμᾶστε τὸ ἔγκλημά σας ἐδῶ καὶ εἴκοσι χρόνια;

— Τὸ ἔγκλημα μου;

— Θυμᾶστε πῶς; ἀτιμάσατε ἕνα ἀθῶο κορίτσι πού σᾶς ἀγάπησε;

— Μάλιστα, κυρία, τὸ θυμᾶμαι, ἀπάντησε ὁ ἀνακριτὴς μὲ εἰλικρινῆ συγκίνησι, καὶ πιστεύετε ὅτι μετενόησα φρικτὰ γιὰ τὴν ἀτιμία μου. Ἡ μόνη μου δικαιολογία ἦταν ὅτι δὲν ἤθελα νὰ σᾶς χάσω. Πιστέψατέ με! Τώρα μπορείτε νὰ μὲ πιστέψετε;

Εἶχε προφέρει αὐτὰ τὰ λόγια μὲ τόσο πάθος πού φαινόταν ἀληθινά.

— Σᾶς πιστεύω κύριε, ἀλλὰ ἐγὼ ὑπέφερα ὅλες τὶς συνέπειες αὐτοῦ τοῦ ἐγκλήματος.

— Τὶς συνέπειες! Ποῖες συνέπειες;

— Εἶχε γεννηθῇ ἕνα παιδί.

— Ἕνα παιδί;

— Μάλιστα. Καὶ ἔπειτα ἀπὸ εἴκοσι χρόνων ἀγωνίης πού τὸ εἶχα χαμένο τὸ ξαναβρῆκα.

— Τὸ παιδί μας!

— Τὸ παιδί αὐτὸ τὸ ἐνοχοποιεῖτε σεῖς, καὶ σεῖς μόνο μπορείτε νὰ τὸ σώσετε.

— Πῶς! Τὸ παιδί αὐτὸ... Ἡ Μισελίνα Λεμπρέν;

— Ἡ Μισελίνα Λεμπρέν! εἶπε ἡ δούκισσα μὲ πνιγμένη φωνὴ ἀπὸ τοὺς λυγμούς.

Καὶ μὲ φωνὴ σιγανή, βραχνή, διηγήθηκε ὅλη τῆς τῆ ζωῆ, τὴν γέννησι

τῆς Μισελίνας, τὸν θάνατο τῆς θείας της, τὸν γάμο της, τὴν ἐξαφάνισι τοῦ παιδιοῦ της στὸν πόλεμο, ὅλα . . ὅλα.

— Καὶ τώρα, τοῦ εἶπε τελειώνοντας, φροντίσατε νὰ σώσετε τὸ παιδί σας.

Αὐτὸς εἶχε πέσει σὲ μιὰ πολυθρόνα καὶ μὲ τὸ πρόσωπο ἀλλοιωμένο ἔμενε συλλογισμένος.

Τώρα τὸ ἔγκλημά του ἦταν ἀκόμη πιὸ τερατῶδες. Δὲν ἔστειλε ἕναν ἀπλὸ ἀθῶο στὴ λαιμητόμο, ἀλλὰ τὸ παιδί του!

Μιὰ σπαρακτική κραυγὴ ξέφυγε ἀπὸ τὸ στῆθος του καὶ ἄρχισε νὰ κλαίει μὲ λυγμούς.

Ἡ Λιάνα τὸν ἐκύτταξε μὲ ἀπορία.

Πῶς λοιπόν, τὸ τέρας αὐτὸ εἶχε καρδιά; Σὰν γι' ἀπαντήσι σ' αὐτὸ τὸ ἐρώτημα ἐκεῖνος ἐσηκώθηκε καὶ μιλώντας μὲ κόπο τῆς εἶπε:

— Θὰ κάμω τ' ἀδύνατα δυνατά, κυρία, γιὰ νὰ τὴν σώσω.

— Σὰς εὐχαριστῶ, κύριε, εἶπε ἡ Λιάνα καὶ κάτι τὴν ἔσπρωξε νὰ προσθέσῃ: Σώστε τὸ παιδί σας καὶ ἡ μητέρα του θὰ σὰς συγχωρήσῃ.

Ἡ ὠραιότερη ἡμέρα τῆς ζωῆς.

Ἡ νέα ἦταν κατάμαυρα ντυμένη, καὶ μονάχα ἀπ' τ' ἄνθη πορτοκαλιάς ποὺ ἐφοροῦσε καταλάβαινε κανεὶς πὼς ἦταν νύφη. Μπῆκαν στὸ δημαρχεῖο, ὅπου ὁ δήμαρχος τοὺς περιέμενε στὴν αἴθουσα τῶν γάμων.

Ἀφοῦ διαβάστηκε ὁ κώδιξ, ὕστερα ἀπὸ τὶς τυπικὲς ἐρωτήσεις ὁ δήμαρχος πρόφερε ἐπίσημα:

— Ἐν ὀνόματι τοῦ νόμου, ὁ κ. Ἀρμάνδος Φουγκερὲ καὶ ἡ δεσποινὶς Μισελίνα Λεμπρὲν εἶναι νυμφευμένοι.

Τότε ἡ κοπέλλα ἔπλεξε τὰ χέρια της στὸ λαιμὸ τοῦ ἀνδρός της, κι' ἀκουμπώντας τὸ κεφάλι της στὸ στῆθος του, ἔψιθύρισε μ' ἕνα λυγμό:

— Σ' εὐχαριστῶ, Ἀρμάνδε. Μ' ὅλη μου τὴν καρδιά σ' εὐχαριστῶ.

Ὁ νέος γιὰ μόνη ἀπάντησι φίλησε τρυφερὰ αὐτὴν ποὺ θάταν ἀπὸ τώρα κι' ἐμπρὸς γυναῖκά του γιὰ ὅλη του τὴ ζωὴ, κι' ἔπειτα κι' οἱ δύο, ἐνωμένοι πιά ἀπὸ τὸ νόμο, πῆγαν νὰ πάρουν καὶ τὴν εὐλογία τοῦ γέροντος παπᾶ τῆς γειτονικῆς ἐκκλησίας.

Ἀφοῦ πιά ἔφυγαν οἱ μάρτυρες, πῆγαν στὸ σπίτι τους—γιὰ πρώτη φορὰ—ὅπου τοὺς περιέμενε τὸ θαυμασιὸ γεῦμα ποὺ εἶχε ἐτοιμάσει πρὸς τιμὴν τους ἡ θεία Ρόζα.

Κανεὶς ὅμως δὲν εἶχε ὄρεξι.

Ἄν καὶ κανεὶς δὲν μιλοῦσε, ὅλοι σκεπτόνταν τὸ ἴδιο πράγμα.

— Ἐγὼ δὲν δίνω πεντάρα, εἶπε τέλος ὁ Μαλακόφ. Μπορεῖ ποτὲ νὰ συμβῇ κακό; Ἄμα δοῦν οἱ δικασταὶ τέτοιο ἀθῶο προσωπάκι, δὲν θὰ τοὺς πᾶν ἡ καρδιά νὰ τὸ καταδικάσουνε. Μόνο του φωνάζει πὼς εἶσαι ἀθῶα.

— Ὡραῖα τὰ λές, θεῖε, ἀλλὰ δυστυχῶς ὅλα εἶναι ἐναντίον μου.

— Καλὰ, ἀλλὰ ἐκεῖνος ὁ ἄλλος; Ὁ νέος ποὺ εἶδες νὰ κρύβεται; Δὲν εἶναι ὑποπτος αὐτός;

— Δὲν πιστεύουν κἄν πὼς ὑπάρχει. Νομίζουν πὼς τὸν ἔπλασα ἐγὼ μὲ τὸ μυαλό μου, γιὰ νὰ γλυτώσω.

—Ἐσεῖς, κύριε Σαμπρελός, εἶπε ὁ Μαλακόφ γυρίζοντας στὸν ἀστυνομικό, ποὺ εἰσθε τόσο σπουδαῖος, δὲν μπορείτε νὰ τὸν ξετρυπώσετε αὐτὸν τὸν περιφρημο νέο;

—Ἐλπίζω γογγύοντα νὰ τὸ καταφέρω, εἶπε ὁ ἀστυνομικὸς μὲ συγκίνηση. Ἐγὼ μάλιστα νὰ σᾶς ἀναγγεῖλω καὶ κἄτι εὐχάριστο, σχετικὰ εὐχάριστο δηλαδή. Ὁ ἀνακριτὴς ποὺ ἦταν δῶ καὶ λίγες μέρες τόσο βέβαιος γιὰ τὴν ἐνοχὴ τῆς κόρης σας, ἄρχισε νὰ κλονίζεται, δὲν φαίνεται πιά τόσο πολὺ βέβαιος καὶ θάθελε νὰ ξαναρχίσῃ τὶς ἀνακρίσεις.

—Κι' ἡ Μισελίνα θὰ μείνῃ σ' αὐτὴ τὴν φρικτὴ φυλακὴ; ρώτησε ἀνήσυχος ἡ θεία Ρόζα.

—Δυστυχῶς, κυρία μου, ἔτσι πρέπει. Δὲν γίνεται τίποτε.

—Δὲν μὲ μέλλει κ. Σαμπρελός, διέκοψε ἡ Μισελίνα. Τώρα ποὺ ἐνώθηκα μὲ τὸν Ἀρμάνδο, εἶναι τόσο μεγάλη ἡ εὐτυχία μου ποὺ ἔχω κουράγιο γιὰ ὅλα. Ἀλλως τε λένε πὼς ἡ εὐτυχία πληρώνεται σ' αὐτὸν τὸν κόσμο... ἀπλούστατα προπληρώνω τὴ δική μου. Αὐτὸ εἶν' ὅλο.

Ὁ Ἀρμάνδος ἔσκυψε καὶ τὴν ἐφίλησε τρυφερά.

Μόλις νύχτωσε, ὁ Σαμπρελός ἔκανε νόημα στὴν Μισελίνα, κι' αὐτὴ κατάλαβε καὶ σηκώθηκε ἀμέσως.

—Πρέπει νὰ σᾶς ἀφήσω, εἶπε, γιὰ πολὺ λίγον καιρὸ. Ὑποσχεθῆτέ μου πὼς δὲν θὰ δεῖξετε λύπη, γιὰ νὰ μὴ μὲ κάνετε νὰ χάσω καὶ γὰ τὸ κουράγιο μου.

—Ἐννοία σου ἀγάπη μου, θὰ δείξουμε θάρρος. Ὅπως καὶ σύ, ἀπήντησε ὁ ζωγράφος.

Ἡ κοπέλλα τὸν κύτταξε πολλὴ ὥρα σιωπηλή. Καὶ τὰ δακρυσμένα μάτια τῆς ἡ ἀγάπη τὰ ἔκανε νὰ λάμπουν.

—Διάβολε! φώναξε ὁ Μαλακόφ. Καὶ νὰ συλλογίζεται κανεὶς πὼς αὐτὴ ἡ μέρα λέγεται ἡ ὠραιότερη μέρα τῆς ζωῆς!

—Καὶ βέβαια, θεῖέ μου, εἶπε ἡ κοπέλλα, καὶ μάταια προσπαθοῦσε νὰ κρύψῃ τὰ δάκρυά της σ' ἓνα χαμόγελο. Γιὰ μένα εἶναι ἡ πιὸ ὠραία μέρα, ἀφοῦ εἶδα σὲ ποῖο σημεῖο μπορῶ νὰ βασίζουμαι στὴν ἀγάπη τοῦ ἀνδρός μου.

Μὰ μ' ὅλο τὸ θάρρος της, δὲν κρατήθηκε. Ἐνας λυγμὸς φούσκωσε τὸ στήθος της, καὶ τῆς χρειάστηκε μιὰ δύναμι ἀπάνταστη νὰ ξαναγίνῃ κυρία τοῦ ἑαυτοῦ της.

Ξαναφίλησε θερμὰ τὸν ἄνδρα της, ἔπειτα τοὺς ἄλλους, καὶ ἀκολούθησε τὸν Σαμπρελός.

—Τώρα ποὺ εἶμαι γυναῖκα τοῦ Ἀρμάνδου, εἶπε, δὲν φοβοῦμαι πιά τίποτε. Θὰ βρῇτε τὸν ἐνοχο. Ἐγὼ πεποιθῆσι σὲ σᾶς, κύριε Σαμπρελός.

—Ἐχετε δίκην, κυρία, κι' ἐγὼ ἔχω τὴν βεβαιότητα πὼς θὰ τὸν βρῶ.

Ὁ ἀνακριτὴς.

Ὁ Σαμπρελός δὲν εἶχε ἀπατηθῇ ὅταν εἶπε ὅτι ὁ Μπλεζὺ ντὲ Σενοζὰν ἤθελε νὰ ξαναρχίσῃ τὰς ἀνακρίσεις του.

Πραγματικὰ ὁ ἀνακριτὴς παρουσιάσθη στὸν εἰσαγγελέα, καὶ τοῦ τὸ εἶπε:

—Πῶς, ἀγαπητὲ ἀνακριτά, ἀπάντησε ὁ εἰσαγγελεὺς. Ἀνεκαλύψατε λοιπὸν τίποτε καινούργια ἔχνη;

— Ὁχι, ἀπήντητε ὁ Μπλεζὺ πολὺ ταραγμένος. Δὲν ξέρω τίποτε θεϊκό. Ἀλλὰ φοβοῦμαι μήπως κίνω κινενα λάθος μὲ τὸ νὰ βιάζωμαι, καὶ ξέρετε σὲ τέτοιες περιπτώσεις τί φοβερὸς συνέπειες μπορεῖ ν'ἄχῃ τὸ πρὸ μικρὸ λάθος, ἢ παραμικρὴ βία

— Μοῦ φαίνεται, φιλε μου, πὼς ἡ ὑπερβολικὴ εὐσυνειδησία σᾶς κάνει νὰ φοβᾶστε. Ἦσυχάστε ὁμῶς. Ἐδιάβασα τίς καταθέσεις προσεκτικά, κι' ὅλα μοῦ φαίνονται πολὺ καθαρὰ. Τὶ πράγμα σᾶς φαίνεται σκοτεινὸ ἐσᾶ;

— Μά... πρῶτα πρῶτα τὸ ὅτι δὲν εὐρέθηκε ὁ νέος ποὺ ἀναφέρει ἡ μικρὴ σ' ἡν κατάθεσί της.

— Αὐτὸ μονάχα; Μὰ πὼς δὲν κατ' ἐλάττωσε πὼς ἡ κοπέλλα ἔφτιασε αὐτὸ τὸ παραμυθίκι γιὰ νὰ μᾶς μπερδέψῃ; Ξέροι με ἄλλως τε καὶ θεϊκὰ ὅτι αὐτὴ ἡ μικρὴ ζήλευε τὴν Ντίνα Λόη ἐξ αἰτίας τοῦ ἀρραβωνιαστικοῦ της. Δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρχῃ ὁμφιβολία ὅτι τὴν σκότωσε.

— Μ' ὅλα ὅσα λέτε καὶ εἰσαγγελεῦ, θὰ σᾶς ἤμουν εὐγνώμων ἂν μοῦ ἐπιτρέπατε νὰ ξαναρχίσω ἀνακρίσεις.

— Δυστυχῶς εἶναι ἀδύνατον. Ἡ ἔκθεσις ἐστάλη. Ἐπειτα ἔγραψαν τόσα πολλὰ οἱ ἐφημερίδες, ὥστε δὲν μᾶς ἐπιτρέπεται πιά ἔστω καὶ ἡ πρὸ μικρὴ ἀναβολή.

Ὁ Μπλεζὺ ποὺ ἤξερε τὴν ἐπιμονὴ τοῦ ἀνωτέρου του δὲν ἐπέμεινε. Ἐχαίρετ' ἔστω κι' ἔφυγε. Ἀλλὰ μόλις βρέθηκε στὸ ἀμάξι του κι' ἔδωσε τὴν διεύθυνσιν τοῦ μεγάρου Σανταρέμ, ἔκρυψε τὸ πρόσωπο στὰ χέρια ἀπελπισμένος μέχρι τρέλλας.

Ἡ Λύδια τὸν ἐπερίμενε. Ἡξερε πὼς ὁλωσθήποτε αὐτὸς ὁ ἀδελφὸς θὰ εἶχε τύψεις, καὶ θὰ χρειαζόνταν οἱ φλογισμένες ματιές της καὶ τὸ μεθυστικὸν τοῦ αἵματος γιὰ νὰ ἀποκοιμηθῶν, καὶ γιὰ νὰ ξαναβρῇ τὴν ψυχραίμα του.

— Λοιπὸν τί νέα; τὸν ρώησε.

— Ἡ ὑπόθεσις θὰ περάσῃ γρήγορα στὸ κακουργιοδικεῖο.

— Καὶ ἡ ἀστυνομία;

— Σταμάτησε νὰ ψάχνῃ.

— Δὲν ὑπάρχει φόβος νὰ ξαναρχίσῃ;

— Ὁχι, ἐκτὸς ἂν παρ' οὐσιαστοῦνε σπουδαῖες ἀποδείξεις πὼς ὁ ἔνοχος εἶναι ἀθῶος. Αὐτὸ δὲν πέρα εἶναι ἀδύνατον.

— Ὡστε λοιπὸν σώθηκα; Ὡ Μπλεζὺ! Πόσο σ' ἀγαπῶ! κι' ἔπρεπε σὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Μπλεζὺ, καὶ στὰ φιλιὰ της τὸν ἔκανε νὰ ξεχάσῃ τὰ πάντα.

Μ' ὅλο ποὺ ἡ θέσις της ἦταν ἀκόμη σοβαρὴ, ἡ Λύδια χάρηκε ποὺ ἔβλεπε τὴν τρομερὴν ἐπιρροήν της, τὴν ἀκαταμάχητη γοητεία της.

Ἦταν ἕνα καλὸ σημάδι ὅτι στὸ τέλος, οὔτε ὁ Ροζὲ δὲν θὰ μπορούσε νὰ τῇ ἀντισταθῇ.

— Δὲν θὰ κρατήσῃ ὥς τὸ τέλος σκεπτόταν. Στὸ τέλος θὰ πέσῃ κι' αὐτὸς ὅπως οἱ ἄλλοι.

Ἡξερε πὼς ὁ Ροζὲ θὰ τὴν ὑποψιαζόταν. Ἐμαθε πὼς ἔκανε λεπτομερῇ ἀνὰ ρίσι στὴν κόμησά. Ἀλμείδα, γιὰ τὸ ποὺ ἦτανε τὴν ἡμέρα τοῦ φόνου.

— Τόσο τὸ καλὺτερο, σκέφτηκε τότε ἡ Λύδια. Ἐτσι θὰ μάλιστα πὼς πέρασα τὴν ἡμέρα μου κοντὰ στὸν ἄνδρα μου, καὶ θέλει δὲν θέλει θὰ πεισθῇ πὼς εἶμαι ἀθῶα.

Ναί, ἀλλὰ πὼς θὰ κατάφερνε νὰ τὸν σαγηνέψῃ;

Ὅσο γιὰ τὸν Μπλεζύ, λίγο τὴν ξμελλε. Θὰ τὸν ἄφηνε νὰ σκοτωθῇ ἢ νὰ τρελλαθῇ; Τῆς ἦταν τελείως ἀδιάφορο ἀφοῦ δὲν θᾶχε πιά τὴν ἀνάγκη του. Καὶ κατὰ βάθος τῆς ἦταν τρομερά, ἀντιπαθητικός.

— Μὰ τὴν ἀλήθεια τὸν καλοπληρώνω. Πολὺ τοῦ πέφτει, σκεπτόταν.

Ὅσο γιὰ τὸν ἀνακριτῆ, εἶχε καταντήσει πτώμα.

Ἄλλοι ἔνοχοι ἀργοῦνε νὰ τιμωρηθοῦνε.

Αὐτὸς τιμωριῶταν ἀμέσως. Καὶ μὲ τὶ τιμωρία!

Ἔστελνε στὴ λαιμητόμο τὸ παιδί του, τὸ ἴδιο τὸ παιδί του ποὺ ἦταν ἀθώο!

Αὐτὸς ποὺ ἐξῆσε πάντα τόσο τίμια, ποὺ ἦταν τὸ πρότυπο τοῦ αὐστηροῦ καὶ τοῦ ἔντιμου δικαστοῦ, γιὰ τὴν ἔνοχη ἀγάπη μιᾶς γυναίκας θυσιάζε τὰ πιδ ἱερά του χρῆ. Κι' ἡ γυναίκα αὐτὴ ἦταν μιὰ ποὺ σκότωσε. Καὶ ὁ ἴδιος ἦταν ἕνας δικαστῆς κι' ἕνας πατέρας ποὺ ἔστελνε θεληματικὰ στὸ θάνατο μιὰ ἀθώα ποῦταν κόρη του.

Κόρη του! Ἡ λέξι αὐτὴ ἀντηχοῦσε πάντα στ' αὐτιά του τις στιγμὲς τῶν μεγάλων δισταγμῶν. Κόρη του! Δὲν μποροῦσε ν' ἀφήσῃ νὰ θανατώσουν ἔτσι τὸ παιδί του. Ἔπρεπε νὰ τὴ σώσῃ ἔστω κι' ἂν κινδύνευε ἡ Λύδια. Ἔστω κι' ἂν ἔπρεπε νὰ θυσιάσῃ τὴν ἴδια του ζωὴ. Ἐφυγε, καὶ τὸ ἴδιο βράδυ ξαναγύρισε στὸ μέγαρο τῆς Λύδιας.

— Ἡ κυρία μαρκησία δὲν εἶναι ἐδῶ, τοῦ εἶπε ὁ ὑπηρετῆς ποὺ τοῦ ἄνοιξε. Ἐφυγε γιὰ τὸ Ροσεμόρ γιὰ κάποια βιαστικὴ ὑπόθεσι.

Αὐτὸ τὸν λύπησε πολὺ. Ἴσως νὰ τοῦδινε καμμιά καλὴ συμβουλὴ.

Ὅμως ἡ διαβολικὴ γοητεία τῆς ἔφυγε μαζί της καὶ ὁ Μπλεζύ πιά δὲν συλλογιζόταν παρὰ τὴν Λιάνα καὶ τὴν Μισελίνα.

Ὅταν γύρισε σπίτι του, ὁ ὑπηρετῆς του τοῦδωσε αὐτὸ τὸ ἐπισκεπτήριο:

Δούκισσα ντὲ Φιερμόν.

Ἡ δούκισσα ἀνήσυχη φαίνεται εἶχε περάσει, κι' ἄφῃσε τὸ ἐπισκεπτήριο τῆς, γιὰ νὰ τοῦ θυμίσῃ τὴν ὑπόσχεσί του. Τί θὰ τῆς ἀπαντοῦσε ἂν τὸν συναντοῦσε πουνθενὰ καὶ τὸν ρωτοῦσε;

Ὁ ἀνακριτῆς κρατοῦσε ἀνάμεσα στὰ δάχτυλά του τὸ ἐπισκεπτήριο τῆς Λιάνας καὶ σκεπτόταν.

Θ' ἄφηνε τὴν κόρη του νὰ τὴν πᾶνε στὴ λαιμητόμο; Ἡ θὰ πρόδιδε τὴν ἐρωμένη του;

Ἄν μποροῦσε νᾶβρισκε ἕνα μέσο νὰ σώσῃ καὶ τις δυό; Ἐξαφνα τοῦ ἦλθε μιὰ ἐμπνευσις.

Μ' ἀλλαγμένο γραφικὸ χαρακτηριστὴρα ἔγραψε γρήγορα κάτι, τὸκλεισε στὸ φάκελλο κι' ἔγραψε τὴν διεύθυνσι τοῦ Σαμπρελός.

Μ' ὅλο ποὺ ἦταν νύχτα, κατέβηκε κάτω μόνος γιὰ νὰ ταχυδρομίσῃ τὸ γράμμα.

— Κι' ἔτσι, ἐπιθύρισε εὐχαριστημένως, δὲν θὰ καταστρέψω τὴν Λύδια καὶ θὰ σωθῇ καὶ ἡ Μισελίνα.

Ἡ ἐκδίκησι τοῦ Σαμπρελός.

Ὁ Ἀρμάνδος Φουγκρερὲ ἀπελπισμένος συναντοῦσε κάθε μέρα τὸν Σαμπρελὸς καὶ τὸν ρωτοῦσε ἂν εἶχε ἀνακαλύψει τίποτε. Μὰ δυστυχῶς ὅλες οἱ προσπάθειες τοῦ ἀστυνομικοῦ δὲν εἶχαν καταλήξει σὲ τίποτε. Ποτὲ ὅμως δὲν εἶχε πάψει νὰ ὑποπιτεύεται τὴν μαρκησία ντὲ Σανταρέμ. Αὐτὲς του τὶς ὑποψίες, τὶς ἐνεθάρρυνε φυσικὰ πάντα καὶ ἡ Ροζὲ ντὲ Μεράν, ποὺ ἦταν τελείως βέβαιος πὼς ἡ Λύδια ἦταν ἡ ἔνοχη. Ἦταν ἀχώριστοι μὲ τὸν Σαμπρελὸς καὶ μαζὶ ἔκαναν τὶς ἀναζητήσεις τους. Παραφύλαξαν μὲ τὴ σειρὰ τους στὴν ὁδὸ Σαμποτώ, ὅπου ἦταν τὸ κατὰστημα τῆς κυρὰ Μπουρλότ, καὶ στὴ λεωφόρο τοῦ δάσους τῆς Βουλώνης, ἀλλὰ δὲν κατάφεραν ν' ἀνακαλύψουν τίποτε, ὅταν μιὰ μέρα, ἐνῶ πῆγαιναν ὁ Ροζὲ κι' ὁ Σαμπρελὸς στὸν Ἀρμάνδο, ὁ ἀξιωματικὸς σταμάτησε ἀπότομα κι' ἐτράβηξε τὸν Σαμπρελὸς ἀπὸ τὸ μανίκι.

— Τὶ τρέχει; τὸν ρώτησε αὐτός.

Κυτάξτε τὸν νέον αὐτό. Μπροστὰ στὸ μαγαζί.

— Τὸν βλέπω, ἔ λοιπόν, τί;

— Δὲν πρέπει νὰ τὸν ἀφήσωμε νὰ μᾶς ξεφύγῃ.

— Γιὰ νὰ μιλάτε ἔτσι κάποιο λόγο θάχετε σεῖς.

— Ναί. Δὲν ξέρω... ἀλλὰ μοῦ φαίνεται πὼς ἡ μαρκησία...

— Ἡ μαρκησία; Τί; μιλήστε γρήγορα.

— Σταθῆτε. Ἄς τὸν ἀκολουθήσωμε, κι' ἐγὼ ἐν τῷ μεταξύ σᾶς τὰ δηγοῦμαι ὅλα.

Καὶ τότε ὁ νέος διηγήθηκε στὸν ἀστυνομικὸ τὴν ραδιουργία ποὺ εἶχε πλέξει στὴν ἀγαπημένη του Ντίνα ὁ νέος αὐτὸς καὶ τὶς ὑποψίες του ὅτι ὁ πρωτοεργάτης τῆς ραδιουργίας ἦταν ἡ μαρκησία ντὲ Σανταρέμ.

— Καὶ εἶμαι βέβαιος πὼς εἶναι αὐτὸς ὁ νέος ποὺ ἀκολουθοῦμε, ἀγαπητὲ Σαμπρελός.

— Διάβολε! φώναξε ὁ ἀστυνομικός. Σᾶν νὰ μὴν ἔχετε ἄδικο.

Ἐκεῖνη τῇ στιγμῇ ὁ νέος ἔφθασε σὲ μιὰ πόρτα, ὅπου ἦταν γραμμένη ἡ ἐπιγραφή:

«Ξενοδοχεῖον τῆς Γαλλίας καὶ τοῦ Βελγίου» καὶ μπῆκε μέσα.

Ὁ ἀστυνομικός ἄφησε νὰ περάσουν μερικά λεπτά, κι' ὕστερα μπῆκε κι' αὐτός. Μιὰ χονδρὴ γυναῖκα ἦταν καθησμένη σὲ μιὰ πολυθρόνα καὶ κρατοῦσε στὰ γόνατά της μιὰ πελώρια γάτα τῆς Ἀγκύρας.

— Κυρία, τῆς εἶπε ὁ Σαμπρελὸς ἀφοῦ τῆς ἔδειξε τὸ ἐπισκεπτήριό του, ἤρθαμε νὰ σᾶς ζητήσουμε μερικὲς πληροφορίες.

— Στις διαταγές σας, κύριε.

— Θέλαμε νὰ μάθωμε τ' ὄνομα τοῦ νέου αὐτοῦ ποὺ μπῆκε τώρα ἐδῶ.

— Εἶναι ὁ κ. Ζαριέ, ἀπάντησε ἡ χοντρὴ γυναῖκα, κι' ἔδειξε στὸν ἀστυνομικὸ τὸ βιβλίο ποὺ ἦταν γραμμένα ὅλα τὰ ὀνόματα τῶν ξένων.

— Καλὰ, ἀπάντησε ὁ Σαμπρελός, κι' ἐδιάβασε:

Κάρολος Ζαριέ, ἦλθε ἀπὸ τὸ Βέλγιο, καὶ πρὶν καθότανε στὴν ὁδὸ Ζὰν Ρουσσώ.

Ἐπειτα, γυρίζοντας στὴν θυρωρὸ, ὁ ἀστυνομικός ἐξακολούθησε:

— Μπορεῖτε νὰ μοῦ πῆτε τί ἔκανε στὸ Βέλγιο αὐτὸς ὁ κύριος;

— Νὰ σᾶς πῶ τὴν ἀλήθεια, κύριε, δὲν ξέρω. Τὸ μόνο βέβαιο εἶναι πὼς εἶναι ἀπένταρος. Ἐφτασε δῶ καὶ τρεῖς μέρες καὶ μοῦ πλήρωσε μιὸδὸ μῆνα. Φαίνεται πὼς κληρονόμησε κατὶ λεπτουδάκια καὶ τᾶφαγε μὲ τὴν ἔρω-
μένη του σὲ ταξείδια. Αὐτὰ ξέρω, αὐτὰ λέω.

— Σᾶς εὐχαριστοῦμε πολύ, κυρία, εἶπε ὁ Σαμπρελὸς σκεπτικός. Ἐκείνη τὴ στιγμή κατέβαινε κι' ὁ Ζαριέ κρατῶντας ἕνα γράμμα.

— Προσπαθήστε νὰ τὸν κρατήσετε λιγάκι, σφύριξε ὁ ἀστυνομικὸς στ' αὐτὶ τῆς θυρωροῦ.

— Λοιπόν; Βρήκατε θέσι κύριε Ζαριέ; ρώτησε τὸ νέο ἡ χονδρὴ γυναῖκα.

— Ὅχι ἀκόμα, κυρά μου, ἀπήντησε αὐτός, ἀλλὰ ἔγραψα σ' ἕναν ποῦ μ' εἶχε πολὺ βοηθήσει ἄλλοτε, κι' ἔχω ἐλπίδες πὼς κατὶ θὰ μοῦ βοῇ. Κι' ὁ νέος μ' ἕνα μηχανικὸ κίνημα ἔδειξε τὸ γράμμα ποῦ κρατοῦσε.

Ὁ Σαμπρελὸς ἔρριξε μὲ τρόπο μιὰ ματιά στὴ διεύθυνσι, καὶ τινάχτηκε ὁλόκληρος.

Αὐτὴ ἡ διεύθυνσις ἦταν:

Κύριον Πιούφλ

Πράκτορα ὑποθέσεων

Ὁδὸς Τέμπλ 106

Χαιρέτησε ἀμέσως τὴν θυρωρὸ κι' ἔφυγε μαζὶ μὲ τὸν Ροζέ ντὲ Μεράν.

— Εἶσθε βέβαιοι, ρώτησε τότε ὁ ἀστυνομικὸς, πὼς εἶναι τὸ ἴδιο πρό-
σωπο ποῦ ἔπαιξε κεῖνο τὸν συχαμερὸ ρόλο τότε;

— Βεβαίωτατος. Ἔσεῖς τί σκέπτεσθε γιὰ ὅλ' αὐτά;

— Δὲν σκέπτομαι τίποτε ἀκόμη, ἢ μᾶλλον πολλὰ πράματα ποῦ δὲν μπορῶ ἀκόμη νὰ τὰ θίξω. Ἄν μερικὰ σημεία πάσουν νὰ εἶναι σκοτεινὰ. Ἀλλὰ θὰ τὰ διαφωτίσω. Σ' αὐτὲς τὶς λέξεις χωρίστηκαν. Σὰν γύρισε σπίτι του ὁ ἀστυνομικὸς, βρῆκε ἕνα γράμμα. Τὸ ἀνοίξε, καὶ μὲ μεγάλη ἐκπληξι διάβασε:

«Κύριε Σαμπρελός.

Ἡ δις Μισελίνα Λεμπρὲν εἶναι ἀθῶα τοῦ ἐγκλήματος, διὰ τὸ ὁποῖον κατηγορεῖται, ἀλλὰ τὰ μέτρα ποῦ ἔλαβε ὁ ἀληθινὸς δολοφόνος εἶναι τέτοια, ποῦ δὲν θ' ἀνακαλυφθῇ ποτέ. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ καταδικάσετε μιὰ ἀθῶα. Τὸ πρόσωπο ποῦ πούλησε τὰ κοσμήματα τῆς Ντίνας Λόη δὲν ἦταν ἡ Μισελίνα, ἀλλὰ κάποια ποῦ τῆς ἔμοιαζε. Ρωτήστε ἕναν κάποιον Πιούφλ (πράκτωρ ὑποθέσεων, ὁδὸς Τέμπλ 106) αὐτὸς θὰ σᾶς δώσῃ τὸ κλειδί τοῦ μυστηρίου...»

«Ἕνας φίλος τῆς ἀλήθειας καὶ τῆς δικαιοσύνης».

Ὁ Σαμπρελὸς ἔμεινε σκεπτικός, σὰν νὰ μὴν ἐκαταλάβαινε περὶ τίνος ἐπρόκειτο.

— Μὰ τὴν πίστι μου, φώναξε τέλος. Κάθομαι καὶ χασομερῶ, ἐνῶ οἱ στιγμές μου εἶναι πολὺτιμες.

Ἐφυγε τρέχοντας, πήδησε στὸ λεωφορεῖο ποῦ περνοῦσε ἐκείνη τὴ στιγμή, πῆγε στὴ λεωφόρο Ἰνομάν κι' ἀπὸ κεῖ ἔφτασε στὴν ὁδὸ Τέμπλ.

Στὸν ἀριθμὸ 106 διάβασε τὴν ἐπιγραφὴν:

Πιούφλ. Πράκτωρ ὑποθέσεων.

Μπήκε καὶ ζήτησε τὸν Πιούφλ.

— Ὁ κ. Πιούφλ δὲν εἶναι δῶ, κύριε, εἶπε ἕνας ὑπάλληλος, μὰ τὸν ἀντι-
προσωπεύω ἐγώ. Τί θέλετε;

— Πρόκειται γιὰ κάτι ἐντελῶς προσωπικό. Ἄλλὰ ἐπειδὴ βιάζομαι πολὺ, κι' ἐπειδὴ πρόκειται γιὰ κάτι πού ἰδιαίτερος ἐνδιαφέρει τὸν κύριο Πιούφλ, μοῦ κάνετε τὴ χάρη νὰ κυττάξετὸ στὸ γραφεῖο του;

Ὁ Πιούφλ μόλις εἶχε γυρίσει ἀπ' ἔξω. Ἄμα τοῦ εἶπαν πὼς τὸν θέλει ἓνας ἀστυνομικός, δὲν τοῦ καλοῶρεσε, μὰ τὸν δέχτηκε. Ἄλλωστε δὲν μπορούσε νὰ κάνῃ καὶ ἄλλοιῶς.

— Τὶ τρέχει, κύριε; τὸν ρώτησε μόλις τὸν εἶδε. Τὶ θέλετε;

— Πολὺ λίγα πράγματα. Μερικὲς πληροφορίες γιὰ τὰ κοσμήματα ποὺ πωλήθηκαν εἰς τὸ ἐνεχυροδανειστήριον τῆς κ. Μπουρλότ.

— Νόμιζα πὼς τελείωσε αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις.

— Μιὰ ἐγκληματικὴ ὑπόθεσις δὲν τελειώνει ποτέ, αὐτὸ δὲ τὸ ξέρετε, κύριε Πιούφλ, ἀπάντησε ὁ ἀστυνομικός, ἐκτὸς ἂν γίνῃ δίκη. Δίκη ἀκόμη δὲν ἔγινε, κι' οἱ ἀνακρίσεις ξαναρχίζουν.

— Ἀνακρίσεις; φώνηξε ὁ Πιούφλ. Καὶ γιατί;

— Γιατὶ σὰς ρωτᾶω νὰ μοῦ πῆτε ἂν εἰσθε ἐντελῶς βέβαιος πὼς ἡ κοπέλλα ποὺ πούλησε τὰ κοσμήματα στὴ συνέταιμό σας, ἦταν πραγματικὰ ἡ δεσποινὶς Μισελίνα Λεμπρέν.

— Βεβαιότατος! φώναξε ὁ Πιούφλ, ποὺ ἄρχισε ν' ἀνησυχῇ.

— Κι' ἂν ἡ δεσποινὶς Λεμπρέν ἀποδείξῃ τὸ ἄλλοθι;

— Ἀδύνατον. Ἡ κυρία Μπουρλότ καὶ γὼ τὴν ξέρομε πολὺ καλά.

— Μὰ μπορεῖ καὶ νὰ γελαστήκατε ἀπὸ καμμιὰ καταπληκτικὴ ὁμοιότητα.

Ὁ Πιούφλ ἄρχισε νὰ χλωμιάζῃ, μὰ ἔκρυψε τὴν ταραχὴ του, κι' ἡ φωνὴ του ἦταν λίγο κοροϊδευτικὴ· εἶπε τότε:

— Σὰν περίεργη μοῦ φαίνεται τέτοια σύμπτωσις. Νὰ γελαστοῦμε κι' οἱ δύο!

— Κι' ὅμως γελαστήκατε, κύριέ μου. Ξέρω ἀρκετὰ γιὰ νὰ μπορῶ νὰ σᾶ; τὸ βεβαιώσω. Κι' ὅσα δὲν ξέρω, γρήγορα θὰ τὰ μάθω. Μὴν ἀνησυχῆτε.

— Τὶ θέλετε νὰ πῆτε; φώναξε ὁ Πιούφλ.

Ὁ Σαμπρελότ, ποὺ δὲν τοῦ ξέφευγε τίποτε, ἦταν βεβαιότατος τώρα πὼς ὁ Πιούφλ ἔπαιξε μεγάλο ρόλο σὲ τούτῃ τὴν ὑπόθεσι. . . Λοιπὸν ἐξακολούθησε ἥσυχα:

— Ναί. Γιὰ τὴν ὥρα κρατᾶμε τὸν ἓνα.

— Κρατᾶτε τὸν ἓνα;

— Ἔτσι φαίνεται. . . τὸν Ζαριέ.

— Ζαριέ! φώναξε ὁ συνέννοχος τῆς Λύδιας.

Ὁ ἀστυνομικός τὸν κύτταξε προσεκτικὰ καὶ παρ' ὅλη τὴν ἀταραξίαν ποῦθελε νὰ παραστήσῃ ἐκεῖνος, δὲν τοῦ ξέφευγε ἡ ἀγωνία τοῦ Πιούφλ.

Τότε τοῦθε ἔξαφνα ἡ ἰδέα πὼς σίγουρα ἡ ἐρωμένη τοῦ Ζαριέ, θάπαιξε τὸ ρόλο τῆς Μισελίνας στὸ ἐνεχυροδανειστήριο. . .

— Φαίνεται νὰ τὸν ξέρετε αὐτὸν τὸν Ζαριέ; ρώτησε ὁ ἀστυνομικός. Ἰσως θὰ μπορούσατε νὰ μᾶς δίδετε μερικὲς πληροφορίες.

— Ἐγώ; ὄχι. Δὲν τὸν γνωρίζω διόλου. Ζαριέ εἶπατε; Στὴν ἀρχὴ κατάλαβα Ζαρέ.

— Τόσο τὸ χειρότερο . . . γι' αὐτὸ δὲν μὲ βοήθησατε ἴσως.

— Τὸν ὑποπτεῖσθε λοιπὸν αὐτὸν τὸ Ζαριέ; ρώτησε ὁ Πιούφλ.

—Ναί, ἀπάντησε ὁ Σαμπρελὸς κυττάζοντάς τον κατόματα. Νομίζουμε πῶς· εἶναι ὁ ἐραστής τῆς νέας πού πήρατε γιὰ Μισελίνα Λεμπρέν.

Ὁ ἀστυνομικὸς περίμενε μὲ μεγάλη ἀνυπομονησία νὰ δῇ τὴν ἐντύπωσι πού θάκαναν τὰ λόγια του εἰς τὸν Πιούφλ, ἀλλὰ ὁ ἄθλιος ἦταν καλὰ προετοιμασμένος, καὶ δὲν ἔδειξε τὴν παραμικρὴ ἐκπληξιν.

—Πῶς εἶναι δυνατό! φώναξε.

—Εἶναι ὅπως σᾶς τὸ λέω.

—Μὰ τότε θὰ πῇ πῶς; ἡ ἐρωμένη τοῦ Ζαριέ εἶχε τὰ κοσμήματα αὐτά. Ὅχι;

—Φυσικά, κύριε Πιούφλ.

—Μὰ τότε αὐτὴ, ἡ καλύτερα αὐτὴ κι' αὐτὸς εἶναι οἱ πραγματικοὶ ἔνοχοι.

—Αὐτὸ ἤθελα νὰ σᾶς πῶ καὶ γώ.

—Ἀλλὰ τότε...

—Τότε δύο πράγματα εἶναι πιθανά. Ἡ ὁ Ζαριέ εἶναι ἔνοχος καὶ θὰ τὸν κάνωμε νὰ ὁμολογήσῃ τὸ ἐγκλημά του, ἢ εἶναι πληρωμένος, καὶ θὰ μαρτυρήσῃ ἀπὸ ποιούς.

—Φυσικά, ψιθύρισε ὁ Πιούφλ πού ἄρχισε πάλι νὰ τὰ χάνῃ.

—Ἐχομε πολλὰ πού ἐνοχοποιοῦν τὸν Ζαριέ. Φαίνεται πῶς ἄλλοτε ἔπαιξε ἓνα πολὺ ἄσχημο παιγνίδι στὴν δυστυχησμένη Ντίνα Λόη.

Ὁ Πιούφλ τὰ χρειάστηκε. Πῶς τῷξερε αὐτὸ ὁ Σαμπρελός;

Τὰ εἶχε μαρτυρήσει ἴσως ὁ Ζαριέ;

—Καὶ τὸ πιὸ παράξενο ἀπ' ὅλα, ἐξακολούθησε ὁ ἀστυνομικὸς, εἶναι ὅτι εἶναι ἀνακατεμένη σ' αὐτὴ τὴν ὑπόθεσι ἡ μαρκησία ντὲ Σανταρέμ.

Κεραυνὸς νάπεφτε πλαί στὸν Πιούφλ δὲν θὰ τὸν ἔκανε νὰ τιναχτῇ ὅπως τὸν ἔκανε αὐτὸ τὸ ὄνομα.

Τότε λοιπὸν δὲν τὰ εἶχε μαρτυρήσει ὁ Ζαριέ ὅλ' αὐτά, γιατί δὲν ἤξερε τὸ ὄνομα τῆς μαρκησίας ντὲ Σανταρέμ. Ἀλλὰ ποιός;

—Δὲν ἀπαντᾷτε; Δὲν τὴν γνωρίζετε διόλου τὴν μαρκησία ντὲ Σανταρέμ;

—Ξέρω τ' ὄνομά της ὅπως ὅλος ὁ κόσμος. Πῶς θέλετε νὰ τὴν γνωρίζω ἀλλοιῶτα; Εἶναι μιὰ μεγάλη κυρία.

—Ναί. Πολὺ μεγάλη κυρία, ἀλλὰ ἡ ἀστυνομία καὶ ἡ δικαιοσύνη δὲν τὰ ἐξετάζουν αὐτά. Κι' ὅσο μεγάλη καὶ ἂν εἶναι ἡ μαρκησία σας, θ' ἀναγκαστῇ νὰ πῇ ὅτι ξέρει γιὰ τὴν δολοφονία τῆς Ντίνας Λόη.

Ὁ Πιούφλ πνιγότανε. Τὰ τελευταῖα λόγια τοῦ Σαμπρελὸς τὸν ἔκαναν νὰ τρέμῃ, κι' αἰσθάνθηκε πῶς ὅ,τι κι' ἂν ἔλεγε ἦταν χαμένος.

Ἄν ἐνοχοποιοῦσε τὸν Ζαριέ γιὰ τὸ φόνο τῆς Ντίνας Λόη, βέβαια αὐτὸς γιὰ νὰ γλυτώσῃ θὰ μαρτυροῦσε ὅ,τι ἤξερε. Ὅσο γιὰ τὸν Πιούφλ, καὶ νὰ ὁμολογοῦσε τὴν ἀλήθεια, ποῖος θὰ τὸν πίστευε;

Ἡ Λύδια δὲν ἦταν ἱκανὴ νὰ τὰ ρίξῃ ὅλα ἀπάνω του γιὰ νὰ σωθῇ; Ξαφνικά γύρισε στὸν Σαμπρελὸς.

—Κύριε, τοῦ εἶπε. Τί θὰ δίνετε γιὰ νὰ μάθετε τὴν ἀλήθεια;

—Ὅσα σᾶς ἔδωσαν γιὰ νὰ τὴν κρύψετε.

Ὁ Πιούφλ πλησίασε. Καὶ τοῦ εἶπε οἰγά:

—Μὲ νομίζετε λοιπὸν ἔνοχο;

—Ὅχι, καλὲ μου κύριε. Δὲν σκοτώσατε τὴν Ντίνα Λόη. Ἡ δου-

λειά σας είναι άλλη. Νὰ κρύβετε ἓνα ἔγκλημα. Ὅχι νὰ τὸ κάνετε.

— Λοιπὸν ναί. Ἡ ἀλήθεια εἶναι πῶς τὰ ξέρω ὅλα.

— Τότε λάβετε τὴν καλωσύνη καὶ νὰ μοῦ τὰ διηγηθῆτε ὅλα ὅσα ξέρετε, καὶ νὰ μοῦ πῆτε πῶς σᾶς ἤρθε ἡ ἰδέα νὰ ἐνοχοποιήσετε τὴν Μ.σελίνα Λιμπρὲν ὡς ἐνοχο τῆς δολοφονίας τῆς Ντίνας Λόη, ἀφοῦ ὁ πραγματικὸς ἐνοχος ἦταν ἡ μαρκησία ντὲ Σανταρὲμ ντυμένη ἀνδρικό.

Αὐτὴν τὴν φορὰ ὁ Πιούφλ τινάχτηκε.

— Πῶς; Τὸ ξέρετε λοιπὸν; φώναξε.

— Καθὼς βλέπετε, ἀπήντησε ὁ ἀστυνομικὸς μὲ μετριοφροσύνη.

Τρέμοντας ὁ συνένοχος τῆς Λύδιας, τὰ διηγήθηκε ὅλα, χωρὶς νὰ παραλείψῃ λέξι.

— Εὐχαριστῶ γιὰ τὴν εἰλικρίνειά σας, εἶπε ὁ Σαμπρελὸς σὰν ἐτελείωσε ὁ Πιούφλ τὴν διήγησί του.

— Ἀλλὰ εἶναι κατὶ ἄλλο. Ἐὖ σᾶς πιστεύω, μὰ θὰ σᾶς πιστέψῃ ἀράγε καὶ ὁ ἀνακριτὴς χωρὶς ἀποδείξεις;

Ὁ Πιούφλ ἔμεινε γιὰ μιὰ στιγμή συλλογισμένος.

— Σώθηκα! φώναξε τέλος. Τὰ γάντια! Ἔχω τὰ γάντια!

— Ποιὰ γάντια;

— Αὐτὰ ποὺ φοροῦσε ἡ μαρκησία καὶ τὰ ἔβγαλε γιὰ νὰ ἔχῃ πὶδ ἐλεύθερε: κινήσεις, σὰν σκότωνε τὴν Ντίνα Λόη.

— Κάτι γάντια δερμάτινα, πετοὶ Σουηδικά, 6 1/4;

— Ἀκριβῶς.

— Τί κουτὸς ποὺ εἶμαι! Εἶχαν τὸν ἴδιο ἀριθμὸ μὲ τὰ γάντια τῆς Ντίνας καὶ νόμισα πῶς ἦταν δικὰ της. Θὰ ζωτήσουμε ὅμως τ' ὄνομα τοῦ ἐργοστασιάρχου, κι' αὐτὸς θὰ μᾶς ὀδηγήσῃ κατ' εὐθείαν σ' αὐτὴν ποὺ τ' ἀγόρασε.

Ὁ Πιούφλ στέναξε μὲ ἀνακούφισι.

— Ὠραία! Μὰ τώρα ποὺ σᾶς εἶπα τὴν ἀλήθεια, μὴ ξεχνάτε τὴν ὑπόσχεσί σας!

— Μοῦ φαίνεται πῶς τὴν κράτησα!

— Τὴν κρατήσατε;!

— Βέβαια! Δὲν σᾶς ἔδωσα χοήματα, μὰ σᾶς χάρισα τὴ ζωή.

Καὶ χαιρετῶντας εἰρωνικά ὁ ἀστυνομικὸς ἔφυγε.

Ἡ εὐγένεια ὑποχρεώνει

Ἡ δούκισσα τοῦ Φιεριμὸν εἶχε περάσει ὀλόκληρα μερόνυχτα ἀγρυπνῶν στὸ προσκέφαλο τοῦ ἀνδρός της, πιστὴ κι' ἀφωσιωμένη πάντα, ὡς ποὺ ὁ δοῦξ γιαιτρεύτηκε ἐντελῶς. Ἀλλὰ ἡ ἀπελπισία της ὅταν ἔμαθε ὅτι ὁ Μπλεζὺ ντὲ Σενοζὰν δὲν μπορούσε νὰ κάνῃ τίποτε, δὲν περιγράφεται. Ἐνα βράδυ ὅμως, ἐνῶ ντυνόταν ἡ ὑπηρετρία τῆς ἔδωσε ἓνα γράμμα.

Ἡ Λιάνα τὸ ἀνοίξε μὲ χέρια ποὺ τρέμανε, καὶ νὰ τὶ διάβασε:

«Εἶμαι εὐτυχὴς ν' ἀναγγεῖλω στὴν κυρία δούκισσα ὅτι ἡ κοπέλλα διὰ τὴν ὁποίαν ἐνδιαφέρεται ἐσώθηκε. Πρὶν περάσουν τρεῖς μῆρες θὰ εἶναι ἐλεύθερη.

Σαμπρελὸς»

Μόλις διάβασε αὐτὸ τὸ γράμμα ἡ δούκισσα αἰσθάνθηκε τὴν καρδιά

της νὰ πλημμυρίζῃ ἀπὸ χαρά. Γονάτισε μπρὸς τὸ κρεβάτι της, κι' εὐχαρίστησε τὸ Θεὸ γιὰ τὴν ἀνέλπιστη εὐτυχία ποὺ τῆς ἔδωσε τὸ γράμμα.

—Αὐριο τὴν περιμένει μιὰ μεγάλη λύπη, σκέπτονταν ὁμως ὁ Σαμπρελὸς ἂν μάθῃ πὼς ἡ ἀδελφή της εἶναι μιὰ δολοφόνος.

Ἔπειτα ὁ ἀστυνομικὸς ἔτρεξε στὴν ὁδὸν Ἀρσιβ νὰ εἰδοποιήσῃ τοὺς θετοὺς γονεῖς τῆς Μισελίνας. Τοὺς βρῆκε μαζεμένους στῆς θεῖας Ρόζας. Ἦταν ἀμίλητοι καὶ σκυθρωποί, ἡ δὲ θεία Ρόζα ἔκλαιγε. Ἦταν ἐκεῖ καὶ ὁ Ροζὲ ντὲ Μεράν, ποὺ ἡ συμπάθειά του γιὰ τὸν Φουγκερὲ εἶχε γίνει μιὰ δυνατὴ φιλία.

Φαντάζεται ὁ καθένας τὴ χαρὰ τοὺς σὺν ἄκουσαν πὼς ἡ ἀθωότης τῆς Μισελίνας εἶχε ἀποδειχθῇ, κι' ὅτι ἡ τελειωτικὴ ἀποφυλάκισις ἦταν ζήτημα ὥρων.

—Ὡστε λοιπὸν ξέρουν τὸν πραγματικὸ ἔνοχο; ρώτησε ὁ Ροζέ.

—Μάλιστα. Ἀκριβῶς ἐκείνη ποὺ ὑπωπτευθήκατε ἀπ' τὴν ἀρχή.

—Ἡ μαρκησία ντὲ Σανταρέμ;

—Ἀκριβῶς.

Ὁ Σαμποελὸς διηγήθηκε τότε ὅλα ὅσα εἶχε μάθει.

Ἡ θεία Ρόζα τὴν καταριῶταν συνεχῶς, καὶ μόνο ὁ Ροζὲ ἐσώπαινε.

Αἰσθανόταν παρ' ὅλ' αὐτὰ οἰκτὸ γιὰ τὴν ἐλεεινὴ, ποὺ ὅ,τι ἔκανε ἀπὸ τὸ ἔκανε ἀπὸ ὑπερβολικὴ ἀγάπη, ἀπὸ πάθος τρελλὸ γι' αὐτόν. Ἔβασε τὰ χέρια της στὸ αἷμα, κι' ἔσυρε σιτὴ λάσπη ἕνα ἀπὸ τ' ἀριστοκρατικώτερα ὀνόματα τῆς Γαλλίας.

—Καὶ ἡ Μισελίνα; ρώτησε ὁ Ἀρμάνδος.

—Σὲ τρεῖς μέρες τὸ ἀργότερο θὰ ἐλευθερωθῇ. Ἀλλὰ μορεῖτε νὰ τῆς ἀναγγεῖλετε ἀμέσως αὐτὴν τὴν εὐχάριστη εἴδησι.

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ Ροζὲ ντὲ Μεράν πῆγε πολὺ πρῶτ' στὸ μέγαρο τῆς ὁδοῦ Μπιλοάξ. Ὁ δούξ ἔλειπε κι' ἔστειλε τὴν κάρτα του στὴν Λιάνα.

Ἀναλαμβάνοντας αὐτὴν τὴν ἀποστολὴ ὁ Ροζέ, ἤξερε πόσο λεπτὴ καὶ πόσο δύσκολη ἦταν. Ἦξερε πὼς χρειάζοταν θάρρος ὑπεράνθρωπο γιὰ νὰ καταφέρῃ τέτοιο κτύπημα στὴν ἀγνὴ δούκισσα. Ἐν τούτοις τὸ θεωροῦσε ἱερὴ ὑποχρέωσι ὁ ἴδιος νὰ τῆς τὰ διηγηθῇ. Καὶ τῆς τὰ διηγήθηκε ἀπλὰ καὶ σύντομα, χωρὶς περικοπὰς. Ἡ Λιάνα σὺν ἄκουσε αὐτὴν τὴν τρομακτικὴ διήγησι, ἔγινε χλωμὴ σὺν πεθαιμένη. Νόμιζε πῶς ὠνειρευόταν, πὼς κάποιος φρικτὸς ἐπιάτης τὴν βασάνιζε καὶ σὺν ὁ Ροζὲ ντὲ Μεράν τελείωσε, σηκώθηκε καὶ προσπαθώντας νὰ συγκρατηθῇ ὅσο μποροῦσε τοῦ ἔτεινε τὸ χέρι της.

—Σὰς εὐχαριστῶ πολὺ, κύριε ντὲ Μεράν, τοῦ εἶπε. Γιὰ τὸν ἄνδρα μου, γιὰ τὸν πατέρα μου, γιὰ ὅλη μας τὴν ἔντιμη οἰκογένεια σὰς εὐχαριστῶ.

—Βεβαιωθῆτε, κυρία δούκισσα, ὅτι μοῦ ἐστοίχισε πολὺ νὰ ἔλθω νὰ σὰς διηγηθῶ ὅλ' αὐτὰ, εἶπε ὁ νέος ὑπολογαγός, ἀλλὰ σκέφθηκα πὼς ἦταν προτιμότερο νὰ τὰ μάθετε σεῖς πρῶτα καὶ ἴσως νὰ μορεῖτε προλάβετε τὴ δίκη.

—Σὰς εὐχαριστῶ πολὺ, εἶπεν ἡ Λιάνα. Ἔχω τι μοῦ μένει νὰ κάνω.

Ἦταν ἀληθινὴ ἀπόγονος τῶν Ροσεμόρ αὐτῇ. Μὲ θάρρος ἀνήκουστο δέχθηκε αὐτὸ τὸ κτύπημα καὶ ψυχραίμη κάλεσε τὸν ὑπὸν ἡγετὴ γιὰ νὰ τοῦ δώσῃ διαταγὰς νὰ ἐτοιμάσῃ τὸ ἀμᾶξι της.

Ὁ Ροζὲ κατὰλαβε πῶς δὲν ἔπρεπε νὰ μείνῃ. Χαιρέτησε μὲ πολὺ σεβασμὸ κι' ἔφυγε.

Λίγα λεπτά πῶς ὕστερα, τὸ ἀμάξι τῆς δουκίσσης σταμάτησε μπροστὰ στὸ μέγαρο Σανταρέμ. Ἡ Λύδια κείνη τὴν ὥρα βρισκόταν στὸ μπουντουάρ της ἐντελῶς ἡσυχῇ, γιατί ὁ ντὲ Σενοζὰν τῆς εἶχε πῆ ὅτι δὲν εἶχε πιά τίποτε νὰ φοβᾶται. Μόλις εἶδε τὴν Λιάνα ἰάχασε, γιατί δὲν ἦταν συνηθισμένη σὲ πρωϊνὲς ἐπισκέψεις τῆς δούκισσας.

Ἀπὸ τὴν τραγικὴ ἔκφρασι τῆς ἀδελφῆς της κατάλαβε πὼς καὶ σπουδαῖο συνέβαινε.

— Τὶ τρέχει Λιάνα; Τὶ εἶναι; Ὁ δούξ;

Ἡ Λιάνα ἔπρεσε ἀποκαμωμένη σὲ μιὰ πολυθρόνα.

— Δὲν πρόκειται οὔτε γιὰ τὸν ἄντρα μου οὔτε γιὰ μένα εἶπε. Ἀλλὰ γιὰ σένα!

— Γιὰ μένα!

— Ναί, Λύδια... Μὴ κάνης πὼς δὲν καταλαβαίνεις.

— Τὶ νὰ καταλάβω;

— Τὶ ἔγινε τὸ ὄπλο πὺν σκοτώνεις ὅσους ζηλεύεις;

— Τὶ θέλεις νὰ πῆς; φώναξε ἡ Λύδια καὶ ἔγινε κατάχλωμη.

— Θέλω νὰ πῶ πὼς ξέρω ὅτι ἐσὺ σκότωσες τὴν Ντίνα Λόη.

— Ἐγώ; Εἶσαι τρελὴ!

— Μακάρι νὰ ἤμουν! Ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν εἶμαι. Γλύτωσες γιὰ λίγον καιρό, χάρις στὸ συνένοχό σου. Μὰ τώρα ἀνακαλύφθηκαν ὅλα.

— Σὲ βεβαίῳ πὼς δὲν σὲ καταλαβαίνω Λιάνα ἔλεγε ἡ Λύδια πὺν εἶχε ἀκόμη τὴν ψυχραιμίαν νὰ προσποιῆται. Μὰ ἡ Λιάνα τὴν διέκρινε.

— Πάψε λοιπὸν νὰ λὲς ψέματα! Δὲν εἶναι πιά ἀνάγκη! Ἡ δικαιοσύνη τὰ ξέρει ὅλα αὐτὴ τῇ στιγμῇ. Βοήξαν τὰ κοσμήματα πὺν ἔκλεψες ἐπίτηδες ἀπὸ τὸ θῦμά σου γιὰ νὰ μπερδέψης τὰ πράγματα, ἀνακάλυψαν τὸν συνένοχό σου, τὸν Πιούφλ καὶ τὴ γυναῖκα πὺν πέρασε γιὰ Μισελίνα Δεμπρέν. Ὁ ἄνθρωπος πὺν σ' ἐπρόδωσε, τὰ ὁμολόγησε ὅλα.

— Τὸν ἄθλιο! φώναξε τότε ἡ Λύδια ἔξαλλη, μὴ μπορῶντας νὰ κρυφτῇ ἄλλο. Μὰ θὰ ὑπερασπισθῶ! Δὲν ὑπάρχουν ἀποδείξεις.

— Ὑπάρχουν τὰ γάντια σου!

— Τὰ γάντια μου;

— Ναί, αὐτὰ πὺν ἔξέχασες στὸ καμαρίνι τῆς δυστυχισμένης αὐτῆς γυναίκας, καὶ τώρα βρίσκονται στὴν ἀστυνομία. Ἡ μάρκα τους καὶ ὁ ἀριθμὸς τους βοήθησαν τὴν ἀστυνομίαν ν' ἀνακαλύψῃ ὅτι ἀγοράστηκαν ἀπὸ σέ.

Ἡ Λύδια ἔβγαλε μιὰ σπαρακτικὴ φωνή, καὶ ἡ ταραχὴ τῶν δύο ἀδελφῶν, τίς ἐμπόδισε ν' ἀκούσουν ἔν' ἀμάξι πὺν σταμάτησε.

— Ὡστε λοιπὸν εἶμαι χαμένη; μουρμούρισε ἡ Λύδια μ' ἓνα βογγητό.

— Τελειῶς χαμένη! εἶπε ἡ Λιάνα. Δὲν ἔχεις καμμιά ἐλπίδα.

— Χαμένη ἐγώ; Ἐγώ; Εἶναι δυνατόν;

— Σὲ περιμένει ἡ φυλακὴ, ἡ λαιμητόμος ἢ τὰ κάτεργα, εἶπε μὲ οἶκτο ἡ Λιάνα.

Ἡ Λύδια σηκώθηκε κι' ἄρχισε νὰ βηματίζει.

Σαφνικὰ σήκωσε τὸ κεφάλι της μὲ ἀναιδεια.

— Λοιπὸν ὅχι! φώναξε, εἶναι κάποιος πὺν θὰ μὲ σώσῃ.

— Ποιός; Γιὰ ποιὸν μιλάς;

- Γιά τὸν ἀνακριτή.
- Ὁ ἀνακριτὴς δὲν προδίδει τὴν δικαιοσύνη, εἶπε σοβαρὰ ἡ Λιάνα.
- Τὴν προδίδει. Αὐτὸς ὅλα τὰ προδίδει γιὰ μένα.
- Ὁ Μπλεζὺ ντὲ Σενοζάν;
- Αὐτός, ναί. Μπορῶ νὰ στὰ ὁμολογήσω ὅλα τώρα. Τὰ ξέρεи ὅλα, ὅλα καὶ μοῦ ὑποσχέθηκε νὰ μὲ σώσῃ. Δὲν φοβᾶμαι διόλου τὴν δικαιοσύνη.
- Πῶς! Ὡστε ἤξερε πῶς ἡ ἄλλη ἦταν ἀθώα;
- Καὶ βέβαια τῷξερε. Ἀλλὰ τί ἤθελες νὰ κάνῃ; Μ' ἀγαπᾷ.
- Ὡστε λοιπὸν κι' αὐτὸς σ' ἀγαπᾷ;
- Σὺν τρελλός! Μπορεῖ καὶ νὰ πεθάνῃ.
- Μπορεῖ νὰ καταδικασθῇ ἡ ἄλλη, ἡ ἀθώα.
- Τί μὲ μέλλει; Μήπως τὴν ξέρω; Οὐτ' αὐτὸς τὴν ξέρεи.
- Αὐτός! Αὐτός!

Ἡ μάνα πνιγότανε, λίγο ἔλειψε μεσ' στὴν ἀγανάκτησί της νὰ τῆς ἐξφύγῃ πῶς ὁ ἀσυνείδητος ποὺ ἔστειλε μιὰ ἀθώα στὸ θάνατο, ἦταν καὶ πατέρας της. Μὰ κρατήθηκε.

— Ἄκουσε Λύδια, τῆς εἶπε. Οἱ στιγμὲς εἶναι πολύτιμες. Οἱ ἐλπίδες σου εἶναι ἐξωφρενικές. Δὲν ξέρω ἂν ἄρχισαν νὰ ὑποπιεύωνται τὸν ντὲ Σενοζάν. Ἐκεῖνο ποὺ ξέρω εἶναι ὅτι ἡ ὑπόθεσις δὲν βρίσκεται πιά στὰ χέρια του, ἀλλὰ στὴν εἰσαγγελία. Αὐτὴ συνεκέντρωσε καὶ τίς ἀποδείξεις γιὰ τὴν ἀθωότητα τῆς Μισελίνας. Ἄν χρειασθῇ, μπορεῖ νὰ ἐνεργήσῃ ἐναντίον καὶ τοῦ ἀνακριτοῦ.

Ἡ Λύδια φάνηκε νὰ κλονίζεται.

— Τί νὰ κάνω λοιπόν; εἶπε.

— Νὰ θυμηθῇς πῶς εἶσαι μιὰ Ροσεμόρ, καὶ πῶς φέρεις τὸ ὄνομα τοῦ μαρκησίου ντὲ Σανταρέμ. Ὄνόματα οἶν κι' αὐτὰ δὲν περνοῦν ἀπὸ δικαστήρια!

— Λιάνα!

— Ἄκουσε ἀδελφὴ μου. Ἐξήσες τόσον καιρὸ τῇ ζωῇ ποὺ σοῦ ἄρесе... Ἀπατοῦσες καὶ ἀτίμαζες τὸν ἄνδρα σου, αὐτὸν τὸν θαυμάσιο ἄνθρωπο ποὺ σοῦ εἶχε τυφλὴ ἐμπιστοσύνη. Εἶναι ἀνάγκη νὰ σοῦ μιλήσω γιὰ ὅλα σου τὰ θύματα, τὸν Ροβέρτο Μαλτρουᾶ, τὸν Ὑβὼν ντὲ Κερολάν, τὸν βαρῶνο Σὰν Κριστόλ, τὸν Νὲλ Κρίμπος; Ὅλοι αὐτοὶ σκοτωθῆκανε γιὰ σένα. Ὅλες οἱ μητέρες σὲ καταρῶνται, ὁ κόσμος σὲ δείχνει μὲ τρόμο. Ἐγὼ ποτὲ δὲν σοῦ εἶπα τίποτε ἀπὸ τότε ποὺ κατάλαβα πῶς μεταξύ μας δὲν ὑπάρχει συνεννόησις. Τώρα ὅμως τὸ πρᾶμα διαφέρει. Πρόκειται νὰ συρθῇ τ' ὄνομά μας στὰ δικαστήρια, καὶ δὲν μοῦ ἐπιτρέπεται πιά νὰ σωπάσω. Ἡ εὐγένεια ὑποχρεώνει!

— Λοιπόν; Τί θέλεις νὰ πῇς;

— Πῶς; ὁ θάνατος τὰ ξεπλένει ὅλα.

— Νὰ πεθάνω! φώναξε ἡ Λύδια τρομαγμένη. Νὰ πιθάνω ἐγὼ! Ὅχι! Ὅχι!.. δὲν θέλω. Δὲν θὰ τολμήσουν νὰ συλλάβουν τὴν μαρκησία ντὲ Σανταρέμ. Ὁ Μπλεζὺ θὰ εὕρῃ τρόπο νὰ μὲ σώσῃ.

Σαφνικὰ κτύπησε ἡ πόρτα, καὶ ἡ καμαριέρα μὲ φωνὴ σιγανὴ ἀνήγγειλε πῶς ὁ Μπλεζὺ ντὲ Σενοζάν ζητοῦσε νὰ δῇ τὴν κυρίαν μαρκησίαν.

— Αὐτός! φώναξαν οἱ δυὸ γυναῖκες, καὶ ἡ Λύδια διέταξε:

— Ἀνέβασέ τον λοιπόν! Ἀμέσως καὶ γρήγορα!

— Ἦθελα νὰ σᾶς πῶ, εἶπε ἡ καμαριέρα. Μὴ ἡ Λύδια τὴν ἔκψε.

— Ἀλλοτε! Τώρα δὲν θέλω ν' ἀκούσω τίποτε. Φέρε τον.

— Μὰ κυρία, εἶν' ἀνάγκη.

— Κάνε αὐτὸ ποὺ σοὺ λέω. Ἀνέβασε ἀμέσως τὸν κ. ντὲ Σενοζάν.

Ἡ καμαριέρα ὑπήκουσε φοβισμένη, καὶ τότε ἡ Λύδια γύρισε στὴν ἀδελφή της καὶ τῆς εἶπε θριαμβευτικά:

— Ἐρχεται νὰ με σώσῃ! Σοῦ τῶλεγα πὼς δὲν θὰ μ' ἄφηνε ἔτσι;

Λίγα δευτερόλεπτα πιὸ ἔπειτα ἔμπαινε ὁ ἀνακριτὴς χλωμὸς σὰν πεθιμένο· μὲ τὰ μάτια βαθυλωμένα, τὰ μαλλιά ἀκατάστατα, τὰ ρούχα ζαρωμένα.

Ἡ Λιάνα τὸν κύτταξε αὐστηρὰ κατὰματα, καὶ σιγὰ τοῦ εἶπε:

— Πρῶτα ἀπ' ὅλα κύριε, σώσατε ἐκείνην ποῦταν ἀθώα;

— Μάλιστα, κυρία, ἀπήντησε αὐτὸς ταραγμένος.

Ἡ δούκισσα τότε γύρισε στὴν ἀδελφή της καὶ τῆς εἶπε:

— Δὲν ἔχω τίποτε νὰ κάνω ἐδῶ. Νόμισα πὼς τὸ καθηκόν μου ἦταν νὰ σὲ εἰδοποιήσω. Τώρα, κρίνε κι' ἀποφάσισε. Ἐγὼ σ' ἄφηνω.

Σήκωσε τὴν κουρτίνα ποῦ κρυβε τὴ μυστικὴ πορτίτσα ἀπ' ὅπου μπῆκε ὁ Μπλεζύ, κι' ἐξάθηκε.

— Λοιπὸν; ρώτησε ἡ Λύδια σὰν ἔμειναν μόνοι. Γιατὶ ἤλθες;

— Γιὰ νὰ σοῦ πῶ ὅτι ἂν μείνης ἐδῶ, σὲ μισή ὥρα θὰ σὲ πιάσουν.

— Νὰ συλλάβουν ἐμένα;

— Γι' αὐτὸ ἤλθα. Γιὰ νὰ προλάβω.

— Μὰ δὲν εἶναι δυνατὸν! Δὲν μπόρεσες λοιπὸν νὰ κάνης τίποτα γιὰ νὰ με σώσης; Ὅμως μοῦ τὸ ὑποσχέθηκες. Γι' αὐτὸ καὶ σοῦ δόθηκε.

— Δυὸ μόνον τρόποι μένουν γιὰ νὰ τὸ ἀποφύγῃς.

— Δυό! Μίλησε λοιπὸν. Λίγο γρήγορα!

— Πρέπει νὰ φύγῃς ἢ νὰ πεθάνῃς. Τίποτ' ἄλλο.

— Νὰ πεθάνω! φώναξε ἡ Λύδια. Καὶ σὺ μοῦ προτείνεις τέτοιον πρᾶμα! Καὶ σύ;

— Νὰ φύγωμε τότε! Ἐλα μαζί μου Λύδια! Σ' ἀγαπῶ τρελλά! Ὅλα τὰ δοκίμασα γιὰ νὰ σὲ σώσω. Κι' ἂν δὲν τὰ κατάφερα, δὲν εἶναι δικό μου φταίξιμο. Ἐλα νὰ φύγωμε, Λύδια! Δὲν μᾶς μένει παρ' αὐτό.

— Λοιπὸν ἂς φύγωμε, φώναξε ἡ Λύδια σὰ χαμένη.

Ὁ Μπλεζύ τῆς εἶχε μεταδώσει τὸν πανικὸ του.

— Λύδια, τῆς εἶπε αὐτὸς παίρνοντας τὸ χέρι της. Οἱ σειγμὲς εἶναι πολὺτιμες. Ἡ ὥρα περνάει.

Μὰ στὸ ἀγγιγμά του ἡ Λύδια ἔκανε ἓνα κίνημα ἀποστροφῆς.

— Ἀφυσέ με! φώναξε. Μὴ με πλησιάζῃς!

— Λύδια!

— Νὰ φύγω μαζί σου; Καὶ πιστεύεις ἀλήθεια πὼς θὰ μποροῦσα νὰ φύγω μὲ σένα; Μὲ σένα ποῦ μ' ἐπρόδωσες!

— Ἐγώ; Ἐγὼ σέ... .

— Εἴχαμε κάμει μιὰ συμφωνία, κύριε. Ἐγὼ κράτησα τὸ λόγο μου. Σοῦ παραδόθηκε. Ἡ σειρά σου τώρα ν' ἀποδείξῃς πὼς ξέρεις νὰ κρατήσης τὸν δικό σου. Ὑποσχέθηκες νὰ μὴ νὰ με σώσης;

—Μὰ ἀκριβῶς γιὰ νὰ σὲ σώσω σοῦ προτείνω νὰ φύγουμε. Δὲν καταλαβαίνεις λοιπόν;

—Γιὰ νὰ ζήσω κοντά σου, πληρώνοντας τὴ μίζερη ζωὴ ποὺ θὰ μοῦ προσφέρῃς μὲ πληξὶ ἀβάσταχτη; Νὰ σ' ἔχω διαρκῶς κοντά μου, σένα καὶ τὸν ἀνυπόφορό σου ἔρωτα;

—Τὶ λές; Τρελλάθηκες;

Μὰ ποὺς μπορούσε νὰ σταματήσῃ πιά τὴ Λύδια!

—Δὲν μάντεψες λοιπόν ἀκόμη ὅτι σὲ μισῶ; "Ὅτι σὲ συχαίνομαι; "Ὅτι δὲν μπορῶ νὰ σὲ ὑποφέρω; Δὲν κατάλαβες πῶς ἂν σὲ ἀνέχτηκα τόσο καιρὸ ἦταν μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ μὲ σώσῃς, καὶ σὰν ἐγλύτωνα δὲν θάχα ἄλλη σκέψι παρὰ νὰ κερδίσω τὴν ἀγάπῃ τοῦ ἀνθρώπου ποὺ γιὰ χατῆρί του σκότωσα; Γιατὶ γιὰ τὴν ἀγάπῃ του σκότωσα. . . Γιὰ τὴν ἀγάπῃ του ἔκανα καὶ χειρότερο: νὰ παραδοθῶ σὲ σένα.

Ὁ ντὲ Σενοζάν, εἶχε γίνεи πελιδνός. Κι' ἀκούοντας τὰ τελευταῖα λόγια, νόμιζε πῶς θάχανε τὰ λογικά του. Νὰ γιὰτι λέρωσε τὸ ὄνομά του, γιὰτι κηλίδωσε γιὰ πάντα τὴν τιμὴ του. Νὰ γιὰτι ἔσπλυνε στὴν καρμινώλα τὸ ἴδιο τὸ παιδί του, αὐτός, δικαστὴς ἀμεμπτος καὶ εὐσυνείδητος.

—Τότε λοιπὸν πρέπει νὰ πεθάνετε! τῆς εἶπε μὲ φωνὴ ἐπιτακτικὴ.

—Νὰ πεθάνω! Μὰ δὲν θέλω νὰ πεθάνω. Εἶμαι νέα, εἶμαι ὁμορφῇ.

—Καὶ ἡ Ντίνια Λόη ἦταν νέα, καὶ κείνη ἀγαποῦσε τὴ ζωὴ ὅπως ἐσύ.

—Πρέπει νὰ βρῇς ἓνα μέσο νὰ μὲ σώσῃς. Μοῦ τὸ χρωσιᾶς!

Σήκωσε τὸ χέρι της, μὰ ὁ Μπλεζὺ ἀτάραχος τῆς εἶπε:

—Μᾶς μένουν μόνο δέκα λεπτά. Σὲ δέκα λεπτά δηλαδὴ ἡ ἀστυνομία θὰ εἶναι δῶ. Αὐτὸ σημαίνει φυλακὴ . . . κάτεργα.

—Κι' ἐπειδὴ μιὰ μαρκησία ντὲ Σανταρὲμ δὲν πηγαίνει στὴ φυλακὴ, οὔτε στὴ λαιμητόμο, ἀκούστηκε μιὰ φωνὴ πίσω ἀπ' τὴν κουρτίνα, πρέπει νὰ διαλέξῃς ἓναν ἄλλο θάνατο, κυρία. Ἡ εὐγένεια ὑποχρεώνει.

*Ἦταν ὁ μαρκήσιος ντὲ Σανταρὲμ ποὺ εἶχε γυρίσει σπίτι του βιαστικά κι' ἄκουσε τυχαῖα, ἀθέατος, ὅλο τὸ διάλογο.

Στὰ χέρια του γυάλιζε ἓνα ρεβόλβερ.

—Ἐγύριζα ἀπ' ἔξω γεμάτος ἀγάπῃ καὶ τρυφερότητα, σὰν πάντα, γιὰ σένα. Κι' ἄκουσα χωρὶς νὰ τὸ θέλω ὅλες σου τίς κουβέντες μὲ τὴ δούκισσα καὶ τὸν τελευταῖο σου ἔρωμένο.

—Σᾶς τὸ ἀπαγορεύω, κύριε! φώναξε ὁ Μπλεζὺ. Δὲν ἔχετε δικαίωμα νὰ τὰ βάζετε μὲ μιὰ γυναῖκα. Θὰ μοῦ δώσετε λόγο.

—Σώπα ἄθλιε! εἶπε ὑπόκοφα ὁ μαρκήσιος.

Τὸν ἔσπρωξε μακριά, καὶ σφίγγοντας τὸ χέρι τῆς Λύδιας, τὴν ἀνάγκασε νὰ πιᾶσῃ τὸ ρεβόλβερ, καὶ νὰ τὸ γυρίσῃ ἐναντίον της.

—Μὲ πονᾶς! φώναξε αὐτὴ. Δὲν θέλω! Δὲν θέλω! Βοήθεια! Μπλεζὺ σκότωσέ τον! Σκότωσέ τον κι' εἶμαι δική σου γιὰ πάντα. Μπλεζὺ! Δειλέ! "Αν. . .

Δὲν πρόφτασε ὅμως νὰ τελειώσῃ. . . Ἀκούστηκε ἓνας πυροβολισμὸς κι' ἔπεσε ἀμέσως κάτω.

*Ὁ Μπλεζὺ ντὲ Σενοζάν δὲν εἶπε ποτὲ ἂν τράβηξε ὁ μαρκήσιος ἢ ἂν ἴδια ἡ Λύδια ἠτύποκτόνησε!

Γεγονὸς ἦταν ὅτι τὴν εἶδαν νὰ σωριάζεται ἀναίσθητη ὁ Σαμπρελὸς, δυὸ ἀστυφύλακες, κι' ὅσοι ὑπηρετές τρέξανε στὸν πυροβολισμό.

— Ἐν ὀνόματι τοῦ νόμου! φώναξε ὁ ἀστυνομικός.

— Κύριε, εἶπε μ' ἀδιαφορία καὶ ψυχρότητα ὁ μαρκήσιος. Ἦλθατε λίγο ἀργά. Ἡ μαρκησία ντὲ Σανταρέμ δὲν ὑπάρχει. Ὁ κύριος ἦταν αὐτόπτης μάρτυς τῆς αὐτοκτονίας τῆς. Κι' ἔδειξε τὸν Μπλεζὺ ντὲ Σενοζάν.

Ἄφρεσις ἀμαρτιῶν

Ἡ Μισελίνα, ἀκολουθῶντας τὴ συμβουλὴ τοῦ Σαμπρελὸς, δὲν ἔβγαине διόλου ἀπ' τὸ κελλὶ τῆς, καὶ περνοῦσε τὶς μέρες τῆς πλέκοντας.

Δὲν τῆς εἶχε κάνει κακὸ ἡ μοναξιά. Βοήκε καιρὸ νὰ σκεφθῇ πολλὰ πράματα, κι' εἶχε ἀρχίσει νὰ καταλαβαίνει καὶ τὴν ἄλλη ὀψι τῆς ζωῆς.

Δὲν εἶχε πάρει κατάκαρδα τὴν ἀδικη φυλάκισί τῆς. Εἶχε τόση πεποίθησι πὼς ἡ ἀθωότης τῆς θ' ἀποδεικνόταν στὸ δικαστήριο!

Ἐκείνη τὴ μέρα, ὅταν τῆς εἶπαν πὼς τὴν γυρεύουν στὸ ἐντευκτήριο, οἰκώθηκε νὰ πάη μᾶλλον μὲ δυσαρέσκεια.

Σκεπτόταν πὼς θὰ συναντοῦσε πάλι τὸ θλιμμένο βλέμα τοῦ μπάριμα Μαλακόφ καὶ τῆς θειᾶς Ρόζας κι' αὐτὸ τὴν ἔκανε μελγχολική.

Γι' αὐτὸ φαντάζεσθε τὴν ἔκπληξί τῆς ὅταν εἶδε ἑξαφνα τὸν Μαλακόφ καὶ τὸν Ἀρμάνδο νὰ τῆς φωνάζουν χαρούμενοι:

— Ἐσώθηκες! Βοήξαν τὸν δολοφόνο! Αὔριο θὰ εἶσαι ἐλεύθερη!

Ἡ Μισελίνα χαμογέλασε πικρά, γιατί δὲν πολυπίστεψε αὐτὰ πού τῆς εἶπε ὁ Ἀρμάνδος κι' ὁ μπάριμα Μαλακόφ. Μᾶλλον νόμισε πὼς ἤθελαν νὰ τῆς δώσουν κουράγιο. Κι' ὅπως δὲν εἶχαν παρὰ μόνο δύο-τρία λεπιδὰ τὴν ἀδεια νὰ δοῦν τὴν μικρή, ἔφυγαν χωρὶς ἐξηγήσεις.

Ἐν τούτοις, τὴν ἄλλη μέρα, ὅταν τῆς εἶπαν πὼς ὁ γραμματεὺς τὴν περίμενε γιὰ νὰ ὑπογράψουν τὸ χαρτί πού θὰ τῆς ἔδινε τὴν ἐλευθερία, παρ' ὀλίγο νὰ λιποθυμήσῃ ἀπ' τὴ χαρὰ τῆς.

Στὸ γραφεῖο τοῦ γραμματέως τὴν περίμεναν ὁ Ἀρμάνδος καὶ ὁ Μαλακόφ μὲ πρόσωπα πού ἔλαμπαν ἀπὸ χαρὰ, καὶ πίσω τοὺς διέκρινε τὸν Σαμπρελὸς.

Ἡ Μισελίνα ἔπεσε στὴν ἀγκαλιά τοῦ Ἀρμάνδου, φίλησε τὸν μπάριμα Μαλακόφ κι' ἔσφιξε τὸ χέρι τοῦ ἀστυνομικοῦ. Ὡς κι' ὁ γραμματεὺς ἦταν συγκεκινημένος.

— Σὰς συχαίρω, κυρία μου, γιὰ τὴν λυμπρὴ διαγωγὴ πού δείξατε. Καὶ εἶμαι ἀληθινὰ εὐτυχὴς πού ὑπογράφω τὴ διαταγὴ νὰ σὰς ἀφήσουν ἐλεύθερη.

Σὲ λίγη ὥρα βρισκόνταν ὅλοι στὸ σπίτι, καὶ δὲν ἤξεραν πὼς νὰ δείξουν τὴν εὐγνωμοσύνη τους στὸν Σαμπρελὸς πού μὲ τὴν ξυπνάδα καὶ τὴν ἐπιτηδεϊότητά του ἀπόδειξε τὴν ἀθωότητα τῆς Μισελίνας.

— Δὲν ἔκαμα παρὰ τὸ καθήκόν μου ἀπαντοῦσε ὁ γενναῖος ἀστυνομικός, καὶ στὸ εὐλικρινὲς πρόσωπό του ἦταν ζωγραφισμένη ἡ εὐτυχία.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ κτύπησαν στὴν ξώπορτα, καὶ μιὰ κυρία ντυμένη κατάμαυρα ἔμπαινε σὲ λίγο.

Δὲν μποροῦσε κανεὶς νὰ διακρίνῃ τὸ πρόσωπό τῆς, γιὰτὶ φοροῦσε ἓνα πυκνὸ βέλο.

— Ἡ δεσποινὶς Μισελίνα; ρώτησε. Ἡ μᾶλλον ἡ κυρία Φουγκερέ;

— Ἐγὼ εἶμαι, κυρία, ἀπάντησε ἡ κοπέλλα πλησιάζοντας, ἐνῶ ὁ Σαμπρελὸς παρ' ὀλίγο νὰ φωνάξῃ τ' ὄνομά της.

Ἦταν ἡ δούκισσα ντὲ Φιερμόν.

Ἡ Λιάνα εἶχε τὸ θάρρος νὰ χαλογελάσῃ, καὶ ἡ καρδιά της κτυποῦσε τόσο δυνατά, πὺν νόμιζε πὼς ὅλοι θὰ τὴν ἀκουαν.

— Ἦμουν ἡ καλύτερη φίλη τῆς μητέρας σου, παιδί μου, ἄρχισε ὕστερα ἀπὸ ἓνα μικρὸ δισταγμό.

— Τῆς μητέρας μου! εἶπε ἡ Μισελίνα χλωμαίζοντας.

Ὁ Μαλακὼφ καὶ ἡ Ρόζα κύττοζαν τὴν κυρία κι' ἔτρεμαν ἀπὸ συγκίνησι.

Ἡ μητέρα τῆς Μισελίνας. Κι' ἂν ἐρχόταν νὰ τοὺς τὴν πόρῃ;

— Γνωρίζετε τὴ μητέρα μου; εἶπε σιγὰ ἡ Μισελίνα. Κι' ὅμως δὲν εἶχα ποτέ. Εἶμαι ἓνα παιδί πὺν τὸ βρῆκαν στὸ δρόμο κι' οἱ ἀληθινοὶ γονεῖς μου εἶναι ἄγνωστοι. Μητέρα μου εἶναι ἡ θειά ἡ Ρόζα. Καὶ νὰ ὁ πατέρας μου. Ἐδεῖξε τὸ Μαλακὼφ πὺν ψιθύρισε λίγες λέξεις, ἀλλὰ ἡ Λιάνα ἐξηκολούθησε μὲ γλυκεῖα φωνή:

— Ἀκουσε παιδί μου. Ἐσὺ πὺν κατηγορήθηκες ἀδίκως, μὴ θέλῃς νὰ κατηγορήσῃς ἄλλον. Μὴν καταδικάσῃς πρὶν ἀκούσῃς.

— Ὅχι, κυρία, ἔχετε δίκην εἶπε μὲ συγκίνησι ἡ Μισελίνα. Μιλήστε μου λοιπὸν γι' αὐτὴν ἀφοῦ ἤθατε γι' αὐτό. Μπορεῖτε νὰ μιλήσετε ἐλεύθερα μπροστὰ σ' ὅλους. Ὁ ἄνδρας μου πρέπει νὰ τὰ ξέρῃ ὅλα, καὶ ὁ Σαμπρελὸς εἶναι σὰν ἀδελφός μου.

— Ὁ κ. Σαμπρελὸς ξέρει τι θὰ σὰς πῶ ἄλλως τε.

— Ξέρει; φώναξαν ὅλοι. Καὶ κύτταξαν τὸν ἀστυνομικὸ πὺν καθόταν μὲ σεβασμὸ παράμερα.

— Ναί, εἶπε ἡ δούκισσα. Μπορεῖ νὰ μὴν ξέρῃ τὸ γιατί δὲν σὰς ἔδωσε αὐτὴ ἡ μητέρα τ' ὄνομά της, δὲν ἀγνοεῖ ὅμως πὼς εἴκοσι ὀλόκληρα χρόνια αὐτὴ ἡ δύστυχη σὰς κλαίει γιὰ χαμένη, αὐτὴ πὺν οὔτε μιὰ στιγμή ὅμως δὲν ἔπαψε νὰ σὰς ζητᾷ, δὲν ἔπαψε νὰ ζῇ μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ σὰς βρῇ γιὰ νὰ σὰς σφίξῃ στὴν ἀγκαλιά της. Κι' εἶν' ἐτοιμὴ γιὰ κάθε θυσία, ἀρκεῖ νὰ δῇ τὸ χαμένο της παιδί.

— Δυστυχισμένη... ψιθύρισε ἄθελά του ὁ Σαμπρελὸς.

— Ἀλλὰ αὐτὴ ἡ γυναῖκα... ἡ μητέρα, ζῇ λοιπόν; ρώτησε ἡ Μισελίνα.

— Ναί... ζῇ.

Ἐνα ἀνείπωτο αἰσθημα ἔκανε τὴ Λιάνα νὰ σηκώσῃ τὰ μάτια καὶ νὰ κυττάξῃ τὴ Μισελίνα.

Τότε ὁ Σαμπρελὸς θεώρησε καλὸ νὰ μπῇ στὴ μέση.

— Ἀφοῦ ἡ κυρία δούκισσα φαίνεται νὰ τὸ ἐπιτρέπῃ, πρέπει νὰ σὰς δώσω μερικὲς ἐξηγήσεις. Ἡ κυρία Φουγκερέ ἐποποθετήθηκε βρέφος ἀκόμη σὲ κᾶτι τίμιους ἀνθρώπους, τοὺς Κορντιέ, ὅπου ἡ μητέρα της πήγαινε καὶ τὴν ἔβλεπε ταχτικά.

Περιστάσεις ἄσχετες ἀπὸ τὴν θέλησί της ἀνάγκασαν τὴν δούκισσα νὰ λείψῃ ἀπὸ τὴ Γαλλία. Ὑστερα ἦλθε ὁ πόλεμος. Οἱ Κορντιέ σκοτώθηκαν, καὶ τὸ παιδί βρέθηκε στοὺς δρόμους.

— Τότε ἀκριβῶς τὴν πῆρα ἐγὼ, διέκοψε ὁ Μαλακὼφ.

— Ναί, μὰ ἀπὸ τότε δὲν ξαναφανήκατε.

— Μὲ συγχωρεῖτε. Πῆγα στὸ δήμαρχο τοῦ Ἑσάρ καὶ τοῦ εἶπα πῶς ἐγὼ εἶχα πάρει τὸ παιδί.

— Ναί, ἀλλὰ δὲν ἀφήσατε καμμιὰ διενύθynσι, οὔτε ξαναπαρουσιαστήκατε.

— Ἔχετε δίκηο εἶπε ὁ Μαλακόφ. Ἀλλὰ εἶχαμε ἀγαπήσει τὴν Μισελίνα καὶ δὲν θέλαμε νὰ τὴν χάσωμε.

— Εἴκοσι δλόκληρα χρόνια πέρασα τὸ μεγαλύτερο μυρτύριο. Ἀκούστε με! εἶπε ἡ Λιάνα μ' ἕνα λυγμό. Ἀκούστε με!

— Ὅχι! Σώπα! φώναξε ἡ Μισελίνα πέφτοντας στὴν ἀγκαλιὰ τῆς Λιάνας. Δὲν θέλω πιά ν' ἀκούσω τίποτε... τὰ μάντεψα ὅλα. Αὐτὴ ποὺ ἐκλαιγε, αὐτὴ ποὺ μ' ἐγύρευε ἦσουν ἐσύ, μητέρα μου. Ἑσύ...

Ὅλοι ὅσοι ἦταν μπροστά, ἐκλαιγαν. Ἀκόμη κι' ὁ Σαμπρελὸς δὲν μπόρεσε νὰ κρατηθῇ σὰν εἶδε σφιχταγκαλιασμένες τὴ μητέρα καὶ τὴν κόρη.

— Ἀπ' ὅλ' αὐτὰ φαίνεται καθαρὰ πῶς δὲν φέρθηκα καλά, εἶπε μὲ παράπονο ὁ Μαλακόφ.

— Μὴν τὸ λέτε αὐτό, κύριε Μαλακόφ, εἶπε γλυκὰ ἡ Λιάνα δίνοντάς του τὸ χέρι. Κάνετε τόσα γιὰ τὴν Μισελίνα μου, ποὺ καὶ πραγματικὸς πατέρας της νὰ εἰσθε δὲν θὰ μπορούσατε νὰ κάνετε περισσότερα.

Ὁ Μαλακόφ ἔσφιξε τὸ λεπτὸ χεράκι μέσα στὰ χοντρά δικά του, κι' ἔκανε νὰ μιλήσῃ, μὰ τὸν ἐπνίξε ἡ συγκίνησις.

— Μὴ φοβᾶστε, ἐξακολούθησε ἡ δούκισσα, ὅτι θὰ σᾶς πάρω τὴ Μισελίνα. Τὸ μόνο ποὺ ζητάω εἶναι νὰ μ' ἀφήσετε νὰ τὴν ἀγαπῶ κι' ἐγώ.

— Νὰ τὴν ἀγαπᾶτε μαζί μ' ἐμᾶς; φώναξε ὁ Μαλακόφ συγκινημένος. Μὰ μ' ὅλη μας τὴν καρδιά!

— Θὰ ξαναπεράσω αὔριο! εἶπε φεύγοντας ἡ δούκισσα.

Ὅταν γύρισε σπíti της, ἡ καρδιά της πλημμύριζε ἀπὸ εὐτυχία. Συλλογιζόταν τὴν κόρη της ποὺ ἦταν τόσο καλὴ, τόσο ἀγνή, συλλογιζόταν πῶς τῶρα θὰ μπορούσε πιά νὰ τῆς ἀφοσιωθῇ ὁλόψυχα, ὅταν ξαφνικὰ σκέφθηκε τὸν ἄνδρα της. Ἐκείνη τὴ στιγμή κάποιος ἀνέβαινε τὴ σκάλα. Ἦταν αὐτός.

— Πρέπει νὰ τὰ ὁμολογήσω ὅλα! σκέφθηκε, καὶ φώναξε τὸν ὑπηρέτη.

— Ἀντώνη, παρακάλεσε ἀπὸ μέρους μου τὸν κύριο δοῦκα νὰ μὲ δεχθῇ.

Ὅστερα ἀπ' ὀλίγα λεπτά ὁ δοῦξ βρισκόταν μπροστά στὴν γυναῖκα του καὶ τῆς φιλοῦσε τὸ χέρι μὲ τὴν συνηθισμένη του λεπτότητα καὶ στοργή.

— Ἦλθα, εἶπε ἡ Λιάνα, γιὰ νὰ σοῦ μιλήσω γιὰ πράγματα πολὺ σοβαρά.

— Γιὰ πράγματα πολὺ σοβαρά; ἐπανέλαβε ὁ δοῦξ.

— Ναί, ἔρχομαι νὰ σοῦ κάνω μιὰ τρομερὴ ἐξομολόγησι. Μιὰ ἐξομολόγησι ποὺ μ' ὅλη τὴν ἀγάπη σου θὰ σὲ κάνῃ ἴσως νὰ μὲ μισήσης.

— Τί θέλεις νὰ πῇς Λιάνα; διέκοψε μὲ ἀγωνία ὁ δοῦξ.

— Θέλω νὰ πῶ πῶς αὐτὴ τὴ στιγμή εἶμαι μπροστά σου σὰν τὴν ἔνοχη μπροστά στὸ δικαστή της. Σὰν ἐκείνη ποὺ περιμένει τὴν καταδίκη της.

— Δὲν καταλαβαίνω πιά τίποτε Λιάνα. Σὺ ἔνοχη;

— Ἐφταιξα. Εἴκοσι χρόνια τώρα βασανίζομαι. Εἴκοσι χρόνια προσπαθῶ νὰ ἐξαγοράσω τὸ σφάλμα μου. Ἀλλὰ φαίνεται πῶς δὲν εἶν' ἀρκετὸ αὐτό!

Ἐκρυσπε τὸ πρόσωπό της καὶ τοῦ τὰ εἶπε ὅλα.

Διηγῆθηκε πῶς γνώρισε τὸν Μπλεζὺ ντὲ Σενοζάν, τὸ ἔλεεινό του φέρ-

σιμο, τὴν ἀπογοήτευσί της, τὴν ἀπελπισία της ὅταν τὴν ἐπίεσε ἡ θεία της νὰ δεχθῇ αὐτὴ μιὰ ἔνοχη τὸ τίμιο ὄνομά του, τέλος πάντων, ὅλα.

— Ἦταν τὸ μεγαλύτερο ἔγκλημα πού μπορούσε νὰ γίνῃ, εἶπε τελειώνοντας, καὶ ἀκόμη μεγαλύτερο, γιατί σου ἔκρυψα ἀπ' τὴν ἀρχὴ ὅλη τὴν ἀλήθεια, μὰ ἡ θεία μου μὲ παρακάλεσε σχεδὸν γονατιστὴ νὰ σιωπήσω. Ἀ! τῆς τὸ πλήρωσα. Πόσο ὑπέφερα!

Δὲν ἔκλαιγε, δὲν εἶχε ὕψος ταπεινό, οὔτε τραγικό, ἀλλ' ἀπλῶς ἀνάφερε τὰ διάφορα γεγονότα τὸ ἕνα κατόπιν τοῦ ἄλλου μὲ τὴ στωικὴ ἀπάθεια καὶ ψυχραιμία πού χαρακτηρίζουν τὶς μεγάλες ψυχές.

— Τέλος πάντων. ὕστερα ἀπὸ τόσων ἔτῶν βασανιστήρια, κατῳρθωσα νὰ ξανάβρω τὸ παιδί μου, ἔξακολούθησε. Καὶ ποῦ νομίζεις; Στὴ φυλακὴ, ἔτοιμη νὰ καταδικαστῇ ἀδίκως γιὰ ἔγκλημα, πού δὲν τὸ εἶχε κάνει. ὦ! Ἦταν πάρα πολύ. Πολέμησα μ' ὅλη μου τὴ δύναμι, μεταχειρίστηκα ὅλα τὰ ὅπλα καὶ ἐπὶ τέλους κατῳρθωσα νὰ σώσω τὸ παιδί μου. Πές μου λοιπὸν τώρα πού τὸ ἔσωσα μὲ καταδικάζεις νὰ τὸ ξαναχάσω; Ἡ ἀπόφασίς σου θὰ εἶναι γιὰ μένα διαταγή, καὶ εἶμαι ἔτοιμη νὰ ὑποταχθῶ χωρὶς παράπονο. Ἀλλὰ ὅσο μεγάλο καὶ νάνε τὸ ἔγκλημά μου, πίστεψε πὼς σὰν γυναῖκά σου ἤμουνα ἀμεμπτη πάντα, κι' ὅτι τὸ μόνο μου σφάλμα ἦταν ν' ἀφήσω νὰ γεννηθῇ στὴν ψυχὴ σου ἕνας ἔρωτας τόσο βαθύς, πού ἦταν κι' ἡ μόνη μου παρηγοριά. Τὸν ἔρωτα αὐτὸν σου τὸν ἀνταπέδωκα παραπάνω ἀπ' ὅ,τι φαντάζεσαι, γιατί μὲ ἔπνιγε πάντα ἡ τύψις πὼς ὑπῆρχε κάτι πού σου ἔκρυβα...

Εἶχε πέσει στὰ πόδια του μὲ συγκρατημένους λυγμούς.

— Μὴν κλαῖς, Λιάνα, εἶπεν ὁ δούξ. Μὴν κλαῖς ἀγνή, εὐγενικὰ μου ἀγάπη! Δὲν ἔπαψες οὔτε στιγμὴ νᾶσαι γιὰ μένα ἡ ἰδανικὴ γυναῖκα. Δὲν ἔχω τίποτε νὰ σου συγχωρήσω. Ἀπὸ σήμερα τελειώνουν ὅλα σου τὰ μαρτύρια. Ἐκεῖνη πού σου χρησίμευε γιὰ μητέρα εἶχε δίκιο. Σ' ἀγαπῶ.

Τὴν ἔσφιξε στὴν ἀγκαλιά του μ' ὅλη τὴν τρυφερότητα καὶ τὴν λεπτότητα πού τὸν χαρακτηρίζει, κι' ἕνα ἀτελείωτο φιλὶ τοὺς ἔνωσε γιὰ μιὰ στιγμὴ, ὅσο δὲν τοὺς ἔνωσαν εἴκοσι δλόκληρα χρόνια...

Ἐπίλογος.

Τὴν ἄλλη μέρα μιὰ ἄμαξα μετέφερε τὸν δούκα ντὲ Φιερμόν στὸ δικαστικὸ μέγαρο, καὶ καθῶς διέσχιζε τοὺς δρόμους, ὁ δούξ μονολογοῦσε:

— Ναί, πρέπει νὰ κτυπηθοῦμε. Ὅσο παληάνθρωπος κι' ἂν εἴναί, δὲν θ' ἀρνηθῇ πιστεύω νὰ μονομαχήσῃ, κι' ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ ζῶ ὅσο αἰσθάνομαι αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο στὸν ἴδιο κόσμον πού συναναστρέφομαι καὶ γώ. Ἡ μονομαχία καλύτερα νὰ γίνῃ στὸ ἔξωτερικό. Ἄν σκοτωθῶ, ἡ Λιάνα θὰ παρηγορηθῇ μὲ τὴν κόρη της. Ἄν τὸν σκοτώσω, θάχω κάνει τὸ καθήκόν μου.

Σὲ λίγο ἡ ἄμαξα σταμάτησε στὰ μαρμάρινα σκαλοπάτια κι' ὁ δούξ κατέβηκε μὲ βῆμα σταθερό. Τίποτε στὸ πρόσωπό του δὲν ἔδειχνε κάτι τὸ ἔκτακτο.

— Θάθελα νὰ μιλήσω στὸν κύριο ἀνακριτὴ... εἶπε στὸν πρῶτο κλητῆρα πού συνήντησε.

— Ποιὸν ἀπ' ὅλους;

— Τὸν κ. Μπελζὺ ντὲ Σενοζάν.

— Ἀδύνατο, κύριε.

— Γιατί; ρώτησε ἀπότομα ὁ δούξ.

— Γιατί πέθανε πρὸ δέκα λεπτῶν. Κι' εἴμεθα ἄνω κάτω κύριε, γιατί πῆγε θῦμα τοῦ καθήκοντος.

— Θῦμα τοῦ καθήκοντος;

— Ναί. Εἶχε ἀναλάβει κάποια ὑπόθεσι δηλητηριάσεως κι' ἐνῶ ἐξήταζε κάποιο δραστήριο δηλητήριο, λησμόνησε πῶς εἶχε στὸ δάκτυλο μιὰ γρατσουνιά. Ὁ θάνατος ἐπῆλθε κεραυνοβόλος. Περᾶστε νὰ τὸν δῆτε ἂν θέλετε ἀφοῦ εἰσθε φίλος του. Ὁ δούξ δὲν δέχτηκε τὴν εὐγενικὴ πρότασι τοῦ κλητῆρα καὶ γύρισε στὴν ἄμαξα ψιθυρίζοντας:

— Ὁ Θεὸς ξέρει πάντα καὶ τιμωρεῖ καλύτερα...

Κατὰ παράξενη σύμπτωσι οἱ δύο κηδεῖες ἔγιναν τὴν ἴδια μέρα. Ἡ ἴδια νεκροφόρος μετέφερε πρῶτα τὴν μαρκησία κι' ἔπειτα τὸν ντὲ Σενοζάν. Τὴν ἄλλη μέρα ὁ μαρκήσιος ντὲ Σανταρέμ παρητήθηκε ἀπ' ὅλα του τ' ἀξιώματα, κι' ἐκλείστηκε στὸ μέγαρό του. Κανεῖς πιά δὲν ξανάκουσε νὰ γίνεταί λόγος γι' αὐτόν. Ὁ Πιούφλ ἀφείθηκε ἐλεύθερος, ἀλλὰ ὁ Σαμπρελὸς ὅταν τοῦ ἀνήγγειλε τὴν ἀπελευθέρωσί του δὲν μπόρεσε νὰ μὴν τοῦ πῇ!

— Καλὴν ἀντάμωσι...

Πέρασε σχεδὸν ἓνας χρόνος. Βρισκόμαστε τώρα στὴν Διέπη, σ' ἓνα ὁλόφωτο, χαρούμενο σπιτάκι, ποὺ κρύβει τὴν εὐτυχία δυὸ χαριτωμένων νέων.

Οἱ νέοι αὐτοὶ εἶναι ἡ Μισελίνα κι' ὁ Ἀρμάνδος καὶ σκύβουν στὸ ξανθὸ κεφαλάκι ἐνὸς παιδιοῦ, ἐνῶ ἡ θειά Ρόζα καὶ ὁ μαπάρομπα Μαλονκόφ, καθησμένον λίγο παράμερα, δακρύζουν. Ξαφνικὰ ἀνοίγει ἡ θύρα καὶ μιὰ παληά μας γνώριμη μπαίνει μέσα. Εἶναι ἡ Λιάνα ἡ δακρυοποτισμένη ποὺ μόλις τώρα γνῶρισε τὴν χαρά. Ἡ εὐτυχία κι' ἡ γαλήνη εἶναι χυμένη στὸ πρόσωπό της καὶ καθὼς τὴν βλέπει ἡ Μισελίνα, ὀρμάει στὴν ἀγκαλιά της.

— Μαμά! Τὶ μεγάλη εὐτυχία!

— Βρισκόμαστε στὴν Διέπη, ἐξήγησε ἡ Λιάνα, καὶ πετάχτηκα νὰ σᾶς πῶ ὅτι θὰ βλεπώμαστε τακτικά γιατί θὰ μείνωμε ἐδῶ σχεδὸν τρεῖς μῆνες.

— Τὶ χαρά! Τὶ εὐτυχία! φώναζε ἡ Μισελίνα, κι' ὁ Ἀρμάνδος πρόσθεσε:

— Θὰ βλεπώμαστε λοιπὸν κάθε μέρα.

— Ἄν δὲν μὲ βαρυνέστε! εἶπε ἡ Λιάνα καὶ γέλασε.

Σὲ λίγο τὸ πρόσωπό της σκυθρῶπασε καθὼς ἔλεγε:

— Σᾶς φέρνω καὶ νέα ἀπὸ τὸν φίλο μας στὸ Τογκίνο.

— Ἀπὸ τὸ Ροζὲ ντὲ Μεράν; φώναξε ἡ Μισελίνα.

Ἐλπίζω νὰ μὴν τοῦ συνέβηκε τίποτε;

— Ἀπεναντίας. Ἐδειξε μεγάλη γενναιότητα, καὶ παρασημοφορήθηκε στὸ πεδίο τῆς μάχης.

— Τὶ δόξα!

— Δόξα, ναι παιδιά μου. Χαμογέλασε ἡ δακρυοποτισμένη... Μὰ ἡ δόξα δὲν ἀναπληρώνει τὴν εὐτυχία. Καὶ μιὰ πιστὴ καρδιά κλαίει πάντα τὴ χαμένη της ἀγάπη...